

TAM TẶNG SONG NGŨ PĀḲI - VIỆT

VESAK 2550

Buddhist Cultral Center

125, Anderson Road,
Nedimala, Dehivala,
Sri Lanka

*Sabbadānam dhammadānam jināti.
Sự bố thí Pháp vượt trên tất cả các sự bố thí.*

Thí Chủ: _____

Dâng đến: _____

Ước Nguyện: _____

Hồi hương đến: _____

TAM TẠNG SONG NGŨ PĀḶI - VIỆT - TẬP 40

SUTTANTAPIṬAKE KHUDDAKANIKĀYE

APADĀNAPĀḶI

DUTIYO BHĀGO

TẠNG KINH - TIỂU BỘ

THÁNH NHÂN KÝ SỰ

TẬP HAI

PHẬT LỊCH 2552

DƯƠNG LỊCH 2008

In lần thứ nhất:
PL 2552 - DL 2008

Số Lượng 600 cuốn

ISBN: 978-955-1604-91-2

@Buddhist Cultural Centre
125 Anderson Road
Nedimala, Dehiwala - Sri Lanka

Tel: 94-11-2734256, 2728468
Fax: 94-11-2736737
Email: bcc@sri.lanka.net
Website www.buddhistcc.com

Piyasiri Printing Systems
No 21 Sri Soratha Mawatha,
Gangodawila, Nugegoda - Sri Lanka

Tel: 94-11-2801885

MỤC LỤC TỔNG QUÁT

Mục Lục Tổng Quát	iii
Lời Tựa - Sinhala và Việt ngữ	v - xiv
Văn Bản của Bộ Tôn Giáo - Anh và Việt ngữ	xv - xvi
Thành Phần Nhân Sự	xvii
Lược Đồ Tam Tạng	xviii - xix
Lời Giới Thiệu	xxiii - xxv
Các Chữ Viết Tắt	xxvii
Mẫu Tự Pāli - Sinhala	xxviii - xxix
Mục Lục Thánh Nhân Ký Sự - Tập Hai	xxxi - xl
Văn Bản Pāli và Văn Bản Tiếng Việt	2 - 417
Thư Mục Câu Kệ Pāli	419 - 441
Thư Mục Danh Từ Riêng	443 - 446
Thư Mục Từ Đặc Biệt	447 - 460
Phương Danh Thí Chủ	461 - 466

--ooOoo--

*“Tathāgatappavedito dhammavinayo, bhikkhave, vivaṭo virocati,
no paṭicchanno.”*

*“Này các tỳ khưu, Pháp và Luật đã được công bố bởi đức Như Lai
là bộc lộ, chói sáng, không che giấu.”*

(*Āṅguttaranikāya Tikanipātapāḷi Kusinaravagga Paṭichannasutta,
Parivārapāḷi Ekuttarikanaya Tikavāra - Bộ Tăng Chi, Chương Ba
Pháp, Phẩm Kusinārā, Kinh Được Che Giấu; Luật Tập Yếu, Chương
Tăng Theo Từng Bậc, Nhóm Ba).*

ප්‍රස්තාවනා

සතා සංඛ්‍යා කල්ප ලක්ෂ්‍යයක් මනෝ ප්‍රණීධාන පුරා, නවාසංඛ්‍යා කල්ප ලක්ෂ්‍යයක් වාක් ප්‍රණීධාන පුරා, සාරාසංඛ්‍යා කල්ප ලක්ෂ්‍යයක් කාය වාක් ප්‍රණීධාන පුරා, සම්මා සම්බුදුවරුන් විසි හතර නමකගෙන් නියත විවරණ ලබා ක්‍රි.පූ. 623 දී පමණ බුද්ධත්වයට පත්ව, බරණැස මිගදායේ දී ධර්ම වක්‍රය පැවැත් වූ තැන් පටන් පන්සාලිස් වසක් තුළ දේශනා කරන ලද ධර්මය තථාගත ධර්මය නම් වෙයි. ඒ තථාගත ධර්මය ධම්ම-ධම්මඛකක- සද්ධම්ම ධම්මවිනය, බ්‍රහ්මවරිය. සාන- පාවචන - ආදී නාමයනගෙන් හඳුන්වා දී ඇත. මෙම සද්ධර්මයම ආනන්දය මාගේ ඇවෑමෙන් තොපගේ ශාස්තෘ වන්නේ යයි තථාගතයන් වහන්සේ විසින්ම පරිනිර්වාණයේ දී වදාරා ඇත. එයින් පෙනෙන්නේ බුදුන් වදාළ ධර්මයම භික්ෂුන් ගේ මර්ගෝපදේශකයා වූ වගයි. එසේ තිබියදීත් බුද්ධ පරිනිර්වාණයෙන් පසුව සුභද්‍ර නම් භික්ෂුවගේ මතය වූයේ තථාගතයන් වහන්සේ නැති නිසා තම තමන්ට වුවමනා පරිදි භික්ෂුන්ට ජීවත්වීමට පුළුවන් බවයි. සුභද්‍ර භික්ෂුව තථාගත පරිනිර්වාණය ගැන සිතා ඇත්තේ කරදරයකින් මිදුණු අවස්ථාවක් ලෙසයි. සමහර විට වෙනත් මත ප්‍රකට නුවුවද තවත් භික්ෂුන් අතර මෙවැනි විනාශකාරී මති මතාන්තර පවතින්නට ඇත. සර්වඥයන් වහන්සේ ජීවත් ව සිටියදීම දේවදත්ත සුනක්ඛත්ත, අරිට්ඨ, සාති, ආදී භික්ෂුහු මෙවැනි මත උපදවන ලදහ.

ධර්මය සම්බන්ධව ගැටලුවක් මතු වූයේ කලතුරකින් වුවද, බුද්ධ ධර්මයේ පිරිසිදු බව ඒ අයුරින්ම රැක ගැනීමේ අවශ්‍යතාවය, බුද්ධ පරිනිර්වාණයෙන් පසුව ශාසන භාරධාරී වූ මහා කාශ්‍යප, උපාලි ආදී මහරහතන් වහන්සේලාට පැහැදිලි විය. උන්වහන්සේලා බුද්ධ පරිනිර්වාණයේන සිවුවන මස දෙවනදා රජගහනුවර වෙහාර පර්වත ප්‍රාන්තයේ සප්ත පර්ණි ගුහාද්වාරයෙහි. අජාසත් රජු විසින් තරවන ලද මණ්ඩපයට රැස් වූ පන්සියයක් මහ රහතන් වහන්සේලාගේ සහභාගිත්වයෙන් පළමුවන ධර්ම සංගීතිය පැවැත්වූහ.

ධර්ම විනයධර අනුබද්ධ මහාකාශ්‍යප, ධර්ම භාණ්ඩාගාරික ආනන්ද, අග්‍ර විනයධර උපාලි ආදී සිව්පිළිසිඹියා පත් මහරහතන් වහන්සේලා විසින් පවත්වන ලද මෙම සංගායනාව සෙසු සියලු සංගායනාවන්ට පාදක වූ බවක. සමස්ත බෞද්ධ භික්ෂු සංඝයා විසින්ම පිළිගන්නා ලද බවක් අට්ඨකථාවන්හි සඳහන් වෙයි. මෙම ප්‍රථම සංගායනාව කප්පියා කප්පිය සිකාපද පැනවීමත් බුද්දානු බුද්දක ශික්ෂාපද විනිශ්චයත් නිදානකොට පවත්වන ලද බැවින් පඤ්චසතික විනය සංගීති යන නමින් එය හඳුන්වයි. බුද්ධ වචනය නැතිනම් ශ්‍රී සද්ධර්මය පිටක වසයෙන්. බෙදුවේන ඒ ඒ පිටක එක් එක් සඛස පරම්පරාවලට දුන්නේත් මෙම සංගායනාවේ දීය.

ප්‍රථම ධර්ම සංගායනාවෙන් වසර සියයක් ඉක්ම ගිය පසු කලාශෝක රජු දවස විශාල මහනුවර වැසි වජ්ජ භික්ෂුන් විසින් විනය විරෝධී වස්තු දහයක් විනයානුකූල කිරීමට උත්සාහයක් ගත්හ. මෙම දස වස්තු පිළිවෙත නීතියට පටහැනි මෙන්ම සදාචාරාත්මක නොවන බවද

ප්‍රකාශිතයහ. වජ්ජ භික්ෂුන්ගේ මෙම විනය විරෝධී උත්සාහයෙන් බුද්ධ ධර්මය රැක ගැනීම සඳහා දෙවැනි සංගායනාව පැවැත්විමි.

කාකණ්ඩ ප්‍රතන යස නම් මහරහතන් වහන්සේ, සබ්බකාමී, රේවත, සාල්හ, බුජ්ජ සෝභිත වාසභගාමී, සුමන, සාණවාසී සම්භුත යන රහතන් වහන්සේලා සාකඡ්ඡාකර මෙම සංගායනාව පවත්වන ලදි. සත් සියයක් රහතන් වහන්සේලා විසින් මෙම සංගායනාව පවත්වන ලදහ. සතක සතක විනය සංගීති නමින් යන නමින් හඳුන්වන මෙම සංගායනාවේදී වුල්ලවග්ගයේ සංගීති බැකි දෙක, මුණ්ඩරාජ සූත්‍රය, සෙරිස්සක විමාන කථා උත්තරවාද, ජේතවස්තු ආදිය පික පාලියට කතු කළහ.

විවිධ නිකායන් හට ගැනීමත් ඒ ඒ නිකායයන්වල අයිතිවාසිකම්, ඉගැන්වීම්, හා වත් පිලිවෙත් මගින් බුදු දහම කිලිටිවීමත්. දුග්ගීලයන් වැඩි වීමත්, ඒ නිසාම සිල්වතුන් විනය කර්ම සිදු නොකර සිටීමත්. විනයධර බහුශ්‍රැත සුපේශල භික්ෂාකාමී රහතන් වහන්සේලා ගම් දනව් අතහැර වනවාසී වීමත් යන අවස්ථා බුදුන් පිරිනිවී දෙසියපන්තිස් වසර වන විට දක්නට ලැබුනි. මෙම තත්වයෙන් සම්බුද්ධ ධර්මය ආරක්ෂාකර ගැනීම සඳහා බුද්ධ වර්ෂ දෙසිය පන්තිස් වැන්නේ දී අශෝක අධිරාජයාගේ දායකත්වයෙන් පැළලුප් නුවර දී තුන්වන සංගායනාව පැවැත්වීය. මෙම සංගායනාව පවත්වන ලද්දේ මොග්ගලී ප්‍රතක තිස්ස මහ රහතන් වහන්සේගේ ප්‍රධානත්වයෙන් රහතුන් වහන්සේලා දාහක් සම්බන්ද වෙමින්, අශෝකරාම යේදීය. කථා වස්තුපපකරණය මෙහිදී සංගීති විය. කථාවස්තුපපකරණය සංගායනා කර ඇත්තේ සම්මිතිය, ගෝකුලික ආදී නිකායයන් විසින් වැරදි කරුණු ගෙන විග්‍රහ කරන ලද ධර්ම කරුණු නිවැරදි කොට පිරිසිදු බුද්ධ ධර්මය රැකගනු සඳහාය. නව මසකින් නිම වූ මෙම සංගායනාව සාහස්සි ක නමින් හඳුන්වයි.

උපාලි රහතන් වහන්සේගේ ශිෂ්‍ය පරම්පරාව විසින් විනය පිටකය ද, ආනන්ද පරපුරෙහි දීඝභාණක, සාරිපුතක පරපුරෙහි මජ්ඣිම භාණක, මහාකාශ්‍යප පරපුරෙහි සංයුතක භාණක අනුරුද්ධ පරපුරෙහි අංගුත්තර භාක ආදීන් විසින් සූත්‍ර පිට කය ද, ශාරිපුත්‍ර ශිෂ්‍ය පරපුරින් අභිධර්ම පිටකයද මෙම සංගායනාව වෙත පවත්වාගෙන ආහ.

භාණකයන්ගේ ප්‍රභවය -

සම්බුද්ධ පරිනිර්වාණයෙන් තෙමසකට පසු මහා කාශ්‍යප මහ රහතන්ගේ ප්‍රධානත්වයෙන් රජගහනුවර දී පවත්වන ලද ප්‍රථම සංගායනාවේදී ධර්මය කියාව පිටකවලට කොටස්වලට බෙදුන. ඒ එක් එක් ධර්ම කොට්ඨාශයක් එක් එක් භික්ෂු පිරිසකට භාර කීරීම උචිත යයි මෙහි දී කල්පනා කර ඇත. කට පාඩමනේ තථාගත ධර්මය ආරක්ෂා කිරීමේ අවශ්‍යතාවය නිසා මෙලෙස වැඩ බෙදාගැනීමේ උවමනාව ඇතිවිය. ඒ ඒ ධර්ම කොටස් භාරදෙන ලද්දේ ඒ ඒ කොටස් පිළිබඳව ප්‍රවීණත්වයක් දැක් වූ භික්ෂු පිරිස් වලටය. උදාහරණ වසයෙන් විනය පිටකය භාරදෙන ලද්දේ විනය පිළිබඳ අග්‍රස්ථානය හෙබ වූ උපාලි රහතන් වහන්සේ ප්‍රමුඛ පරපුරටය. සූත්‍ර පිටකය භාරදී ඇත්තේ ධර්ම

භාණ්ඩාගාරික ආනන්ද රහතන් වහන්සේගේ පිරිසටය. අභිධර්මය භාර දී ඇත්තේ ධර්ම සේනාපති සැරියුත් රහතන් වහන්සේගේ පරපුරටය.

දීඝ භාණක - මජ්ඣිම භාණක - සංයුක්ත භාණක - අංගුත්තර භාණකා ජාතක

භාණක, ධම්මපද භාණක, උභතෝ විභඛිත භානක, මහා අරියවංස භාණක ආදී වසයෙන් මෙම ශිෂ්‍ය පරම්පරා දිගින් දිගටම පිරිසිදු බුද්ධ ධර්මය රැකගෙන ආහ. මෙම භාණක පරම්පරාවල අවසාන පුරුක් ලංකාවේ විසූහ. භාණක වසයෙන් ත්‍රිපිටක බුද්ධ වචනය කට පාඩමින් රැකගෙන ආ මෙම පිරිස් අතර සුතතනතිකා - විනයධරා - අභිධම්මිකා - ධම්මධරා අට්ඨකථිකා - තිපිටකා - චතුර්නිකා ආදී වශයෙන්ද ඒ ඒ ධර්ම කොටස් කට පාඩමින් ගෙන ආ භික්ෂූන් වහන්සේලා වූහ.

තුන්වන ධර්ම සංගායනාවෙන් පසුව. දඹදිව ථේරවාදාවරිය පරම්පරාවේ අවසාන පුරුක් වූ මොගගලි පුත්ත තිස්ස මහරහතන් වහන්සේගේ පාදාවනන අග්‍ර ශිෂ්‍යයා වූ මිහිඳු මහ රහතන් වහන්සේ විසින් සංගාහිත ථේරවාදී බුද්ධ ධර්මය ලක්දිවට ගෙන ආහ.

ථේරවාද -

ථේර යනුවෙන් හැඳින්වෙන පිරිස වැඩිමහල්ලන් ස්ථවිරයන් වසයෙන් ගැනේ. එනම් වැඩිමහල්ලන්ගේ ආයතනයට ථේරවාදයට අයත් සාමාජිකයෝය. මෙහි ථේර යනුවෙන් හඳුන්වන්නේ ප්‍රථම ද්විතීය, සංගායනාවලට සහභාගි වූ මහා කාශ්‍යප, උපාලි - යස, ආදී වූ මහරහතන් වහන්සේලා විසින් සංගායනා කළ පාලි ධර්මය ථේරවාද නම් වේ. “දෙව සඛිතියෝ ආරුළහ පාලියේ වෙඳු ථේරවාදො-ති බෙදිතබබං - සාහිමහා කසසප භුතීතං මහා ථේරානං වාදනතා ථේරවාදකොති වුවවති” යනුවෙන් සරඝු දීපනී ටීකාවෙහි එයි. ථේරිකා යනුවෙන් හඳුන්වන ථේරවාදීහු මගධ්‍ය සහ ජපයනිය මූලස්ථාන කර ගත්හ. මෙයින් ලංකාවට පැමිණියේ උජ්ජයනී ශාඛාවයි. ථේරවාද ශාසනයේ පීතෘවරු වූවෝ පෝරාණයෝ වෙති. පෝරාණයෝ වූකලී සම්භාවනීය ආචාර්ය පිරිසක් වූ අතර ථේරවාද ශාසනය ඇතිවීමේදී හා තහවුරු කිරීමෙහි දී වැදගත් තැනක් ගත් බව පෙනේ.

තුන්වන ධර්ම සංගායනාවෙන් පසුව මිහිඳු හරහතන් වහන්සේ විසින් ලංකාවට ගෙන එන ලද්දේ ථේරවාදී ත්‍රිපිටකයයි මහින්දාගමනයෙන් පසුව ලංකාවේ ශ්‍රී ලාංකික භික්ෂු පිරිසක් ඇති වූහ. උන්වහන්සේලා ඒ ත්‍රිපිටකය හදාළහ. සිංහලෙන් අටුවා උයූහ. දේවානම්පියතිස්ස රජුගේ ප්‍රධාන අමාත්‍යයකු වූ අරිට්ඨ පැවිදි වී රහත්වැ උන්වහන්සේගේ ප්‍රධානත්වයෙන් දේවානම් පියතිස්ස රාජ සමයේ (ක්‍රි.පූ. 247-207) දී ලංකාවේ පළමුවන සංගායනාව කර ඇත. මෙම සංගායනාවට සැටහසක් රහතන් වහන්සේලා සහභාගි වූ බව සඳහන්ය. සත්දෙනෙකුගේ යුත් ශිෂ්‍යානු ශිෂ්‍ය පරම්පරාවට අනුව මිහිඳු මහ රහතන් වහන්සේගේ ප්‍රථම ශිෂ්‍යයා වූයේ අරිට්ඨ තෙරුන්ය. අනුරාධපුරයෙහි, ථූපාරාමයේ මෙම සංගායනාව පවත්වා ඇත.

ධර්මශෝක රජුගේ මෙහෙයවීමෙන් ලංකාවට බුදු සමය ගෙන ආ මිහිඳු හිමියන් උදෙසා අනුරාධ පුරයෙහි ඉදි වූ ඉතා වැදගත් වූද ඉතා විශාල වූද ආරාමය මහා විහාරයයි. මෙම විහාරයෙහි වැඩ සිටි හික්කුන් වහන්සේලා සමාක් දෘෂ්ටික ථේරවාදීහු වූහ. ථේරවාදය ආරක්ෂා වූයේ මෙම විහාරයේදීය.

ථේරවාදී බුද්ධශාසනයට ආ බලපෑම් -

ථේරවාදී බුද්ධශාසනය කෙරෙහි වරින්වර යම් යම් මතවාදිවල බලපෑම් ද ඇතිවිය. එයින් එකක් නම් බුදුන් අතිමානුෂිකයයි විශ්වාස කළ ලෝකෝත්තර වාදයයි. ශ්‍රේෂ්ඨ ශාස්තෘවරුන්ගේ අභාවයෙන් පසුව අනුගාමිකයන් විසින් ඔහුගේ මිනිස් බව අමතක කොට ඔහු දේවත්වයෙන් සැලකීම ස්වාභාවිකය. ඔවුන් එසේ කරන්නේ ශාස්තෘවරයා කෙරෙහි දැඩි භක්තිය නිසාය. එහෙත් ථේරවාදීහු ඒ අතින් වැඩිදුර ගියේ නැත. ඔවුන් බුද්ධ කාය දෙස යථා තත්වයෙන් බැලූ බව පෙනේ. එයට අමතරව වෛතුලයවාද, නීලපට දර්ශන, ගුලහවාද ආදී නම්වලින් ථේරවාද ක්‍රිපිටකයට අයත් නොවූ විශේෂාංග බිහි වූවද ථේරවාද බුදු සමය විසින් ඒවා බැහැර කරන ලදී. මේ ආදී වසයෙන් වෛතුලය වාදීන්ගෙන් ඇතිවුණු නොයෙක් උපද්‍රව වලින් ථේරවාදය මහා විහාරික හික්කුන් විසින් බලවත් දුෂ්කරතා මැද ආරක්ෂා කරන ලදී. අන්‍යවාදී ධර්මයන් ථේරවාදයට ඇතුල්වනු වළක්වනු සඳහා ථේර වාදීහු හැම අයුරින්ම සටන් කළහ. මහාසේන රාජ්‍ය සමයේදී මෙම සටන ප්‍රකටව කෙරුණු විට ථේරවාදීහු ජය ගත්හ. මෙම මහා විහාරය පිළිබඳව කීර්තිරාවය හැම තැනම පැතිර පැවතිණ. නිර්මල ධර්මය ලබා ගැනීම සඳහා විදේශිකයෝ ලංකාවට ආහ. විශාඛ පීතිමල්ල, බුද්ධ සෞභ යන අය ඉන් සමහරෙකි.

පොඤ්ඤ සංගීතිය -

මිහිඳු හිමියන් විසින් ලංකාවට ගෙන එන ලද ක්‍රිපිටක ධර්මය වසර හාරසියයක් පමණ කට පාඩමින් පැමිණි මහා විහාරික හික්කුන් වහන්සේලා ඒ පිරිසිදු ථේරවාදය පරපුරෙන් පරපුරට ගෙනයාමේ උදාර වූ ද පවිත්‍ර වූද චේතනාවෙන් බුද්ධ වර්ෂ 440-454 අතර කාලයේ වළගම්බා රජු දවස පොත්වල ලියවීය. වළගම්බා රජු දවස ලේඛනාරූඪ කළේ රජගහ - වේසාලී - පාටලී පුත්‍ර - නගරවල පැවැත් වූ ධර්ම සංගායනාවන් හි දී තෝරා බේරාගෙන සංග්‍රහ කළ ක්‍රිපිටකයයි. ලෝකයේ ප්‍රථම වරට සිංහල රහතුන් විසින් කරන ලද මෙම පොඤ්ඤ සංගීතියෙන් පසුව, බුද්ධ ශ්‍රාවකයන් අතුරෙන් ඉතා උසස් විනය ධරයා වූ උපාලී තෙරුන්ගෙන් පැවත එන්නේ යයි සලකන ථේරවාදී පාලී ක්‍රිපිටකය සියම්, කාම්බෝජ, බුරුම ආදී දකුණු දිග රටවල පැතිර ගියහ.

වම්පා (වියටිනාමය) -

ඉන්දු චීන අර්ධ ද්වීපයේ නැගෙනහිර ප්‍රාන්තයේ දකුණු කොටස වන වත්මන් වියටිනාමය ඇත. අතීතයේ වම්පා නමින් හඳුන්වා ඇත. බුදු සමය ක්‍රි.ව. 3 වැනි සිය වසේදී පමණ මෙහි තහවුරු වන්නට ඇතැයි සිතිය හැකිය. ක්‍රි.ව. 605 දී වම්පා අග නගරය චීනුන් විසින් ආක්‍රමණය කොට බෞද්ධ වස්තූන් චීනයට ගෙනගිය බව චීන ලියවිලි වල සඳහන්ව ඇත. මෙයින් පැහැදිලි වන්නේ ක්‍රි.ව. 7 වන සියවස ට පෙර වර්තමාන වියටි නාමයේ බුදු දහම ප්‍රචලිතව පැවති බවයි. වම්පාහි බෞද්ධයන්

පොදු වසයෙන් ආර්ය සම්මිතිය නිකායට අයත් වූ අතර සර්වාස්ති නිකායේ ස්වල්ප දෙනකු ද සිටි බවයි. ක්‍රි.ව. 8 වැනි සියවසේ ශිලා ලේඛනයකින් පෙනී යන්නේ වම්පානි මහායාන බුදු දහම බලවත්ව පැවැති බවත්, සමහර රජවරුන්ගේ ද ආශීර්වාදය ලද බවත්ය. පසු කාලයක දී මහායානයෙන් කැඩී ආ තන්ත්‍රයානය ද එහි වූ බව පැහැදිලිය.

ක්‍රි.ව. 15 වන සියවසේදී උතුරේ අන්තම්වරුන් විසින් රට අල්ලා ගන්නාතෙක් මහායාන ස්වරූපයේ බුද්ධාගම වම්පානි (වියට්නාමයේ) ජීවමාන බලවේගයක් විය. පසුව වම්පානි පැරණි ආගම වෙනුවට චීන ස්වරූපයෙන් යුත් බුදු සමය එහි බලපවත්වා ඇත.

වියට්නාම ජාතික භික්ෂු ඉන්දුවන්ද -

වියට්නාම ජාතික ඉන්දුවන්ද භික්ෂූන් වහන්සේ වසර කීපයකට පෙර ලංකාවට වැඩමවා, කෝට්ටේ සිරි ජයවර්ධනාරාමයේ වැඩ සිටිමින් සිංහල භාෂාව කියවීමටද පාළිභාෂාවද හදාරා ඇත. බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය මගින් මුද්‍රිත බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ සමූහය පරිශීලනය කළ මෙම හමුදුරුවෝ පාලියෙන් ඇති ත්‍රිපිටකය සිංහලෙන් හදාරා වියට්නාමී භාසාවට පරිවර්තනය කර ඇත. වියට්නාම ඉතිහාසය දෙසත් ත්‍රිපිටකයේ ඉතිහාසය දෙසත් බැලූ විට එය ඉතා වැදගත් ප්‍රාතිහාර්යමය කටයුත්තකි. මුළු ථේරවාදී ත්‍රිපිටකයම වියට්නාම බසට පරිවර්තනය කිරීම උන්වහන්සේගේ උත්සාහයයි. බලාපොරොත්තුවයි. එය එසේ වූ විට එය වර්තමාන වියට් නාමයේ සමාක් දෘෂ්ටිය ථේරවාදී ත්‍රිපිටකය ප්‍රචලිත වී ථේරවාදී බෞද්ධයන් ඇති වීමට හේතුවක් වනු ඇත. ඒ අනුව වියට්නාම දේශයට ථේරවාදී ත්‍රිපිටකය ගෙන ගිය ධර්මදූතයා ඉන්දුවන්ද භික්ෂුව වසයෙන් වියට්නාම ඉතිහාසයේත් ලංකා ඉතිහාසයේත් ඉතිහාස ගතවනු නියතය.

උන්වහන්සේ ගේ චේතනාව උදාරතරය. අප්‍රතිහත ධෛර්යය විශ්මය ජනකය. උන්වහන්සේගේ මෙම සත් ක්‍රියාවට ලංකාවේත් - වියට්නාමයේත් බෞද්ධයෝ සහයෝගය දැක්විය යුතුය. වියට්නාමයට ථේරවාදය ගෙනයන ධර්ම දූතයා උන්වහන්සේ වන බැවිනි.

උන්වහන්සේ ඉටාගත් කාර්යය නිරූපිතව ඉටු කරන්නට ආරෝග්‍ය සුවයත්, ආර්ථික සම්පතත් ලැබේවායි ! ඉති සිතින් පත්මිහ.

කිරම විමලජෝති ස්ථවිර
අධ්‍යක්ෂ
බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය
නැදිමාල
දෙහිවල
2550 නිකිණි මස

LỜI TỰA

(Lời dịch Việt của bản tiếng Sinhala)

--ooOoo--

Đức Phật của chúng ta sau khi trải qua vô số kiếp thực hành các pháp toàn hảo và lần lượt tiếp nhận sự thọ ký của hai mươi bốn vị Phật tiền nhiệm rồi đã chứng quả Toàn Giác vào năm 623 trước Tây Lịch. Ngài đã thuyết giảng bài Pháp đầu tiên, tức là bài Kinh Chuyển Pháp Luân, ở tại Migadāya thành Bārāṇasī. Lời giảng dạy của đức Phật được biết đến với nhiều tên gọi: Giáo Pháp, Chánh Pháp, Pháp và Luật, Phạm Hạnh là một số tên gọi đã được nói đến. Đức Phật đã nói với vị trưởng lão Ānanda rằng: “Sau khi ta Niết Bàn, chính các Pháp và Luật đã được ta giảng dạy sẽ là thầy của các người.” Điều ấy có nghĩa là Giáo Pháp của đức Phật sẽ là kim chỉ nam cho các vị tỳ khưu tu tập. Tuy nhiên, ngay sau sự ra đi của đức Phật vị tỳ khưu tên Subhadda đã có quan điểm rằng: “Bởi vì đức Phật đã không còn, các đệ tử của Ngài có thể sống cuộc sống theo như ước muốn của mình.” Và còn có những vị tỳ khưu khác như Devadatta, Sunakkhatta, Ariṭṭha ngay lúc đức Phật còn tại tiền cũng đã có các suy nghĩ như vị tỳ khưu Subhadda.

Tuy nhiên, khi vấn đề liên quan đến Giáo Pháp của đấng Toàn Giác vừa mới nảy sinh, các vị A-la-hán hộ trì Giáo Pháp như Ngài Mahā Kassapa và Ngài Upāli đã nghĩ đến sự cần thiết của việc bảo vệ tính chất thuần khiết của Giáo Pháp. Do đó, vào ngày thứ hai của tháng thứ tư sau khi đức Phật Niết Bàn, cuộc Kết Tập lần thứ nhất đã được thực hiện với sự tham dự của năm trăm vị A-la-hán tại hang động Sattapaṇṇī dưới sự bảo trợ của đức vua Ajātasattu (A-xà-thế). Cuộc Kết Tập Giáo Pháp được tiến hành bởi các vị tỳ khưu Mahā-kassapa, Ānanda, Upāli, và các vị Thánh A-la-hán khác đã là nền tảng cho các cuộc kết tập về sau. Chú Giải đề cập rằng cuộc Kết Tập Giáo Pháp này đã được tất cả các vị tỳ khưu thừa nhận. Cuộc Kết Tập Giáo Pháp lần thứ nhất này còn được gọi là Cuộc Kết Tập về Luật của năm trăm vị vì có liên quan đến các điều học nhỏ nhặt và ít quan trọng (khuddānukhuddakasikkhā). Giáo Pháp của đức Phật đã được phân chia thành Tạng (Piṭaka) trong cuộc kết tập này.

Cuộc Kết Tập lần thứ nhì đã được tổ chức vào khoảng một trăm năm sau lần thứ nhất vào thời trị vì của đức vua Kālasoka. Cuộc kết tập này dựa trên nền tảng của “Mười sự việc không được phép.” Các vị tỳ khưu xứ Vajjī đã ra sức vận động để hợp thức hóa mười sự việc xét ra có bản chất không đúng với Luật. Cuộc Kết Tập lần thứ nhì đã

được tiến hành bằng hình thức hội thảo giữa các vị tỳ khưu A-la-hán Sabbakāmi, Revata, Sālha, Ujjasobhita, Vāsabhagāmika, Sambhūta Sānavāsī, Yasa Kākaṇḍakaputta, và Sumana. Bảy trăm vị A-la-hán đã tham dự cuộc Kết Tập này. Cuộc Kết Tập Giáo Pháp lần thứ nhì này còn được gọi là Cuộc Kết Tập về Luật của bảy trăm vị. Trong cuộc Kết Tập này, hai chương về Kết Tập ở Cullavagga (Luật Tiểu Phẩm), bài kinh Muṇḍarājasutta, Serissaka Vimānakathā Uttaravāda, Petavatthu, v.v... đã được công nhận vào Chánh Tạng Pāli.

Do sự xuất hiện của nhiều bộ phái, tính chất đúng đắn về giáo lý và sở hành của các bộ phái chính bị suy giảm, các vị tỳ khưu chân chánh đều lui vào rừng ở ẩn. Nhằm bảo vệ phẩm chất của Giáo Pháp đức Phật trong tình trạng này, vào khoảng hai trăm ba mươi năm sau thời kỳ đức Phật Niết Bàn cuộc Kết Tập lần thứ ba đã được tổ chức ở tại Āsokārāma do đức vua Asoka. Cuộc Kết Tập này đã được tiến hành bởi vị tỳ khưu A-la-hán Moggaliputta Tissa cùng với một ngàn vị A-la-hán. Đặc biệt bộ Kathāvatthupakaraṇa đã được trùng tụng nhằm chỉnh đốn những sai lầm đang được thực hành bởi các bộ phái. Cuộc Kết Tập này đã hoàn tất sau chín tháng và đã được gọi là cuộc Kết Tập của một ngàn vị.

Sau cuộc Kết Tập lần thứ nhất, Tạng Luật đã được duy trì do các vị tỳ khưu thuộc nhóm của vị Thánh A-la-hán Upāli, Tạng Kinh gồm có Trường Bộ do nhóm của ngài Ānanda, Trung Bộ do nhóm của ngài Sāriputta, Tương Ưng do nhóm của ngài Kassapa, Tăng Chi do nhóm của ngài Anuruddha, và Tạng Vi Diệu Pháp do nhóm của ngài Sāriputta .

Sự thành lập các nhóm trì tụng (bhāṇaka):

Sau Cuộc Kết Tập lần thứ nhất, Giáo Pháp đã được phân chia thành nhiều phần và các phần chính yếu đã được giao cho các vị tỳ khưu tinh thông về lãnh vực ấy có nhiệm vụ duy trì và phổ biến. Một số nhóm trì tụng chính là nhóm Trì Tụng Trường Bộ (Dīghabhāṇaka), nhóm Trì Tụng Trung Bộ (Majjhimbhāṇaka), nhóm Trì Tụng Tương Ưng (Saṃyuttabhāṇaka), nhóm Trì Tụng Tăng Chi (Aṅguttarabhāṇaka), nhóm Trì Tụng Kinh Bốn Sanh (Jātakabhāṇaka), nhóm Trì Tụng Kinh Pháp Cú (Dhammapadabhāṇaka), nhóm Trì Tụng hai Bộ Luật (Ubhato Vibhaṅgabhāṇaka), nhóm Trì Tụng bộ Đại Sử về Thánh Nhân (Mahā Ariyaṃsa), v.v... Các vị đệ tử này đã làm phong phú và gìn giữ Giáo Pháp bằng phương tiện trùng tụng bằng trí nhớ. Nhóm cuối cùng của các vị trì tụng này đã sống tại Sri Lanka. Sau cuộc Kết Tập lần thứ ba, Giáo Pháp của đức Phật đã được truyền sang Sri Lanka do

công của Trưởng Lão Mahinda là vị đệ tử của ngài tỳ khuu A-la-hán Moggaliputta Tissa.

Theravāda: Ý nghĩa của từ “Thera” là “Trưởng Lão.” Các thành viên của Theravāda là các vị trưởng lão. Các vị tỳ khuu Mahākassapa, Upāli, Yasa, v.v... đã tham dự cuộc Kết Tập Giáo Pháp lần thứ nhất và thứ nhì đã trùng tụng Chánh Tạng, và các lời trùng tụng ấy được gọi là Theravāda. Sớ giải tên Sāratthadīpanī Tīkā có đề cập rằng: “Sabbam theravādanti dve saṅgītiyo āruḥhā pāliyevettha “theravādo”ti veditabbā. Sā hi mahākassapapabhutīnam mahātherānam vādattā “theravādo”ti vuccati.” Các vị Theravāda còn được gọi là Therika (thuộc về các vị Trưởng Lão). Các vị này sống chủ yếu ở Magadhya và Ujjayini. Trong số các vị này, nhóm Ujjayini đã đến Sri Lankā. Các vị trưởng thượng “Porāṇa” của Giáo Hội Theravāda là những vị thầy lỗi lạc và đã đóng vai trò vô cùng quan trọng trong việc thành lập Giáo Hội Theravāda.

Sau cuộc Kết Tập lần thứ ba, ngài tỳ khuu Mahinda đã đem Tam Tạng của Theravāda đến xứ sở Sri Lanka và đã chuyển hóa được rất đông người xuất gia theo Phật Giáo. Các vị ấy đã học tập Tam Tạng và đã viết Chú Giải bằng tiếng Sinhala. Cuộc Kết Tập Giáo Pháp đầu tiên ở Sri Lanka đã được thực hiện bởi vị tỳ khuu A-la-hán Ariṭṭha trước đây là vị quan đại thần của đức vua Devānampiya Tissa (247-207 trước Tây Lịch). Đã có sáu mươi ngàn vị A-la-hán tham dự. Tỳ khuu Ariṭṭha chính là vị đệ tử đầu tiên của ngài Mahinda. Cuộc Kết Tập đã được tổ chức tại tu viện Thūpārāma ở Anurādhapura.

Tu viện Mahā Vihāra đã được xây dựng cho ngài Mahinda và đã có một vị trí vô cùng lớn lao và quan trọng đối với Giáo Hội Theravāda. Lúc bấy giờ đã xảy ra nhiều sự kiện có liên quan đến lời Giáo Huấn của đức Phật, sự kiện Lokuttaravāda là một. Mặc dầu có nhiều khó khăn phải đối phó nhưng các vị tỳ khuu ở Mahā Vihāra đã bảo vệ được sự thuần khiết của Giáo Pháp và đã được khắp nơi biết tiếng. Do đó, nhiều người ngoại quốc đã đến Sri Lanka để tiếp thu Phật Giáo, trong đó có Visākha, Pītimalla, Buddhaghosa, v.v...

Sự Kết Tập thành sách:

Tam Tạng Giáo Pháp do Ngài Mahinda đem đến và giảng dạy cho các vị tỳ khuu ở Mahā Vihāra đã được duy trì bằng trí nhớ trong bốn trăm năm. Vào thời trị vì của đức vua Vaḷagamba (440-454 theo Phật Lịch), Tam Tạng đã được ghi lại thành các tập sách. Sau đó, Tam Tạng Pāli này đã được truyền sang các nước như là Thái Lan, Cambodia, và Miến Điện.

Champa (Việt Nam):

Được biết Champa là vùng đất ở về phía đông nam của bán đảo Đông Dương, hiện nay là Việt Nam. Điều được phỏng đoán là triết học Phật Giáo đã được thiết lập tại xứ này vào khoảng thế kỷ thứ 3 sau Tây Lịch. Vào khoảng năm 605 sau Tây Lịch, thủ đô Champa đã bị chiếm đóng bởi người Trung Quốc và họ đã du nhập Phật Giáo vào Trung Quốc; điều này được ghi lại trong văn kiện của Trung Quốc. Điều rõ rệt là Phật Giáo đã được phổ biến tại Việt Nam trước thế kỷ thứ bảy sau Tây Lịch và Phật Giáo Champa là chánh yếu và được liệt kê vào bộ phái Arya Sammiti là một nhóm nhỏ thuộc bộ phái Sravasti. Tư liệu của thế kỷ thứ tám sau Tây Lịch được ghi lại trên bia đá chứng tỏ rằng Phật Giáo Mahāyāna đã hiện diện ở Việt Nam và Tantrayāna phát xuất từ Mahāyāna cũng có mặt.

Vào thế kỷ thứ 15 sau Tây Lịch, người Annam ở phía bắc đã kiểm soát xứ sở và Phật Giáo mang đặc điểm của Mahāyāna đã có sự tác động. Về sau, Phật Giáo mang đặc điểm của Trung Quốc đã tác động đến xứ sở này thay vì Phật Giáo Champa trước đây.

Vị tỳ khuu Indacanda người Việt Nam đã đến Sri Lanka trong những năm gần đây và đang ngụ tại tu viện Sri Jayawardhanaramaya khu vực Kotte. Vị này đã học Pāli và đã sử dụng Tam Tạng Pāli ấn bản Buddha Jayanti do Buddhist Cultural Centre ấn hành. Vị này đã học Tam Tạng và sau đó dịch sang tiếng Việt Nam. Khi xem xét đến lịch sử của nước Việt Nam và lịch sử của Tam Tạng, chúng tôi nhận thấy rằng sự nỗ lực và ước nguyện thực hiện Tam Tạng Song Ngữ của vị này thật là phi thường. Nếu việc làm ấy được thành tựu thì sự hiểu biết về Tam Tạng của Theravāda ở Việt Nam sẽ được phổ biến và Phật Giáo Theravāda ở Việt Nam sẽ thêm phần phát triển. Khi ấy, vị tỳ khuu Indacanda sẽ là người sứ giả có công đóng góp cho sự hoằng Pháp của Phật Giáo Theravāda ở Việt Nam và điều này sẽ được ghi nhận bởi lịch sử của hai nước, Việt Nam cũng như của Sri Lanka.

Ý định của vị tỳ khuu này thật lớn lao, và sự nỗ lực của vị này thật đáng khâm phục. Chư Phật tử sống ở Sri Lanka và Việt Nam hãy nên hỗ trợ tỳ khuu Indacanda trong công việc dẫn thân này.

Chúng tôi phúc chúc cho tỳ khuu Indacanda được sức khỏe, sống lâu, và đạt đến sự thành công đối với điều ước nguyện của mình.

Venerable Kirama Wimalajothi

Giám Đốc Buddhist Cultural Centre

Nedimala, Dehiwala, Sri Lanka

Tháng Nikini 2550.

ආගමික කටයුතු අමාත්‍යාංශය
 மத விவகார அமைச்சு
 MINISTRY OF RELIGIOUS AFFAIRS

මගේ අංකය }
 என் எண் }
 My No }

ඔබේ අංකය }
 உமது எண் }
 Your No }

24th May, 2006

This is to certify that the bilingual Tripitaka in Pali and Sinhala in connection with the 2550th Buddha Jayanthi Commemoration is the correct version of the Pali Text. The Pali text in Roman Characters has its equivalence in content and validity to the original in Sinhala characters.

 B.N.Jinasena
 Secretary
 Ministry of Religious Affairs

115, විජේරාම මාවත, කොළඹ 07, ශ්‍රී ලංකාව. 115, வீஜேராம மாறத்திசை, கொழும்பு 07, ஸ்ரீ லங்கா. 115, Wijerama Mawatha, Colombo 07, Sri Lanka.

කාර්යාලය asifan@rcsl.lk Office	94-11-2690896	தொலை குகைகள் Fax	94-11-2690897	මහාමාත්‍ය අමාත්‍ය பிரதி அமைச்சர் Deputy Minister	94-11-5375128 94-11-2690898	ලේකම් செயலாளர் Secretary	94-11-2690736
--------------------------------------	---------------	------------------------	---------------	--	--------------------------------	--------------------------------	---------------

Ministry of Religious Affairs

--ooOoo--

Ngày 24 tháng 05 năm 2006

Xác nhận rằng Tam Tạng song ngữ Pali và Sinhala ấn tống vào dịp lễ kỷ niệm Buddha Jayanthi lần thứ 2550 là chính xác về phần Pali văn. Phần Pali văn được phiên âm sang mẫu tự Roman có giá trị tương đương về nội dung so với văn bản gốc bằng mẫu tự Sinhala.

B. N. Jinasena
Thư Ký
Chánh văn phòng

Địa Chỉ: 115 Wijerama Mawatha, Colombo 07, Sri Lanka

Office: 94-11-2690896

Fax: 94-11-2690897

Deputy Minister: 94-11-5375128, 94-11-2690898

Secretary: 94-11-2690736

THÀNH PHẦN NHÂN SỰ:

CỐ VẤN DANH DỰ:

Ven. Devahandiye Paññāsekara Nāyaka Mahāthera
President of the Thimbirigasyaya Religious Association
“Sasana Arakshaka Mandalaya”
Tu Viện Trưởng Tu Viện Sri Jayawardhanaramaya Colombo

CỐ VẤN THỰC HIỆN:

Ven. Kirama Wimalajothi Nāyaka Mahāthera
Giám Đốc nhà xuất bản Buddhist Cultural Centre

CỐ VẤN PHIÊN DỊCH:

Ven. Kadurupokune Nandaratana Mahāthera
Cựu Giảng Viên Đại Học Phật Học Anurādhapura - Sri Lanka
Hiệu Trưởng Trường Siri Nandana Tipiṭaka Dhammāyatana
Malegoda, Payāgala - Sri Lanka

CỐ VẤN VI TÍNH:

Ven. Mettāvihārī (Đan Mạch)
Ban điều hành Mettānet Foundation

ĐIỀU HÀNH TỔNG QUÁT:

Tỳ Khuu Indacanda

PHỤ TRÁCH PHIÊN DỊCH:

- Tỳ Khuu Indacanda (Trưởng Đình Dững)

PHỤ TRÁCH PHIÊN ÂM:

- Ven. CandraBangsha (Bangladesh)

PHỤ TRÁCH VI TÍNH:

- Tỳ Khuu Đức Hiền (Nguyễn Đăng Khoa)

TIPITAKAPĀḲI - TAM TẠNG PĀḲI

Piṭaka	Tạng	Tên PāḲi	Tựa Việt Ngữ	Số tt.	
V I N A Y A	L U Ậ T	PārājikapāḲi	Phân Tích Giới Tỳ Khuru I	01	
		PācittiyapāḲi bhikkhu	Phân Tích Giới Tỳ Khuru II	02	
		PācittiyapāḲi bhikkhunī	Phân Tích Giới Tỳ Khuru Ni	03	
		MahāvaggapāḲi I	Đại Phẩm I	04	
		MahāvaggapāḲi II	Đại Phẩm II	05	
		CullavaggapāḲi I	Tiểu Phẩm I	06	
		CullavaggapāḲi II	Tiểu Phẩm II	07	
		ParivārapāḲi I	Tập Yếu I	08	
		ParivārapāḲi II	Tập Yếu II	09	
S U T T A N T A		Dīghanikāya I	Trường Bộ I	10	
		Dīghanikāya II	Trường Bộ II	11	
		Dīghanikāya III	Trường Bộ III	12	
			Majjhimanikāya I	Trung Bộ I	13
			Majjhimanikāya II	Trung Bộ II	14
			Majjhimanikāya III	Trung Bộ III	15
	K I N H		Saṃyuttanikāya I	Tương Ứng Bộ I	16
			Saṃyuttanikāya II	Tương Ứng Bộ II	17
			Saṃyuttanikāya III	Tương Ứng Bộ III	18
			Saṃyuttanikāya IV	Tương Ứng Bộ IV	19
			Saṃyuttanikāya V (1)	Tương Ứng Bộ V (1)	20
	Saṃyuttanikāya V (2)	Tương Ứng Bộ V (2)	21		
			Āṅguttaranikāya I	Tăng Chi Bộ I	22
			Āṅguttaranikāya II	Tăng Chi Bộ II	23
			Āṅguttaranikāya III	Tăng Chi Bộ III	24
			Āṅguttaranikāya IV	Tăng Chi Bộ IV	25
			Āṅguttaranikāya V	Tăng Chi Bộ V	26
			Āṅguttaranikāya VI	Tăng Chi Bộ VI	27

Piṭaka	Tạng	Tên Pāḷi	Tựa Việt Ngữ	Số tt.	
S U T T A N T A	K I N H	K Khuddakapāṭha	Tiểu Tụng	28	
		H Dhammapadapāḷi	Pháp Cú	-	
		U Udānapāḷi	Phật Tự Thuyết	-	
		D Itivuttakapāḷi	Phật Thuyết Như Vậy	-	
		D Suttanipāṭapāḷi	Kinh Tập	29	
		A Vimānavatthupāḷi	Chuyện Thiên Cung	30	
		K Petavatthupāḷi	Chuyện Nga Quỷ	-	
		A Theragāthapāḷi	Trưởng Lão Kệ	31	
		N Therīgāthapāḷi	Trưởng Lão Ni Kệ	-	
		I Jātakapāḷi I	Bổn Sanh I	32	
		K Jātakapāḷi II	Bổn Sanh II	33	
		Ā Jātakapāḷi III	Bổn Sanh III	34	
		Y Mahānidādesapāḷi	(chưa dịch)	35	
		A Cullanidādesapāḷi	(chưa dịch)	36	
			Paṭisambhidāmagga I	Phân Tích Đạo I	37
		*	Paṭisambhidāmagga II	Phân Tích Đạo II	38
			Apadānapāḷi I	Thánh Nhân Ký Sự I	39
		T	Apadānapāḷi II	Thánh Nhân Ký Sự II	40
		I	Apadānapāḷi III	Thánh Nhân Ký Sự III	41
		Ē	Buddhavamsapāḷi	Phật Sử	42
		U	Cariyāpiṭakapāḷi	Hạnh Tạng	-
			Nettipakaraṇa	(chưa dịch)	43
		B	Peṭakopadesa	(chưa dịch)	44
Ō	Milindapañhāpāḷi	Mi Tiên Vấn Đáp	45		
A B H I D H A M M A	V I D I Ē U P H Á P	Dhammasaṅganipakaraṇa	Bộ Pháp Tụ	46	
		Vibhaṅgapakaraṇa I	Bộ Phân Tích I	47	
		Vibhaṅgapakaraṇa II	Bộ Phân Tích II	48	
		K Kathāvatthu I	Bộ Ngữ Tông I	49	
		I Kathāvatthu II	Bộ Ngữ Tông II	50	
		Ē Kathāvatthu III	Bộ Ngữ Tông III	51	
		U Dhātukathā	Bộ Chất Ngữ	-	
			Puggalapaññattipāḷi	Bộ Nhân Chế Định	52
		P Yamakapakaraṇa I	Bộ Song Đối I	53	
		H Yamakapakaraṇa II	Bộ Song Đối II	54	
		Á Yamakapakaraṇa III	Bộ Song Đối III	55	
		P Patthānapakaraṇa I	Bộ Vị Trí I	56	
	Patthānapakaraṇa II	Bộ Vị Trí II	57		
	Patthānapakaraṇa III	Bộ Vị Trí III	58		

SUTTANTAPIṬAKE KHUDDAKANIKĀYE

APADĀNAPĀḶI

DUTIYO BHĀGO

TẠNG KINH - TIỂU BỘ

THÁNH NHÂN KÝ SỰ

TẬP HAI

Tāni ca sutte otāriyamānāni vinaye sandassiyamānāni sutte ceva otaranti vinaye ca sandissanti, niṭṭham ettha gantabbaṃ: ‘Addhā idaṃ tassa bhagavato vacanaṃ, tassa ca therassa suggahita’ṭi.

(Dīghanikāya II, Mahāparinibbānasutta).

Các điều ấy (những lời đã được nghe thuyết giảng) cần được đối chiếu ở Kinh, cần được xem xét ở Luật, và chỉ khi nào chúng hiện diện ở Kinh và được thấy ở Luật, thời điều kết luận có thể rút ra ở đây là: “Điều này chắc chắn là lời giảng dạy của đức Thế Tôn và đã được vị trưởng lão ấy tiếp thu đúng đắn.

(Trường Bộ II, Kinh Đại Bát-Niết-Bàn).

LỜI GIỚI THIỆU

--ooOoo--

Apadānapāli là tựa đề của tập Kinh thứ mười ba thuộc Tiểu Bộ. Chúng tôi đề nghị tựa đề tiếng Việt là *Thánh Nhân Ký Sự*. Chú giải của tập Kinh *Apadānapāli* có tên là *Visuddhajanavilāsini*.

Apadānapāli gồm có bốn phần:

- *Buddhāpadāna* (liên quan đến Phật Toàn Giác)
- *Paccekabuddhāpadāna* (liên quan đến Phật Độc Giác)
- *Therāpadāna* (559 câu chuyện về các vị trưởng lão)
- và *Therī-apadāna* (40 câu chuyện về các vị trưởng lão ni).

Bộ Kinh song ngữ *Apadānapāli - Thánh Nhân Ký Sự* được trình bày thành 3 tập:

- *Apadānapāli* tập I gồm có hai phần đầu nói về Phật Toàn Giác và Phật Độc Giác, cộng với 400 ký sự về các vị trưởng lão thuộc phần ba *Therāpadāna - Trưởng Lão Ký Sự*.

- *Apadānapāli* tập II được trình bày ở đây gồm có 159 ký sự còn lại thuộc phần ba *Therāpadāna - Trưởng Lão Ký Sự*.

- *Apadānapāli* tập III gồm 40 ký sự về các trưởng lão ni thuộc phần bốn có tên là *Therī-apadāna - Trưởng Lão Ni Ký Sự*.

Về nội dung, *Apadānapāli - Thánh Nhân Ký Sự* tập II được chia làm 16 phẩm (*vagga*) có số thứ tự các phẩm từ XLI - LVI. Mỗi phẩm gồm có 10 ký sự, riêng phẩm cuối cùng chỉ có 9. Tên ký sự đầu tiên trong mỗi phẩm được sử dụng lại để đặt tên cho phẩm ấy, ví dụ phẩm XLI *Metteyyavaggo - Phẩm Metteyya* dựa vào tựa đề của ký sự 401 là *Tissametteyyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Tissametteyya*. Điều cần lưu ý là chỉ có một số ít vị trưởng lão được xác định danh tánh, các vị còn lại có tên được gọi theo hành động phước thiện đã làm, ví dụ ký sự 403 về Trưởng Lão Mettagū vì vị này hành trì tâm từ ái (*mettā*), ký sự 404 về Trưởng Lão Dhotaka vì vị này có nhận xét rằng các vị tỳ khưu là những vị đã gội rửa (*dhota*) các điều ác xấu, v.v...

Các câu chuyện của *Therāpadāna - Trưởng Lão Ký Sự* có chủ đề liên quan đến những hành động phước thiện của các vị tỳ khưu ở trong thời quá khứ. Những thiện nghiệp này đã đem lại phước báu cho các vị ấy trong nhiều kiếp, cuối cùng vào kiếp chót các vị này đã xuất gia với đức Phật Gotama trở thành tỳ khưu, được chứng quả vị A-la-hán, đã thành tựu tam minh, đắc chứng bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thẳng trí. Các điểm chi tiết được trình bày ở mỗi ký sự đã được các vị tỳ khưu đích thân thuật lại. Có nhiều ký sự dài với nhiều chi tiết hay lạ, những cũng có những ký sự ngắn được

tóm tắt chỉ trong một vài câu kệ. Một số nghiệp bất thiện cũng đã được đề cập đến và nghiệp quả xấu phải gánh chịu do những hành động ấy đem lại cũng không phải là nhỏ. Đa số các thiện nghiệp đều lấy đối tượng cúng dường là chư Phật trong thời quá khứ, chúng tôi đặc biệt lưu ý đến những phước thiện được làm nhằm đến các đối tượng khác xét rằng chúng sanh trong thời điểm hiện nay vẫn còn có cơ duyên được gần gũi. Các thiện nghiệp này xét ra đơn giản, dễ làm, nhưng cũng có kết quả vô cùng lớn lao. Ký sự 494 ghi nhận việc chỉ có tưởng nhớ đến đức Phật và cúng dường bông hoa ở không trung cũng thoát khỏi khổ cảnh 31 kiếp, ký sự 498 xác nhận rằng tâm ý trong việc phước thiện là quan trọng, còn đối tượng thọ lãnh không hẳn là chủ yếu (câu kệ 5324-5327), ký sự 524 ghi lại rằng chỉ cần nương nhờ (quy y) với vị tỳ khưu cũng có kết quả thoát khỏi khổ cảnh 31 kiếp, ký sự 538 thuật lại việc hốt lá cây Bồ Đề đem đi đổ cũng đã giúp cho người hành thiện được sanh làm Trời và nếu phải làm người thì được sanh vào giai cấp cao quý, ký sự 549 đề cập đến trường hợp vị phải chịu sự tái sanh làm con chim bồ câu, nhưng nhờ vào nghiệp lực của quá khứ vẫn tìm đến để phục vụ vị tỳ khưu đang tu tập ở trong rừng từ đó được sanh thiên, ký sự 557 nói về quả báu của việc cúng dường xá-lợi đức Phật. Đặc biệt ký sự 539 vốn quen thuộc nhưng lại có kết cuộc bất ngờ, đáng ngạc nhiên. Đây là câu chuyện của một người Bà-la-môn đến với Giáo Pháp của đức Phật Thích Ca lúc tuổi đã già và đã bị các vị tỳ khưu đương thời từ chối việc cho xuất gia. Nhờ công đức cúng dường một muống thức ăn đến ngài Sāriputta (Xá-lợi-phất) trước đây mà người Bà-la-môn này đã được ngài Sāriputta cho xuất gia trở thành tỳ khưu theo lời chỉ dạy của đức Phật. Điều ngạc nhiên ở đây người này lại chính là vị trưởng lão Rādha đã được đức Thế Tôn tán dương là vị đứng đầu trong số các vị tỳ khưu có tài biện giải.

Về hình thức, *Therāpadāna - Trưởng Lão Ký Sự* được viết theo thể kệ thơ (*gāthā*), mỗi câu kệ gồm có bốn *pāda* được trình bày thành hai dòng. Đa số các câu kệ của tập Kinh này làm theo thể thông thường gồm có tám âm cho mỗi *pāda*. Chúng tôi chủ trương ghi lại lời dịch Việt theo lối văn xuôi hầu ý nghĩa chuyển dịch được phần trọn vẹn. Đôi chỗ hai câu kệ được dịch chung thành một đoạn dựa theo tính chất hoàn chỉnh về văn phạm hoặc về ý nghĩa của chúng. Cũng cần nói thêm về văn bản *Pāli* được trình bày ở đây đã được phiên âm lại từ văn bản *Pāli - Sinhala*, ấn bản *Buddha Jayanti Tripitaka Series* của nước quốc giáo Sri Lanka.

Về phương diện dịch thuật và trình bày văn bản tiếng Việt, có một số điều cần lưu ý như sau: Mặc dầu toàn bộ văn bản là các lời tự thuật, tuy nhiên chúng tôi chỉ trình bày ở dạng *chữ nghiêng* cho những đoạn đối thoại trực tiếp hoặc những điều ước nguyện, suy

ngữ. Về từ xưng hô của hàng đệ tử đối với đức Phật, chúng tôi sử dụng từ “con” ở ngôi thứ nhất cho những trường hợp trực tiếp, và “tôi” cho những trường hợp xét rằng người nghe là các đối tượng khác. Về văn phong của lời dịch, chúng tôi chủ trương ghi lại lời tiếng Việt sát theo văn bản gốc và cố gắng không bỏ sót từ nào không dịch. Lời văn tiếng Việt của chúng tôi có chứa đựng những mẫu chốt giúp cho những ai có ý thích nghiên cứu *Pāli* thấy ra được cấu trúc của loại ngôn ngữ này. Việc làm này của chúng tôi không hẳn đã được hoàn hảo, dấu sao cũng là bước khởi đầu nhằm thúc đẩy việc nghiên cứu cổ ngữ Phật Học của người Việt Nam. Tuy nhiên, một số sai sót trong quá trình phiên dịch đương nhiên không thể tránh khỏi, chúng tôi xin chịu hoàn toàn trách nhiệm về trình độ yếu kém.

Cũng xin chân thành ghi nhận sự quan tâm chăm sóc trực tiếp hoặc gián tiếp đối với công tác phiên dịch của chúng tôi về phương diện vật thực bồi dưỡng và thuốc men chữa bệnh của các vị hữu ân sau: Thầy Thích Tâm Không (Seattle), Bhikkhunī Sukhetta Nichanaporn Ketjan (Thái), gia đình Phật tử Phạm Trọng Độ, gia đình Phật tử Lý Hoàng Anh, Phật tử Võ Đức Hùng, Cô Phạm Thu Hương và Cô Hoàng Thị Thịnh (Hồng Kông). Công việc soạn thảo này được thông suốt, không bị gián đoạn, chính là nhờ có sự hỗ trợ quý báu của quý vị. Thành tâm cầu chúc quý vị luôn giữ vững niềm tin và thành tựu được nhiều kết quả trong công việc tu tập giải thoát và hộ trì Tam Bảo.

Một điều thiếu sót lớn nếu không đề cập đến sự nhiệt tình giúp đỡ chúng tôi của Phật tử Mam Pitiya trong việc tham khảo bản dịch tiếng bản xứ. Cũng không quên không nhắc đến những sự ủng hộ, khích lệ, và công đức góp ý về phần tiếng Việt của Đại Đức Đức Hiền cùng với hai vị Phật tử Tung Thiên và Đông Triều đã giúp cho chúng tôi tránh được một số điểm vụng về trong việc sử dụng từ ngữ tiếng Việt. Chúng tôi cũng xin thành tâm tùy hỷ và tán dương công đức của các thí chủ đã nhiệt tâm đóng góp tài chánh giúp cho Công Trình Ấn Tống Tam Tạng Song Ngữ Pāli - Việt được tồn tại và phát triển, mong sao phước báu Pháp thí này luôn dẫn dắt quý vị vào con đường tu tập đúng theo Chánh Pháp.

Cuối cùng, ngưỡng mong phước báu phát sanh trong công việc soạn thảo tập Kinh này được thành tựu đến thầy tổ, song thân, và tất cả chúng sanh trong tam giới. Nguyên cho hết thảy đều được an vui, sức khỏe, có trí tuệ, và tinh tấn tu tập ngõ hầu thành đạt cứu cánh giải thoát, chấm dứt khổ đau.

Kính bút,
ngày 02 tháng 05 năm 2008
Tỳ Khưu Indacanda (Trương đình Dũng)

CÁC CHỮ VIẾT TẮT:

Văn Bản Pāli:

Sī.	: Sīhala-tālapaṇṇapotthakaṃ
Sī Mu.	: Sīhalaḥkhamuddita Apadānapāḷi
Ma.	: Maramma Chaṭṭhasaṅgīti Piṭakapotthakaṃ (Tặng Miến Điện kỳ kết tập lần thứ 6)
Syā.	: Syāmakhamudita Apadānapāḷi (Tặng Thái Lan)
PTS.	: Pali Text Society Edition (Tặng Anh)
The. A.	: Theragāthā Aṭṭhakathā

Văn Bản Tiếng Việt:

ApA.	: Apadāna Aṭṭhakathā - Chú Giải Apadāna (PTS.)
ND	: Chú thích của Người Dịch
PTS.	: Nhà Xuất Bản Pali Text Society (Anh Quốc)

MĀU TṬ PĀLI - SINHALA

NGUYÊN ÂM

අ a ආ ā ඉ i ඊ ī උ u ඉූ ū එ e ඔ o

PHỤ ÂM

ක ka	ක kha	ග ga	ඔ gha	ච na
ච ca	ඡ cha	ජ ja	ඤ jha	ඤ ña
ට ta	ඨ tha	ඳ da	ඳ් dha	ණ na
භ ta	භ tha	ඳ da	ධ dha	භ na
ප pa	ඵ pha	බ ba	භ bha	ම ma

ය ya	ර ra	ල la	ව va	ස sa	හ ha	ළ la	ම m
ක ka	ක kā	කි ki	කී kī	කු ku	කූ kū	කෙ ke	කො ko
ක kha	ක khā	කි khi	කී khī	කු khu	කූ khū	කෙ khe	කො kho
ග ga	ග gā	ගි gi	ගී gī	ගු gu	ගූ gū	ගෙ ge	ගො go

PHỤ ÂM LIÊN KẾT

කක kka	කකඤ ñña	භු tra	මඵ mpha
කක kka	ණහ ñha	දද dda	මබ mba
කය kya	කඳව ñca	දධ ddha	මභ mbha
කි kri	කඳුඡ ñcha	ද් dra	මම mma
කච kva	කඳුඡ ñja	දච dva	මභ mha
කය khya	කඳුකධ ñjha	ධච dhva	යය, යය yya
කච khva	ටට tta	හහ nta	යහ yha
ගග gga	ටධ ttha	භඵ ntha	ලල lla
ගඝ gggha	චච dda	භ්, ඳ nda	ලය lya
චක ñka	චච ddha	භධ ndha	ලභ lha
ගු gra	ණණ ñña	හහ nna	චය vha
චබ ñkha	ණට ñta	හහ nha	සස ssa
චග ñga	ණධ ñtha	පප ppa	සම sma
චඝ ñgha	ණච ñda	පඵ ppha	සච sva
චච cca	හහ tta	බබ bba	හම hma
චඡ ccha	භඵ ttha	බභ bbha	හච hva
ඡඡ jja	භඵ tva	බ් bra	ළභ lha
ඡක ජjha		මප mpa	

-ට ā ට i ට ī ට u ට ū ම- e ම-ට o

VĀN BĀN ĐÓI CHIẾU
PĀḶI - SINHALA & PĀḶI - ROMAN

නමො නස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස
Namo tassa bhagavato arahato sammāsambuddhassa.

බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි
Buddhaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි
Dhammaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
සංඝං සරණං ගච්ඡාමි
Saṅghaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
දුතියම්පි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි
Dutiyampi buddhaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
දුතියම්පි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි
Dutiyampi dhammaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
දුතියම්පි සංඝං සරණං ගච්ඡාමි
Dutiyampi saṅghaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
තතියම්පි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි
Tatīyampi buddhaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
තතියම්පි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි
Tatīyampi dhammaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
තතියම්පි සංඝං සරණං ගච්ඡාමි
Tatīyampi saṅghaṃ saraṇaṃ gacchāmi.

පාණාතිපාතා වෙරමණී සික්ඛාපදං සමාදියාමි
Pāṇātipātā veramaṇī sikkhāpadaṃ samādiyāmi.

අදින්නාදානා වෙරමණී සික්ඛාපදං සමාදියාමි
Adinnādānā veramaṇī sikkhāpadaṃ samādiyāmi.

කාමෙසුමිච්ඡාවාරා වෙරමණී සික්ඛාපදං සමාදියාමි
Kāmesu micchācārā veramaṇī sikkhāpadaṃ samādiyāmi.

මුසාවාදා වෙරමණී සික්ඛාපදං සමාදියාමි
Musāvādā veramaṇī sikkhāpadaṃ samādiyāmi.

සුරාමෙරසමජ්ඣපමාදට්ඨානා වෙරමණී සික්ඛාපදං
සමාදියාමි
Surāmerayamajjhapaṃsādaṭṭhānā veramaṇī sikkhāpadaṃ
samādiyāmi.

APADĀNAPĀḲI
Dutiyo Bhāgo - Visayasūci

THÁNH NHÂN KÝ SỰ
Mục Lục Tập Hai

XLI. METTEYYAVAGGO - PHĀM METTEYYA:

401. Tissametteyyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Tissametteyya	02 - 07
402. Puṇṇakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Puṇṇaka	06 - 09
403. Mettaguttherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Mettagū	08 - 13
404. Dhotakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Dhotaka	12 - 17
405. Upasivattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Upasiva	16 - 25
406. Nandakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Nandaka	26 - 29
407. Hemakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Hemaka	28 - 35
408. Todeyyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Todeyya	34 - 41
409. Jatukaṇṇittherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Jatukaṇṇi	42 - 49
410. Udenattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Udena Uddānaṃ - Phân Tóm Lược	50 - 57 56 - 57

XLII. BHADDĀLIVAGGO - PHĀM BHADDĀLI:

411. Bhaddālittherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Bhaddāli	58 - 63
412. Ekachattiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Ekachattiya	62 - 69
413. Tiṇasūlakachadaniyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Tiṇasūlakachadaniya	68 - 73

414. Madhumamsadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Madhumamsadāyaka	72 - 75
415. Nāgapallavakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Nāgapallavaka	74 - 77
416. Ekadīpiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Ekadīpiya	76 - 79
417. Uccaṅgapupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Uccaṅgapupphiya	78 - 79
418. Yāgudāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Yāgudāyaka	80 - 83
419. Patthodanadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Patthodanadāyaka	82 - 85
420. Mañcadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Mañcadāyaka Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	84 - 87 86 - 87

XLIII. SAKIṂSAMMAJJAKAVAGGO - PHẨM SAKIṂSAMMAJJAKA:

421. Sakiṃsammajjakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sakiṃsammajjaka	86 - 89
422. Ekadussadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Ekadussadāyaka	88 - 93
423. Ekāsanadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Ekāsanadāyaka	92 - 97
424. Sattakadambapupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sattakadambapupphiya	96 - 97
425. Koraṇḍapupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Koraṇḍapupphiya	98 - 99
426. Ghatamaṇḍadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Ghatamaṇḍadāyaka	98 - 101
427. Ekadhammasavaṇiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Ekadhammasavaṇiya	100 - 105
428. Sucintitattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sucintita	104 - 109
429. Soṇḍakiṅkaṇiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Soṇḍakiṅkaṇiya	108 - 111
430. Soṇḍakontarikattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Soṇḍakontarika Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	112 - 113 114 - 115

XLIV. EKAVIHĀRIVAGGO - PHĀM EKAVIHĀRĪ:

431. Ekavihāriyattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Ekavihāriya	114 - 117
432. Ekasaṃkhiyattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Ekasaṃkhiya	116 - 119
433. Pāṭihīrasaññakattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Pāṭihīrasaññaka	118 - 119
434. Nāṇatthavikattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Nāṇatthavika	120 - 121
435. Ucchukhaṇḍikattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Ucchukhaṇḍika	120 - 123
436. Kalambadāyakattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Kalambadāyaka	122 - 123
437. Ambāṭakadāyakattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Ambāṭakadāyaka	122 - 125
438. Harītakadāyakattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Harītakadāyaka	124 - 127
439. Ambapiṇḍiyattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Ambapiṇḍiya	126 - 129
440. Jambuphaliyattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Jambuphaliya Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	128 - 129 128 - 129

XLV. VIBHĪṬAKAVAGGO - PHĀM VIBHĪṬAKA:

441. Vibhīṭakamiñjiyattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Vibhīṭakamiñjiya	130 - 131
442. Koladāyakattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Koladāyaka	130 - 133
443. Billaphaliyattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Billaphaliya	132 - 133
444. Bhallātakadāyakattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Bhallātakadāyaka	134 - 135
445. Uttalipupphiyattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Uttalipupphiya	134 - 137
446. Ambāṭakiyattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Ambāṭakiya	136 - 137
447. Sīhāsanikattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Sīhāsanika	136 - 139
448. Pādapiṭhiyattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Pādapiṭhiya	138 - 141

449. Vedikāraṅkattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Vedikāraṅka	140 - 143
450. Bodhighariyattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Bodhighariya Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	142 - 145 144 - 145

XLVI. JAGATIDĀYAKAVAGGO - PHẨM JAGATIDĀYAKA:

451. Jagatidāyakattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Jagatidāyaka	144 - 145
452. Morahattiyattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Morahattiya	146 - 147
453. Sīhāsanavījakattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Sīhāsanavījaka	146 - 149
454. Ti-ukkādhāraṅkattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Ti-ukkādhāraṅka	148 - 149
455. Akkamanadāyakattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Akkamanadāyaka	148 - 151
456. Vanakoraṅḍiyattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Vanakoraṅḍiya	150 - 151
457. Ekachattiyattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Ekachattiya	150 - 153
458. Jātipupphiyattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Jātipupphiya	152 - 155
459. Paṭṭipupphiyattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Paṭṭipupphiya	154 - 155
460. Gandhapūjakattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Gandhapūjaka Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	156 - 157 156 - 157

XLVII. SĀLAKUSUMIYAVAGGO - PHẨM SĀLAKUSUMIYA:

461. Sālakusumiyattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Sālakusumiya	156 - 159
462. Citakapūjakattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Citakapūjaka	158 - 159
463. Citakanibbāpakattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Citakanibbāpaka	158 - 161
464. Setudāyakattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Setudāyaka	160 - 161

465. Sumanatālavaṇṭiyattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Sumanatālavaṇṭiya	160 - 163
466. Avaṇṭaphaliyattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Avaṇṭaphaliya	162 - 163
467. Labujadāyakattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Labujadāyaka	162 - 165
468. Pilakkhaphaladāyakattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Pilakkhaphaladāyaka	164 - 165
469. Sayampañibhāṇiyattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Sayampañibhāṇiya	166 - 169
470. Nimmittavyākaraṇiyattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Nimmittavyākaraṇiya Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	168 - 171 170 - 171

XLVIII. NAḶAMĀLIVAGGO - PHĀM NAḶAMĀLĪ:

471. NaḶamāliyattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão NaḶamāliya	170 - 173
472. Maṇipūjakattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Maṇipūjaka	172 - 175
473. Ukkāsatikattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Ukkāsatika	174 - 179
474. Sumanavījanīyattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Sumanavījaniya	178 - 179
475. Kummāsadāyakattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Kummāsadāyaka	178 - 181
476. Kusatṭhadāyakattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Kusatṭhadāyaka	180 - 181
477. Giripunnāgiyattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Giripunnāgiya	180 - 183
478. Vallikāraphaladāyakattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Vallikāraphaladāyaka	182 - 183
479. Pānadhīdāyakattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Pānadhīdāyaka	182 - 185
480. Pulinacaṅkamiyattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Pulinacaṅkamiya Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	186 - 187 186 - 187

XLIX. PAṀSUKŪLAVAGGO - PHĀM PAṀSUKŪLA:

481. PaṀsukūlasaññakattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão PaṀsukūlasaññaka	186 - 189
--	-----------

482. Buddhasaññakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trường Lão Buddhasaññaka	188 - 191
483. Bhisadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trường Lão Bhisadāyaka	192 - 195
484. Nāṇatthavikattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trường Lão Nāṇatthavika	194 - 199
485. Candanamāliyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trường Lão Candanamāliya	198 - 203
486. Dhātupūjakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trường Lão Dhātupūjaka	202 - 205
487. Pulinuppādakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trường Lão Pulinuppādaka	204 - 209
488. Taraṇiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trường Lão Taraṇiya	208 - 213
489. Dhammarucittherāpadānaṃ - Ký Sự về Trường Lão Dhammaruci	212 - 215
490. Sālamaṇḍapiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trường Lão Sālamaṇḍapiya Uddānaṃ - Phân Tóm Lược	216 - 219 218 - 219

L. TIKIṆKAṆIPUPPHIYAVAGGO - PHẨM TIKIṆKAṆIPUPPHIYA:

491. Tikiṅkaṇipupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trường Lão Tikiṅkaṇipupphiya	220 - 221
492. Paṃsukūlapūjakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trường Lão Paṃsukūlapūjaka	220 - 223
493. Koraṇḍapupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trường Lão Koraṇḍapupphiya	222 - 225
494. Kiṃsukapupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trường Lão Kiṃsukapupphiya	224 - 225
495. Upaḍḍhadussadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trường Lão Upaḍḍhadussadāyaka	224 - 227
496. Ghatamaṇḍadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trường Lão Ghatamaṇḍadāyaka	226 - 229
497. Udaḱadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trường Lão Udaḱadāyaka	228 - 229
498. Pulinathūpiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trường Lão Pulinathūpiya	228 - 235
499. Naḷakuṭidāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trường Lão Naḷakuṭidāyaka	234 - 237
500. Piyālaphaladāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trường Lão Piyālaphaladāyaka	236 - 237

Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	238 - 239
Atha vagguddānaṃ - Phần tóm lược của các phẩm	238 - 239

LI. KAṆIKĀRAVAGGO - PHẨM KAṆIKĀRA:

501. Tikaṇikārapupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Tikaṇikārapupphiya	238 - 245
502. Ekapattadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Ekapattadāyaka	244 - 247
503. Kāsumāriphaladāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Kāsumāriphaladāyaka	246 - 247
504. Avaṭaphaliyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Avaṭaphaliya	246 - 249
505. Vāraphaliyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Vāraphaliya	248 - 249
506. Mātuluṅgaphaladāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Mātuluṅgaphaladāyaka	248 - 251
507. Ajeliphaladāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Ajeliphaladāyaka	250 - 251
508. Amodaphaliyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Amodaphaliya	250 - 253
509. Tālaphaladāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Tālaphaladāyaka	252 - 253
510. Nālikeradāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Nālikeradāyaka Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	252 - 255 254 - 255

LII. PHALADĀYAKAVAGGO - PHẨM PHALADĀYAKA:

511. Kurañjiyaphaladāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Kurañjiyaphaladāyaka	254 - 257
512. Kapitthaphaladāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Kapitthaphaladāyaka	256 - 257
513. Kosumbhaphaladāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Kosumbhaphaladāyaka	256 - 259
514. Ketakapupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Ketakapupphiya	258 - 259
515. Nāgapupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Nāgapupphiya	258 - 261
516. Ajjunapupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Ajjunapupphiya	260 - 261

517. Kuṭajapupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Kuṭajapupphiya	262 - 263
518. Ghosasaññaṅkattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Ghosasaññaṅka	262 - 265
519. Sabbaphaladāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sabbaphaladāyaka	264 - 269
520. Padumadhārakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Padumadhāraka Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	268 - 269 268 - 269

LIII. TIṆADĀYAKAVAGGO - PHẨM TIṆADĀYAKA:

521. Tiṇamuṭṭhidāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Tiṇamuṭṭhidāyaka	270 - 271
522. Mañcadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Mañcadāyaka	272 - 273
523. Saraṇagamaniyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Saraṇagamaniya	272 - 273
524. Abbhañjanadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Abbhañjanadāyaka	274 - 275
525. Supaṭadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Supaṭadāyaka	274 - 275
526. Daṇḍadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Daṇḍadāyaka -	276 - 277
527. Girinelapūjakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Girinelapūjaka	276 - 279
528. Bodhisammajjakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Bodhisammajjaka	278 - 283
529. Āmaṇḍaphaladāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Āmaṇḍaphaladāyaka	282 - 283
530. Sugandhattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sugandha Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	284 - 291 290 - 291

LIV. KACCĀNAVAGGO - PHẨM KACCĀNA:

531. Mahākaccānattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Mahākaccāna	292 - 297
532. Vakkalittherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Vakkali	296 - 303
533. Mahākappinattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Mahākappina	302 - 309

34. Dabbattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Dabba	308 - 315
535. Kumārakassapattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Kumārakassapa	314 - 319
536. Bāhiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Bāhiya	318 - 327
537. Koṭṭhitattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Koṭṭhita	326 - 331
538. Uruvelakassapattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Uruvelakassapa	330 - 337
539. Rādhattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Rādha	336 - 343
540. Mogharājattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Mogharāja Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	342 - 347 346 - 347

LV. BHADDIYAVAGGO - PHẨM BHADDIYA:

541. Lakunṭakabhaddiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Lakunṭakabhaddiya	348 - 353
542. Kaṅkhārevatattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Kaṅkhārevata	352 - 357
543. Sīvalittherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sīvali	356 - 363
544. Vaṅgīsattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Vaṅgīsa	362 - 371
545. Nandakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Nandaka	370 - 375
546. Kāḷudāyittherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Kāḷudāyi	374 - 379
547. Abhayattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Abhaya	378 - 385
548. Lomasakaṅgiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Lomasakaṅgiya	384 - 389
549. Vanavacchattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Vanavaccha	388 - 391
550. Cūḷasugandhattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Cūḷasugandha Uddānaṃ - Phần Tóm Lược Atha vagguddānaṃ - Phần tóm lược của các phẩm	392 - 397 396 - 397 396 - 397

LVI. YASAVAGGO - PHẨM YASA:

551. Yasattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Yasa	398 - 401
552. Nadikassapattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Nadikassapa	402 - 403
553. Gayākassapattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Gayākassapa	402 - 405
554. Kimbilattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Kimbila	404 - 405
555. Vajjiputtattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Vajjiputta	406 - 407
556. Uttarattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Uttara	406 - 413
557. Aparā-uttarattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Aparā-uttara	412 - 413
558. Bhaddajittherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Bhaddaji	414 - 417
559. Sīvakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sīvaka Tassuddānaṃ - Tóm lược của phẩm này	416 - 417 416 - 417

--ooOoo--

SUTTAPIṬAKE KHUDDAKANIKĀYE

APADĀNAPĀḶI

DUTIYO BHĀGO

&

TẠNG KINH - TIÊU BỘ

THÁNH NHÂN KÝ SỰ

TẬP HAI

SUTTAPIṬAKE KHUDDAKANIKĀYE

APADĀNAPĀḶI

DUTIYO BHĀGO

Namo tassa bhagavato arahato sammāsambuddhassa.

XLI. METTEYYAVAGGO

401. Tissametteyyattherāpadānaṃ¹

3891. Pabbhārakūṭaṃ nissāya sobhito nāma tāpaso,
pavattaphalaṃ bhuñjītvā vasati pabbatantare.
3892. Aggiṃ dāruṃ āharitvā ujjālesim ahaṃ tadā,
uttamatthaṃ gavesanto brahmalokūpapattiyā.
3893. Padumuttaro lokavidū āhutīnaṃ paṭiggaho,
mamuddharitukāmo so āgacchi mama santike.
3894. “Kiṃ karosi mahāpuñña dehi me aggidārukaṃ,
ahamaggiṃ paricare tato me suddhi hehiti.”²
3895. “Subhaddako tvaṃ manuje devate tvaṃ pajānasi,
tuvamaggiṃ³ paricara handa te aggidārukaṃ.”
3896. Tato kaṭṭhaṃ gahetvāna aggiṃ ujjālayī jino,
na tattha kaṭṭhaṃ pajjhāyi pāṭihīraṃ⁴ mahesino.
3897. “Na te aggi pajjalati āhuti te na vijjati,
niratthakaṃ vataṃ tuyhaṃ aggiṃ paricarassu me.”
3898. “Kīdiso so⁵ mahāvīra aggi tava pavuccati,
mayhampi kathayass’ etaṃ ubho paricarāmase.”

¹ Metteyyattherāpadānaṃ - Sī Mu.

² hohiti - Ma, Syā.

³ tvaṃ aggiṃ - Ma, Syā.

⁴ pāṭiheraṃ - Ma, Syā.

⁵ te - Syā.

TẶNG KINH - TIÊU BỘ

THÁNH NHÂN KÝ SỰ

TẬP HAI

Kính lễ đức Thế Tôn, bậc A-la-hán, đấng Chánh Biến Tri!

XLI. PHẨM METTEYYA:

401. Ký Sự về Trưởng Lão Tissametteyya:

3891. Ở gần đỉnh của sườn núi, (tôi là) vị đạo sĩ khổ hạnh tên Sobhita (chỉ) ăn trái cây đã được rụng xuống và cư ngụ ở trong vùng đồi núi.

3892. Khi ấy, trong lúc tâm cầu mục đích tối thượng về việc đạt đến thế giới Phạm Thiên, tôi đã mang lửa và củi lại rồi nhóm lửa.

3893. Có ý muốn tiếp độ tôi, đấng Hiểu Biết Thế Gian Padumuttara ấy, vị thọ nhận các vật hiến cúng, đã đi đến khu vực của tôi.

3894. *“Này bậc đại phước, ông đang làm gì vậy? Xin ông hãy cho tôi lửa và củi. Tôi (sẽ) chăm sóc ngọn lửa, nhờ đó tôi sẽ có được sự trong sạch.”*

3895. *“Hỡi người nhân loại, ngài là bậc hiền thiện. Hỡi đấng Thiên Nhân, ngài biết rõ (sự việc). Ngài hãy chăm sóc ngọn lửa, lửa và củi của ngài đây này.”*

3896. Sau đó, đấng Chiến Thắng đã cầm lấy gỗ củi và đã nhóm lên ngọn lửa. Gỗ củi (của tôi) ở nơi ấy đã không bốc cháy; (đó là) điều kỳ diệu của bậc Đại Ấn Sĩ.

3897. *“Ngọn lửa của ông không bốc cháy, sự hiến cúng của ông không có, sự hành trì của ông là vô nghĩa. Vậy ông hãy chăm sóc ngọn lửa của Ta.”*

3898. *“Hỡi vị đại anh hùng, ngọn lửa ấy của ngài được gọi là loại lửa gì? Xin ngài giảng giải cho tôi luôn, cả hai chúng ta sẽ chăm sóc (ngọn lửa) ấy.”*

3899. “Hetudhammanirodhāya kilesasamanāya ca,
issā macchariyaṃ hitvā tayo ete mamāhuti.”
3900. “Kīdiso tvaṃ mahāvīra kathaṃ gotto ’si mārisa,
ācārapaṭipatti te bālhaṃ kho mama rucati.”
3901. “Khattiyamhi kule jāto abhiññāpāramiṃ gato,
sabbāsavaparikkhīṇo natthidāni punabbhavo.”
3902. “Yadi buddhosi sabbaññū pabhaṅkara tamonuda,
namassissāmi taṃ deva dukkhassantakaro tvaṃ.”
3903. Pattharivā ’jinacammaṃ nisīdanamadāsahaṃ,
nisīda nātha sabbaññu upaṭṭhissāmahaṃ tvaṃ.
3904. Nisīdi bhagavā tattha ajinamhi suvitthate,
nimantayitvā sambuddhaṃ pabbataṃ agamāsahaṃ.
3905. Khāribhāraṅca pūretvā tindukaphalamāharim,
madhunā yojayitvāna phalaṃ buddhass’ adāsahaṃ.
3906. Mama nijjhāyamānassa paribhuñji tadā jino,
tattha cittaṃ pasādesiṃ pekkhanto lokanāyakaṃ.
3907. Padumuttaro lokavidū āhutīnaṃ paṭiggaho,
mam’ assame nisīditvā imā gāthā abhāsatha:
3908. “Yo maṃ phalena tappesi pasanno sehi pāṇihi,
tamahaṃ kittayissāmi suṇātha mama bhāsato.
3909. Pañcavīsaticchattum so devarajjaṃ karissati,
sahassakkhattum rājā ca cakkavattī bhavissati.
3910. Tassa saṅkappamaññāya pubbakammasamaṅgino,
annaṃ pānaṅca vatthaṅca sayanaṅca mahārahaṃ.
3911. Puññakammena saṃyuttā nibbattissanti tāvade,
sadā pamudito cāyaṃ bhavissati anāmāyo.
3912. Upapajjati yaṃ yoniṃ devattaṃ atha mānusaṃ,
sabbattha sukhito hutvā manussattaṃ gamissati.
3913. Ajjhāyako mantadharo tiṇṇaṃ vedānapāragū,
sambuddhamupagantvāna arahā so bhavissati.”

3899. “Về sự diệt tận các pháp là nhân tố, và về sự tịnh lặng các ô nhiễm, sau khi từ bỏ sự ganh tỵ và bợn xén; ba việc này là sự cúng hiến của Ta.”

3900. “Này vị đại anh hùng, ngài là hạng người như thế nào? Thưa ngài, ngài có dòng dõi thế nào? Sở hành và cách tu luyện của ngài khiến tôi thích thú vô cùng.”

3901. “Ta được sanh ra trong gia tộc Sát-đế-ly, đã đạt đến sự toàn hảo về thắng trí, đã được đoạn tận tất cả các lậu hoặc, giờ đây không còn tái sanh nữa.”

3902. “Hỡi đấng Phát Quang, hỡi vị Xua Tan tâm tối, hỡi bậc Thiên Nhân, nếu ngài là đức Phật, đấng Toàn Tri, là bậc Đoạn Tận khổ đau, tôi sẽ lễ bái ngài.”

3903. Tôi đã trải ra tấm da dê và đã dâng cúng chỗ ngồi: “Hỡi đấng Bảo Hộ, hỡi bậc Toàn Tri, xin ngài hãy ngồi xuống. Tôi sẽ phục vụ ngài.”

3904. Đức Thế Tôn đã ngồi xuống tại chỗ ấy, trên tấm da dê đã khéo được trải rộng. Sau khi thỉnh mời bậc Toàn Giác, tôi đã đi đến ngọn núi.

3905. Và tôi đã chặt trái cây *tinduka* đầy túi đựng vật dụng rồi mang về. Tôi đã trộn trái cây với mật ong rồi dâng lên đức Phật.

3906. Khi ấy, đấng Chiến Thắng đã thọ dụng trong lúc tôi đang trầm tư. Tại đó, trong khi ngắm nhìn bậc Lãnh Đạo Thế Gian, tôi đã khiến tâm được tịnh tín.

3907. Bậc Thông Suốt Thế Gian Padumuttara, vị thọ nhận các vật hiến cúng, đã ngồi ở khu ẩn cư của tôi và đã nói lên những lời kệ này:

3908. “Người nào (với tâm) tịnh tín tự tay mình làm Ta được thỏa mãn với trái cây, Ta sẽ tán dương người ấy. Các người hãy lắng nghe Ta nói.

3909. Người ấy sẽ cai quản Thiên quốc hai mươi lăm lần, và sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương một ngàn lần.

3910. 3911. Được gắn liền với nghiệp phước thiện, cơm ăn, nước uống, vải vóc, và chỗ nằm vô cùng giá trị biết được ước muốn của người ấy ngay lập tức sẽ sanh lên cho người ấy là người đã có nghiệp (thiện) trong quá khứ. Và người này sẽ luôn luôn được vui vẻ, không có tật bệnh.

3912. Chốn nào người ấy sanh lên, là bản thể Thiên nhân hay nhân loại, người ấy sẽ được sung sướng ở khắp mọi nơi rồi sẽ đi đến bản thể nhân loại.

3913. Là vị giảng huấn, thông thạo về chú thuật, thông suốt ba tập Vệ-đà, người ấy sẽ đi đến với bậc Toàn Giác và sẽ trở thành bậc A-la-hán.”

3914. Yato sarāmi attānaṃ yato pattosmi viññutaṃ,
bhoge me ūnatā natthi phaladānassidaṃ phalaṃ.

3915. Varadhammamanuppatto rāgadose samūhaniṃ,
sabbāsavaparikkhīṇo natthidāni punabbhavo.

3916. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

3917. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

3918. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Tissametteyyo thero imā gāthāyo abhāsittḥāti.

Tissametteyyattherassa apadānaṃ paṭhamam.

--ooOoo--

402. Puṇṇakattherāpadānaṃ

3919. Pabbhārakūṭaṃ nissāya sayambhū aparājito,
ābādhiko garu buddho¹ vasati pabbatantare.

3920. Mama assamasāmantā panādo āsi tāvade,
buddhe nibbāyamānamhi āloko upapajjatha.²

3921. Yāvatā vanasaṇḍasmiṃ acchakokataracchakā,
vyagghā³ ca kesarī sabbe abhigajjiṃsu tāvade.

3922. Uppātaṃ tamahaṃ disvā pabbataṃ⁴ agamāsahaṃ,
tattḥ' addasāsiṃ sambuddhaṃ nibbutaṃ aparājitaṃ.

3923. Suphullaṃ sālārājaṃva sataraṃsiṃva uggataṃ,
vītaccikaṃva aṅgāraṃ nibbutaṃ aparājitaṃ.

3924. Tiṇaṃ kaṭṭhañca pūretvā citakaṃ tattḥ' akāsahaṃ,
citakaṃ sukataṃ katvā sarīraṃ jhāpayiṃ ahaṃ.

3925. Sarīraṃ jhāpayitvāna gandhatoyaṃ samokiriṃ,
antalikkhe ṭhito yakkho nāmamaggahi tāvade.

3926. Yaṃ pūritaṃ⁵ tayā kiccaṃ sayambhussa mahesino,
puṇṇako nāma nāmena sadā hohi⁶ tuvaṃ mune.⁷

¹ ābādhiko ca so buddho - Ma, Syā.

² udapajjatha - Ma; āsi tāvade - Syā.

³ vālā - Ma; bālā - Syā; vālā - PTS.

⁴ pabbhāraṃ - Ma, Syā, PTS.

⁵ taṃ pūritaṃ - Syā, PTS.

⁶ yadā hosi - Syā.

⁷ muni - Si Mu.

3914. Từ khi tôi nhớ lại bản thân, từ khi tôi đạt được hiểu biết, tôi không có sự thiếu hụt về của cải; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

3915. Tôi đã đạt được Giáo Pháp cao quý, đã tiêu diệt tham ái và sân hận, đã được đoạn tận tất cả các lậu hoặc, giờ đây không còn tái sanh nữa.

3916. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

3917. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

3918. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Tissametteyya đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Tissametteyya là phần thứ nhất.

--ooOoo--

402. Ký Sự về Trưởng Lão Puṇṇaka:

3919. Ở gần đỉnh của sườn núi, có đấng Tự Chủ, bậc không bị đánh bại, cư ngụ ở trong vùng đôi núi. Đức Phật đáng kính bị lâm bệnh.

3920. Cho đến lúc ấy, đã có tiếng động ở vùng lân cận khu ẩn cư của tôi. Trong khi đức Phật đang (viên tịch) Niết Bàn, có ánh sáng đã xuất hiện.

3921. Từ loài gấu, chó sói, linh cẩu, cọp, và sư tử ở trong cụm rừng già cho đến toàn bộ (thú rừng) đã rống lên.

3922. Sau khi nhìn thấy hiện tượng bất thường ấy, tôi đã đi đến ngọn núi. Tại nơi ấy, tôi đã nhìn thấy đấng Giác Ngộ, bậc không bị đánh bại, đã tịch diệt.

3923. Bậc không bị đánh bại đã tịch diệt ví như là cây *sālā* chúa đã được trở hoa, tựa như mặt trời đã mọc lên, như là đồng than đã tàn ngọn lửa.

3924. Sau khi gom đầy cỏ và củi, tôi đã tạo dựng giàn hỏa thiêu ở tại nơi ấy. Sau khi hoàn tất giàn hỏa thiêu khéo được tạo dựng, tôi đã thiêu đốt thi thể.

3925. Sau khi thiêu đốt thi thể, tôi đã rưới nước thơm. Ngay khi ấy, có con Dạ-xoa đứng ở trên không trung đã đặt tên (cho tôi) rằng:

3926. “*Này vị hiền trí, công việc đối với bậc Đại Ấn Sĩ, đấng Tự Chủ đã được ông làm đầy đủ, vậy ông hãy luôn luôn có tên là Puṇṇaka.*”¹

¹ *Puṇṇaka* nghĩa là “người đã làm đầy đủ.”

3927. Tamhā kāyā cavitvāna devalokaṃ agacchahaṃ,
tattha dibbamayo gandho antalikkhe pavāyati.¹
3928. Tatrāpi nāmadheyyaṃ me puṇṇako'ti ahū tadā,
devabhūto manusso vā saṅkappaṃ pūrayāmaṃ.
3929. Idaṃ pacchimakaṃ mayhaṃ carimo vattatī² bhavo,
idhāpi puṇṇako nāma nāmadheyyaṃ pakāsati.
3930. Tosayitvāna sambuddhaṃ gotamaṃ sakyapuṅgavaṃ,
sabbāsava pariññāya viharāmi anāsavo.
3931. Ekanavute ito kappe³ yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi tanukiccassidaṃ phalaṃ.
3932. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
sabbāsavā parikkhīṇā viharāmi anāsavo.
3933. Svāgataṃ vata me āsi buddhasettḥassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
3934. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Puṇṇako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Puṇṇakattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

403. Mettaguttherāpadānaṃ

3935. Himavantassa avidūre⁴ asoko nāma pabbato,
tathāsi assamo mayhaṃ vissakammena⁵ māpito.
3936. Sumedho nāma sambuddho aggo kāruṇiko muni,
nivāsavitvā pubbanhe piṇḍāya maṃ upāgami.
3937. Upāgataṃ mahāvīraṃ sumedhaṃ lokanāyakaṃ,
paggayha sugatappattaṃ⁶ sappitelena pūrayiṃ.⁷
3938. Datvānaṃ buddhasettḥe sumedhe lokanāyake,
añjalimpaggahetvāna bhīyo⁸ hāsaṃ janesahaṃ.
3939. “Iminā sappidānena cetanāpaṇidhīhi ca,
devabhūto manusso vā labhāmi vipulaṃ sukhaṃ.
3940. Vinipātaṃ vivajjetvā saṃsarāmi bhavābhava,
tattha cittaṃ paṇidhitvā labhāmi acalaṃ padaṃ.”

¹ antalikkhā pavassati - Ma, Syā.

² vattate - Ma, PTS.

³ ekanavutito kappe - Ma.

⁴ himavantassāvidure - Ma.

⁵ visukammena - Sī Mu, Syā.

⁶ sugataṃ pattaṃ - Sī Mu;
subhakaṃ pattaṃ - PTS.

⁷ sappitelaṃ apūrayiṃ -
Ma, Syā, PTS.

⁸ bhīyyo - Ma, Syā.

3927. Sau khi chết đi lìa bỏ thân ấy, tôi đã đi đến thế giới chư Thiên. Tại nơi ấy, có hương thơm bằng chất liệu thuộc cõi trời tỏa ra ở không trung.

3928. Cũng ở tại nơi đó, khi ấy tên gọi của tôi đã là “*Puṇṇaka*.” Dầu trở thành vị Thiên nhân hay là loài người, tôi đều làm tròn đủ ý định (của mình).

3929. Lần sau cùng này của tôi là sự hiện hữu cuối cùng trong sự luân chuyển. Cũng ở nơi đây tên *Puṇṇaka* được công bố là tên gọi (của tôi).

3930. Sau khi đã làm hài lòng đấng Toàn Giác Gotama, bậc Cao Quý dòng Sakya, sau khi biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc, tôi sống không còn lậu hoặc.

3931. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của công việc (hỏa táng) thi thể.

3932. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch, tất cả các lậu hoặc đã được đoạn tận, tôi sống không còn lậu hoặc.

3933. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

3934. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão *Puṇṇaka* đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão *Puṇṇaka* là phần thứ nhì.

--ooOoo--

403. Ký Sự về Trưởng Lão *Mettagū*:

3935. Ở không xa núi Hi-mã-lạp, có ngọn núi tên là Asoka. Tại nơi ấy, khu ẩn cư của tôi đã được hóa hiện ra bởi vị trời *Vissakamma*.

3936. Bậc Toàn Giác cao cả, đấng Đại Bi, bậc Hiền Trí tên *Sumedha* vào buổi sáng sau khi mặc y đã đi đến tôi để khát thực.

3937. Khi bậc Lãnh Đạo Thế Gian, đấng Đại Hùng *Sumedha* đi đến, tôi đã nhận lấy bình bát của đấng Thiệthệ và đã chứa đầy với bơ lỏng và đầu ăn.

3938. Sau khi đã dâng cúng đức Phật tối thượng, bậc Lãnh Đạo Thế Gian *Sumedha*, tôi đã chấp tay lên và đã khởi lên niềm vui dào dạt:

3939. “Do sự bố thí bơ lỏng này và do các nguyện lực của tác ý, dẫu trở thành vị Thiên nhân hay là loài người, mong sao cho tôi đạt được sự an lạc sung mãn.

3940. Mong sao cho tôi lánh xa chốn đọa đày trong khi luân hồi cõi này cõi khác. Mong sao cho tôi khẳng định được tâm về điều ấy và đạt được vị thế Bất Động.”

3941. “Lābhā tuyhaṃ suladdhaṃ te yaṃ maṃ addakkhi brāhmaṇaṃ,¹
mama dassanamāgama arahā tvaṃ bhavissasi.
3942. Vissattho hohi mā bhāyi adhigantvā mahāyasaṃ,
mamaṃ hi sappiṃ datvāna parimokkhasi jātiyā.
3943. Iminā sappidānena cetanāpaṇidhīhi ca,
devabhūto manusso vā labhase vipulaṃ sukhaṃ.
3944. Iminā sappidānena mettacittavatāya ca,
aṭṭhārase kappasate devaloke ramissasi.
3945. Aṭṭhatimsatikkhattuñca devarājā bhavissasi,
padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṅkhiyaṃ.
3946. Ekapaññāsakkhattuñca cakkavattī bhavissasi,
cāturanto vijitāvī jambusaṇḍassa² issaro.
3947. Mahāsamuddova ’kkhobho duddharo paṭhavī yathā,
evameva ca te bhogā appameyyā bhavissare.”
3948. Saṭṭhikoṭī hiraññassa cajitvā³ pabbajjaṃ ahaṃ,
kiṃ kusalaṃ gavesanto bāvariṃ upasaṅkamijaṃ.
3949. Tattha mante adhīyāmi chaḷaṅgaṃ nāma lakkhaṇaṃ,
tamandhakāraṃ vidhamaṃ uppajji tvaṃ mahāmuni.
3950. Tava dassanakāmoḥaṃ āgatomhi mahāmuni,
tava dhammaṃ suṇitvāna patto ’mhi acalaṃ padaṃ.
3951. Timsakappasahassamhi sappiṃ buddhass’ adāsahaṃ,
etthantare nābhijāne sappi viññāpitaṃ mayā.⁴
3952. Mama saṅkappamaññāya uppajjati yadicchakaṃ,
cittamaññāya nibbattaṃ sabbe santappayāmaṃ.
3953. Aho buddho aho dhammo⁵ aho no satthusampadā,
thokaṃ hi sappiṃ datvāna appameyyaṃ labhāmaṃ.
3954. Mahāsamudde udakaṃ yāvatā nerupassato,
mama sappiṃ upādāya kalabhāgaṃ na phassati.⁶

¹ brāhmaṇa - Ma, Syā.

² jambusaṇḍassa - Ma, Syā.

³ catvāna - Sī Mu; datvāna - Syā, PTS.

⁴ sappiṃ viññāpitaṃ mayā - Ma, Syā, PTS.

⁵ aho buddhā aho dhammā - Ma, Syā, PTS.

⁶ na hessati - Ma; hissati - Syā.

3941. “Này người Bà-la-môn, điều lợi ích cho người đã được người đạt thành một cách tốt đẹp, là việc người đã nhìn thấy Ta. Sau khi đi đến gặp Ta, người sẽ trở thành vị A-la-hán.

3942. Sau khi đạt đến thành công lớn, người hãy tự tin, chớ lo sợ. Bởi vì sau khi bố thí bơ lỏng đến Ta, người được hoàn toàn giải thoát khỏi sự (tái) sanh.

3943. Do sự bố thí bơ lỏng này và do các nguyện lực của tác ý, dẫu trở thành vị Thiên nhân hay là loài người, người sẽ đạt được sự an lạc sung mãn.

3944. Do sự bố thí bơ lỏng này và do sự hành trì tâm từ ái, người sẽ sướng vui ở thế giới chư Thiên trong một ngàn tám trăm kiếp.

3945. Và người sẽ trở thành vị Thiên Vương ba mươi tám lần. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm.

3946. Và người sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương năm mươi một lần, là người chinh phục bốn phương, là đấng chúa tể của vùng đất Jambu.

3947. Tợ như đại dương là không bị xao động, giống như trái đất là khó mang vác, và tương tợ y như thế của cái thuộc về người sẽ là vô lượng.”

3948. Sau khi từ bỏ sáu mươi koti (600 triệu) tiền vàng, tôi đã xuất gia. Trong khi tìm cầu điều tốt đẹp gì mà tôi đã đi đến với Bāvāri¹?

3949. Tại nơi ấy, tôi học tập các chú thuật và sáu phần về tướng số. “Bạch đấng Đại Hiền Trí,² trong khi hủy diệt điều tăm tối ấy Ngài đã hiện khởi.

3950. Bạch đấng Đại Hiền Trí, có sự ước muốn về việc nhìn thấy Ngài con đã đi đến. Sau khi lắng nghe Giáo Pháp của Ngài, con đã đạt đến vị thế Bất Động.”

3951. Tôi đã dâng cúng bơ lỏng đến đức Phật trong ba mươi ngàn kiếp. Trong khoảng thời gian ấy, tôi không biết rõ lượng bơ lỏng đã được tôi dâng cúng.

3952. Hiểu được ý định của tôi, biết được tâm tư của tôi, (mọi vật) đã được sanh lên, đã được tạo ra theo như ước muốn. Tôi được thỏa mãn về mọi thứ.

3953. Ôi đức Phật! Ôi Giáo Pháp! Ôi sự thành tựu của bậc Đạo Sư của chúng ta! Bởi vì sau khi dâng cúng chỉ chút ít bơ lỏng, tôi đạt được vô lượng.

3954. Cho đến nước trong đại dương được nhìn thấy từ núi Neru so sánh với bơ lỏng của tôi thì không chạm đến được phần chia của một góc (bơ lỏng của tôi).

¹ Tên của một vị đạo sư Bà-la-môn (ND).

² Lúc này là lời đối thoại với đức Phật Gotama (ND).

3955. Yāvatā cakkavāḷassa kariyantassa¹ rāsito,
mama nibbattavathānaṃ okāso so na sammati.
3956. Pabbatarājā himavā pavaropi siluccayo,
mamānulittagandhassa upanidhiṃ² na hessati.
3957. Vatthaṃ gandhañca sappiñca aññañca diṭṭhadhammiṃ,
asañkhatañca nibbānaṃ sappidānassidaṃ phalaṃ.
3958. Satipaṭṭhānasayano samādhijhānagocaro,
bojjhaṅgabhojano ajja³ sappidānassidaṃ phalaṃ.
3959. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
sabbāsavā parikkhīṇā viharāmi anāsavo.
3960. Svāgataṃ vata me āsi buddhasēṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
3961. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiñña sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Mettagutthero imā gāthāyo abhāsithāti.

Mettaguttherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

404. Dhotakattherāpadānaṃ

3962. Gaṅgā bhāgīrathī nāma himavantaṃ pabhāvitā,
haṃsavatīyā dvārena anusandati tāvade.
3963. Sobhito nāma ārāmo gaṅgākūle sumāpito,
tatha padumuttaro buddho vasate lokanāyako.
3964. Tidasehi yathā indo manujehi purakkhato,
nisīdi tattha bhagavā asambhito 'va kesarī.
3965. Nagare haṃsavatīyā vasāmi⁴ brāhmaṇo ahaṃ,
chaḷaṅgo nāma nāmena evannāmo mahāmuni.
3966. Aṭṭhārasasissasatā parivārenti maṃ tadā,
tehi sissehi samito gaṅgātīraṃ upāgamiṃ.
3967. Tathaddasāsiṃ samaṇe nikkuhe dhotapāpake,
bhāgīrathīṃ tarantehaṃ⁵ evaṃ cintesi tāvade.

¹ kārayantassa - Syā; kayirantassa, PTS.

² upanidhaṃ - Sī Mu, Syā, upanīyaṃ - PTS.

³ bojjhaṅgajano - Syā.

⁴ ahoṣiṃ - Syā.

⁵ tarantohaṃ - Syā, PTS.

3955. Cho đến số lượng của vũ trụ đang được hình thành, khoảng không gian ấy không sánh bằng các tấm vải đã được sanh lên cho tôi.

3956. Núi chúa Hi-mã-lạp cũng chính là ngọn núi hàng đầu sẽ không là sự so sánh đối với vật thơm đã được thoa cho tôi.

3957. (Tôi đã đạt được) vải vóc, vật thơm, bơ lỏng, thức ăn, và ở kiếp hiện tại này là Niết Bàn không còn tạo tác; điều này là quả báu của việc dâng cúng bơ lỏng.

3958. (Tôi có được) sự trú vào các thiết lập niệm, có hành xử về thiên định, có sự thọ hưởng các chi phần giác ngộ ở ngày hôm nay; điều này là quả báu của việc dâng cúng bơ lỏng.

3959. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch, tất cả các lậu hoặc đã được đoạn tận, tôi sống không còn lậu hoặc.

3960. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

3961. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thẳng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Mettagū¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Mettagū là phần thứ ba.

--ooOoo--

404. Ký Sự về Trưởng Lão Dhotaka:

3962. Sông Gaṅgā có tên là Bhāgīrathī được phát xuất từ núi Hi-mã-lạp, lúc bấy giờ chảy dọc theo cửa khẩu của (thành phố) Hamsavatī.

3963. Tu viện tên là Sobhita đã khéo được tạo lập ở cạnh bờ sông Gaṅgā. Đức Phật Padumuttara, đấng Lãnh Đạo Thế Gian, cư ngụ tại nơi ấy.

3964. Như là vị (Chúa Trời) Inda với chư Thiên cõi Đạo Lợi, đức Thế Tôn đã ngồi xuống ở tại nơi ấy phía trước đám người tợ như con sư tử không bị hãi sợ.

3965. Tôi là vị Bà-la-môn sống ở thành phố Hamsavatī có tên là Chalaṅga. Tôi là vị đại hiền trí có tên như thế.

3966. Khi ấy, có một ngàn tám trăm người theo tôi. Được tháp tùng bởi những người học trò ấy, tôi đã đi đến bờ sông Gaṅgā.

3967. Tại nơi ấy, tôi đã nhìn thấy các vị sa-môn không giả dối, có các tội lỗi đã được gội rửa, đang băng qua sông Bhāgīrathī. Tôi đã tức thời suy nghĩ như vậy:

¹ Mettagū nghĩa là “người đã đạt đến (gū) tâm từ ái (mettā).”

3968. “Sāyaṃ pātaṃ tarantā ’me buddhaputtā mahāyasā,
vihesayanti attānaṃ tesaṃ attā vihaññati.
3969. Sadevakassa lokassa buddho aggo pavuccati.
natthi me dakkhiṇe kāraṃ gatimaggavisodhanaṃ.
3970. Yannūna buddhaseṭṭhassa setuṃ gaṅgāya kāraye,
kārāpetvā imaṃ kammaṃ santarāmi imaṃ bhavaṃ.”
3971. Satasahassaṃ datvāna setuṃ kārāpayiṃ ahaṃ,
saddahanto “kataṃ kāraṃ vipulaṃ me bhavissati.”
3972. Kārāpetvāna taṃ setuṃ upesiṃ lokanāyakaṃ,
sirasi añjaliṃ katvā idaṃ vacanamabraviṃ.
3973. “Satasahassassa vayaṃ katvā¹ kārāpito mayā,
tavatthāya mahāsetu paṭigaṇha mahāmuni.”
3974. Padumuttaro lokavidū āhutīnaṃ paṭiggaho,
bhikkhusaṅghe nisīditvā imā gāthā abhāsatha:
3975. “Yo me setuṃ akāresi pasanno sehi pāṇihi,
tamahaṃ kittayissāmi suṇātha mama bhāsato.
3976. Darito pabbatāto² vā rukkhāto³ patitop’ ayaṃ,
cutopi lacchati ṭhānaṃ setudānassidaṃ phalaṃ.
3977. Virūḷhamūlasantānaṃ nigrodhamiva māluto,
amittā nappasahanti setudānassidaṃ phalaṃ.
3978. Nāssa corā pasahanti nātimaññanti khattiyā,
sabbe tarissatāmitte setudānassidaṃ phalaṃ.
3979. Abbhokāsagataṃ santaṃ kaṭhinātapatāpitaṃ,
puññakammaṇa saṃyuttaṃ na bhavissanti vedanā.
3980. Devaloke manusse vā hatthiyānaṃ sunimmitaṃ,
tassa saṅkappamaññāya nibbattissati tāvade.
3981. Sahassassā vātajavā sindhavā sīghavāhanā,
sāyaṃ pātaṃ upessanti setudānassidaṃ phalaṃ.
3982. Āgantvāna manussattaṃ sukhito ’yaṃ bhavissati,
ihāpi⁴ manujasseva hatthiyānaṃ bhavissati.

¹ datvā - Ma, Syā.² pabbatato - Ma, Syā, PTS.³ rukkhato - Ma, Syā, PTS.⁴ vehāsaṃ - Ma.

3968. “Những người con trai có danh tiếng lớn lao này của đức Phật trong khi sáng chiều băng qua (sông) khiến bản thân bị khó khăn, bản thân của họ bị hành hạ.

3969. Đức Phật được gọi là vị Cao Cả của thế gian luôn cả chư Thiên, (vậy mà) ta không có hành động cúng dường là việc làm trong sạch con đường đi đến các cảnh giới tái sanh.

3970. Hay là ta nên cho thực hiện cây cầu ở sông Gaṅgā (dâng) đến đức Phật Tối Thượng? Sau khi cho thực hiện việc làm này, ta (sẽ) vượt qua sự hiện hữu này.”

3971. Trong khi tin tưởng rằng: “Hành động được làm sẽ có (kết quả) dồi dào cho ta,” tôi đã bố thí một trăm ngàn và đã cho xây dựng cây cầu.

3972. Sau khi đã cho xây dựng cây cầu ấy, tôi đã đi đến đấng Lãnh Đạo Thế Gian. Sau khi chấp tay lên ở đầu, tôi đã nói lời nói này:

3973. “Bạch đấng Đại Hiền Trí, cây cầu lớn này đã được làm hết một trăm ngàn và đã được con bảo làm vì lợi ích của Ngài, xin Ngài thọ nhận.”

3974. Đấng Hiểu Biết Thế Gian Padumuttara, vị thọ nhận các vật hiến cúng, đã ngồi xuống ở hội chúng tỳ khưu và đã nói lên những lời kệ này:

3975. “Người nào được tịnh tín đã bảo thực hiện cây cầu cho Ta với các bàn tay của mình, Ta sẽ tán dương người ấy. Các người hãy lắng nghe Ta nói.

3976. Dầu cho bị rơi xuống từ vực thẳm, từ ngọn núi, hoặc từ thân cây, thậm chí bị chết đi, người này sẽ đạt được vị thế; điều này là quả báu của việc dâng cúng cây cầu.

3977. Các kẻ thù không áp chế được, ví như cơn gió không áp chế được cây đa có mạng rễ đã được phát triển; điều này là quả báu của việc dâng cúng cây cầu.

3978. Các kẻ cướp không áp chế người này, các vị Sát-đế-ly không khinh bỉ, người này thoát khỏi tất cả kẻ thù; điều này là quả báu của việc dâng cúng cây cầu.

3979. Khi hiện diện ở ngoài trời (và) bị thiêu đốt bởi sức nóng dữ dội, (do) được gắn liền với nghiệp phước thiện, các cảm thọ sẽ không có.

3980. Ở thế giới chư Thiên hoặc ở loài người, sau khi biết được ước muốn của người ấy, phương tiện di chuyển bằng voi sẽ được hóa hiện ra, sẽ được tạo ra ngay lập tức.

3981. Một ngàn con ngựa giống Sindhu có tốc độ của gió là phương tiện di chuyển nhanh chóng sẽ đi đến sáng chiều; điều này là quả báu của việc dâng cúng cây cầu.

3982. Sau khi đi đến bản thể nhân loại, người này sẽ được sung sướng. Ngay cả ở đây cũng sẽ có phương tiện di chuyển bằng voi cho chính con người ấy.

3983. Kappasatasahassamhi okkākakulasambhavo,
gotamo nāma nāmena¹ sathā loke bhavissati.
3984. Tassa dhammesu dāyādo oraso dhammanimmito,
sabbāsava pariññāya nibbāyissat' anāsavo.”
3985. Aho me sukataṃ kammaṃ jalajuttamanāmake,
tatha kāraṃ karitvāna patto 'haṃ āsavakkhayaṃ.
3986. Padhānapahitattomhi upasanto nirūpadhi,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
3987. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
3988. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
sabbāsavā parikkhīṇā natthidāni punabbhavo.
3989. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Dhotako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Dhotakattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

405. Upasivattherāpadānaṃ

3990. Himavantassa avidūre anomo nāma pabbato,
assamo sukato mayhaṃ paṇṇasālā sumāpitā.
3991. Nadī ca sandatī tattha supatitthā manoramā,
anupatitthe jāyantī padumuppalakā bahū.
3992. Pāṭhīnā pāvusā macchā valajā muñjarohitā,
macchakacchapasañchannā nadikā sandate sadā.
3993. Timirā pupphitā tattha asokā khuddamālakā,
punnāgā giripunnāgā sampavanti mamassamaṃ.

¹ gottena - Ma.

3983. Vào một trăm ngàn kiếp (về sau này), bậc Đạo Sư tên Gotama, xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.

3984. Là người thừa tự Giáo Pháp của vị (Phật) ấy, là chánh thống, được tạo ra từ Giáo Pháp, (người này) sẽ biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc và sẽ Niết Bàn không còn lậu hoặc.”

3985. Ôi việc làm của tôi đã được thực hiện tốt đẹp đến vị (Phật) tên Padumuttara! Sau khi thể hiện sự tôn kính đến vị ấy, tôi đã đạt đến sự diệt tận các lậu hoặc.

3986. Có tính khăng quyết về sự nỗ lực, tôi được an tịnh, không còn mằm mống tái sanh. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

3987. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

3988. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch, tất cả các lậu hoặc đã được đoạn tận, giờ đây không còn tái sanh nữa.

3989. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Dhotaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Dhotaka là phần thứ tư.

--ooOoo--

405. Ký Sự về Trưởng Lão Upasiva:

3990. Ở không xa núi Hi-mã-lạp, có ngọn núi tên là Anoma, có khu ẩn cư của tôi đã khéo được xây dựng, có gian nhà rộng bằng lá đã khéo được tạo lập.

3991. Và con sông chảy qua nơi ấy có bến nước cạn xinh xắn làm thích ý. Và dọc theo bến nước cạn ấy, có nhiều sen hồng sen xanh mọc lên.

3992. Có các loài cá như là cá *pāṭhīna*, cá *pāvusa*, cá *valaja*, cá *muñja*, và cá *rohita*. Con sông nhỏ, chứa đầy đầy những cá và rùa, luôn luôn trôi chảy.

3993. Ở nơi ấy, các loài hoa *timira*, hoa *asoka*, hoa *khuddamālaka*, hoa nguyệt quế, hoa nguyệt quế núi đã được nở rộ tỏa hương đến khu ẩn cư của tôi.

¹ *Dhotaka* nghĩa là “người đã được gội rửa (*dhota*).”

3994. Kūṭajā pupphitā tattha tiṇasūlavanāni ca,
sālā ca salalā tattha campakā pupphitā bahū.
3995. Ajjunā atimuttā ca mahānāmā ca pupphitā,
asanā madhugandhī ca pupphitā te mamassame.
3996. Uddālakā pāṭalikā yūthikā ca piyaṅgukā,
bimbijālakasañchannā samantā aḍḍhayojanaṃ.
3997. Mātaṅgavā¹ sattaliyo pāṭalī sinduvārakā,
aṅkolakā bahū tattha tālakūṭā² ca pupphitā.
3998. Seleyyakā bahū tattha pupphitā mama assame,
etesu pupphamānesu³ sobhanti pādapā bahū,
samantā tena gandhena vāyate mama assamo.
3999. Harītakā āmalakā ambā jambū vibhīṭakā,⁴
kolā bhallātakā billā phārusakaphalāni ca.
4000. Tindukā ca piyālā ca madhukā kāsūmāriyo,⁵
labujā panasā tattha kadali badarīphalā.⁶
4001. Ambāṭakā bahū tattha vallikāraphalāni ca,
bījapūrasapāriyo⁷ phalitā mama assame.
4002. Ālakā isimuggā ca tato modaphalā bahū,
avaṭā pakkabharitā pilakkhudumbarāni ca.
4003. Pippalī maricā tattha nigrodhā ca kapitthanā,
udumbarakā bahavo kaṇḍapakkā ca pāriyo.⁸
4004. Ete caññe ca bahavo phalitā assame mama,
puppharukkhāpi bahavo pupphitā mama assame.
4005. Āluvā ca kaḷambā ca bilālī takkalāni ca,
ālakā tālakā ceva vijjanti assame mama.
4006. Assamassāvidūre me mahājātassaro ahu,
acchodako sītajalo supatittho manoramo.
4007. Padumuppālā bahū tattha puṇḍarīkasamāyutā,
mandālakehi sañchannā nānāgandhasameritā.

¹ mātaggārā - Ma; mātakarā - Syā; mātaṅgā vā - PTS.

² tālakūṭṭhī ca - Ma; tālakūṭṭhā - PTS.

³ pupphajātesu - Ma, Syā, PTS.

⁴ ambajambuvihītakā - Ma; ambajambū vihītakā - Syā.

⁵ kāsūmārayo - Ma; kāsamāriyo - Syā.

⁶ candarīphalā - Syā, PTS.

⁷ cirasamrasapākā ca - Syā; viṭapā ca sapākā ca - PTS.

⁸ kaṇḍupaṇṇā ca hariyo - Ma.

3994. Ở nơi ấy, loài hoa *kūṭaja* và các rừng hoa nhài được nở rộ. Ở nơi ấy, có nhiều cây *sālā*, cây *salala*, và cây *campaka* được nở rộ.

3995. Các loài cây *ajjuna*, cây *atimutta*, và cây *mahānāma* được nở rộ, và loài cây *asana* có hương thơm ngọt ngào, chúng nở rộ hoa ở khu ẩn cư của tôi.

3996. Các loại cây *uddālaka*, cây *pāṭalika*, cây *yūthika*, cây *piyaṅguka*, và cây *bimbijālaka* bao phủ ở xung quanh nửa do-tuần.

3997. Ở nơi ấy, có nhiều loại cây *mātāṅgava*, cây *sattali*, cây *pāṭalī*, cây *sinduvāraka*, cây *aṅkolaka*, và cây *tālakūṭa* được nở rộ hoa.

3998. Ở nơi ấy, có nhiều cây cánh kiến trắng nở rộ hoa ở khu ẩn cư của tôi. Trong khi những cây này đang nở rộ hoa, nhiều cây trở nên rục rĩ. Khu ẩn cư của tôi tỏa ra với hương thơm ấy ở xung quanh.

3999. Và có những loại trái cây ngọt như trái *harītaka*, trái *āmalaka*, trái xoài, trái mận đỏ, trái *vibhīṭaka*, trái táo, trái *bhallātaka*, và trái *billa*.

4000. Và ở nơi ấy có những loại trái cây như trái *tinduka*, trái *piyāla*, trái cam thảo, trái *kāsumārī*, trái mít, trái sa-kê, trái chuối, trái *badarī*.

4001. Ở nơi ấy, có nhiều trái cây *ambāṭaka* và trái cây *vallikāra*. Các cây *bijapūra* và cây *sapāriya* được kết trái ở khu ẩn cư của tôi.

4002. Từ nơi ấy có nhiều trái cây như trái *ālaka*, trái *isimugga*, và trái *moda* bao phủ, đã chín tới và trĩu nặng. Và có các trái cây như trái vả và trái sung.

4003. Ở nơi ấy, có nhiều trái ớt, trái tiêu, trái đa, trái táo rừng, trái sung, và trái *pāriya* đã chín một phần.

4004. Và có nhiều loại cây này và loại cây khác đã kết trái ở khu ẩn cư của tôi. Cũng có nhiều cây có bông hoa đã đơm hoa ở khu ẩn cư của tôi.

4005. Các loài thảo mộc như là *āluva*, *kaḷamba*, *bilālī*, *takkala*, *ālaka*, luôn cả *tālaka* đều được tìm thấy ở khu ẩn cư của tôi.

4006. Ở không xa khu ẩn cư của tôi (đã) có hồ nước thiên nhiên rộng lớn, có nước trong, có nước mát, có bến nước cạn xanh xắn, làm thích ý.

4007. Ở nơi ấy, có nhiều sen hồng, sen xanh, kết hợp với sen trắng, được che phủ bởi những cây mạn-đà-la, tỏa ra với nhiều hương thơm khác loại.

4008. Gabbhaṃ gaṇhanti padumā aññe pupphanti kesarī,
opupphapattā tiṭṭhanti padumakaṇṇikā¹ bahū.
4009. Madhu bhisamhā savati khīraṃ sappi mulāḷibhi,
samantā tena gandhena nānāgandhasameritā.
4010. Kumudā ambagandhī ca nayitā dissare bahū,
jātassarassānukūlaṃ ketakā pupphitā bahū.
4011. Suphullā bandhujīvā ca setavārī sugandhikā,
kumbhilā suṃsumārā ca gahakā tattha jāyare.
4012. Uggāhakā ajagarā tattha jātassare bahū,
pāṭhīnā pāvusā macchā valajā² muñjarohitā.
4013. Macchakacchapasañchannā atho pampaṭakehi ca,
pārevatā ravihaṃsā kukutthā³ ca nadīcarā.
4014. Dindibhā cakkavākā ca campakā jīvajīvākā,
kalandakā ukkusā ca senakā uddharā bahū.
4015. Koṭṭhakā sukapotā ca kulīrā⁴ camarā bahū,
kāreṇiyo⁵ ca tilakā upajīvanti taṃ saraṃ.
4016. Sīhā vyagghā ca dīpī ca acchakokataracchakā,
vānarā kinnarā ceva dissanti mama assame.
4017. Tāni gandhāṇi ghāyanto bhakkhayanto phalānaṃ,
gandhodakaṃ pivanto ca vasāmi mama assame.
4018. Eṇimigā varāhā ca pasadā khuddarūpakā,
aggikā jotikā ceva vasanti mama assame.
4019. Haṃsā koñcā mayūrā ca sālīkā pi ca kokilā,
mañjarikā bahū tattha kosikā poṭṭhasīsakā.
4020. Pisācā dānavā ceva kumbhaṇḍā rakkhasā bahū,
garuḷā pannagā ceva vasanti mama assame.

¹ padumākaṇṇikā - Ma, Syā, PTS.

² balajā - Ma, Syā; jalajā - PTS.

³ kukutthakā - Syā; kutthakā - PTS.

⁴ tuliyā - Ma; kulīrā - Syā, PTS.

⁵ kāreṇiyo - Ma; kāseniyā - Syā; kāreṇiyo - PTS.

4008. Có những đóa sen hồng đang tượng hình, các đóa hoa khác nở hoa có tua nhụy, có nhiều đóa có các cánh hoa rũ xuống trở thành những gương sen.

4009. Có mật tiết ra từ củ sen, có sữa và bơ lỏng từ các rễ và ngó sen, chúng tỏa ra nhiều hương thơm khác loại (hòa quyện) với hương thơm ấy ở xung quanh.

4010. Có nhiều bông súng trắng và mùi thơm của xoài thoảng qua được nhận biết. Ở kế bờ hồ nước thiên nhiên, có nhiều cây dừa dại được đơm bông.

4011. Có các cây *bandhujīva* khéo nở rộ hoa và các cây *setavārī* có hương thơm ngát. Có các con cá sấu loại *kumbhīla*, loại *suṃsumāra*, và loại *gahaka* được sanh ra ở tại nơi ấy.

4012. Có nhiều mãng xà là loài thú kiếm mồi trong hồ nước thiên nhiên ở tại nơi ấy. Và có các loài cá *pāṭhīna*, cá *pāvusa*, cá *valaja*, cá *muñja*, và cá *rohita*.

4013. Có đầy dẫy các loài cá, các con rùa, và các con rái cá nữa. Và có các con chim bồ câu, các con ngỗng trời, các con gà rừng, và các loài sống ở sông.

4014. Có nhiều chim le le, ngỗng đỏ, chim *campaka*, chim *jīvajīvaka*, chim *kalandaka*, chim ưng, chim điều hâu, và chim *uddhara*.

4015. Có nhiều chim *koṭṭhaka*, chim *sukapota*, loài cua, loài bò rừng, loài thú *kāreṇī*, và loài thú *tilaka* sống nương nhờ hồ nước ấy.

4016. Các con sư tử, cọp, báo, gấu, chó sói, linh cẩu, các loài khi, và luôn cả loài kim-sĩ-điểu được nhìn thấy ở khu ẩn cư của tôi.

4017. Trong khi ngửi các hương thơm ấy, trong khi ăn các thứ trái cây (ấy), và trong khi uống nước có hương thơm (ấy), tôi sống ở khu ẩn cư của tôi.

4018. Có các con sơn dương, nai, heo rừng, hươu, các loài có dáng vóc nhỏ bé, và luôn cả các con đom đóm có ánh sáng sống ở khu ẩn cư của tôi.

4019. Ở nơi ấy có nhiều chim thiên nga, chim cò, chim công, chim sáo, chim cu, chim *mañjarikā*, chim cú mèo, và chim gõ kiến.

4020. Có nhiều loài yêu tinh, loài người khổng lồ, và luôn cả loài qui sứ, loài quỷ dữ, loài nhân điểu, và luôn cả các loài bò sát sống ở khu ẩn cư của tôi.

4021. Mahānubhāvā isayo santacittā samāhitā,
kamaṇḍaludharā sabbe ajinuttaravāsanā,
te jaṭābhārabharitā¹ vasanti mama assame.
4022. Yugamattañca pekkhantā nipakā santavuttino,
lābhālābhena santuṭṭhā vasanti mama assame.
4023. Vākacīraṃ dhunantā te phoṭentā ’jinacammaṃ,
sabalehi upatthaddhā gacchanti ambare sadā.²
4024. Na te dakaṃ āharanti kaṭṭhaṃ vā aggidārukaṃ,
sayañca upasampannā pāṭihīrassidaṃ phalaṃ.
4025. Lohadoṇiṃ gahetvāna vanamajjhe vasanti te,
kuñjarāva mahānāgā asambhītāva kesarī.
4026. Aññe gacchanti goyānaṃ aññe pubbavidehakaṃ,³
aññe ca uttarakuruṃ sakaṃ balamavassitā,⁴
tato piṇḍaṃ āharitvā paribhuñjanti ekato.
4027. Sabbesaṃ pakkamantānaṃ uggatejāna tādinaṃ,
ajinacamma saddena vanaṃ saddāyate tadā.
4028. Edisā te mahāvīra sissā uggatapā mama,
parivuto ahaṃ tehi vasāmi mama assame.
4029. Tositā sakakammena vinītāpi samāgatā,
ārādhayimsu maṃ ete sakakammābhilāsino,
sīlavanto ca nipakā appamaññāsu kovidā.
4030. Padumuttaro lokavidū āhutīnaṃ paṭiggaho,
samayaṃ saṃviditvāna upagacchi vināyako.
4031. Upagantvāna sambuddho ātāpī nipako muni,
pattaṃ paggayha sambuddho bhikkhāya mamupāgami.
4032. Upāgataṃ mahāvīraṃ jalajuttamanāyakaṃ,
tiṇasantharaṃ paññāpetvā⁵ sālāpupphehi okiriṃ.
4033. Nisīdetvāna⁶ sambuddhaṃ haṭṭho saṃviggaṃānaso,
khippaṃ pabbatamāruya agaruṃ aggahiṃ ahaṃ.

¹ jaṭābhārabharitāva - Ma; jaṭābhārabharitā ca - Syā.

² tadā - Ma, Syā, PTS.

³ pubbavidehanaṃ - Syā, PTS.

⁴ balamavassitā - Syā, PTS.

⁵ paññāpetvā - Ma, Syā, PTS.

⁶ nisīdetvāna - Ma;

nisīditvāna - Syā, PTS.

4021. Có nhiều vị ẩn sĩ có đại oai lực, có tâm thanh tịnh, được định tĩnh, tất cả đều mang bầu nước, có y choàng là tấm da dê, các vị mang búi tóc rối ấy sống ở khu ẩn cư của tôi.

4022. Và (các vị ấy) nhìn với khoảng cách của cán cày, cẩn trọng, có hành vi thanh tịnh, hài lòng với việc có hay không có, sống ở khu ẩn cư của tôi.

4023. Được hỗ trợ bởi các năng lực của bản thân, các vị ấy luôn luôn di chuyển ở không trung (vừa đi) vừa phát phơ bộ y phục vỏ cây vừa kèm giữ tấm y da dê.

4024. Các vị ấy không mang theo nước, củi gỗ, hoặc củi nhóm lửa, và các vị ấy đã tự thân đạt được (các thứ ấy), điều này là quả báu của phép kỳ diệu.

4025. Sau khi nhận lấy cái máng bằng kim loại, các vị ấy sống ở giữa rừng ví như những con voi dòng long tượng, tợ như con sư tử không bị hãi sợ.

4026. Một số vị đi đến Tây Ngưu Hóa Châu, một số vị khác đi đến Đông Thắng Thần Châu, và một số vị khác đi đến Bắc Câu Lưu Châu tùy theo năng lực của tự thân. Sau khi mang lại vật thực từ các nơi ấy, các vị thọ thực chung.

4027. Khi ấy, trong lúc tất cả các vị có oai lực nổi bật như thế ấy đang ra đi, khu rừng được rộn ràng bởi âm thanh bộ y bằng da dê của (các vị).

4028. *“Bạch đấng Đại Hiền Trí, các vị như thế ấy là những người học trò có sự khở hạnh nổi bậc của con. Được tùy tùng bởi các vị ấy, con sống ở khu ẩn cư của con.*

4029. *Được hoan hỷ với việc làm của bản thân, các vị này đã cùng nhau tụ hội, và cũng đã được huấn luyện. Là những người có sự mong mỏi về việc làm của bản thân, có giới hạnh, cẩn trọng, rành rẽ về các pháp vô lượng tâm, họ đã làm con hài lòng.”*

4030. Đấng Hiểu Biết Thế Gian Padumuttara, vị thọ nhận các vật hiến cúng, bậc Hưởng Đạo sau khi nhận biết thời điểm đã đi đến.

4031. Sau khi đi đến, đấng Toàn Giác, bậc Hiền Trí, vị có sự nhiệt tâm, cẩn trọng, đã ôm lấy bình bát, rồi đấng Toàn Giác đã đến gần tôi để khất thực.

4032. Khi đấng Đại Hùng, bậc Lãnh Đạo Padumuttara đã đi đến, tôi đã sắp xếp tấm thảm cỏ và đã rải rắc bằng các bông hoa *sālā*.

4033. Tôi đã thỉnh đấng Toàn Giác ngồi xuống. Trở nên mừng rỡ, với tâm ý đã được kích động, tôi đã mau chóng leo lên ngọn núi và đã thâu nhặt gỗ trầm hương.

4034. Kumbhamattaṃ gahetvāna panasam devagandhikaṃ,
khandhe āropayitvāna upagacchiṃ vināyakaṃ.
4035. Phalaṃ buddhassa datvāna agaruṃ anulimpahaṃ,
pasannacitto sumano buddhaseṭṭhaṃ avandahaṃ.¹
4036. Padumuttaro lokavidū āhutīnaṃ paṭiggaho,
isimajjhe nisīditvā imā gāthā abhāsatha.
4037. “Yo me phalañca agaruṃ āsanañca adāsi me,
tamahaṃ kittayissāmi suṇātha mama bhāsato.
4038. Gāme vā yadi vāraññe pabbhāresu guhāsu vā,
imassa cittamaññāya nibbattissati bhojanaṃ.
4039. Devaloke manusse vā upapanno ayaṃ naro,
bhojanehi ca vatthehi parisam tappayissati.
4040. Upapajjati yaṃ yoniṃ devattaṃ atha mānusaṃ,
akkhobhabhogo hutvāna saṃsarissat’ ayaṃ naro.
4041. Tiṃsa kappasahassāni devaloke ramissati,
sahassakkhattuṃ rājā ca cakkavattī bhavissati.
4042. Ekasattatikkhattuñca devarajjaṃ karissati,
padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṃkhiyaṃ.
4043. Kappasatasahassamhi okkākakulasambhavo,
gotamo nāma nāmena satthā loka bhavissati.
4044. Tassa dhammesu dāyādo oraso dhammanimmito,²
sabbāsava pariññāya viharissat’ anāsavo.”
4045. Suladdhalābho laddho me yo ’haṃ addakkiṃ nāyakaṃ,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
4046. Gāme vā yadi vāraññe pabbhāresu guhāsu vā,
mama saṅkappamaññāya bhojanaṃ hoti me sadā.
4047. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo ’va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
4048. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
4049. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudam āyasmā Upasivo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Upasivattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

¹ avandiham - Ma, Syā, PTS.

² upasivo nāma nāmena hessati satthusāvako - Syā.

4034. Sau khi hái trái mít có kích thước bằng bầu nước, có hương thơm cõi trời, tôi đã đặt ở trên vai rồi đã đi đến gần đấng Hương Đạo.

4035. Sau khi đã dâng trái cây đến đức Phật, tôi đã thoa trầm hương. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã đánh lễ đức Phật tối thượng.

4036. Đấng Hiểu Biết Thế Gian Padumuttara, vị thọ nhận các vật hiến cúng, đã ngồi xuống ở giữa những vị ẩn sĩ và đã nói những lời kệ này:

4037. “Người nào đã dâng cúng trái cây, trầm hương, và chỗ ngồi đến Ta, Ta sẽ tán dương người ấy. Các người hãy lắng nghe Ta nói.

4038. Cho dẫu ở làng hoặc ở rừng, ở các sườn núi hoặc ở các hang động, vật thực sẽ hiện ra đúng theo tâm (ước muốn) của người này.

4039. Được sanh lên ở thế giới chư Thiên hoặc ở loài người, người nam này sẽ làm thỏa mãn nhóm tùy tùng với các thức ăn và với các loại vải vóc.

4040. Chốn nào được sanh lên là bản thể Thiên nhân hay loài người, sau khi có được của cải không bị suy suyển, người nam này sẽ luân hồi.

4041. Người này sẽ sướng vui ở thế giới chư Thiên trong ba mươi ngàn kiếp, và sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương một ngàn lần.

4042. Và người này sẽ cai quản Thiên quốc bảy mươi một lần. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm.

4043. Vào một trăm ngàn kiếp (về sau này), bậc Đạo Sư tên Gotama, xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.

404. Là người thừa tự Giáo Pháp của vị (Phật) ấy, là chánh thống, được tạo ra từ Giáo Pháp, (người này) sẽ biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc và sẽ sống không còn lậu hoặc.”

4045. Điều lợi ích được thành tựu một cách tốt đẹp đã được thành tựu đến tôi, là việc tôi đã được nhìn thấy đấng Lãnh Đạo, tôi đã thành tựu tam minh, tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

4046. Cho dẫu ở làng hoặc ở rừng, ở các sườn núi hoặc ở các hang động, sau khi biết được tâm của tôi vật thực luôn luôn hiện đến cho tôi.

4047. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4048. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4049. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Upasiva đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Upasiva là phần thứ năm.

--ooOoo--

406. Nandakattherāpadānaṃ

4050. Migaluddo pure āsiṃ araññe kānane ahaṃ,
pasadaṃ miḡamesanto sayambhuṃ addasaṃ jinaṃ.¹
4051. Anuruddho nāma sambuddho sayambhū aparājito,
vivekakāmo so dhīro vanamajjhogahī tadā.
4052. Catudaṇḍe gahetvāna catuṭṭhāne ṭhapesahaṃ,
maṇḍapaṃ sukataṃ katvā padmapupphehi chādayiṃ.
4053. Maṇḍapaṃ chādayitvāna sayambhuṃ abhivādayiṃ,
dhanuṃ tattheva nikkhippa pabbajiṃ anagāriyaṃ.
4054. Pabbajitassa aciraṃ² vyādhi me upapajjatha,
pubbakammaṃ saritvāna tattha kālakato ahaṃ.
4055. Pubbakammena saṃyutto tusitaṃ agamāsahaṃ,
tattha soṇṇamayaṃ vyamhaṃ nibbattati yadicchakaṃ.
4056. Sahassayuttahayavāhiṃ dibbayānamadhiṭṭhito,
āruhivāna taṃ yānaṃ gacchāmahaṃ yadicchakaṃ.
4057. Tato me nīyamānassa devabhūtassa me sato,
samantā yojanasataṃ maṇḍapo me dhariyati.
4058. Sayane 'haṃ tuvaṭṭāmi accantaṃ³ pupphasanthate,
antaḷikkhā ca padumā vassanti⁴ niccakālikaṃ.
4059. Marīcike phandamāne tappamāne ca ātape,
na maṃ tāpeti ātāpo maṇḍapassa idaṃ phalaṃ.
4060. Duggatiṃ samatikkanto apāyā pihitā mama,
maṇḍape rukkhamūle vā santāpo me na vijjati.
4061. Mahisaññaṃ adhiṭṭhāya loṇatoyaṃ tarāmahaṃ,
tassa me sukataṃ kammaṃ buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
4062. Apathampi⁵ pathaṃ katvā gacchāmi anilañjase,
aho me sukataṃ kammaṃ buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
4063. Pubbe nivāsaṃ jānāmi dibbacakkhu visodhitaṃ,
āsavā me parikkhīṇā buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
4064. Jahitā purimā jāti buddhassa oraso ahaṃ,
dāyādo 'mhi ca saddhamme buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.

¹ ahaṃ - Ma, Syā, PTS.² na ciraṃ pabbajitassa - Ma, Syā, PTS.³ acchanne - Ma.⁴ vassante - Ma, Syā, PTS.⁵ abhamhi - Syā.

406. Ký Sự về Trưởng Lão Nandaka:

4050. Trong thời quá khứ, tôi đã là thợ săn thú rừng ở trong khu rừng rậm hoang dã. Trong lúc tìm kiếm thú rừng là loài nai, tôi đã nhìn thấy đấng Chiến Thắng, bậc Tự Chủ.

4051. Bậc Toàn Giác, đấng Tự Chủ, bậc không bị đánh bại tên là Anuruddha. Khi ấy, có ước muốn độc cư, bậc trí tuệ ấy đã đi sâu vào trong khu rừng.

4052. Tôi đã cầm lấy bốn cây gậy rồi đã đặt ở bốn vị trí. Sau khi thực hiện mái che đã được làm khéo léo, tôi đã phủ lên bằng những đóa hoa sen.

4053. Sau khi đã lợp xong mái che, tôi đã đánh lễ đấng Tự Chủ. Tôi đã quăng bỏ cây cung ngay tại chỗ ấy và đã xuất gia vào đời sống không gia đình.

4054. Được xuất gia không bao lâu, bệnh tật đã khởi lên cho tôi. Tôi đã nhớ lại việc làm trước đây rồi đã qua đời ở tại nơi ấy.

4055. Được gắn liền với nghiệp trước đây, tôi đã đi đến cõi trời Đâu Suất. Ở tại nơi ấy, có cung điện bằng vàng được tạo ra theo như ước muốn.

4056. Tôi đã chú nguyện về phương tiện di chuyển ở cõi trời là chiếc xe đã được buộc vào một ngàn con ngựa. Sau khi bước lên chiếc xe ấy, tôi ra đi theo như ước muốn.

4057. Từ đó, trong khi tôi là vị Thiên nhân và trong khi tôi được đưa đi, có chiếc lọng được che cho tôi ở xung quanh một trăm do-tuần.

4058. Tôi nằm ở cái giường thường xuyên được lót bằng bông hoa. Và có các đóa hoa sen từ trên không trung liên tục rơi xuống.

4059. Khi ảo ảnh (ở mắt) đang lung linh và sức nóng đang thiêu đốt, sức nóng đã không làm tôi bị nóng bức; điều này là quả báu của mái che.

4060. Trong khi vượt qua khổ cảnh, các địa ngục đã đóng lại đối với tôi. Ở mái che hoặc ở gốc cây, tôi không biết đến sự nóng bức.

4061. Sau khi chú nguyện sự niệm tưởng về đất, tôi băng qua nước biển mặn, việc làm của tôi đây đã được thực hiện tốt đẹp; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

4062. Thậm chí không có con đường, tôi tạo ra con đường, tôi đi bằng đường không trung. Ôi việc làm của tôi đã được thực hiện tốt đẹp; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

4063. Tôi biết được đời sống trước đây, thiên nhân được thanh tịnh, tất cả các lậu hoặc của tôi đã được đoạn tận; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

4064. Cuộc sống trước đây đã được buông bỏ, tôi là tỳ khưu của đức Phật, và là người thừa tự Chánh Pháp; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

4065. Ārādhito 'mhi sugataṃ gotamaṃ sakyapuṅgavaṃ,
dhammaddhajo dhammadāyādo buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
4066. Upatthitvāna sambuddhaṃ gotamaṃ sakyapuṅgavaṃ,
pāraṅgamaniyaṃ maggaṃ apucchiṃ lokanāyakaṃ.
4067. Ajjhittṭho kathayī buddho gambhīraṃ nipuṇaṃ padaṃ,
tassāhaṃ dhammaṃ sutvāna pattomhi āsavakkhayaṃ.
4068. Aho me sukataṃ kammaṃ parimuttomhi jātiyā,
sabbāsavaparikkhīṇo natthidāni punabbhavo.
4069. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
4070. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
4071. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca atṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudama āyasmā Nandako thero imā gāthāyo abhāsittḥāti.

Nandakattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

407. Hemakattherāpadānaṃ

4072. Pabbhārakūṭaṃ nissāya anomo nāma tāpaso,
assamaṃ sukataṃ katvā paṇṇasāle vasī tadā.
4073. Siddhaṃ tassa tapokammaṃ siddhipatto sake bale,
sakasāmaññavikkanto ātāpī nipako muni.
4074. Visārado sasamaye paravāde ca kovido,
paṭṭho bhūmantalikkhamhi uppātamhi ca kovido.
4075. Vitasoko nirārambho appāhāro alolupo,
lābhālābhena santuṭṭho jhāyī jhānarato muni.
4076. Piyadassī nāma sambuddho aggo kāruṇiko muni,
satte tāretukāmo so karuṇāya pharī tadā.
4077. Bodhaneyyaṃ janaṃ disvā piyadassī mahāmuni,
cakkavāḷasahassampi gantvā ovadate muni.
4078. Mamuddharitukāmo so mamassamamupāgami,
na diṭṭho me jino pubbe na suto pi ca kassaci.

4065. Tôi đã làm hài lòng đấng Thiện Thệ Gotama, bậc Cao Quý của dòng Sakya. Tôi là ngọn cờ của Giáo Pháp, là người thừa tự Giáo Pháp; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

4066. Tôi đã hầu cận đấng Toàn Giác Gotama bậc Cao Quý của dòng Sakya và đã hỏi đấng Lãnh Đạo Thế Gian về Đạo Lộ đi đến bờ kia.

4067. Được yêu cầu, đức Phật đã thuyết giảng về Đạo Lộ thâm sâu vi tế. Sau khi lắng nghe Giáo Pháp của Ngài, tôi đã đạt đến sự diệt tận các lậu hoặc.

4068. Ôi việc làm của tôi đã được thực hiện tốt đẹp! Tôi đã được giải thoát khỏi sự sanh, đã được đoạn tận tất cả các lậu hoặc, giờ đây không còn tái sanh nữa.

4069. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4070. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4071. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Nandaka đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Nandaka là phần thứ sáu.

--ooOoo--

407. Ký Sự về Trưởng Lão Hemaka:

4072. Vào lúc bấy giờ, có vị đạo sĩ khổ hạnh tên là Anoma đã tạo lập khu ẩn cư được xây dựng khéo léo ở gần chóp đỉnh của sườn núi và đã sống ở gian nhà rộng bằng lá.

4073. Sự thực hành khổ hạnh của vị ấy đã được thành tựu. Được đạt đến sự thành tựu về các năng lực của bản thân, vị hiền trí có sự nhiệt tâm, cẩn trọng, đang tiến đến bản thể sa-môn của chính mình.

4074. (Vị ấy) tự tin ở giáo lý của mình và rành rẽ về học thuyết của người khác, được nổi tiếng ở trên trời dưới đất và rành rẽ về điềm báo hiệu.

4075. Vị hiền trí không còn sâu muộn, không giết hại, (thọ) chút ít vật thực, không tham lam, hài lòng với việc có hay không có, chứng thiền, thỏa thích về thiền.

4076. Bậc Toàn Giác cao cả, đấng Bi Mẫn, bậc Hiền Trí tên Piyadassī, có ước muốn giúp cho chúng sanh vượt qua, khi ấy Ngài đã lan tỏa với tâm bi mẫn.

4077. Sau khi nhìn thấy người có khả năng giác ngộ, bậc Đại Hiền Trí Piyadassī vẫn đi đến đầu cho (khoảng cách là) một ngàn vũ trụ, và bậc Hiền Trí giáo giới (người ấy).

4078. Có ý muốn tiếp độ tôi, Ngài đã đi đến khu ẩn cư của tôi. Tôi chưa từng nhìn thấy đấng Chiến Thắng trước đây, và cũng chưa từng được nghe từ bất cứ ai.

4079. Uppātā supinā mayhaṃ lakkhaṇā suppakāsītā,
paṭṭho bhūmantalikkhamhi nakkhattapadakovido.
4080. So 'haṃ buddhassa sutvāna tattha cittaṃ pasādayiṃ,
bhuñjanto¹ vā nisinno vā sarāmi niccakālikaṃ.
4081. Mayi evaṃ sarantamhi bhagavāpi anussari,
buddhaṃ anussarantassa pīti me hoti tāvade.
4082. Kālaṅca punarāgamma upesi maṃ mahāmuni,
samppattepi na jānāmi ayaṃ buddho mahāmuni.
4083. Anukampako kāruṇiko piyadassī mahāmuni,
sañjānāpesi attānaṃ ahaṃ buddho sadevake.
4084. Sañjānitvāna sambuddhaṃ piyadassiṃ mahāmuniṃ
sakaṃ cittaṃ pasādetvā idaṃ vacanamabraviṃ:
4085. “Aññe² pīṭhe ca pallaṅke āsandīsu nisīdare,
tuvampī sabbadassāvī nisīda ratanāsane.”
4086. Sabbaratanamayaṃ pīṭhaṃ nimmitivāna tāvade,
piyadassissa munino adāsīṃ iddhinimmitaṃ.
4087. Ratane ca nisinnassa pīṭhake iddhinimmite,
kumbhamattaṃ jambuphalaṃ adāsīṃ tāvade ahaṃ.
4088. Mama hāsaṃ janetvāna paribhuñji mahāmuni,
tadā cittaṃ pasādetvā satthāramabhivādayiṃ.
4089. Piyadassī tu bhagavā lokajetṭho narāsabho,
ratanāsanamāsīno imā gāthā abhāsatha:
4090. “Yo me ratanamayaṃ pīṭhaṃ amataṃ ca phalaṃ adā,
tamahaṃ kittayissāmi suṇātha mama bhāsato.
4091. Sattasattati kappāni devaloke ramissati,
pañcasattatikkhattuṅca cakkavattī bhavissati.
4092. Dvattiṃsakkhattuṃ devindo devarajjaṃ karissati,
padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṃkhiyaṃ.
4093. Soṇṇamayaṃ rūpimayaṃ pallaṅkaṃ sukataṃ bahuṃ,
lohitaṅkamayaṃ³ ceva lacchati ratanāmayaṃ.

¹ tiṭṭhanto - Ma, Syā.

² sabbe - Syā.

³ lohitaṅgamayaṃ - Ma.

4079. Tôi hiểu biết rành rẽ về các điềm báo hiệu, các mộng寐, và các tướng mạo. Tôi được nổi tiếng về thiên văn địa lý và rành rẽ về thuật chiêm tinh.

4080. Tại đó, sau khi lắng nghe đức Phật tôi đây đã làm cho tâm được tịnh tín. Trong khi ăn hoặc trong khi ngồi xuống, tôi thường xuyên nhớ lại.

4081. Khi tôi nhớ lại như vậy, đức Thế Tôn cũng đã tưởng nhớ lại. Trong khi tưởng nhớ đến đức Phật, tôi có được phi lạc ngay lập tức.

4082. Và đã xảy ra một lần khác nữa, bậc Đại Hiền Trí đã đi đến gần tôi. Tôi cũng không biết về người đã đi đến: *“Vị này là đức Phật, bậc Đại Hiền Trí.”*

4083. Bậc Thương Tướng, đấng Bi Mẫn, bậc Đại Hiền Trí Piyadassī đã tỏ rõ về bản thân rằng: *“Ta là đức Phật (ở thế gian) gồm luôn cả chư Thiên.”*

4084. Sau khi nhận ra đấng Toàn Giác, bậc Đại Hiền Trí Piyadassī, tôi đã làm cho tâm của chính mình được tịnh tín rồi đã nói lời nói này:

4085. *“Những người khác tự ngồi xuống ở ghế đầu, ghế bành, và các ghế dài. Còn ngài là đấng Toàn Tri, xin ngài hãy ngồi xuống chỗ ngồi bằng châu báu.”*

4086. Ngay khi ấy, tôi đã hóa hiện ra chiếc ghế đầu toàn bộ làm bằng châu báu và đã dâng lên bậc Hiền Trí Piyadassī (chiếc ghế) đã được hóa hiện ra bằng thần thông.

4087. Và khi Ngài đã ngồi xuống trên chiếc ghế đầu bằng châu báu đã được hóa hiện ra bằng thần thông, tôi đã tức thời dâng đến Ngài trái mận đỏ có kích thước bằng bầu nước.

4088. Sau khi làm cho tôi sanh khởi niềm vui, bậc Đại Hiền Trí đã thọ dụng. Khi ấy, tôi đã làm cho tâm được tịnh tín và đã đánh lễ bậc Đạo Sư.

4089. Rồi đức Thế Tôn Piyadassī, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu, ngồi ở chỗ ngồi bằng châu báu đã nói lên các lời kệ này:

4090. *“Người nào đã dâng cúng Ta chiếc ghế đầu làm bằng châu báu và trái cây bất tử, Ta sẽ tán dương người ấy. Các người hãy lắng nghe Ta nói.”*

4091. *(Người này) sẽ sướng vui ở thế giới chư Thiên trong bảy mươi bảy kiếp, và sẽ là đấng Chuyên Luân Vương bảy mươi lăm lần.*

4092. *(Người này) sẽ là vị Chúa của chư Thiên cai quản Thiên quốc ba mươi hai lần. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm.*

4093. *(Người này) sẽ đạt được nhiều chiếc ghế bành khéo được tạo ra làm bằng vàng, làm bằng bạc, làm bằng hồng ngọc, và luôn cả làm bằng châu báu.*

4094. Caṅkamantampi manujaṃ puññakammasamaṅginam,
pallaṅkāni anekāni parivārissare tadā.
4095. Kūṭāgārā ca pāsādā sayanañca mahārahaṃ,
imassa cittamaññāya nibbattissanti tāvade.
4096. Saṭṭhināgasahassāni sabbālaṅkārahūsitā,
suvaṇṇakacchā mātaṅgā hemakappanavāsasā.¹
4097. Ārūḷhā gāmaṇīyehi tomaraṅkusapāṇihi,
imaṃ paricarissanti ratanapīṭhass' idaṃ phalaṃ.²
4098. Saṭṭhi assasahassāni sabbālaṅkārahūsitā,
ājāṇīyāva jātiyā sindhavā sīghavāhino.
4099. Ārūḷhā gāmaṇīyehi illiyācāpadhārihi,
te p' imaṃ paricarissanti ratanapīṭhass' idaṃ phalaṃ.²
4100. Saṭṭhirathasahassāni sabbālaṅkārahūsitā,
dīpā athopi veyyagghā sannaddhā ussitaddhajā.
4101. Ārūḷhā gāmaṇīyehi cāpahatthehi vammīhi,
parivāressant' imaṃ niccaṃ ratanapīṭhass' idaṃ phalaṃ.
4102. Saṭṭhidhenusahassāni dohaññā puṅgavūsabhe,
vacchake janayissanti ratanapīṭhass' idaṃ phalaṃ.
4103. Soḷasitthisahassāni sabbālaṅkārahūsitā,
vicittavattābharaṇā āmuttamaṇikuṇḍalā.
4104. Alārapamhā hasulā susaṅññā tanumajjhimā,
parivāressanti maṃ niccaṃ ratanapīṭhassidaṃ phalaṃ.
4105. Atṭhārase kappasate gotamo nāma cakkhumā,
tamandhakāraṃ vidhametvā³ buddho loke bhavissati.
4106. Tassa dassanamāgamma pabbajissatakiṅcano,⁴
tosayitvāna sathāraṃ sāsane 'bhiramissati.
4107. Tassa dhammaṃ suṇitvāna kilese ghātayissati,
sabbāsave pariññāya nibbāyissatanāsavo.”
4108. Viriyaṃ me dhuradhorayhaṃ yogakkhemādhivāhanaṃ,
uttamatthaṃ patthayanto sāsane viharāmahaṃ.
4109. Idaṃ pacchimakaṃ mayhaṃ carimo vattate bhavo,
sabbāsavaparikkhīṇo natthidāni punabbhavo.

¹ hemakappanivāsana - Sī Mu, Syā.² ratnapīṭhassidaṃ - Ma.³ vidhamitvā - Ma.⁴ pabbajissati 'kiṅcano - Ma, Syā, PTS.

4094. Khi ấy, có vô số chiếc ghế bành sẽ quây quanh con người có được nghiệp phước thiện, ngay cả trong lúc (vị ấy) đang đi kinh hành.
4095. Các ngôi nhà mái nhọn, các tòa lâu đài, và chỗ nằm vô cùng giá trị, sau khi biết được tâm (ước muốn) của người này sẽ được hiện ra ngay khi ấy.
4096. Sáu mươi ngàn con voi loài long tượng được trang hoàng với tất cả các loại trang sức, có chuông vàng, có trang phục với yên cương bằng vàng.
4097. Được cỡi bởi các vị trưởng làng có các bàn tay cầm giáo và móc câu, chúng sẽ hộ tống người này; điều này là quả báu của chiếc ghế bằng châu báu.
4098. Sáu mươi ngàn con ngựa dòng Sindhu thuần chủng là phương tiện vận chuyển nhanh chóng, được trang hoàng với tất cả các loại trang sức.
4099. Được cỡi bởi các vị trưởng làng có mang cung với gươm, chúng cũng sẽ hộ tống người này; điều này là quả báu của chiếc ghế bằng châu báu.
4100. Sáu mươi ngàn cỗ xe được trang hoàng với tất cả các loại trang sức, có các mảnh da báo và cả da hổ được bày biện, có các ngọn cờ được giương cao.
4101. Được cỡi bởi các vị trưởng làng có các tay cầm cung mang áo giáp, chúng sẽ thường xuyên hộ tống người này; điều này là quả báu của chiếc ghế bằng châu báu.
4102. Sáu mươi ngàn con bò cái sữa sẽ sản xuất ra các con bò con và bò đực cao quý; điều này là quả báu của chiếc ghế bằng châu báu.
4103. Mười sáu ngàn phụ nữ được trang điểm với tất cả các loại trang sức, được trang hoàng bằng các loại vải vóc nhiều màu sắc, có các bông tai bằng ngọc trai và ngọc ma-ni.
4104. Có lông mi cong, có nụ cười, có điệu bộ duyên dáng, có eo thon, các nàng sẽ thường xuyên vây quanh người này; điều này là quả báu của chiếc ghế bằng châu báu.
4105. Vào một ngàn tám trăm kiếp, bậc Hữu Nhân tên là Gotama sau khi hủy diệt điều tăm tối ấy và sẽ trở thành đức Phật ở thế gian.
4106. (Người này) sẽ đi đến chiêm ngưỡng vị (Phật) ấy, sẽ xuất gia, không còn sở hữu gì, sẽ làm hài lòng bậc Đạo Sư, và sẽ vô cùng thỏa thích trong Giáo Pháp.
4107. Sau khi lắng nghe Giáo Pháp của vị (Phật) ấy, (người này) sẽ tiêu diệt các phiền não. Sau khi biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc, (người này) sẽ Niết Bàn không còn lậu hoặc.”
4108. Tôi có sự tinh tấn, có khả năng thực hành các phận sự là điều kiện đưa đến sự an ổn khỏi các điều ràng buộc. Trong khi ước nguyện mục đích tối thượng, tôi sống ở trong Giáo Pháp.
4109. Đây là lần sau cùng của tôi, là kiếp sống cuối cùng trong sự luân chuyển. (Tôi) đã được đoạn tận tất cả các lậu hoặc, giờ đây không còn tái sanh nữa.

4110. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
4111. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
4112. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Hemako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Hemakattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

(Sattarasamaṃ bhāṇavāraṃ).

--ooOoo--

408. Todeyyattherāpadānaṃ

4113. Rājāsi vijayo¹ nāma ketumatipuruttame,
sūro vikkamasampanno puramajjhāvasī tadā.
4114. Tassa rañño pamattassa aṭaviyo samuṭṭhahaṃ,
otārā² tuṇḍikā ceva raṭṭhaṃ viddhaṃsayuṃ tadā.
4115. Paccante kupite khippaṃ sannipātes' arindamo,
bhaṭe ceva balatthe ca arimṃ niggāhayī tadā.
4116. Hatthārohā aṇikaṭṭhā sūrā ca cammayodhino,
dhanuggahā ca uggā ca sabbe sannipatuṃ tadā.
4117. Ālārikā kappakā ca nahāpakā³ mālakārakā,
sūrā vijitasaṅgāmā sabbe sannipatuṃ tadā.
4118. Khaggahatthā ca purisā cāpahatthā ca vammīno,
luddā vijitasaṅgāmā sabbe sannipatuṃ tadā.
4119. Tidhā pabhinnā mātāṅgā kuñjarā saṭṭhihāyanā,
suvaṇṇakacchālānkārā sabbe sannipatuṃ tadā.
4120. Khamā sītassa uṇhassa ukkāraharaṇassa⁴ ca,
yodhājivā katakammā sabbe sannipatuṃ tadā.

¹ rājā ajitañjayo - Ma; rājā vijitajayo - Syā; rāja jitañjayo.

² uttarā - Syā; ocarā - PTS.

³ nhāpakā - Ma, Syā, PTS.

⁴ ukkāruharaṇassa - Sī Mu, Ma;
ukkāruharaṇassa - Syā, PTS.

4110. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4111. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4112. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Hemaka đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Hemaka là phần thứ bảy.

(Tụng phẩm thứ mười bảy).

--ooOoo--

408. Ký Sự về Trưởng Lão Todeyya:

4113. Lúc bấy giờ, ở kinh thành Ketumatī có đức vua tên Vijaya, là vị anh hùng, được hội đủ sức lực, đã cư ngụ ở tại thành phố.

4114. Khi vị vua ấy bị xao lãng, những kẻ lục lâm đã nổi dậy. Khi ấy, những điều tội lỗi và các sự phóng đảng nữa đã tàn phá hoại xứ sở.

4115. Vào lúc biên thù bị rối loạn, vị thuần hóa kẻ thù (đức vua) đã lập tức cho tập trung các binh lính luôn cả các nhân viên quân đội, và khi ấy đã lên án kẻ thù.

4116. Lúc bấy giờ, các nai voi, các lính ngự lâm, các bậc anh hùng, đội quân áo giáp da, các cung thủ, và các thủ lĩnh, tất cả đã tập trung lại.

4117. Lúc bấy giờ, các người đầu bẹp, các thợ hớt tóc, các người hầu tắm, các người làm trang hoa, các vị anh hùng thắng trận, tất cả đã tập trung lại.

4118. Lúc bấy giờ, các người tay có cầm dao, tay có cầm cung, có áo giáp, các võ sĩ thắng trận, tất cả đã tập trung lại.

4119. Lúc bấy giờ, các con voi *mātaṅga* (đến tuổi) bị tiết dục ở ba nơi được sáu mươi tuổi có sự trang sức với các chuông vàng, tất cả đã tập trung lại.

4120. Lúc bấy giờ, các dũng sĩ đã được huấn luyện, có sức chịu đựng sự lạnh, sự nóng, và sự mang vác các vật thối tha, tất cả đã tập trung lại.

4121. Saṃkhasaddaṃ bherisaddaṃ atho uddhama¹saddakaṃ,
etehi te hāsayaṃto sabbe sannipatuṃ tadā.
4122. Tisūlakontamantehi² kavacehi tomarehi³ ca,
koṭṭayantā⁴ nipātentā sabbe sannipatuṃ tadā.
4123. Kimevāt' anisāmetvā⁵ sa rājā ajinaṃ jino,⁶
saṭṭhipāṇasahassāni sūle uttāsayī tadā.
4124. Saddaṃ mānusak' ākaṃsu aho rājā adhammiko,
niraye paccamānassa kadā anto bhavissati.
4125. Sayane 'haṃ tuvaṭṭento sayāmi niraye tadā,
na supāmi divārattiṃ sūlena tajjayanti maṃ.
4126. Kiṃ pamādena rajjena vāhanena balena ca,
na te pahonti dhāretuṃ tāsayaṃti⁷ mamaṃ sadā.
4127. Kiṃ me puttehi dārehi rajjena sakalena ca,
yannūna pabbajeyyāhaṃ gatimaggāṃ visodhaye.
4128. Saṭṭhināgasahassāni sabbālaṅkārahūsīte,
suvaṇṇakacche mātaṅge hemakappanavāsase.⁸
4129. Ārūlhe gāmaṇīyehi tomaraṅkusapāṇihi,
saṅgāmāvacare dhāne⁹ anapekkho vihāy' ahaṃ,
sakakammena santatto nikkhamiṃ anagāriyaṃ.
4130. Saṭṭhi assasahassāni sabbālaṅkārahūsīte,
ājāṇīye ca jāṭiyā sindhave sīghavāhane.
4131. Ārūlhe gāmaṇīyehi cāpahatthehi vammīhi,
pahāyitvāna¹⁰ te sabbe nikkhamiṃ anagāriyaṃ.
4132. Saṭṭhirathasahassāni sabbālaṅkārahūsīte,
dīpe athopi veyyagghe sannaddhe ussitaddhaje,
te sabbe parihāretvā¹¹ pabbajiṃ anagāriyaṃ.
4133. Saṭṭhidhenusahassāni sabbā kaṃsūpadhāraṇā,
tāyopi¹² chaḍḍayitvāna pabbajiṃ anagāriyaṃ.

¹ utuja - Ma; uddaṭa - Syā; uddhava - Si Mu, PTS.

² tisūlakontimantehi - Ma, Syā, PTS.

³ kavacatomarehi ca - Ma, PTS.

⁴ koṭṭentānaṃ - Si Mu, Ma, PTS.

⁵ kavacāni nivāsetvā - Syā, PTS.

⁶ ajitañjino - Syā; ajitañjajo - Ma, PTS.

⁷ tāpayanti - Ma.

⁸ hemakappanivāsase - Syā, PTS.

⁹ ṭhāne - Ma, Syā.

¹⁰ pahāretvāna - Ma.

¹¹ parivajjetvā - Syā.

¹² gāviyo - Syā.

4121. Lúc bấy giờ, có tiếng tù và vỗ ốc, tiếng trống lớn, và tiếng trống trầm. Trong lúc đang giải trí với những tiếng trống này, tất cả bọn họ đã tập trung lại.

4122. Lúc bấy giờ, trong khi đánh đập nhau, trong khi làm cho nhau té ngã bằng các chĩa ba các cây trường và bùa chú, bằng các áo giáp và các mũi thương, tất cả đã tập trung lại.

4123. Lúc bấy giờ, là kẻ chiến thắng vị vua ấy đã không lắng nghe kẻ bại trận về bất cứ điều gì và đã làm sáu chục ngàn sanh mạng phải khiếp đảm ở nơi cọc nhọn.

4124. Những con người (ấy) đã thốt ra lời rằng: “*Ôi, vị vua bất nhân! Đối với kẻ đang bị nung nấu ở địa ngục thì khi nào sẽ là sự kết thúc?*”

4125. Khi ấy, trong lúc trần trọc ở trên giường, tôi (như là) nằm ở địa ngục, cả ngày lẫn đêm tôi không ngủ. Với cây cọc nhọn họ làm cho tôi hoảng sợ.

4126. (Tôi đã suy nghĩ rằng): “*Được gì với sự chênh mảng, với vương quốc, với xe cộ, và với binh lực? Chúng không phải là để bám víu, chúng luôn luôn làm tôi hãi sợ.*”

4127. *Được gì cho tôi với các người con trai, với các người vợ, và với toàn bộ vương quốc? Hay là ta nên xuất gia, ta nên làm trong sạch đạo lộ tái sanh?*”

4128. 4129. Không mong mọi việc lai vãng ở chiến trường, vào địa vị, tôi đã từ bỏ sáu mươi ngàn con voi loài long tượng được trang hoàng với tất cả các loại trang sức, có chuông vàng, có trang phục yên cương bằng vàng, được cỡi bởi các vị trưởng làng có các bàn tay cầm giáo và móc câu. Bị nóng nảy bởi hành động của chính mình, tôi đã ra đi vào đời sống không gia đình.

4130. 4131. (Tôi đã từ bỏ) sáu mươi ngàn con ngựa dòng Sindhu thuần chủng, là phương tiện vận chuyển nhanh chóng, được trang hoàng với tất cả các loại trang sức, được cỡi bởi các vị trưởng làng có các bàn tay cầm cung mang áo giáp. Sau khi buông bỏ tất cả các thứ ấy, tôi đã ra đi vào đời sống không gia đình.

4132. (Tôi đã từ bỏ) sáu mươi ngàn cỗ xe được trang hoàng với tất cả các loại trang sức, có các mảnh da báo và cả da hổ được bày biện, có các ngọn cờ được giương cao. Sau khi bảo đem đi tất cả các thứ ấy, tôi đã xuất gia vào đời sống không gia đình.

4133. (Tôi đã từ bỏ) sáu mươi ngàn con bò cái, tất cả đều mang bầu sữa. Sau khi quăng bỏ luôn cả lũ bò cái, tôi đã xuất gia vào đời sống không gia đình.

4134. Saṭṭhi itthisahassāni sabbālaṅkārabhūsitā,
vicittavathābharaṇā āmuttamaṅkikūṇḍalā.
4135. Aḷārapamhā hasulā susaṅṅā tanumajjhimā,
tā hitvā kandamānāyo pabbajim anagāriyaṃ.
4136. Saṭṭhigāmasahassāni paripuṇṇāni sabbaso,
chaḍḍayitvāna taṃ rajjaṃ pabbajim anagāriyaṃ.
4137. Nagarā nikkhamitvāna himavantamupāgamiṃ,
bhāgīrathinadīre assamaṃ māpayim ahaṃ.
4138. Paṇṇasālaṃ karitvāna aggyagāraṃ akāsahaṃ,
āraddhaviriyo pahitatto vasāmi assame ahaṃ.
4139. Maṇḍape rukkhamūle vā suṅṅāgāre ca jhāyato,
na tu vijjati tāso me na passe bhayabheravaṃ.
4140. Sumedho nāma sambuddho aggo kāruṅiko muni,
ṅāṅālokena jotanto loke uppajji tāvade.
4141. Mama assamasāmantā yakkho āsi mahiddhiko,
buddhaseṭṭhamhi uppanne ārocesi mamaṃ tadā.
4142. “Buddho loke samuppanno sumedho nāma cakkhumā,
tāreti janataṃ sabbaṃ tampi so tārayissati.”
4143. Yakkhassa vacanaṃ sutvā saṃviggo āsi tāvade,
buddho buddhoti cintento assamaṃ paṭisāmayim.
4144. Aggidāruṅca chaḍḍetvā saṃsāmetvāna santhataṃ,
assamaṃ abhivanditvā nikkhamim vipinā ahaṃ.
4145. Tato candanamādāya gāmā gāmaṃ purā puram,
devadevaṃ gavesanto upagacchim vināyakaṃ.
4146. Bhagavā tamhi samaye sumedho lokanāyako,
catusaccaṃ pakāsento bodheti janataṃ bahuṃ.
4147. Aṅjalimpaggahetvāna sīse katvāna candanaṃ,
sambuddhaṃ abhivādetvā imā gāthā abhāsahaṃ:
4148. “Vassike pupphamānamhi santike upavāyati,
tvam vīra guṇagandhena disā sabbā pavāyasi.
4149. Campake nāgavanike atimuttakaketake,
sālesu pupphamānesu anuvātaṃ pavāyati.

4134. (Tôi đã từ bỏ) sáu mươi ngàn phụ nữ được trang điểm với tất cả các loại trang sức, được trang hoàng bằng các loại vải vóc nhiều màu sắc, có các bông tai bằng ngọc trai và ngọc ma-ni.
4135. Các nàng có lông mi cong, có nụ cười, có điệu bộ duyên dáng, có eo thon. Tôi đã từ bỏ các nàng đang khóc lóc và đã xuất gia vào đời sống không gia đình.
4136. (Tôi đã từ bỏ) sáu mươi ngàn ngôi làng có đầy đủ tất cả. Sau khi quăng bỏ vương quốc ấy, tôi đã xuất gia vào đời sống không gia đình.
4137. Sau khi rời khỏi thành phố, tôi đã đi đến núi Hy-mã-lạp. Tôi đã tạo lập khu ẩn cư ở bờ sông Bhāgīrathī.
4138. Sau khi xây dựng gian nhà rộng bằng lá, tôi đã xây dựng ngôi nhà thờ lửa. Có sự nỗ lực tinh tấn, có tính khăng quyết, tôi sống ở khu ẩn cư của tôi.
4139. Và trong lúc tham thiền ở mái che, ở gốc cây, hoặc ở ngôi nhà trống vắng, tuy nhiên sự run sợ của tôi là không được biết đến, tôi không nhìn thấy sự kinh hoàng và hãi sợ.
4140. Đấng Toàn Giác tên Sumedha, bậc Cao Cả, đấng Bi Mẫn, bậc Hiền Trí, trong khi chói sáng với ánh sáng trí tuệ đã lập tức hiện khởi ở thế gian.
4141. Ở lân cận khu ẩn cư của tôi có con Dạ-xoa có đại thần lực, khi ấy đã thông báo cho tôi về đức Phật tối thượng đã hiện khởi:
4142. *“Đức Phật bậc Hữu Nhân tên Sumedha đã hiện khởi ở thế gian. Ngài giúp cho tất cả loài người vượt qua. Ngài cũng sẽ giúp cho người vượt qua.”*
4143. Sau khi lắng nghe lời nói của con Dạ-xoa, ngay khi ấy sự chấn động đã xuất hiện (ở tôi). Trong lúc suy nghĩ *“Đức Phật! Đức Phật!”* tôi đã xếp đặt lại khu ẩn cư.
414. Và sau khi quăng bỏ lửa củi, tôi đã tự sắp xếp thảm trải. Sau khi lễ bái khu ẩn cư, tôi đã rời khỏi khu rừng.
4145. Sau khi cầm lấy trầm hương từ khu rừng ấy, trong khi tìm kiếm vị Trời của chư Thiên từ làng này đến làng khác, từ thành phố này đến thành phố khác, tôi đã đi đến gần bậc Hương Đạo.
4146. Vào thời điểm ấy, đức Thế Tôn, bậc Lãnh Đạo Thế Gian Sumedha, trong khi công bố về bốn Sự Thật (đã) giác ngộ nhiều người.
4147. Sau khi đã chấp tay lên và đặt trầm hương ở trên đầu, tôi đã đánh lễ đấng Toàn Giác và đã nói lên những lời kệ này:
4148. *“Trong khi hoa nhài đang nở rộ, (hương thơm) tỏa ra vùng lân cận. Bạch đấng Anh Hùng, Ngài tỏa ra khắp mọi phương với hương thơm của đức hạnh.*
4149. *Trong khi các loài hoa campaka, hoa mù u, hoa atimuttaka, hoa dừa dại, hoa sālā đang nở rộ, (hương thơm) tỏa ra theo chiều gió.*

4150. Tava gandhaṃ suṇitvāna himavantā idhāgamiṃ,
pūjemi taṃ mahāvīra lokajetṭha mahāyasa.
4151. Varacandanenānulimpiṃ sumedhaṃ lokanāyakaṃ,
sakaṃ cittaṃ pasādetvā tuṇhī aṭṭhāsi tāvade.
4152. Sumedho nāma bhagavā lokajetṭho narāsabho,
bhikkhusaṅghe nisīditvā imā gāthā abhāsatha:
4153. “Yo me guṇe pakittesi candanañca apūjayī,
tamahaṃ kittayissāmi suṇātha mama bhāsato.
4154. Ādeyyavākyavacano brahmā uju patāpavā,
pañcavīsaticappāni sappabhāso bhavissati.
4155. Chabbīsaticappasate devaloke ramissati,
sahassakkhattuṃ rājā ca cakkavattī bhavissati.
4156. Tettiṃsakkhattuṃ devindo devarajjaṃ karissati,
padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṃkhiyaṃ.
4157. Tato cuto ’yaṃ manujo manussattaṃ gamissati,
puññakammena saṃyutto brahmabandhu bhavissati.
4158. Ajjhāyako mantadharo tiṇṇaṃ vedāna pāragū,
tilakkaṇaṇena sampanno bāvarī nāma brāhmaṇo.
4159. Tassa sisso bhavitvāna hessati mantapāragū,
upagantvāna sambuddhaṃ gotamaṃ sakyapuṅgavaṃ.
4160. Pucchitvā nipuṇe pañhe bhāvayitvāna añjasaṃ.¹
sabbāsave pariññāya nibbāyissat’ anāsavo.”
4161. Tividhaggī nibbutā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
sabbāsave pariññāya viharāmi anāsavo.
4162. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo ’va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
4163. Svāgataṃ vata me āsi buddhasetṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
4164. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassasa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Todeyyo thero imā gāthāyo abhāsittthāti.

Todeyyattherassa apadānaṃ aṭṭhamam.

--ooOoo--

¹ hāsavitvāna mānasaṃ - Syā.

4150. Bạch đấng Đại Hùng, bậc Trưởng Thượng của thế gian, vị có danh tiếng vĩ đại, sau khi nghe được danh thơm của Ngài, con từ núi Hi-mã-lạp đã đi đến nơi đây, con xin cúng dường Ngài.”

4151. Tôi đã thoa trầm hương cao quý lên đấng Lãnh Đạo Thế Gian Sumedha. Sau khi làm cho tâm của mình được tịnh tín, ngay khi ấy tôi đã đứng yên lặng.

4152. Đức Thế Tôn tên Sumedha, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu đã ngồi xuống ở hội chúng tỳ khưu và đã nói lên những lời kệ này:

4153. “Người nào đã ca tụng về đức hạnh của Ta và đã cúng dường trầm hương, Ta sẽ tán dương người ấy. Các người hãy lắng nghe Ta nói.

4154. (Người này) sẽ là người cao quý, thẳng thắn, có sự huy hoàng, có ngôn từ được (người khác) thấu nhận, có hào quang trong hai mươi lăm kiếp.

4155. Người này sẽ sướng vui ở thế giới chư Thiên trong hai ngàn sáu trăm kiếp, và sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương một ngàn lần.

4156. (Người này) sẽ là vị Chúa của chư Thiên cai quản Thiên quốc ba mươi ba lần. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm.

4157. Mệnh chung từ nơi ấy, người này sẽ đi đến bản thể nhân loại, được gắn liền với nghiệp phước thiện, sẽ là thân quyến của Phạm Thiên.¹

4158. (Sẽ có) người Bà-la-môn tên Bāvarī là vị giảng huấn, thông thạo về chú thuật, thông suốt ba tập Vệ-đà, hội đủ ba tướng mạo.

4159. Sau khi trở thành đệ tử của vị ấy, (người này) sẽ thông thạo về chú thuật và sẽ đi đến với đấng Toàn Giác Gotama, bậc cao quý dòng Sakya.

4160. Người này sẽ hỏi các câu hỏi khôn khéo, sẽ tu tập Đạo Lộ, sẽ biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc, và sẽ Niết Bàn không còn lậu hoặc.”

4161. Ba loại lửa (tham sân si) của tôi đã được dập tắt, tất cả các hữu đã được xóa sạch, sau khi biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc, tôi sống không còn lậu hoặc.

4162. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4163. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4164. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thẳng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Todeyya đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Todeyya là phân thứ tám.

--ooOoo--

¹ Người Bà-la-môn (*brāhmaṇa*) tự hào là thân quyến của Phạm Thiên (*brahmā*).

409. Jatukaṇṇittherāpadānaṃ

4165. Nagare haṃsavatiyā setṭhiputto ahosahaṃ,
samappito kāmagaṇe parivāremahaṃ tadā.
4166. Tayo¹ pāsādamāruyha ubbidhā gehalañchakā,²
tатtha naccehi gītehi parivāremahaṃ tadā.
4167. Turiyā āhatā mayhaṃ sammatālasamāhitā,
naccantā³ itthiyo sabbā haranti yeva me mano.
4168. Velāpikā lāmaṇikā⁴ kuñjavāsī timajjhikā,⁵
laṅghikā sokajjhāyī ca parivārenti maṃ sadā.
4169. Vetāline kumbhathūnī naṭā ca naccakā bahū,
naṭakā nāṭakā ceva parivārenti maṃ sadā.
4170. Kappakā nahāpakā sūdā mālākārā sumāpakā,⁶
jallā mallāti sabbeva⁷ parivārenti maṃ sadā.
4171. Etesu kīlamānesu sikkhite katupāsane,
rattindivaṃ na jānāmi indova tīdasaṅgaṇe.
4172. Addhikā pathikā sabbe yācakā carakā bahū,
upagacchanti te niccaṃ bhikkhayantā mamaṃ gharaṃ.
4173. Samaṇā brāhmaṇā ceva puññakkhattā anuttarā,
vaḍḍhayantā mamaṃ puññaṃ āgacchanti mamaṃ gharaṃ.
4174. Paṭakā laṭakā⁸ sabbe niṅaṇṭhā pupphasāṭakā,
tedaṇḍikā ekasikhā āgacchanti mamaṃ gharaṃ.
4175. Ājīvaka viluttāvī godhammā devadhammikā,
rajojalladharā ete āgacchanti mamaṃ gharaṃ.
4176. Parivattakā siddhipattā⁹ koṇḍapuggaṇikā¹⁰ bahū,
tapassī vanacārī ca āgacchanti mamaṃ gharaṃ.
4177. Oḍḍakā damiḷā ceva sākulā malayālakā,
sabarā¹¹ yonakā ceva āgacchanti mamaṃ gharaṃ.
4178. Andhakā muṇḍakā sabbe kolakā sānuvindakā,¹²
ārāvacīnaraṭṭhā ca āgacchanti mamaṃ gharaṃ.

¹ tato - Ma, Syā, PTS.

² mahābhoge valañjako - Ma, Syā.

³ rañjanti - Syā.

⁴ vāmanikā - Syā.

⁵ kuñjavā sīhimajjhita - Syā.

⁶ supāsakā - Ma, Syā.

⁷ jallā mallā ca te sabbe - Ma, Syā.

⁸ paṭagā laṭukā - Ma.

⁹ parittakā santipattā - Ma.

¹⁰ kodhapuggaṇikā - Ma.

¹¹ savarā - Ma, Syā.

¹² hanuvindakā - Ma.

409. Ký Sự về Trưởng Lão Jatukaṇṇi:

4165. Khi ấy, tôi đã là người con trai của nhà triệu phú ở thành phố Hamsavatī. Tôi được cung ứng và được vây quanh bởi các loại dục lạc.

4166. Khi ấy, những người ghi dấu các căn nhà đã dựng lên ba tòa nhà. Sau khi bước lên tòa nhà, tôi được vây quanh bởi các điệu vũ và lời ca ở tại nơi ấy.

4167. Các loại nhạc cụ kết hợp với (âm thanh của) chũm chọe được biểu diễn cho tôi. Tất cả những người phụ nữ đang nhảy múa hoàn toàn thu hút tâm ý của tôi.

4168. Những vũ công về các điệu vũ *velāpika*, *lāmaṇika*, *kuñjavāsī*, và *timajjhika*, những người nhào lộn, và những diễn viên hài luôn luôn vây quanh tôi.

4169. Có nhiều nhạc công, những người đánh trống, các diễn viên uốn dẻo, các vũ công, các diễn viên, và ngay cả các kịch sĩ luôn luôn vây quanh tôi.

4170. Các người thợ hớt tóc, các người hầu tắm, các người đầu bếp, các người làm tràng hoa, các người giữ trẻ, các người nhào lộn, các võ sĩ đấu vật, tất cả bọn họ luôn luôn vây quanh tôi.

4171. Trong khi những người này đang đùa giỡn, luyện tập về kỹ xảo, tôi không biết đến ngày và đêm tựa như vị Chúa Trời Inda ở cõi trời Tam Thập.

4172. Những người lữ hành, những người đi đường, tất cả các hành khách, nhiều người bộ hành, trong lúc xin ăn bọn họ thường xuyên đi đến nhà của tôi.

4173. Các Sa-môn và luôn cả các Bà-la-môn là những Phước Điền vô thượng, trong lúc làm tăng trưởng phước báu của tôi, các vị đi đến nhà của tôi.

4174. Các hạng đạo sĩ che một mảnh vải, đạo sĩ che bằng dây leo, các du sĩ ngoại đạo, đạo sĩ có tấm choàng bằng bông hoa, đạo sĩ chống ba cây gậy, đạo sĩ có một chòm tóc, tất cả đều đi đến nhà của tôi.

4175. Các vị đạo lửa thể, các kẻ cướp giết, các người hành pháp trâu bò, các người hành pháp chư Thiên, các người tu hạnh bôi trét bụi và bùn đất (ở cơ thể), những người này đi đến nhà của tôi.

4176. Nhiều vị đạo sĩ nhóm *parivattaka*, nhóm *siddhipatta*, nhóm *koṇḍapuggaṇika*, các đạo sĩ khổ hạnh, và các người tu ở rừng đi đến nhà của tôi.

4177. Những người Oḍḍaka, luôn cả các người Ta-min, các người Sākula, các người Malayālaka, các người Sabara, và cả các người Yonaka nữa đi đến nhà của tôi.

4178. Tất cả những người xứ sở Andhaka, xứ sở Muṇḍaka, xứ sở Kolaka, xứ sở Sānuvindaka, và xứ sở Trung Hoa xa xôi đi đến nhà của tôi.

4179. Alasandakā pallavakā babbarā bhaggakārusā,¹
rohitā² cetaputtā ca āgacchanti mamaṃ gharaṃ.
4180. Mādhurakā kosalakā kāsikā³ hatthiporikā,
isiṇḍā makkalā ceva āgacchanti mamaṃ gharaṃ.
4181. Celāvakā arammā⁴ ca okkalā⁵ meghalā bahū,
khuddakā suddakā ceva āgacchanti mamaṃ gharaṃ.
4182. Rohaṇā sindhavā ceva citakā ekakaṇṇikā,
suratṭhā aparantā ca āgacchanti mamaṃ gharaṃ.
4183. Suppārakā kikumārā⁶ malayā⁷ soṇṇabhūmikā,
vajjī tārā⁸ ca te sabbe āgacchanti mamaṃ gharaṃ.
4184. Naḷakārā pesakārā cammakārā ca tacchakā,
kammārā kumbhakārā ca āgacchanti mamaṃ gharaṃ.
4185. Maṇikārā lohakārā soṇṇakārā ca dussikā,
tipukārā ca sabbe āgacchanti mamaṃ gharaṃ.
4186. Usukārā bhamakārā pesakārā ca gandhikā,
rajakā tunnavāyā ca āgacchanti mamaṃ gharaṃ.
4187. Telikā kaṭṭhahārā ca udahārā ca pessikā,
sūpikā suparakkhā ca āgacchanti mamaṃ gharaṃ.
4188. Dovārikā aṇikaṭṭhā vandikā⁹ pupphachaḍḍakā,
hatthāruhā hatthipālā āgacchanti mamaṃ gharaṃ.
4189. Ānandassa mahārañño¹⁰ pamattassa¹¹ adāsahaṃ,
sattavaṇṇena ratanena ūnattaṃ¹² pūrayāmahaṃ.
4190. Ye mayā kittitā sabbe nānāvaṇṇā bahujjanā,
tesāhaṃ cittamaññāya tappayiṃ ratanen' ahaṃ.
4191. Vaggūsu bhāsamānāsu vajjamānāsu bherisu,
saṃkhesu dhamayantesu sakagehe ramāmahaṃ.

¹ dhammarā niggamānusā - Ma; pabbatānaggamāruhā - Syā.

² gehikā - Ma; bāhikā - Syā.

³ kaliṅgā - Ma.

⁴ ārabbhā - Ma; ārambā - Syā.

⁵ oghulā - Ma; obhāsā - Syā.

⁶ kumārā - Ma, Syā.

⁷ malla - Ma.

⁸ taṅgā - Ma, hārā - Syā, PTS.

⁹ bandhikā - Ma;

ganthikā - Syā; sandhikā - PTS.

¹⁰ ānandassa nāma rañño - Syā;

arindamānāma rañño - PTS.

¹¹ mamatthassa - Ma;

samaggassa - Syā.

¹² ūnatthaṃ - Ma.

4179. Các người xứ sở Alasandaka, xứ sở Pallavaka, xứ sở Babbara, xứ sở Bhagga, xứ sở Kārusa, xứ sở Rohita, và xứ sở Cetaputta đi đến nhà của tôi.

4180. Các người xứ sở Mādhuraka, xứ sở Kosalaka, xứ sở Kāsika, xứ sở Hatthiporika, xứ sở Isiṇḍa, luôn cả các người xứ sở Makkala đi đến nhà của tôi.

4181. Các người xứ sở Celāvaka, xứ sở Aramma, xứ sở Okkala, xứ sở Meghala, xứ sở Khuddaka, luôn cả xứ sở Suddaka đi đến nhà của tôi.

4182. Các người xứ sở Rohaṇa, xứ sở Sindhava, xứ sở Citaka, xứ sở Ekakaṇṇika, xứ sở Suratṭha, và xứ sở Aparanta đi đến nhà của tôi.

4183. Các người xứ sở Suppāraka, xứ sở Kikumāra, xứ sở Malaya, xứ sở Soṇṇabhūmika, xứ sở Vajjī, và xứ sở Tāra, tất cả bọn họ đi đến nhà của tôi.

4184. Những người làm ống thổi, những người thợ dệt, những người thợ thuộc da, những người thợ mộc, những người thợ rèn, và những người thợ làm đồ gốm đi đến nhà của tôi.

4185. Những người thợ làm ngọc, thợ làm kim khí, thợ kim hoàn, người buôn vải, và thợ làm chì, tất cả đi đến nhà của tôi.

4186. Những người thợ làm tên, thợ tiện gỗ, thợ dệt, và những người làm hương liệu, những người thợ nhuộm, và những người thợ may đi đến nhà của tôi.

4187. Những người buôn đầu, những người vận chuyển gỗ, những người vận chuyển nước, những người đưa tin, những người đầu bếp, và những người bảo quản vật thực đi đến nhà của tôi.

4188. Những người gác cổng, những người hộ vệ, những người canh ngục, những người đổ bỏ rác bông hoa, các nài voi, các quán tượng đi đến nhà của tôi.

4189. Tôi đã dâng đến vị Đại Vương Ānanda là người bị xao lãng. Tôi làm đầy đủ sự thiếu hụt (của đức vua) bằng châu báu có bảy màu sắc.

4190. Những người đã được tôi đề cập đến là những nhóm người có màu da khác nhau. Sau khi biết được tâm của họ, tôi đã làm thỏa mãn họ bằng châu báu.

4191. Trong khi họ đang nói những lời vui vẻ, trong khi những cái trống lớn được vỗ vang lên, trong khi họ đang thổi những chiếc tù và vỗ ốc, tôi sướng vui ở tại ngôi nhà của chính mình.

4192. Bhagavā tamhi samaye padumuttaranāyako,
vasīsatasahashehi parikkhīṇāsavehi so.
4193. Bhikkhūhi sahito vīthiṃ paṭipajjittha cakkhumā,
obhāsento disā sabbā dīparukkho'va jotati.
4194. Vajjanti bheriyo sabbā gacchante lokanāyake,
pabhā niddhāvate tassa sataraṃsīva uggato.
4195. Kavāṭantarikāyāpi pavitṭhena ca raṃsinā,¹
antoghare suvipulo āloko āsi tāvade.
4196. Pabhaṃ disvāna buddhassa pārisajje avocaḥaṃ,
nissaṃsayāṃ buddhaseṭṭho imaṃ vīthimupāgato.
4197. Khippaṃ oruyha pāsādā agamiṃ antarāpaṇaṃ,
sambuddhambhivādetvā idaṃ vacanamabravim:
4198. Anukampatu me buddho jalajuttamanāyako,
vasīsatasahashehi adhivāsesi so muni.
4199. Nimantayitvā² sambuddhaṃ abhinesim sakaṃ gharaṃ,
tatha annena pānena santappesim mahāmuniṃ.
4200. Bhuttāvim kālamaññāya buddhaseṭṭhassa tādino,
sataṅgikena turiyena buddhaseṭṭhaṃ upaṭṭhahim.
4201. Padumuttaro lokavidū āhutīnaṃ paṭiggaho,
antoghare nisīditvā imā gāthā abhāsatha:
4202. “Yo maṃ turiyehupaṭṭhāsī annapānañc’ adāsi me,
tamahaṃ kittayissāmi suṇātha mama bhāsato.
4203. Pahūtabhakkho hutvāna sahirañño sabhojano,
catudipe ekarajjaṃ kārayissat’ ayaṃ naro.
4204. Pañcasīle samādāya dasakammaṃ pathe tato,
samādāya pavattento parisāṃ sikkhapessati.³
4205. Turiyasatasahasāni nāriyo⁴ samalaṅkatā,
vajjayissant’ imaṃ niccaṃ upaṭṭhānassasidaṃ phalaṃ.
4206. Tiṃsakappasahasāni devaloke ramissati,
catusaṭṭhikkhattuṃ devindo devarajjaṃ karissati.

¹ rasminā - Ma, Syā, PTS.² nimantetvāna - Ma.³ sikkhāpayissati - Ma.⁴ bheriyo - Ma.

4192. 4193. Vào thời điểm ấy, đức Thế Tôn, đấng Lãnh Đạo Padumuttara, bậc Hữu Nhãn ấy, được tháp tùng bởi một trăm ngàn vị tỳ khưu là các bậc Lưu Tận có năng lực, đã ngự đến ở trên đường, trong lúc đang tỏa sáng tất cả các phương tợ như cây đèn chiếu sáng.

4194. Tất cả các chiếc trống lớn được vỗ lên trong khi bậc Lãnh Đạo Thế Gian đang đi. Hào quang của Ngài tỏa ra tợ như ánh mặt trời đã mọc lên cao.

4195. Do ánh hào quang đã đi vào đầu chi bằng cánh cửa sổ, ở trong gian nhà ngay lập tức đã có ánh sáng vô cùng bao la.

4196. Sau khi nhìn thấy ánh hào quang của đức Phật, tôi đã nói với đám đông rằng: “*Chắc chắn rằng đức Phật tối thượng đã đi đến con đường này.*”

4197. Tôi đã cấp tốc bước xuống khỏi tòa nhà và đã đi đến khu phố chợ. Tôi đã đánh lễ bậc Toàn Giác và đã nói lời nói này:

4198. “*Xin đức Phật đấng Lãnh Đạo Padumuttara hãy thương tưởng đến con.*” Bậc Hiền Trí ấy đã nhận lời cùng với một trăm ngàn vị có năng lực.

4199. Sau khi thỉnh mời, tôi đã hướng dẫn bậc Toàn Giác đi đến ngôi nhà của mình. Tại nơi ấy, tôi đã làm thỏa mãn bậc Đại Hiền Trí với cơm ăn và nước uống.

4200. Biết được thời điểm đã thọ thực xong của đức Phật tối thượng như thế ấy, tôi đã phục vụ đức Phật tối thượng bằng một trăm khúc tấu nhạc.

4201. Đấng Hiếu Biết Thế Gian Padumuttara, vị thọ nhận các vật hiến cúng, đã ngồi xuống ở trong nhà và đã nói lên những lời kệ này:

4202. “*Người nào đã phục vụ Ta bằng các khúc tấu nhạc và đã dâng cúng ta cơm ăn nước uống, Ta sẽ tán dương người ấy. Các người hãy lắng nghe Ta nói.*”

4203. *Sau khi đã có đôi dào về lương thực, với vàng, với thức ăn, người nam này sẽ cho thực hiện bốn châu lục thành một vương quốc.*

4204. *(Người này) sẽ thọ trì năm giới cấm và sau đó là mười đường lối về (thiện) nghiệp. Sau khi thọ trì và trong lúc hành theo, người này sẽ chỉ dạy hội chúng.*

4205. *Một trăm ngàn nữ nhân được trang điểm sẽ thường xuyên trình tấu nhạc cụ cho người này; điều này là quả báu của việc phục vụ.*

4206. *(Người này) sẽ sướng vui ở thế giới chư Thiên trong ba mươi ngàn kiếp, và sẽ là vị Chúa của chư Thiên cai quản Thiên quốc sáu mươi bốn lần.*

4207. Catusatthikkhattuṃ rājā ca cakkavattī bhavissati,
padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṃkhiyaṃ.
4208. Kappasatasahassamhi okkākakulasambhavo,
gotamo nāma nāmena¹ satthā loke bhavissati.
4209. Upapajjati yaṃ yoniṃ devattaṃ atha mānusaṃ,
anūnabhogo hutvāna manussattaṃ gamissati.
4210. Ajjhāyako bhavitvāna tiṇṇaṃ vedāna pāragū,
uttamatthaṃ gavesanto carissati mahiṃ imaṃ.
4211. So pacchā pabbajitvāna sukkamūlena codito,
gotamassa bhagavato sāsane ’bhiramissati.
4212. Ārādhayitvā² sambuddhaṃ gotamaṃ sakyapuṅgavaṃ,
kilese jhāpayitvāna arahāyaṃ bhavissati.”
4213. Vipine vyaggharājāva migarājāva kesarī,
abhīto viharāṃ’ ajja sakyaputtassa sāsane.
4214. Devaloke manusse vā daḷidde duggatimhi vā,
nibbattiṃ me na passāmi upaṭṭhānassidaṃ phalaṃ.
4215. Vivekamanuyuttomhi upasanto nirūpadhi,
nāgo ’va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
4216. Kilesā jhāpitā mayhaṃ gavā sabbe samūhatā,
nāgo ’va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
4217. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
4218. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Jatukaṇṇitthero imā gāthāyo abhāsithāti.

Jatukaṇṇittherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

¹ gottena - Ma.

² ārādhayitvāna - Ma, Syā, PTS.

4207. Và (người này) sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương sáu mươi bốn lần. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm.

4208. Vào một trăm ngàn kiếp (về sau này), bậc Đạo Sư tên Gotama, xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.

4209. (Người này) sẽ sanh vào bản thể Thiên nhân hay loài người. Người này sẽ có của cải không bị thiếu hụt và sẽ đi đến bản thể loài người.

4210. Sau khi trở thành vị giảng huấn, thông suốt ba tập Vệ-đà, trong lúc tâm cầu mục đích tối thượng, (người này) sẽ đi đó đây ở trái đất này.

4211. Về sau, được thúc đẩy bởi nhân tố trong sạch, người này sẽ xuất gia và sẽ thỏa thích trong Giáo Pháp của đức Thế Tôn Gotama.

4212. Người này sẽ làm hài lòng đấng Toàn Giác Gotama bậc cao quý dòng Sakya, sẽ thiêu đốt các phiền não, và sẽ trở thành vị A-la-hán.”

4213. Giờ đây, tôi sống trong Giáo Pháp của người con trai dòng Sakya không bị hãi sợ, tựa như con cọp chúa ở trong rừng, như là con sư tử vua của loài thú.

4214. Tôi không nhìn thấy sự tái sanh của tôi ở thế giới chư Thiên hoặc ở loài người, ở nơi nghèo khó hoặc ở vào khổ cảnh; điều này là quả báu của việc phục vụ.

4215. Tôi đã được gắn liền với sự độc cư, được an tịnh, không còn mầm mống tái sanh. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4216. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4217. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4218. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Jatukanni đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Jatukanni là phần thứ chín.

--ooOoo--

410. Udenattherāpadānaṃ

4219. Himavantassa avidūre padumo nāma pabbato,
assamo sukato mayhaṃ paṇṇasālā sumāpitā.
4220. Nadiyo sandare tattha supatitthā manoramā,
acchodakā sītajalā sundarā¹ nadiyo sadā.
4221. Pāṭhīnā pāvusā macchā valajā muñjarohitā,
sobhenti nadiyo ete vasanti nadiyā sadā.
4222. Ambajambūhi sañchannā kareritilakā tathā,
uddālakā pāṭaliyo sobhenti mama assamaṃ.
4223. Aṅkolakā bimbijālā māyākārī ca pupphitā,
gandhena upavāyantā sobhenti mama assamaṃ.
4224. Atimuttā sattalikā nāgā sālā ca pupphitā,
dibbagandhaṃ² sampavantā sobhenti mama assamaṃ.
4225. Kosambā salalā nīpā aṭṭhaṅgā ca supupphitā,
dibbagandhaṃ sampavantā sobhenti mama assama.
4226. Harītakā āmalakā ambajambu vibhītakā,
kolā bhallātakā billā phalāni bahu assame.
4227. Kalambā kandali tattha pupphanti mama assame,
dibbagandhaṃ sampavantā sobhenti mama assamaṃ.
4228. Asokapiṇḍī ca varī³ nimbarukkhā ca pupphitā,
dibbagandhaṃ sampavantā sobhenti mama assamaṃ.
4229. Punnāgā giripunnāgā timirā tattha pupphitā,
dibbagandhaṃ sampavantā sobhenti mama assamaṃ.
4230. Nigguṇḍī sirinigguṇḍī camparukkhetha pupphitā,
dibbagandhaṃ sampavantā sobhenti mama assamaṃ.
4231. Avidūre pokkharāṇī cakkavākūpakūjitā,
mandālakehi sañchannā padumuppalakehi ca.

¹ sandare - Ma, Syā.

² dibbā gandhā - Syā, PTS.

³ asokapiṇḍivārī ca - Ma.

410. Ký Sự về Trưởng Lão Udena:

4219. Ở không xa núi Hi-mã-lạp, có ngọn núi tên là Paduma, có khu ẩn cư của tôi đã khéo được xây dựng, có gian nhà rộng bằng lá đã khéo được tạo lập.

4220. Các con sông chảy qua nơi ấy có những bến nước cạn xinh xắn làm thích ý. Các con sông luôn luôn có nước trong, có nước mát, xinh đẹp.

4221. Có các loài cá như là cá *pāṭhīna*, cá *pāvusa*, cá *valaja*, cá *muñja*, và cá *rohita*. Những loài cá này thường xuyên sống ở dòng sông, đồng thời làm cho các con sông trở nên rục rở.

4222. (Các con sông) được che phủ bởi các cây xoài và cây mạn. Tương tự như thế, có các cây bông hường, cây *tilaka*, cây bả đậu, cây hoa kèn làm cho khu ẩn cư của tôi trở nên rục rở.

4223. Các cây *añkolaka*, cây *bimbijāla*, và cây *māyākārī* được trở hoa, trong khi tỏa ra hương thơm chúng làm cho khu ẩn cư của tôi trở nên rục rở.

4224. Các cây *atimutta*, cây *sattalika*, cây *nāga*, và cây *sālā* được trở hoa, trong khi tỏa ra hương thơm của cõi trời chúng làm cho khu ẩn cư của tôi trở nên rục rở.

4225. Các cây *kosamba*, cây *salala*, cây *nīpa*, và cây *aṭṭhaṅga* khéo được trở hoa, trong khi tỏa ra hương thơm của cõi trời chúng làm cho khu ẩn cư của tôi trở nên rục rở.

4226. Ở khu ẩn cư có nhiều loại trái cây như trái *harītaka*, trái *āmalaka*, trái xoài, trái mạn đỏ, trái *vibhīṭaka*, trái táo, trái *bhallātaka*, và trái *billa*.

4227. Tại nơi ấy, ở khu ẩn cư của tôi các cây *kalamba*, cây *kandalī* trở hoa, trong khi tỏa ra hương thơm của cõi trời chúng làm cho khu ẩn cư của tôi trở nên rục rở.

4228. Các cây *asokapiṇḍī*, cây *varī*, và cây *nimba* được trở hoa, trong khi tỏa ra hương thơm của cõi trời chúng làm cho khu ẩn cư của tôi trở nên rục rở.

4229. Các cây *punnāga*, cây *giripunnāga*, cây *timira* ở tại nơi ấy được trở hoa, trong khi tỏa ra hương thơm của cõi trời chúng làm cho khu ẩn cư của tôi trở nên rục rở.

4230. Các cây *nigguṇḍī*, cây *sirinigguṇḍī*, cây *campa* ở tại nơi này được trở hoa, trong khi tỏa ra hương thơm của cõi trời chúng làm cho khu ẩn cư của tôi trở nên rục rở.

4231. Không xa có cái hồ nước được lú lo bởi loài ngỗng đỏ, được che phủ bởi các cây mạn-đà-la, bởi các bông sen xanh và các bông sen đỏ.

4232. Acchodakā sītajalā supatitthā manoramā,
acchā phalिकासamānā sobhenti mama assamaṃ.
4233. Padumā pupphare tattha puṇḍarīkā ca uppalā,
mandālakehi sañchannā sobhenti mama assamaṃ.
4234. Pāṭhīnā pāvusā macchāvalajā muñjarohitā,
vicarantā ca te tattha sobhenti mama assamaṃ.
4235. Kumbhīlā suṃsumārā ca kacchapā ca gahā bahū,
oguhā¹ ajagarā ca sobhenti mama assamaṃ.
4236. Pārevatā ravihaṃsā cakkavākā nadīcarā,
dīndībhā sālikā cettha sobhenti mama assamaṃ.
4237. Nayitā ambagandhī ca ketakā tattha pupphitā,
dibbagandhaṃ sampavantā sobhenti mama assamaṃ.
4238. Sihā vyagghā ca dīpī ca acchakokataracchakā,
anusañcarantā pavane sobhenti mama assamaṃ.
4239. Jaṭābhārena bharitā ajinuttaravāsānā,
anusañcarantā pavane sobhenti mama assamaṃ.
4240. Ajināni dharā ete nipakā santavuttino,
appahārā ca te sabbe sobhenti mama assamaṃ.
4241. Khāribhāraṃ gahetvāna ajjhogayha vanaṃ tadā,
mūlaphalāni bhuñjantā vasanti assame sadā.
4242. Na te dāruṃ āharanti udakaṃ pādadhovanaṃ,
sabbesaṃ ānubhāvena sayamevāhariyati.
4243. Cullāsīti sahasāni isayettha samāgatā,
sabbeva jhāyino ete uttamatthagavesakā.
4244. Tapassino brahmacārī codentā appaṇāvate,
ambarāvacarā sabbe vasanti assame tadā.
4245. Pañcāhaṃ sannipatanti ekaggā santavuttino,
aññoññaṃ abhivādetvā pakkamanti disāmukhā.

¹ ogahā - Ma, Syā.

4232. Có bến nước cạn xinh xắn làm thích ý, có nước trong, có nước mát, trong vắt tương tự ngọc pha-lê, (cái hồ nước) làm cho khu ẩn cư của tôi trở nên rực rỡ.

4233. Ở tại nơi ấy, có các bông sen xanh, các bông sen trắng, và các bông sen đỏ nở rộ. Được che phủ bởi các cây mạn-đà-la, (cái hồ nước) làm cho khu ẩn cư của tôi trở nên rực rỡ.

4234. Có các loại cá như là cá *pāthīna*, cá *pāvusa*, cá *valaja*, cá *muñja*, cá *rohita*. Và trong khi thờ thần ở tại nơi ấy, chúng làm cho khu ẩn cư của tôi trở nên rực rỡ.

4235. Có các con cá sấu *kumbhīla*, cá sấu *suṃsumāra*, các con rùa, các con *gaha*, các con rắn, và các con mãng xà làm cho khu ẩn cư của tôi trở nên rực rỡ.

46. Và ở tại nơi ấy có các loài sống ở sông như chim bồ câu, ngỗng trời, ngỗng đỏ, chim le le, chim sáo, chúng làm cho khu ẩn cư của tôi trở nên rực rỡ.

4237. Các cây *nayita*, cây *ambagandhī*, và cây dừa dại ở tại nơi ấy được trở hoa, trong khi tỏa ra hương thơm của cõi trời chúng làm cho khu ẩn cư của tôi trở nên rực rỡ.

4238. Có các con sư tử, cọp, báo, gấu, chó sói, và linh cẩu, trong khi đi lang thang ở khu rừng bao la chúng làm cho khu ẩn cư của tôi trở nên rực rỡ.

4239. Có các vị (đạo sĩ) mang các búi tóc, có y choàng là tấm da dê, trong khi đi lang thang ở khu rừng bao la các vị làm cho khu ẩn cư của tôi trở nên rực rỡ.

4240. Các vị này mặc các tấm da dê, cẩn trọng, có hành vi thanh tịnh, có hành trang ít ỏi, tất cả các vị ấy làm cho khu ẩn cư của tôi trở nên rực rỡ.

4241. Lúc bấy giờ, các vị đã cầm lấy túi vật dụng rồi đi sâu vào rừng. Trong khi thợ thực các rễ và trái cây, các vị thường xuyên sống ở khu ẩn cư.

4242. Các vị ấy không đem lại củi (và) nước rửa chân. Do năng lực của tất cả các vị (các vật dụng) được tự chúng mang lại.

4243. Có tám mươi bốn ngàn vị ẩn sĩ đã tụ hội ở tại nơi này. Tất cả các vị này là các vị tầm cầu mục đích tối thượng, có thiên chứng.

424. Là các đạo sĩ khổ hạnh, có sự hành trì Phạm hạnh, đang năng nổ trong việc duy trì sự nhập định, có sự di chuyển ở không trung, tất cả các vị thường xuyên sống ở khu ẩn cư.

4245. Mỗi năm ngày, các vị tụ hội lại, có sự chăm chú, có hành vi thanh tịnh. Sau khi đánh lễ lẫn nhau, các vị ra đi bằng hương đối nghịch.

4246. Padumuttaro nāma jino sabbadhammāna pāragū,
tamandhakāraṃ¹ vidhamaṃ uppajji tāvade jino.
4247. Mama assamasāmantā yakkho āsi mahiddhiko,
so me saṃsittha sambuddhaṃ jalajuttamanāyakaṃ.
4248. Esa buddho samuppanno padumuttaro mahāmuni,
khippaṃ gantvāna sambuddhaṃ payirupāsaya² mārisa.
4249. Yakkhassa vacanaṃ sutvā vippasannena cetasā,
assamaṃ saṃsāmetvāna nikkhamiṃ vipinā tadā.
4250. Ceḷeva ḍayhamānamhi nikkhamitvāna assamā,
ekarattiṃ nivasitvā³ upagacchiṃ vināyakaṃ.
4251. Padumuttaro lokavidū āhutīnaṃ paṭiggaho,
catusaccaṃ pakāsento desesi amataṃ padaṃ.
4252. Suphullaṃ padumaṃ gayha upagantvā mahesino,
pasannacitto sumano buddhassa abhiropayiṃ.
4253. Pūjayitvāna sambuddhaṃ jalajuttamanāyakaṃ,
ekaṃsaṃ ajinaṃ katvā santhaviṃ lokanāyakaṃ.
4254. Yena ñāṇena sambuddho vasatīha anāsavo,
taṃ ñāṇaṃ kittayissāmi suṇoṭha mama bhāsato.
4255. Saṃsārasotaṃ chinditvā tāresi sabbapāṇino,
tava dhammaṃ suṇitvāna taṃhāsotaṃ taranti te.
4256. Tuvaṃ satthā ca ketu ca dhajo yūpo ca pāṇinaṃ,
parāyaṇo patiṭṭhā ca dīpo ca dipaduttama.⁴
4257. Yāvatā gaṇino loke satthavāhā pavuccare,
tuvaṃ aggosi sabbaññu tava antogadhāva te.
4258. Tava ñāṇena sabbaññū tāresi janataṃ bahuṃ,
tava dassanamāgamma dukkhassantaṃ karissare.
4259. Ye kec 'ime gandhajātā loke vāyanti cakkhuma,
tava gandhasamo natthi puññakkhette mahāmune.

¹ mahandhakāraṃ - Sī Mu.² payirupāsa - Ma.³ nivāsetvā - Ma, PTS; nivāsitvā - Syā.⁴ dvipaduttama - Ma.

4246. Đấng Chiến Thắng tên Padumuttara là bậc thông suốt về tất cả các pháp. Trong khi hủy diệt điều tăm tối ấy, đấng Chiến Thắng đã tức thời hiện khởi.

4247. Ở lân cận khu ẩn cư của tôi có con Dạ-xoa có đại thần lực. Khi ấy, nó đã thông báo cho tôi về đấng Toàn Giác bậc Lãnh Đạo Padumuttara rằng:

4248. *“Thưa ngài, đức Phật bậc Đại Hiên Trí Padumuttara này đã xuất hiện. Ngài hãy mau đi đến và phục vụ bậc Toàn Giác.”*

4249. Sau khi lắng nghe lời nói của con Dạ-xoa, khi ấy với tâm ý trong sạch, tôi đã xếp đặt lại khu ẩn cư và đã lìa khỏi khu rừng.

4250. Như là mảnh vải đang bốc cháy, sau khi lìa khỏi khu ẩn cư tôi đã trú ngụ (chỉ) một đêm và đã đi đến gặp đấng Hướng Đạo.

4251. Đấng Hiểu Biết Thế Gian Padumuttara, vị thọ nhận các vật hiến cúng, trong khi công bố về bốn Sự Thật đã thuyết giảng về vị thế Bất Tử.

4252. Sau khi cầm lấy đóa sen khéo được nở rộ, tôi đã đi đến gần bậc Đại Ẩn Sĩ. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã dâng lên đức Phật.

4253. Sau khi cúng dường bậc Toàn Giác, đấng Lãnh Đạo Padumuttara, tôi đã khoác tấm da dê một bên vai rồi đã ngợi ca đấng Lãnh Đạo Thế Gian rằng:

4254. *“Đấng Toàn Giác bậc không còn lậu hoặc sống ở thế gian này với trí tuệ nào, tôi sẽ tán dương trí tuệ ấy. Xin các người hãy lắng nghe tôi nói.*

4255. *Sau khi cắt đứt dòng chảy luân hồi, Ngài đã giúp cho tất cả chúng sanh vượt qua. Sau khi lắng nghe Giáo Pháp của Ngài, họ vượt qua dòng chảy ái dục.*

4256. *Bạch đấng Tối Thượng của loài người, Ngài là bậc thầy, là biểu hiệu, là ngọn cờ, là mục đích tối cao, là nơi nương tựa, là sự nâng đỡ, là ngọn đèn của chúng sanh.*

4257. *Bạch đấng Toàn Tri, cho đến những người được gọi là các bậc Xa Phu có đồ chúng ở trên thế gian, Ngài là đấng Cao Cả, tất cả những người ấy đều được gộp chung lại ở Ngài.*

4258. *Bạch đấng Toàn Tri, bằng trí tuệ của Ngài, Ngài đã giúp cho nhiều người vượt qua. Sau khi đi đến diện kiến Ngài, họ sẽ được chấm dứt khổ đau.*

4259. *Bạch đấng Hữu Nhãn, bạch đấng Đại Hiên Trí, những hương thơm nào đã được sanh lên và tỏa ra ở thế gian, không có gì sánh bằng hương thơm ở Phước Điền của Ngài.*

4260. Tiracchānayoṇiṃ nirayaṃ parimocesi¹ cakkhuma,
asaṃkhatam padaṃ santaṃ desesi² tvaṃ mahāmunē.”
4261. Padumuttaro lokavidū āhutinaṃ paṭiggaho,
bhikkhusaṅghe nisīditvā imā gāthā abhāsatha:
4262. “Yo me ñāṇaṃ apūjesi pasanno sehi pāṇihi,
tamaḥaṃ kittayissāmi suṇātha mama bhāsato.
4263. Tiṃsakappasahassāni devaloke ramissati,
sahassakkhattuṃ rājā ca cakkavattī bhavissati.”
4264. Suladdhalābhaṃ laddhomhi tosayitvāna subbatam,
sabbāsava pariññāya viharāmi anāsavo.
4265. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo ’va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
4266. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
4267. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca atṭhime,
chalabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudam āyasmā Udeno thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Udenattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ

Metteyyo puṇṇako thero mettagū dhotako’pi ca,
upasīvo ca nando ca hemako sattamo tahiṃ.
Todeyyo jatukaṇṇi ca udeno ca mahāyaso,
tīṇi gāthāsātānettha asīti tīṇi cuttarim.

Metteyyavaggo ekacattāḷisatimo.³

--ooOoo--

¹ parimocehi - Syā.

² desehi - Syā.

³ ekacattāḷisamo - Ma, Syā;
ekacattārīso - PTS.

4260. Bạch đấng Hữu Nhãn, Ngài giúp cho thoát khỏi sự sanh vào loài thú, địa ngục. Bạch đấng Đại Hiền Trí, Ngài giảng giải về Đạo Lộ an tịnh, không còn tạo tác.”

4261. Đấng Hiểu Biết Thế Gian Padumuttara, vị thọ nhận các vật hiến cúng, đã ngồi xuống ở hội chúng tỳ khưu và đã nói lên những lời kệ này:

4262. “Người nào được tịnh tín đã tự tay mình cúng dường trí tuệ của Ta, Ta sẽ tán dương người ấy. Các người hãy lắng nghe Ta nói.

4263. Người này sẽ sướng vui ở thế giới chư Thiên trong ba mươi ngàn kiếp, và sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương một ngàn lần.”

4264. Tôi đã nhận lãnh điều lợi ích đã được đạt thành một cách tốt đẹp. Sau khi làm hài lòng bậc có sự hành trì tốt đẹp, sau khi biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc, tôi sống không còn lậu hoặc.

4265. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4266. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4267. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Udena đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Udena là phẩm thứ mười.

--ooOoo--

Phần Tóm Lược:

Vị trưởng lão Metteyya, vị Puṇṇaka, vị Mettagū, luôn cả vị Dhotaka, vị Upasīva, vị Nanda, và vị Hemaka là vị thứ bảy ở nơi ấy, vị Todeyya, vị Jatukaṇṇī, và vị Udeno có danh vọng lớn lao. Ở đây là ba trăm câu kệ và thêm vào tám mươi ba câu.

Phẩm Metteyya là phẩm thứ bốn mươi mốt.

--ooOoo--

XLII. BHADDĀLIVAGGO

411. Bhaddālittherāpadānaṃ

4268. Sumedho nāma sambuddho aggo kāruṇiko muni,
vivekakāmo lokaggo himavantamupāgami.
4269. Ajjhogahetvā himavaṃ sumedho lokanāyako,
pallaṅkamābhujitvāna nisīdi purisuttamo.
4270. Samādhim so samāpanno sumedho lokanāyako,
sattarattindivaṃ buddho nisīdi purisuttamo.
4271. Khārikājaṃ¹ gahetvāna vanamajjhogaḥim ahaṃ,
tathaddasāsiṃ sambuddhaṃ oghatiṇṇamanāsavaṃ.
4272. Sammajjanim gahetvāna sammajjitvāna assamaṃ,
catudaṇḍe thambhītvāna² akāsiṃ maṇḍapaṃ tadā.
4273. Sālapupphaṃ āharitvā maṇḍapaṃ jādayim ahaṃ,
pasannacitto sumano abhivandim tathāgataṃ.
4274. Yaṃ vadanti sumedhoti bhūripaññaṃ sumedhasaṃ,
bhikkhusaṅge nisīditvā imā gāthā abhāsatha.
4275. Buddhassa giramaññāya sabbe devā samāgamuṃ,
asaṃsayamaṃ buddhaseṭṭho dhammaṃ deseti cakkhumā.
4276. Sumedho nāma sambuddho āhutīnaṃ paṭiggaho,
devasaṅge nisīditvā imā gāthā abhāsatha.
4277. “Yo me sattāhaṃ maṇḍapaṃ dhārayī sālachāditaṃ,
tamahaṃ kittayissāmi suṇātha mama bhāsato.
4278. Devabhūto manusso vā hemavaṇṇo bhavissati,
pahūtabhogo hutvāna kāmabhogī bhavissati.
4279. Saṭṭhināgasahassāni sabbālaṅkārahūsitā,
suvaṇṇakacchā mātaṅgā hemakappanavāsasā.
4280. Ārūlhā gāmaṇīyehi tomarāṅkusapāṇihi,
sāyaṃpāto³ upaṭṭhānaṃ āgamissant’ imaṃ naraṃ,
tehi nāgehi parivuto ramissati ayaṃ naro.

¹ khāribhāraṃ - Ma.

² ṭhapetvāna - Ma, Syā, PTS.

³ sāyapāto - PTS.

XLII. PHẬM BHADDĀLI:

411. Ký Sự về Trưởng Lão Bhaddāli:

4268. Bậc Toàn Giác tên Sumedha, đấng Bi Mẫn cao cả, vị Hiền Trí, bậc Cao Cả của thế gian có ước muốn độc cư nên đã đi đến núi Hi-mã-lạp.

4269. Sau khi đi sâu vào núi Hi-mã-lạp, đấng Lãnh Đạo Thế Gian, bậc Tối Thượng Nhân Sumedha đã xếp chân kiết già rồi ngồi xuống.

4270. Đấng Lãnh Đạo Thế Gian Sumedha ấy đã thể nhập vào định. Đức Phật bậc Tối Thượng Nhân đã ngồi bảy ngày đêm.

4271. Tôi đã cầm lấy túi vật dụng rồi đã đi sâu vào khu rừng. Tại nơi ấy, tôi đã nhìn thấy đấng Toàn Giác, bậc đã vượt qua dòng nước lũ, không còn lậu hoặc.

4272. Khi ấy, tôi đã cầm lấy cây chổi và đã quét khu ẩn cư. Sau khi dựng lên bốn cây cọc, tôi đã tạo nên cái mái che.

4273. Sau khi mang lại bông hoa *sālā*, tôi đã che phủ mái che. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã đánh lễ đức Như Lai.

4274. Người ta nói về bậc thông thái có trí tuệ bao la là “Sumedha.” Ngài đã ngồi xuống ở hội chúng tỳ khưu và đã nói lên những lời kệ này.

4275. Nhận biết lời nói của đức Phật, tất cả chư Thiên đã tụ hội lại. Quả nhiên, đức Phật tối thượng bậc Hữu Nhân (đã) thuyết giảng Giáo Pháp.

4276. Đấng Toàn Giác tên Sumedha, vị thọ nhận các vật hiến cúng, đã ngồi xuống ở hội chúng chư Thiên và đã nói lên những lời kệ này:

4277. *“Người nào đã duy trì mái che được che phủ bằng bông hoa sālā cho Ta suốt bảy ngày, Ta sẽ tán dương người ấy. Các người hãy lắng nghe Ta nói.*

4278. *Dầu trở thành vị Thiên nhân hay nhân loại, (người này) sẽ có làn da màu vàng chói, sẽ có của cải dồi dào, sẽ có sự thọ hưởng các dục lạc.*

4279. *Sáu mươi ngàn con voi loài long tượng được trang hoàng với tất cả các loại trang sức, có chuông vàng, có trang phục yên cương bằng vàng.*

4280. *Được cỡi bởi các vị trưởng làng có các bàn tay cầm giáo và móc câu, chúng sẽ đi đến phục vụ người nam này sáng chiều. Được hộ tống bởi những con long tượng ấy, người nam này sẽ vui sướng.*

4281. Saṭṭhi-assasahassāni sabbālaṅkārabhūsitā,
ājāṇīyā va jātiyā sindhavā sīghavāhino.
4282. Ārūḷhā gāmaṇīyehi illiyācāpadhārihi,
parivāressanti maṃ niccaṃ buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
4283. Saṭṭhirathasahassāni sabbālaṅkārabhūsitā,
dīpā athopi veyyagghā sannaddhā ussitaddhajā.
4284. Ārūḷhā gāmaṇīyehi cāpahatthehi vammahi,
parivāressanti maṃ niccaṃ buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
4285. Saṭṭhigāmasahassāni paripuṇṇāni sabbaso,
pahūtadhanadhaññāni susamidhāni sabbaso,
sadā pātubhavissanti buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
4286. Hatthī assā rathā pattī senā ca caturaṅginī,
parivāressantimaṃ niccaṃ buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
4287. Aṭṭhārase kappasate devaloke ramissati,
sahassakkhattuṃ rājā ca cakkavattī bhavissati.
4288. Satānaṃ tīṇikkhattuñca devarajjaṃ karissati,
padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṅkhiyaṃ.
4289. Tīṃsakappasahassamhi okkākakulasambhavo,
gotamo nāma nāmena satthā loke bhavissati.
4290. Tassa dhammesu dāyādo oraso dhammanimmito,
sabbāsava pariññāya viharissatanāsavo.
4291. Tīṃsakappasahassamhi addasaṃ lokanāyakaṃ,
etthantaramupādāya gavesiṃ amataṃ padaṃ.
4292. Lābhā mayhaṃ suladdhaṃ me yamahaññāsi sāsanaṃ,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
4293. Namo te purisājañña namo te purisuttama,
tava ñāṇaṃ pakittetvā pattomhi acalaṃ padaṃ.
4294. Yaṃ yaṃ yonuppajjāmi devattaṃ atha mānusaṃ,
sabbattha sukhito homi phalaṃ me ñāṇakittane.

4281. Sáu mươi ngàn con ngựa dòng Sindhu với sự sanh ra được thuần chủng, là phương tiện vận chuyển nhanh chóng, được trang hoàng với tất cả các loại trang sức.

4282. Được cỡi bởi các vị trưởng làng có mang cung với gươm, chúng sẽ thường xuyên hộ tống tôi; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

4283. Sáu mươi ngàn cỗ xe được trang hoàng với tất cả các loại trang sức, có các mảnh da báo và cả da hổ được bày biện, có các ngọn cờ được giương cao.

4284. Được cỡi bởi các vị trưởng làng có các tay cầm cung mang áo giáp, chúng sẽ thường xuyên hộ tống tôi; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

4285. Sẽ luôn luôn hiện hữu sáu mươi ngàn ngôi làng có đầy đủ tất cả, có tài sản và lúa gạo dồi dào, được thành công tốt đẹp về mọi mặt; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

4286. Các con voi, các con ngựa, các cỗ xe, các binh lính và quân đội gồm bốn binh chủng sẽ thường xuyên hộ tống người này; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

4287. (Người này) sẽ sướng vui ở thế giới chư Thiên trong một ngàn tám trăm kiếp, và sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương một ngàn lần.

4288. Và (người này) sẽ cai quản Thiên quốc ba trăm lần. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm.

4289. Vào ba mươi ngàn kiếp (về sau này), bậc Đạo Sư tên Gotama, xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.

4290. Là người thừa tự Giáo Pháp của vị (Phật) ấy, là chánh thống, được tạo ra từ Giáo Pháp, (người này) sẽ biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc và sẽ sống không còn lậu hoặc.”

4291. Tôi đã nhìn thấy đấng Lãnh Đạo Thế Gian cách đây ba mươi ngàn kiếp, trong khoảng thời gian này tôi đã tìm cầu vị thế Bất Tử.

4292. Điều lợi ích cho tôi đã được tôi đạt thành một cách tốt đẹp là tôi đã hiểu được Giáo Pháp, tam minh đã được thành tựu, lời dạy của đức Phật đã được thực hành.

4293. Bạch đấng Siêu Nhân, con kính lễ Ngài! Bạch đấng Tối Thượng Nhân, con kính lễ Ngài! Sau khi tán dương trí tuệ của Ngài, con đã đạt được vị thế Bất Động.

4294. Nơi chốn nào tôi đi tái sanh đâu là bản thể Thiên nhân hay nhân loại, tôi đều được sung sướng ở tất cả các nơi, là quả báu của tôi về việc tán dương trí tuệ.

4295. Idam pacchimakaṃ mayhaṃ carimo vattate bhavo,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

4296. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

4297. Svāgataṃ vana me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

4298. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Bhaddāli thero imā gāthāyo abhāsittāti.

Bhaddālittherassa apadānaṃ paṭhamam.

--ooOoo--

412. Ekachattiyattherāpadānaṃ

4299. Candabhāgānadītīre assamo sukato mama,
susuddhapulinākiṇṇā paṇṇasālā sumāpitā.

4300. Uttānakūlā nadikā supatitthā manoramā,
macchakacchapasampannā susumāranisevitā.

4301. Acchā mayūrā dīpī ca karavīkā ca sālīkā,
kūjanti sabbadā ete sobhayantā mam' assamaṃ.

4302. Kokilā mañjubhāṇī ca haṃsā ca madhurassarā,
abhikūjanti te tattha sobhayantā mamassamaṃ.

4303. Sīhā vyagghā varāhā ca vakā¹ kokataracchakā,
gīriduggamhi nādentī sobhayantā mamassamaṃ.

4304. Eṇimigā ca sarabhā bheraṇḍā sūkarā bahū,
gīriduggamhi nādentī sobhayantā mamassamaṃ.

4305. Uddālakā campakā ca pāṭalī sinduvārakā,²
atimuttā asokā ca pupphanti mama assame.

4306. Aṅkolā yūthikā ceva sattalī bimbijālikā,
kaṇṇikā kaṇṇikārā ca pupphanti mama assame.

¹ accha - Ma; bakā - Syā.

² sinduvārikā - Sī Mu, Ma, Syā; sindhuvāritā - PTS.

4295. Lần sau cùng này của tôi là sự hiện hữu cuối cùng trong sự luân chuyển. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4296. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4297. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4298. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Bhaddāli đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Bhaddāli là phân thứ nhất.

--ooOoo--

412. Ký Sự về Trưởng Lão Ekachattiya:

4299. Ở bờ sông Candabhāgā có khu ẩn cư của tôi đã khéo được xây dựng, có gian nhà rộng bằng lá được rải cát vô cùng tinh khiết đã khéo được tạo lập.

4300. Con sông nhỏ có bờ nước lúp xúp, có bãi nước cạn xinh xắn làm thích ý, có đủ các loài cá và rùa, được loài cá sấu lai vãng.

4301. Có các con gấu, công, báo, chim cu rừng, và chim sáo. Chúng hót líu lo vào mọi lúc, làm cho khu ẩn cư của tôi trở nên rục rở.

4302. Có các chim cu cu có âm giọng lôi cuốn và các con thiên nga có âm điệu ngọt ngào. Chúng hót líu lo tại nơi ấy, làm cho khu ẩn cư của tôi trở nên rục rở.

4303. Có các con sư tử, cọp, heo rừng, chó sói, chó rừng, và linh cẩu. Chúng gầm rú ở nơi hiểm trở của ngọn núi, làm cho khu ẩn cư của tôi trở nên rục rở.

4304. Có các con linh dương, nai, chó rừng, lợn rừng. Nhiều con gầm rú ở nơi hiểm trở của ngọn núi, làm cho khu ẩn cư của tôi trở nên rục rở.

4305. Có các loại cây *uddālaka*, cây *campaka*, cây *pāṭalī*, cây *sindu-vāraka*, cây *atimutta*, và cây *asoka* nở rộ hoa ở khu ẩn cư của tôi.

4306. Có các loại cây *ankola*, cây *yūthika*, luôn cả cây *sattalī*, cây *bimbijālīka*, cây *kaṇṇika*, và cây *kaṇikāra* nở rộ hoa ở khu ẩn cư của tôi.

4307. Nāgā sālā ca saḷalā puṇḍarīkettha pupphitā,
dibbagandhaṃ sampavantā sobhayanti mamassamaṃ.
4308. Ajjunā asanā cettha mahānāmā ca pupphitā,
sālā ca kaṅgupupphā ca sobhanti mamassamaṃ.
4309. Ambā jambu ca tilakā nimbā ca sālakalyāṇī,
dibbagandhaṃ sampavantā sobhayanti mamassamaṃ.
4310. Asokā ca kapitthā ca bhagimālettha¹ pupphitā,
dibbagandhaṃ sampavantā sobhayanti mamassamaṃ.
4311. Kadambā kadalī ceva isimuggā ca ropitā,
dhuvaṃ phalāni dhārenti sobhayantā mamassamaṃ.
4312. Harītakā āmalakā ambā jambū vibhītakā,
kolā bhallātakā billā phalino mama assame.
4313. Avidūre pokkharāṇī supatitthā manoramā,
mandālakehi sañchannā padumuppalakehi ca.
4314. Gabbhaṃ gaṇhanti padumā aññe pupphanti kesarī,
opattakaṇṇikā ceva pupphanti mama assame.
4315. Pāṭhīnā pāvusā macchā valajā² muñjarohitā,
acchodakamhi vicaraṃ sobhayanti mamassamaṃ.
4316. Nayitā ambagandhi ca anukūle ca ketakā,
dibbagandhaṃ sampavantā sobhayanti mamassamaṃ.
4317. Madhū bhisamhā savati khīrasappi mulāḷibhi,
dibbagandhaṃ sampavantā sobhayanti mamassamaṃ.
4318. Pulinā sobhanā tattha ākiṇṇā jalasevitā,
opupphā pupphitā senti sobhayantā mamassamaṃ.
4319. Jaṭābhārena bharitā ajinuttaravāsanā,
vākacīradharā sabbe sobhayanti mamassamaṃ.
4320. Yugamattamapekkhantā nipakā santavuttino,
kāma bhoge ana pekkhā vasanti mama assame.

¹ girimālettha - Ma; bhagimālā ca - Syā.

² balajā - Ma; valajā - Syā; jalajā - PTS.

4307. Có các loại cây *nāga*, cây *sālā*, cây *saḷala*, cây sen trắng được trở hoa ở nơi đây. Trong khi tỏa ra hương thơm của cõi trời, chúng làm cho khu ẩn cư của tôi trở nên rực rỡ.

4308. Có các loại cây *ajjuna*, cây *asana*, và cây *mahānāma* được trở hoa ở nơi đây, có các cây *sālā* và các bông hoa của cây kê làm cho khu ẩn cư của tôi trở nên rực rỡ.

4309. Có các cây xoài, cây mạn đỏ, cây *tilaka*, cây *nimba*, và cây *sālakalyāṇī*, trong khi tỏa ra hương thơm của cõi trời chúng làm cho khu ẩn cư của tôi trở nên rực rỡ.

4310. Có các loại cây *asoka*, cây *kapittha*, và cây *bhaginimāla* được trở hoa ở nơi đây, trong khi tỏa ra hương thơm của cõi trời chúng làm cho khu ẩn cư của tôi trở nên rực rỡ.

4311. Các loại cây *kadamba*, luôn cả các cây chuối, và cây *isimugga* đã được gieo trồng, chúng thường xuyên trĩu nặng những trái làm cho khu ẩn cư của tôi trở nên rực rỡ.

4312. Có những loại cây có trái như cây *harītaka*, cây *āmalaka*, cây xoài, cây mạn đỏ, cây *vibhītaka*, cây táo, cây *bhallātaka*, và cây *billa* ở khu ẩn cư của tôi.

4313. Không xa có cái hồ nước khéo được thiết lập làm thích ý, được che phủ bởi các cây mạn-đà-la, bởi các bông sen đỏ và các bông sen xanh.

4314. Có những đóa sen đỏ đang tượng hình, các đóa hoa khác nở hoa có tua nhụy, luôn cả các đóa có các cánh hoa rủ xuống, chúng nở hoa ở khu ẩn cư của tôi.

4315. Có các loại cá như là cá *pāthīna*, cá *pāvusa*, cá *valaja*, cá *muñja*, cá *rohita*. Trong khi thơ thẩn ở làn nước trong, chúng làm cho khu ẩn cư của tôi trở nên rực rỡ.

4316. Có mùi thơm của xoài được thoảng qua và có các cây dứa dại ở dọc bờ sông. Trong khi tỏa ra hương thơm của cõi trời, chúng làm cho khu ẩn cư của tôi trở nên rực rỡ.

4317. Có mật tiết ra từ củ sen, có sữa và bơ lỏng từ các rễ và ngó sen. Trong khi tỏa ra hương thơm của cõi trời, chúng làm cho khu ẩn cư của tôi trở nên rực rỡ.

4318. Ở nơi ấy có cát sáng chói được trải ra và được ve vãn bởi làn nước với các bông hoa tàn đã được nở rộ giờ yên nghỉ, chúng làm cho khu ẩn cư của tôi trở nên rực rỡ.

4319. Các vị (đạo sĩ) mang búi tóc rối, có y choàng là tấm da dê, tất cả đều mặc y phục bằng vỏ cây, họ làm cho khu ẩn cư của tôi trở nên rực rỡ.

4320. Và (các vị ấy) nhìn với khoảng cách của cán cày, cẩn trọng, có hành vi thanh tịnh, không mong mỏi về sự thọ hưởng các dục lạc, sống ở khu ẩn cư của tôi.

4321. Parūlhakacchanakhalomā paṅkadantā rajassirā,
rajojalladharā sabbe vasanti mama assame.
4322. Abhiññāpāramippattā antalikkhacarā ca te,
uggacchantā nabhaṃ ete sobhayanti mamassamaṃ.
4323. Tehi sissehi parivuto vasāmi vipine tadā,
rattindivaṃ na jānāmi sadā jhānasamappito.
4324. Bhagavā tamhi samaye atthadassī mahāmuni,
tamandhakāraṃ nāsento uppajji lokanāyako.
4325. Atha aññataro sisso āgacchi mama santikaṃ,
mante ajjhetukāmo so chaḷaṅgaṃ nāmalakkhaṇaṃ.
4326. Buddho loke samuppanno atthadassī mahāmuni,
catusaccaṃ pakāsento deseti amataṃ padaṃ.
4327. Tuṭṭhahaṭṭho pamudito dhammantaragatāsayo,
assamā abhinikkhamma imaṃ vacanamabraviṃ:
4328. “Buddho loke samuppanno battiṃsavaraḷakkhaṇo,
etha sabbe gamissāma sammāsambuddhasantikaṃ.”
4329. Ovādapāṭikarā te saddhamme pāramiṅgatā,
sādhū’ti sampāṭicchimsu uttamattaṃ gavesakā.
4330. Jaṭābhārabharitā te aḷinuttaravāsino,
uttamatthaṃ gavesanto¹ nikkhamimsu vanā tadā.
4331. Bhagavā tamhi samaye atthadassī mahāyaso,
catusaccaṃ pakāsento deseti amataṃ padaṃ.
4332. Setacchattaṃ gahetvāna buddhaseṭṭhassa dhārayiṃ,
ekāhaṃ dhārayitvāna buddhaseṭṭhamavandahaṃ.
4333. Atthadassī tu bhagavā lokajeṭṭho narāsabho,
bhikkhusaṅghe nisīditvā imā gāthā abhāsatha:
4334. “Yo me chattamadhāresi pasanno sehi pāṇihi,
tamahaṃ kittayissāmi suṇātha mama bhāsato.
4335. Imassa jāyamānassa devatte atha mānuse,
dhāressati sadā chattaṃ chattaḍānassidaṃ phalaṃ.

¹ gavesantā - Ma, Syā, PTS.

4321. Tất cả các vị có (lông) nách, móng tay chân, và các lông được mọc dài, có răng bản, có đầu lấm bụi, mang bụi dơ (ở thân), sống ở khu ẩn cư của tôi.

4322. Và các vị ấy đã đạt đến sự toàn hảo về các thắng trí, có sự di chuyển ở không trung. Trong khi bay lên bầu trời, các vị này làm cho khu ẩn cư của tôi trở nên rục rở.

4323. Khi ấy, được tùy tùng bởi những người học trò ấy, tôi sống ở khu rừng. Luôn luôn thể nhập vào thiên, tôi không biết đến ngày và đêm.

4324. Vào thời điểm ấy, đức Thế Tôn, bậc Đại Hiền Trí, đấng Lãnh Đạo Thế Gian Atthadassī, trong khi xua đi điều tăm tối ấy đã hiện khởi.

4325. Rồi có người học trò nọ đã đi đến gặp tôi. Người ấy có ý định học về các chú thuật và sáu phần về danh hiệu và tướng số (và đã nói rằng):

4326. *“Đức Phật, bậc Đại Hiền Trí Atthadassī đã xuất hiện ở thế gian. Trong khi công bố về bốn Sự Thật, Ngài thuyết giảng về vị thế Bất Tử.”*

4327. Được hớn hở vui mừng hoan hỷ, có khuynh hướng đi đến với Giáo Pháp, tôi đã rời khỏi khu ẩn cư và đã nói lời nói này:

4328. *“Đức Phật có ba mươi hai hảo tướng đã xuất hiện ở thế gian. Các người hãy đi đến, tất cả chúng ta sẽ đi gặp đấng Chánh Đẳng Giác.”*

4329. Là những người tâm cầu mục đích tối thượng, có sự đáp ứng theo lời giáo huấn, đã hướng đến sự toàn hảo trong Chánh Pháp, các vị ấy đã đồng ý rằng: *“Lành thay!”*

4330. Khi ấy, trong lúc tâm cầu mục đích tối thượng, các vị (đạo sĩ) mang các búi tóc ấy, có y choàng là tấm da dê, đã rời khỏi khu rừng.

41. Vào thời điểm ấy, đức Thế Tôn Atthadassī vị có danh tiếng lớn lao trong khi công bố về bốn Sự Thật, Ngài thuyết giảng về vị thế Bất Tử.

4332. Tôi đã cầm lấy chiếc lọng màu trắng và đã che cho đức Phật tối thượng. Sau khi nắm giữ (chiếc lọng) trong một ngày, tôi đã đánh lễ đức Phật tối thượng.

4333. Kế đó, đức Thế Tôn, đấng Trưởng Thượng của thế gian, bậc Nhân Ngưu Atthadassī đã ngồi xuống ở hội chúng tỳ khưu và đã nói lên những lời kệ này:

4334. *“Người nào được tịnh tín nắm giữ chiếc lọng (che) cho Ta bằng các bàn tay của mình, Ta sẽ tán dương người ấy. Các người hãy lắng nghe Ta nói.”*

4335. *Khi người này được sanh lên, ở bản thể Thiên nhân hay nhân loại, sẽ có chiếc lọng luôn luôn che cho người này; điều này là quả báu của việc dâng cúng chiếc lọng.*

4336. Sattasattatikappāni devaloke ramissati,
sahassakkhattuṃ rājā ca cakkavattī bhavissati.
4337. Sattasattatikkhattuñca devarajjaṃ karissati,
padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṅkhiyaṃ.
4338. Aṭṭhārase kappasate gotamo sakyapuṅgavo,
tamandhakāraṃ nāsento uppajjissati cakkhumā.
4339. Tassa dhammesu dāyādo oraso dhammanimmitto,
sabbāsava pariññāya viharissatanāsavo.”
4340. Yato ahaṃ kammamakaṃ chattaṃ buddhassa dhārayaṃ,
etthantare na jānāmi setacchattaṃ adhāritaṃ.
4341. Idaṃ pacchimakaṃ mayhaṃ carimo vattate bhavo,
chattadhāraṇamajjāpi vattate niccakālikaṃ.
4342. Aho me sukataṃ kammaṃ atthadassissa tādino,
sabbāsavaparikkhīṇo natthidāni punabbhavo.
4343. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo ’va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
4344. Svāgataṃ vata me āsi buddhasettḥassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
4345. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudam āyasmā Ekachattiyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Ekachattiyattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

413. Tiṇasūlakachadanīyattherāpadānaṃ

4346. Jātijarañca maraṇaṃ paccavekkhiṃ ahaṃ tadā,
ekato abhinikkhamma pabbajiṃ anagāriyaṃ.
4347. Caramāno ’nupubbena gaṅgātīramupāgamiṃ,
tathaddasāsiṃ paṭhaviṃ gaṅgātīre samunnataṃ.

4336. Người này sẽ sướng vui ở thế giới chư Thiên trong bảy mươi bảy kiếp, và sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương một ngàn lần.

4337. Và sẽ trở thành vị Thiên Vương bảy mươi bảy lần. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm.

4338. Vào một ngàn tám trăm kiếp, bậc Hữu Nhân Gotama, đấng cao quý dòng Sakya, trong khi xua đi điều tăm tối ấy, sẽ hiện khởi.

4339. Là người thừa tự Giáo Pháp của vị (Phật) ấy, là chánh thống, được tạo ra từ Giáo Pháp, (người này) sẽ biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc và sẽ sống không còn lậu hoặc.”

4340. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm là đã nắm giữ chiếc lọng (che) cho đức Phật, trong khoảng thời gian này, tôi không biết đến việc không được che bởi chiếc lọng trắng

4341. Lần sau cùng này của tôi là sự hiện hữu cuối cùng trong sự luân chuyển. Việc nắm giữ chiếc lọng được vận hành liên tục đến tận ngày hôm nay.

4342. Ôi, việc làm đã được tôi khéo thực hiện đến (đức Phật) Atthadassī như thế ấy. Tôi đã được đoạn tận tất cả các lậu hoặc, giờ đây không còn tái sanh nữa.

4343. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

434. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4345. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ekachattiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ekachattiya là phần thứ nhì.

--ooOoo--

413. Ký Sự về Trưởng Lão Tīṇasūlakachadaniya:

4346. Lúc bấy giờ, tôi đã suy xét về sự sanh, sự già, và sự chết. Sau khi lìa khỏi sự sống chung, tôi đã xuất gia vào đời sống không gia đình.

4347. Trong khi tuần tự du hành, tôi đã đi đến bờ sông Gaṅgā. Ở tại nơi ấy, tôi đã nhìn thấy khoảnh đất nổi cao lên ở bờ sông Gaṅgā.

¹ Ekachattiya nghĩa là “vị liên quan đến một (eka) chiếc lọng (chatta).”

4348. Assamaṃ tattha māpetvā vasāmi assame ahaṃ,
sukato caṅkamo mayhaṃ nānādiḷagaṇāyuto.
4349. Mamupenti ca vissatthā kūjanti ca manoharaṃ,
ramamāno saha tehi vasāmi assame ahaṃ.
4350. Mama assamasāmantā migarājā catukkamo,
āsayā abhinikkhamma gajji so asanī viya.
4351. Nadite migarāje ca hāso me upapajjatha,
migarājaṃ gavesanto addasaṃ lokanāyakaṃ.
4352. Disvānaḷhaṃ devadevaṃ tissaṃ lokaggaṇāyakaṃ,
haṭṭho haṭṭhena cittaṇa pūjayaṃ ṇāgakesaraṃ.
4353. Uggacchantaṃva suriyaṃ sālarājaṃva pupphitaṃ,
osadhiṃva virocantaṃ santhaviṃ lokanāyakaṃ.
4354. Tava ṇāṇena sabbaṇṇū moces' imaṃ sadevakaṃ,
tavaṃ āradhayitvāna jātiyā parimuccare.
4355. Adassanena sabbaṇṇū buddhāṇaṃ sabbadassinaṃ,
patantyavicīnirayaṃ rāgadosehi ophuṭā.¹
4356. Tava dassanamāgamaṃ sabbaṇṇū lokanāyaka,
pamuccanti bhavā sabbe phusanti amataṃ padaṃ.
4357. Yadā buddhā cakkhumanto uppajjanti pabhaṅkarā,
kilese jhāpayitvāna ālokaṃ dassayanti te.
4358. Kittayitvāna sambuddhaṃ tissaṃ lokaggaṇāyakaṃ,
haṭṭho haṭṭhena cittaṇa tiṇasūlaṃ apūjayaṃ.
4359. Mama saṅkappamaṇṇāya tisso lokaggaṇāyako,
sakāsane nisīditvā imā gāthā abhāsatha:
4360. “Yo maṃ pupphehi chādesi pasanno sehi pāṇihi,
tamahaṃ kittayissāmi suṇātha mama bhāsato.
4361. Pañcavīsatikkhattvaṃ so devarajjaṃ karissati,
pañcassattatikkhattuṅca cakkavattī bhavissati.

¹ otthaṭā - Syā.

4348. Sau khi tạo lập khu ẩn cư ở tại nơi ấy, tôi sống ở khu ẩn cư. Đường kinh hành của tôi đã khéo được thực hiện, được lai vãng bởi các bày chim khác loại.

4349. Chúng đến gần tôi, và trở nên quen thuộc. Và chúng hót líu lo một cách quyến rũ. Trong khi đùa vui với chúng, tôi sống ở khu ẩn cư.

4350. Ở lân cận khu ẩn cư của tôi, có con sư tử (vua của loài thú) đi khắp bốn phương. Sau khi rời khỏi chỗ trú ẩn, nó đã gầm lên như là tiếng sấm.

4351. Và khi con nai chúa gào thét, nụ cười đã xuất hiện ở tôi. Trong lúc tìm kiếm con nai chúa, tôi đã nhìn thấy đấng Lãnh Đạo Thế Gian.

4352. Sau khi nhìn thấy đấng Lãnh Đạo Thế Gian Tissa, vị Trời của chư Thiên, tôi đã trở nên mừng rỡ. Với tâm mừng rỡ tôi đã cúng dường nhụy bông hoa *nāga*.

4353. Tôi đã ca tụng đấng Lãnh Đạo Thế Gian như là mặt trời đang mọc lên, như là cây *sālā* chúa đã được trở hoa, như là vì sao *osadhī* đang chiếu sáng.

4354. “*Bạch đấng Toàn Tri, Ngài đã giải thoát thế gian này luôn cả chư Thiên bằng trí tuệ của Ngài. Sau khi làm cho Ngài hài lòng, (chúng sanh) được hoàn toàn giải thoát khỏi sự sanh.*”

4355. *Bạch đấng Toàn Tri, do sự không nhìn thấy chư Phật là các vị có sự nhìn thấy tất cả, (chúng sanh) bị xâm chiếm bởi ái dục sân hận (rồi) rơi vào địa ngục Vô Gián.*

4356. *Bạch đấng Toàn Tri, bạch đấng Lãnh Đạo Thế Gian, sau khi đi đến diện kiến Ngài, tất cả được giải thoát khỏi hữu (và) chạm đến Đạo Lộ Bất Tử.*

4357. *Khi chư Phật, các bậc Hữu Nhân, các đấng Phát Quang xuất hiện, sau khi thiêu đốt các phiền não các Ngài thị hiện ánh sáng.”*

4358. Sau khi tán dương đấng Toàn Giác Tissa, bậc Lãnh Đạo cao cả của thế gian, tôi đã trở nên mừng rỡ. Với tâm mừng rỡ tôi đã cúng dường hoa *tiṇasūla*.

4359. Sau khi biết được ý định của tôi, đấng Lãnh Đạo Thế Gian Tissa đã ngồi xuống chỗ ngồi của mình rồi đã nói lên những lời kệ này:

4360. “*Người nào được tịnh tín tự tay mình che phủ Ta bằng các bông hoa, Ta sẽ tán dương người ấy. Các người hãy lắng nghe Ta nói.*”

4361. *Người ấy sẽ cai quản Thiên quốc hai mươi lăm lần, và sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương bảy mươi lăm lần.*

4362. Padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṃkhiyaṃ,
tassa kammaṃ nissando¹ pupphānaṃ pūjanāya ca.²
4363. Sīsaṃ nahāto c' ayaṃ poso pupphamākaṅkhate yadi,
puññakammaṃ saṃyutto³ purato pātubhavissati.
4364. Yaṃ yaṃ icchati kāmehi taṃ taṃ pātubhavissati,
saṃkappaṃ paripūretvā nibbāyissatanāsavo.”

(Aṭṭhārasamaṃ bhāṇavāraṃ).

4365. Kilese jhāpayitvāna sampajāno patissato,
ekāsane nisīditvā arahattamaṃ pūṇiṃ.
4366. Caṅkamanto nipajjanto nisinno udavā ṭhito,
buddhaseṭṭhaṃ saritvāna viharāmi ahaṃ sadā.
4367. Cīvare piṇḍapāte ca paccaye sayanāsane,
tatha me ūnatā natthi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
4368. So 'dāni patto amataṃ santaṃ padamanuttaraṃ,
sabbāsava pariññāya viharāmi anāsavo.
4369. Dvenavute ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
4370. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
4371. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
4372. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Tiṇasūlakachadaniyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Tiṇasūlakachadaniyattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

414. Madhumaṃsadāyakattherāpadānaṃ

4373. Nagare bandhumatiyā sūkariko ahasaṃ,
ukkoṭakaṃ randhayitvā madhumaṃsamhi okiriṃ.
4374. Sannipātaṃ ahaṃ gantvā ekaṃ pattaṃ gahasahaṃ,
pūrayitvāna taṃ pattaṃ bhikkhusaṅghassa' adāsahaṃ.

¹ kammanissandena - Ma.

² so - Syā, PTS.

³ saṃyuttaṃ - Ma.

4362. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm. Và (đó là) kết quả về hành động của người ấy do sự cúng dường các bông hoa.

4363. Và người nam này, được gắn liền với nghiệp phước thiện, khi đã gội đầu xong nếu ao ước về bông hoa, (bông hoa) sẽ hiện ra ở phía trước.

4364. (Nếu người này) ước muốn bất cứ điều gì với các dục, chính điều ấy sẽ hiện ra. Sau khi làm tròn đủ ý định, (người này) sẽ Niết Bàn không còn lậu hoặc.”

(Tụng phẩm thứ mười tám).

4365. Có sự nhận biết mình, có niệm (đầy đủ), tôi đã thiêu đốt các phiền não. Tôi đã ngồi ở ngay chỗ ngồi ấy và đã thành tựu phẩm vị A-la-hán.

4366. Trong khi đi kinh hành, trong khi nằm, trong khi ngồi, hay trong khi đứng, tôi sống thường xuyên tưởng nhớ đến đức Phật tối thượng.

4367. Ở tại nơi ấy, tôi không có sự thiếu hụt về y phục, vật thực, thuốc men, và chỗ nằm ngồi; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

4368. Bây giờ, tôi đây đã đạt đến vị thế Bất Tử, thanh tịnh, vô thượng. Sau khi biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc, tôi sống không còn lậu hoặc.

4369. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

4370. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4371. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4372. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Tīṇasūlakachadaniya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Tīṇasūlakachadaniya là phần thứ ba.

--ooOoo--

414. Ký Sự về Trưởng Lão Madhumamsadāyaka:

4373. Tôi đã là người bán thịt heo ở thành phố Bandhumatī. Sau khi nấu chín phổi và lòng, tôi trộn chung vào món thịt ngọt.

4374. Tôi đã đi đến nơi tụ hội (của các vị tỳ khưu) và đã nhận lấy một bình bát. Sau khi chứa đầy bình bát ấy, tôi đã dâng lên hội chúng tỳ khưu.

¹ Tīṇasūlakachadaniya nghĩa là “vị liên quan đến việc che phủ (chadanaṃ) bằng các bông hoa tīṇasūla.”

4375. Yo 'ttha therataro bhikkhu niyyādesi mamaṃ tadā,
iminā pattapūrena labhassu vipulaṃ sukhaṃ.
4376. Dvesampattiyo bhutvā sukkamūlena codito,
pacchime vattamānamhi kilese jhāpayissati.
4377. Tattha cittaṃ pasādetvā tāvatimsaṃ agacchahaṃ,
tattha bhutvā pivitvā ca labhāmi vipulaṃ sukhaṃ.
4378. Maṇḍape rukkhamūle vā pubbakammaṃ anussariṃ,
annapānābhivasso me abhivassati tāvade.
4379. Idaṃ pacchimakaṃ mayhaṃ carimo vattate bhavo,
idhāpi annapānaṃ me vassate sabbakālikaṃ.
4380. Teneva maṃsadānena¹ sandhāvityā bhava ahaṃ,
sabbāsava pariññāya viharāmi anāsavo.
4381. Ekanavute ito kappe yaṃ dānamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi madhudānassidaṃ phalaṃ.
4382. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
4383. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
4384. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca atṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Madhumāṃsadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Madhumāṃsadāyakattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

415. Nāgapallavakattherāpadānaṃ²

4385. Nagare bandhumatiyā rājuyyāne vasāmahaṃ,
mama assamasāmantā nisīdi lokanāyako.
4386. Nāgapallavamādāya buddhassa abhiropayiṃ,
pasannacitto sumano sugataṃ abhivādayiṃ.
4387. Ekanavute ito kappe yaṃ pallavamapūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.

¹ madhudānena - Ma, Syā.

² nāgapallavatthera - Ma.

4375. Khi ấy, vị tỳ khưu trưởng lão lớn nhất tại nơi ấy đã chúc phúc cho tôi rằng: “Với sự đầy đặn của bình bát này, mong rằng con sẽ đạt được sự an lạc sung mãn.

4376. Được thúc đẩy bởi nhân tố trong sạch, con sẽ thọ hưởng hai sự thành tựu (trời người), trong khi kiếp cuối cùng đang hiện hữu con sẽ thiêu đốt các phiền não.”

4377. Tại đó, sau khi làm cho tâm được tịnh tín, tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi. Tại nơi ấy, tôi có thức ăn, tôi có nước uống, và tôi đạt được sự an lạc sung mãn.

4378. Khi ở mái che hoặc ở gốc cây, tôi đã nhớ lại việc làm trước đây. Ngay lập tức có trận mưa về cơm ăn và nước uống đổ mưa xuống cho tôi.

4379. Lần sau cùng này của tôi là sự hiện hữu cuối cùng trong sự luân chuyển. Ngay cả ở đây, cơm ăn và nước uống đổ mưa xuống cho tôi trong mọi thời điểm.

4380. Do chính sự dâng cúng thịt ấy, sau khi trải qua các kiếp sống, sau khi biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc, tôi sống không còn lậu hoặc.

4381. Kể từ khi tôi đã dâng cúng vật thí trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng thịt ngọt.

4382. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4383. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4384. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Madhumamsadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Madhumamsadāyaka là phần thứ tư.

--ooOoo--

415. Ký Sự về Trưởng Lão Nāgapallavaka:

4385. Tôi (đã) sống ở vườn thượng uyển của thành phố Bandhumatī. Đấng Lãnh Đạo Thế Gian đã ngồi xuống ở gần nơi khu ẩn cư của tôi.

4386. Tôi đã cầm lấy chồi non của cây *nāga* và đã dâng lên đức Phật. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã đánh lễ đấng Thiện Thệ.

4387. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường chồi non trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

¹ *Madhumamsadāyaka* nghĩa là ‘vị dâng cúng (*dāyaka*) thịt (*mamsa*) ngọt (*madhu*).’

4388. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
4389. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
4390. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudama āyasmā Nāgapallavako thero imā gāthāyo abhāsittāti.

Nāgapallavakattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

416. Ekadīpiyattherāpadānaṃ

4391. Parinibbutamhi¹ sugate siddhatthe lokanāyake,
sadevamānusā sabbe pūjenti dīpaduttamaṃ.
4392. Āropite ca citake siddhatthe lokanāyake,
yathāsakena thāmena citaṃ pūjenti satthuno.
4393. Avidūre citakassa dīpamujjālayiṃ ahaṃ,
yāva udeti suriyo dīpaṃ me tāva ujjali.
4394. Tena kammena sukatenā cetanāpaṇidhīhi ca,
jahitvā mānusaṃ dehaṃ tāvatimsamagacchahaṃ.
4395. Tattha me sukataṃ vyamaṃ ekadīpiti ñāyati,
dīpasatasahassāni vyamaṃ pajjalare mama.
4396. Udayantova suriyo deho me jotate sadā,
sabbabhāhi sarīrassa āloko hoti me sadā.
4397. Tirokuḍḍaṃ tiroselaṃ samatiggayha pabbataṃ,
samantā yojanasataṃ passāmi cakkhunā ahaṃ.
4398. Sattasattatikkhattuñca devaloke ramiṃ ahaṃ,
ekatiṃsatikkhattuñca devarajjamakārayiṃ.
4399. Aṭṭhivīsattikkhattuñca cakkavattī ahasaṃ,
padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṃkhiyaṃ.
4400. Devalokā cavitvāna nibbattiṃ mātukucchiyaṃ,
mātukucchigatassāpi akkhi me na nimilati.
4401. Jātiyā catuvassohaṃ pabbajiṃ anagāriyaṃ,
aḍḍhamāse asampatte arahattamaṃ paṇiṃ.

¹ parinibbute - Ma.

4388. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4389. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4390. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Nāgapallavaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Nāgapallavaka là phần thứ năm.

--ooOoo--

416. Ký Sự về Trưởng Lão Ekadīpiya:

4391. Khi bậc Thiện Thệ, đấng Lãnh Đạo Thế Gian Siddhattha viên tịch Niết Bàn, tất cả chư Thiên cùng nhân loại đã cúng dường đến bậc Tối Thượng Nhân.

4392. Và khi đấng Lãnh Đạo Thế Gian Siddhattha được đưa lên giàn hỏa thiêu, mọi người cúng dường lễ hỏa táng của bậc Đạo Sư tùy theo năng lực của mình.

4393. Tôi đã thắp lên ngọn đèn ở không xa giàn hỏa thiêu cho đến khi mặt trời mọc lên. Ngọn đèn đã chiếu sáng đến tôi.

4394. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp và do các nguyện lực của tác ý, sau khi từ bỏ thân nhân loại tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

4395. Tại nơi ấy, có cung điện đã khéo được kiến tạo dành cho tôi được biết tên là “*Ekadīpi*.” Có một trăm ngàn ngọn đèn đã cháy sáng ở cung điện của tôi.

4396. Thân hình của tôi luôn luôn chiếu sáng tựa như mặt trời đang mọc lên. Với tất cả các hào quang của cơ thể, tôi luôn luôn có được ánh sáng.

4397. Bằng mắt, sau khi đã vượt lên ngọn núi, xuyên qua bức tường, xuyên qua tảng đá, tôi (có thể) nhìn thấy xung quanh một trăm do-tuần.

4398. Tôi đã sướng vui ở thế giới chư Thiên bảy mươi bảy lần. Và tôi đã cai quản Thiên quốc ba mươi một lần.

4399. Và tôi đã trở thành đấng Chuyển Luân Vương hai mươi tám lần. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm.

4400. Sau khi mệnh chung từ thế giới chư Thiên, tôi đã tái sinh vào bụng mẹ. Ngay cả khi đi vào bụng mẹ, mắt của tôi không nhắm lại.

4401. Bốn tuổi tính từ khi sanh, tôi đã xuất gia vào đời sống không gia đình. Chưa đầy nửa tháng, tôi đã thành tựu phẩm vị A-la-hán.

¹ Nāgapallavaka nghĩa là “vị liên quan đến chồi non (*pallava*) của cây *nāga*.”

4402. Dibbacakkhuṃ visodhesiṃ bhavā sabbe samūhatā,
sabbe kilesā sañchinnā ekadīpassidaṃ phalaṃ.
4403. Tirokuḍḍaṃ tiroselāṃ pabbatañcāpi kevalāṃ,
samatikamma passāmi ekadīpassidaṃ phalaṃ.
4404. Visamā me samā honti andhakāro na vijjati,
nāhaṃ passāmi timiraṃ ekadīpassidaṃ phalaṃ.
4405. Catunavute ito kappe yaṃ dīpamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi ekadīpassidaṃ phalaṃ.
4406. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
4407. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
4408. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ekadīpiyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Ekadīpiyattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

417. Uccaṅgapupphiyattherāpadānaṃ

4409. Nagare bandhumatiyā ahoṣiṃ māliko tadā,
uccaṅgaṃ pūrayitvāna agamaṃ antarāpaṇaṃ.
4410. Bhagavā tamhi samaye bhikkhusaṅghapurakkhato,
mahatā anubhāvena niyyāti lokanāyako.
4411. Disvāna lokapajjotaṃ vipassiṃ lokatāraṇaṃ,
pupphaṃ paggayha uccaṅgā buddhaseṭṭhaṃ apūjayiṃ.
4412. Ekanavute ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
4413. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
4414. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
4415. Paṭisambhidā vatasso vimokkho pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Uccaṅgapupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Uccaṅgapupphiyattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

4402. Tôi đã làm cho Thiên nhãn được thanh tịnh, tất cả các hữu đã được xóa sạch, tất cả phiền não đã được cắt lìa; điều này là quả báu của một ngọn đèn.

4403. Tôi (có thể) nhìn thấy sau khi đã vượt lên thậm chí toàn bộ ngọn núi, xuyên qua bức tường, xuyên qua tảng đá; điều này là quả báu của một ngọn đèn.

4404. Đối với tôi các sự gập ghềnh trở thành bằng phẳng, bóng đen không được biết đến, tôi không nhìn thấy sự tăm tối; điều này là quả báu của một ngọn đèn.

4405. Kể từ khi tôi đã dâng cúng cây đèn trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của một ngọn đèn.

4406. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4407. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4408. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ekadīpiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ekadīpiya là phần thứ sáu.

--ooOoo--

417. Ký Sự về Trưởng Lão Uccaṅgapupphiya:

4409. Tôi đã là người làm tràng hoa ở thành phố Bandhumatī. Sau khi chất đầy ở bên hông, tôi đã đi đến khu phố chợ.

4410. Vào lúc bấy giờ, đức Thế Tôn đang Lãnh Đạo Thế Gian, với năng lực lớn lao, dẫn đầu hội chúng tỳ khưu đi ra.

4411. Sau khi nhìn thấy đấng Quang Đăng của thế gian Vipassī, vị giúp cho thế gian vượt qua, tôi đã lấy ra bông hoa từ bên hông và đã cúng dường đến đức Phật tối thượng.

4412. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

4413. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4414. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4415. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Uccaṅgapupphiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Uccaṅgapupphiya là phần thứ bảy.

--ooOoo--

¹ Ekadīpiya nghĩa là “vị liên quan đến một (eka) cây đèn (dīpa).”

² Uccaṅgapupphiya nghĩa là “vị mang bông hoa (puppha) ở hông (uccaṅga).”

418. Yāgudāyakattherāpadānaṃ

4416. Atithiṃ me gahetvāna agacchiṃ gāmakam tadā,
sambuṇṇanadikam disvā saṅghārāmamupāgamiṃ.
4417. Āraññakā dhutadharā jhāyino lūkhacīvarā,
vivekābhiratā dhīrā saṅgharāme vasanti te.
4418. Gati tesam upacchinnā suvimuttāna tādinaṃ,
piṇḍāya te na gacchanti oruddhanaditāya hi.
4419. Pasannacitto sumano vedajāto katañjali,
taṇḍulam me gahetvāna yāgudānamadāsahaṃ.
4420. Pañcannaṃ yāguṃ datvāna pasanno sehi pāṇihi,
sakakammābhiraddho 'haṃ tāvatimsamagacchahaṃ.
4421. Mañimayañca me vyamhaṃ nibbatti tidase gaṇe,
nāriḅgaṇehi sahito modāmi vyamhamuttame.
4422. Tettiṃsakkhattuṃ devindo devarajjamakārayiṃ,
tiṃsakkhattuṃ cakkavattī mahārajjamakārayiṃ.
4423. Padesarajjam vipulaṃ gaṇanāto asaṃkhiyam,
devaloke manusse vā anubhotvā yasaṃ ahaṃ.
4424. Pacchimabhavē sampatte pabbajiṃ anagāriyam,
saha oropite kese sabbaṃ sampaṭivijjhahaṃ.
4425. Khayato vayato vā pi sammasanto kalebaram,
pure sikkhāpadādānā arahattamapāpuṇiṃ.
4426. Sudinnaṃ me dānavaram vāṇijjam suppayojitam,
teneva yāgudānena patto 'mhi acalam padaṃ.
4427. Sokaṃ pariddavam vyādhiṃ darathaṃ cittatāpanaṃ,
nābhijānāmi uppannaṃ yāgudānassidaṃ phalaṃ.
4428. Yāguṃ saṅghassa datvāna puññakkhette anuttare,
pañcānisamse anubhomi aho yāgusuyiṭṭhatā.
4429. Avyādhitā rūpavatā khippaṃ dhammanisantitā,
lābhitā annapānassa āyu pañcamakam mama.

418. Ký Sự về Trưởng Lão Yāgudāyaka:

4416. Lúc bấy giờ, sau khi tiếp đãi người khách của tôi, tôi đã đi đến ngôi làng nhỏ. Sau khi nhìn thấy con sông bị tràn ngập, tôi đã đi đến tu viện của hội chúng.

4417. Là những vị chuyên sống ở rừng, thông thạo pháp giũ bỏ (đầu đà), chứng thiên, mặc y thô, thỏa thích sự độc cư, các vị trí tuệ ấy sống ở tu viện của hội chúng.

4418. Sự đi lại của các vị đã được giải thoát tốt đẹp như thế ấy là bị gián đoạn. Các vị ấy không đi để khát thực chính vì dòng sông ngăn trở.

4419. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tràn đầy niềm phấn khởi, tôi đã chấp tay lên. Tôi đã lấy gạo của tôi rồi đã dâng cúng vật thí là cháo.

4420. Được tịnh tín, tôi đã tự tay mình dâng cúng cháo đến năm vị. Được hài lòng với việc làm của chính mình, tôi đã đi đến cõi Đạo Lợi.

4421. Và có cung điện làm bằng ngọc ma-ni dành cho tôi được tạo ra ở hội chúng Tam Thập. Được gần gũi với đám nữ nhân, tôi vui thích ở cung điện tuyệt vời.

4422. Tôi đã là vị Chúa của chư Thiên cai quản Thiên quốc ba mươi ba lần. Tôi đã là đấng Chuyển Luân Vương cai quản lãnh thổ rộng lớn ba mươi lần.

4423. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm. Ở thế giới chư Thiên hoặc ở loài người, tôi đều thọ hưởng danh vọng.

4424. Khi đạt đến cuộc sống cuối cùng, tôi đã xuất gia vào đời sống không gia đình. Khi tóc được cạo bỏ, tôi đã thấu triệt tất cả.

4425. Trong khi biết chắc rằng thân thể là sự suy tàn hoặc là sự hoại diệt cũng thế, tôi đã thành tựu phẩm vị A-la-hán trước việc thọ trì điều học.

4426. Sự bố thí cao quý của tôi đã được bố thí tốt đẹp, việc đổi trao đã được gắn liền tốt đẹp. Do chính việc dâng cúng cháo ấy, tôi đã đạt đến vị thế Bất Động.

4427. Tôi không biết đến sự sâu muộn, sự than vãn, sự bệnh tật, sự lo lắng, sự bực bội của tâm đã được sanh khởi; điều này là quả báu của việc dâng cúng cháo.

4428. Sau khi dâng cúng cháo ở Phước Điền vô thượng của hội chúng, tôi thọ hưởng năm điều lợi ích. Ôi tính chất đã được hiến dâng tốt đẹp của món cháo!

4429. Sự không bị bệnh, có sắc đẹp, chuyên chú vào Giáo Pháp, đạt được cơm nước, tuổi thọ là điều (lợi ích) thứ năm đối với tôi.

4430. Yo koci vedaṃ janayaṃ saṅghe yāguṃ dadeyya so,
imāni pañcaṭṭhānāni patigaṇheyya paṇḍito.¹
4431. Tiṃsa kappasahassamhi yaṃ dānamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi yāgudānassidaṃ phalaṃ.
4432. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
4433. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
4434. Paṭisambhidā catasso vimokkhā pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudama āyasmā Yāgudāyako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Yāgudāyakattherassa apadānaṃ aṭṭhamam.

--ooOoo--

419. Patthodanadāyakatthepāpadānaṃ

4435. Vanacārī pure āsiṃ satataṃ vanakammiko,
patthodanaṃ gahetvāna kammantaṃ agamāsahaṃ.
4436. Tathaddasāsiṃ sambuddhaṃ sayambhuṃ aparājitaṃ,
vanā piṇḍāya nikkhantaṃ disvā cittaṃ pasādayiṃ.
4437. Parakammāyane yutto puññañca me na vijjati,
ayaṃ patthodano atthi bhojayissāmimaṃ² munīṃ.
4438. Patthodanaṃ gahetvāna sayambhussa adāsahaṃ,
mama nijjhāyamānassa paribhuñji tadā muni.
4439. Tena kammena sukatenā cetanāpaṇidhīhi ca,
jahitvā mānusaṃ dehaṃ tāvatimsaṃ agacchahaṃ.
4440. Chattimsakkhattuṃ devindo deverajjamakārayiṃ,
tettimsakkhattuṃ rājā ca cakkavattī ahasahaṃ.
4441. Padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṅkhiyaṃ,
sukhito yasavā homi patthodanassidaṃ phalaṃ.
4442. Bhavābhava saṃsaranto labhāmi amitaṃ dhanaṃ,
bhoge me ūnatā natthi patthodanassidaṃ phalaṃ.

¹ Karaṇiyaṃ kataṃ sabbam bhavā ugghāṭitā mayā,
sabbāsavā parikkhīṇā natthi dāni punabbhavo.
So ahaṃ vicarissāmi gāmā gāmaṃ purā puram,
namassamāno sambuddhaṃ dhammassa ca sudhammataṃ - Ma.

² bhojayissāmahaṃ - Sī Mu.

4430. Bất cứ người nào trong khi sanh khởi niềm phẫn khởi, người ấy nên dâng cúng cháo đến hội chúng. Là bậc trí tuệ, (người ấy) có thể nhận lãnh năm điều này.¹

4431. Kể từ khi tôi đã dâng cúng vật thí trước đây ba mươi ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng cháo.

4432. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4433. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4434. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Yāgudāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Yāgudāyaka là phần thứ tám.

--ooOoo--

419. Ký Sự về Trưởng Lão Patthodanadāyaka:

4435. Trước đây, tôi đã là người đi rừng, thường xuyên làm việc ở trong rừng. Sau khi cầm lấy gói cơm, tôi đã đi làm công việc.

4436. Ở nơi ấy, tôi đã nhìn thấy bậc Toàn Giác, đấng Tự Chủ, bậc không bị đánh bại. Sau khi nhìn thấy Ngài đang từ rừng đi ra để khát thực, tôi đã làm cho tâm được tịnh tín.

4437. Bị vướng bận trong sự quán xuyên công việc của người khác, và phước báu của tôi là không được biết đến. Có gói cơm này, tôi sẽ chăm lo bữa ăn cho bậc Hiền Trí.

4438. Khi ấy, tôi đã cầm lấy gói cơm và đã dâng cúng đến đấng Tự Chủ. Trong khi tôi đang suy tư, bậc Hiền Trí đã thọ dụng (gói cơm).

4439. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp và do các nguyên lực của tác ý, sau khi từ bỏ thân nhân loại tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

4440. Tôi đã là vị Chúa của chư Thiên cai quản Thiên quốc ba mươi sáu lần. Tôi đã là đấng Chuyển Luân Vương ba mươi ba lần.

4441. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm. Tôi được sung sướng có danh vọng; điều này là quả báu của gói cơm.

4442. Trong khi luân hồi ở cõi này cõi khác, tôi đạt được tài sản không ước lượng được, tôi không có sự thiếu hụt về của cải; điều này là quả báu của gói cơm.

¹ Ở các Tạng Miến, Thái, Anh có thêm 2 câu kệ (4 dòng). Không thêm vào vì ý nghĩa không có gì đặc biệt.

² Yāgudāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) cháo (yāgu).”

4443. Nadīsotapaṭibhāgā bhogā nibbattare mama,
parimetuṃ na sakkomi patthodanassidaṃ phalaṃ.
4444. Imaṃ khāda imaṃ bhuñja imamhi sayane saya,
tenāhaṃ sukhito homi patthodanassidaṃ phalaṃ.
4445. Catunavute ito kappe yaṃ dānamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi pathodanassidaṃ phalaṃ.
4446. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
4447. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
4448. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Patthodanadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithātī.

Patthodanadāyakattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

420. Mañcadāyakattherāpadānaṃ

4449. Parinibbute kāruṇike siddhatthe lokanāyake,
vitthārite pāvacane devamānusasakkate.
4450. Caṇḍālo āsahaṃ tattha āsandipīṭhakārako,
tena kammena jīvāmi tena posemi dārake.
4451. Āsandiṃ sukataṃ katvā pasanno sehi pāṇihi,
sayamevupagantvāna bhikkhusaṅghass' adāsahaṃ.
4452. Tena kammena sukatenā cetanāpaṇidhīhi ca,
jahitvā mānusaṃ dehaṃ tāvatimsamagacchahaṃ.
4453. Devalokagato santo modāmi tidasaṅgaṇe,¹
sayanāni mahagghāni nibbattanti yadicchakaṃ.
4454. Paññāsakkhattuṃ devindo devarajjamakārayiṃ,
asītikkhattuṃ rājā ca cakkavattī ahasahaṃ.
4455. Padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṅkhiyaṃ,
sukhito yasavā homi mañcadānissidaṃ phalaṃ.
4456. Devalokā cavitvāna emi ce mānusaṃ bhavaṃ,
mahārahā susayanā sayameva bhavanti me.

¹ tidase gaṇe - Ma, Syā.

4443. Các cửa của tôi được sanh lên cho tôi tương đương với dòng nước của con sông, tôi không thể nào đo lường; điều này là quả báu của gói cơm.

444. “Người hãy nhai món này, hãy ăn món này, hãy nằm ở chiếc giường này,” vì thế tôi được sung sướng; điều này là quả báu của gói cơm.

4445. Kể từ khi tôi đã dâng cúng vật thí trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của gói cơm.

4446. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4447. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4448. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Patthodanadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Patthodanadāyaka là phần thứ chín.

--ooOoo--

420. Ký Sự về Trưởng Lão Mañcadāyaka:

4449. Khi đấng Bi Mãn, bậc Lãnh Đạo Thế Gian Siddhattha đã viên tịch Niết Bàn, khi Phật Ngôn đã được phổ biến, được tôn kính bởi chư Thiên cùng nhân loại.

4450. Tại nơi ấy, tôi đã là người giai cấp hạ tiện, là người làm ghế dài và ghế đầu. Tôi sinh sống bằng công việc ấy. Nhờ thế, tôi nuôi dưỡng các đứa trẻ.

4451. Được tịnh tín, tôi đã tự tay mình làm xong chiếc ghế dài khéo được hoàn tất. Rồi tôi đã đích thân đi đến và đã dâng cúng đến hội chúng tỳ khưu

4452. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp và do các nguyện lực của tác ý, sau khi từ bỏ thân nhân loại tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

4453. Được đi đến thế giới của chư Thiên, tôi vui thích ở cõi trời Tam Thập. Các giường nằm có giá trị lớn lao được sanh lên theo như ước muốn.

4454. Tôi đã là vị Chúa của chư Thiên cai quản Thiên quốc năm mươi lần. Tôi đã là đấng Chuyển Luân Vương tám mươi lần.

4455. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm. Tôi được sung sướng có danh vọng; điều này là quả báu của việc dâng cúng chiếc giường.

4456. Sau khi mệnh chung từ thế giới chư Thiên, nếu tôi đi đến cõi nhân loại, các chiếc giường xinh đẹp vô cùng giá trị tự chính chúng hiện ra cho tôi.

¹ Patthodanadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) gói (pattha) cơm (odana).”

4457. Ayaṃ pacchimako mayhaṃ carimo vattate bhavo,
ajjāpi sayane kāle¹ sayanaṃ upatiṭṭhati.

4458. Catunavute ito kappe yaṃ dānamaddiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi mañcadānassidaṃ phalaṃ.

4459. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

4460. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

4461. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudhaṃ āyasmā Mañcadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Mañcadāyakattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ

Bhaddālī ekachatto ca tiṇasūlo ca maṃsado,
nāgapallaviko dīpī ucchaṅgī yāgudāyako.
Patthodanī mañcadado gāthāyo gaṇitā ciha,
dvesatāni ca gāthānaṃ gāthā cekā taduttariṃ.²

Bhaddālivaggo dvācattāḷisatimo.

--ooOoo--

XLIII. SAKIṂSAMMAJJAKAVAGGO

421. Sakiṃsammajjakattherāpadānaṃ

4462. Vipassino bhagavato pāṭaliṃ bodhimuttamaṃ,
disvāva taṃ pādapaggaṃ tattha cittaṃ pasādayiṃ.

4463. Sammajjaniṃ gahetvāna bodhiṃ sammajji tāvade,
sammajjitvāna taṃ bodhiṃ avandiṃ pāṭaliṃ ahaṃ.

4464. Tattha cittaṃ pasādetvā sire katvāna añjaliṃ,
namassamāno taṃ bodhiṃ gacchiṃ paṭikūṭi³ ahaṃ.

4465. Cārimaggena⁴ gacchāmi saranto bodhimuttamaṃ,
ajagarō maṃ piḷesi ghorarūpo mahābalo.

¹ sayanakāle - Syā.

² Asmiṃ vaḡge dissamānagāthānaṃ,
gaṇanā ekasatacatunavutīti paññāyati.

³ paṭikuṭiṃ - Ma, Syā, PTS.

⁴ tādimaggena - Ma.

4457. Lần sau cùng này của tôi là sự hiện hữu cuối cùng trong sự luân chuyển. Thậm chí hôm nay cũng là thời điểm của chiếc giường, có chiếc giường hiện diện.

4458. Kể từ khi tôi đã dâng cúng vật thí trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng chiếc giường.

4459. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4460. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4461. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Mañcadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Mañcadāyaka là phần thứ mười.

--ooOoo--

Phần Tóm Lược:

Vị Bhaddāli, vị (dâng) một chiếc lọng, vị Tīnasūla, vị dâng cúng thịt, vị (dâng) chồi non cây *nāga*, vị có ngọn đèn, vị có (bông hoa) ở bên hông, vị dâng cúng cháo, vị có gói cơm, vị dâng cúng chiếc giường. Và các câu kệ được tính đếm ở đây là hai trăm câu kệ và một câu kệ được thêm vào đó.

Phẩm Bhaddāli là phẩm thứ bốn mươi hai.

--ooOoo--

XLIII. PHẨM SAKIṀSAMMAJJAKA:

421. Ký Sự về Trưởng Lão Sakimsammajjaka:

4462. Đối với đức Thế Tôn Vipassī, cây *Pāṭalī* là (tên của) cội cây Bồ Đề tối thượng. Sau khi nhìn thấy cội cây cao cả ấy tôi đã khiến tâm được tịnh tín.

4463. Sau khi cầm lấy cái chổi, tôi đã quét cội Bồ Đề liền khi ấy. Sau khi quét cội Bồ Đề ấy, tôi đã đánh lễ cây *Pāṭalī*.

4464. Tại nơi ấy, sau khi làm cho tâm được tịnh tín tôi đã chấp tay lên ở đầu, trong khi tôn kính cội Bồ Đề ấy tôi đã khom mình bước đi.

4465. Trong khi tưởng nhớ đến cội cây Bồ Đề tối thượng, tôi bước đi ở lối đi bộ. Có con rắn có hình dáng khủng khiếp, có sức mạnh lớn lao đã bức hiếp tôi.

¹ Mañcadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) chiếc giường (*mañca*).”

4466. Āsanne me kataṃ kammaṃ phalena tosayī mamaṃ,
kaḷebaram¹ me gilati devaloke ramāmaṃ.
4467. Anāvilam mama cittaṃ visuddham paṇḍaram sadā,
sokasallam na jānāmi cittasantāpanam mama.
4468. Kutṭham gaṇḍo kilāso ca apamāro vitacchikā,
daddu kaṇḍu ca me natthi phalam sammajjane idam.²
4469. Soko ca paridevo ca hadaye me na vijjati,
abhantaṃ ujukaṃ cittaṃ phalam sammajjane idam.
4470. Samādhisu na sajjāmi³ visadam hoti mānasam,
yam yam samādhimicchāmi so so sampajjate mama.⁴
4471. Rajanīye na rajjāmi atho dosaniyesu ca,⁵
mohanīye na muyhāmi phalam sammajjane idam.
4472. Ekanavute ito⁶ kappe yam kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi phalam sammajjane idam.
4473. Kilesā jhāpitā mayham bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanam chetvā viharāmi anāsavo.
4474. Svāgataṃ vata me āsi buddhasettassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanam.
4475. Paṭisambhidā catasso vimokkhā pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanam.

Itthaṃ sudam āyasmā Sakiṃsammajjako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Sakiṃsammajjakattherassa apadānam paṭhamam.

--ooOoo--

422. Ekadussadāyakattherāpadānam

4476. Nagare haṃsavatiyā ahoṣiṃ tiṇahārako,
tiṇahārena jīvāmi tena posemi dārake.
4477. Padumuttaro nāma jino sabbadhammāna pāragū,
tamandhakāram nāsetvā uppajji lokanāyako.

¹ kaḷevaram - Ma.

² sammajjanāyidaṃ - Ma, Syā, PTS.

³ na majjāmi - Ma; samādhim puna pajjāmi - Syā.

⁴ sampajjate - Sī Mu; sampajjate mamaṃ - Ma.

⁵ dussaniyesu ca - Ma.

⁶ ekanavutito - Ma.

4466. Hành động đã được tôi làm trong lúc gần đây đã khiến cho tôi được vui lòng với kết quả. Con trần nuốt chừng lấy thân hình của tôi, và tôi sướng vui ở thế giới chư Thiên.¹

4467. Tâm của tôi không bị chộn rộn, luôn luôn tinh khiết, trong trắng. Tôi không còn biết đến mũi tên sâu muộn (và) sự bực bội ở tâm của tôi.

4468. Bệnh cùi, bệnh mụn nhọt, bệnh chàm, bệnh động kinh, bệnh ghê, bệnh lở loét, và bệnh ngứa không có ở tôi; điều này là quả báu của việc quét.

4469. Sự sâu muộn và sự than vãn ở trong trái tim của tôi là không được biết đến, tâm không bị cong queo, được ngay thẳng; điều này là quả báu của việc quét.

4470. Tôi không vị vướng mắc ở các tầng định, tâm ý được tự tin. Tôi muốn bất cứ tầng định nào, chính tầng định ấy tự đạt đến cho tôi.

4471. Tôi không say đắm ở điều quyến rũ và các sự việc xấu xa, tôi không bị mê muội ở điều ngu xuẩn; điều này là quả báu của việc quét.

4472. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc quét.

4473. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4474. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4475. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sakimsammajjaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sakimsammajjaka là phần thứ nhất.

--ooOoo--

422. Ký Sự về Trưởng Lão Ekadussadāyaka:

4476. Tôi đã là người gánh củ ở thành phố Hamsavati. Tôi sinh sống bằng việc gánh củ. Nhờ thế, tôi nuôi dưỡng các đứa trẻ.³

4477. Đấng Chiến Thắng tên Padumuttara, bậc thông suốt về tất cả các pháp, đấng Lãnh Đạo Thế Gian, sau khi xua đi điều tăm tối ấy đã hiện khởi.

¹ Vị này đã bị con trần giết chết và đã được sanh lên cõi trời liền tức thì.

² *Sakimsammajjaka* nghĩa là “vị một lần (*sakim*) quét tước (*sammajjaka*).”

³ Ký sự này tương tự như ký sự 334, *Apadāna - Thánh Nhân Ký Sự*, tập I (Tam Tạng Pāli - Việt tập 39).

4478. Sake ghare nisīditvā evaṃ cintesi tāvade,
buddho loke samuppanno deyyadhammo na vijjati.
4479. Idaṃ me sāṭakaṃ ekaṃ natthi me koci dāyako,
dukkho nirayasamphasso ropayissāmi dakkhiṇaṃ.
4480. Evāhaṃ cintayitvāna sakaṃ cittaṃ pasādayiṃ,
ekaṃ dussaṃ gahetvāna buddhaseṭṭhassadāsahaṃ.
4481. Ekaḍussaṃ daditvāna ukkuṭṭhiṃ sampavattayiṃ,
yadi buddho tvaṃ vīra tārehi maṃ mahāmuni.
4482. Padumuttaro lokavidū āhutīnaṃ paṭiggaho,
mama dānaṃ pakittento akā me anumodanaṃ:
4483. “Iminā ekaḍussena cetanāpaṇidhīhi ca,
kappasatasahassāni vinipātaṃ na gacchasi.
4484. Chattiṃsakkhattuṃ devindo devarajjaṃ karissasi,
tettiṃsakkhattuṃ rājā ca cakkavatti bhavissasi.
4485. Padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṅkhiyaṃ,
devaloke manusse vā saṃsaranto tvaṃ bhava.
4486. Rūpavā guṇasampanno anavakkantadehavā,
akkhobhaṃ amitaṃ dussaṃ labhissasi yadicchakaṃ.”
4487. Idaṃ vatvāna sambuddho jalajuttamanāyako,
nabhaṃ abbhuggamī dhīro haṃsarājā’va ambare.
4488. Yaṃ yaṃ yonupapajjāmi devattaṃ atha mānusaṃ,
bhoge me ūnatā natthi ekaḍussassidaṃ phalaṃ.
4489. Paduddhāre paduddhāre dussaṃ nibbattate mama,
hetṭhā dussamhi tiṭṭhāmi uparicchadanaṃ mama.
4490. Cakkavālamupādāya sakānanaṃ sapabbataṃ,
icchamāno cahaṃ ajja dussehacchādayeyya taṃ.
4491. Teneva ekaḍussena saṃsaranto bhavābhava,
suvanṇavaṇṇo hutvāna saṃsarāmi bhavābhava.

4478. Sau khi ngồi xuống tại ngôi nhà của chính mình, tôi đã tức thời suy nghĩ như vậy: “Đức Phật đã hiện khởi ở thế gian mà vật xứng đáng để dâng cúng không được tìm thấy.

4479. Đây là tấm vải choàng duy nhất của ta. Ta không có gì để trở thành người thí chủ. Việc tiếp xúc với địa ngục là khổ sở. Ta sẽ ương trồng vật cúng dường.”

4480. Sau khi suy nghĩ như thế, tôi đã làm cho tâm của mình được tịnh tín. Tôi đã cầm lấy tấm vải độc nhất và đã dâng cúng đến đức Phật tối thượng.

4481. Sau khi dâng cúng tấm vải độc nhất, tôi đã thốt lớn tiếng rằng: “Bạch đấng Anh Hùng, bậc Đại Hiền Trí, nếu Ngài là vị Phật xin Ngài hãy giúp con vượt qua.”

4482. Đấng Hiểu Biết Thế Gian Padumuttara, vị thọ nhận các vật hiến cúng, trong khi tán dương vật dâng cúng của tôi, đã nói lời tùy hỷ đến tôi rằng:

4483. “Do tấm vải độc nhất này và do các nguyện lực của tác ý, người (sẽ) không đi đến đọa xứ trong một trăm ngàn kiếp.

4484. Người sẽ là vị Chúa của chư Thiên cai quản Thiên quốc ba mươi sáu lần và sẽ là đấng Chuyển Luân Vương ba mươi ba lần.

4485. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm. Trong khi luân hồi người sẽ hiện hữu ở thế giới chư Thiên hoặc ở loài người.

4486. Có sắc đẹp, hội đủ đức hạnh, có thân hình không bị kém sút, người sẽ đạt được vải vóc không bị suy suyển, không thể ước lượng, theo như ước muốn.”

4487. Sau khi nói điều này, bậc Toàn Giác, đấng Lãnh Đạo Padumuttara, bậc trí tuệ đã bay lên không trung như là chim thiên nga chúa ở trên bầu trời.

4488. Nơi chốn nào tôi đi tái sanh đâu là bản thể Thiên nhân hay nhân loại, tôi không có sự thiếu hụt về của cải; điều này là quả báu của một tấm vải.

4489. Vải vóc hiện ra cho tôi theo mỗi lần giở lên của bước chân. Tôi đứng trên tấm vải ở bên dưới, có tấm che ở phía trên cho tôi.

4490. Và trong ngày hôm nay, nếu muốn tôi có thể che phủ bằng các loại vải vóc đối với bầu vũ trụ có cả rừng rậm cùng với núi non.

4491. Nhờ vào chỉ một tấm vải ấy, trong khi luân hồi ở cõi này cõi khác tôi có được màu da vàng chói, rồi tôi luân hồi ở cõi này cõi khác.

4492. Vipākaṃ ekadussassa nājjhagaṃ katthacikkhayaṃ,
ayaṃ me antimā jāti vipaccati idhāpi me.
4493. Satasahasse ito kappe yaṃ dussamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi ekadussassidaṃ phalaṃ.
4494. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
4495. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
4496. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ekadussadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Ekadussadāyakattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

423. Ekāsanadāyakattherāpadānaṃ

4497. Himavantassa avidūre gosito nāma pabbato,
assamo sukato mayhaṃ paṇṇasālā sumāpitā.
4498. Nārado iti nāmena kassapo iti maṃ vidū,
suddhimaggaṃ gavesanto vasāmi gosite tadā.
4499. Padumuttaro nāma jino sabbadhammāna pāragū,
vivekakāmo sambuddho āgacchi anilañjasā.
4500. Vanagge gacchamānassa disvā raṃsiṃ mahesino,
kaṭṭhamañcaṃ paññapetvā ajinañca apatthariṃ.
4501. Āsanaṃ paññapetvāna sire katvāna añjaliṃ,
somanassaṃ pavedetvā idaṃ vacanamabraviṃ:
4502. Sallakatto mahāvīra āturānaṃ tikicchako,
mamaṃ rogaparetassa tikicchaṃ dehi nāyaka.
4503. Kallatthikā ye passanti buddhaseṭṭha tuvaṃ mune,
dhuvatthasiddhiṃ papponti etesaṃ jajjaro bhavo.

4492. Quả thành tựu của một tấm vải đã không đi đến sự hư hoại ở bất cứ nơi đâu. Đây là lần sanh sau cùng của tôi, (quả thành tựu ấy) được chín muồi cho tôi ở ngay cả nơi đây.

4493. Kể từ khi tôi đã dâng cúng tấm vải trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của một tấm vải.

4494. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4495. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4496. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ekadussadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ekadussadāyaka là phần thứ nhì.

--ooOoo--

423. Ký Sự về Trưởng Lão Ekāsanadāyaka:

4497. Ở không xa núi Hi-mã-lạp, có ngọn núi tên là Gosita, có khu ẩn cư của tôi đã khéo được xây dựng, có gian nhà rộng bằng lá đã khéo được tạo lập.

4498. Khi ấy, (tôi) có tên là Nārada. (Người ta) biết đến tôi với tên là Kassapa. Trong lúc tầm cầu đạo lộ thanh tịnh, tôi sống ở (núi) Gosita.

4499. Bậc Toàn Giác, đấng Chiến Thắng tên Padumuttara, bậc thông suốt về tất cả các pháp, vị ưa thích sự độc cư, đã đi đến bằng đường không trung.

4500. Sau khi nhìn thấy hào quang của bậc Đại Ấn Sĩ đang di chuyển ở trên chóp đỉnh của khu rừng, tôi đã xếp đặt chiếc giường gỗ và đã trải ra tấm da dê.

4501. Sau khi xếp đặt chỗ ngồi tôi đã chấp tay lên ở đầu. Sau khi bày tỏ sự vui mừng, tôi đã nói lời nói này:

4502. *“Bạch đấng Đại Hùng, Ngài là vị phẫu thuật, là người thầy thuốc của các bệnh nhân. Bạch đấng Lãnh Đạo, xin Ngài hãy ban cho con liều thuốc của người bị cơn bệnh hành hạ.*

4503. *Bạch đức Phật tối thượng, bạch đấng Hiên Trí, những người nào có mục đích về sức khỏe nhìn thấy Ngài đạt được sự thành tựu về mục đích trường cửu, sự tái sanh của những người này được lợi tòn.*

¹ Ekadussadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) một (eka) tấm vải (dussa).”

4504. Na me deyyaṃ tava atthi¹ pavattaphalabhoji 'haṃ,
idaṃ me āsanaṃ atthi nisīda kaṭṭhamañcake.
4505. Nisīdi tattha bhagavā asambhīto 'va² kesarī,
muhuttaṃ vītināmetvā idaṃ vacanamabravī:
4506. "Vissattho³ hohi mā bhāyī laddho jotiraso tayā,
yaṃ tuyhaṃ patthitaṃ sabbaṃ paripūrissatanāgate.⁴
4507. Na moghaṃ taṃ kataṃ tuyhaṃ puññakkhette anuttare,
sakkā uddharituṃ attā yassa cittaṃ pañhitaṃ.
4508. Imināsanadānena cetanāpaṇidhīhi ca,
kappasatasahassāni vinipātaṃ na gacchasi.
4509. Paññāsakkhattuṃ devindo devarajjaṃ karissasi,
asītikkhattuṃ rājā ca cakkavattī bhavissasi.
4510. Padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṅkhiyaṃ,
sabbattha sukhito hutvā saṃsāre saṃsarissasi."
4511. Idaṃ vatvāna sambuddho jalajuttamanāyako,
nabhaṃ abbhuggamī dhīro haṃsarājāva ambare.
4512. Hatthiyānaṃ assayānaṃ sarathaṃ sandamānikaṃ,
labhāmi sabbamevetāṃ ekāsanassidaṃ phalaṃ.
4513. Kānanaṃ pavisitvāpi yadā icchāmi āsanaṃ,
mama saṅkappamaññāya pallaṅko upatiṭṭhati.
4514. Vārimajjhagato santo yadā icchāmi āsanaṃ,
mama saṅkappamaññāya pallaṅko upatiṭṭhati.
4515. Yaṃ yaṃ yonupapajjāmi devattaṃ atha mānusaṃ,
pallaṅkasatasahassāni parivārenti maṃ sadā.
4516. Duve bhava saṃsarāmi devatte atha mānuse,
duve kule pajāyāmi khattiye atha brāhmaṇe.
4517. Ekāsanaṃ daditvāna puññakkhette anuttare,
dhammapallaṅkamādāya viharāmi anāsavo.
4518. Satasahassee ito kappe yaṃ dānamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi ekāsanassidaṃ phalaṃ.

¹ na me deyyadhammo atthi - Ma.

² achambhitova - Syā.

³ visattho - Ma.

⁴ paripūrissatināgate - Ma;
paripūrissatāsanaṃ - Syā.

4504. Con là người thọ dụng trái cây đã rụng xuống, con không có vật dâng cúng đến Ngài. Con có chỗ ngồi này, thỉnh Ngài ngồi xuống ở chiếc giường gỗ.”

4505. Đức Thế Tôn đã ngồi xuống ở tại nơi ấy tựa như con sư tử không bị hãi sợ. Sau khi chờ đợi trong chốc lát, Ngài đã nói lời nói này:

4506. “Người hãy tự tin, chớ lo sợ. Người đã đạt được viên ngọc như ý. Điều gì đã được người ước nguyện, tất cả sẽ được tròn đủ trong thời vị lai.

4507. Điều đã được làm ấy của người ở Phước Điền vô thượng không là vô ích. Đối với người nào có tâm đã được củng cố, bản thân của (người ấy) có thể tiếp độ được.

4508. Do sự dâng cúng chỗ ngồi này và do các nguyện lực của tác ý, người (sẽ) không đi đến đọa xứ trong một trăm ngàn kiếp.

4509. Người sẽ là vị Chúa của chư Thiên cai quản Thiên quốc năm mươi lần và sẽ là đấng Chuyển Luân Vương tám mươi lần.

4510. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm. Người sẽ được sung sướng ở khắp mọi nơi và sẽ luân chuyển ở vòng luân hồi.”

4511. Sau khi nói điều này, bậc Toàn Giác, đấng Lãnh Đạo Padumuttara, bậc trí tuệ đã bay lên không trung như là chim thiên nga chúa ở trên bầu trời.

4512. Về phương tiện di chuyển bằng voi, phương tiện di chuyển bằng ngựa, xe kéo, và cỗ xe, tôi đạt được tất cả mọi thứ này; điều này là quả báu của một chỗ ngồi.

4513. Ngay cả khi đã đi vào rừng rậm, lúc nào tôi mong muốn về chỗ ngồi, chiếc ghế bành biết được ước muốn của tôi hiện diện ở bên cạnh.

4514. Trong khi đã đi vào trong nước, lúc nào tôi mong muốn về chỗ ngồi, chiếc ghế bành biết được ước muốn của tôi hiện diện ở bên cạnh.

4515. Nơi chốn nào tôi đi tái sanh đầu là bản thể Thiên nhân hay nhân loại, luôn luôn có một trăm ngàn chiếc ghế bành vây quanh tôi.

4516. Tôi (đã) luân hồi ở hai cảnh giới, trong bản thể Thiên nhân và loài người. Tôi (đã) được sanh ra ở hai gia tộc, Sát-đế-ly và Bà-la-môn.

4517. Sau khi dâng cúng một chỗ ngồi ở Phước Điền vô thượng, sau khi nắm lấy chiếc ghế bành Giáo Pháp, tôi sống không còn lậu hoặc.

4518. Kể từ khi tôi đã dâng cúng vật thí trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của một chỗ ngồi.

4519. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
4520. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
4521. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ekāsanadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Ekāsanadāyakattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

424. Sattakadambapupphiyattherāpadānaṃ

4522. Himavantassa avidūre kadambo¹ nāma pabbato,
tasmiṃ pabbatapassamhi satta buddhā vasiṃsu te.
4523. Kadambaṃ pupphitaṃ disvā paggahetvāna añjaliṃ,
satta mālā gahetvāna puññacittena okiriṃ.
4524. Tena kammena sukatena cetanāpaṇidhīhi ca,
jahitvā mānusaṃ dehaṃ tāvatimsamagacchahaṃ.
4525. Catunavute ito kappe yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
4526. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
4527. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
4528. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sattakadambapupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Sattakadambapupphiyattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

¹ kukkuṭo - Ma.

4519. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4520. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4521. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ekāsanadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ekāsanadāyaka là phần thứ ba.

--ooOoo--

424. Ký Sự về Trưởng Lão Sattakadambapupphiya:

4522. Ở không xa núi Hi-mã-lạp, có ngọn núi tên là Kadamba. Ở sườn ngọn núi ấy, có bảy vị Phật ấy đã cư ngụ.

4523. Sau khi nhìn thấy cây *kadamba* đã được trở hoa, tôi đã chấp tay lên. Tôi đã hái bảy bông hoa và đã tung lên với tâm (nghĩ) về phước báu.

4524. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp và do các nguyện lực của tác ý, sau khi từ bỏ thân nhân loại tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

4525. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

4526. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4527. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4528. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sattakadambapupphiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sattakadambapupphiya là phần thứ tư.

--ooOoo--

¹ Ekāsanadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) một (*eka*) chỗ ngồi (*āsana*).”

² Sattakadambapupphiya nghĩa là “vị liên quan đến bảy (*satta*) bông hoa (*puppha*) kadamba.”

425. Koraṇḍapupphiyattherāpadānaṃ

4529. Vanakammiko pure āsiṃ pitumātumatenahaṃ,¹
pasumārena jīvāmi kusalaṃ me na vijjati.
4530. Mama āsayasāmantā tisso lokagganāyako,
padāni tiṇi dassesi anukampāya cakkhumā.
4531. Akkante ca pade disvā tissanāmassa satthuno,
haṭṭho haṭṭhena cittena pade cittaṃ pasādayiṃ.
4532. Koraṇḍaṃ pupphitaṃ disvā pādapaṃ dharaṇīruhaṃ,
sakoṭakaṃ² gahetvāna padasetṭhe apūjayiṃ.³
4533. Tena kammena sukatenā cetanāpaṇidhīhi ca,
jahitvā mānusaṃ dehaṃ tāvatīṃsamagacchahaṃ.
4534. Yaṃ yaṃ yonupapajjāmi devattaṃ atha mānusaṃ,
koraṇḍavaṇṇako yeva sappabhāso bhavāmahaṃ.
4535. Dvenavute ito kappe yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi padapūjāyidaṃ phalaṃ.
4536. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
4537. Svāgataṃ vata me āsi buddhasetṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
4538. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudam āyasmā Koraṇḍapupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Koraṇḍapupphiyattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

426. Ghatamaṇḍadāyakattherāpadānaṃ

4539. Sucintitaṃ bhagavantaṃ lokajetṭhaṃ narāsabhaṃ,
upaviṭṭhaṃ mahāraññaṃ vātābādhena pīlitaṃ,
disvā cittaṃ pasādetvā ghatamaṇḍaṃ upānayaṃ.
4540. Katattā ācitattā ca gaṅgā bhāgīrathī ayaṃ,
mahāsamuddā cattāro ghataṃ sampajjare mama.

¹ pitupetāmahenahaṃ - Sī Mu, Syā, PTS.

² sakosakaṃ - Ma; sakoṭikaṃ - Syā.

³ padasetṭhamapūjayiṃ - Ma, Syā.

425. Ký Sự về Trưởng Lão Korāḍapupphiya:

4529. Trước đây, tôi đã là người thợ rừng có sự quan tâm (phụng dưỡng) đến cha và mẹ. Tôi sinh sống nhờ vào việc giết thú rừng, tôi không biết đến điều tốt lành.

4530. Do lòng thương tưởng, đấng Lãnh Đạo Thế Gian Tissa, bậc Hữu Nhân, đã lưu lại ba (dấu) bàn chân ở xung quanh chỗ cư ngụ của tôi.

4531. Và sau khi nhìn thấy ba (dấu) bàn chân đã đi qua của bậc Đạo Sư tên Tissa, tôi đã trở nên mừng rỡ. Với tâm mừng rỡ, tôi đã làm cho tâm được tịnh tín ở (dấu) bàn chân.

4532. Sau khi nhìn thấy cây *korāḍa* mọc ở trên đất đã được trở hoa, tôi đã hái một số (bông hoa) và đã cúng dường ở (dấu) bàn chân tối thượng.

4533. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp và do các nguyện lực của tác ý, sau khi từ bỏ thân nhân loại tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

4534. Nơi chốn nào tôi đi tái sanh là bản thể Thiên nhân hay nhân loại, tôi là người có màu da của bông hoa *korāḍa* và có cả vẻ sáng ngời nữa.

4535. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường ở bàn chân.

4536. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4537. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4538. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Korāḍapupphiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Korāḍapupphiya là phần thứ năm.

--ooOoo--

426. Ký Sự về Trưởng Lão Ghatamaṇḍadāyaka:

4539. Đã suy nghĩ tận tường, đức Thế Tôn, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu đã đi vào khu rừng lớn và đã bị hành hạ bởi bệnh gió. Sau khi nhìn thấy, tôi đã làm cho tâm được tịnh tín và đã đem lại bơ lỏng nguyên chất.

4540. Do bản thân đã được thực hành, do bản thân đã được tích lũy (thiện nghiệp), dòng sông Bhāgīrathī này và bốn đại dương tự cung cấp bơ lỏng cho tôi.

¹ *Korāḍapupphiya* nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *korāḍa*.”

4541. Ayaṃ ca paṭhavi ghorā appamāṇā asaṅkhiyā,
mama saṅkappamaññāya bhavate madhusakkharā.
4542. Catudīpā¹ ime rukkhā pādapā dharaṇīruhā,
mama saṅkappamaññāya kapparukkhā bhavanti te.
4543. Paññāsakkhattuṃ devindo devarajjamakārayiṃ,
ekapaññāsakkhattuñca cakkavattī ahosahaṃ,
padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṅkhiyaṃ.
4544. Catunavute ito kappe yaṃ dānamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi ghatamaṇḍassidaṃ phalaṃ.
4545. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
4546. Svāgataṃ vata me āsi buddhasettḥassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
4547. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ghatamaṇḍadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Ghatamaṇḍadāyakattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

427. Ekadhammasavaṇiyattherāpadānaṃ

4548. Padumuttaro nāma jino sabbadhammāna pāragū,
catusaccaṃ pakāsento santāresi bahuṃ janaṃ.
4549. Ahaṃ tena samayena jaṭilo uggatāpano,
dhunanto vākacīrāni gacchāmi ambare tadā.
4550. Buddhasettḥassa upari gantuṃ na visahāmahaṃ,
pakkhīva selamāsajja gamanaṃ na labhāmahaṃ.
4551. Udake 'vokkamitvāna evaṃ gacchāmi ambare,
na me idaṃ bhūtapubbaṃ iriyāpathavikopanaṃ.
4552. Handametaṃ gavesissaṃ appev' atthaṃ labheyyahaṃ,
orohanto antalikkhā saddamassosi satthuno.

¹ cātuddisā - Syā; cātuddīpā - Ma, PTS.

4541. Và trái đất kinh khủng, không thể đo lường, không thể ước lượng này, hiểu biết được ước muốn của tôi nó trở thành tinh thể mật ngọt (cho tôi).

4542. Từ bốn châu lục, các giống cây này là loài thảo mộc mọc ở trên đất, hiểu biết được ước muốn của tôi chúng trở thành những cây như ý (cho tôi).

4543. Tôi đã là vị Chúa của chư Thiên cai quản Thiên quốc năm mươi lần, và đã là đấng Chuyển Luân Vương năm mươi một lần. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm.

4544. Kể từ khi tôi đã dâng cúng vật thí trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của phần bơ lỏng nguyên chất.

4545. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4546. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4547. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ghatamaṇḍadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ghatamaṇḍadāyaka là phần thứ sáu.

--ooOoo--

427. Ký Sự về Trưởng Lão Ekadhammasavaṇiya:

4548. Đấng Chiến Thắng tên Padumuttara, bậc thông suốt về tất cả các pháp, trong khi công bố về bốn Sự Thật đã giúp cho nhiều người vượt qua.²

4549. Vào lúc bảy giờ, tôi là vị đạo sĩ tóc bện có sự khổ hạnh cao tột. Khi ấy, tôi di chuyển ở hư không, (vừa đi) vừa phát phơ các y phục bằng vỏ cây.

4550. Tôi không thể di chuyển ở phía trên của đức Phật tối thượng. Như là con chim bị va vào tảng đá, tôi không đạt được sự di chuyển.

4551. Tợ như người đã đi vào trong nước, tôi di chuyển ở hư không như vậy. Sự hư hoại về các oai nghi này chưa từng xảy ra cho tôi trước đây.

4552. (Nghĩ rằng): “*Nào! Ta sẽ tìm hiểu việc này. Ít ra ta cũng có thể đạt được lý do.*” Trong khi từ không trung đáp xuống, tôi đã nghe tiếng nói của bậc Đạo Sư.

¹ *Ghatamaṇḍadāyaka* nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) bơ lỏng (*ghata*) nguyên chất (*maṇḍa*).”

² Ký sự này tương tự ký sự 339, *Apadāna - Thánh Nhân Ký Sự*, tập I (Tam Tạng Pāli - Việt tập 39).

4553. Sarena rajanīyena savaṇīyena vaggunā,
aniccataṃ kathentassa taññeva uggahiṃ tadā.
4554. Aniccasaññaṃ uggayha agamāsiṃ mamassamaṃ,
yāvatāyumaṃ vasitvāna tattha kālakato ahaṃ.
4555. Carime vattamānamhi saddhammasavaṇaṃ sariṃ,
tena kammena sukatenā cetanāpaṇidhīhi ca,
jahitvā mānusaṃ dehaṃ tāvatimsamagacchahaṃ.
4556. Tiṃsakappasahassāni devaloke ramiṃ ahaṃ,
ekapaññāsakkhattuñca devarajjamakārayiṃ.
4557. Ekaviśatikkhattuñca cakkavattī ahasahaṃ,
padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṃkhiyaṃ.
4558. Anubhosim¹ sakaṃ puññaṃ sukhitoḥaṃ bhavābhava,
anussarāmi taṃ saññaṃ saṃsaranto bhavābhava,
na koṭiṃ paṭivijjhāmi nibbānaṃ accutaṃ padaṃ.
4559. Pitugehe nisīditvā samaṇo bhāvitindriyo,
kathayaṃ² paridīpento aniccataṃ mudāhari.
4560. Aniccā vata saṃkhārā uppādavayadhammino,
uppajjitvā nirujjhanti tesāṃ vūpasamo sukho.
4561. Saha gāthaṃ suṇitvāna pubbasaññaṃ manussariṃ,
ekāsane nisīditvā arahattamaṃ pāpuṇiṃ.
4562. Jātiyā sattavassena arahattamaṃ pāpuṇiṃ,
upasampādayī buddho dhammasavaṇassidaṃ phalaṃ.
4563. Satasahasse ito kappe yaṃ dhammasaṇiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi dhammasavaṇassidaṃ phalaṃ.
4564. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
4565. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

¹ anubhomi - Ma, Syā.² kathaṃsa - Ma; kathaṃ so - Syā.

4553. Khi ấy, Ngài đang thuyết giảng về tính chất vô thường với âm điệu khích lệ, cuốn hút, dễ nghe, tôi đã học tập chỉ có pháp ấy của Ngài.

4554. Sau khi đã học tập sự nhận biết về vô thường, tôi đã đi về khu ẩn cư của tôi. Sau khi sống đến hết tuổi thọ, tôi đã mệnh chung ở tại nơi ấy.

4555. Khi đang ở vào thời điểm cuối cùng, tôi đã nhớ lại sự lắng nghe về Chánh Pháp. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp và do các nguyên lực của tác ý, sau khi từ bỏ thân nhân loại tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

4556. Tôi đã sướng vui ở thế giới chư Thiên ba mươi ngàn kiếp. Và tôi đã cai quản Thiên quốc năm mươi một lần.

4557. Và tôi đã là đấng Chuyển Luân Vương hai mươi một lần. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm.

4558. Tôi đã thọ hưởng phước báu của chính mình, tôi đã được sung sướng ở cõi này cõi khác. Trong khi luân hồi ở cõi này cõi khác, tôi đã nhớ lại sự suy tưởng (về vô thường) ấy. Tôi không thấu triệt điểm cốt yếu là Niết Bàn, vị thế Bất Tử.

4559. Sau khi ngồi xuống ở căn nhà của người cha, vị Sa-môn có giác quan đã được tu tập, trong khi giải thích về câu kệ ngôn, đã đề cập đến tính chất vô thường:

4560. *“Quả vậy, các pháp hữu vi là vô thường, có pháp sanh và diệt, sau khi sanh lên chúng hoại diệt, sự tịnh lặng của chúng là an lạc.”*

4561. Sau khi lắng nghe câu kệ, tôi đã nhớ lại sự suy tưởng trước đây. Sau khi ngồi ở ngay chỗ ngồi ấy, tôi đã thành tựu phẩm vị A-la-hán.

4562. Vào lúc bảy tuổi tính từ khi sanh, tôi đã thành tựu phẩm vị A-la-hán. Đức Phật đã cho (tôi) tu lên bậc trên; điều này là quả báu của việc lắng nghe Giáo Pháp.

4563. Kể từ khi tôi đã lắng nghe Giáo Pháp trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc nghe Giáo Pháp.

4564. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4565. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4566. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ekadhammasavaṇiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Ekadhammasavaṇiyattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

428. Sucintitatherāpadānaṃ

4567. Nagare haṃsavatīyā ahoṣiṃ kassako tadā,
kasikammena jīvāmi tena posemi dārake.

4568. Susampannaṃ tadā khettaṃ dhaññaṃ me phalitaṃ¹ ahu,
pākakāle ca sampatte evaṃ cintesahaṃ tadā.

4569. Nacchannaṃ nappatirūpaṃ jānantassa guṇāguṇaṃ,
yo 'haṃ saṅghe adatvāna aggaṃ bhuñjeyya ce tadā.

4570. Ayaṃ buddho asamasamo dvattiṃsavaraḷakkhaṇo,
tato pabhāvito saṅgho puññaḷakkhetto anuttaro.

4571. Tattha dassāmahaṃ dānaṃ navasassaṃ pure pure,
evāhaṃ cintayitvāna haṭṭho piṇitamānaṣo.

4572. Khettato dhaññaṃāhatvā² sambuddhamupasaṅkamaṃ,
upasaṅkamma sambuddhaṃ lokajetṭhaṃ narāsaḷhaṃ,
vanditvā satthuno pāde imaṃ vacanaṃabraṃ.

4573. Navasassaṃ ca sampannaṃ āyāgo pi³ ca tvaṃ mune,
anukampamupādāya adhiṃvāsehi cakkhuma.

4574. Padumuttaro lokavidū āhutiṃnaṃ paṭiggaho,
mama saṅkappamaññaṃ imaṃ⁴ vacanaṃabraṃ.

4575. “Cattāro ca paṭipannā cattāro ca phale ṭhitā,
esa saṅgho ujubhūto paññaṃsilaṃamāhito.

4576. Yajantānaṃ manussaṃnaṃ puññaṃpekkhānapāṇinaṃ,
karotopadhikaṃ puññaṃ saṅghe dinnāṃ mahappaḷalaṃ.

¹ phalinaṃ - Ma, Syā.

² dhaññaṃāharitvā - Si Mu, Syā, PTS.

³ āyāgosi - Ma; idha hosi - Syā.

⁴ idaṃ - Ma, Syā.

4566. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ekadhammasavaṇiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ekadhammasavaṇiya là phần thứ bảy.

--ooOoo--

428. Ký Sự về Trưởng Lão Sucintita:

4567. Tôi đã là người nông dân ở thành phố Hamsavatī. Tôi sinh sống bằng công việc trồng trọt. Nhờ thế, tôi nuôi dưỡng các đứa trẻ.

4568. Khi ấy, thừa ruộng đã được thành tựu tốt đẹp, lúa của tôi đã được kết hạt. Và khi thời điểm gặt hái đã đến, vào lúc ấy tôi đã suy nghĩ như vậy:

4569. *“Thật không đúng đắn, không tốt đẹp cho ta là người biết về lành dữ, sao ta có thể thọ dụng phẩm vật đâu mùa nếu khi ấy ta chưa dâng cúng đến Hội Chúng!”*

4570. Vị này là đức Phật có ba mươi hai hảo tướng, tương đương với bậc không thể sánh bằng. Nhờ Ngài, Hội Chúng là Phước Điền vô thượng đã được thành lập.

4571. *Ta sẽ dâng cúng vật thí là lúa mới đến các ngài trước tiên hết.”* Sau khi suy nghĩ như thế, tôi đã trở nên mừng rỡ, tâm tư được khoan khoái.

4572. Tôi đã mang theo lúa từ thừa ruộng và đã đi đến bậc Toàn Giác. Sau khi đi đến bậc Toàn Giác, đấng Nhân Ngưu, bậc Trưởng Thượng của thế gian, tôi đã đánh lễ ở bàn chân của bậc Đạo Sư rồi đã nói lời nói này:

4573. *“Bạch đấng Hiền Trí, lúa mới đã được thành tựu và Ngài cũng là người thọ lãnh. Bạch bậc Hữu Nhãn, vì lòng thương tưởng xin Ngài chấp nhận.”*

4574. Sau khi biết được ý định của tôi, bậc Hiếu Biết Thế Gian Tissa, vị thọ nhận các vật hiến cúng, đã nói lên những lời kệ này:

4575. *“Có bốn hạng được thực hành (bốn Đạo) và có bốn Quả được tồn tại. Hội Chúng này có bản thể chính trực, được định tĩnh với tuệ và giới.”*

4576. *Phước báu có mầm mống tái sanh (hữu lậu) của những người đang hiến cúng, của những chúng sanh có lòng mong mỏi phước báu đang thực hiện, đã được dâng cúng đến Hội Chúng là có quả báu lớn.*

¹ Ekadhammasavaṇiya nghĩa là “vị liên quan đến việc một lần (eka) lắng nghe (savaṇa) Giáo Pháp (dhamma).”

4577. Tasmiṃ saṅghe padātabbaṃ¹ navasassaṃ² tathetaraṃ,
saṅghato uddisitvāna bhikkhū netvāna saṅgharaṃ,
paṭiyattaṃ ghare yantaṃ³ bhikkhusaṅghassa dehi tvaṃ.”
4578. Saṅghato uddisitvāna bhikkhū netvānaṃ gharaṃ,
yaṃ ghare paṭiyattaṃ me bhikkhusaṅghassadāsahaṃ.
4579. Tena kammaṃ sukateṇa cetanā paṇidhīhi ca,
jahitvā mānusaṃ dehaṃ tāvatimsamagacchahaṃ.
4580. Tattha me sukataṃ vyamaṃ sovaṇṇaṃ sappabhassaraṃ,
saṭṭhiyojanamubbedhaṃ tiṃsayojanavitthataṃ.
- (Ekūnavīsatiṃ bhāṇavāraṃ).
4581. Ākiṇṇaṃ bhavanaṃ mayhaṃ nārīgaṇasamākulaṃ,
tattha bhutvā pivitvā ca vasāmi tidase ahaṃ.
4582. Satānaṃ tiṇikkhattuṃ ca devarajjamakārayiṃ,
satānaṃ pañcakkhattuṃ ca cakkavattī ahasahaṃ,
padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṅkhiyaṃ.
4583. Bhavābhava saṃsaranto labhāmi amitaṃ dhaṇaṃ,
bhoge me ūnatā natthi navasassassidaṃ phalaṃ.
4584. Hatthiyānaṃ assayānaṃ sivikaṃ sandamānikaṃ,
labhāmi sabbamevetaṃ navasassassidaṃ phalaṃ.
4585. Navavatthaṃ navaphalaṃ navaggarasabhojanaṃ,
labhāmi sabbamevetaṃ navasassassidaṃ phalaṃ.
4586. Koseyyakambaliyāni khomakappāsikāni ca,
labhāmi sabbamevetaṃ navasassassidaṃ phalaṃ.
4587. Dāsigaṇaṃ dāsagaṇaṃ nāriyo ca alaṅkatā,
labhāmi sabbamevetaṃ navasassassidaṃ phalaṃ.
4588. Na maṃ sītaṃ vā uṇhaṃ vā pariḷāho na vijjati,
atho cetasiṃ dukkhaṃ hadaye me na vijjati.
4589. Imaṃ khāda imaṃ bhūṇja imaṃhi sayane saya,
labhāmi sabbamevetaṃ navasassassidaṃ phalaṃ.

¹ saṅgheva dātabbaṃ - Ma;
saṅghe ca dātabbaṃ - Syā, PTS.

² tava sassaṃ - Ma, Syā.

³ santam - Ma, Syā; yan te - PTS.

4577. Lúa mới nên được dâng cúng đến Hội Chúng ấy, vật khác cũng vậy. Sau khi xác định là Hội Chúng, người hãy đưa các vị tỳ khưu đến tư gia, và hãy dâng cúng đến Hội Chúng tỳ khưu vật đã được chuẩn bị tại nhà.”

4578. Sau khi xác định là Hội Chúng, tôi đã đưa các vị tỳ khưu đến nhà, và đã dâng cúng đến Hội Chúng tỳ khưu vật đã được tôi chuẩn bị tại nhà.

4579. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp và do các nguyện lực của tác ý, sau khi từ bỏ thân nhân loại tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

4580. Tại nơi ấy, cung điện bằng vàng vô cùng rực rỡ đã được kiến tạo khéo léo dành cho tôi có chiều cao là sáu mươi do-tuần, chiều rộng ba mươi do-tuần.

(Tụng phẩm thứ mười chín).

4581. Chỗ cư ngụ của tôi được phân bố chằng chịt, đông đảo các nhóm nữ nhân. Tại nơi ấy, tôi ăn, tôi uống, và tôi sống ở cõi Tam Thập.

4582. Và tôi đã cai quản Thiên quốc ba trăm lần và đã trở thành đấng Chuyển Luân Vương năm trăm lần. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm.

4583. Trong khi luân hồi ở cõi này cõi khác, tôi đạt được tài sản không ước lượng được, tôi không có sự thiếu hụt về của cải; điều này là quả báu của lúa mới.

4584. Về phương tiện di chuyển bằng voi, phương tiện di chuyển bằng ngựa, kiệu khiêng, và cỗ xe kéo, tôi đạt được tất cả mọi thứ này; điều này là quả báu của lúa mới.

4585. Về vải vóc mới, trái cây tươi, thức ăn mới lạ có phẩm vị cao sang, tôi đạt được tất cả mọi thứ này; điều này là quả báu của lúa mới.

4586. Về y phục làm bằng tơ lụa, bằng sợi len, bằng chỉ lanh, và bằng bông vải, tôi đạt được tất cả mọi thứ này; điều này là quả báu của lúa mới.

4587. Về đám tôi trai, bầy tớ gái, và các nữ nhân đã được trang điểm, tôi đạt được tất cả mọi thứ này; điều này là quả báu của lúa mới.

4588. Sự lạnh, sự nóng nực hoặc sự bức bối không được tôi biết đến. Sự khổ sở thuộc về tâm ở trái tim không được tôi biết đến.

4589. (Được bảo rằng): “Người hãy nhai món này, hãy ăn món này, hãy nằm ở chiếc giường này,” tôi đạt được tất cả mọi thứ này; điều này là quả báu của lúa mới.

4590. Ayaṃ pacchimakodāni carimo vattate bhavo,
ajjāpi deyyadhammo¹ me phalaṃ toseti sabbadā.
4591. Navasassaṃ daditvāna saṅghe gaṇavaruttame,
aṭṭhānisaṃse anubhomi kammānucchavike mama.
4592. Vaṇṇavā yasavā homi mahābhogo anītiko,
mahesakkho² sadā homi abhejjariso sadā.
4593. Sabbe maṃ apacāyanti ye keci paṭhavissitā,
deyyadhammā ca ye keci pure pure labhāmaṃ.
4594. Bhikkhusaṅghassa vā majjhe buddhaseṭṭhassa sammukhā,
sabbepi samatikkamma denti mayheva³ dāyakā.
4595. Paṭhamaṃ navasassaṃ hi datvā saṅghe gaṇuttame,
imānisaṃse anubhomi navasassassidaṃ phalaṃ.
4596. Satasahasse ito kappe yaṃ dānamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi navasassassidaṃ phalaṃ.
4597. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
4598. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
4599. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sucintito thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Sucintitatherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

429. Soṇṇakiṅkaṇiyattherāpadānaṃ

4600. Saddhāya abhinikkamma pabbajim anagāriyaṃ,
vākaṭradharo āsim tapokammamapassito.
4601. Atthadassī tu bhagavā lokajetṭho narāsabho,
upapajji tamhi samaye tārayanto mahājanaṃ.

¹ deyyadhamme - Sī Mu, PTS.

³ mameva - Ma, Syā.

² mahābhakkho - Ma, PTS; mahābhakkho - Syā.

4590. Giờ đây, lần sau cùng này là sự hiện hữu cuối cùng trong sự luân chuyển. Quả báu của vật dâng cúng khiến tôi luôn luôn được hoan hỷ đến tận hôm nay

4591. Sau khi đã dâng cúng lúa mới đến Hội Chúng là tập thể cao quý tối thượng, tôi thọ hưởng tám điều lợi ích thích đáng với việc làm của tôi:

4592. Tôi có sắc đẹp, có danh vọng, có của cải to lớn, là người không bị tai họa, tôi luôn luôn có quyền lực lớn lao, luôn luôn có hội chúng không bị chia rẽ.

4593. Bất cứ những ai cư ngụ ở trên trái đất, tất cả đều tôn trọng tôi. Và bất cứ những gì là vật nên được dâng cúng tôi đều đạt được trước tiên hết.

4594. Ở giữa hội chúng tỳ khưu hoặc trước mặt đức Phật tối thượng, các thí chủ đã đi vượt qua tất cả các vị và dâng cúng đến chính tôi.

4595. Tôi thọ hưởng các điều lợi ích này bởi vì tôi đã dâng cúng lúa mới đến Hội Chúng là tập thể tối thượng trước tiên hết; điều này là quả báu của lúa mới.

4596. Kể từ khi tôi đã dâng cúng vật thí trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của lúa mới.

4597. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4598. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4599. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sucintita¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sucintita là phần thứ tám.

--ooOoo--

429. Ký Sự về Trưởng Lão Soṇḍakīṅkaṇiya:

4600. Vì niềm tin, tôi đã ra đi và đã xuất gia vào đời sống không gia đình. Thiên về nghiệp khổ hạnh, tôi đã là vị mang y phục bằng vỏ cây.

4601. Hơn nữa đức Thế Tôn Atthadassī, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu vào lúc bấy giờ đã hiện khởi, đang giúp cho nhiều người vượt qua.

¹ Sucintita nghĩa là “vị đã suy nghĩ (cintita) khéo léo (su).”

4602. Balañca vata me khīṇaṃ vyādhinā paramena tu,
buddhaseṭṭhaṃ saritvāna puline thūpamuttamaṃ.
4603. Karitvā haṭṭhacittohaṃ sahatthena samokiriṃ,
soṇṇakiṅkaṇipupphāni udaggamanaso ahaṃ.
4604. Sammukhā viya sambuddhaṃ thūpaṃ paricariṃ ahaṃ,
tena cetopasādena atthadassissa tādino.
4605. Devalokaṃ gato santo labhāmi vipulaṃ sukhaṃ,
suvaṇṇavaṇṇo tatthāsiṃ buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
4606. Asītkoṭiyo mayhaṃ nāriyo samalaṅkatā,
sadā mayhaṃ upaṭṭhanti buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
4607. Saṭṭhituriyasahassāni bheriyo paṇavāni ca,
saṅkhā ca deṇḍimā¹ tattha vagguṃ nadanti² dunduhi.
4608. Cullāsītisahassāni hatthino samalaṅkatā,
tidhāpabhinnamātāṅgā kuñjarā saṭṭhihāyanā.
4609. Hemajālāhi sañchannā upaṭṭhānaṃ karonti me,
balakāye gaje ceva ūnatā me na vijjati.
4610. Soṇṇakiṅkaṇipupphānaṃ vipākaṃ anubhomahaṃ,
aṭṭhapaññāsakkhattuñca devarajjamakārayiṃ.
4611. Ekasattatikkhattuñca cakkavattī ahosahaṃ,
pathavyā rajjaṃ ekasataṃ mahiyā kārayiṃ ahaṃ.
4612. Sodāni patto amataṃ³ asaṅkhatam sududdasaṃ,⁴
saṃyojanaparikkhiṇo natthidāni punabbhavo.
4613. Aṭṭhārase kappasate yaṃ pupphamabhiropayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
4614. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
4615. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
4616. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sovaṇṇakiṅkaṇiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Sovaṇṇakiṅkaṇiyattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

¹ ḍiṇḍimā - Ma.

² vaggū vajjanti - Ma, Syā.

³ amataṃ patto - Ma.

⁴ gambhīraṃ duddasaṃ padaṃ - Syā.

4602. 4603. Và sức lực của tôi quả nhiên đã bị cạn kiệt bởi cơn bệnh trầm trọng. Tôi đã tưởng nhớ đến đức Phật tối thượng và đã tạo nên ngôi bảo tháp tối thượng ở trên bãi cát. Với tâm mừng rỡ, với ý phấn chấn, tôi đã dùng tay rải rắc các bông hoa *kinikaṇī* bằng vàng.

4604. Với tâm tịnh tín ấy đối với vị Atthadassī như thế ấy, tôi đã đi vòng quanh ngôi bảo tháp như là có đức Phật hiện diện.

4605. Trong khi đi đến thế giới của chư Thiên, tôi đạt được sự an lạc bao la. Tại nơi ấy, tôi đã có màu da vàng chói; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

4606. Tôi có tám trăm triệu người nữ đã được trang điểm thường xuyên phục vụ cho tôi; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

4607. Có sáu mươi ngàn nhạc cụ gồm các trống lớn và các trống nhỏ, các tù và và vỏ ốc và các trống con. Các chiếc trống đã vang lên một cách vui nhộn ở tại nơi ấy.

4608. Có tám mươi bốn ngàn con voi là những con voi *mātāṅga* (đến tuổi) bị tiết dục ở ba nơi được sáu mươi tuổi đã được trang điểm.

4609. Được che phủ với những tấm lưới vàng, các con voi thể hiện sự phục vụ đến tôi. Sự thiếu hụt của tôi về binh lực luôn cả về voi là không được biết đến.

4610. Tôi đã thọ hưởng quả thành tựu của những bông hoa *kinikaṇī* bằng vàng. Tôi đã cai quản Thiên quốc năm mươi tám lần.

4611. Và tôi đã là đấng Chuyển Luân Vương bảy mươi một lần. Tôi đã cai quản vương quốc ở mặt đất trên quả địa cầu một trăm lẻ một lần.

4612. Giờ đây, đã đạt đến Bất Tử là không còn tạo tác, khó nhìn thấy vô cùng, tôi đây đã được đoạn tận các sự trói buộc, giờ đây không còn tái sanh nữa.

4613. Kể từ khi tôi đã dâng lên bông hoa trước đây một ngàn tám trăm kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

4614. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4615. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4616. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sovaṇṇakiṅkaṇiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sovaṇṇakiṅkaṇiya là phần thứ chín.

--ooOoo--

¹ Sovaṇṇakiṅkaṇiya nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa *kinikaṇī* bằng vàng (*sovaṇṇa*).”

430. Soṇṇakontarikattherāpadānaṃ

4617. Manobhāvanīyaṃ buddhaṃ attadantaṃ samāhitaṃ,
irīyamānaṃ brahmapathe cittavūpasame rataṃ.
4618. Nittiṇṇa-oghaṃ sambuddhaṃ jhāyīṃ jhānarataṃ munīṃ,
upaviṭṭhaṃ samāpannaṃ indīvaradalappabhaṃ.
4619. Alābunodakaṃ gayha buddhaseṭṭhamupāgamiṃ,
buddhassa pāde dhovivā alābudakamadāsahaṃ.
4620. Āṇāpesi ca sambuddho padumuttaranāyako,
iminā dakamāhatvā¹ pādāmūle ṭhapehi me.
4621. Sādhūti 'haṃ paṭissutvā satthugāravatāya ca,
dakaṃ alābun' āhitvā² buddhaseṭṭhamupānayaṃ.
4622. Anumodi mahāvīro cittaṃ nibbāpayaṃ mama,
iminā lābudānena saṅkappo te samijjhatu.
4623. Paṇṇarasesu kappesu devaloke ramiṃ ahaṃ,
tiṃsatikkhattuṃ rājā ca cakkavattī ahasahaṃ.
4624. Divā vā yadi vā rattiṃ caṅkamantassa tiṭṭhato,
sovaṇṇakontaraṃ gayha tiṭṭhate³ purato mama.
4625. Buddhassa lābuṃ datvāna⁴ labhāmi soṇṇakontaraṃ,
appakampi kataṃ kāraṃ vipulaṃ hoti tādisu.
4626. Satasahassee ito kappe yaṃ lābumadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi alābusa idaṃ phalaṃ.
4627. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
4628. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
4629. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca atṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Soṇṇakontariko thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Soṇṇakontarikattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

¹ iminodakamāhatvā - Sī Mu, Syā, PTS.

² alābunāhatvā - Ma.

³ tiṭṭhanti - Sī Mu, Syā.

⁴ datvāna lābuṃ - Ma, PTS.

430. Ký Sự về Trưởng Lão Soṇakontarika:

4617. Đức Phật là vị đã tu tập về tâm, đã chế ngự bản thân, được định tĩnh, đang cư xử theo đường lối Phạm hạnh, thích thú trong sự tịnh lặng của tâm.

4618. Tôi đã suy tưởng về bậc Toàn Giác đã vượt qua dòng nước lũ, về bậc Hiền Trí được thỏa thích về thiền, đã tiến vào sự thể nhập (định), có ánh sáng của cánh hoa sừng.

4619. Sau khi lấy nước bằng cái bầu (đựng nước), tôi đã đi đến đức Phật tối thượng. Sau khi rửa các bàn chân của đức Phật, tôi đã dâng cúng cái bầu nước.

4620. Và bậc Toàn Giác, đấng Lãnh Đạo Padumuttara đã truyền lệnh rằng: *“Bằng cái bầu này, người hãy đem nước lại và hãy đặt ở cạnh bàn chân của Ta.”*

4621. Tôi đã đáp lại rằng: *“Lành thay!”* Và với lòng tôn kính bậc Đạo Sư, tôi đã mang lại nước bằng cái bầu và đã đưa đến gần đức Phật tối thượng.

4622. Trong khi làm cho tâm của tôi được mát mẻ, đấng Đại Hùng đã nói lời tùy hỷ rằng: *“Do sự dâng cúng cái bầu này, mong rằng ý định của người được thành tựu.”*

4623. Tôi đã sướng vui ở thế giới chư Thiên trong mười lăm kiếp. Và tôi đã trở thành đấng Chuyển Luân Vương ba mươi lần.

4624. Vào ban ngày hoặc ban đêm nếu tôi đang đi kinh hành hoặc đang đứng, có người cầm cây gậy vàng đứng ở phía trước tôi.

4625. Sau khi dâng cúng cái bầu nước đến đức Phật, tôi đạt được cây gậy vàng. Hành động đã được thực hiện đầu là nhỏ nhoi trở thành to lớn như thế ấy.

4626. Kể từ khi tôi đã dâng cúng cái bầu nước trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của cái bầu nước.

4627. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4628. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4629. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Soṇakontarika¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Soṇakontarika là phần thứ mười.

--ooOoo--

¹ Soṇakontarika nghĩa là “vị có liên quan đến cây gậy (*konta*) bằng vàng (*soṇa*).”

Uddānaṃ

Sakiṃsammajjako thero ekadussī ekāsānī,
kadambakoraṇḍakadā¹ ghaṭaṃ savaṇṇiko² pi ca.
Sucintito kiṅkaṇiko soṇṇakontariko pi ca,
ekaṃ gāthāsatañceva³ ekasattatimeva ca.

Sakiṃsammajjakavaggo tecattāḷisamo.

--ooOoo--

XLIV. EKAVIHĀRIVAGGO

431. Ekavihāriyattherāpadānaṃ

4630. Imamhi bhaddake kappe brahmabandhu mahāyaso,
kassapo nāma gottena uppajji vadataṃ varo.
4631. Nippapañco nirālambo ākāsasamamānaso,
suññatābahulo tādī animittarato vasī.
4632. Asaṅgacitto nikleso⁴ asaṃsaṭṭho kule gaṇe,
mahākāruṇiko vīro vinayopāyakovido.
4633. Uyyutto parakicesu vinayanto sadevake,
nibbānagamaṇaṃ maggaṃ gati⁵paṅkavisosanaṃ.
4634. Amataṃ paramassādaṃ⁶ jarāmaccunivāraṇaṃ,
mahāparisamajjhe so nisinno lokatāraṇo.⁷
4635. Karavīkaruto⁸ nātho brahmaghoso tathāgato,
uddharanto mahāduggā vipannaddhe⁹ anāyake.
4636. Desento virajaṃ dhammaṃ diṭṭho me lokanāyako,
tassa dhammaṃ suṇitvāna pabbajim anagāriyaṃ.
4637. Pabbajitvā tadā cāhaṃ¹⁰ cintento jinasāsaṇaṃ,
ekakova vane ramme vasiṃ saṃsaggapīḷito.
4638. Sakāyavūpakasso¹¹ me hetubhūto mahābhavi,¹²
manaso vūpakassassa¹³ saṃsaggabhayaḍassino.
4639. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

¹ kadambakoraṇḍakado - Ma.

² ghatassavanikopica - Ma.

³ ekagāthā satañcettha - Ma.

⁴ nillepo - Syā.

⁵ gatiṃ - Ma.

⁶ paramassāsaṃ - Sī Mu.

⁷ lokatārako - Ma.

⁸ karavīkarudo - Syā, PTS.

⁹ vippanatṭhe - Sī Mu, Ma, Syā, PTS.

¹⁰ pāhaṃ - Ma; vāhaṃ - Syā, PTS.

¹¹ sakkāyavūpakāso - Ma; sakkāya
vūpakasso - Syā; savkāyaūpakatṭho - PTS.

¹² mamāgami - Syā, PTS.

¹³ vūpakāsassa - Ma, Syā; vūpakatṭhassa - PTS.

Phần Tóm Lược:

Vị trưởng lão quét một lần, vị có tấm vải độc nhất, vị có một chỗ ngồi, vị dâng (bông hoa) *kadamba*, vị dâng (bông hoa) *korāṇḍa*, vị (dâng) bơ lỏng, vị lắng nghe (Giáo Pháp), vị đã khéo suy nghĩ, vị liên quan đến (bông hoa) *kiṅkaṇī*, và vị có cây gậy vàng. Có một trăm câu kệ và thêm vào bảy mươi một câu nữa.

Phẩm Sakimsammajjaka là phẩm thứ bốn mươi ba.

--ooOoo--

XLIV. PHẨM EKAVIHĀRĪ:

431. Ký Sự về Trưởng Lão Ekavihāriya:

4630. Ở vào kiếp Bhadda này, trong số các vị đang thuyết giảng đã hiện khởi đấng cao quý tên Kassapa, thuộc dòng dõi, có danh tiếng vĩ đại, là thân quyến của đấng Phạm Thiên.

4631. Bậc như thế ấy đã sống không còn pháp chướng ngại, không cần sự nâng đỡ, có tâm ý sánh bằng bầu không gian, thường xuyên (trú vào) không tánh, thỏa thích ở vô tướng.

4632. Bậc Đại Bi, đấng Anh Hùng, rành rẽ về phương thức huấn luyện, có tâm không quyến luyến, lìa phiền não, không thân cận với gia đình và đồ chúng.

4633. 4634. Bị bận rộn trong những việc hữu ích cho những người khác, đấng Thế Độ Thế Gian ấy ngồi giữa đại chúng đang hướng dẫn chúng sanh luôn cả chư Thiên về Đạo Lộ đưa đến Niết Bàn, về việc làm khô cạn bãi lầy đưa đến cảnh giới (tái sanh), về pháp Bất Tử có phẩm vị tối thắng, cản ngăn sự già và sự chết.

4635. Thốt lên âm điệu của loài chim *karavīka* (ca-lăng-tăng-già), đấng Bảo Hộ, đức Như Lai, với âm thanh của Phạm Thiên đang tiếp độ những người có lỗi đi bị lầm lạc, không người hướng dẫn, ra khỏi chốn vô cùng khốn khổ.

4636. Trong lúc đấng Lãnh Đạo Thế Gian đang thuyết giảng Giáo Pháp không bợn nhơ, tôi đã nhìn thấy Ngài. Sau khi lắng nghe Giáo Pháp của Ngài, tôi đã xuất gia vào đời sống không gia đình.

4637. Và sau khi xuất gia, lúc bấy giờ trong khi suy nghĩ về Giáo Pháp của đấng Chiến Thắng, bị quấy rối bởi việc chung đụng nên tôi đã sống chỉ mỗi một mình ở trong khu rừng vắng vẻ.

4638. Sự yên tịnh về thân của tôi trở thành nhân duyên chính yếu cho tôi có được sự yên tịnh ở tâm, có được sự nhìn thấy nỗi sợ hãi trong việc chung đụng.

4639. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4640. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

4641. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudama āyasmā Ekavihāriyo thero imā gāthāyo abhāsittāti.

Ekavihāriyattherassa apadānaṃ paṭhamamaṃ.

--ooOoo--

432. Ekasaṃkhiyattherāpadānaṃ

4642. Vipassino bhagavato mahābodhimaho ahu,
mahājanā samāgamma pūjenti bodhimuttamaṃ.

4643. Na hi taṃ orakaṃ maññe buddhaseṭṭho bhavissati,
yassāyamediso¹ bodhi pūjanīyo² ca satthuno.

4644. Tato saṅkhaṃ gahetvāna bodhirukkhaṃ upaṭṭhahim,³
dhamanto sabbadivasamaṃ avandiṃ bodhimuttamaṃ.

4645. Āsannake kataṃ kammaṃ devalokaṃ apāpayī,
kaḷebaramaṃ me patitaṃ devaloke ramāmaṃ.

4646. Saṭṭhituriyasahassāni tuṭṭhahaṭṭhā pamoditā,
sadā mayamaṃ upaṭṭhanti buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.

4647. Ekasattatime kappe rājā āsiṃ sudassano,
cāturanto vijitāvī jambusaṇḍassa issaro.

4648. Tato aṅgasatā tūrā⁴ parivārenti maṃ sadā,
anubhomi sakaṃ kammaṃ upaṭṭhānassidaṃ phalaṃ.

4649. Yaṃ yaṃ yonupapajjāmi devattaṃ atha mānusaṃ,
mātukucchigatassāpi vajjare bheriyo sadā.

4650. Upaṭṭhahitvā⁵ sambuddhaṃ anubhotvāna⁶ sampadā,
sivamaṃ sukhamaṃ amataṃ pattomhi acalaṃ padaṃ.

4651. Ekanavute ito kappe yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.

4652. Kilesā jhāpitā mayamaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

¹ yassāyamaṃ idisā - Ma; yassāyamaṃ idiso - Syā; yassāyamedisā - Sī Mu, PTS.

² pūjanīyā - Sī Mu, Ma, PTS.

³ upaṭṭhahamaṃ - Sī, PTS.

⁴ turiyā - Ma, Syā; turyā - PTS.

⁵ upaṭṭhitvāna - Ma, Syā.

⁶ anubhutvāna - Ma.

4640. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4641. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ekavihāriya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ekavihāriya là phần thứ nhất.

--ooOoo--

432. Ký Sự về Trưởng Lão Ekasamkhiya:

4642. Đã có lễ hội ở cõi Đại Bồ Đề của đức Thế Tôn Vipassī. Đám đông dân chúng đã cùng nhau đi đến và cúng dường cõi Bồ Đề tối thượng.

4643. Tôi không nghĩ rằng bậc đạo sư nào có cõi Bồ Đề được cúng dường như thế này lại là vị kém cỏi, Ngài phải là vị Phật tối thượng.

4644. Do đó, tôi đã cầm lấy chiếc tù và vỏ ốc và đã phục vụ cõi cây Bồ Đề. Trong khi thổi (tù và) trọn cả ngày, tôi đã đánh lễ cõi Bồ Đề tối thượng.

4645. Hành động được thực hiện vào lúc cận kề cái chết đã đưa tôi đến thế giới chư Thiên. Cơ thể của tôi vừa ngã xuống là tôi sướng vui ở thế giới chư Thiên.²

4646. Có sáu mươi ngàn nhạc công luôn luôn hớn hở vui mừng hoan hỷ phục vụ tôi; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

4647. Tôi đã là đức vua Sudassana bảy mươi một kiếp, là người chinh phục bốn phương, là vị chúa tể của vùng đất Jambu.

4648. Kể đó, có trăm loại nhạc cụ luôn luôn vây quanh tôi. Tôi thọ hưởng nghiệp quả của chính mình; điều này là quả báu của việc phục vụ.

4649. Nơi chốn nào tôi sanh lên, là bản thể Thiên nhân hay nhân loại, các chiếc trống luôn luôn vang lên đến tôi ngay cả khi (nhập thai) đi vào bụng mẹ.

4650. Sau khi phục vụ đấng Toàn Giác, sau khi thọ hưởng sự thành đạt, tôi đã đạt đến vị thế Bất Động là Niết Bàn, bình yên, bất tử.

4651. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

4652. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

¹ *Ekavihāriya* nghĩa là “vị liên quan đến sự cư ngụ (*vihāra*) một mình (*eka*).”

² Vị ấy bị té chết và được sanh lên cõi trời ngay khi ấy.

4653. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

4654. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ekasaṅkhiyo thero imā gāthāyo abhāsittāti.

Ekasaṅkhiyattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

433. Pāṭihīrasaññakattherāpadānaṃ

4655. Padumuttaro nāma jino āhutīnaṃ paṭiggaho,
vasīsatasahasseehi nagaraṃ pāvisī tadā.

4656. Nagaraṃ pavisantassa upasantassa tādino,
ratanāni pajjotiṃsu¹ nigghoso āsi tāvade.

4657. Buddhassa anubhāvena bherī vajjumaghaṭṭitā,
sayam vīṇā pavajjanti buddhassa visato² puraṃ.

4658. Buddhaseṭṭhaṃ na passāmi³ padumuttaraṃ mahāmuniṃ,
pāṭihīraṃ ca passitvā tattha cittaṃ pasādayiṃ.

4659. Aho buddho aho dhammo aho no satthusampadā.
acetanāpi turiyā sayameva pavajjare.

4660. Satasahassee ito kappe yaṃ saññamalabhiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhasaññāyidaṃ phalaṃ.

4661. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

4662. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

4663. Paṭisambhidā catasso ca vimokkhopi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Pāṭihīrasaññako thero imā gāthāyo
abhāsittāti.

Pāṭihīrasaññakattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

¹ rathiyā paccuggamanādi su - Syā; ratanāni panādiṃsu - PTS.

² pavisato - Ma, Syā, PTS.

³ namassāmi - Ma, Syā, PTS.

4653. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4654. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ekasaṅkhiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ekasaṅkhiya là phần thứ nhì.

--ooOoo--

433. Ký Sự về Trưởng Lão Pāṭihīrasaṅṅaka:

4655. Khi ấy, đấng Chiến Thắng tên Padumuttara, vị thọ nhận các vật hiến cúng, đã đi vào thành phố cùng với một trăm ngàn vị có năng lực (A-la-hán).

4656. Trong khi các vị an tịnh như thế ấy đang đi vào thành phố, các châu báu đã phát sáng, đã có tiếng reo hò vào ngay lúc ấy.

4657. Trong khi đức Phật đang đi vào thành phố, do năng lực của đức Phật những chiếc trống đã vang lên đầu không được vỗ, các cây đàn *vijā* tự phát ra âm thanh.

4658. Tôi không nhìn thấy đức Phật tối thượng bậc Đại Hiền Trí Padumuttara. Và sau khi nhìn thấy điều kỳ diệu, tại nơi ấy tôi đã khiến tâm được tịnh tín.

4659. “*Ôi đức Phật! Ôi Giáo Pháp! Ôi sự thành tựu của bậc Đạo Sư chúng ta! Dầu không có tâm tư, các nhạc cụ tự chính mình phát ra âm thanh.*”

4660. Kể từ khi tôi đã đạt được sự suy tưởng ấy trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc suy tưởng về đức Phật.

4661. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4662. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4663. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Pāṭihīrasaṅṅaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Pāṭihīrasaṅṅaka là phần thứ ba.

--ooOoo--

¹ *Ekasaṅkhiya* nghĩa là “vị liên quan đến một lần (*eka*) thổi chiếc chiếc tù và vỏ ốc (*saṅkha*).”

² *Pāṭihīrasaṅṅaka* nghĩa là “vị tưởng nhớ (*saṅṅaka*) đến điều kỳ diệu (*pāṭihīra*).”

434. Ñāṇatthavikatttherāpadānaṃ

4664. Kaṇikāraṃva jalitaṃ dīparukkhaṃva jotitaṃ,
kañcanaṃva virocantaṃ addasaṃ dipaduttamaṃ.
4665. Kamaṇḍaluṃ tḥapetvāna vākacīraṃ ca kuṇḍikaṃ,
ekaṃsaṃ ajiṇaṃ katvā buddhaseṭṭhaṃ thaviṃ ahaṃ.
4666. Tamandhakāraṃ vidhamaṃ mohajālasamākulaṃ,
ñāṇalokaṃ dassayitvā¹ nittiṇṇosi mahāmuni.
4667. Samuddharasimaṃ lokaṃ sabbāvantaṃamanuttara,²
ñāṇe te upamā natthi yāvataṃ jagato gati.³
4668. Tena ñāṇena sabbaññū iti buddho pavuccati,
vandāmi taṃ mahāvīra sabbaññutamanāvaram.
4669. Satasahasse ito⁴ kappe buddhaseṭṭhaṃ thaviṃ ahaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi ñāṇatthavāyidaṃ⁵ phalaṃ.
4670. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
4671. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
4672. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ñāṇatthaviko thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Ñāṇatthavikatttherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

435. Ucchukhaṇḍikattherāpadānaṃ

4673. Nagare bandhumatiyā dvārapālo ahosahaṃ,
addasaṃ virajaṃ buddhaṃ sabbadhammāna pāraguṃ.
4674. Ucchukhaṇḍakamādāya buddhaseṭṭhassadāsahaṃ,
pasannacitto sumano vipassissa mahesino.
4675. Ekanavute ito kappe yaṃ ucchumadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi ucchukhaṇḍassidaṃ phalaṃ.

¹ dassetvāna - Ma.

² anuttaraṃ - Sabbattha.

³ yāvataṃ ca gatogati - PTS.

⁴ satasahassito - Ma.

⁵ ñāṇathavanāyidaṃ - Sī Mu.

434. Ký Sự về Trưởng Lão Nāṇatthavika:

4664. Tôi đã nhìn thấy bậc Tối Thượng Nhân giống như là cây *kaṇikāra* được cháy sáng, như là cây đèn được chiếu sáng, như là kim loại vàng đang tỏa sáng.

4665. Sau khi xếp đặt túi nước, y phục vỏ cây, và bình đựng nước, tôi đã khoác tấm da dê một bên vai rồi đã ngợi ca đức Phật tối thượng rằng:

4666. “*Bạch đấng Đại Hiền Trí, trong khi hủy diệt điều tăm tối được che đậy bởi màng lưới si mê ấy, sau khi thể hiện ánh sáng trí tuệ, Ngài đã vượt qua.*”

4667. *Bạch đấng Vô Thượng, xin Ngài hãy tiếp độ thế gian này bao gồm tất cả. Dầu cho đi khắp trái đất không có gì tương đương với trí tuệ của Ngài.*

4668. *Với trí tuệ ấy, đức Phật được gọi là ‘Đấng Toàn Trí.’ Bạch đấng Đại Hùng, con xin đánh lễ đấng Toàn Trí không gì che lấp ấy.”*

4669. (Kể từ khi) tôi đã ngợi ca đức Phật tối thượng trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc ngợi ca trí tuệ.

4670. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4671. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4672. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Nāṇatthavika¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Nāṇatthavika là phần thứ tư.

--ooOoo--

435. Ký Sự về Trưởng Lão Uccukhaṇḍika:

4673. Tôi đã là người gác cổng ở thành phố Bandhumatī. Tôi đã nhìn thấy đức Phật, đấng Vô Nhiễm, bậc thông suốt về tất cả các pháp.

4674. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã cầm lấy khúc mía và đã dâng cúng đến đức Phật tối thượng, bậc Đại Ân Sĩ Vipassī..

4675. Kể từ khi tôi đã dâng cúng mía trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của khúc mía.

¹ Nāṇatthavika nghĩa là “vị ngợi ca (*thavika*) trí tuệ (*nāṇa*) của đức Phật.”

4676. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
4677. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
4678. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ucchukhaṇḍiko thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Ucchukhaṇḍikattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

436. Kalambadāyakattherāpadānaṃ

4679. Romaso nāma sambuddho vasatī pabbatantare,
kalambaṃ tassa pādasiṃ pasanno sehi pāṇihi.
4680. Catunavute ito kappe yaṃ dānamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi kalambassa idaṃ phalaṃ.
4681. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
4682. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
4683. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Kalambadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Kalambakattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

437. Ambāṭakadāyakattherāpadānaṃ

4684. Vipine buddhaṃ disvāna sayambhuṃ aparājitaṃ,
ambāṭakaṃ gahetvāna sayambhussa adāsahaṃ.
4685. Ekatimse ito kappe yaṃ phalaṃ adadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi phaladānassidaṃ phalaṃ.

4676. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4677. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4678. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Uccukhaṇḍika¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Uccukhaṇḍika là phần thứ năm.

--ooOoo--

436. Ký Sự về Trưởng Lão Kalambadāyaka:

4679. Bậc Tự Giác Ngô tên Romasa ngụ ở trong vùng đồi núi. Được tịnh tín, tôi đã tự tay mình dâng lên Ngài bông hoa *kalamba*.

4680. Kể từ khi tôi đã dâng cúng vật thí trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của bông hoa *kalamba*.

4681. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4682. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4683. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Kalambadāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Kalambadāyaka là phần thứ sáu.

--ooOoo--

437. Ký Sự về Trưởng Lão Ambāṭakadāyaka:

4684. Sau khi nhìn thấy đức Phật, đấng Tự Chủ, bậc không bị đánh bại trong khu rừng, tôi đã cầm lấy trái cây *ambāṭaka* và đã dâng cúng đến đấng Tự Chủ.

4685. Kể từ khi tôi đã dâng cúng trái cây trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

¹ Uccukhaṇḍika nghĩa là “vị liên quan đến khúc (*khaṇḍa*) mía (*ucchu*).”

² Kalambadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) bông hoa *kalamba*.”

4686. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
4687. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
4688. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ambāṭakadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Ambāṭakadāyakattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

438. Harītakadāyakattherāpadānaṃ

4689. Harītaṃ āmalakaṃ ambajambu vibhītaṃ,
kolaṃ bhallātaṃ billaṃ sayamevāharāmaṃ.
4690. Disvāna pabbhāragataṃ jhāyimaṃ jhānarataṃ munimaṃ,
ābādheṇa paṭentaṃ¹ adutiyaṃ mahāmunimaṃ.
4691. Harītaṃ gahetvāna sayambhussa adāsahaṃ,
katamattamhi² bhesajje vyādhi passambhi tāvade.
4692. Pahīnadaratho buddho anumodaniyaṃ akā,³
bhesajjadāneniminā vyādhivūpasamena ca.
4693. Devabhūto manusso vā jāto vā aññajātīyā,
sabbattha sukhito hohi⁴ mā ca te vyādhi āgamā.⁵
4694. Idaṃ vatvāna sambuddho sayambhū aparājito,
nabhaṃ abbhuggami dhīro haṃsarājāva ambare.
4695. Yato harītakamadaṃ⁶ sayambhussa mahesino,
imaṃ jātimupādāya vyādhi me nupajjatha.
4696. Ayaṃ pacchimako mayhaṃ carimo vattate bhavo.
tisso vijjā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

¹ āpīlentaṃ - Ma; āpīlitaṃ - Syā.

² khādamaṭṭamhi - Ma, PTS.

³ anumodamakāsi me - Ma.

⁴ hotu - Ma.

⁵ byādhimāgamā - Ma, Syā.

⁶ harītaṃ dīnaṃ - Ma.

4686. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4687. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4688. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ambātakadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ambātakadāyaka là phân thứ bảy.

--ooOoo--

438. Ký Sự về Trưởng Lão Haritakadāyaka:

4689. Tôi đích thân mang lại các loại trái cây như trái *haritaka*, trái *āmalaka*, trái xoài, trái mận đỏ, trái *vibhītaka*, trái táo, trái *bhallātaka*, và trái *billa*.

4690. Tôi đã nhìn thấy bậc Hiền Trí là vị có thiên chứng, được thích thú về thiền, đã đi đến sườn núi. Bậc Đại Hiền Trí đang bị hành hạ bởi cơn bệnh, không có người thứ hai (phục vụ).

4691. Tôi đã cầm lấy trái *haritaka* và đã dâng cúng đến đấng Tụ Chủ. Khi thuốc men vừa mới tác dụng, cơn bệnh đã lắng dịu ngay lập tức.

4692. Có sự khó chịu đã được loại trừ, đức Phật đã nói lời tùy hỷ rằng: “Do sự dâng cúng thuốc men, và do sự dứt hẳn cơn bệnh, ...

4693. ... mong rằng người được sung sướng ở khắp mọi nơi đều được trở thành vị Thiên nhân hay loài người hoặc ở sanh chủng khác, và bệnh hoạn chớ xảy đến cho người.”

4694. Sau khi nói điều này, bậc Toàn Giác, đấng Tụ Chủ, vị không bị đánh bại, bậc trí tuệ đã bay lên không trung như là chim thiên nga chúa ở trên bầu trời.

4695. Kể từ khi tôi đã dâng cúng trái *haritaka* đến đấng Tụ Chủ, bậc Đại Ẩn Sĩ, cho đến kiếp sống này bệnh hoạn đã không xảy đến cho tôi.

4696. Lần sau cùng này của tôi là sự hiện hữu cuối cùng trong sự luân chuyển, tam minh đã được đắc chứng, lời dạy của đức Phật đã được thực hành.

¹ *Ambātakadāyaka* nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) trái cây *ambātaka*.”

4697. Catunavute ito kappe bhesajjamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi bhesajjassa idaṃ phalaṃ.

4698. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

4699. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

4700. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Haritakadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Haritakadāyakattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

439. Ambapiṇḍiyattherāpadānaṃ

4701. Hatthirājā tadā āsiṃ isādanto urūḷhavā,
vicaranto brahāraññe addasaṃ lokanāyakaṃ.

4702. Ambapiṇḍiṃ¹ gahetvāna adāsiṃ satthuno ahaṃ,
paṭigaṇhi mahāvīro siddhattho lokanāyako.

4703. Mama nijjhāyamānassa paribhuñji tadā jino,
tatha cittaṃ pasādetvā tusitaṃ upapajjaṃ.

4704. Tato ahaṃ cavitvāna cakkavattī ahasahaṃ,
eteneva upāyena anubhotvāna sampadā.

4705. Padhānapahitattohaṃ upasanto nirūpadhi,
sabbāsava pariññāya viharāmi anāsavo.

4706. Catunavute ito kappe yaṃ phalaṃ adadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi phaladānassidaṃ phalaṃ.

4707. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

¹ ambapiṇḍaṃ - Ma.

4697. Kể từ khi tôi đã dâng cúng thuốc men trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của thuốc men.

4698. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4699. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4700. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Harītakadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Harītakadāyaka là phần thứ tám.

--ooOoo--

439. Ký Sự về Trưởng Lão Ambapiṇḍiya:

4701. Khi ấy, tôi đã là con voi chúa có ngà dài như gọng xe, vững chải. Trong khi đi lang thang ở khu rừng bạt ngàn tôi đã nhìn thấy đấng Lãnh Đạo Thế Gian.

4702. Sau khi cầm lấy chùm trái xoài, tôi đã dâng cúng đến bậc Đạo Sư. Đấng Đại Hùng, bậc Lãnh Đạo Thế Gian Siddhattha đã thọ lãnh.

4703. Khi ấy, đấng Chiến Thắng đã thọ dụng trong lúc tôi đang trầm tư. Tại đó, sau khi làm cho tâm được tịnh tín, tôi đã đạt đến cõi trời Đâu Suất.²

4704. Từ nơi ấy tôi đã mệnh chung, và tôi đã trở thành đấng Chuyển Luân Vương. Tôi thọ hưởng sự thành đạt theo đường lối thế ấy.

4705. Có tính khảng quyết về sự nỗ lực, tôi được an tịnh, không còn mầm mống tái sanh. Sau khi biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc, tôi sống không còn lậu hoặc.

4706. Kể từ khi tôi đã dâng cúng trái cây trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

4707. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

¹ Harītakadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) trái cây harītaka.”

² Vị ấy đã chết đi sanh lên cõi trời Đâu Suất (ND).

4708. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

4709. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudama āyasmā Ambapiṇḍiyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Ambapiṇḍiyattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

440. Jambuphaliyattherāpadānaṃ

4710. Padumuttarabuddhassa lokajeṭṭhassa tādino,
piṇḍāya vicarantassa dhāreto¹ uttamaṃ yasaṃ.

4711. Aggaphalaṃ gahetvāna vipasannena cetasā,
dakkhiṇeyyassa vīrassa adāsiṃ satthuno ahaṃ.

4712. Tena kammena dipadinda² lokajeṭṭha narāsabha,
pattomhi acalaṃ ṭhānaṃ hitvā jayaparājayaṃ.

4713. Satasahassee ito kappe yaṃ dānamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi aggadānassidaṃ phalaṃ.

4714. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

4715. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

4716. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudama āyasmā Jambuphaliyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Jambuphaliyattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ

Thero ekavihārī ca saṅkhiko³ pāṭihīrako,
thaviko ucchukhaṇḍi ca kalambambāṭakappadā.⁴
Harītakambapiṇḍi ca jambudo⁵ dasamo sati,
chaḷāsiti ca gāthāyo gaṇitāyo vibhāvīhi.

Ekavihārivaggo catucattālisamo.

--ooOoo--

¹ dhārato - Ma, Syā, PTS.

² dvipadinda - Ma.

³ saṅkhiyo - Ma.

⁴ kalamba-ambāṭakado - Ma.

⁵ ambado - Ma.

4708. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4709. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ambapiṇḍiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ambapiṇḍiya là phần thứ chín.

--ooOoo--

440. Ký Sự về Trưởng Lão Jambuphaliya:

4710. Đức Phật Padumuttara, vị đang nắm giữ danh vọng tối thượng, bậc Trưởng Thượng của thế gian như thế ấy đang đi đó đây để khất thực.

4711. Sau khi thâm hoạch trái cây đầu mùa, với tâm ý trong sạch tôi đã dâng cúng đến đấng Đạo Sư, bậc Anh Hùng xứng đáng sự cúng dường.

4712. “*Bạch đấng Chúa Tể của loài người, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu, nhờ vào nghiệp ấy con đã từ bỏ sự hơn thua và đã đạt được vị thế Bất Động.*”

4713. Kể từ khi tôi đã dâng cúng vật thí trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng vật đầu mùa.

4714. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4715. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4716. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Jambuphaliya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Jambuphaliya là phần thứ mười.

--ooOoo--

Phần Tóm Lược:

Vị trưởng lão sống một mình, vị (thối) tù và vô ốc, vị (tưởng đến) điều kỳ diệu, vị ngợi ca (đức Phật), vị có khúc mía, vị dâng bông hoa *kalamba*, vị dâng trái *ambāṭaka*, vị (dâng) trái cây *harītaka*, vị có chùm xoài, vị dâng trái mận đỏ là thứ mười. Và các câu kệ đã được tính đếm bởi các bậc trí là tám mươi sáu câu kệ.

Phẩm Ekavihārī là phẩm thứ bốn mươi bốn.

--ooOoo--

¹ *Ambapiṇḍiya* nghĩa là “vị liên quan đến chùm (*piṇḍa*) trái xoài (*amba*).”

² *Jambuphaliya* nghĩa là “vị liên quan đến trái cây (*phala*) mận đỏ (*jambu*).”

XLV. VIBHĪṬAKAVAGGO

441. Vibhīṭakamiñjiyattherāpadānaṃ

4717. Kakusandho mahāvīro sabbadhammāna pāragū,
gaṇamhā vūpakatṭho so agamāsi vanantaraṃ.
4718. Bijamiñjaṃ gahetvāna latāya āvuṇiṃ ahaṃ,
bhagavā tamhi samaye jhāyate pabbatantare.
4719. Disvānaḥaṃ devadevaṃ vip̐pasanna cetasā,
dakkhiṇeyyassa vīrassa bijamiñjamadāsahaṃ.
4720. Imasmiññeva kappasmiṃ¹ yaṃ phalaṃ adadiṃ² tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi bījamiñjassidaṃ phalaṃ.
4721. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
4722. Svāgataṃ vata me āsi buddhasettḥassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
4723. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Vibhīṭakamiñjiyo³ thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Vibhīṭakamiñjiyattherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

442. Koladāyakattherāpadānaṃ

4724. Ajinena nivatthohaṃ vākacīradharo tadā,
khāribhāraṃ haritvāna⁴ kolamāharimassamaṃ.⁵
4725. Tamhi kāle sikhī buddho eko adutiyo ahu,
mamassamamupāgañchi⁶ jānanto sabbakālikaṃ.
4726. Sakaṃ cittaṃ pasādetvā vanditvāna ca subbatam,
ubho hatthehi paggayha kolaṃ buddhassadāsahaṃ.
4727. Ekatiṃse ito kappe yaṃ phalaṃ adadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi koladānassidaṃ phalaṃ.

¹ kappamhi - Ma.

² miñjamadadiṃ - Ma;
bījamadadiṃ - Syā.

³ vibhedakabījiyo - Syā.

⁴ khāriyā pūrayitvāna - Ma.

⁵ kolaṃhāsiṃ mamassamaṃ - Ma;
kolaṃ hāsi mamassamaṃ - Syā.

⁶ upāgacchi - Sī Mu, Ma.

XLV. PHẨM VIBHĪṬAKA:

441. Ký Sự về Trưởng Lão Vibhīṭakamiñjiya:

4717. Bậc Đại Hùng Kakusandha là bậc thông suốt về tất cả các pháp. Ngài đã đi vào bên trong khu rừng, tách biệt khỏi đám đông.

4718. Sau khi cầm lấy phần hột và ruột (của trái *vibhīṭaka*), tôi đã buộc lại bằng sợi dây leo. Vào lúc bấy giờ, đức Thế Tôn tham thiền ở trong vùng đồi núi.

4719. Sau khi nhìn thấy vị Trời của chư Thiên, với tâm ý trong sạch tôi đã dâng cúng phần hột và ruột đến đấng Anh Hùng là bậc xứng đáng sự cúng dường.

4720. Ngay trong chính kiếp này kể từ khi tôi đã dâng cúng trái cây, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của phần hột và ruột (của trái cây).

4721. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4722. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4723. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Vibhīṭakamiñjiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Vibhīṭakamiñjiya là phần thứ nhất.

--ooOoo--

442. Ký Sự về Trưởng Lão Koladāyaka:

4724. Khi ấy, là vị mặc y phục vỏ cây, tôi đã trang phục bằng da dê. Tôi đã khuân vác túi nặng trái táo và đã đem về khu ẩn cư.

4725. Vào thời điểm ấy, đức Phật Sikhī đã là vị đơn độc không có người thứ hai. Trong khi biết được về mọi thời điểm, Ngài đã đi đến khu ẩn cư của tôi.

4726. Sau khi làm cho tâm của mình được tịnh tín, tôi đã đánh lễ bậc có sự hành trì tốt đẹp. Đưa ra bằng cả hai tay, tôi đã dâng cúng trái táo đến đức Phật.

4727. Kể từ khi tôi đã dâng cúng trái cây trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái táo.

¹ *vibhīṭakamiñjiya* nghĩa là “vị liên quan đến phần ruột (*miñja*) của trái cây *vibhīṭaka*.”

4728. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

4729. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

4730. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudamā āyasmā Koladāyako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Koladāyakattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

443. Billaphaliyattherāpadānaṃ¹

4731. Candabhāgānadītīre assamo sukato mama,
billarukkhehi² ākiṇṇo nānādumanisevito.

4732. Sugandhaṃ beluvaṃ disvā buddhaseṭṭhamaṇussariṃ,
khāribhāraṃ pūrayitvā tuṭṭho saṃviggamānaso.

4733. Kakusandhaṃ upāgamaṃ billapakkamadāsahaṃ,
puññakkhattassa vīrassa vip̐pasannena cetasā.

4734. Imasmiṃ yeva kappasmiṃ yaṃ phalaṃ adadiṃ³ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi phaladānassidaṃ phalaṃ.

4735. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

4736. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

4737. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudamā āyasmā Billaphaliyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Billaphaliyattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

¹ Billiyatthera apadānaṃ - Ma.

² belurukkhehi - Sī Mu, PTS; veluvarukkhehi - Syā.

³ yaṃ phalamadadiṃ - Ma.

4728. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4729. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4730. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Koladāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Koladāyaka là phần thứ nhì.

--ooOoo--

443. Ký Sự về Trưởng Lão Billaphaliya:

4731. Khu ẩn cư của tôi đã khéo được xây dựng ở bờ sông Candabhāgā, được rải rác với những cây *billa*, được mọc lên với nhiều giống cây khác loại.

4732. Sau khi nhìn thấy trái cây *billa* có mùi thơm ngát, tôi đã tưởng nhớ đến đức Phật tối thượng. Được hớn hở, với tâm ý bị chấn động tôi đã làm đầy gói nặng.

4733. Tôi đã đi đến (đức Phật) Kakusandha và đã dâng cúng trái cây *billa* đã chín đến Phước Điền, đến đấng Anh Hùng với tâm ý trong sạch.

4734. Ngay trong chính kiếp này kể từ khi tôi đã dâng cúng trái cây, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

4735. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4736. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4737. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Billaphaliya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Billaphaliya là phần thứ ba.

--ooOoo--

¹ *Koladāyaka* nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) trái táo (*kola*).”

² *Billaphaliya* nghĩa là “vị liên quan đến trái cây (*phala*) có tên là *billa*.”

444. Bhallātakadāyakattherāpadānaṃ¹

4738. Suvanṇavaṇṇaṃ sambuddhaṃ battiṃsavaraḷakkhaṇaṃ,
pavanaggena² gacchantaṃ sālarājaṃva phullitaṃ.
4739. Tiṇattharaṃ pañṇapetvā buddhasettḥamayācahaṃ,
anukampatu maṃ buddho bhikkhamicchāmi dātave.
4740. Anukampako kāruṇiko atthadassī mahāyaso,
mama saṅkappamaññāya oruhī mama assame.
4741. Oruhitvāna³ sambuddho nisīdi paṇṇasanthare,
bhallātaṃ gahetvāna buddhasettḥassadāsahaṃ.
4742. Mama nijjhāyamānassa paribhuñji tadā jino,
tatta cittaṃ pasādetvā abhivandiṃ tadā jinaṃ.
4743. Atthārase kappasate yaṃ phalaṃ adadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi phaladānassidaṃ phalaṃ.
4744. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
4745. Svāgataṃ vata me āsi buddhasettḥassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
4746. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca atthime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Bhallātakadāyako thero imā gāthāyo
abhāsittḥāti.

Bhallātakadāyakattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

445. Uttalipupphiyattherāpadānaṃ

4747. Nigrodhe haritobhāse saṃvirūḷhamhi pādape,
uttalimālaṃ⁴ paggayha bodhiyā abhiropayim.
4748. Imasmiṃ yeva kappamhi yaṃ pupphamabhiropayim,
duggatiṃ nābhijānāmi bodhipūjāyidaṃ phalaṃ.

¹ Bhallātakadāyakattherāpadānaṃ - Ma.

² vipinaggena - Ma.

³ oruyahitvāna - Sī Mu; orohitvāna - Ma, Syā.

⁴ ummāmālaṃ hi - Syā; utuḷhimālaṃ - PTS.

444. Ký Sự về Trưởng Lão Bhallātakadāyaka:

4738. Đấng Toàn Giác có màu da vàng chói, có ba mươi hai hảo tướng tựa như cây *sālā* chúa đã được trở hoa, đang di chuyển ở phía trên chóp đỉnh của khu rừng bao la.

4739. Tôi đã xếp đặt tấm trái cỏ và đã cầu xin đức Phật tối thượng rằng: “Xin đức Phật hãy thương tưởng đến con, con muốn dâng cúng vật thực.”

4740. Sau khi biết được ý định của tôi, đấng Bi Mẫn, vị có lòng thương tưởng, có danh tiếng lớn lao Atthadassī đã ngự xuống khu ẩn cư của tôi.

4741. Sau khi ngự xuống, đấng Toàn Giác đã ngồi xuống ở tấm thảm lá cỏ. Tôi đã cầm lấy trái cây *bhallātaka* và đã dâng cúng đến đức Phật tối thượng.

4742. Khi ấy, đấng Chiến Thắng đã thọ dụng trong lúc tôi đang trầm tư. Tại đó, sau khi làm cho tâm được tịnh tín, tôi đã đánh lễ đấng Chiến Thắng.

4743. Kể từ khi tôi đã dâng cúng trái cây trước đây một ngàn tám trăm kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

4744. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4745. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4746. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Bhallātakadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Bhallātakadāyaka là phân thứ tư.

--ooOoo--

445. Ký Sự về Trưởng Lão Uttalipupphiya:

4747. Tôi đã lấy ra tràng hoa *uttalī* và đã dâng lên cội Bồ Đề là cây *Nigrodha* đã được phát triển có ánh sáng màu xanh.

4748. Việc tôi đã dâng lên bông hoa là ngay trong chính kiếp này, tôi không biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường cội Bồ Đề.

¹ *Bhallātakadāyaka* nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) trái cây *bhallātaka*.”

4749. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

4750. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

4751. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Uttalipupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Uttalipuphiyattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

446. Ambāṭakiyattherāpadānaṃ

4752. Supupphitaṃ sālavanaṃ ogayha vessabhū muni,
nisīdi giriduggesu abhijātova kesarī.

4753. Pasannacitto sumano ambāṭakamapūjayiṃ,
puññakkhettaṃ mahāvīraṃ¹ pasanno sehi pāṇihi.

4754. Ekatiṃse ito kappe yaṃ pupphamabhiropayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.

4755. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

4756. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

4757. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ambāṭakiyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Ambāṭakiyattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

447. Sīhāsanikattherāpadānaṃ

4758. Padumuttarassa bhagavato sabbabhūtahitesino,
pasannacitto sumano sīhāsanamadāsahaṃ.

4759. Devaloke manusse vā yattha yattha vasāmahaṃ,
labhāmi vipulaṃ vyamaṃ sīhāsanassidaṃ phalaṃ.

¹ anuttaraṃ - Ma.

4749. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4750. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4751. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Uttalipupphiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Uttalipupphiya là phần thứ năm.

--ooOoo--

446. Ký Sự về Trưởng Lão Ambāṭakiya:

4752. Sau khi đi sâu vào trong rừng cây *sālā* khéo được trở hoa, bậc Hiền Trí Vessabhū đã ngồi xuống ở những nơi hiểm trở của ngọn núi trông như là con sư tử đã được sanh ra cao quý.

4753. Được tịnh tín, tôi đã tự tay mình cúng dường (bông hoa) *ambāṭaka* đến Phước Điền, đến bậc Đại Hùng với tâm tịnh tín với ý vui mừng.

4754. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

4755. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4756. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4757. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ambāṭakiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ambāṭakiya là phần thứ sáu.

--ooOoo--

447. Ký Sự về Trưởng Lão Sīhāsanika:

4758. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã dâng cúng bảo tọa sư tử đến đức Thế Tôn Padumuttara là bậc tâm cầu lợi ích cho tất cả chúng sanh.

4759. Ở bất cứ nơi đâu tôi sinh sống, ở thế giới chư Thiên hoặc ở loài người, tôi đạt được cung điện đồ sộ; điều này là quả báu của bảo tọa sư tử.

¹ *Uttalipupphiya* nghĩa là “vị có liên quan đến bông hoa (*puppha*) *uttalī*.”

² *Ambāṭakiya* nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa *ambāṭaka*.”

4760. Soṇṇamayā rūpimayā lohitaṅkamayā¹ bahū,
maṇimayā ca pallaṅkā nibbattanti mamaṃ sadā.
4761. Bodhiyā āsanaṃ katvā jalajuttamanāmino,
ucce kule pajāyāmi aho dhammasudhammatā.
4762. Satasahassee ito kappe sīhāsanamakāsahaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi sīhāsanassidaṃ phalaṃ.
4763. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
4764. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
4765. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sīhāsaniko thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Sīhāsanikattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

448. Pādapīṭhiyattherāpadānaṃ

4766. Sumedho nāma sambuddho aggo kāruṅiko muni,
tārayitvā bahū satte nibbuto so mahāyaso.
4767. Sīhāsanassa sāmantā sumedhassa mahesino,
pasannacitto sumano pādapīṭhamakārayiṃ.
4768. Katvāna kusalaṃ kammaṃ sukhapākaṃ sukhudrayaṃ,
puññakammena saṃyutto tāvatimsamagacchahaṃ.
4769. Tattha me vasamānassa puññakammasamaṅgino,
padāni uddharantassa soṇṇapīṭhā bhavanti me.
4770. Lābhā tesāṃ suladdhaṃ vo ye labhanti upassutiṃ,
nibbute kāraṃ katvāna labhanti vipulaṃ sukhaṃ.

¹ lohitaṅgamayā - Ma.

4760. Và có nhiều chiếc ghế bành làm bằng vàng, làm bằng bạc, làm bằng hồng ngọc, làm bằng ngọc ma-ni luôn luôn hiện ra cho tôi.

4761. Sau khi đã thực hiện chỗ ngồi giác ngộ cho vị tên Padumuttara, tôi được sanh ra trong gia đình thượng lưu. Ôi tính chất tốt đẹp của Giáo Pháp!

4762. (Kể từ khi) tôi đã thực hiện bảo tọa sư tử trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của bảo tọa sư tử.

4763. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4764. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4765. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sīhāsanika¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sīhāsanika là phần thứ bảy.

--ooOoo--

448. Ký Sự về Trưởng Lão Pādapīṭhiya:

4766. Đấng Toàn Giác Sumedha là đấng Bi Mẫn cao cả, bậc Hiền Trí. Sau khi đã giúp cho nhiều chúng sanh vượt qua, vị có danh vọng lớn lao ấy đã Niết Bàn.

4767. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã thực hiện ghế kê chân ở bên cạnh bảo tọa sư tử của bậc Đại Ẩn Sĩ Sumedha.

4768. Tôi đã thực hiện nghiệp tốt lành (là nghiệp) có kết quả là sự an lạc, đưa đến sự an lạc. Được gắn liền với nghiệp phước thiện, tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

4769. Trong khi sống ở tại nơi ấy, tôi là người có được nghiệp phước thiện, khi tôi giở các bàn chân lên là có những chiếc ghế đầu vàng hiện ra cho tôi.

4770. Những người nào có được sự lắng nghe ở Ngài, các sự lợi ích cho họ đã được đạt thành tốt đẹp. (Thậm chí) sau khi thể hiện sự tôn kính đến bậc đã Niết Bàn, họ (cũng) đạt được sự an lạc lớn lao.

¹ Sīhāsanika nghĩa là “vị liên quan đến bảo tọa (āsana) sư tử (sīha),” là chỗ ngồi ở cội cây Bồ Đề (bodhiyā āsanam) và trên chỗ ngồi đó đức Phật đã chứng quả vị Giác Ngộ (ND).

4771. Mayāpi sukataṃ kammaṃ vāṇijjaṃ suppayojitaṃ,
pādapīṭhaṃ karitvāna soṇṇapīṭhaṃ labhāmahaṃ.
4772. Yaṃ yaṃ disaṃ pakkamāmi kenaci paccayenaṃ,¹
soṇṇapīṭhe akkamāmi puññakammassidaṃ phalaṃ.
4773. Tiṃsakappasahassamhi yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi pādapīṭhassidaṃ phalaṃ.
4774. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
4775. Svāgataṃ vata me āsi buddhassetṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
4776. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudam āyasmā Pādapīṭhiyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Pādapīṭhiyattherassa apadānaṃ aṭṭhamam.

--ooOoo--

449. Vedikārakattherāpadānaṃ

4777. Padumuttarabuddhassa² bodhiyā pādaputtame,
vedikaṃ sukataṃ katvā sakaṃ cittaṃ pasādayiṃ.
4778. Atoḷārāni³ bhaṇḍāni katāni akatāni ca,
antaḷikkhā pavassanti vedikāya idaṃ phalaṃ.
4779. Ubhato vyūḷhasaṅgāme pakkhandanto bhayānake,
bhayabheravaṃ na passāmi vedikāya idaṃ phalaṃ.
4780. Mama saṅkappamaññāya vyamaṃ nibbattate subhaṃ,
sayanāni mahagghāni vedikāya idaṃ phalaṃ.
4781. Satasahassee ito kappe yaṃ vedikamakārayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi vedikāya idaṃ phalaṃ.
4782. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

¹ kiccayenaṃ - Ma, Syā.

² padumuttarassa bhagavato - Ma.

³ athoḷārāni - Sī Mu; aggoḷārāni - Syā; atholārāni - PTS.

4771. Việc làm cũng đã được tôi thực hiện tốt đẹp, việc đổi trao đã được gắn liền tốt đẹp. Sau khi thực hiện chiếc ghế kê chân, tôi đạt được chiếc ghế đầu vàng.

4772. Bất cứ phương nào tôi ra đi vì bất cứ lý do gì, tôi đều bước đi ở trên chiếc ghế đầu vàng; điều này là quả báu của nghiệp phước thiện.

4773. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây ba mươi ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của ghế kê chân.

4774. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4775. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4776. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Pādapīṭhiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Pādapīṭhiya là phần thứ tám.

--ooOoo--

449. Ký Sự về Trưởng Lão Vedikāraka:

4777. Sau khi thực hiện viên rào đã được làm khéo léo ở cội cây Bồ Đề tối thượng của đức Phật Padumuttara, tôi đã làm cho tâm của mình được tịnh tín.

4778. Các vật dụng nhân tạo và thiên nhiên vô cùng sang trọng đã từ không trung rơi xuống; điều này là quả báu của cái viên rào.

4779. Trong khi lao vào cuộc chiến đấu kinh hoàng nổ ra từ hai phe, tôi không nhìn thấy sự kinh hoàng và hãi sợ; điều này là quả báu của cái viên rào.

4780. Sau khi biết được ước muốn của tôi, cung điện được sanh lên, xinh đẹp, với những chiếc giường trị giá lớn lao; điều này là quả báu của cái viên rào.

4781. (Kể từ khi) tôi đã xây dựng cái viên rào trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của cái viên rào.

4782. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

¹ Pādapīṭhiya nghĩa là “vị liên quan đến cái ghế (pīṭha) kê chân (pāda).”

4783. Svāgataṃ vata me āsi buddhasettḥassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

4784. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Vedikārako thero imā gāthāyo abhāsittḥāti.

Vedikārattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

450. Bodhighariyattherāpadānaṃ¹

4785. Siddhatthassa bhagavato dipadindassa tādino,
pasannacitto sumano bodhigharamakārayiṃ.

4786. Tusitaṃ upapannomhi vasāmi ratane ghare,
na me sītaṃ vā uṇhaṃ vā vāto gatte na samphuse.

4787. Pañcasatṭhimhito kappe cakkavattī ahasahaṃ,
kāsiṃ nāma nagaraṃ vissakammena² māpitaṃ.

4788. Dasayojana-āyāmaṃ aṭṭhayanavittḥataṃ,
na tamhi nagare atthi kaṭṭhaṃ vallī ca mattikā.

4789. Tiriyaṃ yojanaṃ āsi aḍḍhayanavittḥato,³
maṅgalo nāma pāsādo vissakammena māpito.

4790. Cullāsītisahassāni thambhā soṇṇamayā ahuṃ,
maṇimayā ca niyyūhā chadanaṃ rūpiyaṃ ahu.

4791. Sabbasoṇṇamayāṃ gharaṃ vissakammena māpitaṃ,
ajjhāvutthaṃ mayā etaṃ gharadānassidaṃ phalaṃ.

4792. Te sabbe anubhotvāna devamānusake bhava,
ajja pattomhi nibbānaṃ santipadamanuttaraṃ.

4793. Catunavute ito kappe⁴ bodhigharamakārayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi gharadānassidaṃ phalaṃ.

4794. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

4795. Svāgataṃ vata me āsi buddhasettḥassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

¹ Bodhigharadāyakattherāpadāna - Ma.

² visukammena - Syā.

³ addhayanavittḥataṃ - Ma, PTS.

⁴ tiṃsakappasahassamhi - Ma, Syā.

4783. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4784. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Vedikāraka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Vedikāraka là phần thứ chín.

--ooOoo--

450. Ký Sự về Trưởng Lão Bodhighariya:

4785. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã cho thực hiện căn nhà ở cõi Bồ Đề của đức Thế Tôn Siddhattha là vị Chúa Tể của loài người như thế ấy.

4786. Tôi đạt đến cõi trời Đâu Suất. Tôi sống ở trong ngôi nhà châu báu. Sự lạnh hoặc sự nóng không có đến tôi, gió không chạm vào thân thể của tôi.

4787. Trước đây sáu mươi lăm kiếp, tôi đã là đấng Chuyển Luân Vương. Có thành phố tên là Kāsika đã được hóa hiện ra bởi vị Trời Vissakamma.

4788. (Thành phố này) dài mười do-tuần, rộng tám do-tuần. Ở trong thành phố này không có gỗ, dây thừng, và gạch ngói.

4789. Có tòa lâu đài tên là Maṅgala đã được hóa hiện ra bởi vị Trời Vissakamma. Chiều ngang đã là một do-tuần, chiều rộng nửa do-tuần.

4790. Đã có tám mươi bốn ngàn cột làm bằng vàng và các tháp nhọn làm bằng ngọc ma-ni, mái che đã là bằng bạc.

4791. Có ngôi nhà làm bằng vàng toàn bộ đã được hóa hiện ra bởi vị Trời Vissakamma. Nơi này đã được tôi cư ngụ; điều này là quả báu của việc dâng cúng căn nhà.

4792. Sau khi thọ hưởng tất cả các thứ ấy ở cõi trời và người, hôm nay tôi đã đạt đến Niết Bàn là vị thế an tịnh không gì hơn được.

4793. (Kể từ khi) tôi đã cho thực hiện căn nhà ở cõi Bồ Đề trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng căn nhà.

4794. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4795. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

¹ Vedikāraka nghĩa là “vị thực hiện (kāraka) cái viền rào (vedi, vedikā).”

4796. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
 chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
 Itthaṃ sudaṃ āyasmā Bodhighariyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Bodhighariyattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ

Viṭabhīkī kolaphalī billa bhallātakappadā,¹
 uttalambātakī² ceva āsanī pādapiṭhako.
 Vediko bodhighariko gāthāyo gaṇitā viha,
 ekūnāsītikā sabbā asmiṃ vagge sakittitā.

Vibhītakavaggo pañcacattāḷisamo.

--ooOoo--

XLVI. JAGATIDĀYAKAVAGGO

451. Jagatidāyakattherāpadānaṃ

4797. Dhammadassissa munino bodhiyā pādaputtame,
 pasannacitto sumano jagatiṃ kārayiṃ ahaṃ.

4798. Darito pabbatāto vā³ rukkhato patito ahaṃ,
 cuto patiṭṭhaṃ vindāmi jagatiyā idaṃ phalaṃ.

4799. Na me corā pasahanti⁴ nātimaññeti khattiyo,⁵
 sabbāmitte 'tikkamāmi jagatiyā idaṃ phalaṃ.

4800. Yaṃ yaṃ yonupapajjāmi devattaṃ atha mānusaṃ,
 sabbattha pūjito homi jagatiyā idaṃ phalaṃ.

4801. Aṭṭhārase kappasate jagatiṃ kārayiṃ ahaṃ,
 duggatiṃ nābhijānāmi jagatidānassidaṃ phalaṃ.

4802. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
 nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

4803. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
 tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

4804. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
 chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Jagatidāyako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Jagatidāyakattherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

¹ billabhallātakappado - Ma, Syā.

² nigrodhambātakī - Sī Mu, PTS.

³ darito pabbatato vā - Ma, PTS.

⁴ vihesanti - Ma, Syā.

⁵ nātimaññanti khattiyā - Ma, Syā.

4796. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Bodhighariya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Bodhighariya là phần thứ mười.

--ooOoo--

Phân Tóm Lược:

Vị có trái cây *vibhīṭaka*, vị dâng trái táo, vị dâng trái *billa*, vị dâng trái *bhallāṭaka*, vị dâng tràng hoa *uttalī*, vị dâng bông hoa *ambāṭaka*, luôn cả vị có chỗ ngồi, vị dâng ghế kê chân, vị làm cái viền rào, vị cho thực hiện căn nhà của cội Bồ Đề. Ở đây, các câu kệ đã được tính đếm là bảy mươi chín câu, tất cả đã được thuật lại ở phẩm này.

Phẩm Vibhīṭaka là phẩm thứ bốn mươi lăm.

--ooOoo--

XLVI. PHẨM JAGATIDĀYAKA:

451. Ký Sự về Trưởng Lão Jagatidāyaka:

4797. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã cho thực hiện nền đất ở cội cây Bồ Đề tối thượng của bậc Hiền Trí Dhammadassī.

4798. Dầu tôi bị ngã từ vực thẳm, từ ngọn núi, hoặc từ thân cây, chết đi tôi có được sự nâng đỡ; điều này là quả báu của nền đất.

4799. Lũ trộm cướp không áp bức tôi, các vị Sát-đế-ly không xem thường tôi, tôi vượt trội tất cả các kẻ thù; điều này là quả báu của nền đất.

4800. Ở nơi nào tôi đi tái sanh đầu là bản thể Thiên nhân hay nhân loại, tôi đều được tôn vinh ở tất cả các nơi; điều này là quả báu của nền đất.

4802. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4803. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4804. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Jagatidāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Jagatidāyaka là phần thứ nhất.

--ooOoo--

¹ Bodhighariya nghĩa là “vị liên quan đến căn nhà (*ghara*) ở cội cây Bồ Đề (*bodhi*).”

² Jagatidāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) nền đất (*jagati*) ở cội cây Bồ Đề.”

452. Morahatthiyattherāpadānaṃ

4805. Morahatthaṃ gahetvāna upesiṃ lokanāyakaṃ,
pasannacitto sumano morahatthamadāsahaṃ.
4806. Iminā morahatthena cetanā paṇidhīhi ca,
nibbāyimsu tayo aggī labhāmi vipulaṃ sukhaṃ.
4807. Aho buddhā¹ aho dhammā² aho no satthusampadā,
datvānaṃ morahatthaṃ labhāmi vipulaṃ sukhaṃ.
4808. Tiyaggi³ nibbutā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
sabbāsavaṃ parikkhīṇā natthi 'dāni punabbhavo.
4809. Ekatiṃse ito kappe yaṃ dānamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi morahatthassidaṃ phalaṃ.
4810. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
4811. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
4812. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiñṇā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudam āyasmā Morahatthiyo thero imā gāthāyo
abhāsittāti.

Morahatthiyattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

453. Sīhāsanavījakattherāpadānaṃ

4813. Tissassāhaṃ bhagavato bodhirukkhamavandisaṃ,
paggayha vījanaṃ tattha sīhāsanamavījayaṃ.
4814. Dvenavute ito kappe sīhāsanamavījahaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi vījanāya idaṃ phalaṃ.
4815. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

¹ buddho - Ma.

² dhammo - Ma.

³ tidhaggi - Syā; tivaggi - PTS.

452. Ký Sự về Trưởng Lão Morahatthiya:

4805. Tôi đã cầm lấy cánh quạt lông công và đã đi đến đấng Lãnh Đạo Thế Gian. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã dâng cúng cánh quạt lông công.

4806. Do cánh quạt lông công này và do các nguyện lực của tác ý, ba ngọn lửa¹ đã được dập tắt, tôi đạt được sự an lạc lớn lao.

4807. Ôi chư Phật! Ôi Giáo Pháp! Ôi sự thành tựu của bậc Đạo Sư chúng ta! Sau khi dâng cúng cánh quạt lông công, tôi đạt được sự an lạc lớn lao.

4808. Ba ngọn lửa (tham sân si) của tôi đã được dập tắt, tất cả các hữu đã được xóa sạch, tất cả các lậu hoặc đã được đoạn tận, giờ đây không còn tái sanh nữa.

4809. Kể từ khi tôi đã cúng dường vật thí trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của cánh quạt lông công.

4810. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4811. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4812. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Morahatthiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Morahatthiya là phần thứ nhì.

--ooOoo--

453. Ký Sự về Trưởng Lão Sīhāsanavījaka:

4813. Tôi đã đánh lễ cội cây Bồ Đề của đức Thế Tôn Tissa. Tôi đã lấy ra cây quạt và đã hầu quạt bảo tọa sư tử ở tại nơi ấy.

4814. (Kể từ khi) tôi đã hầu quạt bảo tọa sư tử trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc hầu quạt.

4815. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

¹ Ba ngọn lửa là lửa tham, lửa sân, và lửa si (ND).

² *Morahatthiya* nghĩa là “vị liên quan đến cái cánh (*hattha*) của chim công (*mora*),” diễn dịch là cánh quạt lông công (ND).

4816. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

4817. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sīhāsanavījako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Sīhāsanavījakattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

454. Ti-ukkādhārakattherāpadānaṃ

4818. Padumuttarabuddhassa bodhiyā pādaputtame,
pasannacitto sumano tayo ukkā adhārayiṃ.

4819. Satasahassee ito kappe sohaṃ ukkamadhārayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi ukkādanassidaṃ phalaṃ.

4820. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

4821. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

4822. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ti-ukkādhārako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Ti-ukkādhārakattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

455. Akkamanadāyakattherāpadānaṃ

4823. Kakusandhassa munino brāhmaṇassa vusīmato,
divāvihāraṃ vajato akkamanamadāsahaṃ.

4824. Imasmiṃ yeva kappasmiṃ yaṃ dānamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi akkamanassidaṃ phalaṃ.

4825. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

4816. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4817. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sīhāsanavījaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sīhāsanavījaka là phần thứ ba.

--ooOoo--

454. Ký Sự về Trưởng Lão Ti-ukkādhāraka:

4818. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã cầm ba ngọn đuốc ở cội cây Bồ Đề tối thượng của đức Phật Padumuttara.

4819. (Kể từ khi) tôi đây đã cầm ngọn đuốc trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng ngọn đuốc.

4820. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4821. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4822. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ti-ukkādhāraka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ti-ukkādhāraka là phần thứ tư.

--ooOoo--

455. Ký Sự về Trưởng Lão Akkamanadāyaka:

4823. Tôi đã dâng cúng tám lót chân đến đấng Hiền Trí Kakusandha, vị Bà-la-môn toàn hảo, trong lúc Ngài đang tiến hành việc nghỉ ngơi giữa ngày.

4824. Ngay trong chính kiếp này kể từ khi tôi đã dâng cúng vật thí, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của tám lót chân.

4825. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

¹ Sīhāsanavījaka nghĩa là “vị quạt mát (vījaka) bảo tọa sư tử (sīhāsana).”

² Ti-ukkādhāraka nghĩa là “vị cầm (dhāraka) ba (ti) ngọn đuốc (ukkā).”

4826. Svāgataṃ vata me āsi buddhasettḥassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

4827. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Akkamanadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Akkamanadāyakattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

456. Vanakoraṇḍiyattherāpadānaṃ

4828. Siddhatthassa bhagavato lokajettḥassa tādino,
vanakoraṇḍamādāya buddhassa abhiropayim.

4829. Catunavute ito kappe yaṃ pupphamabhiropayim,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.

4830. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

4831. Svāgataṃ vata me āsi buddhasettḥassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

4832. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Vanakoraṇḍiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Vanakoraṇḍiyattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

(Vīsatiṃ bhāṇavāraṃ).

--ooOoo--

457. Ekachattiyattherāpadānaṃ

4833. Aṅgārajātā paṭhavī¹ kukkulānugatā mahī,
padumuttaro bhagavā abbhokāsambhi caṅkami.

4834. Paṇḍaraṃ chattamādāya addhāna paṭipajjahaṃ,
tatha disvāna sambuddhaṃ vitti me upapajjatha.

¹ pathavī - Ma; puthuvī - PTS.

4826. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4827. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Akkamanadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Akkamanadāyaka là phần thứ năm.

--ooOoo--

456. Ký Sự về Trưởng Lão Vanakoraṇḍiya:

4828. Tôi đã cầm lấy bông hoa *koraṇḍa* rừng và đã dâng lên đức Phật, đấng Thế Tôn Siddhattha, bậc Trưởng Thượng của thế gian như thế ấy.

4829. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

4830. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4831. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4832. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Vanakoraṇḍiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Vanakoraṇḍiya là phần thứ sáu.

(Tụng phẩm thứ hai mươi).

--ooOoo--

457. Ký Sự về Trưởng Lão Ekachattiya:

4833. Trái đất này sanh ra than hùng, mặt đất trở thành tro nóng. Đức Thế Tôn Padumuttara đã đi kinh hành ở ngoài trời.

4834. Sau khi cầm lấy chiếc lọng che màu trắng, tôi đã đi đường xa. Sau khi nhìn thấy đấng Toàn Giác ở tại nơi ấy, niềm hạnh phúc đã khởi đến cho tôi.

¹ *Akkamanadāyaka* nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) tẩm lót chân (*akkamana*).”

² *Vanakoraṇḍiya* nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa *koraṇḍa* rừng (*vana*).”

4835. Marīciyotthaṭā¹ bhūmi aṅgārava mahī ayaṃ,
upavāyanti² mahāvātā sarīrassāsukhepanā.³
4836. Sītaṃ uṇhaṃ vihanantaṃ⁴ vātātapanivāraṇaṃ,
paṭigaṇha imaṃ chattaṃ phassayissāmi nibbutiṃ.
4837. Anukampako kāruṇiko padumuttaro mahāisi,⁵
mama saṅkappamaññāya paṭigaṇhi tadā jino.
4838. Tiṃsakappāni devindo devarajjamakārayiṃ,
satānaṃ pañcakkhattuñca cakkavattī ahasahaṃ.
4839. Padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṅkhiyaṃ,
anubhomi sakaṃ kammaṃ pubbe sukataṃmattano.
4840. Ayaṃ me pacchimā jāti carimo vattate bhavo,
ajjāpi setacchattaṃ me sabbakālaṃ dhariyati.
4841. Satasahassee ito kappe yaṃ chattaṃmadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi chattaṃdānassidaṃ phalaṃ.
4842. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
4843. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
4844. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ekachattiyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Ekachattiyattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

458. Jātipupphiyattherāpadānaṃ

4845. Parinibbute bhagavati padumuttare mahāyase,
pupphavaṭaṃsake katvā⁶ sarīramabhiropayiṃ.
4846. Tattha cittaṃ pasādetvā nimmāṇaṃ agamāsahaṃ,
devalokagato santo puññakammaṃ sarāmahaṃ.

¹ marīcivophunā - Syā, marīcivophuṭā - PTS.

² upahanti - Ma; upaṭṭhanti - Syā.

³ sarīrakāyukhopanā - Syā.

⁴ vihanti - Syā; viharanti - PTS.

⁵ mahāyaso - Ma, Syā, PTS.

⁶ pupphacaṅkoṭake gahetvā - Syā.

4835. Mặt đất được phủ lên bởi màn ảo ảnh, trái đất này toàn là than hừng. Có cơn gió mạnh thổi đến làm mất đi sự thoải mái của cơ thể.

4836. “Xin Ngài hãy thọ lãnh chiếc lọng che này diệt trừ được sự lạnh và nóng, có sự cản ngăn đối với sức nóng của cơn gió, con sẽ được chạm đến sự tịch diệt.”

4837. Sau khi biết được ý định của tôi, bậc Thương Tướng, đấng Bi Mãn, bậc Đại Ân Sĩ, đấng Chiến Thắng Padumuttara khi ấy đã thọ lãnh.

4838. Tôi đã là vị Chúa của chư Thiên cai quản Thiên quốc ba mươi kiếp. Và tôi đã trở thành đấng Chuyển Luân Vương năm trăm lần.

4839. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm. Tôi thọ hưởng nghiệp của chính mình đã được bản thân thực hiện tốt đẹp trước đây.

4840. Đây là lần sinh ra sau cùng của tôi, là lần hiện hữu cuối cùng trong sự luân chuyển. Ngay cả hôm nay cũng có chiếc lọng che màu trắng được cầm che cho tôi trong mọi thời điểm.

4841. Kể từ khi tôi đã dâng cúng chiếc lọng che trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng chiếc lọng.

4842. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4843. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4844. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ekachattiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ekachattiya là phần thứ bảy.

--ooOoo--

458. Ký Sự về Trưởng Lão Jātipupphiya:

4845. Khi đức Thế Tôn Padumuttara, bậc có danh vọng lớn lao viên tịch Niết Bàn, tôi đã làm những vòng hoa đội đầu rồi đã đặt lên nhục thân (của Ngài).

4846. Tại nơi ấy, sau khi làm cho tâm được tịnh tín, tôi đã đi đến cõi Hóa Lạc Thiên. Trong khi sống ở thế giới chư Thiên, tôi nhớ lại nghiệp phước thiện.

¹ Ekachattiya nghĩa là “vị liên quan đến một (eka) chiếc lọng che (chatta).”

4847. Ambarā pupphavasso me sabbakālaṃ pavassati,
saṃsarāmi manusse ce rājā homi mahāyaso.
4848. Tahim kusumavasso me abhivassati sabbadā,
tasseva¹ pupphapūjāya vāhasā sabbadassino.
4849. Ayaṃ pacchimako mayhaṃ carimo vattate bhavo,
ajjāpi pupphavasso me abhivassati sabbadā.
4850. Satahasse ito kappe yaṃ pupphamabhiropayim,
duggatiṃ nābhijānāmi dehapūjāyidaṃ phalaṃ.
4851. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
4852. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
4853. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Jātipupphiyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Jātipupphiyattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

459. Paṭtipupphiyattherāpadānaṃ

4854. Nīharante sarīramhi vajjamānāsu bherisu,
pasannacitto sumano paṭtipupphamapūjayim.
4855. Satahasse ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayim,
duggatiṃ nābhijānāmi dehapūjāyidaṃ phalaṃ.
4856. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
4857. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
4858. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Paṭtipupphiyo² thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Paṭtipupphiyattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

¹ kāyesu - Syā; tāyeva - PTS.

² sattipaṇṇiyo - Syā, PTS.

4847. Có cơn mưa bông hoa từ bầu trời rơi xuống ở tôi vào mọi thời điểm. Nếu tôi luân hồi ở loài người, tôi là vị vua có danh vọng lớn lao.

4848. Tại nơi ấy có cơn mưa bông hoa rơi xuống ở tôi vào mọi lúc, do nhờ tác động của sự cúng dường bông hoa đến chính Ngài ấy là bậc có sự nhìn thấy tất cả.

4849. Lần sau cùng này của tôi là sự hiện hữu cuối cùng trong sự luân chuyển. Ngay cả hôm nay cũng có cơn mưa bông hoa rơi xuống ở tôi vào mọi lúc.

4850. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường nhục thân (đức Phật).

4851. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4852. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4853. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Jātipupphiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Jātipupphiya là phần thứ tám.

--ooOoo--

459. Ký Sự về Trưởng Lão Paṭṭipupphiya:

4854. Khi nhục thân (đức Phật) được đưa đi, khi những chiếc trống đang được vỗ lên, tôi đã cúng dường bông hoa *paṭṭi* với tâm tịnh tín, với ý vui mừng.

4855. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường nhục thân (đức Phật).

4856. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4857. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4858. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Paṭṭipupphiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Paṭṭipupphiya là phần thứ chín.

--ooOoo--

¹ *Jātipupphiya* nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *jāti*.”

² *Paṭṭipupphiya* nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *paṭṭi*.”

460. Gandhapūjakattherāpadānaṃ

4859. Citesu kayiramānesu¹ nānāgandhe samāhaṭṭe
pasannacitto sumano gandhamuṭṭhimapūjayiṃ.

4860. Satasahasse ito kappe citakaṃ yamapūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi citapūjāyidaṃ phalaṃ.

4861. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

4862. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

4863. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Gandhapūjako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Gandhapūjakattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ

Jagatī morahatthī ca āsanī ukkadhārako,
akkamī vanakoraṇḍi chattado jātipūjako.
Paṭṭipupphī ca yo thero dasamo gandhapūjako,
sattasaṭṭhi ca gāthāyo gaṇitāyo vibhāvihi.

Jagatidāyakavaggo chacattāḷisamo.

--ooOoo--

XLVII. SĀLAKUSUMIYAVAGGO

461. Sālakusumiyattherāpadānaṃ

4864. Parinibbute bhagavati jalajuttamanāmake,
āropitamhi citake sālappupphamapūjayiṃ.

4865. Satasahasse ito kappe yaṃ pupphamabhiropayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi citapūjāyidaṃ² phalaṃ.

4866. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
sabbāsavā parikkhīṇā viharāmi anāsavo.

¹ citāsu kurumānāsu - Ma; citakesu kurumānesu - Syā.

² buddhapūjāyidaṃ - Syā.

460. Ký Sự về Trưởng Lão Gandhapūjaka:

4859. Khi giàn hỏa thiêu đang được thực hiện, khi các vật thơm nhiều loại đã được mang lại, tôi đã cúng dường (một) nắm tay vật thơm với tâm tịnh tín, với ý vui mừng.

4860. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường giàn hỏa thiêu trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường lễ hỏa táng (đức Phật).

4861. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4862. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4863. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Gandhapūjaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Gandhapūjaka là phần thứ mười.

--ooOoo--

Phân Tóm Lược:

Vị (thực hiện) nền đất, vị có cánh quạt chim công, vị (hầu quạt) bảo tọa, vị cầm giữa ngọn đuốc, vị có tám lót chân, vị có bông hoa *korāṇḍa* rừng, vị dâng cúng chiếc lọng che, vị cúng dường hoa *jāti*, vị trưởng lão có bông hoa *paṭṭi*, và vị cúng dường vật thơm là thứ mười. Và có sáu mươi bảy câu kệ đã được tính đếm bởi các bậc trí.

Phẩm Jagatidāyaka là phẩm thứ bốn mươi sáu.

--ooOoo--

XLVII. PHẨM SĀLAKUSUMIYA:**461. Ký Sự về Trưởng Lão Sālakusumiya:**

4864. Khi đức Thế Tôn tên là Padumuttara viên tịch Niết Bàn và được đặt lên ở giàn hỏa thiêu, tôi đã cúng dường bông hoa *sālā*.

4865. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường lễ hỏa táng (đức Phật).

4866. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch, tất cả các lậu hoặc đã được đoạn tận, tôi sống không còn lậu hoặc.

¹ *Gandhapūjaka* nghĩa là “vị cúng dường (*pūjaka*) vật thơm (*gandha*).”

4867. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

4868. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sālakusumiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Sālakusumiyattherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

462. Citakapūjakattherāpadānaṃ

4869. Jhāyamānassa bhagavato sikhino lokabandhuno,
aṭṭhacampakapupphāni citakaṃ abhiropayaṃ.

4870. Ekatiṃse ito kappe yaṃ pupphamabhiropayaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi citakapūjāyidaṃ phalaṃ.

4871. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

4872. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

4873. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Citakapūjako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Citakapūjakattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

463. Citakanibbāpakattherāpadānaṃ

4874. Dayhamāne sarīramhi vessabhussa mahesino,
gandhodakaṃ gahetvāna citaṃ nibbāpayiṃ ahaṃ.

4875. Ekatiṃse ito kappe citaṃ nibbāpayiṃ ahaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi gandhodakassidaṃ phalaṃ.

4876. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

4867. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4868. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sālakusumiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sālakusumiya là phần thứ nhất.

--ooOoo--

462. Ký Sự về Trưởng Lão Citakapūjaka:

4869. Khi đức Thế Tôn Sikhī, đáng quyên thuộc của thế gian đang được thiêu đốt, tôi đã dâng lên giàn hỏa thiêu của Ngài tám bông hoa *campaka*.

4870. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường giàn hỏa thiêu (đức Phật).

4871. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4872. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4873. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Citakapūjaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Citakapūjaka là phần thứ nhì.

--ooOoo--

463. Ký Sự về Trưởng Lão Citakanibbāpaka:

4874. Khi nhục thân của bậc Đại Ấn Sĩ Vessabhū đang được đốt cháy, tôi đã cầm lấy nước thơm và đã làm nguội giàn hỏa thiêu.

4875. (Kể từ khi) tôi đã làm nguội giàn hỏa thiêu trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của nước thơm.

4876. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

¹ *Sālakusumiya* nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*kusuma*) *sālā*.”

² *Citakapūjaka* nghĩa là “vị cúng dường (*pūjaka*) giàn hỏa thiêu (*citaka*).”

4877. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

4878. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Citakanibbāpako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Citakanibbāpakattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

464. Setudāyakattherāpadānaṃ

4879. Vipassino bhagavato caṅkamantassa sammukhā,
pasannacitto sumano setuṃ kārāpayiṃ ahaṃ.

4880. Ekanavute ito kappe yaṃ setuṃ kārāyīṃ ahaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi setudānassidaṃ phalaṃ.

4881. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

4882. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

4883. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Setudāyako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Setudāyakattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

465. Sumanatālavaṇṭhiyattherāpadānaṃ

4884. Siddhatthassa bhagavato tālavaṇṭhamadāsahaṃ,
sumanehi paṭicchanaṃ dhārayāmi mahāyasaṃ.

4885. Catunavute ito kappe tālavaṇṭhamadāsahaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi tālavaṇṭhassidaṃ phalaṃ.

4886. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

4877. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4878. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Citakanibbāpaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Citakanibbāpaka là phần thứ ba.

--ooOoo--

464. Ký Sự về Trưởng Lão Setudāyaka:

4879. Khi đức Thế Tôn Vipassī đang đi kinh hành ở trước mặt, với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã cho thực hiện cây cầu.

4880. (Kể từ khi) tôi đã cho thực hiện cây cầu trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng cây cầu.

4881. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4882. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4883. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Setudāyaka đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Setudāyaka là phần thứ tư.

--ooOoo--

465. Ký Sự về Trưởng Lão Sumanatālavaṇṭiya:

4884. Tôi đã dâng cúng chiếc quạt được phủ lên bởi những bông hoa nhài đến đức Thế Tôn Siddhattha. Tôi nắm giữ danh vọng lớn lao.

4885. (Kể từ khi) tôi đã dâng cúng chiếc quạt trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của chiếc quạt.

4886. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

¹ Citakanibbāpaka nghĩa là vị làm nguội (nibbāpaka) giàn hòa thiêu (citaka)."

4887. Svāgataṃ vata me āsi buddhasettḥassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

4888. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sumanatālavaṇṭhiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Sumanatālavaṇṭhiyattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

466. Avaṇṭaphaliyattherāpadānaṃ

4889. Sataraṃsī nāma bhagavā sayambhū aparājito,
vivekakāmo sambuddho gocarāyābhinikkhami.

4890. Phalahattho ahaṃ disvā upagacchiṃ narāsabhaṃ,
pasannacitto sumano avaṇṭaṃ adadiṃ phalaṃ.¹

4891. Catunavute ito kappe yaṃ phalamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi phaladānassidaṃ phalaṃ.

4892. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

4893. Svāgataṃ vata me āsi buddhasettḥassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

4894. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Avaṇṭaphaliyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Avaṇṭaphaliyattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

467. Labujadāyakattherāpadānaṃ

4895. Nagare bandhumatiyā ārāmiko ahuṃ tadā,
addasaṃ virajaṃ buddhaṃ gacchantaṃ anilañjase.

¹ adāsimaṃ avataṃ phalaṃ - Si Mu, Ma, Syā, PTS.

4887. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4888. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sumanatālavaṇṭiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sumanatālavaṇṭiya là phần thứ năm.

--ooOoo--

466. Ký Sự về Trưởng Lão Avaṇṭaphaliya:

4889. Đức Thế Tôn, đấng Tự Chủ, bậc không bị đánh bại tên là Sataraṃsī. Có ước muốn độc cư, đấng Toàn Giác đã ra đi về việc khát thực.

4890. Có trái cây ở tay, tôi đã nhìn thấy và đã đi đến gặp đấng Nhân Ngưu. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã dâng cúng trái *avaṇṭa*.

4891. Trước đây chín mươi bốn kiếp, kể từ khi tôi đã dâng cúng trái cây tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

4892. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4893. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4894. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Avaṇṭaphaliya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Avaṇṭaphaliya là phần thứ sáu.

--ooOoo--

467. Ký Sự về Trưởng Lão Labujadāyaka:

4895. Khi ấy, tôi đã là người phụ việc tu viện ở thành phố Bandhumatī. Tôi đã nhìn thấy đức Phật, bậc Vô Nhiễm đang di chuyển ở trên không trung.

¹ *Sumanatālavaṇṭiya* nghĩa là “vị liên quan đến chiếc quạt (*tālavaṇṭa*) được gắn hoa lài (*sumanā*).”

² *Avaṇṭaphaliya* nghĩa là “vị liên quan đến trái cây (*phala*) *avaṇṭa*.”

4896. Labujaṃ phalamādāya buddhaseṭṭhassadāsahaṃ,
ākāseva ṭhito santo paṭiggaṇhi mahāyaso.
4897. Vittisañjanano mayhaṃ diṭṭhadhammasukhāvaho,
phalaṃ buddhassa datvāna vippasannena cetasā.
4898. Adhigacchimṃ tadā pītiṃ vipulaṃ sukhamuttamaṃ,
uppajjate ca¹ ratanaṃ nibbattassa tahiṃ tahiṃ.
4899. Ekanavute ito kappe yaṃ phalamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi phaladānassidaṃ phalaṃ.
4900. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
4901. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
4902. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudam āyasmā Labujadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Labudāyakattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

468. Pilakkhaphaladāyakattherāpadānaṃ

4903. Vanante buddhaṃ disvāna² atthadassiṃ mahāyasaṃ,
pasannacitto sumano pilakkhassa³ phalaṃ adaṃ.⁴
4904. Aṭṭhārase kappasate yaṃ phalamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi phaladānassidaṃ phalaṃ.
4905. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
4906. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
4907. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudam āyasmā Pilakkhaphaladāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Pilakkhaphaladāyakattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

¹ uppajjateva - Ma; uppajjate me - Syā.

² vanantare buddhaṃ disvā - Ma, Syā.

³ pilakkhussa - PTS.

⁴ adā - Ma.

4896. Tôi đã cầm lấy trái mít và đã dâng cúng đến đức Phật tối thượng. Bậc có danh vọng lớn lao đã thọ lãnh trong khi đang đứng ở ngay trên không trung.

4897. Đối với tôi, Ngài là nguồn sanh lên niềm hạnh phúc đem lại sự an lạc trong thời hiện tại. Tôi đã dâng cúng trái cây đến đức Phật với tâm ý trong sạch.

4898. Khi ấy, tôi đã đạt đến niềm phi lạc vĩ đại và sự an lạc thù thắng. Và khi tôi tái sanh ở nơi này nơi khác, có châu báu hiện lên (cho tôi).

4899. Kể từ khi tôi đã dâng cúng trái cây trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

4900. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4901. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4902. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Labujadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Labujadāyaka là phần thứ bảy.

--ooOoo--

468. Ký Sự về Trưởng Lão Pilakkhaphaladāyaka:

4903. Sau khi nhìn thấy đức Phật Atthadassī, bậc có danh vọng lớn lao ở cuối rừng, với tâm tịnh tín với ý vui mừng tôi đã dâng lên trái của cây sung.

4904. Kể từ khi tôi đã dâng cúng trái cây trước đây một ngàn tám trăm kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

4905. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4906. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4907. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Pilakkhaphaladāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Pilakkhaphaladāyaka là phần thứ tám.

--ooOoo--

¹ Labujadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (labuja) trái mít (dāyaka).”

² Pilakkhaphaladāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) trái cây (phala) của cây sung (pilakkha).”

469. Sayampañibhāṇiyattherāpadānaṃ

4908. Kakudhaṃ vilasantaṃva devadevaṃ narāsabhaṃ,
rathiyaṃ paṭipajantaṃ ko disvā nappasīdati.
4909. Tamandhakāraṃ nāsetvā santāretvā bahuṃ janaṃ,
ñāṇālokena jotantaṃ ko disvā nappasīdati.
4910. Vasīsatasaḥassehi niyyantaṃ lokanāyakaṃ,
uddharantaṃ bahū satte ko disvā nappasīdati.
4911. Āhanantaṃ¹ dhammabheriṃ maddantaṃ titthiye gaṇe,
sīhanādaṃ vinadantaṃ ko disvā nappasīdati.
4912. Yāvatā brahmalokato āgantvāna sabrahmakā,
pucchanti nipuṇe pañhe ko disvā nappasīdati.
4913. Yassañjaliṃ karitvāna āyācanti sadevakā,
tena puññaṃ anubhonti ko disvā nappasīdati.
4914. Sabbe janā samāgamma² sampavārenti cakkhumaṃ,
na vikampati ajjhittṭho ko disvā nappasīdati.
4915. Nagaraṃ pavisato yassa ravanti bheriyo bahū,
vinadanti gajā mattā ko disvā nappasīdati.
4916. Rathiyā gacchato yassa sabbābhā jotate sadā,
abbhunnatā samā honti ko disvā na pasīdati.
4917. Vyāharantassa buddhassa cakkavāḷamhi sūyati,
sabbe satte viññāpeti ko disvā nappasīdati.
4918. Satasaḥasse ito kappe yaṃ buddhambhikittayaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi kittanāya idaṃ phalaṃ.
4919. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

¹ āhanitvā - Syā.

² samāgantvā - Ma, Syā, PTS.

469. Ký Sự về Trưởng Lão Sayampañña:

4908. Ai là người nhìn thấy đấng Nhân Ngưu, vị Trời của chư Thiên, đang tiến bước ở trên đường tợ như cây *kakudha* đang chói sáng mà không tịnh tín?

4909. Ai là người nhìn thấy bậc đã xua đi điều tăm tối ấy, đã giúp cho nhiều người vượt qua, đang chói sáng với ánh sáng trí tuệ mà không tịnh tín?

4910. Ai là người nhìn thấy đấng Lãnh Đạo Thế Gian đang hướng dẫn một trăm ngàn vị có năng lực, đang tiếp độ nhiều chúng sanh mà không tịnh tín?

4911. Ai là người nhìn thấy vị đang vỗ lên chiếc trống Giáo Pháp, đang chế ngự các nhóm ngoại đạo, đang gầm lên tiếng rống sư tử mà không tịnh tín?

4912. Cho đến các Phạm Thiên từ thế giới Phạm Thiên đã đi đến và hỏi các câu hỏi khôn khéo, ai là người nhìn thấy mà không tịnh tín?

4913. Thế gian luôn cả chư Thiên thể hiện sự chấp tay đối với Ngài rồi thỉnh cầu, nhờ Ngài họ thọ hưởng phước báu, ai là người nhìn thấy mà không tịnh tín?

4914. Tất cả mọi người tụ tập lại và thỉnh cầu bậc Hữu Nhân, được yêu cầu Ngài không rung động, ai là người nhìn thấy mà không tịnh tín?

4915. Khi Ngài đang đi vào thành phố, có nhiều chiếc trống vang lên và các con voi hào hứng rống lên, ai là người nhìn thấy mà không tịnh tín?

4916. Trong khi đang đi ở đường lộ, toàn bộ hào quang của Ngài luôn luôn chiếu sáng, những chỗ bị gập ghềnh trở thành bằng phẳng, ai là người nhìn thấy mà không tịnh tín?

4917. Khi đức Phật đang nói, (lời Ngài) được nghe ở bầu vũ trụ, Ngài làm cho tất cả chúng sanh được hiểu rõ, ai là người nhìn thấy mà không tịnh tín?

4918. (Kể từ khi) tôi đã ngợi ca đức Phật trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc ca ngợi.

4919. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trôi buộc như là con voi đực (đã được cỡi trôi), tôi sống không còn lậu hoặc.

4920. Svāgataṃ vata me āsi buddhasettḥassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

4921. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sayamapaṭibhāṇiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Sayamapaṭibhāṇiyattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

470. Nimitavyākaraṇiyattherāpadānaṃ

4922. Ajjhogahetvā himavaṃ mante vācem' ahaṃ tadā,
catupaññāsahassāni sissā mayhaṃ upaṭṭhahaṃ.

4923. Adhītā vedagū sabbe chaḷaṅge pāraṃgatā,
sakavijjāhupatthaddhā himavante vasanti te.

4924. Cavitvā tusitā kāyā devaputto mahāyaso,
uppajji mātukucchismiṃ sampajāno patissato.

4925. Sambuddhe upapajjante dasasahassī pakampatha,¹
andhā cakkhūṃ alabhiṃsu uppajjantamhi nāyake.

4926. Sabbākāraṃ pakampittha kevalā vasudhā ayaṃ,
nigghosasaddaṃ sutvāna ubbijjīṃsu² mahājanā.

4927. Sabbe janā samāgama āgacchuṃ mama santikaṃ,
vasudhāyaṃ pakampittha kiṃ vipāko bhavissati.

4928. Avacāsiṃ³ tadā tesam' mā bhetha⁴ natthi vo bhayaṃ,
vissatthā hotha sabbepi uppādoyaṃ suvatthiko.⁵

4929. Aṭṭhahetūhi samphussa vasudhāyaṃ pakampati,
tathā nimitā dissanti obhāso vipulo mahā.

4930. Asaṃsayaṃ buddhasettḥo uppajjissati cakkhumā,
saññāpetvāna janataṃ pañcasīle kathesahaṃ.

4931. Sutvāna pañcasīlāni buddhuppādañca dullabhaṃ,
ubbegajātā sumanā tuṭṭhahaṭṭhā ahaṃsu te.

¹ kampatha - Ma, Syā.

² vimhayīṃsu - Syā.

³ vidassāmi - Syā.

⁴ mābhāyittha - Syā.

⁵ sukhatthiko - Syā, PTS.

4920. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4921. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đặc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sayamapaṭibhāṇiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sayamapaṭibhāṇiya là phần thứ chín.

--ooOoo--

470. Ký Sự về Trưởng Lão Nimitavyākaraṇiya:

4922. Khi ấy, tôi đã đi sâu vào núi Hi-mã-lạp rồi đọc tụng chú thuật. Năm mươi bốn ngàn người đệ tử đã phục vụ tôi.

4923. Là những vị hiểu biết về kinh Vệ-đà, tất cả đã học thuộc lòng, đã đạt đến sự toàn hảo về sáu chi phần. Được hỗ trợ bởi những sự hiểu biết của chính bản thân, các vị ấy sống ở núi Hi-mã-lạp.

4924. Sau khi mệnh chung từ tập thể cõi trời Đâu Suất, vị Thiên tử có danh vọng lớn lao đã sanh vào bụng mẹ với sự nhận biết và có niệm.

4925. Khi bậc Toàn Giác đang được sanh ra, mười ngàn thế giới đã chuyển động. Khi đấng Lãnh Đạo đang được sanh ra, những người mù đã đạt được thị giác.

4926. Toàn bộ quả đất này đã chuyển động với mọi hình thức. Sau khi nghe được tiếng gầm thét, đám đông dân chúng đã hoảng hốt.

4927. Tất cả mọi người đã tập trung lại và đã đi đến gặp tôi (hỏi rằng): “Quả đất này đã chuyển động, sẽ có hậu quả gì đây?”

4928. Khi ấy, tôi đã nói với họ rằng: “Các người chớ sợ hãi, sự nguy hại không có cho các người. Tất cả cũng nên tự tin, sự xuất hiện này là có điều tốt đẹp.

4929. Bị tác động bởi tám nguyên nhân, quả đất này chuyển động. Các điều báo hiệu như thế này được nhìn thấy, có ánh sáng bao la vĩ đại.

4930. Không còn nghi ngờ nữa, đức Phật tối thượng, bậc Hữu Nhân sẽ hiện khởi.” Sau khi làm cho dân chúng biết rõ, tôi đã thuyết giảng về năm giới cấm.

4931. Sau khi lắng nghe về năm giới cấm và về sự xuất hiện của đức Phật là điều hy hữu, họ đã trở nên hơn hớn vui mừng với niềm phấn khởi đã được sanh lên, với tâm ý vui mừng.

¹ Sayamapaṭibhāṇiya nghĩa là “vị liên quan đến việc đích thân mình (sayam) ca ngợi (paṭibhāṇa).”

4932. Dvenavute ito kappe yaṃ nimittaṃ viyākaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi vyākaraṇassidaṃ phalaṃ.

4933. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

4934. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

4935. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Nimittavyākaraṇiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Nimittavyākaraṇiyattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ

Sālakusumiyo thero pūjānibbāpako pi ca,
setudo tālavaṇṭi ca avaṇṭa labujappado.
Pilakkha paṭibhāṇi ca veyyākaraṇiyo¹ dijo,
dvesattati² gāthāyo gaṇitāyo vibhāvīhi.

Sālakusumiyavaggo³ sattacattāḷisamo.

--ooOoo--

XLVIII. NAḶAMĀLIVAGGO

471. Naḷamāliyattherāpadānaṃ

4936. Suvaṇṇavaṇṇaṃ sambuddhaṃ āhutiṇaṃ paṭiggahaṃ,
pavanaggena⁴ gacchantāṃ addasaṃ lokanāyakaṃ.

4937. Naḷamālaṃ gahetvāna nikkhamantova tāvade,
tathaddasāsīṃ sambuddhaṃ oghatiṇṇamanāsavaṃ.

4938. Pasannacitto sumano naḷamālaṃ apūjayiṃ,
dakkhiṇeyyaṃ mahāvīraṃ sabbalokānukampakaṃ.

4939. Ekatiṃse ito kappe yaṃ pupphamabhiropayiṃ,⁵
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.

4940. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

¹ veyyākaraṇako - Si Mu, PTS.

² dve satañceva - Si Mu, PTS.

³ sālapupphiyavaggo - Si Mu, PTS; sālapupphivaggo - Syā.

⁴ vipinaggena - Ma.

⁵ mālambhiropayiṃ - Ma.

4932. (Kể từ khi) tôi đã giải thích về điềm báo hiệu trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc giải thích.

4933. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4934. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4935. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thẳng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão *Nimittavyākaraṇiya*¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão *Nimittavyākaraṇiya* là phần thứ mười.

--ooOoo--

Phần Tóm Lược:

Vị trưởng lão liên quan đến bông hoa *sālā*, luôn cả vị cúng dường (giàn hòa thiêu), và vị làm nguội (giàn hòa thiêu), vị dâng cúng cây cầu, vị có cây quạt, (vị dâng lên) trái *avaṇṭa*, vị dâng lên trái mít, (vị dâng lên) trái sung, vị ca ngợi, và vị Bà-la-môn liên quan việc giải thích. Có bảy mươi hai câu kệ đã được tính đếm bởi các bậc trí.

Phẩm *Sālakusumiya* là phẩm thứ bốn mươi bảy.

--ooOoo--

XLVIII. PHẨM NAḶAMĀLĪ:

471. Ký Sự về Trưởng Lão Naḷamāliya:

4936. Tôi đã nhìn thấy bậc Toàn Giác có màu da vàng chói, vị thọ nhận các vật hiến cúng, đấng Lãnh Đạo Thế Gian, đang di chuyển ở phía trên chóp đỉnh của khu rừng bao la.

4937. Sau khi cầm lấy tràng hoa sậy và ngay trong khi đang đi ra, tôi đã nhìn thấy đấng Toàn Giác, bậc đã vượt qua dòng lũ, vị không còn lậu hoặc ở tại nơi ấy.

4938. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã cúng dường tràng hoa sậy đến đấng Đại Hùng, bậc xứng đáng cúng dường, vị có lòng thương tưởng đến tất cả thế gian.

4939. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

4940. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

¹ *Nimittavyākaraṇiya* nghĩa là “vị liên quan đến việc giải thích (*vyākaraṇa*) các điềm báo hiệu (*nimitta*).”

4941. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

4942. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudama āyasmā Naḷamāliyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Naḷamāliyattherassa apadānaṃ paṭhamam.

--ooOoo--

472. Maṇipūjakattherāpadānaṃ

4943. Padumuttaro nāma jino sabbadhammāna pāragū,
vivekakāmo sambuddho gacchate anilañjase.

4944. Avidūre himavato mahājātassaro ahu,
tatha me bhavanaṃ āsi puññakammena saṃyutaṃ.

4945. Bhavanā abhinikkamma addasaṃ lokanāyakaṃ,
indivaraṃva jalitaṃ ādittaṃva hutāsanaṃ.

4946. Vicinaṃ nāddasaṃ¹ pupphaṃ pūjayissanti nāyakaṃ,
sakaṃ cittaṃ pasādetvā avandiṃ satthuno ahaṃ.

4947. Mama sīse maṇiṃ gayha pūjayiṃ lokanāyakaṃ,
imāya maṇipūjāya vipāko hotu bhaddako.

4948. Padumuttaro lokavidū āhutinaṃ paṭiggaho,
antaḷikkhe ṭhito satthā imaṃ gāthaṃ abhāsatha.

4949. So te ijghatu saṅkappo labhassu vipulaṃ sukhaṃ,
imāya maṇipūjāya anubhoḥi mahāyasaṃ.

4950. Idaṃ vatvāna bhagavā jalajuttamanāmake,
agamāsi buddhaseṭṭho yattha cittaṃ paṇihitaṃ.

4951. Saṭṭhikappāni devindo devarajjamakārayiṃ,
anekasatakkhattuñca cakkavattī ahasahaṃ.

4952. Pabbakammaṃ sarantassa devabhūtaṃ me sato,
maṇi nibbattate mayhaṃ ālokakaraṇo mamaṃ.

4953. Chaḷāsītisahassāni nāriyo me pariggahā,
vicittavattābharaṇā āmuttamaṇikuṇḍalā.²

4954. Aḷārapamhā hasulā sutthanā³ tanumajjhimā,
parivārenti maṃ niccaṃ maṇipūjāyidaṃ phalaṃ.

¹ vicinaṃ naddasaṃ - Ma;
vijanaṃ addasaṃ - Syā.

² āmukkamaṇikuṇḍalā - Ma.

³ susoññā - Sī Mu, PTS.

4941. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4942. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Naḷamāliya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Naḷamāliya là phần thứ nhất.

--ooOoo--

472. Ký Sự về Trưởng Lão Maṇipūjaka:

4943. Đấng Chiến Thắng tên Padumuttara là bậc thông suốt về tất cả các pháp. Có ước muốn độc cư, bậc Toàn Giác di chuyển ở trên không trung.

4944. Ở không xa núi Hi-mã-lạp, có cái hồ thiên nhiên rộng lớn. Ở tại nơi ấy đã là chỗ cư ngụ của tôi, được liên quan đến nghiệp phước thiện.

4945. Sau khi rời khỏi nơi cư ngụ, tôi đã nhìn thấy đấng Lãnh Đạo Thế Gian được chói sáng như là bông hoa sừng, được cháy rực như là ngọn lửa tế thần.

4946. Trong lúc xem xét, tôi đã không nhìn thấy bông hoa tôi sẽ cúng dường đến đấng Lãnh Đạo. Sau khi làm cho tâm của mình được tịnh tín, tôi đã dành lễ bậc Đạo Sư.

4947. Tôi đã cầm lấy viên ngọc ma-ni ở trên đầu của tôi và đã cúng dường đến đấng Lãnh Đạo Thế Gian (ước nguyện rằng): “*Do sự cúng dường viên ngọc ma-ni này, cầu mong quả thành tựu được tốt đẹp.*”

4948. Đứng ở trên không trung, đấng Hiểu Biết Thế Gian Padumuttara, vị thọ nhận các vật hiến cúng, bậc Đạo Sư đã nói lên lời kệ này:

4949. “*Mong rằng ý định ấy được thành tựu cho người. Người sẽ đạt được sự an lạc lớn lao. Người hãy thọ hưởng danh vọng lớn lao do sự cúng dường ngọc ma-ni này.*”

4950. Nói xong điều ấy, đức Thế Tôn tên Padumuttara, vị Phật tối thượng, đã đi đến nơi mà tâm đã dự tính.

4951. Tôi đã là vị Chúa của chư Thiên cai quản Thiên quốc sáu mươi kiếp. Và tôi đã trở thành đấng Chuyển Luân Vương hàng trăm lần.

4952. Trong khi tôi là vị Thiên nhân đang nhớ lại việc làm trước đây thì ngọc ma-ni, là vật tạo ra ánh sáng của tôi, hiện ra cho tôi.

4953. Tám mươi sáu ngàn nữ nhân có đồ trang sức và vải vóc đủ màu sắc, có các bông tai bằng ngọc trai và ngọc ma-ni là những người vợ của tôi.

4954. (Các nàng) có làn mi cong, có nụ cười, có bộ ngực xinh, có eo thon, thường xuyên vây quanh tôi; điều này là quả báu của việc cúng dường ngọc ma-ni.

¹ Naḷamāliya nghĩa là “vị liên quan đến tràng hoa (mālā) sậy (naḷa).”

4955. Soṇṇamayā maṇimayā lohitaṅkamayā tathā,
bhaṇḍā me sukatā honti yadicchāya¹ piḷandhanā.
4956. Kūṭāgārā guhā rammā sayanañca mahārahaṃ,
mama saṅkappamaññāya nibbattanti yadicchakaṃ.
4957. Lābhā tesam suladdhaṃ ca ye labhanti upassutiṃ,
puññakkhettaṃ manussānaṃ osadhaṃ sabbapāṇinaṃ.
4958. Mayhampi sukataṃ kammaṃ yohaṃ addakkhi² nāyakaṃ,
vinipātā pamuttomhi pattomhi acalaṃ padaṃ.
4959. Yaṃ yaṃ yonupapajjāmi devattaṃ atha mānusaṃ,
samantā sattaratanā³ āloko hoti me sadā.
4960. Tāyeva maṇipūjāya anubhotvāna sampadā,
ñāṇāloko mayā diṭṭho pattomhi acalaṃ padaṃ.
4961. Satasahassee ito kappe yaṃ maṇiṃ abhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi maṇipūjāyidaṃ phalaṃ.
4962. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
4963. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
4964. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Maṇipūjako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Maṇipūjakattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

473. Ukkāsatikattherāpadānaṃ

4965. Kosiko nāma bhagavā cittakūṭe vasī tadā,
jhāyī jhānarato buddho vivekābhirato muni.
4966. Ajjhogahetvā⁴ himavantam nārīgaṇapurakkhato,
addasaṃ kosikaṃ buddhaṃ puṇṇamāseva candimaṃ.

¹ yadicchasi - Ma, Syā.

² adakkhi - Ma, Syā.

³ divasañceva rattiñca - Ma, Syā.

⁴ ajjhogāhetvā - Ma.

4955. Các vật dụng và các đồ trang sức của tôi được thực hiện khéo léo làm bằng vàng, làm bằng ngọc ma-ni, và làm bằng hồng ngọc đúng theo ước muốn.

4956. Các ngôi nhà mái nhọn, các hang động đáng yêu, và chỗ nằm ngồi vô cùng xứng đáng, sau khi biết được ước muốn của tôi, chúng hiện ra theo như ước muốn.

4957. Và những người nào đạt được sự lắng nghe đã khéo được thành tựu (vì sự lắng nghe) là Phước Điền của nhân loại, là phương thuốc cho tất cả các sanh linh, các vị ấy có được những sự lợi ích.

4958. Việc làm của tôi cũng đã được thực hiện tốt đẹp là việc tôi đã nhìn thấy đấng Lãnh Đạo, tôi được thoát khỏi đọa xứ, tôi đạt được vị thế Bất Động.

4959. Nơi nào tôi đi tái sanh đầu là bản thể Thiên nhân hay nhân loại, tôi luôn luôn có ánh sáng từ bảy loại châu báu ở xung quanh.

4960. Do chính sự cúng dường ngọc ma-ni ấy, tôi đã thọ hưởng sự thành tựu, ánh sáng trí tuệ đã được tôi nhìn thấy, tôi đạt đến vị thế Bất Động.

4961. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường ngọc ma-ni trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường ngọc ma-ni.

4962. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4963. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4964. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Maṇipūjaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Maṇipūjaka là phân thứ nhì.

--ooOoo--

473. Ký Sự về Trưởng Lão Ukkāsatika:

4965. Lúc bấy giờ, đức Thế Tôn tên là Kosika đã cư ngụ tại núi Cittakūṭa. Đức Phật, bậc Hiền Trí là vị chứng thiên, thỏa thích với thiên, vui thích với sự độc cư.

4966. Tôi đã dẫn đầu nhóm phụ nữ đi sâu vào núi Hi-mã-lạp và tôi đã nhìn thấy đức Phật Kosika tựa như mặt trăng ngày rằm.

¹ Maṇipūjaka nghĩa là “vị cúng dường (pūjaka) ngọc ma-ni (maṇi).”

4967. Ukkāsate gahetvāna parivāresahaṃ tadā,
sattarattindivaṃ ṭhatvā¹ aṭṭhamena agacchahaṃ.
4968. Vuṭṭhitaṃ kosikaṃ buddhaṃ sayambhuṃ aparājitaṃ,
pasannacitto vanditvā ekaṃ bhikkhaṃ adāsahaṃ.
4969. Tena kammaṃ dipadinda lokajetṭha narāsabha,
uppajjiṃ tusite kāye ekabhikkhāyidaṃ phalaṃ.
4970. Divasañceva rattiñca āloko hoti me sadā,
samantā yojanasataṃ obhāsena pharāmahaṃ.
4971. Pañcapanñāsakappamhi cakkavattī ahasahaṃ,
cāturanto vijitāvī jambusaṇḍassa² issaro.
4972. Tadā me nagaraṃ āsi iddhaṃ phitaṃ sunimmitaṃ,
tiṃsayojanamāyāmaṃ vitthārena ca vīsati.
4973. Sobhanaṃ nāma nagaraṃ vissakammaṃ māpitaṃ,
dasasaddāvivittantaṃ sammatālasamāhitaṃ.
4974. Na tasmim³ nagare atthi vallikaṭṭhaṃ ca mattikā,
sabbasoṇṇamayaṃ yeva jotate niccakālikaṃ.
4975. Catupākāraparikkhitaṃ tayo āsuṃ maṇimayā,
vemajjhe tālapantī ca vissakammaṃ māpitā.
4976. Dasasahassā pokkharañño padumuppalachādītā,
puṇḍarīkehi⁴ sañchannā nānāgandhasameritā.
4977. Catunavute ito kappe yaṃ ukkaṃ dhārayiṃ ahaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi ukkādhārassidaṃ phalaṃ.
4978. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
4979. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsaṇaṃ.

¹ buddhaṃ - Syā.² jambusaṇḍassa - Ma, Syā.³ tamhi - Ma.⁴ puṇḍarīkādi - Syā.

4967. Khi ấy, tôi đã cầm lấy một trăm ngọn đuốc và đặt vòng quanh (đức Phật). Tôi đã đứng bảy ngày đêm và đã ra đi vào ngày thứ tám.

4968. Khi đức Phật Kosika, đấng Tự Chủ, bậc không bị đánh bại đã xuất khỏi (thiền), với tâm tịnh tín tôi đã đánh lễ Ngài và đã dâng cúng một phần vật thực.

4969. *“Bạch vị Chúa Tể của loài người, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu, do việc làm ấy con đã sanh lên cõi trời Đâu Suất; điều này là quả báu của một phần vật thực.”*

4970. Luôn luôn có ánh sáng cho tôi vào ban ngày và cả ban đêm nữa. Tôi tỏa ra ánh sáng ở xung quanh một trăm do-tuần.

4971. Tôi đã là đấng Chuyển Luân Vương, người chinh phục bốn phương, đấng chúa tể của vùng đất Jambu năm mươi lăm kiếp.

4972. Khi ấy, thành phố của tôi đã được sung túc, thịnh vượng, khéo được xây dựng có chiều dài ba mươi do-tuần, và chiều rộng hai mươi do-tuần.

4973. Thành phố tên là Sobhana đã được hóa hiện ra bởi vị Trời Vissakamma, không thiếu vắng mười loại âm thanh được kết hợp với (âm thanh của) chũm chọe.

4974. Ở trong thành phố ấy không có dây thừng, gỗ, và gạch ngói. Toàn bộ chỉ làm bằng vàng và chiếu sáng trong thời gian liên tục.

4975. Có bốn tường thành bao bọc, ba mặt đã được làm bằng ngọc ma-ni, và ở chính giữa có hàng cây cọ đã được hóa hiện ra bởi vị Trời Vissakamma.

4976. Có mười ngàn ngàn hồ nước được che đậy bởi sen hồng và sen xanh, được phủ lên bởi những sen trắng, được tỏa ra với nhiều hương thơm khác loại.

4977. (Kể từ khi) tôi đã cầm giữ ngọn đuốc trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cầm giữ cây đuốc.

4978. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4979. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4980. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ukkāsatiko thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Ukkāsatikattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

474. Sumanavījanīyattherāpadānaṃ

4981. Vipassino bhagavato bodhiyā pādaputtame,
sumanāvījanaṃ¹ gayha avījiṃ bodhimuttamaṃ.

4982. Ekanavute ito kappe avījiṃ bodhimuttamaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi vījanāya idaṃ phalaṃ.

4983. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

4984. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

4985. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sumanavījaniyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Sumanavījanīyattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

475. Kummāsādāyakattherāpadānaṃ

4986. Esanāya carantassa vipassissa mahesino,
rittakaṃ pattamaṃ disvāna kummāsaṃ purayaṃ ahaṃ.

4987. Ekanavute ito kappe yaṃ bhikkhamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi kummāsassa idaṃ phalaṃ.

4988. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

4989. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

¹ sumano bījanaṃ - Ma, Syā.

4980. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ukkāsatika¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ukkāsatika là phần thứ ba.

--ooOoo--

474. Ký Sự về Trưởng Lão Sumanavījaniya:

4981. Tôi đã cầm lấy cây quạt hoa nhài ở cội cây Bồ Đề tối thượng của đức Thế Tôn Vipassī và đã quạt mát cội cây Bồ Đề tối thượng.

4982. (Kể từ khi) tôi đã quạt mát cội cây Bồ Đề tối thượng trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc hầu quạt.

4983. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4984. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4985. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sumanavījaniya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sumanavījaniya là phần thứ tư.

--ooOoo--

475. Ký Sự về Trưởng Lão Kummāsādāyaka:

4986. Trong khi bậc Đại Ấn Sĩ Vipassī đang đi tìm kiếm (vật thực), tôi đã nhìn thấy bình bát (của Ngài) trống không và tôi đã đặt đây sữa đông (ở bình bát).

4987. Kể từ khi tôi đã dâng cúng vật thực trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của sữa đông.

4988. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4989. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

¹ Ukkāsatika nghĩa là “vị liên quan đến một trăm (sata) cây đuốc (ukkā).”

² Sumanavījaniya nghĩa là “vị liên quan đến cây quạt (vījana) hoa nhài (sumana).”

4990. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Kummāsadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Kummāsadāyakattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

476. Kusaṭṭhadāyakattherāpadānaṃ

4991. Kassapassa bhagavato brāhmaṇassa vusīmato,
pasannacitto sumano kusaṭṭhakamadāsahaṃ.

4992. Imasmiṃ yeva kappasmiṃ kusaṭṭhakamadāsahaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi kusaṭṭhakassidaṃ phalaṃ.

4993. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

4994. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

4995. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Kusaṭṭhadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Kusaṭṭhadāyakattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

477. Giripunnāgiyattherāpadānaṃ

4996. Sobhito nāma sambuddho cittakūṭe vasī tadā,
gahetvā giripunnāgaṃ sayambhumabhipūjayiṃ.

4997. Catunavute ito kappe yaṃ buddhamabhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.

4998. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

4999. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

4990. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Kummāsadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Kummāsadāyaka là phần thứ năm.

--ooOoo--

476. Ký Sự về Trưởng Lão Kusatṭhadāyaka:

4991. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã dâng cúng tám thê vật thực đến đức Thế Tôn Kassapa, vị Bà-la-môn toàn hảo.

4992. Ngay trong chính kiếp này (kể từ khi) tôi đã dâng cúng tám thê vật thực, tôi không biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của tám thê vật thực.

4993. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4994. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

4995. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Kusatṭhadāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Kusatṭhadāyaka là phần thứ sáu.

--ooOoo--

477. Ký Sự về Trưởng Lão Giripunnāgiya:

4996. Lúc bấy giờ, bậc Toàn Giác tên Sobhita đã cư ngụ tại núi Cittakūṭa. Tôi đã hái bông hoa nguyệt quế mọc ở núi và đã cúng dường đến đấng Tự Chủ.

4997. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường đức Phật trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

4998. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

4999. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

¹ Kummāsadāyaka nghĩa là “vị cúng dường (dāyaka) sữa đông (kummāsa).”

² Kusatṭhadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) tám (atṭha) thê vật thực (kusa).”

Lá cỏ kusa được dùng làm thảm để chọn ra các vị tỳ khưu đi đến nhà thí chủ thọ thực (ND).

5000. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Giripunnāgiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Giripunnāgiyattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

478. Vallikāraphaladāyakattherāpadānaṃ

5001. Sumano nāma sambuddho takkarāyaṃ vasī tadā,
vallikāraphalaṃ gayha sayambhussa adāsahaṃ.

5002. Ekatiṃse ito kappe yaṃ phalaṃ adadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi phaladānassidaṃ phalaṃ.

5003. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

5004. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

5005. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Vallikāraphaladāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Vallikāraphaladāyakattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

479. Pānadhidāyakattherāpadānaṃ

5006. Anomadassī bhagavā lokajetṭho narāsabho,
divāvihārā nikkhamma pathamāruhi cakkhumā.

5007. Pānadhīṃ sukataṃ gayha addhānaṃ paṭipajjahaṃ,
tathaddasāsiṃ sambuddhaṃ pattikaṃ cārudassanaṃ.

5008. Sakaṃ cittaṃ pasādetvā nīharitvāna pānadhīṃ,
pādamūle ṭhapetvāna idaṃ vacanamabraviṃ:

5009. Abhirūha mahāvīra sugatinda vināyaka,
ito phalaṃ labhissāmi yo me attho samijjhatu.

5000. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Giripunnāgiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Giripunnāgiya là phần thứ bảy.

--ooOoo--

478. Ký Sự về Trưởng Lão Vallikāraphaladāyaka:

5001. Lúc bảy giờ, bậc Toàn Giác tên Sumana đã cư ngụ tại thành phố Takkarā. Tôi đã cầm lấy trái cây *vallikāra* và đã dâng cúng đến đấng Tỳ Chủ.

5002. Kể từ khi tôi đã dâng cúng trái cây trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

5003. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trôi buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5004. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5005. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Vallikāraphaladāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Vallikāraphaladāyaka là phần thứ tám.

--ooOoo--

479. Ký Sự về Trưởng Lão Pānadhidāyaka:

5006. Sau khi đã rời khỏi việc nghỉ ngơi giữa ngày, đức Thế Tôn Anomadassī, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu, bậc Hữu Nhân đã bước lên đường lộ.

5007. Sau khi cầm lấy đôi dép đã được làm khéo léo, tôi đã tiến bước đường xa. Tại nơi ấy, tôi đã nhìn thấy bậc Toàn Giác, vị có ánh nhìn thu hút, đang đi bộ.

5008. Sau khi làm cho tâm của mình được tịnh tín, tôi đã đem đôi dép lại và đặt xuống ở cạnh bàn chân (đức Phật) rồi đã nói lời nói này:

5009. “*Bạch bậc Đại Hùng, vị Chúa của nhân cảnh, đấng Hường Đạo, xin Ngài hãy bước lên, mong sao mục đích của con được thành tựu là con sẽ đạt được quả báu do việc này.*”

¹ *Giripunnāgiya* nghĩa là “vị liên quan đến hoa nguyệt quế (*punnāga*) mọc ở núi.”

² *Vallikāraphaladāyaka* nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) trái cây (*phala*) *vallikāra*.”

5010. Anomadassī bhagavā lokajetṭho narāsabho,
pānadhīṃ abhirūhitvā idaṃ vacanamabravī:
5011. “Yo pānadhīṃ me adadā¹ pasanno sehi pāṇihi,
tamhaṃ kittayissāmi, suṇoṭha mama bhāsato.”
5012. Buddhassa giramaññāya sabbe devā samāgatā,
uddaggacittā sumanā vedajātā katañjali.
5013. “Pānadhīnaṃ padānena sukhitoyaṃ bhavissati,
pañcapanñāsakkhattuñca devarajjaṃ karissati.
5014. Sahassakkhattuṃ rājā ca cakkavattī bhavissati,
padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṅkhiyaṃ.
5015. Aparimeyye ito kappe okkākakulasambhavo,
gotamo nāma nāmena satthā loke bhavissati.
5016. Tassa dhammesu dāyādo oraso dhammanimmitto,
sabbāsava pariññāya nibbāyissatanāsavo.
5017. Devaloke manusse vā nibbattissati puññavā,
devayānapaṭibhāgaṃ yānaṃ paṭilabhissati.”
5018. Pāsādā sīvikā mayhaṃ hatthino samalaṅkatā,
rathā vājaññasaṃyuttā sadā pātubhavanti me.
5019. Agārā nikkhamantopi rathena nikkhamiṃ ahaṃ,
kesesu chijjamānesu arahattamaṃ pāpuṇiṃ.
5020. Lābhā mayhaṃ suladdhaṃ me vāṇijjaṃ suppayojitaṃ,
datvāna pānadhīṃ ekaṃ pattomhi acalaṃ padaṃ.
5021. Aparimeyye ito kappe yaṃ pānadhīmadāsahaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi pānadhissa idaṃ phalaṃ.
5022. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo ’va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
5023. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
5024. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Pānadhīdayako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Pānadhīdayakattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

¹ adāsi - Ma, Syā.

² vayhaṃ - Si Mu.

5010. Đức Thế Tôn Anomadassī, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu đã bước lên đôi dép, rồi đã nói lời nói này:

5011. “Người nào được tịnh tín tự tay mình đã dâng cúng đến Ta đôi dép, Ta sẽ tán dương người ấy. Các người hãy lắng nghe Ta nói.”

5012. Nhận biết giọng nói của đức Phật, tất cả chư Thiên đã tụ hội lại, với tâm phấn chấn, với ý vui mừng, tràn đầy niềm phấn khởi, có hai tay chắp lên.

5013. “Do việc dâng cúng đôi dép, người này sẽ được sung sướng và sẽ cai quản Thiên quốc năm mươi lăm lần.

5014. Và sẽ là đấng Chuyển Luân Vương một ngàn lần. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm.

5015. Vào vô lượng kiếp về sau này, có bậc Đạo Sư tên Gotama, xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.

5016. Là người thừa tự Giáo Pháp của vị (Phật) ấy, là chánh thống, được tạo ra từ Giáo Pháp, (người này) sẽ biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc và sẽ Niết Bàn không còn lậu hoặc.”

5017. Người có phước báu (này) sẽ được sanh lên ở thế giới chư Thiên hoặc là loài người, sẽ nhận lãnh chiếc xe tương tự chiếc xe của chư Thiên.”

5018. Các tòa lâu đài, các kiệu khiêng, các con voi của tôi là được trang điểm. Các chiếc xe được thặng ngựa giống tốt luôn hiện hữu cho tôi.

5019. Ngay cả trong khi lìa khỏi gia đình, tôi đã rời khỏi bằng xe ngựa. Trong khi các sợi tóc đang được cạo, tôi đã thành tựu phẩm vị A-la-hán.

5020. Điều lợi ích cho tôi đã được tôi đạt thành một cách tốt đẹp, việc đổi trao đã được gắn liền tốt đẹp. Sau khi dâng cúng một đôi dép, tôi được đạt đến vị thế Bất Động.

5021. (Kể từ khi) tôi đã dâng cúng đôi dép trước đây vô lượng kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của đôi dép.

5022. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5023. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5024. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Pānadhidāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Pānadhidāyaka là phần thứ chín.

--ooOoo--

¹ Pānadhidāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) đôi dép (pānadhī).” Chú Giải giải thích từ pānadhī là upāhanayugaṃ nên được dịch là đôi dép (ApA. i, 448).

480. Pulinacaṅkamiyattherāpadānaṃ

5025. Migaluddo pure āsiṃ araññe kānane ahaṃ,
vātamiṃ gavesanto caṅkamaṃ addasaṃ ahaṃ.
5026. Uccaṅgā pulinaṃ gayha caṅkamaṃ okiriṃ ahaṃ,
pasannacitto sumano sugatassa sirīmato.
5027. Ekatiṃse ito kappe pulinaṃ okiriṃ ahaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi pulinassa idaṃ phalaṃ.
5028. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
5029. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
5030. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Pulinacaṅkamiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Pulinacaṅkamiyattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ

Naḷamālī maṇidado ukkāsatikavijānī,
kummāso ca kusaṭṭho ca giripunnāgiyopi ca.
Vallikāro pānadhido atho pulinacaṅkamo,
gāthāyo pañcanavuti gaṇitāyo vibhāvīhi.

Naḷamālīvaggo aṭṭhacattāḷisamo.

--ooOoo--

XLIX. PAṂSUKŪLAVAGGO**481. Paṃsukūlasaññakattherāpadānaṃ**

5031. Tisso nāmāsi bhagavā sayambhū aggapuggalo,
paṃsukūlaṃ ṭhapetvāna vihāraṃ pāvisī jino.
5032. Vinataṃ dhanumādāya bhakkhatthāya carimā ahaṃ,
maṅḍalaggaṃ gahetvāna kānanaṃ pāvisimā ahaṃ.
5033. Tattaddasaṃ paṃsukūlaṃ dumagge laggitaṃ tadā,
cāpaṃ tattheva nikkhippa sire katvāna añjaliṃ.

480. Ký Sự về Trưởng Lão Pulinacaṅkamiya:

5025. Trong thời quá khứ, tôi đã là thợ săn thú rừng ở trong khu rừng hoang rậm. Trong lúc tìm kiếm loài linh dương, tôi đã nhìn thấy con đường kinh hành.

5026. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã ôm cát ở bên hông (bằng vạt y) và rải lên đường kinh hành của đấng Thiện Thệ quang vinh.

5027. (Kể từ khi) tôi đã rải cát trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của cát.

5028. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5029. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5030. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Pulinacaṅkamiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Pulinacaṅkamiya là phần thứ mười.

--ooOoo--

Phần Tóm Lược:

Vị có tràng hoa sậy, vị dâng ngọc ma-ni, vị có trăm ngọn đuốc, vị có cây quạt, món sữa đông, thè vật thực, luôn cả bông hoa nguyệt quế ở núi, trái cây *vallikāra*, vị dâng đôi dép, và đường kinh hành rải cát. Có chín mươi lăm câu kệ đã được tính đếm bởi các bậc trí.

Phẩm Naḷamālī là phẩm thứ bốn mươi tám.

--ooOoo--

XLIX. PHẨM PAṂSUKŪLA:**481. Ký Sự về Trưởng Lão Paṃsukūlasaṅṅaka:**

5031. Đức Thế Tôn, bậc Tự Chủ tên Tissa là nhân vật cao cả. Sau khi cởi ra tấm y may từ vải bị quăng bỏ, đấng Chiến Thắng đã đi vào trú xá.

5032. Sau khi cầm lấy cây cung đã được uốn cong, tôi đã bước đi vì nhu cầu thức ăn. Tôi đã nắm lấy con dao cong và đã đi vào khu rừng rậm.

5033. Khi ấy, tôi đã nhìn thấy tấm y may từ vải bị quăng bỏ được treo ở ngọn cây tại nơi ấy. Tôi đã để cây cung xuống ngay tại nơi ấy và đã chấp tay lên ở đầu.

¹ *Pulinacaṅkamiya* nghĩa là “vị liên quan đến được kinh hành (*caṅkama*) rải cát (*pulina*).”

5034. Pasannacitto sumano vipulāya ca pītiyā,
buddhaseṭṭhaṃ saritvāna paṃsukūlaṃ avandahaṃ.
5035. Dvenavute ito kappe paṃsukūlamavandahaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi vandanāya idaṃ phalaṃ.
5036. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
5037. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
5038. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudam āyasmā Paṃsukūlasaṅṅako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Paṃsukūlasaṅṅakattherassa apadānaṃ paṭhamam.

--ooOoo--

482. Buddhasaṅṅakattherāpadānaṃ

5039. Ajjhāyako mantadharo tiṇṇaṃ vedāna pāragū,
lakkhaṇe itihāse ca sanighaṇḍusakeṭubhe.
5040. Nadīsotapaṭibhāgā sissā āyanti me tadā,
tesāhaṃ mante vācemi rattindivamatandito.
5041. Siddhattho nāma sambuddho loke uppajji tāvade,
tamandhakāraṃ nāsetvā ñāṇālokaṃ pavattayī.
5042. Mama aññataro sisso sissānaṃ so kathesi me,
sutvāna te etamatthaṃ ārocesuṃ mamaṃ tadā.
5043. “Buddho loke samuppanno sabbaññū lokanāyako,
tassānuvattati jano lābho amhaṃ na hessati.”
5044. Adhiccuppattikā buddhā cakkhumanto mahāyasā,
yannūnaṃ buddhaseṭṭhaṃ passeyyaṃ lokanāyakaṃ.
5045. Ajinaṃ me gahetvāna vākacīraṃ kamaṇḍaluṃ,
assamā abhinikkhamma sisse āmantayiṃ āha.

5034. Với tâm hoan hỷ, với ý vui mừng, tôi đã tưởng nhớ đến đức Phật tối thượng và đã đánh lễ tám y may từ vải bị quăng bỏ với niềm phi lạc dạt dào.

5035. (Kể từ khi) tôi đã đánh lễ tám y may từ vải bị quăng bỏ trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc đánh lễ.

5036. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5037. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5038. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Paṃsukūlasaṅṅaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Paṃsukūlasaṅṅaka là phần thứ nhất.

--ooOoo--

482. Ký Sự về Trưởng Lão Buddhasaṅṅaka:

5039. (Tôi) là vị giảng huấn, thông thạo về chú thuật, thông suốt về ba tập Vệ-đà, về tướng mạo, về truyền thống gồm cả văn tự và nghi thức.

5040. Lúc bấy giờ, những người học trò đi đến với tôi tợ là làn nước chảy ở dòng sông. Tôi dạy bọn họ về các chú thuật đêm ngày không biếng nhác.

5041. Trong khi ấy, đấng Toàn Giác Siddhattha đã hiện khởi ở thế gian. Sau khi xua đi điều tăm tối ấy, Ngài đã vận hành ánh sáng của trí tuệ.

5042. Tôi có người đệ tử nọ, vị ấy đã thuật lại cho các đệ tử của tôi. Khi ấy, sau khi nghe được sự việc này bọn họ đã nói với tôi rằng:

5043. “Đức Phật, đấng Toàn Tri, bậc Lãnh Đạo Thế Gian đã hiện khởi ở trên đời. Dân chúng đi theo vị ấy, lợi lộc cho chúng ta sẽ không còn.”

5044. (Tôi đã nói rằng): “Chư Phật, các bậc Hữu Nhân có danh vọng lớn lao là những vị hiếm khi hiện khởi. Hay là ta nên nhìn thấy đức Phật tối thượng, đấng Lãnh Đạo Thế Gian?”

5045. Tôi đã cầm lấy tám da dê, bộ y phục vỏ cây, và túi đựng nước của tôi rồi đã rời khỏi khu ẩn cư. Tôi đã thông báo với các đệ tử rằng:

¹ Paṃsukūlasaṅṅaka nghĩa là “vị tưởng nhớ (saṅṅaka) đến tám y may từ vải bị quăng bỏ (paṃsukūla).”

5046. “Odumbarikapupphaṃ ca candamhi sasakaṃ yathā,
vāyasānaṃ yathā khīraṃ dullabhā lokanāyakā.¹
5047. Buddho lokamhi uppanno manussattampi dullabhaṃ,
ubhosu vijjamānesu savaṇaṃ ca sudullabhaṃ.
5048. Buddho loke samuppanno cakkhuṃ lacchāma no bhavaṃ,
etha sabbe gamissāma sammāsambuddhasantikaṃ.”
5049. Kamaṇḍaludharā sabbe kharājīnanivāsino,
te jaṭābhārabharitā nikkhamuṃ vipinā tadā.
5050. Yugamattaṃ pekkhamānā uttamatthagavesino,
āsattidosarahitā² asambhitāva kesarī.
5051. Appakicchā aloluppā nipakā santavuttino,
uñchāya caramānā te buddhaseṭṭhaṃ upāgamuṃ.
5052. Diyaḍḍhayojane sese vyādhi me upapajjatha,
buddhaseṭṭhaṃ saritvāna tattha kālakato ahaṃ.
5053. Catunavute ito kappe yaṃ saññamalabhiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhasaññā idam³ phalaṃ.
5054. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo ’va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
5055. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
5056. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Buddhasaññako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Buddhasaññakattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

¹ dullabhaṃ lokanāyakaṃ - Syā, PTS.

² āyanti nāgapotāva - Syā, PTS.

³ buddhasaññāyidaṃ - sabbattha.

5046. “Tương tự như bông hoa của cây odumbara và chú thỏ ở mặt trăng, tương tự như sữa của các con quạ, chư vị Lãnh Đạo Thế Gian là điều hy hữu.

5047. Đức Phật đã hiện khởi ở thế gian cũng như (được sanh vào) bản thể nhân loại là điều hy hữu. Và trong khi có được cả hai, việc nghe (Giáo Pháp) là điều vô cùng hy hữu.

5048. Đức Phật đã hiện khởi ở thế gian. Nay chư vị, chúng ta sẽ nhận được (Pháp) nhẫn của chúng ta. Chư vị hãy đến, tất cả chúng ta sẽ đi gặp đấng Chánh Đẳng Giác.”

5049. Khi ấy, tất cả các vị ấy đều mang túi đựng nước, mặc y phục da dê thô xấu, quần búi tóc rối đã rời khỏi khu rừng.

5050. Những vị tầm cầu mục đích tối thượng (ấy) trong khi nhìn với khoảng cách của cán cày, không còn các vương bận và sân hận, tự như những con sư tử không bị hãi sợ.

5051. Ít bị bận rộn, không tham lam, cẩn trọng, có hành vi thanh tịnh, các vị ấy trong khi vừa lo việc kiếm sống vừa đi đến gần đức Phật tối thượng.

5052. Khi chỉ còn một do-tuần rưỡi, có cơn bệnh đã sanh khởi đến tôi. Sau khi đã tưởng nhớ đến đức Phật tối thượng, tôi đã qua đời ở tại nơi ấy.

5053. Kể từ khi tôi đã đạt được sự suy tưởng trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc suy tưởng về đức Phật.

5054. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5055. Quá vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5056. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Buddhasaṅṅaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Buddhasaṅṅaka là phần thứ nhì.

--ooOoo--

¹ Buddhasaṅṅaka nghĩa là “vị tưởng nhớ (saṅṅaka) đến đức Phật (buddha).”

483. Bhisadāyakattherāpadānaṃ

5057. Ogayhāhaṃ pokkharāṇiṃ nānākuñjarasevitāṃ,
uddharāmi bhisāṃ tattha ghāsahetu ahaṃ tadā.
5058. Bhagavā tamhi samaye padumuttarasavhayo,
rattambaradharo buddho gacchati anilañjase.
5059. Dhunanto paṃsukūlāni saddamassosahaṃ tadā,
uddhaṃ nijjhāyamānohaṃ addasaṃ lokanāyakaṃ.
5060. Tattheva t̥hitako santo āyāciṃ lokanāyakaṃ,
madhuṃ bhisehi sahitaṃ khīraṃ sappiṃ muḷālikaṃ.¹
5061. Paṭigaṇhātu me buddho anukampāya cakkhumā,
tato kāruṇiko sathā oruhitvā mahāyaso.
5062. Paṭigaṇhi mamaṃ bhikkhaṃ anukampāya cakkhumā,
paṭiggahetvā sambuddho akā me anumodanaṃ.
5063. “Sukhī hohi mahāpuñña gati tuyhaṃ samijjhatu,
iminā bhisadānena labhassu vipulaṃ sukhaṃ.”
5064. Idaṃ vatvāna sambuddho jalajuttamanāmako,
bhikkhamādāya sambuddho ambaren’ agamā jino.
5065. Tato bhisāṃ gahetvāna āgacchiṃ mama assamaṃ,
bhisīṃ rukkhe lagetvāna mama dānaṃ anussariṃ.
5066. Mahāvāto vuṭṭhahitvā sañcālesi vanaṃ tadā,
ākāso abhinādittha asaniyā phalantiyā.
5067. Tato me asanīpāto matthake nipatī tadā,
sohaṃ nisinnako santo tattha kālakato ahuṃ.
5068. Puññakammena saṃyutto tusitaṃ upapajjahaṃ,
kalebaramṃ me patitaṃ devaloke ramiṃ ahaṃ.
5069. Chaḷāsītisahassāni nāriyo samalaṅkatā,
sāyapātaṃ upaṭṭhanti bhisadānassidaṃ phalaṃ.
5070. Manussayonimāgantvā sukhito homahaṃ sadā,
bhoge me ūnatā natthi bhisadānassidaṃ phalaṃ.
5071. Anukampitako tena devadevena tādinaṃ,
sabbāsavaparikkhīṇo natthidāni punabbhavo.

¹ madhuṃ bhisehi savati khīrasappi muḷālibhi - Ma, PTS.

483. Ký Sự về Trưởng Lão Bhisadāyaka:

5057. Lúc bấy giờ, tôi đã lội xuống hồ nước đã bị nhiều con voi sử dụng, và vì lý do đó (bụng) tôi (đã) nổi lên củ sen ở tại nơi ấy.

5058. Vào thời điểm ấy, đức Thế Tôn danh hiệu Padumuttara là vị Phật mặc y màu đỏ (đang) di chuyển ở trên không trung.

5059. Khi ấy, trong khi Ngài đang phất phơ các lá y may từ vải bị quăng bỏ, tôi đã nghe được tiếng động. Trong khi chú ý ở phía bên trên, tôi đã nhìn thấy đấng Lãnh Đạo Thế Gian.

5060. 5061. Trong khi đứng ngay tại nơi ấy, tôi đã thỉnh cầu đấng Lãnh Đạo Thế Gian rằng: “Xin đức Phật, bậc Hữu Nhân, vì lòng thương tưởng hãy thọ lãnh mật ong cùng với các củ sen, sữa, bơ lỏng, và rễ sen của con.” Do đó, đấng Bi Mẫn, bậc Đạo Sư có danh vọng lớn lao, đã ngự xuống.

5062. Bậc Hữu Nhân vì lòng thương tưởng đã thọ nhận vật thực của tôi. Sau khi thọ nhận, bậc Toàn Giác đã thực hiện lời tùy hỷ đến tôi rằng:

5063. “Này người có đại phước, mong rằng người được an lạc. Mong rằng cảnh giới tái sinh được thành tựu cho người. Do việc dâng cúng củ sen này, người sẽ đạt được sự an lạc lớn lao.”

5064. Sau khi nói lên điều ấy, đấng Toàn Giác tên Padumuttara, bậc Toàn Giác, đấng Chiến Thắng đã cầm lấy thức ăn rồi đã ra đi bằng đường không trung.

5065. Sau đó, tôi đã cầm lấy củ sen và đã đi về lại khu ẩn cư của mình. Sau khi đã treo củ sen ở trên cây, tôi đã tưởng nhớ lại việc dâng cúng của mình.

5066. Khi ấy, có cơn gió lớn đã nổi lên và đã làm lay chuyển khu rừng. Bầu trời đã gào thét trong lúc sấm sét đang nổ ra.

5067. Sau đó, tia sét đánh xuống đã giáng vào đầu của tôi. Khi ấy, trong khi bị khuy xuống tôi đây đã lìa đời ở tại nơi ấy.

5068. Được gắn liền với nghiệp phước thiện, tôi đã đi đến cõi trời Đâu Suất. (Khi) thân thể của tôi bị ngã xuống, tôi đã sướng vui ở thế giới chư Thiên.

5069. Có tám mươi sáu ngàn nữ nhân đã được trang điểm hầu cận sáng tối; điều này là quả báu của việc dâng cúng củ sen.

5070. Sau khi đi đến sự sanh ra ở loài người, tôi luôn luôn được sung sướng, tôi không có sự thiếu hụt về của cải; điều này là quả báu của việc dâng cúng củ sen.

5071. Là người được thương tưởng bởi vị Trời của chư Thiên như thế ấy, tôi đã được đoạn tận tất cả các lậu hoặc, giờ đây không còn tái sinh nữa.

5072. Satasahassee ito kappe yaṃ bhikkhamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi bhisadānassidaṃ phalaṃ.

5073. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

5074. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

5075. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudamā āyasmā Bhisadāyako thero imā gāthāyo abhāsittāti.

Bhisadāyakattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

484. Nāṇatthavikattherāpadānaṃ

5076. Dakkhiṇe himavantassa sukato assamo mama,
uttamatthaṃ gavesanto vasāmi vipine tadā.

5077. Lābhālābhena santuṭṭho mūlena ca phalena ca,
anvesanto ācariyaṃ vasāmi ekako ahaṃ.

5078. Sumedho nāma sambuddho loke uppajji tāvade,
catusaccaṃ pakāseti uddharanto mahājanaṃ.

5079. Nāhaṃ suṇomi sambuddhaṃ napi me koci bhāsati,
aṭṭhavassee atikkante assosiṃ lokanāyakaṃ.

5080. Aggidāruṃ nīharitvā sammajjitvāna assamaṃ,
khāribhāraṃ gahetvāna nikkhamiṃ vipinā ahaṃ.

5081. Ekarattiṃ vasantohaṃ gāmesu nigamesu ca,
anupubbena candavatiṃ tadāhaṃ upasaṅkamim.

5082. Bhagavā tamhi samaye sumedho lokanāyako,
uddharanto bahū satte deseti amataṃ padaṃ.

5083. Janakāyamatikkamma vanditvā jinasāgaraṃ,
ekaṃsaṃ ajinaṃ katvā santhaviṃ lokanāyakaṃ:

5084. “Tavaṃ satthā ca ketu ca dhajo yūpo ca pāṇinaṃ,
parāyaṇo patitṭhā ca dīpo ca dipaduttamo.

(Ekavīsatiṃ bhāṇavāraṃ).

5072. Kể từ khi tôi đã dâng cúng vật thực trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng củ sen.

5073. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5074. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5075. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Bhisadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Bhisadāyaka là phân thứ ba.

--ooOoo--

484. Ký Sự về Trưởng Lão Nāṇatthavika:

5076. Khu ẩn cư của tôi được xây dựng khéo léo ở phía nam của núi Himā-lạp. Vào lúc bấy giờ, trong khi tâm cầu mục đích tối thượng tôi cư ngụ ở trong rừng.

5077. Trong lúc tìm kiếm vị thầy, tôi sống mỗi một mình với rễ và trái cây, hài lòng với việc có hay không có.

5078. Trong khi ấy, đấng Toàn Giác tên Sumedha đã hiện khởi ở thế gian. Trong lúc tiếp độ đám đông dân chúng, Ngài công bố về bốn Sự Thật.

5079. Tôi không được nghe về đấng Toàn Giác, cũng không có ai nói với tôi. Khi tám năm đang trôi qua, tôi đã nghe về đấng Lãnh Đạo Thế Gian.

5080. Sau khi đập tắt củi lửa và quét dọn khu ẩn cư, tôi đã cầm lấy gói vật dụng và đã rời khỏi khu rừng.

5081. Trong khi cư ngụ chỉ một đêm ở các ngôi làng và các khu phố chợ, khi ấy theo tuần tự tôi đã đi đến gần con sông Candavati.

5082. Vào thời điểm ấy, trong lúc tiếp độ nhiều chúng sanh, đức Thế Tôn đấng Lãnh Đạo Thế Gian Sumedha thuyết giảng về vị thế Bất Tử.

5083. Tôi đã vượt qua đám đông người và đã đánh lễ đấng Chiến Thắng sánh tợ đại dương. Tôi đã khoác tấm da dê một bên vai rồi đã ngợi ca đấng Lãnh Đạo Thế Gian rằng:

5084. “Ngài là đấng Tối Thượng của loài người, là bậc thầy, là biểu hiệu, là ngọn cờ, là mục đích tối cao, là nơi nương tựa, là sự nâng đỡ, là ngọn đèn của chúng sanh.

(Tụng phẩm thứ hai mươi mốt).

¹ Bhisadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) củ sen (bhisa).”

5085. Nepuñño dassane vīro tāresi janataṃ tuvaṃ,
natthañño tārako loke tavuttaritaro mune.
5086. Sakkā have kusaggena pametuṃ sāgaruttamo,
natveva tava sabbaññū ñāṇaṃ sakkā pametave.
5087. Tulāmaṇḍale ṭhapetvāna mahiṃ sakkā dharetave,
natveva tava paññāya pamāṇaṃ atthi cakkhuma.
5088. Ākāso minituṃ sakkā rajjuyā aṅgulena vā,
natveva tava sabbaññū sīlaṃ sakkā pametave.
5089. Mahāsamudde udakaṃ ākāso ca vasundharā,
parimeyyāni etāni appameyyosi cakkhuma.”
5090. Chahi gāthāhi sabbaññuṃ kittayitvā mahāyasaṃ,
añjaliṃ paggahetvāna tuṅhi aṭṭhāsahaṃ tadā.
5091. Yaṃ vadanti sumedhoti bhūripaññaṃ sumedhasaṃ,
bhikkhusaṅghe nisīditvā imā gāthā abhāsatha:
5092. “Yo me ñāṇaṃ pakittesi pasanno sena cetasā,
tamahaṃ kittayissāmi suṇoṭha mama bhāsato:
5093. Sattasattatikappāni devaloke ramissati,
sahassakkhattuṃ devindo devarajjaṃ karissati.
5094. Anekasatakkhattuñca cakkavattī bhavissati,
padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṅkhiyaṃ.
5095. Devabhūto manusso vā puññakammasamāhito,
anūnamanasaṅkappo tikkhapañño bhavissati.
5096. Tiṃsakappasahassamhi okkākakulasambhavo,
gotamo nāma nāmena satthā loke bhavissati.
5097. Agārā abhinikkhamma pabbajissatakiñcano,
jātiyā sattavassena arahattaṃ phusissati.”

5085. Bạch bậc Hiền Trí, Ngài là bậc khôn khéo về kiến thức, là đấng Anh Hùng đã giúp cho chúng sanh vượt qua, ở thế gian không có người nào khác là đấng Tiếp Độ, không ai là trội hơn Ngài.

5086. Biên cả vĩ đại hiển nhiên là có thể đo lường bằng đầu ngọn cỏ kusa, tuy nhiên bạch đấng Toàn Tri, trí tuệ của Ngài là không thể đo lường được.

5087. Bạch đấng Hữu Nhãn, sau khi đặt trái đất lên đĩa cân là có thể xác định, tuy nhiên sự đo lường trí tuệ của Ngài là không thể có.

5088. Không gian có thể ước lượng bằng sợi dây thừng hoặc bằng ngón tay, tuy nhiên bạch đấng Toàn Tri, giới hạnh của Ngài là không thể đo lường.

5089. Bạch đấng Hữu Nhãn, nước ở đại dương, bầu trời, và trái đất, những vật này là có thể đo lường, còn Ngài là không thể đo lường.”

5090. Sau khi đã tán dương đấng Toàn Tri có danh vọng lớn lao bằng sáu câu kệ, khi ấy tôi đã chấp tay lên rồi đứng im lặng.

5091. Người ta nói về người có tuệ bao la, sáng suốt là “Sumedha.” Ngài đã ngồi xuống ở hội chúng tỳ khưu và đã nói lên những lời kệ này:

5092. “Người nào, được tịnh tín, đã tán dương trí tuệ của Ta bằng tâm ý của mình, ta sẽ tán dương người ấy. Các người hãy lắng nghe Ta nói.

5093. Người này sẽ sướng vui ở thế giới chư Thiên trong bảy mươi bảy kiếp, và sẽ là vị Chúa của chư Thiên cai quản Thiên quốc một ngàn lần.

5094. Và (người này) sẽ là đấng Chuyển Luân Vương hàng trăm lần. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm.

5095. Dầu trở thành vị Thiên nhân hay là nhân loại, (người này) được tỵ hội với nghiệp phước thiện, sẽ có tuệ sắc bén, tâm tư không bị kém sút.

5096. Vào ba mươi ngàn kiếp (về sau này), bậc Đạo Sư tên Gotama, xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.

5097. Sau khi lìa khỏi gia đình, (người này) sẽ xuất gia, không còn sở hữu gì, và sẽ chạm đến phẩm vị A-la-hán vào lúc bảy tuổi tính từ khi sanh.”

5098. Yato sarāmi attānaṃ yato pattosmi sāsanaṃ,
etthantare na jānāmi cetanaṃ amanoramaṃ.
5099. Saṃsaritvā bhave sabbe sampattānubhaviṃ ahaṃ,
bhoge me ūnatā natthi phalaṃ ñāṇassa thomane.
5100. Tivaggī nibbutā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
sabbāsavā parikkhīṇā natthidāni punabbhavo.
5101. Tiṃsakappasahassamhi yaṃ ñāṇamabhithomayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi phalaṃ ñāṇassa thomane.
5102. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
5103. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
5104. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudama āyasmā Ñāṇatthaviko thero imā gāthāyo abhāsittāti.

Ñāṇatthavikattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

485. Candanamāliyattherāpadānaṃ

5105. Pañcakāmaguṇe hitvā piyarūpe manorame,
asītikoṭṭiyo hitvā pabbajiṃ anagāriyaṃ.
5106. Pabbajitvāna kāyena pāpakammaṃ vivajjayiṃ,
vacīduccaritaṃ hitvā nadīkūle vasāmahaṃ.
5107. Ekakaṃ maṃ viharantaṃ buddhaseṭṭho upāgami,
nāhaṃ jānāmi buddhoti akāsiṃ paṭisantharaṃ.
5108. Karitvā paṭisanthāraṃ nāmagottamapucchahaṃ,
devatānu 'si gandhabbo ādu sakko purindado.
5109. Ko vā tvaṃ kassa vā putto mahābrahmā idhāgato,
virocesi disā sabbā udayaṃ suriyo yathā.
5110. Sahassārāni cakkāni pāde dissanti mārīsa,
ko vā tvaṃ kassa vā putto kathaṃ jānemu taṃ mayaṃ,
nāmagottaṃ pavedehi saṃsayaṃ apanehi me.

5098. Từ khi tôi nhớ lại bản thân, từ khi tôi đạt được Giáo Pháp, trong khoảng thời gian này tôi không biết đến tâm tư không được thích ý.

5099. Tôi đã luân hồi ở tất cả các cõi và đã thọ hưởng đầy đủ, tôi không có sự thiếu hụt về của cải; điều này là quả báu của việc ngời ca trí tuệ.

5100. Ba ngọn lửa (tham sân si) của tôi đã được dập tắt, tất cả các hữu đã được xóa sạch, tất cả các lậu hoặc đã được đoạn tận, giờ đây không còn tái sanh nữa.

5101. Kể từ khi tôi đã ngời ca trí tuệ trước đây ba mươi ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc ngời ca trí tuệ.

5102. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5103. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5104. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Nāṇatthavika¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Nāṇatthavika là phần thứ tư.

--ooOoo--

485. Ký Sự về Trưởng Lão Candanamāliya:

5105. Sau khi từ bỏ năm phần dục lạc, các sắc yêu quý, các vật thích ý, tôi đã từ bỏ tám mươi *koṭi* và đã xuất gia vào đời sống không gia đình.

5106. Sau khi xuất gia, tôi đã tránh xa nghiệp ác do thân. Sau khi từ bỏ ác hạnh do khẩu, tôi cư ngụ ở bờ sông.

5107. Trong khi tôi đang sống mỗi một mình, đức Phật tối thượng đã đi đến gặp tôi. Tôi không biết về “Đức Phật.” Tôi đã thực hiện việc chào hỏi.

5108. Sau khi thực hiện việc chào hỏi, tôi đã hỏi tên và dòng họ: “*Phải chăng ngài là Thiên thần, là vị Càn-thát-bà, hay là Chúa của chư Thiên Sakka?*”

5109. *Ngài là ai? Là con trai của ai? Phải chăng vị Đại Phạm Thiên đã đi đến nơi đây? Ngài tỏa sáng tất cả các phương giống như là mặt trời đang mọc.*

5110. *Thưa ngài, một ngàn cây cặm bánh xe được thấy ở bàn chân. Ngài là ai? Là con trai của ai? Làm thế nào chúng tôi nhận biết ngài? Xin ngài cho biết tên và dòng họ, xin ngài hãy xua đi nỗi nghi hoặc của tôi.”*

¹ Nāṇatthavika nghĩa là “vị ngời ca (thavika) về trí tuệ (nāṇa).”

5111. “Namhi devo na gandhabbo nāpi sakko purindado,
brahmabhāvo ca me natthi etesaṃ uttamo ahaṃ.
5112. Atīto visayaṃ tesam dālayiṃ kāmabandhanaṃ,
sabbe kilese jhāpetvā patto sambodhimuttamaṃ.”
5113. Tassa vācaṃ suṇitvāhaṃ idaṃ vacanamabraviṃ:
“Yadi buddhosi sabbaññū nisīda tvaṃ mahāmuni,
tamhaṃ pūjayissāmi dukkhassantakaro tuvaṃ.”
5114. Pattharivājinacammaṃ adāsiṃ satthuno ahaṃ,
nisīdi tattha bhagavā sīhova girigabbhare.
5115. Khippaṃ pabbatamāruyha ambassa phalamaggahiṃ,
sālakalyāṇikaṃ pupphaṃ candanaṃ ca mahārahaṃ.
5116. Khippaṃ paggayha taṃ sabbam upetvā lokanāyakaṃ,
phalaṃ buddhassa datvāna sālappupphamaṃpūjayiṃ.
5117. Candanaṃ anulimpitvā avandiṃ satthuno ahaṃ,
pasannacitto sumano vipulāya ca pītiyā.
5118. Ajinaṃhi nisīditvā sumedho lokanāyako,
mama kammaṃ pakittesi haṃsayanto¹ mamaṃ tadā:
5119. “Iminā phaladānena gandhamālehi cūbhayaṃ,
pañcaviṣe kappasate devaloke ramissati,
anūnamanasamkappo vasavattī bhavissati.
5120. Chabbīsaticappasate manussattaṃ gamissati,
bhavissati cakkavattī cāturanto mahiddhiko.
5121. Vebhāraṃ nāma nagaraṃ vissakammena māpitaṃ,
hessati sabbasovaṇṇaṃ nānāratanaḥhūsiṃ.
5122. Eteneva upāyena saṃsarissati so bhava,
sabbattha pūjito hutvā devatte atha mānuse,
pacchime² bhava sampatte brahmabandhu bhavissati.
5123. Agārā abhinikkhamma anagārī bhavissati,
abhiññāpāragū hutvā nibbāyissatanāsavo.”³
5124. Idaṃ vatvāna sambuddho sumedho lokanāyako,
mama nijjhāyamānassa pakkāmi anilañjase.

¹ hāsayanto - Ma, Syā, PTS.³ nibbāyissatināsavo - Ma, Syā.² pacchimabhava sampatte - Sī Mu; pacchime bhavasampatte - Syā.

5111. “Ta không phải là Thiên thần, không phải là Càn-thát-bà, cũng không phải là Chúa của chư Thiên Sakka. Và Ta cũng không có bản thể của Phạm Thiên, đối với các vị này Ta là bậc Tối Thượng.”

5112. Ta đã vượt lên phạm vi của các vị ấy, ta đã cắt lìa sự trôi buộc của các dục. Sau khi thiêu đốt tất cả các phiền não, ta đạt đến phẩm vị Toàn Giác tối thượng.”

5113. Sau khi lắng nghe lời nói của vị ấy, tôi đã nói lời nói này: “Bạch đấng Đại Hiên Trí, nếu Ngài là đức Phật, đấng Toàn Tri, bậc Đoạn Tận khổ đau, xin thỉnh Ngài ngồi xuống, tôi sẽ cúng dường Ngài.”

5114. Tôi đã trải ra tấm da dê và tôi đã dâng cúng đến đấng Đạo Sư. Đức Thế Tôn đã ngồi xuống ở tại nơi ấy tựa như con sư tử (ngồi xuống) ở hang núi.

5115. Tôi đã cấp tốc leo lên ngọn núi và đã hái trái xoài, bông hoa sālā xinh xắn, và gỗ trầm hương vô cùng giá trị.

5116. Tôi đã mau mắn nâng lên tất cả các thứ ấy và đã đi đến gần đấng Lãnh Đạo Thế Gian. Tôi đã dâng cúng trái cây và đã cúng dường bông hoa sālā đến đức Phật.

5117. Với tâm hoan hỷ, với ý vui mừng, tôi đã thoa trầm hương và đã đánh lễ bậc Đạo Sư với niềm phi lạc dạt dào.

5118. Khi ấy, đấng Lãnh Đạo Thế Gian Sumedha đã ngồi xuống ở tấm da dê. Trong khi làm cho tôi được hoan hỷ, Ngài đã tán dương việc làm của tôi rằng:

5119. “Do cả hai việc dâng cúng trái cây cùng với hương thơm tràng hoa này, (người này) sẽ sướng vui ở thế giới chư Thiên trong hai trăm năm mươi kiếp, và sẽ trở thành người vận dụng quyền lực với tâm tư không bị sút kém.

5120. (Người này) sẽ đi đến bản thể nhân loại trong hai ngàn sáu trăm kiếp và sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương có đại thần lực (chinh phục) bốn phương.

5121. Có thành phố tên là Vebhāra toàn bằng vàng được tô điểm với châu báu các loại sẽ được hóa hiện ra bởi vị thần Vissakamma.

5122. Theo phương cách này đây, người ấy sẽ luân hồi các cõi. Dầu ở bản thể Thiên nhân hay nhân loại, (người này) sẽ được tôn vinh ở khắp mọi nơi. Khi đạt đến lần hiện hữu cuối cùng, (người này) sẽ là thân quyến của đấng Phạm Thiên.¹

5123. Sau khi lìa khỏi gia đình, (người này) sẽ trở thành người không có gia đình, sẽ thông suốt về các thắng trí, và sẽ Niết Bàn không còn lậu hoặc.”

5124. Nói xong điều này, trong lúc tôi đang trầm tư, bậc Toàn Giác đấng Lãnh Đạo Thế Gian Sumedha đã ra đi bằng đường không trung.

¹ Nghĩa là sẽ thuộc dòng dõi Bà-la-môn (ND).

5125. Tena kammena sukatenā cetanāpaṇidhīhi ca,
jahitvā mānuṣaṃ dehaṃ tāvatīṃsamagacchahaṃ.
5126. Tusitāto¹ cavitvāna nibbattiṃ mātukucchiyaṃ,
bhoge me ūnatā natthi yamhi gabbhe vasāmaṃ.
5127. Mātukucchigate mayhaṃ² annaṃ³ pānañca bhojanaṃ,
mātuyā mama chandena nibbattati yadicchakaṃ.
5128. Jātiyā pañcavassena pabbajiṃ anagāriyaṃ,
oropitamhi kesamhi arahattamaṃpūṇiṃ.
5129. Pubbakammaṃ gavesanto orena nāddasaṃ ahaṃ,
tiṃsakappasahassamhi mama kammaṃ anussariṃ.
5130. Namō te purisājañña namō te purisuttama,
tava sāsanaṃāgamaṃ pattomhi acalaṃ padaṃ.
5131. Tiṃsakappasahassamhi yaṃ buddhamabhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
5132. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
5133. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
5134. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiñña sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Candanamāliyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Candanamāliyattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

486. Dhātupūjakattherāpadānaṃ

5135. Nibbute lokanāthamhi siddhatthe lokanāyake,
mama ñāti samānetvā dhātupūjaṃ akāsahaṃ.
5136. Catunavute ito kappe yaṃ dhātumabhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi dhātupūjāyidaṃ phalaṃ.
5137. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
5138. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

¹ tusitato - Ma, Syā.

² mayi - Ma, Syā.

³ annapānañca - Ma, Syā, PTS.

5125. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp và do các nguyện lực của tác ý, sau khi từ bỏ thân nhân loại tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

5126. Sau khi mệnh chung từ cõi trời Đâu Suất, tôi đã tái sinh vào bụng mẹ. Khi tôi sống ở trong bào thai, tôi không có thiếu hụt về sự thọ hưởng.

5127. Khi tôi đã ở trong bụng mẹ, do ước muốn của tôi, thức ăn nước uống và vật thực cho người mẹ được sanh lên theo như ước muốn.

5128. Vào lúc bảy tuổi tính từ khi sanh, tôi đã xuất gia vào đời sống không gia đình. Khi tóc (cạo) được rơi xuống, tôi đã thành tựu phẩm vị A-la-hán.

5129. Trong lúc suy tâm về nghiệp quá khứ, tôi đã nhìn thấy không phải là kém cỏi, tôi đã nhớ lại việc làm của tôi trong ba mươi ngàn kiếp.

5130. “*Bạch đấng Siêu Nhân, con kính lễ Ngài! Bạch đấng Tối Thượng Nhân, con kính lễ Ngài! Sau khi đi đến với Giáo Pháp của Ngài, con đã đạt được vị thế Bất Động.*”

5131. Kể từ khi tôi đã cúng dường đức Phật trước đây ba mươi ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

5132. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5133. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5134. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Candanamāliya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Candanamāliya là phân thứ năm.

--ooOoo--

486. Ký Sự về Trưởng Lão Dhātupūjaka:

5135. Khi đấng Bảo Hộ Thế Gian, bậc Lãnh Đạo Thế Gian Siddhattha Niết Bàn, tôi đã đưa các thân quyến của tôi đến và tôi đã thực hiện việc cúng dường xá-lợi.

5136. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường xá-lợi kể trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường xá-lợi.

5137. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5138. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

¹ Candanamāliya nghĩa là “vị liên quan đến trầm hương (*candana*) và tràng hoa (*mālā*).”

5139. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Dhātupūjako thero imā gāthāyo abhāsittḥāti.

Dhātupūjakattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

487. Pulinuppādakattherāpadānaṃ

5140. Pabbate himavantamhi devalo nāma tāpaso,
tattha me caṅkamo āsi amanussehi māpito.
5141. Jaṭābhārena¹ bharito kamaṇḍaludharo tadā,
uttamatthaṃ gavesanto pavanā abhinikkhamiṃ.²
5142. Cullāsītisahassāni sissā mayhaṃ upaṭṭhahaṃ,
sakakammābhīpasutā vasanti pavane³ tadā.
5143. Assamā abhinikkamma akaṃ pulinacetiyaṃ,
nānāpupphaṃ samānetvā taṃ cetiyamapūjayiṃ.
5144. Tattha cittaṃ pasādetvā assamaṃ pavisāmahaṃ,
sabbe sissā samāgantvā etamatthamapucchu maṃ.⁴
5145. “Pulinena kate thūpe⁵ yaṃ tvaṃ devaṃ⁶ namassasi,
mayampi ñātumicchāma puṭṭho ācikkha no tvaṃ.”
5146. Niddiṭṭhā no⁷ mantapade cakkhumanto mahāyasā,
te kho ahaṃ namassāmi buddhaseṭṭhe mahāyase.
5147. “Kīdisā te mahāvīrā sabbaññū lokanāyakā,
kathaṃ vaṇṇā kathaṃ silā kīdisā te mahāyasā?”
5148. Battimśalakkhaṇā buddhā cattārīsadvijāpi ca,
nettā gopakhumā tesam jīṅjukāphalasannibhā.
5149. Gacchamānā ca te buddhā yugamattaṃva⁸ pekkhare,
na tesam jāṇu nadati sandhisaddo na suyyati.
5150. Gacchamānā ca sugatā uddharantāva gacchare,
paṭhamam dakkhiṇam pādam buddhānaṃ esa dhammatā.
5151. Asambhītā ca te buddhā migarājāva kesarī,
nevukkamsenti attānaṃ no ca vambhenti pāṇinaṃ.

¹ jaṭābhārassa - Syā.

² vipinā nikkhamiṃ tadā - Ma.

³ vipine - Ma.

⁴ pucchimsu maṃ - Ma, PTS;
apucchimsu - Syā.

⁵ kato thūpo - Ma, Syā, PTS.

⁶ deva - Ma, Syā.

⁷ niddiṭṭhā nu - Ma;
diṭṭhā no vo - Syā.

⁸ yugamattañca - Ma, Syā, PTS.

5139. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Dhātupūjaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Dhātupūjaka là phần thứ sáu.

--ooOoo--

487. Ký Sự về Trưởng Lão Pulinuppādaka:

5140. Ở ngọn núi Hi-mã-lạp, (tôi là) vị đạo sĩ khổ hạnh tên Devala. Con đường kinh hành của tôi ở tại nơi ấy đã được tạo nên bởi các vị phi nhân.

5141. Lúc bấy giờ, (tôi) là vị quán búi tóc rối mang túi đựng nước, trong khi tầm cầu mục đích tối thượng, tôi đã rời khỏi khu rừng bao la.

5142. Khi ấy, tám mươi bốn ngàn người đệ tử đã phục vụ tôi. Được sanh ra theo nghiệp của mình, các vị sống ở trong khu rừng bao la.

5143. Sau khi rời khỏi khu ẩn cư, tôi đã tạo nên ngôi bảo tháp bằng cát. Tôi đã gom góp các bông hoa các loại và đã cúng dường ngôi bảo tháp ấy.

5144. Ở tại nơi ấy, sau khi làm cho tâm được tịnh tít, tôi đi vào khu ẩn cư. Tất cả các người đệ tử đã tụ hội lại và đã hỏi tôi về sự việc này:

5145. *“Chúng tôi cũng muốn biết ngài sẽ lễ bái vị Thiên thần nào ở ngôi bảo tháp đã được xây dựng bằng cát. Được hỏi, xin ngài hãy giải thích cho chúng tôi.”*

5146. *“Các đấng Hữu Nhân có danh vọng lớn lao đã được xác định rõ ở trong câu chú thuật của chúng ta. Đương nhiên, ta lễ bái các vị Phật tối thượng có danh vọng lớn lao ấy.”*

5147. *“Các bậc Đại Hùng, các đấng Toàn Tri, các vị Lãnh Đạo Thế Gian ấy là như thế nào? Màu da thế nào? Giới hạnh thế nào? Các vị có danh vọng lớn lao ấy là như thế nào?”*

5148. *“Chư Phật có ba mươi hai tướng mạo, và còn có bốn mươi cái răng. Với lông mi dài như của bò cái tơ, các con mắt của các vị ấy trông giống như trái cam thảo rừng.*

5149. *Và trong khi bước đi, chư Phật ấy chỉ nhìn với khoảng cách của cán cày. Đầu gối của các vị ấy không phát tiếng, âm thanh của các khớp không nghe được.*

5150. *Và trong khi bước đi, các đấng Thiện Thệ bước đi đều nhắc lên bàn chân phải trước tiên; điều này là trạng thái tự nhiên của chư Phật.*

5151. *Và chư Phật ấy không bị hãi sợ tương tự như con sư tử vua của loài thú. Các vị chẳng bao giờ ca tụng bản thân và không khinh miệt các hạng chúng sanh.*

¹ Dhātupūjaka nghĩa là “vị cúng dường (pūjaka) xá-lợi (dhātu).”

5152. Mānāvamānato muttā samā sabbesu pāṇisu,
anattukkaṃsakā buddhā buddhānaṃ esa dhammatā.
5153. Uppajjantā ca sambuddhā ālokaṃ dassayanti te,
chappakāraṃ pakampenti kevalaṃ vasudhaṃ imaṃ.
5154. Passanti nirayaṃ cete nibbāti nirayo tadā,
pavassati mahāmegho buddhānaṃ esa dhammatā.
5155. Edisā te mahānāgā atulyā¹ ca mahāyasā,
vaṇṇato anatikkantā appameyyā tathāgatā.
5156. Anumodiṃsu me vākyā sabbe sissā sagāravā,
tathā va paṭipajjiṃsu yathāsatti² yathābalaṃ.
5157. Patipūjenti pulinaṃ sakakammābhilāsino,
saddahantā mamaṃ³ vākyā buddhattagatamānasā.
5158. Tadā cavitvā tusitā devaputto mahāyaso,
uppajji mātukucchimiṃ⁴ dasasahassī pakampatha.⁵
5159. Assamassāvidūramhi caṅkamamhi ṭhito ahaṃ,
sabbe sissā samāgantvā āgacchuṃ mama santikaṃ.⁶
5160. Usabho 'va mahī nadati migarājā 'va kūjati,
suṃsumāro 'va⁷ salati kiṃ vipāko bhavissati.
5161. “Yaṃ pakittemi sambuddhaṃ sikatāthūpasantike,
so dāni bhagavā satthā mātukucchimupāgami.”
5162. Tesāṃ dhammakathaṃ katvā kittayitvā mahāmuniṃ,
uyyojetvā sake sisse pallaṅkaṃ ābhujim ahaṃ.
5163. Balañca vata me khīṇaṃ vyādhitō⁸ paramenaṃ,⁹
buddhaseṭṭhaṃ saritvāna tattha kālakato¹⁰ ahaṃ.
5164. Sabbe sissā samāgantvā akaṃsu citakaṃ tadā,
kalebaraṃ ca me gayha citakaṃ abhiropayum.
5165. Citakaṃ parivāretvā sise katvāna añjaliṃ,
sokasallaparetā te vikandiṃsu¹¹ samāgatā.

¹ atulā - Ma, Syā.

² yathāsantiṃ - Sī Mu.

³ mama - Ma, Syā.

⁴ mātukucchimiṃ - Ma.

⁵ kampatha - Ma, Syā.

⁶ mama santike - Ma, Syā.

⁷ susumārova - Ma.

⁸ byādhinā - Ma; byādhiko - Syā.

⁹ paramena taṃ - Ma.

¹⁰ kālakato - Ma, Syā.

¹¹ vikkandiṃsu - Ma, PTS.

5152. Được thoát khỏi sự kiêu ngạo và chê bai, là bình đẳng đối với tất cả sanh linh, chư Phật là những vị không ca tụng chính mình; điều này là trạng thái tự nhiên của chư Phật.

5153. Và trong khi được sanh ra, chư Phật Toàn Giác ấy thị hiện ánh sáng và làm toàn thể trái đất này rung chuyển theo sáu cách.

5154. Và chư vị này nhìn thấy địa ngục, khi ấy địa ngục được tiêu diệt, có đám mây lớn đổ mưa; điều này là trạng thái tự nhiên của chư Phật.

5155. Các bậc Long Tượng ấy là như thế, và có danh vọng lớn lao không thể sánh bằng, không bị vượt trội về thể hình, các đấng Như Lai là vô lượng.”

5156. Tất cả các người đệ tử đã tùy hỷ những lời nói của tôi với sự kính trọng. Và họ đã thực hành theo đúng như thế, tùy theo sức mạnh, tùy theo năng lực.

5157. Trong khi tin tưởng lời nói của tôi, những đệ tử có sự mong mỏi về nghiệp của mình tôn vinh (ngôi bảo tháp) cát với tâm ý hướng về bản thể đức Phật.

5158. Vào lúc bấy giờ, vị Thiên tử có danh vọng lớn lao sau khi mệnh chung ở cõi trời Đâu Suất đã sanh vào bụng mẹ, mười ngàn thế giới đã rung động.

5159. Tôi đã đứng ở đường kinh hành không xa khu ẩn cư. Tất cả các đệ tử đã tụ tập lại và đã đi đến ở bên tôi (hỏi rằng):

5160. “Trái đất găm thét như loài bò mộng, rống lên như loài sư tử, khuấy động như loài cá sấu, sẽ có hậu quả gì đây?”

5161. “Đấng Toàn Giác mà ta tán dương lúc ở gần ngôi bảo tháp bằng cát, giờ đây đức Thế Tôn bậc Đạo Sư ấy đã nhập vào bụng mẹ.”

5162. Sau khi thực hiện việc giảng pháp cho họ và tán dương bậc Đại Hiền Trí, tôi đã giải tán các đệ tử của mình rồi đã xếp vào thế kiết già.

5163. Và sức lực của tôi quả nhiên đã cạn kiệt, tôi đã bị bệnh một cách trầm trọng. Tôi đã tưởng nhớ đến đức Phật tối thượng và đã mệnh chung ở tại nơi ấy.

5164. Khi ấy, tất cả các người đệ tử đã tụ hội lại và đã thực hiện giàn hỏa thiêu. Và sau khi cầm lấy thi thể của tôi họ đã đặt lên giàn hỏa thiêu.

5165. Các vị ấy đã tụ hội lại, vây quanh giàn hỏa thiêu, và đã chấp tay lên ở đầu. Bị ưu phiền bởi mũi tên sâu muộn, các vị ấy đã khóc rống lên.

5166. Tesam lālappamānānaṃ agamāsiṃ citantikam,¹
“Ahaṃ ācariyo tumhaṃ mā socittha sumedhasā.
5167. Sadatthe vāyameyyātha rattindivamatanditā,
mā vo pamattā ahuvattha khaṇo vo paṭipādito.”
5168. Sake sissenusāsivā devalokaṃ punāgamim,
aṭṭhārasa ca kappāni devaloke ramim ahaṃ.
5169. Satānaṃ pañcakkhattuñca cakkavattī ahasahaṃ,
anekasatakkhattuñca devarajjamakārayim.
5170. Avasesesu kappesu vokiṇṇam³ saṃsariṃ ahaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi pulinapūjāyidaṃ phalaṃ.⁴
5171. Yathā komudike māse bahū pupphanti pādapā,
tathevāhampi samaye pupphitomhi mahesinā.
5172. Viriyameva dhuradhorayaṃ yogakkhemādhivāhanaṃ,
nāgo ’va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
5173. Satasahassee ito kappe yaṃ buddhamabhikittayim,
duggatiṃ nābhijānāmi kittanāya idaṃ phalaṃ.
5174. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo ’va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
5175. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
5176. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Pulinuppādako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Pulinuppādakattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

488. Taraṇiyattherāpadānaṃ

5177. Atthadassī tu bhagavā sayambhū lokanāyako,
vinakānadiyā tīraṃ upagacchi tathāgato.
5178. Udakā abhinikkamma kacchapo vārigocaro,
buddhaṃ tāretukāmohaṃ upesiṃ lokanāyakaṃ.

¹ agamaṃ citakaṃ tadā - Ma;
agamaṃ citakantikam - Syā;
agamāsiṃ citan tadā - PTS.

² ahuttha - Ma, Syā, PTS.

³ vokiṇṇo - Ma, PTS.

⁴ uppādassa idaṃ phalaṃ - Ma, Syā, PTS.

5166. Trong khi các vị ấy đang than vãn, tôi đã đi đến gần giàn hỏa thiêu (nói rằng): “*Này các bậc trí tuệ, ta là thầy của các người, các người chớ có sầu muộn.*”

5167. Các người hãy nên nỗ lực cho lợi ích của mình đêm ngày không biếng nhác. Các người chớ trở nên xao lãng, thời khắc của các người đã được xếp đặt.”

5168. Sau khi chỉ dạy các đệ tử của mình, tôi đã trở lại thế giới chư Thiên. Và tôi đã sướng vui ở thế giới chư Thiên mười tám kiếp.

5169. Và tôi đã trở thành đấng Chuyển Luân Vương năm trăm lần, và đã cai quản Thiên quốc hàng trăm lần.

5170. Trong những kiếp còn lại, tôi đã luân hồi xen lẫn (ở cõi trời và cõi người), tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường cát.

5171. Giống như vào tháng *Komudī*, có nhiều giống cây trở hoa. Tương tự y như thế, nhờ bậc Đại Ân Sĩ tôi cũng được trở hoa vào thời điểm.

5172. Chính sự tinh tấn là có khả năng tiến hành các phận sự, là điều kiện đưa đến sự an ổn khỏi các điều ràng buộc. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5173. (Kể từ khi) tôi đã tán dương đức Phật trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc tán dương.

5174. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5175. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5176. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Pulinuppādaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Pulinuppādaka là phân thứ bảy.

--ooOoo--

488. Ký Sự về Trưởng Lão Taraṇiya:

5177. Đức Thế Tôn Atthadassī, bậc Tỳ Khưu Chủ, đấng Lãnh Đạo Thế Gian, đức Như Lai đã đi đến gần bờ của con sông Vinakā.

5178. Là loài rùa di chuyển ở trong nước, có ý định đưa đức Phật vượt qua, tôi đã đi ra khỏi nước và đã đi đến gần đấng Lãnh Đạo Thế Gian.

¹ *Pulinuppādaka* nghĩa là “vị tạo nên (*uppādaka*) ngôi bảo tháp bằng cát (*pulina*).”

5179. Abhirūhatu maṃ buddho atthadassī mahāmuni,
ahaṃ taṃ tārayissāmi dukkhassantakaro tuvaṃ.
5180. Mama saṅkappamaññāya atthadassī mahāyaso,
āruhivāna¹ me piṭṭhiṃ aṭṭhāsi lokanāyako.
5181. Yato sarāmi attānaṃ yato pattosmi viññutaṃ,
sukhaṃ me tādisaṃ natthi phuṭṭhe pādātaḷe yathā.
5182. Uttaritvāna sambuddho atthadassī mahāyaso,
nadītīraṃhi ṭhatvāna imā gāthā abhāsatha:
5183. “Yāvatā vattate cittaṃ gaṅgāsotaṃ tarāmahaṃ,
ayañca kacchapo rājā tāresi mama paññavā.
5184. Iminā buddhatarāṇena mettacittavatāya ca,
aṭṭhārāse kappasate devaloke ramissati.
5185. Devalokā idhāgantvā sukkamūlena codito,
ekāsane nisīditvā kaṅkhāsotaṃ tarissati.”
5186. Yathāpi bhaddake khette bījamappampi ropitaṃ,
sammādhāre pavacchante² phalaṃ toseti kassakaṃ.
5187. Tatthevidaṃ buddhakhettaṃ sammāsambuddhadesitaṃ,
sammādhāre pavacchante phalaṃ maṃ tosayissati.
5188. Padhānapahitattomhi upasanto nirūpadhi,
sabbāsava pariññāya viharāmi anāsavo.
5189. Aṭṭhārāse kappasate yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi taraṇāya idaṃ phalaṃ.
5190. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo ’va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
5191. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

¹ abhirūhitvā - Ma; āruhivāna - Syā, PTS.

² pavassante - Sī Mu, Syā, PTS.

5179. “Xin đức Phật Atthadassī bậc Đại Hiền Trí hãy bước lên người con, con sẽ đưa Ngài vượt qua. Ngài là bậc Đoạn Tận khổ đau.”

5180. Sau khi biết được ý định của tôi, đấng Lãnh Đạo Thế Gian Atthadassī có danh vọng lớn lao đã bước lên và đứng ở trên lưng của tôi.

5181. Từ khi tôi nhớ lại bản thân, từ khi tôi đạt được hiểu biết, tôi chưa từng có sự sung sướng dường thế ấy giống như khi được lòng bàn chân (Ngài) chạm đến.

5182. Sau khi vượt qua, đấng Toàn Giác Atthadassī có danh vọng lớn lao đã đứng ở bờ sông và đã nói lên những lời kệ này:

5183. “Ngay khi tâm vừa nghĩ rằng: ‘Ta (sẽ) vượt qua dòng nước chảy của con sông,’ và con rùa chúa có trí tuệ này đã đưa Ta vượt qua.

5184. Do sự vượt qua này của đức Phật và do sự hành trì tâm từ ái, (đối tượng này) sẽ sướng vui ở thế giới chư Thiên trong một ngàn tám trăm kiếp.

5185. Sau khi từ thế giới chư Thiên đi đến nơi đây, được thúc đẩy bởi nhân tố trong sạch, (đối tượng này) ngồi ở ngay chỗ ngồi ấy, sẽ vượt qua dòng chảy nghi hoặc.”

5186. Cũng giống như chỉ một ít hạt giống được gieo xuống cánh đồng tốt đẹp, khi có mưa rào thích hợp đổ xuống, kết quả làm hài lòng người nông phu.

5187. Tương tự y như thế, thửa ruộng đức Phật này đã được thuyết giảng bởi đấng Chánh Đẳng Giác, khi có mưa rào thích hợp đổ xuống kết quả sẽ làm tôi hài lòng.

5188. Có tính khẳng quyết về sự nỗ lực, tôi được an tịnh, không còn mằm mống tái sanh. Sau khi biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc, tôi sống không còn lậu hoặc.

5189. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây một ngàn tám trăm kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc vượt qua.

5190. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5191. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5192. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Taraṇiyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Taraṇiyattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

489. Dhammarucittherāpadānaṃ¹

5193. Yadā dīpaṅkaro buddho sumedhaṃ vyākari jino,
“Aparimeyye ito kappe ayaṃ buddho bhavissati.

5194. Imassa jātiyā mātā māyā nāma bhavissati,
pitā suddhodano nāma ayaṃ hessati gotamo.

5195. Padhānaṃ padahitvāna katvā dukkarakārikaṃ,
assatthamūle sambuddho bujjhissati mahāyaso.

5196. Upatisso kolito ca aggā hessanti sāvakā,
ānando nāmupaṭṭhāko² upaṭṭhissatimaṃ jinaṃ.

5197. Khemā uppalavaṇṇā ca aggā hessanti sāvikā,
citto ālavako ceva aggā hessantupāsakā.

5198. Khujjuttarā nandamātā aggā hessantupāsikā,
bodhī imassa vīrassa assatthoti pavuccati.”

5199. Idaṃ sutvāna vacanaṃ asamassa mahesino,
āmoditā naramarū namassanti katañjali.

5200. Tadāhaṃ māṇavo āsiṃ megho nāma susikkhito,
suvā vyākaraṇaṃ seṭṭhaṃ sumedhassa mahāmune.

5201. Saṃvissattho bhavitvāna sumedhe karuṇāsaye,³
pabbajantañca taṃ vīraṃ sahāva anupabbajim.

5202. Saṃvuto pātimokkhasmiṃ indriyesu ca pañcasu,
suddhājīvo sato vīro jīnasāsanakārako.

5203. Evaṃ viharamānohaṃ pāpamittena kenaci,
niyojito anācāre sumaggā paridhāsito.

5204. Vitakkavasiko hutvā sāsanaṭo⁴ apakkamim,
pacchā tena kumittena payutto mātughātaṃ.

¹ Dhammaruciyattherāpadānaṃ - Ma.

² ānando nāma nāmena - Sī Mu, Ma, PTS.

³ karuṇālaye - Syā.

⁴ sāsanaṭo - Ma, Syā, PTS.

5192. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Tاراṇiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Tاراṇiya là phần thứ tám.

--ooOoo--

489. Ký Sự về Trưởng Lão Dhammaruci:

5193. Vào lúc đức Phật, đấng Chiến Thắng Dīpaṅkara đã chú nguyện cho (vị ẩn sĩ) Sumedha rằng: “*Vô lượng kiếp về sau, vị này sẽ trở thành đức Phật.*”

5194. *Người mẹ sanh ra vị này sẽ có tên là Māyā. Người cha tên là Suddhodana. Vị này sẽ là Gotama.*

5195. *Sau khi đã ra sức nỗ lực và thực hiện hành động khó thực hành được, vị này sẽ được giác ngộ ở gốc cội cây Assattha, trở thành bậc Toàn Giác có danh vọng lớn lao.*

5196. *Upatissa và Kolita sẽ là (hai vị) Thinh Văn hàng đầu. Vị thị giả tên là Ānanda sẽ phục vụ đấng Chiến Thắng này.*

5197. *Khemā và Uppalavaṇṇā sẽ là (hai vị) nữ Thinh Văn hàng đầu. Citta và luôn cả Ālavaka sẽ là hai nam cư sĩ hàng đầu.*

5198. *Khujjuttarā và Nandamātā sẽ là hai nữ cư sĩ hàng đầu. Cội Bồ Đề của đấng Chiến Thắng này được gọi tên là ‘Assattha’.*²

5199. Sau khi nghe được lời nói này của bậc Đại Ẩn Sĩ không ai sánh bằng, chư Thiên và nhân loại, được hoan hỷ, chấp tay lên lễ bái.

5200. Khi ấy, tôi đã là người trai trẻ khéo được học tập tên Megha. Tôi đã nghe được lời chú nguyện thù thắng của bậc Đại Hiền Trí đến vị Sumedha.

5201. Có được niềm tin với vị Sumedha đầy lòng bi mẫn, trong khi vị anh hùng ấy đang hành hạnh xuất gia, tôi đã cùng xuất gia (với vị ấy).

5202. Tôi đã thu thúc trong giới bốn *Pātimokkha* và ở năm giác quan, có sự nuôi mạng trong sạch, có niệm, là vị anh hùng, là người thực hành lời dạy của đấng Chiến Thắng.

5203. Trong khi đang an trú như thế, do một người bạn xấu xa nào đó tôi bị xúi giục vào hành vi sai trái và đã đánh mất đạo lộ tốt đẹp.

5204. Là người bị tác động bởi sự suy tầm, tôi đã xa lìa lời giáo huấn. Sau đó vì người bạn tồi ấy, tôi đã phạm vào việc giết chết người mẹ.

¹ Tاراṇiya nghĩa là “vị liên quan đến việc vượt qua (*taraṇa*).”

² Xem lời chú nguyện đầy đủ ở tập Kinh *Buddhavaṃsa - Phật Sử*, trang 30-33 (Tam Tạng Pāli - Việt tập 42).

5205. Akariṃ ānantariyaṃ ghātayaṃ duṭṭhamānaso,
tato cuto mahāvīciṃ upapanno sudāruṇaṃ.
5206. Vinipātagato santo sañcariṃ dukkhito ciraṃ,
na puno addasaṃ vīraṃ sumedhaṃ narapuṅgavaṃ.
5207. Asmiṃ kappe samuddamhi maccho āsiṃ timiṅgalo,
disvāhaṃ sāgare nāvaṃ gocaratthamupāgamiṃ.
5208. Disvā maṃ vāñijā bhītā buddhasettḥamanussaruṃ,
gotamoti mahāghosaṃ sutvā tehi udīritaṃ.
5209. Pubbasaññaṃ saritvāna tato kālakato¹ ahaṃ,
sāvattiyaṃ kule iddhe jāto brāhmaṇajātiyaṃ.
5210. Āsiṃ dhammaruci nāma sabbapāpajigucchako,
disvāhaṃ lokapajjotaṃ jātiyā sattavassiko.
5211. Mahājetavanaṃ gantvā pabbajiṃ anagāriyaṃ,
upemi buddhaṃ tikkhattuṃ rattiyā divasassa ca.
5212. Tadā disvā munī āha ciraṃ dhammarucīti maṃ,
tatohaṃ avacaṃ buddhaṃ pubbakammaṃ pabhāvitāṃ:
5213. “Suciraṃ satapuññalakkhaṇaṃ patipubbena visuddhapaccayaṃ,
ahamajja supekkhanaṃ vata tava passāmi nirūpamaviggahaṃ.”²
5214. Suciraṃ vihatattamo tayā sucirakkhena nadī visositā
suciraṃ amalaṃ visodhitaṃ nayanāṃ ñāṇamayaṃ mahāmune.
5215. Cirakālaṃ samaṅgito³ tayā na vinaṭṭho⁴ punarantaraṃ ciraṃ,
punarajjasamāgato tayā na hi nassanti katāni gotama.”
5216. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo ’va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
5217. Svāgataṃ vata me āsi buddhasettḥassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
5218. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Dhammaruci thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Dhammarucitherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

¹ kālānkato - Ma, Syā.

² nirupamaṃ viggahaṃ - Ma, Syā; nirūpamaggahaṃ - Sī Mu.

³ cirakālasamaṅgito - Ma, Syā; cirakālaṃ samāgato - PTS.

⁴ avinaṭṭho - Ma, Syā.

5205. Tôi đã thực hiện nghiệp vô gián, với tâm ý xấu xa tôi đã giết chết (người mẹ). Từ nơi ấy chết đi, tôi đã đi đến đại địa ngục Avīci vô cùng khiếp đảm.

5206. Trong khi đang ở chốn đọa đày, bị khổ sở, tôi đã chịu đựng dài lâu. Tôi đã không nhìn thấy vị anh hùng Sumedha bậc cao quý của loài người nữa.

5207. Trong kiếp này, tôi đã là loài cá khổng lồ ở biển cả. Sau khi nhìn thấy con thuyền ở biển khơi, tôi đã đến gần mục tiêu của việc kiếm mồi.

5208. Sau khi nhìn thấy tôi, các người thương buôn kinh sợ đã tưởng nhớ đến đức Phật tối thượng. Tôi đã nghe tiếng kêu lớn “Gotama” đã được thốt lên bởi những người ấy.

5209. Sau khi nhớ lại sự hiểu biết trước đây, từ nơi ấy tôi đã mệnh chung. Tôi đã được sanh ra trong gia đình sung túc dòng dõi Bà-la-môn ở thành Sāvattihī.

5210. Có tên là Dhammaruci, tôi đã là người ghê tởm tất cả các điều ác. Vào lúc bảy tuổi tính từ khi sanh, tôi đã nhìn thấy bậc Quang Đăng của thế gian.

5211. Tôi đã đi đến tu viện Jetavana to lớn và đã xuất gia vào đời sống không gia đình. Tôi đã đi đến (nương nhờ) đức Phật ba lần vào ban đêm và ban ngày.

5212. Khi ấy, bậc Hiền Trí đã nhìn thấy và đã nói với tôi rằng: “*Này Dhammaruci, lâu thật.*” Do đó, tôi đã nói với đức Phật về sự việc quá khứ đã xảy ra:

5213. “*Thật là lâu lắm, hôm nay con quả nhiên được nhìn thấy hình dáng xinh đẹp của Ngài, thân thể không gì sánh bằng, có một trăm phước tướng, là vật làm duyên đưa đến Niết Bàn trước đây.*”

5214. *Bạch đấng Đại Hiền Trí, bóng tối đã được Ngài tiêu diệt lâu lắm rồi. Dòng sông (ái dục) đã được làm cho khô cạn nhờ vào sự hộ trì tốt đẹp. Sự ô nhiễm đã được làm trong sạch lâu lắm rồi. Con mắt đã có được cấu tạo bằng trí tuệ.*

5215. *Bạch đức Gotama, con được gần gũi với Ngài trong thời gian dài, con đã không bị tiêu hoại lần nữa trong khoảng thời gian dài. Hôm nay con được hội tụ với Ngài lần nữa bởi vì những việc đã làm không bị hoại diệt.*”

5216. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5217. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5218. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thẳng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Dhammaruci đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Dhammaruci là phần thứ chín.

--ooOoo--

490. Sālamaṇḍapiyattherāpadānaṃ

5219. Ajjhogahetvā sālavanaṃ sukato assamo mama,
sālapupphehi sañchanno vasāmi vipine tadā.
5220. Piyadassī ca bhagavā sayambhū aggapuggalo,
vivekakāmo sambuddho sālavanamupāgamī.
5221. Assamā abhinikkhamma pavanaṃ agamāsahaṃ,
mūlaphalaṃ gavesanto āhiṇḍāmi vane tadā.
5222. Tathaddasāsiṃ sambuddhaṃ piyadassiṃ mahāyasaṃ,
sunisinnaṃ samāpannaṃ virocantaṃ mahāvane.
5223. Catudaṇḍe ṭhapetvāna buddhassa uparī ahaṃ,
maṇḍapaṃ sukataṃ katvā sālapupphehi chādayiṃ.
5224. Sattāhaṃ dhārayitvāna maṇḍapaṃ sālachāditāṃ,
tatta cittaṃ pasādetvā buddhaseṭṭhaṃ avandahaṃ.¹
5225. Bhagavā tamhi samaye vuṭṭhahitvā samādhito,
yugamattaṃ pekkhamāno nisīdi purisuttamo.
5226. Sāvako varuṇo nāma piyadassissa satthuno,
vasīsatasahashehi upagacchi vināyakaṃ.
5227. Piyadassī ca bhagavā lokajetṭho narāsabho,
bhikkhusaṅghe nisīditvā sitaṃ pātukarī jino.
5228. Anuruddho upaṭṭhāko piyadassissa satthuno,
ekaṃsaṃ cīvaraṃ katvā apucchittha mahāmuniṃ:
5229. Ko nu kho bhagavā hetu sitakammaṃ satthuno,
kāraṇe vijjamaṇamhi satthā pātukare sitaṃ.
5230. “Sattāhaṃ pupphachadanaṃ² yo me dhāresi māṇavo,
tassa kammaṃ saritvāna sitaṃ pātukariṃ ahaṃ.
5231. Okāsāhaṃ³ na passāmi yattha⁴ puññaṃ vipaccati,
devaloke manusse vā okāso ca⁵ na sammati.
5232. Devaloke vasantassa puññaṃkammaṃsamaṅgino,
yāvatā parisā tassa sālacchannā bhavissati.
5233. Tatha dibbehi naccehi gītehi vāditehi ca,
ramissati sadā santo puññaṃkammaṃsamāhito.
5234. Yāvatā parisā tassa gandhagandhī bhavissati,
sālassa pupphavasso ca pavassissati tāvade.
5235. Tato cutoyaṃ manujo mānusaṃ āgamissati,
idhāpi sālacchadanaṃ sabbakālaṃ dhariyati.

¹ buddhaseṭṭhamavandahaṃ - Ma.

² sālacchadanaṃ - Ma.

³ anokāsaṃ - Ma, Syā.

⁴ yaṃ taṃ - Syā, PTS.

⁵ okāsova - Ma, Syā.

490. Ký Sự về Trưởng Lão Sālamaṇḍapiya:

5219. Vào lúc ấy, tôi đã đi sâu vào rừng cây *sālā*. Khu ẩn cư của tôi được xây dựng khéo léo, được phủ lên bởi những bông hoa *sālā*, tôi cư ngụ ở khu rừng.

5220. Và đức Thế Tôn Piyadassī, đấng Tụ Chủ, là nhân vật cao cả. Có ước muốn độc cư, bậc Toàn Giác đã đi đến khu rừng cây *sālā*.

5221. Khi ấy, tôi đã rời khỏi khu ẩn cư và đã đi đến khu rừng. Trong khi tìm kiếm rễ và trái cây tôi đi lang thang ở trong rừng bao la.

5222. Tại nơi ấy, tôi đã nhìn thấy đấng Toàn Giác Piyadassī, bậc có danh vọng lớn lao, ngồi vững chãi, thể nhập (định), đang chói sáng ở trong khu rừng lớn.

5223. Tôi đã dựng bốn cây gậy và đã tạo nên mái che được làm khéo léo ở phía bên trên của đức Phật, rồi đã phủ lên bằng các bông hoa *sālā*.

5224. Tôi đã cầm giữ mái che được phủ lên bằng bông hoa *sālā* trong bảy ngày. Tại đó, sau khi làm cho tâm được tịnh tín tôi đã đánh lễ đức Phật tối thượng.

5225. Vào thời điểm ấy, đức Thế Tôn đã xuất khỏi định. Trong khi nhìn với khoảng cách của cán cày, bậc Tối Thượng Nhân đã ngồi xuống.

5226. Vị Thinh Văn của bậc Đạo Sư Piyadassī tên là Varuṇa cùng với một trăm ngàn vị có năng lực đã đi đến gặp đấng Hương Đạo.

5227. Và đức Thế Tôn Piyadassī, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu, bậc Chiến Thắng sau khi ngồi xuống ở hội chúng tỳ khưu đã để lộ nụ cười.

5228. Anuruddha, vị thị giả của bậc Đạo Sư Piyadassī, đã khoác y một bên vai rồi đã hỏi bậc Đại Hiền Trí rằng:

5229. *“Bạch đức Thế Tôn, bậc Đạo Sư để lộ nụ cười trong khi biết được lý do, vậy nguyên nhân của việc thể hiện nụ cười của bậc Đạo Sư là gì?”*

5230. *Ta đã nhớ lại việc làm của người trai trẻ đã cầm giữ mái che bằng bông hoa cho ta trong bảy ngày, nên ta đã để lộ nụ cười.*

5231. *Ta không nhìn thấy khoảng không gian nào dung chứa được phước báu, và không khoảng không gian nào được như ý dẫu ở thế giới chư Thiên hay nhân loại.*

5232. *Đối với người có được nghiệp phước thiện đang sinh sống ở thế giới chư Thiên, cho đến hội chúng của người ấy sẽ được phủ lên bởi bông hoa *sālā*.*

5233. *Tại đó, trong khi nghiệp phước thiện đã được hội tụ, người ấy sẽ luôn luôn vui sướng với các điệu vũ, các lời ca, và các khúc tấu nhạc của Thiên đình.*

5234. *Cho đến hội chúng của người ấy sẽ có được hương thơm hạng nhất. Và sẽ có cơn mưa bông hoa *sālā* rơi xuống liền khi ấy.*

5235. *Mệnh chung từ nơi ấy, người nam này sẽ đi đến cõi nhân loại. Thậm chí ở nơi đây cũng có mái che bằng bông hoa *sālā* được duy trì trong mọi thời điểm.*

5236. Idha naccañca gītañca sammatālasamāhitam,
parivāressantimaṃ niccam buddhapūjāyidaṃ phalam.
5237. Uggacchante ca suriye sālavassam pavassati,
puññakammena saṃyuttaṃ vassate sabbakālikam.
5238. Aṭṭhārase kappasate okkākakulasambhavo,
gotamo nāma nāmena¹ satthā loke bhavissati.
5239. Tassa dhammesu dāyādo oraso dhammanimitto,
sabbāsava pariññāya nibbāyisstanāsavo.
5240. Dhammam abhisamentassa sālacchadanam bhavissati,
citake jhāyamānassa chadanam tattha hessati.”
5241. Vipākam kittayitvāna piyadassī mahāmuni,
parisāya dhammam desesi tappento dhammavutṭhiyā.
5242. Tiṃsakappāni devesu devarajjamakārayim,
satṭhi ca sattakkhattuñca cakkavattī ahosam.
5243. Devalokā idhāgantvā labhāmi vipulam sukham,
idhāpi sālacchadanam hessati sabbakālikam.
5244. Mahāmuniṃ tosayitvā gotamam sakyapuṅgavam,
pattomhi acalam ṭhānam hitvā jayaparājayam.
5245. Aṭṭhārase kappasate yam buddhamabhipūjayim,
duggatim nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalam.
5246. Kilesā jhāpitā mayham bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanam chetvā viharāmi anāsavo.
5247. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanam.
5248. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanam.

Ittham sudam āyasmā Sālamaṇḍapiyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Sālamaṇḍapiyattherassa apadānam dasamam.

--ooOoo--

Uddānam

Paṃsukūla buddhasaññī bhisado ñāṇakittako,
candanī dhātupūjī ca pulinuppādakopi ca.
Taraṇo dhammaruciko sālamaṇḍapiyo tathā,
gāthāsātāni dve honti² unavīsati eva ca.

Paṃsukūlavaggo ekūnapaññāsamo.

--ooOoo--

¹ gottena - Ma.

² satāni dve honti gāthā - Ma.

5236. Ở nơi đây, điệu vũ và lời ca, được kết hợp với (âm thanh của) chũm chọe, sẽ thường xuyên vây quanh người này; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

5237. Và khi mọc trời đang mọc lên, sẽ có cơn mưa bông hoa sālā rơi xuống. Được gắn liền với nghiệp phước thiện, (bông hoa sālā) đổ mưa vào mọi thời điểm.

5238. Vào một ngàn tám trăm kiếp (về sau này), bậc Đạo Sư tên Gotama, xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.

5239. Là người thừa tự Giáo Pháp của vị (Phật) ấy, là chánh thống, được tạo ra từ Giáo Pháp, (người này) sẽ biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc và sẽ Niết Bàn không còn lậu hoặc.”

5240. Sẽ có mái che bông hoa sālā cho người này khi đang chứng ngộ Giáo Pháp. Trong khi người này đang được thiêu đốt ở giàn hỏa thiêu, sẽ có mái che ở tại nơi ấy.”

5241. Sau khi tán dương quả thành tựu, trong khi làm hài lòng hội chúng với cơn mưa Giáo Pháp, bậc Đại Hiền Trí Piyadassī đã thuyết giảng Giáo Pháp.

5242. Tôi đã cai quản Thiên quốc của chư Thiên trong ba mươi kiếp. Và tôi đã trở thành đấng Chuyển Luân Vương sáu mươi bảy lần.

5243. Sau khi từ thế giới chư Thiên đi đến nơi đây, tôi nhận được sự an lạc lớn lao. Thậm chí ở nơi đây cũng sẽ có mái che bông hoa sālā trong mọi thời điểm.

5244. Sau khi đã làm hài lòng bậc Đại Hiền Trí Gotama đấng cao quý dòng Sakya, sau khi từ bỏ sự hơn thua, tôi đã đạt được vị thế Bất Động.

5245. Kể từ khi tôi đã cúng dường đức Phật trước đây một ngàn tám trăm kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

5246. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5247. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5248. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sālamaṇḍapiya đã nói lên những lời kệ này như thế.

Ký sự về trưởng lão Sālamaṇḍapiya là phần thứ mười.

--ooOoo--

Phần Tóm Lược:

Tám y may từ vải bị quăng bỏ, vị tướng nhớ đến đức Phật, vị dâng cúng củ sen, vị tán dương trí tuệ, vị có trầm hương, vị cúng dường xá-lợi, vị tái sanh do cát, vị vượt qua, vị Dhammaruci, vị có mái che bông hoa sālā là tương tự. Có hai trăm câu kệ và thêm vào mười chín câu nữa.

Phẩm Samsukūla là phẩm thứ năm mươi một.

--ooOoo--

L. TIKIṆKAṆIPUPPHIYAVAGGO

491. Tikiṅkaṇipupphiyattherāpadānaṃ

5249. Kaṇikāraṃva jotantaṃ nisinnaṃ pabbatantare,
addasaṃ virajaṃ buddhaṃ vipassiṃ lokanāyakaṃ.
5250. Tiṇi kiṅkaṇipupphāni paggayha abhiropayiṃ,
sambuddhamabhipūjetvā gacchāmi dakkhiṇāmukho.
5251. Tena kammena sukatenā cetanāpaṇidhīhi ca,
jahitvā mānusaṃ dehaṃ tāvatimsamagacchahaṃ.
5252. Ekanavute ito kappe yaṃ buddhamabhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
5253. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
5254. Svāgataṃ vata me āsi buddhasettassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
5255. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Tikiṅkaṇipupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Tikiṅkaṇipupphiyattherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

492. Paṃsukūlapūjakattherāpadānaṃ

5256. Himavantassa avidūre udaṅgaṇo nāma pabbato,
tathaddasaṃ paṃsukūlaṃ dumaggamhi vilambitaṃ.
5257. Tiṇi kiṅkaṇipupphāni ocinitvānahaṃ tadā,
haṭṭho haṭṭhena cittena paṃsukūlaṃ apūjayiṃ.
5258. Tena kammena sukatenā cetanāpaṇidhīhi ca,
jahitvā mānusaṃ dehaṃ tāvatimsamagacchahaṃ.

L. PHẨM TIKIṆKAṆIPUPPHIYA:

491. Ký Sự về Trưởng Lão Tikiṅkaṇipupphiya:

5249. Tôi đã nhìn thấy đức Phật Vipassī, vị không còn ô nhiễm, đứng Lãnh Đạo Thế Gian ngồi ở trong vùng đồi núi, chói sáng tựa như là cây *kaṇikāra*.

5250. Tôi đã lấy ra ba bông hoa *kiṅkaṇi* và đã dâng lên (Ngài). Sau khi đã cúng dường đấng Toàn Giác, tôi đi (nhiều quanh Ngài) mặt hướng phía phải.

5251. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp và do các nguyên lực của tác ý, sau khi từ bỏ thân nhân loại tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

5252. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường đức Phật trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

5253. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi được (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5254. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5255. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Tikiṅkaṇipupphiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Tikiṅkaṇipupphiya là phần thứ nhất.

--ooOoo--

492. Ký Sự về Trưởng Lão Paṃsukūlapūjaka:

5256. Ở không xa núi Hi-mã-lạp, có ngọn núi tên là Udaṅgaṇa. Tại nơi ấy, tôi đã nhìn thấy tấm y may từ vải bị quăng bỏ được treo ở ngọn cây.

5257. Khi ấy, sau khi hái xuống ba bông hoa *kiṅkaṇi*, tôi đã trở nên mừng rỡ. Với tâm mừng rỡ, tôi đã cúng dường (ba bông hoa) đến tấm y may từ vải bị quăng bỏ.

5258. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp và do các nguyên lực của tác ý, sau khi từ bỏ thân nhân loại tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

¹ *Tikiṅkaṇipupphiya* nghĩa là “vị liên quan đến ba (ti) bông hoa (*puppha*) *kiṅkaṇi*.”

5259. Ekanavute ito kappe yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi pūjetvā arahaddhajaṃ.

5260. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

5261. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

5262. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Paṃsukūlapūjako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Paṃsukūlapūjakattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

493. Koraṇḍapupphiyattherāpadānaṃ

5263. Vanakammiko pure āsiṃ pitupitāmahenaṃ,¹
pasumārena jīvāmi kusalaṃ me na vijjati.

5264. Mama āsayasāmantā tisso lokagganāyako,
tīṇi padāni² dassesi anukampāya cakkhumā.

5265. Akkante ca pāde disvā tissanāmassa sathuno,
haṭṭho haṭṭhena cittena pade cittaṃ pasādayiṃ.

5266. Koraṇḍaṃ pupphitaṃ disvā pādapaṃ dharaṇīruhaṃ,
sakosakaṃ gahetvāna padaseṭṭhamapūjayiṃ.³

5267. Tena kammena sukatena cetanāpaṇidhīhi ca,
jahitvā mānusaṃ dehaṃ tāvatiṃsamagacchahaṃ.

5268. Yaṃ yaṃ yonupapajjāmi devattaṃ atha mānusaṃ,
koraṇḍakacchavi⁴ homi sappabhāso⁵ bhavāmahaṃ.

5269. Dvenavute ito kappe yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi padapūjāyidaṃ phalaṃ.

5270. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

¹ pitumātumatenaṃ - Ma.

² padāni tīṇi - Ma.

³ padaseṭṭhe apūjayiṃ - Sī Mu, PTS.

⁴ koraṇḍakachavi - Ma, Syā, PTS.

⁵ sappabhāso - Ma.

5259. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh sau khi đã cúng dường đến biểu tượng của bậc A-la-hán (tấm y).

5260. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5261. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5262. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Paṃsukūlapūjaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Paṃsukūlapūjaka là phần thứ nhì.

--ooOoo--

493. Ký Sự về Trưởng Lão Koraṇḍapupphiya:

5263. Trước đây, tôi đã là người thợ rừng cùng với cha và ông. Tôi sinh sống nhờ vào việc giết thú rừng. Điều tốt lành của tôi là không có.

5264. Do lòng thương tưởng, đấng Lãnh Đạo Thế Gian Tissa, bậc Hữu Nhân, đã lưu lại ba (dấu) bàn chân ở xung quanh chỗ cư ngụ của tôi.

5265. Và sau khi nhìn thấy ba (dấu) bàn chân đã đi qua của bậc Đạo Sư tên Tissa, tôi đã trở nên mừng rỡ. Với tâm mừng rỡ, tôi đã làm cho tâm được tịnh tín ở (dấu) bàn chân.

5266. Sau khi nhìn thấy cây *koraṇḍa* mọc ở trên đất đã được trở hoa, tôi đã hái một nhúm (bông hoa) và đã cúng dường ở (dấu) bàn chân tối thượng.

5267. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp và do các nguyện lực của tác ý, sau khi từ bỏ thân nhân loại tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

5268. Nơi chốn nào tôi sanh lên, là bản thể Thiên nhân hay nhân loại, tôi có làn da (màu bông hoa) *koraṇḍa*, tôi có được vẻ ngời sáng.

5269. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường (dấu) bàn chân (đức Phật).

5270. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

¹ Paṃsukūlapūjaka nghĩa là “vị cúng dường (*pūjaka*) tấm y may từ vải bị quăng bỏ (*paṃsukūla*).”

5271. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

5272. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Koraṇḍapupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Koraṇḍapupphiyattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

494. Kiṃsukapupphiyattherāpadānaṃ

5273. Kiṃsukaṃ pupphitaṃ disvā paggahetvāna añjaliṃ,
buddhaseṭṭhaṃ saritvāna ākāse abhipūjayiṃ.

5274. Tena kammena sukatenā cetanā paṇidhīhi ca,
jahitvā mānusaṃ dehaṃ tāvatisamagacchahaṃ.

5275. Ekatiṃse ito kappe yaṃ kammamakarīṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.

5276. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

5277. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

5278. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Kiṃsukapupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Kiṃsukapupphiyattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

495. Upaḍḍhadussadāyakattherāpadānaṃ

5279. Padumuttarassa bhagavato sujāto nāma sāvako,
paṃsukūlaṃ gavesanto saṃkāre caratī¹ tadā.

5280. Nagare haṃsavatīyā paresaṃ bhatako ahaṃ,
upaḍḍhadussaṃ datvāna sirasā abhivādayiṃ.

5281. Tena kammena sukatenā cetanāpaṇidhīhi ca,
jahitvā mānusaṃ dehaṃ tāvatīṃsamagacchahaṃ.

¹ carate - Ma; rathiyā - Syā.

5271. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5272. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Koraṇḍapupphiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Koraṇḍapupphiya là phân thứ ba.

--ooOoo--

494. Ký Sự về Trưởng Lão Kiṃsukapupphiya:

5273. Sau khi nhìn thấy cây *kiṃsuka* được trở hoa, tôi đã chấp tay lên. Sau khi tưởng nhớ đến đức Phật tối thượng, tôi đã cúng dường ở không trung.

5274. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp và do các nguyện lực của tác ý, sau khi từ bỏ thân nhân loại tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

5275. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

5276. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5277. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5278. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Kiṃsukapupphiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Kiṃsukapupphiya là phân thứ tư.

--ooOoo--

495. Ký Sự về Trưởng Lão Upaḍḍhadussadāyaka:

5279. Lúc bấy giờ, vị Thinh Văn tên Sujāta của đức Thế Tôn Padumuttara, trong lúc tìm kiếm vải bị quăng bỏ, đã đi quanh quần ở đồng rác.

5280. Là người làm thuê cho những người khác ở trong thành phố Haṃsavatī, tôi đã dâng cúng một nửa số vải và đã đê đầu đánh lễ (vị ấy).

5281. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp và do các nguyện lực của tác ý, sau khi từ bỏ thân nhân loại tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

¹ Koraṇḍapupphiya nghĩa là “vị có liên quan đến bông hoa (*puppha*) koraṇḍa.”

² Kiṃsukapupphiya nghĩa là “vị có liên quan đến bông hoa (*puppha*) kiṃsuka.”

5282. Tettiṃsakkhattum devindo devarajjamakārayiṃ,
sattasattatikkhattuñca cakkavattiṃ ahosahaṃ.
5283. Padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṅkhiyaṃ,
upaḍḍhadussadānena modāmi akutobhayo.
5284. Icchamāno cahaṃ ajja sakānanaṃ sapabbataṃ,
khomadussehi chādeyyaṃ aḍḍhadussassidaṃ phalaṃ.
5285. Satasahassee ito kappe yaṃ dānamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi aḍḍhadussassidaṃ phalaṃ.
5286. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
5287. Svāgataṃ vata me āsi buddhassetṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
5288. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Upaḍḍhadussadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Upaḍḍhadussadāyakattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

496. Ghatamaṇḍadāyakattherāpadānaṃ

5289. Sucintitaṃ bhagavantaṃ lokajetṭhaṃ narāsabhaṃ,
upaviṭṭhaṃ mahāraññaṃ¹ vātābādhena pīlitaṃ,
disvā cittaṃ pasādetvā ghatamaṇḍaṃ upānayaṃ.²
5290. Katattā ācittā ca³ gaṅgā bhāgīrathī⁴ ayaṃ,
mahāsamuddā cattāro ghataṃ sampajjare mama.
5291. Ayaṃ ca paṭhavī ghorā appamaṇā asaṅkhiyā,
mama saṅkappamaññāya bhavate madhusakkharā.⁵
5292. Cātuddipā ime rukkhā pādapā dharaṇīruhā,
mama saṅkappamaññāya kapparukkhā bhavanti te.
5293. Paññāsakkhattum devindo devarajjamakārayiṃ,
ekapaññāsakkhattuñca cakkavattī ahosahaṃ.
padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṅkhiyaṃ.
5294. Channavute ito⁶ kappe yaṃ dānamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi ghatamaṇḍassidaṃ phalaṃ.

¹ mahāvīraṃ - Sī Mu.

² ghatamaṇḍamupānayaṃ - Ma.

³ upacittā - Syā.

⁴ bhāgīrasī - Sī Mu, Syā, PTS.

⁵ madhusakkarā - Ma, PTS.

⁶ catunnavutito - Ma.

5282. Tôi đã là vị Chúa của chư Thiên cai quản Thiên quốc ba mươi ba lần. Và tôi đã trở thành đấng Chuyển Luân Vương bảy mươi bảy lần.

5283. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm. Do việc dâng cúng một nửa số vải, tôi được vui vẻ, sự sợ hãi không có.

5284. Và hôm nay, trong khi mong muốn tôi có thể che phủ (hết thảy) núi non và rừng rậm bằng các tấm vải sợi lanh; điều này là quả báu của một nửa số vải.

5285. Kể từ khi tôi đã dâng vật thí trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của một nửa số vải.

5286. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi được (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5287. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5288. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Upaḍḍhadussadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Upaḍḍhadussadāyaka là phần thứ năm.

--ooOoo--

496. Ký Sự về Trưởng Lão Ghatamaṇḍadāyaka:

5289. Đã suy nghĩ tận tường, đức Thế Tôn, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu đã đi vào khu rừng lớn và đã bị hành hạ bởi bệnh gió. Sau khi nhìn thấy, tôi đã làm cho tâm được tịnh tín và đã đem lại bơ lỏng nguyên chất.

5290. Do bản thân đã được thực hành, do bản thân đã được tích lũy (thiện nghiệp), dòng sông Bhāgīrathī này và bốn đại dương tự cung cấp bơ lỏng cho tôi.

5291. Và quả đất kinh khủng, không thể đo lường, không thể ước lượng này, hiểu biết được ước muốn của tôi, trở thành tinh thể mật ngọt (cho tôi).

5292. Từ bốn châu lục, các giống cây này là loài thảo mộc mọc ở trên đất, hiểu biết được ước muốn của tôi, chúng trở thành những cây như ý (cho tôi).

5293. Tôi đã là vị Chúa của chư Thiên cai quản Thiên quốc năm mươi lần. Và tôi đã trở thành đấng Chuyển Luân Vương năm mươi một lần. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm.

5294. Kể từ khi tôi đã dâng cúng vật thí trước đây chín mươi sáu kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của phần bơ lỏng nguyên chất.

¹ Upaḍḍhadussadāyaka nghĩa là vị dâng cúng (dāyaka) một nửa (upaḍḍha) số vải.”

5295. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
5296. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
5297. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ghatamaṇḍadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Ghatamaṇḍadāyakattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

497. Udakadāyakattherāpadānaṃ

5298. Padumuttarabuddhassa bhikkhusaṅghe anuttare,
pasannacitto sumano pānīyaghaṭamapūjayiṃ.¹
5299. Pabbatagge dumagge vā ākāse vātha bhūmiyaṃ,
yadā paṇiyamicchāmi khippaṃ nibbattate mama.
5300. Satasahassee ito kappe yaṃ dānamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi dākadānassidaṃ² phalaṃ.
5301. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
5302. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
5303. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Udakadāyako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Udakadāyakattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

498. Pulinathūpiyattherāpadānaṃ

5304. Himavantassa avidūre yamako nāma pabbato,
assamo sukato mayhaṃ paṇṇasālā sumāpitā.
5305. Nārado nāma nāmena jaṭilo uggatāpano,
catuddasahasassāni sissā paricaranti maṃ.

¹ pānīyaghaṭamapūrayiṃ - Ma, Syā, PTS.

² ghatamaṇḍassidaṃ - Sī Mu.

5295. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5296. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5297. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ghatamaṇḍadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ghatamaṇḍadāyaka là phần thứ sáu.

--ooOoo--

497. Ký Sự về Trưởng Lão Udakadāyaka:

5298. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã cúng dường bình nước uống đến hội chúng tỳ khưu vô thượng của đức Phật Padumuttara.

5299. Dầu ở trên đỉnh núi hoặc ở ngọn cây, ở trên không trung hoặc ở trên đất liền, khi nào tôi muốn nước uống, (nước uống) hiện ra cho tôi ngay tức khắc.

5300. Kể từ khi tôi đã dâng cúng vật thí trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng nước.

5301. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5302. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5303. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Udakadāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Udakadāyaka là phần thứ bảy.

--ooOoo--

498. Ký Sự về Trưởng Lão Pulinathūpiya:

5304. Ở không xa núi Hi-mã-lạp, có ngọn núi tên là Yamaka, có khu ẩn cư của tôi đã khéo được xây dựng, có gian nhà rộng bằng lá đã khéo được tạo lập.

5305. (Tôi) là vị đạo sĩ tóc bện tên Nārada có sự khổ hạnh cao tột. Mười bốn ngàn người đệ tử sống quanh tôi.

¹ Ghatamaṇḍadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) bơ lòng (ghata) nguyên chất (maṇḍa).”

² Udakadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) nước (udaka).”

5206. Paṭisallīnako santo evaṃ cintesaḥaṃ tadā:
sabbo jano maṃ pūjeti nāhaṃ pūjemi kiñcanaṃ.
5307. Na me ovādako atthi vattā koci na vijjati,
anācariyupajjhāyo vane vāsaṃ upemahaṃ.
5308. Upāsamāno yamahaṃ garucittaṃ upaṭṭhahe,
so me ācariyo natthi vanavāso niratthako.
5309. Āyāgamme gavesissaṃ garuṃ bhāvaniyaṃ tathā,
sāvassayo vasissāmi na koci garahissati.
5310. Uttānakūlā nadikā supatitthā manoramā,
susuddhapulinākiṅṇā avidūre mamassamaṃ.
5311. Nadiṃ amarikaṃ nāma upagantvānahaṃ tadā,
saṃvaḍḍhayitvā pulinaṃ akaṃ pulinacetiyaṃ.
5312. Ye te ahesuṃ sambuddhā bhavantakaraṇā muni,
tesaṃ etādiso thūpo tannimittaṃ karomahaṃ.
5313. Karitvā pulinaṃ¹ thūpaṃ sovaṇṇaṃ māpayiṃ ahaṃ,
soṇṇakiṅkapupphānaṃ² sahasse tiṇi pūjayiṃ.
5314. Sāyaṃ pātaṃ namassāmi vedajāto katañjali,
sammukhā viya sambuddhaṃ vandiṃ pulinacetiyaṃ.
5315. Yadā kilesā jāyanti vitakkā gehanissitā,
sarāmi sugataṃ³ thūpaṃ paccavekkhāmi tāvade.
5316. Upanissāya viharaṃ satthavāhaṃ vināyakaṃ,
kilese saṃvaseyyāsi na yuttaṃ tava mārisa.
5317. Saha āvajjite thūpe gāravaṃ hoti me tadā,
kuvitakke vinodemi⁴ nāgo tattaṭṭito yathā.
5318. Evaṃ viharamānaṃ maṃ maccurājābhimaddatha,
tatha kālakato⁵ santo brahmalokaṃ agacchahaṃ.⁶
5319. Yāvatāyumaṃ vasitvāna tidase upapajjahaṃ,
asītikkhattuṃ devindo devarajjamakārayiṃ.
5320. Satānaṃ tiṇikkhattuñca cakkavattī ahasahaṃ,
padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṃkhiyaṃ.

¹ puline - Sī Mu, Syā, PTS.

² soṇṇakiṅkaṇipupphāni - Ma, Syā; sovaṇṇakiṅkhanipupphānaṃ - PTS.

³ sukataṃ - Ma, Syā, PTS.

⁵ kālakato - Ma, Syā.

⁴ vinodesiṃ - Ma, Syā.

⁶ brahmalokamagacchahaṃ - Ma.

5206. Lúc bấy giờ, trong khi đang thiền tịnh tôi đã suy nghĩ như vầy:
 “Tất cả mọi người tôn vinh ta. Ta không tôn vinh bất cứ ai.

5307. Ta không có vị giáo giới, không biết đến bất cứ vị diễn giả nào.
 Ta đi đến cư ngụ ở trong rừng, không có thầy giáo thọ và thầy tế độ.

5308. Đối với ta, không có thầy giáo thọ để ta phục vụ với tâm cung kính trong lúc kê cận thì sự cư ngụ ở rừng là không có ý nghĩa.

5309. Như thế, ta sẽ tự tìm kiếm vị thầy đáng kính, đáng thọ nhận sự cúng dường của ta. Ta sẽ sống có sự hỗ trợ, không người nào sẽ trách móc.”

5310. Không xa khu ẩn cư của tôi có con sông nhỏ với bờ nước lúp xúp, có bãi nước cạn khéo được thiết lập, được trải lớp cát vô cùng trong sạch, làm thích ý.

5311. Khi ấy, tôi đã đi đến con sông tên là Amarikā. Tôi đã gom cát lại và đã thực hiện ngôi bảo tháp bằng cát.

5312. “Những vị nào đã là các bậc Toàn Giác, là những vị Hiền Trí có sự đoạn tận việc tái sanh, ngôi bảo tháp như thế này là dành cho các vị ấy;” tôi đã làm điều ấy trở thành ấn chứng.

5313. Sau khi thực hiện ngôi bảo tháp cát, tôi đã biến hóa thành vàng. Tôi đã cúng dường ba ngàn bông hoa *kiṅka* bằng vàng.

5314. Trần đầy niềm phấn khởi, tôi chấp tay lên lễ bái sáng chiều. Tôi đã đánh lễ ngôi bảo tháp cát như là đánh lễ bậc Toàn Giác ở trước mặt.

5315. Mỗi khi các điều ô nhiễm là các suy tầm về đời sống tại gia sanh khởi, tôi tưởng nhớ đến đấng Thiện Thệ đến ngôi bảo tháp, lập tức tôi quán xét lại rằng:

5316. “Thưa ông, trong khi sống nương tựa vào đấng Hướng Đạo, bậc Xa Phu, sao ông có thể sống chung với các điều ô nhiễm, thật không thích hợp cho ông!”

5317. Lúc bấy giờ, mỗi khi suy tưởng đến ngôi bảo tháp, sự cung kính đã có đến tôi. Tôi đã xua đuổi các suy tầm xấu xa như là con voi bị khổ sở vì cây lao nhọn.

5318. Trong khi đang an trú như thế, vị vua Thần Chết đã chế ngự tôi. Mệnh chung ở tại nơi ấy, tôi đã đi đến thế giới Phạm Thiên.

5319. Sau khi sống đến hết tuổi thọ, tôi đã sanh ra ở cõi Tam Thập (Đạo Lợi). Tôi đã là vị Chúa của chư Thiên cai quản Thiên quốc tám mươi lần.

5320. Và tôi đã trở thành đấng Chuyển Luân Vương ba trăm lần. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm.

5321. Tesam kiṅkaṇipupphānaṃ¹ vipākaṃ anubhomahaṃ,
dhātīsatasaḥassāni parivārenti maṃ bhava.
5322. Thūpassa pariciṇṇattā rajojallaṃ na limpāti,
gatte sedā na muccanti sappabhāso² bhavāmaṃ.
5323. Aho me sukato thūpo sudiṭṭhāmarikā nadī,
thūpaṃ katvāna pulinaṃ³ pattomhi acalaṃ padaṃ.
5324. Kusalaṃ kattukāmena jantunā sāragāhinā,
natthi khettaṃ akhettaṃ vā paṭipattiva sādhaḥkā.⁴
5325. Yathāpi balavā poso aṇṇavaṃ taritussahe,
parittaṃ kaṭṭhamādāya pakkhandeyya mahāsaraṃ:
5326. Imāhaṃ kaṭṭhaṃ nissāya tarissāmi mahodadhiṃ,
ussāhena ca viriyena tareyya udadhiṃ nara.
5327. Tatheva me kataṃ kammaṃ parittaṃ thokakañca yaṃ,
taṃ kammaṃ upanissāya saṃsāraṃ samatikkamiṃ.
5328. Pacchime bhava sampatte sukkamūlena codito,
sāvattiyaṃ pure jāto mahāsāle su-aḍḍhake.
5329. Saddhā mātāpitā mayhaṃ buddhassa saraṇaṃ gatā,
ubho diṭṭhapadā ete anuvattanti sāsanaṃ.
5330. Bodhipapaṭikaṃ gayha soṇṇathūpaṃ akārayuṃ,
sāyaṃpātaṃ namassanti sakyaputtassa sammukhā.
5331. Uposathamhi divase soṇṇathūpaṃ vinīharuṃ,
buddhassa vaṇṇaṃ kittentā tiyāmaṃ vītināmayuṃ.
5332. Saha disvānaḥaṃ thūpaṃ sariṃ pulinacetiyaṃ,
ekāsane nisīditvā arahattamaṃpāpuṇiṃ.

(Dvāvisatimaṃ bhāṇavāraṃ).

5333. Gavesamāno taṃ vīraṃ dhammasenāpatiddasaṃ,
agārā nikkhamitvāna pabbajiṃ tassa santike.
5334. Jātiyā sattavassena arahattamaṃpāpuṇiṃ,
upasampādayī buddho guṇamaññāya cakkhumā.

¹ soṇṇakiṅkaṇipupphānaṃ - Ma.

² sappabhāso - Ma.

³ puline - Sī Mu, PTS.

⁴ sārīkā - PTS; sārakā - Syā.

5321. Tôi thọ hưởng quả thành tựu của những bông hoa *kiṅkaṇi* ấy. Trong đời sống, có một trăm ngàn người bảo mẫu ở quanh tôi.

5322. Do bản chất của sự việc đã được thực hành ở ngôi bảo tháp, bụi bặm và cấu đất không làm nhơ nhuốc, các mồ hôi không tiết ra ở cơ thể, tôi có được vẻ ngoài sáng.

5323. Ôi ngôi bảo tháp đã khéo được xây dựng bởi tôi, con sông Amarikā đã khéo được nhìn thấy bởi tôi! Sau khi thực hiện ngôi bảo tháp bằng cát, tôi đạt được vị thế Bất Động.

5324. Với người có ước muốn làm việc lành có sự nắm được điều cốt yếu, đâu có thừa ruộng hoặc không có thừa ruộng, việc thực hành đều có kết quả tốt đẹp.

5325. Cũng giống như người nam có sức mạnh nỗ lực để vượt qua biển cả, sau khi cầm lấy khúc gỗ nhỏ nhoi, có thể lao mình vào đại dương (nghĩ rằng):.

5326. “*Nương tựa vào khúc gỗ này, ta sẽ vượt qua biển lớn.*” Với sự nỗ lực và tinh tấn, người nam (ấy) có thể vượt qua biển cả.

5327. Tương tự y như thế, việc làm đã được thực hiện bởi tôi đầu nhỏ nhoi và bé bỏng, sau khi nương tựa vào việc làm ấy tôi đã tự mình vượt khỏi luân hồi.

5328. Khi đạt đến lần hiện hữu cuối cùng, được thúc đẩy bởi nhân tố trong sạch tôi đã được sanh ra trong nhà đại bá hộ vô cùng sang trọng ở thành phố Sāvattī.

5329. Có niềm tin, mẹ và cha của tôi đã đi đến nương nhờ vào đức Phật. Có sự đạt được (Pháp) nhãn, cả hai người này hành xử thuận theo Giáo Pháp.

5330. Sau khi nhặt lấy vỏ khô của cội cây Bồ Đề, họ đã cho xây dựng ngôi bảo tháp bằng vàng. Sáng chiều họ trực tiếp lễ bái người con trai của dòng họ Sakya.

5331. Vào ngày lễ Uposatha, họ đã dời đi ngôi bảo tháp bằng vàng. Trong khi tán dương công hạnh của đức Phật, họ đã trải qua ba canh (của đêm).

5332. Sau khi nhìn thấy ngôi bảo tháp (vàng), tôi đã nhớ lại ngôi bảo tháp bằng cát. Tôi đã ngồi ở ngay chỗ ngôi ấy và đã thành tựu phẩm vị A-la-hán.

(Tụng phẩm thứ hai mươi hai).

5333. Trong khi tìm kiếm đấng Chiến Thắng ấy, tôi đã nhìn thấy vị Tướng Quân Chánh Pháp. Sau khi lìa khỏi gia đình, tôi đã xuất gia trong sự chứng minh của vị ấy.

5334. Vào lúc bảy tuổi tính từ khi sanh, tôi đã thành tựu phẩm vị A-la-hán. Sau khi nhận biết đức hạnh (của tôi), đức Phật bậc Hữu Nhãn đã cho tu lên bậc trên.

5336. Dārakeneva santena kiriyaṃ niṭṭhitaṃ mayā,
kataṃ me karaṇīyajja sakyaputtassa sāsane.
5337. Sabbaverabhayātīto sabbasaṅgātigo isi,
sāvako te mahāvīra soṇṇapupphassa phalaṃ.
5338. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
5339. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
5340. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Pulinathūpiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Pulinathūpiyattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

499. Naḷakuṭidāyakattherāpadānaṃ

5341. Himavantassa avidūre hārīto nāma pabbato,
sayambhū nārādo nāma rukkhamaṇe vaṣi tadā.
5342. Naḷāgāraṃ karitvāna tiṇena chādayiṃ ahaṃ,
caṅkamaṃ sodhayitvāna sayambhussa adāsahaṃ.
5343. Tena kammena sukatenā cetanāpaṇidhīhi ca,
jahitvā mānusaṃ dehaṃ tāvatimsamagacchahaṃ.
5344. Tattha me sukataṃ vyamaṃ naḷakuṭikāya nimmitaṃ,
saṭṭhiyojanamubbedhaṃ tiṃsayojanavitthataṃ.
5345. Catuddasesu kappesu devaloke ramiṃ ahaṃ,
ekasattatikkhattuñca devarajjamakārayiṃ.
5346. Catuttiṃsakkhattuñca cakkavattī ahasahaṃ,
padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṃkhiyaṃ.
5347. Dhammapāsādamārūya sabbākārarūpamaṃ,
yadicchakāhaṃ vihare sakyaputtassa sāsane.

5336. Trong khi chi là đứa bé trai, tôi đã hoàn thành được công việc. Giờ đây, việc cần phải làm trong Giáo Pháp của người con trai dòng họ Sakya đã được tôi thực hiện.

5337. (Tôi trở thành) vị ẩn sĩ đã vượt qua mọi sự hận thù và hãi sợ, đã vượt lên mọi điều trói buộc. “*Bạch đấng Đại Hùng, con là Thinh Văn của Ngài; điều này là quả báu của bông hoa bằng vàng.*”

5338. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5339. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5340. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Pulinathūpiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Pulinathūpiya là phần thứ tám.

--ooOoo--

499. Ký Sự về Trưởng Lão Naḷakuṭidāyaka:

5341. Ở không xa núi Hi-mã-lạp, có ngọn núi tên là Hārīta. Vào lúc bấy giờ, có bậc Tự Chủ tên Nārada đã cư ngụ ở tại gốc cây.

5342. Tôi đã làm gian nhà bằng cây sậy và đã lợp mái bằng cỏ. Tôi đã làm sạch sẽ đường kinh hành và đã dâng cúng đến bậc Tự Chủ.

5343. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp và do các nguyện lực của tác ý, sau khi từ bỏ thân nhân loại tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

5344. Tại nơi ấy, có cung điện được kiến tạo khéo léo dành cho tôi, có chiều dài sáu mươi do-tuần, chiều rộng ba mươi do-tuần, đã được hóa hiện ra từ căn chồi bằng cây sậy.

5345. Tôi đã sướng vui ở thế giới chư Thiên mười bốn kiếp. Và tôi đã cai quản Thiên quốc bảy mươi một lần.

5346. Và tôi đã trở thành đấng Chuyển Luân Vương ba mươi bốn lần. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm.

5347. Sau khi bước lên tòa lâu đài Giáo Pháp tương đương với mọi biểu hiện cao quý, tôi an trú trong Giáo Pháp của người con trai dòng họ Sakya theo như ý thích.

¹ Pulinathūpiya nghĩa là “vị liên quan đến ngôi bảo tháp (*thūpa*) bằng cát (*pulina*).”

5348. Ekatiṃse ito kappe yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi naḷakuṭiyā idaṃ phalaṃ.

5349. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

5350. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

5351. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Naḷakuṭidāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Naḷakuṭidāyakattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

500. Piyālaphaladāyakattherāpadānaṃ

5352. Migaluddo pure āsiṃ vipine vicaraṃ tadā,
addasaṃ virajaṃ buddhaṃ sabbadhammāna pāraguṃ.

5353. Piyālaphalamādāya buddhaseṭṭhassadāsahaṃ,
puññakkhattassa vīrassa pasanno sehi pāṇihi.

5354. Ekatiṃse ito kappe yaṃ phalaṃ adadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi phaladānassidaṃ phalaṃ.

5355. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

5356. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

5357. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Piyālaphaladāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Piyālaphaladāyakattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

Tikiṅkaṇipupphiyavaggo paññāsamo.

--ooOoo--

5348. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của căn chồi bằng cây sậy.

5349. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5350. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5351. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Naḷakuṭidāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Naḷakuṭidāyaka là phần thứ chín.

--ooOoo--

500. Ký Sự về Trưởng Lão Piyālaphaladāyaka:

5352. Trong thời quá khứ, tôi đã là thợ săn thú rừng. Khi ấy, trong khi đi lang thang ở khu rừng, tôi đã nhìn thấy đức Phật, đấng Vô Nhiễm, bậc thông suốt về tất cả các pháp.

5353. Được tịnh tín, tôi đã cầm lấy trái cây *piyāla* và đã tự tay mình dâng cúng đến đức Phật tối thượng, là Phước Điền, là đấng Anh Hùng.

5354. Kể từ khi tôi đã dâng cúng trái cây trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

5355. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5356. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5357. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Piyālaphaladāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Piyālaphaladāyaka là phần thứ mười.

Phẩm Tikiṅkaṇipupphiya là phẩm thứ năm mươi.

--ooOoo--

¹ Naḷakuṭidāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) căn chồi (*kuṭi*) bằng cây sậy (*naḷa*).

² Piyālaphaladāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) trái cây (*phala*) *piyāla*.”

Uddānaṃ

Kiṅkaṇī paṃsukūlañca koraṇḍamatha kiṃsukaṃ,
upaḍḍhadussī ghatado udakaṃ thūpakāraḷo.
Naḷāgārī ca navamo piyālaphaladāyako,
sataṃ ekaṃ ca gāthānaṃ navakañca taduttariṃ.

Atha vagguddānaṃ

Metteyyavaggo bhaddāli sakiṃsammajjako pi ca,
ekavihārī vibhīṭakī jagatī sālapupphiyo.
Naḷāgāraṃ paṃsukūlaṃ kiṅkaṇipupphiyo tathā,
asīti dve ca gāthāyo catuddasasatāni ca.

Metteyyavaggadasakaṃ.

Pañcamaṃ satakaṃ samattaṃ.

--ooOoo--

LI. KAṆIKĀRAVAGGO

501. Tikaṇikārapupphiyattherāpadānaṃ

5358. Sumedho nāma sambuddho battiṃsavaraḷakkhaṇo,
vivekakāmo bhagavā himavantamupāgami.¹
5359. Ajjhogahetvā himavantaṃ aggo kāruṇiko muni,
pallaṅkaṃ ābhujitvāna nisīdi purisuttamo.
5360. Vijjādharo tadā āsiṃ antalikkhacaro ahaṃ,
tisūlaṃ sukataṃ gayha gacchāmi ambare tadā.
5361. Pabbatagge yathā aggi puṇṇamāsiva² candimā,
vane obhāsate buddho sālarājāva phullito.
5362. Vanaggā nikkhamitvāna buddharaṃsī vidhāvare,³
naḷaggivaṇṇasaṅkāsaṃ disvā cittaṃ pasādayiṃ.
5363. Vicinaṃ addasaṃ pupphaṃ kaṇikāraṃ devagandhikaṃ,
tīṇi pupphāni ādāya buddhaseṭṭhaṃ apūjayiṃ.
5364. Buddhassa ānubhāvena tīṇi pupphāni me tadā,
uddhaṃvaṇṭā adhopattā chāyaṃ kubbanti satthuno.

¹ himavantamupāgamiṃ - Ma.

² puṇṇamāyeva - Ma, Syā; puṇṇamāse va - PTS.

³ buddharaṃsībhīdhāvare - Ma; buddharaṃsābhīdhāvare - Syā, PTS.

Phần Tóm Lược:

Vị có bông hoa *kiṅkaṇi*, y may từ vải bị quăng bỏ, bông hoa *korajḍa*, rồi bông hoa *kiṃsuka*, vị có một nửa số vải, vị dâng cúng bơ lỏng, vị (dâng cúng) nước, vị thực hiện ngôi bảo tháp, vị có gian nhà bằng cây sậy là thứ chín, và vị dâng cúng trái cây *piyāla*. Có một trăm câu kệ ngôn và chín câu thêm vào đó.

--ooOoo--

Giờ là phần tóm lược của các phẩm:

Phẩm Metteyya, phẩm Bhaddāli, và luôn cả phẩm Sakimsammajjaka, phẩm Ekavihārī, phẩm Vibhītakī, phẩm Jagatī, phẩm Sālapupphiya, phẩm Naḷāgāra, phẩm Paṃsukūla, và phẩm Kiṅkaṇipupphiya là tương tự. Có một ngàn bốn trăm tám mươi hai câu kệ.

Nhóm “Mười” từ phẩm Metteyya.

Nhóm “Một Trăm” thứ năm được đây đủ.

--ooOoo--

LI. PHẨM KAṆIKĀRA:**501. Ký Sự về Trưởng Lão Tikaṇikārapupphiya:**

5358. Đấng Toàn Giác tên Sumedha có ba mươi hai hảo tướng. Có ước muốn độc cư, đức Thế Tôn đã đi đến núi Hi-mã-lạp.

5359. Sau khi đã đi sâu vào núi Hi-mã-lạp, đấng Bi Mẫn cao cả, bậc Hiền Trí, đấng Tối Thượng Nhân đã xếp chân thế kiết già rồi ngồi xuống.

5360. Khi ấy, tôi đã là người nắm giữ pháp thuật, là vị du hành ở không trung. Sau khi cầm lấy cây chia ba được thực hiện khéo léo, tôi đi ở trên không trung.

5361. Đức Phật chói sáng ở trong khu rừng giống như ngọn lửa ở trên đỉnh núi, tựa như mặt trăng ngày rằm, tựa như cây *sālā* chúa đã được trở hoa.

5362. Hào quang của đức Phật vượt ra khỏi chóp đỉnh của khu rừng và tỏa rộng giống như là màu sắc ngọn lửa của cây sậy, sau khi nhìn thấy tôi đã làm cho tâm được tịnh tín.

5363. Trong khi chọn lựa, tôi đã nhìn thấy bông hoa *kaṇikāra* có hương thơm của cõi trời. Sau khi cầm lấy ba bông hoa, tôi đã cúng dường đến đức Phật tối thượng.

5364. Khi ấy, do nhờ năng lực của đức Phật, ba bông hoa của tôi (xoay ngược lại) có các cuống hoa ở bên trên và các cánh hoa ở bên dưới, tạo thành bóng râm che cho đức Phật.

6365. Tena kammena sukatenā cetanāpaṇidhīhi ca,
jahitvā mānusam deham tāvatimsamagacchaham.
5366. Tattha me sukataṃ vyamhaṃ kaṇikārīti ñāyati,
saṭṭhiyojanamubbedham tiṃsayojanavitthataṃ.
5367. Sahassakaṇḍaṃ satabheṇḍu dhajālu haritāmayam,
satasahassaniyyuhā vyamhe pātubhaviṃsu me.
5368. Soṇṇamayā maṇimayā lohitaṅkamayāpi ca,
phalikāpi ca pallaṅkā yenicchakā yadicchakā.¹
5369. Mahārahaṅca sayanaṃ tulikāvikatīyutaṃ,
uddalomika-ekantaṃ² bimbohanasamāyutaṃ.
5370. Bhavanā nikkhamitvāna caranto devacārikaṃ,
yadā icchāmi gamanaṃ devasaṅghapurakkhato.
5371. Pupphassa hetthā tiṭṭhāmi uparicchadanaṃ mama,
samantā yojanasataṃ kaṇikārehi chāditaṃ.
5372. Saṭṭhituriyasahassāni sāyaṃ pātaṃ upaṭṭhahaṃ,
parivārenti maṃ niccaṃ rattindivamatanditā.
5373. Tattha naccehi gītehi tālehi vāditehi ca,
ramāmi khiḍḍāratiyā modāmi kāmakāmahaṃ.³
5374. Tattha bhutvā pivitvā ca modāmi tidase tadā,
nārīgaṇehi sahito modāmi vyamhamuttame.
5375. Satānaṃ pañcakkhattuṅca devarajjamakārayiṃ,
satānaṃ tiṅnikkhattuṅca cakkavattī ahosahaṃ,
padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṃkhiyaṃ.
5376. Bhavābhava saṃsaranto mahābhogaṃ labhāmahaṃ,
bhoge me ūnatā natthi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
5377. Duve bhava saṃsarāmi devatte atha mānuse,
aññaṃ gatiṃ na jānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
5378. Duve kule pajāyāmi khattiye cāpi brāhmaṇe,
ñice kule na jānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.

¹ yenicchakā yadicchakaṃ - Syā.

² uddhalomika - Sī Mu, Ma, Syā, PTS.

³ kāmakāmihaṃ - Ma, Syā, PTS.

6365. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp và do các nguyện lực của tác ý, sau khi từ bỏ thân nhân loại tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.
5366. Tại nơi ấy, có cung điện được kiến tạo khéo léo dành cho tôi được biết (với tên) là “*kaṇikāri*” có chiều dài sáu mươi do-tuần, chiều rộng ba mươi do-tuần.
5367. (Cung điện) có một ngàn cột trụ chống có màu lục, một trăm mái tròn được trang hoàng với những ngọn cờ. Có một trăm ngàn tháp nhọn đã hiện diện ở cung điện của tôi.
5368. Có những chiếc ghế bành làm bằng vàng, làm bằng ngọc ma-ni, và cũng làm bằng hồng ngọc nữa, luôn cả ngọc pha-lê (hiện ra) ở bất cứ nơi nào và bất cứ khi nào theo ước muốn.
5369. Và có chiếc giường vô cùng giá trị được trải loại nệm bông gòn có một phần lông rái cá, và được gắn liền với chiếc gối.
5370. Khi nào tôi ước muốn việc ra đi, thì sau khi rời khỏi nơi cư ngụ và trong lúc thực hiện cuộc du hành cùng với chư Thiên, tôi dẫn đầu hội chúng chư Thiên.
5371. Tôi đứng, ở phía bên dưới là bông hoa, ở phía bên trên của tôi ở xung quanh một trăm do-tuần có mái che được phủ bằng các bông hoa *kaṇika*.
5372. Có sáu mươi ngàn nhạc công đã phục vụ sáng chiều. Họ thường xuyên vây quanh tôi đêm ngày không biếng nhác.
5373. Ở tại nơi ấy, tôi sướng vui với các điệu vũ, các lời ca, các tiếng chũm chọe, và các khúc tấu nhạc, với niềm sướng vui của việc giải trí. Tôi vui thích theo sự mong muốn này mong muốn khác.
5374. Lúc bấy giờ, ở tại nơi ấy tôi đã ăn, tôi đã uống, tôi vui thích ở cõi trời Tam Thập. Được gần gũi với các đám nữ nhân, tôi vui thích ở lâu đài tuyệt hảo.
5375. Và tôi đã cai quản Thiên quốc năm trăm lần. Và tôi đã trở thành đấng Chuyển Luân Vương ba trăm lần. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm.
5376. Trong khi luân hồi ở cõi này cõi khác, tôi nhận lãnh của cải lớn lao, tôi không có sự thiếu hụt về của cải; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.
5377. Tôi (đã) luân hồi ở hai cảnh giới trong bản thể Thiên nhân và loài người, tôi không biết đến cõi tái sinh khác; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.
5378. Tôi (đã) được sanh ra ở hai gia tộc, Sát-đế-ly và luôn cả Bà-la-môn, tôi không biết đến gia tộc hạ tiện; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

5379. Hatthiyānaṃ assayānaṃ sivikaṃ sandamānikaṃ,
labhāmi sabbamevetamaṃ buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
5380. Dāsigaṇaṃ dāsagaṇaṃ nāriyo samalaṅkatā,
labhāmi sabbamevetamaṃ buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
5381. Koseyyakambaliyāni khomakappāsikāni ca,
labhāmi sabbamevataṃ buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
5382. Navavatthaṃ navaphalaṃ navaggarasabhojanaṃ,
labhāmi sabbamevataṃ buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
5383. Imaṃ khāda imaṃ bhuñja imamhi sayane saya,
labhāmi sabbamevataṃ buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
5384. Sabbattha pūjito homi yaso abbhuggato mama,
mahāpakkho sadā homi abhejjapariso sadā,
ñātīnaṃ uttamo homi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
5385. Sītaṃ uṇhaṃ na jānāmi pariḷāho na vijjati,
atho cetasikaṃ dukkhaṃ hadaye me na vijjati.
5386. Suvanṇavaṇṇo hutvāna saṃsarāmi bhavābhava,
vevaṇṇiyaṃ na jānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
5387. Devalokā cavitvāna sukkamūlena codito,
sāvattiyaṃ pure jāto mahāsāle su-aḍḍhake,
5388. Pañcakāmaguṇe hitvā pabbajiṃ anagāriyaṃ,
jātiyā sattavassohaṃ arahattamaṃ puṇiṃ.
5389. Upasampādayi buddho guṇamaññāya cakkhumā,
taruṇo pūjanīyohaṃ buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
5390. Dibbacakkhu visuddhaṃ me samādhikusalo ahaṃ,
abhiññāpāramippatto buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
5391. Paṭisambhidā anupatto iddhipādesu kovido,
dhammesu pāramippatto buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
5392. Tiṃsakappasahassamhi yaṃ buddhamabhipūjayaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
5393. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

5379. Về phương tiện di chuyển bằng voi, phương tiện di chuyển bằng ngựa, kiệu khiêng, và cỗ xe kéo, tôi đạt được tất cả mọi thứ này; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.
5380. Về đám tôi trai, bầy tớ gái, và các nữ nhân đã được trang điểm, tôi đạt được tất cả mọi thứ này; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.
5381. Về y phục làm bằng tơ lụa, bằng sợi len, bằng chi lanh, và bằng bông vải, tôi đạt được tất cả mọi thứ này; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.
5382. Về vải vóc mới, trái cây tươi, thức ăn mới lạ có phẩm vị cao sang, tôi đạt được tất cả mọi thứ này; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.
5383. “Ngài hãy nhai món này, ngài hãy ăn món này, ngài hãy nằm ở chiếc giường này,” tôi đạt được tất cả mọi thứ này; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.
5384. Tôi được tôn vinh ở tất cả các nơi, danh vọng của tôi được thăng tiến, tôi luôn luôn có phe cánh đông đảo, luôn luôn có hội chúng không bị chia rẽ, tôi là hạng nhất trong số các quyến thuộc; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.
5385. Tôi không biết đến sự lạnh (và) sự nóng, sự bực bội không được biết đến. Sự khổ sở thuộc về tâm ở trái tim của tôi không được biết đến.
5386. Sau khi có được làn da màu vàng ròng, tôi luân hồi ở cõi này cõi khác, tôi không biết đến việc tàn tạ sắc thân; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.
5387. Sau khi mệnh chung ở thế giới chư Thiên, được thúc đẩy bởi nhân tố trong sạch tôi đã được sanh ra trong nhà đại bá hộ vô cùng sang trọng ở thành phố Sāvattihī.
5388. Sau khi từ bỏ năm phần dục lạc, tôi đã xuất gia vào đời sống không gia đình. Vào lúc bảy tuổi tính từ khi sanh, tôi đã thành tựu phẩm vị A-la-hán.
5389. Sau khi nhận biết đức hạnh (của tôi), đức Phật bậc Hữu Nhân đã cho tu lên bậc trên, tôi là vị trẻ tuổi xứng đáng được cúng dường; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.
5390. Thiên nhãn của tôi được thanh tịnh, tôi là thiện xảo về định, đã đạt đến sự toàn hảo về các thắng trí; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.
5391. Tôi đã thành tựu các pháp phân tích, là vị rành rẽ về các nền tảng của thân thông, đã đạt đến sự toàn hảo về các pháp; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.
5392. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường đức Phật trước đây ba mươi ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.
5393. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5394. Svāgataṃ vata me āsi buddhasettḥassa santike,¹
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

5395. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Tikaṇikārapupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Tikaṇikārapupphiyattherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

502. Ekapattadāyakattherāpadānaṃ

5396. Nagare haṃsavatiyā kumbhakāro ahosahaṃ,
addasaṃ virajaṃ buddhaṃ oghatiṇṇamanāsavaṃ.

5397. Sukataṃ mattikāpattaṃ buddhasettḥass' adāsahaṃ,
pattaṃ datvā bhagavato ujubhūtassa tādino.

5398. Bhave nibbattamānohaṃ soṇṇathāle labhāmahaṃ,
rūpimaye ca sovaṇṇe taṭṭike ca maṇimaye.

5399. Pātiyo paribhuñjāmi puññakammassidaṃ phalaṃ,
yasānañca dhanānañca² pattabhūto³ ca homahaṃ.

5400. Yathāpi bhaddake khette bijamappampi ropitaṃ,
sammā dhāre⁴ paveccante phalaṃ toseti kassakaṃ.

5401. Tathevimaṃ⁵ pattadānaṃ buddhakkhattamhi ropitaṃ,
pītidhāre pavassante phalaṃ maṃ tosayissati.

5402. Yāvatā khetā vijjanti saṅghāpi ca gaṇāpi ca,
buddhakkhattasamo natthi sukhado sabbapāṇinaṃ.

5403. Namo te purisājañña namo te purisuttama,
ekapattaṃ daditvāna pattomhi acalaṃ padaṃ.

5404. Ekanavute ito kappe yaṃ pattamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi pattadānassidaṃ phalaṃ.

5405. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

5406. Svāgataṃ vata me āsi buddhasettḥassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

¹ mama buddhassa santike - Ma.

² yasaśva janānañca - Syā.

³ aggabhūto - Ma, Syā.

⁴ sammādhāraṃ - Ma, Syā.

⁵ tathevidaṃ - Ma, Syā.

5394. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5395. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Tikaṇikārapupphiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Tikaṇikārapupphiya là phần thứ nhất.

--ooOoo--

502. Ký Sự về Trưởng Lão Ekapattadāyaka:

5396. Tôi đã là người thợ làm đồ gốm ở thành phố Hamsavatī. Tôi đã nhìn thấy đức Phật, bậc Vô Nhiễm, đáng đã vượt qua dòng nước lũ, không còn lặn hoặc.

5397. Tôi đã dâng cúng đến đức Phật tối thượng bình bát bằng đất sét đã được làm khéo léo. Tôi đã dâng cúng bình bát đến đức Thế Tôn là vị có bản thể chính trực như thế ấy.

5398. Trong khi tôi được sanh ra ở cuộc đời, tôi đạt được các chiếc đĩa vàng và các chiếc chiếu nhỏ bằng bạc, bằng vàng, và bằng ngọc ma-ni.

5399. Tôi thọ dụng những cái đĩa, điều này là quả báu của nghiệp phước thiện. Và tôi có bản chất của bình bát (chứa đựng) các loại danh vọng và các loại tài sản.

5400. Cũng giống như chỉ một ít hạt giống được gieo xuống cánh đồng màu mỡ, khi có mưa rào thích hợp đổ xuống, kết quả làm hài lòng người nông phu.

5401. Tương tự y như thế, việc dâng cúng bình bát này được gieo xuống thửa ruộng đức Phật, khi trận mưa rào phi lạc đổ mưa, kết quả sẽ làm tôi hài lòng.

5402. So sánh với các thửa ruộng được biết đến, ngay cả các Hội Chúng (tỳ khưu) và luôn cả các tập thể, không có gì sánh bằng thửa ruộng đức Phật là nguồn cung cấp an lạc cho chúng sanh.

5403. “*Bạch đấng Siêu Nhân, con kính lễ Ngài! Bạch đấng Tối Thượng Nhân, con kính lễ Ngài! Sau khi dâng cúng một cái bình bát, con đạt được vị thế Bất Động.*”

5404. Kể từ khi tôi đã dâng cúng bình bát trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng bình bát.

5405. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lặn hoặc.

5406. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

¹ Tikaṇikārapupphiya nghĩa là “vị liên quan đến ba (ti) bông hoa kaṇikāra.”

5407. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ekapattadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Ekapattadāyakattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

503. Kāsumāriphaladāyakattherāpadānaṃ¹

5408. Kaṇikāraṃ'va jotantaṃ nisinnaṃ pabbatantare,
addasaṃ virajaṃ buddhaṃ lokajetṭhaṃ narāsabhaṃ.

5409. Pasannacitto sumano sire katvāna añjaliṃ,
kāsumārikamādāya buddhaseṭṭhassa' adāsahaṃ.

5410. Ekatiṃse ito kappe yaṃ phalaṃ adadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi phaladānassidaṃ phalaṃ.

5411. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

5412. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

5413. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Kāsumāriphaladāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Kāsumāriphaladāyakattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

504. Avaṭaphaliyattherāpadānaṃ

5414. Sahassaraṃsī bhagavā sayambhū aparājito,
vivekā vuṭṭhahitvāna gocarāyābhinikkhami.

5415. Phalahattho ahaṃ disvā upagacchiṃ narāsabhaṃ,
pasannacitto sumano avaṭaṃ adadiṃ phalaṃ.

5416. Catunavute ito kappe yaṃ phalaṃ adadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi phaladānassidaṃ phalaṃ.

¹ Kāsumāraphaliyatthera-apadānaṃ - Ma.

5407. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ekapattadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ekapattadāyaka là phần thứ nhì.

--ooOoo--

503. Ký Sự về Trưởng Lão Kāsumāriphaladāyaka:

5408. Tôi đã nhìn thấy đức Phật, đấng Vô Nhiễm, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu ngồi ở trong vùng đồi núi, chói sáng như là cây *kaṇikāra*.

5409. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã chấp tay lên ở đầu. Sau khi cầm lấy trái cây *kāsumārika*, tôi đã dâng cúng đến đức Phật tối thượng.

5410. Kể từ khi tôi đã dâng cúng trái cây trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

5411. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5412. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5413. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Kāsumāriphaladāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Kāsumāriphaladāyaka là phần thứ ba.

--ooOoo--

504. Ký Sự về Trưởng Lão Avataphaliya:

5414. Đức Thế Tôn có ngàn ánh hào quang, đấng Tụ Chủ, vị không bị đánh bại đã xuất ra khỏi sự độc cư và đã ra đi về việc khất thực.

5415. Có được một nắm trái cây, tôi đã nhìn thấy và đã đi đến gặp đấng Nhân Ngưu. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã dâng cúng trái cây *avata*.

5416. Kể từ khi tôi đã dâng cúng trái cây trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

¹ *Ekapattadāyaka* nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) một (*eka*) bình bát (*patta*).”

² *Kāsumāriphaladāyaka* nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) trái cây (*phala*) *kāsumāri*.”

5417. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

5418. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

5419. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudamā āyasmā Avaṭaphaliyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Avaṭaphaliyattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

505. Vārāphaliyattherāpadānaṃ¹

5420. Suvanṇavaṇṇaṃ sambuddhaṃ āhutīnaṃ paṭiggahaṃ,
rathiyaṃ paṭipajantaṃ vārāphalamadāsahaṃ.²

5421. Ekanavute ito kappe yaṃ phalaṃ adadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi phaladānassidaṃ phalaṃ.

5422. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

5423. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

5424. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudamā āyasmā Vārāphaliyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Vārāphaliyattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

506. Mātuluṅgaphaladāyakattherāpadānaṃ

5425. Kaṇikāraṃva jalitaṃ puṇṇamāseva candimaṃ,
jalantaṃ dīparukkhaṃ va addasaṃ lokanāyakaṃ.

5426. Mātuluṅgaphalaṃ gayha adāsiṃ satthuno ahaṃ,
dakkhiṇeyyassa dhīrassa pasanno sehi pāṇihi.

5427. Ekatiṃse ito kappe yaṃ phalaṃ adadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi phaladānassidaṃ phalaṃ.

¹ Pādaphaliyattherāpadānaṃ - Ma; Cārāphaliya... - Syā; Pārāphaliya... - PTS.

² pādaphalaṃ - Ma; cārāphalaṃ - Syā; pādaphalaṃ - PTS.

5417. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5418. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5419. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Avataphaliya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Avataphaliya là phần thứ tư.

--ooOoo--

505. Ký Sự về Trưởng Lão Vārāphaliya:

5420. Trong lúc đấng Toàn Giác, bậc có màu da vàng chói, vị thọ nhận các vật hiến cúng, đang tiến bước ở trên đường, tôi đã dâng cúng trái cây *vāra*.

5421. Kể từ khi tôi đã dâng cúng trái cây trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

5422. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5423. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5424. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Vārāphaliya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Vārāphaliya là phần thứ năm.

--ooOoo—

506. Ký Sự về Trưởng Lão Mātulaṅgaphaladāyaka:

5425. Tôi đã nhìn thấy đấng Lãnh Đạo Thế Gian tựa như cây *kaṇikāra* được đốt cháy, tựa như mặt trăng ngày rằm, tựa như cây đèn đang cháy sáng.

5426. Được tịnh tín, tôi đã cầm lấy trái cây chanh và đã tự tay mình dâng cúng đến bậc Đạo Sư, đấng trí tuệ xứng đáng cúng dường.

5427. Kể từ khi tôi đã dâng cúng trái cây trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

¹ Avataphaliya nghĩa là “vị liên quan đến trái cây (*phaliya*) avata.”

² Vārāphaliya nghĩa là “vị liên quan đến trái cây (*phaliya*) vāra.”

5428. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

5429. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

5430. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Mātuluṅgaphaladāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Mātuluṅgaphaladāyakattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

507. Ajeliphaladāyakattherāpadānaṃ

5431. Ajjuno nāma sambuddho himavante vasī tadā,
caraṇena ca sampanno samādhikusalo muni.

5432. Kumbhamattaṃ gahetvāna ajeliṃ jīvajīvakaṃ,
chattapaṇṇaṃ gahetvāna adāsiṃ satthuno ahaṃ.

5433. Catunavute ito kappe yaṃ phalaṃ adadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi phaladānassidaṃ phalaṃ.

5434. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

5435. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

5436. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ajeliphaladāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Ajeliphaladāyakattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

508. Amodaphaliyattherāpadānaṃ

5437. Suvanṇavaṇṇaṃ sambuddhaṃ āhutiṇaṃ paṭiggahaṃ,
rathiyaṃ paṭipajjantaṃ amodamadadiṃ phalaṃ.

5438. Ekanavute ito kappe yaṃ phalaṃ adadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi phaladānassidaṃ phalaṃ.

5428. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5429. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5430. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Mātuluṅgaphaladāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Mātuluṅgaphaladāyaka là phần thứ sáu.

--ooOoo--

507. Ký Sự về Trưởng Lão Ajeliphaladāyaka:

5431. Vào lúc bấy giờ, bậc Toàn Giác, đấng Hiền Trí tên Ajjuna, vị hội đủ về hạnh kiem và thiện xảo về định đã cư ngụ tại núi Hy-mã-lạp.

5432. Sau khi cầm lấy ước chừng một chậu trái cây *ajeli*, trái cây *jīvajīvaka*, và trái cây *chattapaṇṇa*, tôi đã dâng cúng đến bậc Đạo Sư.

5433. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

5434. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5435. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5436. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ajeliphaladāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ajeliphaladāyaka là phần thứ bảy.

--ooOoo--

508. Ký Sự về Trưởng Lão Amodaphaliya:

5437. Trong lúc đấng Toàn Giác, bậc có màu sắc màu vàng chói, vị thọ nhận các vật hiến cúng, đang tiến bước ở trên đường, tôi đã dâng cúng trái cây *amoda*.

5438. Kể từ khi tôi đã dâng cúng trái cây trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

¹ Mātuluṅgaphaladāyaka nghĩa là vị dâng cúng (*dāyaka*) trái cây (*phala*) chanh (*mātuluṅga*).”

² Ajeliphaladāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) trái cây (*phala*) *ajeli*.”

5439. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

5440. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

5441. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Amodaphaliyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Amodaphaliyattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

509. Tālaphaladāyakattherāpadānaṃ

5442. Sataraṃsī nāma bhagavā sayambhū aparājito,
vivekā vuṭṭhahitvāna gocarāyābhinikkhami.

5443. Phalahattho ahaṃ disvā upagacchiṃ narāsabhaṃ,
pasannacitto sumano tālaphalamadāsahaṃ.

5444. Catunavute ito kappe yaṃ phalaṃ adadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi phaladānassidaṃ phalaṃ.

5445. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

5446. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

5447. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Tālaphaladāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Tālaphaladāyakattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

510. Nālikeradāyakattherāpadānaṃ

5448. Nagare bandhumatiyā ārāmiko ahaṃ tadā,
addasaṃ virajaṃ buddhaṃ gacchantam anilañjase.

5439. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5440. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5441. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Amodaphaliya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Amodaphaliya là phần thứ tám.

--ooOoo--

509. Ký Sự về Trưởng Lão Tālaphaladāyaka:

5442. Đức Thế Tôn tên Sataraṃsī, đấng TỰ CHỦ, vị không bị đánh bại, đã xuất ra khỏi sự độc cư và đã ra đi về việc khát thực.

5443. Có được một nắm trái cây, tôi đã nhìn thấy và đã đi đến gặp đấng Nhân Ngưu. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã dâng cúng trái cây thốt nốt.

5444. Kể từ khi tôi đã dâng cúng trái cây trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

5445. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5446. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5447. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Tālaphaladāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Tālaphaladāyaka là phần thứ chín.

--ooOoo--

510. Ký Sự về Trưởng Lão Nāḷikeradāyaka:

5448. Vào lúc bấy giờ, là người phụ việc tu viện ở thành phố Bandhumatī, tôi đã nhìn thấy đức Phật, bậc Vô Nhiễm đang di chuyển ở trên không trung.

¹ Amodaphaliya nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) trái cây (phala) amoda.”

² Tālaphaladāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) trái cây (phala) thốt nốt (tāla).”

5449. Nāḷikeraphalaṃ gayha buddhaseṭṭhassadāsahaṃ,
ākāse ṭhitako santo patigaṇhī mahāyaso.
5450. Vittisañjananaṃ mayhaṃ diṭṭhadhammasukhāvahaṃ,
phalaṃ buddhassa datvāna vippasanna cetasā.
5451. Adhigacchiṃ tadā pītiṃ vipulaṃ ca sukhattamaṃ,
uppajjate va ratanaṃ nibbattassa tahiṃ tahiṃ.
5452. Ekanavute ito kappe yaṃ phalaṃ adadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi phaladānassidaṃ phalaṃ.
5453. Dibbacakkhu visuddhaṃ me samādhikusalo ahaṃ,
abhiññāpāramippatto phaladānassidaṃ phalaṃ.
5454. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
5455. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
5456. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Nāḷikeradāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Nāḷikeradāyakattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ

Kaṇikārekapatto ca kāsūmārī tathāvaṭaṃ,
vāraṇca mātuluṅgaṇca ajelāmodameva ca.
Tālaṃ tathā nāḷikeraṃ gāthāyo gaṇitā viha,
ekaṃ gāthāsataṃ hoti ūnādhikavivajjitaṃ.

Kaṇikāravaggo ekapaññāsamo.

--ooOoo--

LII. PHALADĀYAKAVAGGO

511. Kurañjiyaphaladāyakattherāpadānaṃ

5457. Migaluddo pure āsiṃ vipine vicaraṃ ahaṃ,
addasaṃ virajaṃ buddhaṃ sabbadhammāna pāraguṃ.
5458. Kurañjiyaphalaṃ gayha buddhaseṭṭhass 'adāsahaṃ,
puññakkhattassa vīrassa pasanno sehi pāṇihi.
5459. Ekatiṃse ito kappe yaṃ phalaṃ adadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi phaladānassidaṃ phalaṃ.

5449. Tôi đã cầm lấy trái dừa và đã dâng cúng đến đức Phật tối thượng. Bậc có danh vọng lớn lao đã thọ lãnh trong khi đứng ở trên hư không.
5450. Trái cây đã được tôi dâng cúng đến đức Phật với tâm ý trong sạch, đối với tôi là nguồn sanh lên niềm hạnh phúc đưa đến sự an lạc trong thời hiện tại.
5451. Khi ấy, tôi đã đạt đến niềm phi lạc lớn lao và sự an lạc cùng tột. Khi tôi được sanh ra ở nơi này nơi nọ, châu báu còn hiện lên cho tôi.
5452. Kể từ khi tôi đã dâng cúng trái cây trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.
5453. Thiên nhân của tôi được thanh tịnh, tôi là thiện xảo về định, đã đạt đến sự toàn hảo về các thắng trí; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.
5454. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.
5455. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.
5456. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.
- Đại đức trưởng lão Nāḷikeradāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Nāḷikeradāyaka là phần thứ mười.

--ooOoo--

Phân Tóm Lược:

Bông hoa *kaṇikāra*, một bình bát, vị có trái cây *kāsumāri*, trái cây *avaṭa* là tương tự, và trái cây *vāra*, trái chanh, trái cây *ajeli*, luôn cả trái cây *amoda*, trái cây thốt nốt, và trái dừa là tương tự. Các câu kệ đã được tính đếm ở đây là một trăm câu kệ, không có hơn kém.

Phẩm Kaṇikāra là phẩm thứ năm mươi một.

--ooOoo--

LII. PHẨM PHALADĀYAKA:

511. Ký Sự về Trưởng Lão Kurañjiyaphaladāyaka:

5457. Trong thời quá khứ, tôi đã là thợ săn thú rừng. Trong lúc đi lang thang ở trong khu rừng, tôi đã nhìn thấy đức Phật, đấng Vô Nhiễm, bậc thông suốt về tất cả các pháp.
5458. Được tịnh tín, tôi đã cầm lấy trái cây *kurañjiya* và đã tự tay mình dâng cúng đến đức Phật tối thượng là Phước Điền, là đấng Anh Hùng.
5459. Kể từ khi tôi đã dâng cúng trái cây trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

¹ Nāḷikeradāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) trái cây (*phala*) dừa (*nāḷikera*).”

5460. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

5461. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

5462. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Kurañjiyaphaladāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Kurañjiyaphaladāyakattherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

512. Kapitthaphaladāyakattherāpadānaṃ

5463. Suvanṇavaṇṇaṃ sambuddhaṃ āhutīnaṃ paṭiggahaṃ,
rathiyā paṭipajantaṃ kapitthaṃ adadiṃ phalaṃ.

5464. Ekanavute ito kappe yaṃ phalaṃ adadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi phaladānassidaṃ phalaṃ.

5465. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

5466. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

5467. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Kapitthaphaladāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Kapitthaphaladāyakattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

513. Kosumbhaphaladāyakattherāpadānaṃ

5468. Kakudhaṃ vilasantaṃva devadevaṃ narāsabhaṃ,
rathiyaṃ paṭipajantaṃ kosumbhaṃ adadiṃ phalaṃ.

5469. Ekanavute ito kappe yaṃ phalaṃ adadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi phaladānassidaṃ phalaṃ.

5470. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

5460. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5461. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5462. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Kurañjiyaphaladāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Kurañjiyaphaladāyaka là phần thứ nhất.

--ooOoo--

512. Ký Sự về Trưởng Lão Kapitthaphaladāyaka:

5463. Trong lúc đấng Toàn Giác, bậc có màu da vàng chói, vị thọ nhận các vật hiến cúng đang tiến bước ở trên đường, tôi đã dâng cúng trái táo rừng.

5464. Kể từ khi tôi đã dâng cúng trái cây trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

5465. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5466. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5467. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Kapitthaphaladāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Kapitthaphaladāyaka là phần thứ nhì.

--ooOoo--

513. Ký Sự về Trưởng Lão Kosumbhaphaladāyaka:

5468. Trong lúc vị Trời của chư Thiên đấng Nhân Ngưu, tựa như cây *kakudha* đang chói sáng, đang tiến bước ở trên đường, tôi đã dâng cúng trái cây *kosumbha*.

5469. Kể từ khi tôi đã dâng cúng trái cây trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

5470. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

¹ Kurañjiyaphaladāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) trái cây (*phala*) kurañjiya.”

² Kapitthaphaladāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) trái cây (*phala*) táo rừng.”

5471. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

5472. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Kosumbhaphaladāyako¹ thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Kosumbhaphaladāyakattherassa² apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

514. Ketakapupphiyattherāpadānaṃ

5473. Vinatānadiyā tīre vihāsi purisuttamo,
addasaṃ virajaṃ buddhaṃ ekaggaṃ susamāhitaṃ.

5474. Madhugandhassa pupphena ketakassa ahaṃ tadā,
pasannacitto sumano buddhaseṭṭhaṃ apūjayiṃ.

5475. Ekanavute ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.

5476. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

5477. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

5478. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ketakapupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Ketakapupphiyattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

515. Nāgapupphiyattherāpadānaṃ

5479. Suvanṇavaṇṇaṃ sambuddhaṃ āhutiṇaṃ paṭiggahaṃ,
rathiyaṃ paṭipajantaṃ nāgapupphaṃ apūjayiṃ.

5480. Ekanavute ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.

5481. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

¹ kosambaphaliyo - Ma.

² kosambaphaliyattherassa - Ma.

5471. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5472. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Kosumbhaphaladāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Kosumbhaphaladāyaka là phần thứ ba.

--ooOoo--

514. Ký Sự về Trưởng Lão Ketakapupphiya:

5473. Đấng Tối Thượng Nhân đã cư ngụ ở bờ của con sông Vinatā. Tôi đã nhìn thấy đức Phật, đấng Vô Nhiễm, có sự chăm chú, vô cùng định tĩnh.

5474. Khi ấy, với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã cúng dường đến đức Phật tối thượng với bông hoa của cây *ketaka* có mùi thơm ngọt ngào.

5475. (Kể từ khi) tôi đã dâng cúng trái cây trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

5476. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5477. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5478. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ketakapupphiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ketakapupphiya là phần thứ tư.

--ooOoo--

515. Ký Sự về Trưởng Lão Nāgapupphiya:

5479. Trong lúc đấng Toàn Giác, bậc có màu da vàng chói, vị thọ nhận các vật hiến cúng, đang tiến bước ở trên đường, tôi đã dâng cúng bông hoa *nāga*.

5480. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

5481. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

¹ *Kosumbhaphaladāyaka* nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) trái (*phala*) *kosumbha*.”

² *Ketakapupphiya* nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *ketaka*.”

5482. Svāgataṃ vata me āsi buddhasettḥassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

5483. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Nāgapupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Nāgapupphiyattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

516. Ajjunapupphiyattherāpadānaṃ

5484. Candabhāgānadītire ahoṣiṃ kinnaro tadā,
addasaṃ virajaṃ buddhaṃ sayambhuṃ aparājitaṃ.

5485. Pasannacitto sumano vedajāto katañjali,
gahetvā ajjunaṃ pupphaṃ sayambhuṃ abhipūjayiṃ.

5486. Tena kammena sukatenā cetanā pañidhīhi ca,
jahitvā kinnaraṃ dehaṃ tāvatimsamagacchahaṃ.

5487. Chattimsakkhattuṃ devindo devarajjamakārayiṃ,
dasakkhattuṃ cakkavattī mahārajjamakārayiṃ.

5488. Padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṃkhiyaṃ,
sukhette vapitaṃ bījaṃ sayambhusmiṃ aho¹ mama.

5489. Kusalaṃ vijjate mayhaṃ pabbajiṃ anagāriyaṃ,
pūjāraho ahaṃ ajja sakyaputtassa sāsane.

5490. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

5491. Svāgataṃ vata me āsi buddhasettḥassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

5492. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ajjunapupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Ajjunapupphiyattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

¹ ahosi me - Syā.

5482. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5483. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Nāgapupphiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Nāgapupphiya là phần thứ năm.

--ooOoo--

516. Ký Sự về Trưởng Lão Ajjunapupphiya:

5484. Vào lúc bấy giờ, tôi đã là loài kim-si-diểu ở bên bờ sông Candabhāgā. Tôi đã nhìn thấy đức Phật, bậc Vô Nhiễm, đấng Tụ Chủ, bậc không bị đánh bại.

5485. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tràn đầy niềm phấn khởi, có tay chấp lên, tôi đã cầm lấy bông hoa *ajjuna* và đã cúng dường đến đấng Tụ Chủ.

5486. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp và do các nguyện lực của tác ý, sau khi từ bỏ thân kim-si-diểu tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

5487. Và tôi đã là vị Chúa của chư Thiên cai quản Thiên quốc ba mươi sáu lần. Tôi đã là đấng Chuyển Luân Vương cai quản vương quốc rộng lớn mười lần.

5488. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm. Ôi, hạt giống của tôi đã được gieo xuống thửa ruộng tốt là đấng Tụ Chủ!

5489. Tôi tìm thấy điều tốt lành, tôi đã xuất gia vào đời sống không gia đình. Giờ đây, tôi là vị xứng đáng sự cúng dường trong Giáo Pháp của người con trai dòng Sakya.

5490. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5491. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5492. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ajjunapupphiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ajjunapupphiya là phần thứ sáu.

--ooOoo--

¹ *Nāgapupphiya* nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *nāga*.”

² *Ajjunapupphiya* nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *ajjuna*.”

517. Kuṭajapupphiyattherāpadānaṃ

5493. Himavantassa avidūre cāvalo¹ nāmapabbato,
buddho sudassano nāma vasate pabbatantare.
5494. Pupphaṃ hemavataṃ gayha vehāsaṃ agamāsahaṃ,
tathaddasāsiṃ sambuddhaṃ oghatiṇṇamanāsavaṃ.
5495. Pupphaṃ kuṭajamādāya sire katvāna añjaliṃ,²
buddhassa abhiropesiṃ sayambhussa mahesino.
5496. Ekaṃtiṃse ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
5497. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
5498. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
5499. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca atṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Kuṭajapupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Kuṭajapupphiyattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

518. Ghosasaññakattherāpadānaṃ

5500. Migaluddo pure āsiṃ araññe kānane ahaṃ,
addasaṃ virajaṃ buddhaṃ devasaṃghapurakkhataṃ.
5501. Catusaccaṃ pakāsentāṃ desentaṃ amataṃ padaṃ,
assosiṃ madhuraṃ dhammaṃ sikhino lokabandhuno.
5502. Ghose cittaṃ pasādesiṃ asamappaṭipuggale,
tatha cittaṃ pasādetvā atariṃ³ duttaraṃ bhavaṃ.
5503. Ekaṃtiṃse ito kappe yaṃ saññamalabhiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi ghosasaññāyidaṃ phalaṃ.
5504. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
5505. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

¹ vasalo - Ma; accalo - Syā.

² sire katvānahantadā - Syā, PTS.

³ uttariṃ - Ma, Syā.

517. Ký Sự về Trưởng Lão Kuṭajapupphiya:

5493. Ở không xa núi Hi-mã-lạp, có ngọn núi tên là Cāvala. Đức Phật tên Sudassana cư ngụ ở trong vùng đồi núi.

5494. Tôi đã cầm lấy bông hoa ở các ngọn núi Hi-mã-lạp rồi đã đi trên không trung. Tại nơi ấy, tôi đã nhìn thấy đấng Toàn Giác, bậc đã vượt qua dòng nước lũ, không còn lậu hoặc.

5495. Sau khi cầm lấy bông hoa *kuṭaja*, tôi đã chấp tay lên ở đầu, và tôi đã dâng lên đức Phật, đấng Tự Chủ, bậc Đại Hiền Trí.

5496. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

5497. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5498. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5499. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Kuṭajapupphiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Kuṭajapupphiya là phần thứ bảy.

--ooOoo--

518. Ký Sự về Trưởng Lão Ghosasañña:

5500. 5501. Trong thời quá khứ, tôi đã là thợ săn thú rừng ở khu rừng hoang rậm. Tôi đã nhìn thấy đức Phật, đấng Vô Nhiễm, đứng đầu hội chúng chư Thiên đang công bố về bốn Sự Thật, đang thuyết giảng về vị thế Bất Tử. Tôi đã lắng nghe Giáo Pháp ngọt ngào của đức Sikhī là đấng quyền thuộc của thế gian.

5502. Tôi đã làm cho tâm được tịnh tín ở âm vang (của đức Phật), ở nhân vật không người sánh bằng. Tại nơi ấy, sau khi làm cho tâm được tịnh tín tôi đã vượt qua cảnh giới khó thể vượt qua.

5503. Kể từ khi tôi đã đạt được sự nhận biết trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc nhận biết âm vang.

5504. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5505. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

¹ *Kuṭajapupphiya* nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *kuṭaja*.”

5504. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ghosasaññako thero imā gāthāyo
abhāsittḥāti.

Ghosasaññakattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

519. Sabbaphaladāyakattherāpadānaṃ

5505. Varuṇo nāma nāmena brāhmaṇo mantapāragū,
chaḍḍetvā dasaputtāni vanamajjhogaṃ tadā.

5506. Assamaṃ sukataṃ katvā suvibhattaṃ manoramaṃ,
paṇṇasālaṃ karitvāna vasāmi vipine ahaṃ.

5507. Padumuttaro lokavidū āhutīnaṃ paṭiggaho,
mamuddharitukāmo so āgacchi mama assamaṃ.

5508. Yāvatā vanasaṇḍasmiṃ¹ obhāso vipulo ahu,
buddhassa ānubhāvena pajjali vipinaṃ tadā.

5509. Disvāna pāṭihīraṃ taṃ² buddhaseṭṭhassa tādino,
pattapuṭaṃ gahetvāna phalena pūrayiṃ ahaṃ.

5510. Upagantvāna sambuddhaṃ saakhārimadāsahaṃ,
anukampāya me buddho idaṃ³ vacanamabravi:

5511. “Khāribhāraṃ gahetvāna pacchato ehi me tuvaṃ,
paribhutte ca saṅghamhi puññaṃ tava bhavissati.”

5512. Puṭakaṃ taṃ gahetvāna bhikkhusaṃghassadāsahaṃ,
tatta cittaṃ pasādetvā tusitaṃ upapajjahaṃ.

5513. Tattha dibbehi naccehi gītehi vāditehi ca,
puññakammena saṃyuttaṃ anubhomi sadā sukhaṃ.

5514. Yaṃ yaṃ yonupapajjāmi devattaṃ atha mānusaṃ,
bhoge me ūnatā natthi phaladānassidaṃ phalaṃ.

5515. Yāvatā caturō dīpā sasamuddā sapabbatā,
phalaṃ buddhassa datvāna issaraṃ kārayāmaṃ.

5516. Yāvatā me pakkhigaṇā ākāse uppatanti ca,
tepi maṃ vasamanventi phaladānassidaṃ phalaṃ.

¹ vanasaṇḍamhi - Ma.

² disvāna taṃ pāṭihīraṃ - Ma; disvāna pāṭihiriyam - Syā;
disvān' ahaṃ pāṭihīraṃ - PTS.

³ imaṃ - Sī Mu, PTS.

5504. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ghosasañña¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ghosasañña là phần thứ tám.

--ooOoo--

519. Ký Sự về Trưởng Lão Sabbaphaladāyaka:

5505. Lúc bấy giờ, tôi là vị Bà-la-môn tên Varuṇa thông suốt về chú thuật. Tôi đã lia bỏ mười người con trai và đã đi sâu vào khu rừng.

5506. Tôi đã tạo lập khu ẩn cư khéo được xây dựng, khéo được phân chia, làm thích ý. Sau khi làm nên gian nhà rộng bằng lá, tôi sống ở trong khu rừng.

5507. Đấng Hiểu Biết Thế Gian Padumuttara, vị thọ nhận các vật hiến cúng, có ý định tiếp độ tôi, Ngài đã đi đến khu ẩn cư của tôi.

5508. Ánh sáng đã trở thành bao la đến tận lùm cây rậm của khu rừng. Khi ấy, do nhờ năng lực của đức Phật khu rừng được phát sáng.

5509. Sau khi nhìn thấy điều kỳ diệu ấy của đức Phật tối thượng như thế ấy, tôi đã cầm lấy túi đựng bình bát và đã chứa đầy với trái cây.

5510. Tôi đã đi đến gặp bậc Toàn Giác và đã dâng cúng túi trái cây. Vì lòng thương tưởng đến tôi, đức Phật đã nói lời nói này:

5511. *“Người hãy cầm lấy túi nặng (trái cây) và đi đến ở phía sau Ta. Và khi Hội Chúng đã thọ dụng, phước báu sẽ thành tựu cho người.”*

5512. Tôi đã cầm lấy cái túi ấy và đã dâng cúng đến Hội Chúng tỳ khưu. Ở tại nơi ấy, sau khi làm cho tâm được tịnh tín tôi đã sanh lên cõi trời Đâu Suất.

5513. Được liên kết với nghiệp phước thiện, ở tại nơi ấy tôi luôn luôn thọ hưởng sự sung sướng với các điệu vũ, các lời ca, và các khúc tấu nhạc của cõi trời.

5514. Nơi chốn nào tôi sanh lên, đâu là bản thể Thiên nhân hay nhân loại, tôi không có sự thiếu hụt về của cải; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

5515. Sau khi dâng cúng trái cây đến đức Phật, tôi đã được thiết lập làm vị chúa tể cho đến tận bốn châu lục, luôn cả các đại dương và các ngọn núi nữa.

5516. Và đối với tôi, ngay cả các bầy chim bay lên ở không trung, chúng cũng đi đến chịu sự điều khiển của tôi; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

¹ Ghosasañña nghĩa là “vị nhận biết (sañña) âm vang (ghosa).”

5517. Yāvatā vanasaṇḍasmiṃ yakkhā bhūtā ca rakkhasā,
kumbhaṇḍā garuḷā cāpi pāricariyaṃ upenti me.
5518. Kummā soṇā madhukarā ḍaṃsā ca makasā ubho,
tepi maṃ vasamanventi phaladānassidaṃ phalaṃ.
5519. Supaṇṇā nāma sakuṇā pakkhijātā mahabbalā,
tepi maṃ saraṇaṃ yanti phaladānassidaṃ phalaṃ.
5520. Yepi dīghāyukā nāgā iddhimanto mahāyasā,
tepi me vasamanventi phadadānassidaṃ phalaṃ.
5521. Sīhā vyagghā ca dīpī ca acchakokataracchakā,
tepi me vasamanventi phaladānassidaṃ phalaṃ.
5522. Osadhi tiṇavāsī ca ye ca ākāsavāsino,
sabbe maṃ saraṇaṃ yanti phaladānanassidaṃ phalaṃ.
5523. Sududdasaṃ sunipuṇaṃ gambhīraṃ suppakāsitaṃ,
phassayitvā viharāmi phaladānassidaṃ phalaṃ.
5524. Vimokkhe aṭṭha phassitvā viharāmi anāsavo,
ātāpī nipako cāhaṃ phaladānassidaṃ phalaṃ.
5525. Ye phalaṭṭhā buddhaputtā khīṇadosā mahāyasā,
ahamaññataro tesāṃ phaladānassidaṃ phalaṃ.
5526. Abhiññāpāraṃ gantvā sukkamūlena codito,
sabbāsava pariññāya viharāmi anāsavo.
5527. Tevijjā iddhipattā ca buddhaputtā mahāyasā,
dibbasotaṃ samāpannā tesamaññataro ahaṃ.
5528. Satasahasse ito kappe yaṃ phalaṃ adadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi phaladānassidaṃ phalaṃ.
5529. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

5517. Và cho đến các loài chúng sanh như các dạ-xoa, các loài quý sứ, các vị Thiên nhân *kumbhaṇḍa*, và các loài nhân điều ở lùm cây rậm của khu rừng cũng đi đến phục vụ cho tôi.

5518. Loài rùa, loài chó, loài ong, và cả hai loài mòng muỗi, chúng cũng đi đến chịu sự điều khiển của tôi; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

5519. Các loài chim gọi là thần điều, thuộc loài có cánh, có sức mạnh lớn lao, chúng cũng đi đến nương nhờ ở tôi; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

5520. Ngay cả các loài rồng có tuổi thọ dài lâu, có thần lực, có danh vọng lớn lao, chúng cũng đi đến chịu sự điều khiển của tôi; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

5521. Loài sư tử, loài cọp, loài báo, cùng các loài gấu, chó sói, và linh cẩu, chúng cũng đi đến chịu sự điều khiển của tôi; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

5522. Các vị sống bằng cỏ thần dược và các vị sống ở trên không trung, tất cả đi đến nương nhờ ở tôi; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

5523. Sau khi chạm đến đối tượng (Niết Bàn) khó được nhìn thấy, vô cùng hoàn hảo, thâm sâu, khéo được chói sáng, tôi an trú; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

5524. Sau khi chạm đến tám giải thoát tôi sống không còn lậu hoặc. Và tôi là người có sự nhiệt tâm, cẩn trọng; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

5525. Những vị nào là con trai của đức Phật, đã trú vào Thánh Quả, có sân hận đã được cạn kiệt, có danh vọng lớn lao, tôi đã là một vị nữa trong số những vị ấy; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

5526. Được thúc đẩy bởi nhân tố trong sạch, sau khi đi đến sự toàn hảo về các thắng trí, sau khi biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc, tôi sống không còn lậu hoặc.

5527. Những vị nào là con trai của đức Phật, có được tam minh, đã đạt đến thân thông, có danh vọng lớn lao, đã chứng đạt Thiên nhĩ, tôi đã là một vị nữa trong số những vị ấy.

5528. Kể từ khi tôi đã dâng cúng trái cây trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

5529. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5530. Svāgataṃ vata me āsi buddhasettḥassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

5531. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sabbaphaladāyako thero imā gāthāyo
abhāsittḥāti.

Sabbaphaladāyakattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

520. Padumadhārakattherāpadānaṃ¹

5532. Himavantassa avidūre romaso nāma pabbato,
buddhopi sambhavo nāma abbhokāse vaṣi tadā.

5533. Bhavanā nikkhamitvāna padumaṃ dhārayiṃ ahaṃ,
ekāhaṃ dhārayitvāna bhavanaṃ punarāgamiṃ.

5534. Ekatiṃse ito kappe yaṃ buddhamabhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.

5535. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

5536. Svāgataṃ vata me āsi buddhasettḥassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

5537. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Padumadhārako thero imā gāthāyo
abhāsittḥāti.

Padumadhārakattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

Phaladāyakavaggo dvipaññāsamo.

--ooOoo--

Uddānaṃ

Kurañjiyaṃ kapitthañca kosumbhamatha ketakaṃ,²
nāgapupphajjunaṃ ceva kuṭajī ghosasaññako.
Thero ca sabbaphalado tathā padumadhārako,³
asīti cettha gāthāyo tisso gāthā taduttarī.

--ooOoo--

¹ Padumadhārikattherāpadānaṃ - Ma; Padumadhāriyatthera... - Syā, PTS.

² kosambamatha ketakaṃ - Ma, Syā.

³ padumadhāriko - Ma, PTS; padumadhāriyo - Syā.

5530. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5531. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sabbaphaladāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sabbaphaladāyaka là phần thứ chín.

--ooOoo--

520. Ký Sự về Trưởng Lão Padumadhāraka:

5532. Ở không xa núi Hi-mã-lạp, có ngọn núi tên là Romasa. Khi ấy, cũng có đức Phật tên là Sambhava đã sống ở ngoài trời.

5533. Sau khi rời khỏi nơi cư ngụ, tôi đã nắm giữ đóa hoa sen. Sau khi nắm giữ (đóa hoa sen) trong một ngày, tôi đã quay trở về nơi cư ngụ.

5534. (Kể từ khi) tôi đã tôn vinh đức Phật trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc tôn vinh đức Phật.

5535. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5536. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5537. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Padumadhāraka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Padumadhāraka là phần thứ mười.

--ooOoo--

Phần Tóm Lược:

Trái cây *kurañjiya*, trái táo rừng, trái cây *kosumbha*, và bông hoa của cây *ketaka*, bông hoa *nāga*, bông hoa *ajjuna*, luôn cả vị có bông hoa *kuṭaja*, vị nhận biết âm vang, và vị trưởng lão là người dâng cúng tất cả trái cây, vị cầm giữ đóa hoa sen là tương tự. Và ở đây có tám mươi câu kệ và có ba câu kệ được thêm vào đó.

Phẩm Phaladāyaka là phẩm thứ năm mươi hai.

--ooOoo--

¹ *Sabbaphaladāyaka* nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) tất cả (*sabba*) trái cây (*phala*).”

² *Padumadhāraka* nghĩa là “vị nắm giữ (*dhāraka*) đóa hoa sen (*paduma*).”

LIII. TIṆADĀYAKAVAGGO

521. Tiṇamuṭṭhidāyakattherāpadānaṃ

5538. Himavantassa avidūre lambako nāma pabbato,
tathopatisso¹ sambuddho abbhokāsambhi caṅkami.
5539. Migaluddo pure āsiṃ araṅṅe kānane ahaṃ,
disvāna taṃ devadevaṃ tiṇamuṭṭhiṃ adāsahaṃ.
5540. Nisīdanatthaṃ buddhassa datvā cittaṃ pasādayiṃ,
sambuddhamabhivādetvā pakkāmiṃ uttarāmukho.
5541. Aciraṃ gatamattaṃ maṃ² migarājā aheṭṭhayi,³
sīhena pātito⁴ santo tattha kālakato⁵ ahaṃ.
5542. Āsanne me kataṃ kammaṃ buddhaseṭṭhe anāsave,
sumutto saravegova devalokaṃ agacchahaṃ.
5543. Yūpo tattha subho āsi puñṇakammābhiniṃmitto,
sahassakaṇḍo satabheṇḍu dhajālu haritāmayo.
5544. Pabhā niddhāvate tassa sataraṃsīva uggato,
ākiṇṇo devakaṅṅāhi āmodiṃ kāmakāmaṃ.⁶
5545. Devalokā cavitvāna sukkamūlena codito,
āgantvāna manussattaṃ pattomhi āsavakkhayaṃ.
5546. Catunavute ito kappe nisīdanamadāsahaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi tiṇamuṭṭhimhidaṃ phalaṃ.⁷
5547. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
5548. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
5549. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiṅṅā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Tiṇamuṭṭhidāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Tiṇamuṭṭhidāyakattherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

¹ tattheva tisso - Ma, Syā.

² aciraṃ gatamattassa - Ma.

³ apothayi - Ma.

⁴ pothito - Ma; khāṭito - Syā.

⁵ kālaṅkato - Ma, Syā.

⁶ kāmakāmihaṃ - Ma, Syā, PTS.

⁷ tiṇamuṭṭhe idaṃ phalaṃ - Ma, Syā, PTS.

LIII. PHÂM TIṆADĀYAKA:

521. Ký Sự về Trưởng Lão Tiṇamuṭṭhidāyaka:

5538. Ở không xa núi Hi-mã-lạp, có ngọn núi tên là Lambaka. Ở tại nơi ấy, đấng Toàn Giác Upatissa đã đi kinh hành ở ngoài trời.

5539. Trong thời quá khứ, tôi đã là thợ săn thú rừng ở khu rừng hoang rậm. Sau khi nhìn thấy vị Trời của Chư Thiên ấy, tôi đã dâng cúng năm cỏ.

5540. Sau khi dâng cúng vật để lót ngồi đến đức Phật, tôi đã làm cho tâm được tịnh tín. Sau khi đánh lễ bậc Toàn Giác, tôi đã ra đi mặt hướng về phía bắc.

5541. Khi đã ra đi không bao lâu, vua của loài thú đã sát hại tôi. Trong khi ngã xuống vì con sư tử, tôi đã lìa đời ở tại nơi ấy.

5542. (Do) nghiệp đã được tôi thực hiện đến đức Phật tối thượng, bậc không còn lậu hoặc vừa mới đây, tôi đã đi đến thế giới của chư Thiên tợ như tốc độ của mũi tên đã khéo được bắn ra.

5543. Ở tại nơi ấy, có tòa lâu đài xinh đẹp đã được hiện ra do nghiệp phước thiện. (Tòa lâu đài) có một ngàn cột trụ chống màu lục, có một trăm mái tròn được trang hoàng với những ngọn cờ.

5544. Ánh sáng của tòa lâu đài tỏa ra tợ như mặt trời đã mọc lên. Được quây quần với các nàng tiên nữ, tôi vui thích theo sự mong muốn này mong muốn khác.

5545. Sau khi mệnh chung từ thế giới chư Thiên, được thúc đẩy bởi nhân tố trong sạch tôi đã đi đến bản thể nhân loại và đạt được sự đoạn tận các lậu hoặc.

5546. (Kể từ khi) tôi đã dâng cúng vật lót ngồi trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của năm cỏ.

5547. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5548. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5549. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Tiṇamuṭṭhidāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Tiṇamuṭṭhidāyaka là phần thứ nhất.

--ooOoo--

¹ *Tiṇamuṭṭhidāyaka* nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) năm (*muṭṭhi*) cỏ (*tiṇa*).”

522. Mañcadāyakattherāpadānaṃ

5550. Vipassino bhagavato lokajetṭhassa tādino,
ekamañcaṃ¹ mayā dinnam pasannena sapāṇinā.
5551. Hatthiyānaṃ assayānaṃ dibbayānaṃ samajjhagaṃ,
tena mañcakadānena pattomhi āsavakkhayaṃ.
5552. Ekanavute ito kappe yaṃ mañcakamadāsahaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi mañcadānassidaṃ phalaṃ.
5553. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
5554. Svāgataṃ vata me āsi buddhassetṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
5555. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Mañcadāyako² thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Mañcadāyakattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

523. Saraṇagamaniyattherāpadānaṃ³

5556. Āruhimha tadā nāvaṃ bhikkhu cājīvako c' ahaṃ,
nāvāya bhijjamānāya bhikkhu me saraṇaṃ adā.
5557. Ekatiṃse ito kappe yaṃ so me saraṇaṃ adā,
duggatiṃ nābhijānāmi saraṇagamane phalaṃ.
5558. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
5559. Svāgataṃ vata me āsi buddhassetṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
5560. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Saraṇagamaniyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Saraṇagamaniyattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

¹ ekaṃ veccaṃ - Syā; ekapecchaṃ - PTS.

² veccakadāyako - Syā; pecchadāyako - PTS.

³ Chattimsatimavaggepi idamapadānamuddiṭṭhaṃ.

522. Ký Sự về Trưởng Lão Mañcadāyaka:

5550. Được tịnh tín, tôi đã tự tay mình dâng cúng một cái giường đến đức Thế Tôn Vipassī, bậc Trưởng Thượng của thế gian như thế ấy.

5551. Tôi đã đạt được phương tiện di chuyển bằng voi, phương tiện di chuyển bằng ngựa, phương tiện di chuyển của cõi trời. Do nhờ sự dâng cúng cái giường ấy, tôi đã đạt đến sự đoạn tận các lậu hoặc.

5552. (Kể từ khi) tôi đã dâng cúng cái giường trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng cái giường.

5553. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5554. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5555. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Mañcadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Mañcadāyaka là phần thứ nhì.

--ooOoo--

523. Ký Sự về Trưởng Lão Saraṇagamaniya:

5556. Vào lúc bấy giờ, có vị tỳ khưu và tôi là đạo sĩ lửa thể đã bước lên chiếc thuyền. Trong khi chiếc thuyền đang bị vỡ tan, vị tỳ khưu đã ban cho tôi sự nương nhờ (quy y).²

5557. (Kể từ khi) vị ấy đã ban cho tôi sự nương nhờ trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; (đây) là quả báu trong việc đi đến nương nhờ.

5558. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5559. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5560. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Saraṇagamaniya³ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Saraṇagamaniya là phần thứ ba.

--ooOoo--

¹ Mañcadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) cái giường (mañca).”

² Câu chuyện này được thấy ở ký sự 359 về trưởng lão Saraṇagamaniya (Apadāna - Thánh Nhân Ký Sự, tập I).

³ Saraṇagamaniya nghĩa là “vị liên quan đến việc đi đến (gamana) nương nhờ (saraṇa).”

524. Abbhañjanadāyakattherāpadānaṃ

5561. Nagare bandhumatiyā rājuyyāne vasāmaṃ,
cammavāsī tadā āsiṃ kamaṇḍaludharo ahaṃ.
5562. Addasaṃ vimalaṃ buddhaṃ sayambhuṃ aparājitaṃ,
padhānapahitattaṃ taṃ¹ jhāyiṃ jhānarataṃ vasiṃ.²
5563. Sabbakāmasamiddhaṃ ca oghatiṇṇamanāsavaṃ,
disvā pasanno sumano abbhañjanamadāsahaṃ.
5564. Ekanavute ito kappe yaṃ dānamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi abbhañjanassidaṃ phalaṃ.
5565. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
5566. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
5567. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Abbhañjanadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Abbhañjanadāyakattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

525. Supaṭadāyakattherāpadānaṃ

5568. Divāvihārā nikkhanto vipassī lokanāyako,
lahuṃ supaṭakaṃ³ datvā kappāṃ saggamhi modahaṃ.
5569. Ekanavute ito kappe supaṭakaṃ adāsahaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi supaṭassa idaṃ phalaṃ.
5570. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
5571. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

¹ padhānaṃ pahitattaṃ taṃ - Ma;
ātāpinaṃ pahitattaṃ - Syā.

² isiṃ - Syā.

³ supaṭikaṃ - Syā; pūpapavaṃ - PTS.

524. Ký Sự về Trưởng Lão Abbhañjanadāyaka:

5561. Vào lúc bấy giờ, tôi cư ngụ ở vườn hoa của đức vua ở trong thành phố Bandhumatī. Tôi đã là vị mặc y phục da thú có mang túi đựng nước.

5562. Tôi đã nhìn thấy đức Phật, bậc Vô Nhiễm, đáng Tự Chủ ấy, bậc không bị đánh bại, có tính khẳng quyết về sự nỗ lực, có thiên chứng, thỏa thích về thiên, có năng lực.

5563. Ngài được thành tựu về mọi dục lạc, đã vượt qua dòng lũ, không còn lậu hoặc. Sau khi nhìn thấy, được tịnh tín, tôi đã dâng cúng đầu thoa với ý vui mừng.

5564. Kể từ khi tôi đã dâng cúng vật thí trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của đầu thoa.

5565. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5566. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5567. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Abbhañjanadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Abbhañjanadāyaka là phần thứ tư.

--ooOoo--

525. Ký Sự về Trưởng Lão Supaṭadāyaka:

5568. Lúc đấng Lãnh Đạo Thế Gian Vipassī đang đi ra sau việc nghỉ ngơi giữa ngày, tôi đã dâng cúng tấm vải đẹp và nhẹ. Tôi đã vui thích ở cõi trời một kiếp.

5569. (Kể từ khi) tôi đã dâng cúng tấm vải đẹp trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của tấm vải đẹp.

5570. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5571. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

¹ *Abbhañjanadāyaka* nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) đầu thoa (*abbhañjana*).”

5572. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudama āyasmā Supaṭadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Supaṭadāyakattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

526. Daṇḍadāyakattherāpadānaṃ

5573. Kānanaṃ vanamogayha veḷuṃ chetvānahaṃ tadā,
ālabanaṃ karitvāna saṅghassa adadiṃ ahaṃ.

5574. Tena cittappasādena subbate abhivādiya,
ālabadaṇḍaṃ datvāna pakkāmiṃ uttarāmukho.

5575. Catunavute ito kappe yaṃ daṇḍamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi daṇḍadānassidaṃ phalaṃ.

5576. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

5577. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

5578. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudama āyasmā Daṇḍadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Daṇḍadāyakattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

(Tevīsatiṃ bhāṇavāraṃ).

--ooOoo--

527. Girinelapūjakattherāpadānaṃ

5579. Migaluddo pure āsiṃ vipine vicaraṃ ahaṃ,
addasaṃ virajaṃ buddhaṃ sabbadhammāna pāraguṃ.

5580. Tasmīṃ mahākāruṇike sabbasattahite rate,
pasannacitto sumano nelapupphamaṃ pūjayiṃ.

5581. Ekatiṃse ito kappe yaṃ pupphamaṃ pūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.

5572. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Supaṭadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Supaṭadāyaka là phần thứ năm.

--ooOoo--

526. Ký Sự về Trưởng Lão Daṇḍadāyaka:

5573. Vào lúc bấy giờ, tôi đã đi vào khu rừng rậm và đã đốn cây tre. Sau khi thực hiện cây gậy chống, tôi đã dâng cúng đến Hội Chúng.

5574. Do sự tịnh tín ấy ở trong tâm, tôi đã đánh lễ các vị có sự hành trì tốt đẹp. Sau khi dâng cúng cây gậy chống, tôi đã ra đi mặt hướng về phía bắc.

5575. Kể từ khi tôi đã dâng cúng cây gậy trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng cây gậy.

5576. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5577. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5578. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Daṇḍadāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Daṇḍadāyaka là phần thứ sáu.

(Tụng phẩm thứ hai mươi ba).

--ooOoo--

527. Ký Sự về Trưởng Lão Girinelapūjaka:

5579. Trong thời quá khứ, tôi đã là thợ săn thú rừng. Trong khi lang thang ở trong khu rừng, tôi đã nhìn thấy đức Phật, đấng Vô Nhiễm, bậc thông suốt về tất cả các pháp.

5580. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã cúng dường bông hoa *nela* ở đấng Đại Bi ấy là bậc vui thích về các sự lợi ích cho tất cả chúng sanh.

5581. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

¹ *Supaṭadāyaka* nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) tấm vải đẹp (*supaṭa*).”

² *Daṇḍadāyaka* nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) cây gậy (*daṇḍa*).”

5582. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
5583. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
5584. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Girinelapūjako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Girinelapūjakattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

528. Bodhisammajjakattherāpadānaṃ

5585. Ahaṃ pure bodhipattaṃ ujjhitaṃ cetiyaṅgaṇe,
taṃ gahetvāna chaḍḍesiṃ alabhiṃ vīsati guṇe.
5586. Tassa kammaṃ tejena saṃsaranto bhavābhavā,
duve bhavā saṃsarāmi devatte cāpi mānuse.
5587. Devalokā cavitvāna āgantvā mānusaṃ bhavaṃ,
duve kule pajāyāmi khattiye cāpi brāhmaṇe.
5588. Aṅgapaccaṅgasampanno ārohapariṇāhavā,
abhirūpo suci homi sampuṇṇaṅgo anūnako.
5589. Devaloke manusse vā jāto vā yattha katthaci,
bhavā suvaṇṇavaṇṇo va uttattakanakūpamo.
5590. Mudukā maddavā saniddhā¹ sukhumā sukumārikā,
chavi me sabbadā hoti bodhipatte suchaḍḍite.
5591. Yato kutoci gatisu sarīre samudāgate,
na limpati rajojallaṃ vipāko pattachaḍḍane.²
5592. Uṇhe vātātape tassa aggitāpena vā puna,³
gatte sedā na muccanti vipāko pattachaḍḍane.
5593. Kuṭṭhaṃ gaṇḍo kilāso ca tilakā piḷakā tathā,
na honti kāye daddū ca vipāko pattachaḍḍane.

¹ sniddhā - Ma; mudu maddavā siniddhā - Syā; niddhā- PTS.

² pattachaḍḍite - Ma, Syā, PTS.

³ pana - Ma, Syā.

5582. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5583. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5584. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Girinelapūjaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Girinelapūjaka là phần thứ bảy.

--ooOoo--

528. Ký Sự về Trưởng Lão Bodhisammajjaka:

5585. Trong thời quá khứ, tôi đã hốt lá cây Bồ Đề bị rơi rụng ở sân của ngôi bảo tháp và đã đem đi đốt. Tôi đã thọ lãnh hai mươi phần công đức:

5586. Trong khi luân hồi ở cõi này cõi khác, do nhờ oai lực của nghiệp ấy tôi luân hồi ở hai cõi, ở bản thể Thiên nhân và luôn cả ở loài người nữa.

5587. Sau khi mệnh chung từ thế giới chư Thiên, tôi đã đi đến cõi nhân loại. Tôi (đã) được sanh ra ở hai gia tộc, Sát-đế-ly và luôn cả Bà-la-môn nữa.

5588. Tôi có sắc đẹp, sạch sẽ, được đầy đủ các bộ phận cơ thể chính và phụ, thân hình được phát triển, có cơ thể toàn vẹn không khiếm khuyết.

5589. Dầu được sanh ra ở thế giới chư Thiên hay nhân loại, hoặc ở bất cứ nơi đâu, tôi đều có màu da vàng chói tương tự như vàng kim loại được đốt nóng.

5590. Khi lá cây Bồ Đề được đổ bỏ tốt đẹp, tôi luôn luôn có được làn da mềm mại, mịn màng, láng lẩy, tinh tế, và thanh nhã.

5591. Khi thân thể đã được sanh lên ở bất cứ nơi nào trong số các cõi, bụi bặm và cấu đất không làm dơ bẩn (thân thể), là quả thành tựu do việc đổ bỏ lá.

5592. Hơn nữa, lúc nóng bức, có gió nóng, hoặc do sức nóng của ngọn lửa, các mồ hôi không tiết ra ở cơ thể của tôi đây, là quả thành tựu cho việc đổ bỏ lá.

5593. Bệnh cùi, bệnh mụn nhọt, bệnh chàm, tàn nhang, và tương tự là mụn trứng cá, và bệnh ngứa không có ở cơ thể, là quả thành tựu cho việc đổ bỏ lá.

¹ *Girinelapūjaka* nghĩa là “vị cúng dường (*pūjaka*) bông hoa *nela* ở núi (*giri*).”

5594. Aparampi guṇaṃ tassa nibbattati bhavābhavā,
rogā na honti kāyasmim̐ vipāko pattachaḍḍane.
5595. Aparampi guṇaṃ tassa nibbattati bhavābhavā,
na hoti cittaṃ pīlā vipāko pattachaḍḍane.
5596. Aparampi guṇaṃ tassa nibbattati bhavābhavā,
amittā na bhavantassa vipāko pattachaḍḍane.
5597. Aparampi guṇaṃ tassa nibbattati bhavābhavā,
anūnabhogo bhavati vipāko pattachaḍḍane.
5598. Aparampi guṇaṃ tassa nibbattati bhavābhavā,
aggirājuhi corehi na hoti uduke bhayaṃ.
5599. Aparampi guṇaṃ tassa nibbattati bhavābhavā,
dāsīdāsā anucarā honti cittaṇuvattakā.
5600. Yamhi āyuppaṃ māṇamhi jāyate mānuse bhavā,
tato na hāyate āyu tiṭṭhate yāvatāyukaṃ.
5601. Abbhantarā bhāhirā ca¹ negamā ca saraṭṭhakā,
anuyuttā² honti sabbe vuddhikāṃ sūkhicchakā.
5602. Bhogavā yasavā homi sirimā nātīpakkhavā,
apeta bhayasantāso bhavā 'haṃ sabbatto bhavā.
5603. Devā maṇussā asurā gandhabbā yakkarakkhasā,
sabbe te parirakkhanti bhavā saṃsarato sadā.
5604. Devaloke maṇusse ca anubhotvā ubho yase,
avasāne ca nibbānaṃ sivaṃ patto anuttaraṃ.
5605. Sambuddhamuddisitvāna bodhiṃ vā tassa satthuno,
yo puññaṃ pasave poso tassa kiṃ nāma dullabhaṃ.
5606. Magge phale āgame ca jhānābhīṇṇāguṇesu ca,
aññesaṃ adhiko hutvā nibbāyāmi anāsavo.

¹ abhantarā ca bhāhirā - Ma, Syā; abhantarā bahicarā - PTS.

² nuyuttā - Ma.

5594. Tôi đây còn có đức hạnh khác nữa là khi tái sanh ở cõi này cõi khác, các tật bệnh không có ở cơ thể, là quả thành tựu cho việc đổ bỏ lá.

5595. Tôi đây còn có đức hạnh khác nữa là khi tái sanh ở cõi này cõi khác, sự bị ức chế không sanh lên ở tâm, là quả thành tựu cho việc đổ bỏ lá.

5596. Tôi đây còn có đức hạnh khác nữa là khi tái sanh ở cõi này cõi khác, không có các kẻ thù, là quả thành tựu cho việc đổ bỏ lá.

5597. Tôi đây còn có đức hạnh khác nữa là khi tái sanh ở cõi này cõi khác, có sự không thiếu hụt về của cải, là quả thành tựu cho việc đổ bỏ lá.

5598. Tôi đây còn có đức hạnh khác nữa là khi tái sanh ở cõi này cõi khác, không có sự sợ hãi đối với lửa, đối với các vị vua, đối với các kẻ cướp, và khi ở trong nước.

5599. Tôi đây còn có đức hạnh khác nữa là khi tái sanh ở cõi này cõi khác, các tội trai tứ gái là những người hầu cận xử sự thuận theo tâm ý (tôi).

5600. Khi sanh lên ở cõi nhân loại, tuổi thọ không bị giảm thiểu so với khoảng thời gian của đời người, tôi tồn tại đến hết tuổi thọ.

5601. Những người ở bên trong, những người ở bên ngoài, các thị dân, và những cư dân của xứ sở, những người ước ao sự tiến hóa, những người mong mỏi sự an lạc, tất cả đều gắn bó (với tôi).

5602. Tôi có của cải, có danh vọng, có sự vinh quang, có phe nhóm quyến thuộc. Tôi có sự hãi sợ và run rẩy được xa lìa, tôi có được tất cả.

5603. Chư Thiên, loài người, các hạng A-tu-la, các Càn-thát-bà, các Dạ-xoa và quỷ sứ, tất cả các hạng ấy luôn luôn hộ trì tôi trong khi tôi luân hồi ở các cõi.

5604. Sau khi thọ hưởng các danh vọng cả hai nơi, ở thế giới chư Thiên và nhân loại, cuối cùng tôi được đạt đến Niết Bàn vinh quang vô thượng.

5605. Người nam nào tích lũy phước báu có liên quan đến bậc Toàn Giác hoặc cõi Bồ Đề của bậc Đạo Sư ấy, đối với người ấy có điều gì gọi là khó đạt được.

5606. Sau khi vượt trội những người khác về Đạo, về Quả, về sự truyền thừa, và về các đức hạnh của thiên và các thắng trí, tôi Niết Bàn không còn lậu hoặc.

5607. Pure 'haṃ bodhiyā pattaṃ chaḍḍetvā haṭṭhamānaso,
imehi vīsataṅgehi samaṅgī homi sabbadā.

5608. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

5609. Svāgataṃ vata me āsi buddhasettḥassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

5610. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Bodhisammajjako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Bodhisammajjakattherassa apadānaṃ aṭṭhamam.

--ooOoo--

529. Āmaṇḍaphaladāyakattherāpadānaṃ

5611. Padumuttaro nāma jino sabbadhammāna pāragū,
vuṭṭhahitvā samādhimhā caṅkami lokanāyako.

5612. Khāribhāraṃ gahetvāna āharanto phalaṃ tadā,
addasaṃ virajaṃ buddhaṃ caṅkamantaṃ mahāmuniṃ.

5613. Pasannacitto sumano sire katvāna añjaliṃ,
sambuddhaṃ abhivādetvā āmaṇḍamadadiṃ phalaṃ.

5614. Satasahassee ito kappe yaṃ phalaṃ adadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi āmaṇḍassa idaṃ phalaṃ.

5615. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

5616. Svāgataṃ vata me āsi buddhasettḥassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

5617. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Āmaṇḍaphaladāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Āmaṇḍaphaladāyakattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

5607. Trước đây, sau khi đổ bỏ lá của cội cây Bồ Đề với tâm ý vui mừng, tôi luôn luôn được sở hữu với hai mươi yếu tố này.

5608. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5609. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5610. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Bodhisammajjaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Bodhisammajjaka là phần thứ tám.

--ooOoo--

529. Ký Sự về Trưởng Lão Āmaṇḍaphaladāyaka:

5611. Sau khi xuất khỏi định, đấng Chiến Thắng tên Padumuttara, bậc thông suốt về tất cả các pháp, vị Lãnh Đạo Thế Gian đã đi kinh hành.

5612. Khi ấy, tôi đã cầm lấy túi nặng trái cây và trong lúc mang đi, tôi đã nhìn thấy đức Phật, đấng Vô Nhiễm, bậc Đại Hiền Trí đang đi kinh hành.

5613. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã chấp tay lên ở đầu. Sau khi đánh lễ bậc Toàn Giác, tôi đã dâng cúng trái cây *āmaṇḍa*.

5614. Kể từ khi tôi đã dâng cúng trái cây trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của (việc dâng cúng) trái cây *āmaṇḍa*.

5615. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5616. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5617. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Āmaṇḍaphaladāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Āmaṇḍaphaladāyaka là phần thứ chín.

--ooOoo--

¹ *Bodhisammajjaka* nghĩa là “vị quét dọn (*sammajjaka*) ở cội cây Bồ Đề (*bodhi*).”

² *Āmaṇḍaphaladāyaka* nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) trái cây (*phala*) *āmaṇḍa*.”

530. Sugandhattherāpadānaṃ

5618. Imamhi bhaddake kappe brahmabandhu mahāyaso,
kassapo nāma gottena¹ uppajji vadataṃ varo.
5619. Anuvyañjanasampanno² battiṃsavaralakkhaṇo,
byāmapabhāparivuto raṃsijālasamosaṭo.³
5620. Assāsetā yathā cando suriyova pabhaṅkaro,
nibbāpetā yathā megho sāgaro 'va guṇākaro.
5621. Dharaṇīriva sīlena himavā 'va samādhinā,
ākāso viya paññāya asaṅgo anilo yathā.
5622. Sa kadāci mahāvīro parisāsu visārado,
saccāni sampakāsesi uddharanto mahājanaṃ.
5623. Tadā hi bārāṇasiyaṃ seṭṭhiputto mahāyaso,
āsaḥaṃ dhanadhaññassa pahutassa pahū tadā.⁴
5624. Jaṅghāvihāraṃ vicaraṃ migadāyamupeccaḥaṃ,
addasaṃ virajaṃ buddhaṃ desentaṃ amataṃ padaṃ.
5625. Vissatṭhakantavacanaṃ⁵ karavīkasamassaraṃ,
haṃsarudāhinigghosaṃ⁶ viññāpentaṃ mahājanaṃ.
5626. Disvā devātidevaṃ taṃ sutvā ca⁷ madhuraṃ giraṃ,
pahāyānappake⁸ bhoge pabbajim anagāriyaṃ.
5627. Evaṃ pabbajito cāhaṃ na cirena bahussuto,
ahosiṃ dhammakathiko vicittapaṭibhāṇavā.
5628. Mahāparisamajjhehaṃ haṭṭhacitto punappunaṃ,
vaṇṇayim hemavaṇṇassa vaṇṇaṃ vaṇṇavisārado.
5629. Esa khīṇāsavo buddho anīgho chinnaśaṃsayo,
sabbakammakkhayaṃ patto vimuttapadhisamkhaye.
5630. Esa so bhagavā buddho esa sīho anuttaro,
sadevakassa lokassa brahmacakkappavattako.

¹ nāmena - Sī Mu.² anuvyañjanasampanno - Ma.³ raṃsijālasamotthaṭo - Ma, Syā.⁴ bahū tadā - Ma.⁵ visatṭhakantavacanaṃ - Ma, Syā.⁶ haṃsarutehi nigghosaṃ - Ma;

haṃsadundubhinigghosaṃ - Syā, PTS.

⁷ sutvāva - Ma.⁸ pahāyanappake - Ma.

530. Ký Sự về Trưởng Lão Sugandha:

5618. Ở vào kiếp Bhadda này, trong số các vị đang thuyết giảng đã hiện khởi đấng cao quý tên Kassapa, thuộc dòng dõi, có danh tiếng vĩ đại, là thân quyến của đấng Phạm Thiên (dòng dõi Bà-la-môn).

5619. Ngài có đầy đủ các tướng phụ, ba mươi hai hảo tướng, được bao quanh bởi quang ánh sáng, được hội tụ lại với mạng lưới hào quang.

5620. Là người làm cho thoải mái giống như mặt trăng, là nguồn tạo ra ánh sáng tựa như mặt trời, là người dập tắt (lửa phiền não) giống như cơn mưa, là biểu hiện của đức hạnh tựa như biển cả.

5621. Với giới tựa như trái đất, với định như là núi Hi-mã-lạp, với tuệ ví như bầu trời, không bị dính mắc giống như làn gió.

5622. Có lần nọ, bậc Đại Anh Hùng ấy, vị có sự tự tin ở nơi các hội chúng, trong khi đang tiếp độ đám đông dân chúng, Ngài đã công bố về các Sự Thật.

5623. Chính vào lúc ấy, tôi đã là con trai nhà triệu phú ở tại thành Bārāṇasī có danh vọng lớn lao. Khi ấy, tôi có được dồi dào về tài sản và lúa gạo.

5624. Trong khi lang thang đi bách bộ, tôi đã đến gần Vườn Nai (Lộc Uyển) và tôi đã nhìn thấy đức Phật, bậc Vô Nhiễm, đang thuyết giảng về vị thế Bất Tử.

5625. Với giọng nói thân mật vui vẻ có âm điệu sánh bằng chim *karavīka*, có âm vang như tiếng kêu của loài thiên nga, Ngài đang làm cho đám đông dân chúng hiểu rõ.

5626. Tôi đã nhìn thấy vị Trời của chư Thiên và đã lắng nghe giọng nói ngọt ngào. Sau khi dứt bỏ các cửa cải không phải là ít, tôi đã xuất gia vào đời sống không gia đình.

5627. Được xuất gia như vậy, tôi đã được nghe nhiều, và không bao lâu tôi đã trở thành vị Pháp sư, có tài biện giải về nhiều mặt.

5628. Có sự tự tin về màu sắc, với tâm vui mừng tôi đã tán dương lập đi lập lại về màu sắc của màu da vàng chói ở giữa đại chúng:

5629. “Đức Phật này có lậu hoặc đã được cạn kiệt, không còn phiền muộn, hoài nghi đã được chặt đứt, đã đạt đến sự đoạn tận tất cả các nghiệp, đã được giải thoát về sự đoạn tận các mầm mống tái sanh.

5630. Vị này đây là đức Thế Tôn, là đức Phật, là loài sư tử không gì vượt trội, là bậc chuyển vận bánh xe Phạm hạnh của thế gian luôn cả chư Thiên.

5631. Danto dametā santo ca sametā nibbuto isi,
nibbāpetā ca assatto assāsetā mahājanaṃ.
5632. Vīro suro ca dhīro ca¹ pañño kāruṇiko vasi,
vijitāvī ca sa jino appagabbho anālayo.
5633. Anejo acalo dhīmā amoho asamo muni,
dhorayho usabho nāgo sīho sakko garūsupi.
5634. Virāgo vimalo brahmā vādasūro raṇaṅjaho,
akhilo ca visallo ca asamo saṃyato² suci.
5635. Brāhmaṇo samaṇo nātho bhisakko sallakattako,
yodho buddho suto suto³ acalo muditodito.⁴
5636. Dhātā dhatā ca hantā ca⁵ kattā netā pakāsītā,
sampahaṃsitā bhettā ca chettā sotā pasāṃsitā.
5637. Akhilo ca visallo ca anīgho akathaṅkathī,
anejo virajo khantā⁶ gantā⁷ vattā pakāsītā.⁸
5638. Tāretā atthakāretā kāretā sampadālītā,⁹
pāpetā sahitā kantā hantā ātāpī tāpaso.¹⁰
5639. Samacitto¹¹ samasamo asahāyo dayāsayo,¹²
accherasatto¹³ akuho katāvī isisattamo.
5640. Nittiṇṇakaṅkho nimmāno appameyyo anūpamo,
sabbavākyapathātito saccaṇeyyantagū¹⁴ jino.
5641. Sattasāravare¹⁵ tasmim̐ pasādo amatāvaho,
tasmā buddhe ca dhamme ca saṅghe saddhā mahiddhikā.¹⁶

¹ vikkanto - Ma, Syā.

² vusabho - Syā; payato - PTS.

³ sutāsuto - Ma, Syā.

⁴ mudito sito - Ma, Syā, PTS.

⁵ santi ca - Ma; vahattā ca - Syā.

⁶ kattā - Ma; khattā - Syā, PTS.

⁷ gandhā - Ma, Syā, PTS.

⁸ pasāṃsitā - Ma, Syā.

⁹ sampadāritā - Ma, Syā.

¹⁰ tāpitā ca visositā - Syā.

¹¹ saccaṅghito - Syā.

¹² dayālayo - Ma, Syā.

¹³ accheramanto - Syā.

¹⁴ sabbaneyyantiko - Syā.

¹⁵ sataramsivare - Syā.

¹⁶ mahatthikā - Ma, Syā.

5631. Đã được rèn luyện, Ngài là vị giúp cho đại chúng rèn luyện. Là bậc an tịnh và là vị ẩn sĩ đã Niết Bàn, Ngài hướng dẫn đại chúng Niết Bàn. Đã được tự tại, Ngài giúp cho đại chúng được tự tại.

5632. Đấng Chiến Thắng ấy là bậc anh hùng, là người dũng cảm, là vị khôn ngoan, là bậc trí tuệ, là vị có lòng bi mẫn, là bậc có năng lực, là người thắng trận, không thô tháo, không còn quỵến luyến.

5633. Đấng Hiền Trí là không có dục vọng, không dao động, khôn ngoan, không mê mờ, không thể sánh bằng, có thể gánh vác trọng trách, là loài bò mộng, là loài voi, là loài sư tử, và còn là vị có khả năng trong số các bậc thầy nữa.

5634. Là vị Trời Phạm Thiên, là vị anh hùng về thuyết giảng, vị không còn tham ái, không còn ô nhiễm, dứt bỏ sự ham muốn, không nhân tâm, lìa sâu khổ, không ai sánh bằng, thu thúc, và trong sạch.

5635. Là người Bà-la-môn, là vị Sa-môn, là người bảo hộ, là người thầy thuốc, là người phẫu thuật, là người chiến sĩ, là bậc đã giác ngộ, là người con trai đã lắng nghe, là người không dao động, là người được trào dâng niềm hoan hỷ.

5636. Là người thiết lập, là người duy trì, là người phá hủy, là người thực hiện, là người hướng dẫn, là người giảng giải, là người làm cho hoan hỷ, là người đập vỡ, là người cắt đứt, là người lắng nghe, là người khen ngợi.

5637. Ngài là vị không nhân tâm, lìa sâu khổ, không còn phiền muộn, không có hoài nghi, không dục vọng, không vướng bụi trần, là người kham nhẫn, là người ra đi, là vị diễn giả, là người giảng giải.

5638. Là người giúp cho vượt qua, là người làm cho tiến bộ, là người bảo làm, là người mở tung ra, là người dẫn đi, là người chịu đựng, là người tiêu diệt, là người phá hủy, là vị khổ hạnh có sự nhiệt tâm.

5639. Có tâm bình lặng, hoàn toàn an tịnh, không bận đông hành, đầy lòng trắc ẩn, là chúng sanh kỳ diệu, không lừa đảo, là người đã hoàn tất, là vị ẩn sĩ thứ bảy.

5640. Là đấng Chiến Thắng đã vượt qua sự hoài nghi, không còn ngã mạn, không thể đo lường, không thể so sánh, đã vượt trên mọi phương thức khen chê, người đã đi đến tận cùng về các Sự Thật và các điều cần hiểu biết.

5641. Niềm tịnh tín ở con người có phẩm chất cao quý ấy đưa đến Bất Tử. Vì thế, niềm tin ở đức Phật, ở Giáo Pháp, và ở Hội Chúng là có sự thành tựu lớn lao.”

5642. Guṇehi evamādihi tilokasaraṇuttamaṃ,
vaṇṇento parisāmajjhe akaṃ¹ dhammakathaṃ ahaṃ.
5643. Tato cutohaṃ² tusite anubhotvā mahāsukhaṃ,
tato cuto manussesu jāto homi sugandhiko.
5644. Nissāso mukhagandho ca dehagandho tatheva me,
sedagandho ca satataṃ sabbagandhe'tiseti'me.³
5645. Mukhagandho sadā mayhaṃ padumuppalacampake,⁴
ādisanto⁵ sadā vāti sarīro ca tatheva me.
5646. Guṇatthavassa sabbantaṃ phalaṃ tu⁶ paramabbhutaṃ,
ekaggamanasā sabbe vaṇṇayissaṃ⁷ suṇātha me.
5647. Guṇaṃ buddhassa vatvāna hitāya janasandhisu,⁸
sukhito⁹ homi sabbattha saradvadhanisamāyuto.¹⁰
5648. Yasassī sukhito kanto jutimā piyadassano,
vattā aparibhūto ca niddoso paññavā tathā.
5649. Khīṇe āyusi¹¹ nibbānaṃ sulabhaṃ buddhabhattino,
tesaṃ hetuṃ pavakkhāmi taṃ suṇātha yathātathaṃ.
5650. Santaṃ yasaṃ bhagavato vidhinā abhivādayaṃ,
yattha tathupapannopi yasassī tena homahaṃ.
5651. Dukkassantakaraṃ buddhaṃ dhammaṃ santamasaṅkhatam,
vaṇṇayaṃ sukhado āsiṃ sattānaṃ sukhito tato.
5652. Guṇaṃ vadanto buddhassa buddhapītisamāyuto,
sakantiṃ parakantiñca janayiṃ tena kantimā.
5653. Janoghe¹² titthakākiṇṇe¹³ abhibhuyya kutitthiye,
guṇaṃ vadanto jotesiṃ nāyakaṃ jutimā tato.
5654. Piyakārī janassāpi sambuddhassa guṇaṃ vadaṃ,
saradova sasaṅkohaṃ tenāsiṃ piyadassano.

¹ kathim - Syā.

² cutāhaṃ - Ma.

³ sabbagandhova hoti me - Ma, Syā.

⁴ padumuppalacampako - Ma, Syā.

⁵ parisanto - Ma;
atikanto - Syā; atisanto - PTS.

⁶ phalantaṃ - Syā.

⁷ bhāsītassa - Syā.

⁸ hitāya ca na sadisaṃ - Ma;

hitāyanaṃ sukhāvahaṃ - Syā.

⁹ sucitto - Syā.

¹⁰ saṅgho vīrasamāyuto - Ma;

rasaddhovisamāyuto - PTS.

¹¹ pāsusi - Syā; khīṇ' ev' āyu pi - PTS.

¹² jino te - Ma.

¹³ titthikākiṇṇe - Ma; titthikākiṇṇo - Syā, PTS.

5642. Trong khi tán dương bậc nương nhờ tối thượng của tam giới với những đức hạnh, v.v... như thế, tôi đã thực hiện việc thuyết giảng Giáo Pháp ở giữa các hội chúng.

5643. Từ nơi ấy chết đi, tôi đã thọ hưởng sự an lạc lớn lao ở cõi trời Đâu Suất. Mệnh chung từ nơi ấy, được sanh lên ở giữa loài người, tôi là người có hương thơm ngạt ngào.

5644. Tôi có hơi thở và hương thơm ở miệng, có hương thơm ở cơ thể tương tự y như thế, và có hương thơm của mồ hôi một cách liên tục. Các hương thơm này vượt trội mọi thứ hương thơm.

5645. Hương thơm ở miệng của tôi luôn luôn có mùi thơm của hoa sen, hoa súng, và hoa *campaka*. Và trong lúc đang thuyết trình, cơ thể của tôi luôn luôn tỏa ra mùi thơm tương tự như thế ấy

5646. Và tất cả quả báu ấy của việc ngợi ca về đức hạnh là kỳ diệu bậc nhất. Xin tất cả các vị hãy lắng nghe tôi với tâm ý chăm chú, tôi sẽ giảng giải toàn bộ.

5647. Sau khi nói về hạnh lành của đức Phật vì lợi ích cho các sự gắn bó của loài người, tôi được sung sướng ở khắp mọi nơi, được sở hữu hai loại tài sản có tính chất luân chuyển.

5648. Tôi có danh vọng, được sung sướng, dễ mến, thông minh, có vẻ nhìn đáng yêu, là vị diễn giả không bị chê bai, không khuyết điểm, và có trí tuệ như thế.

5649. Khi tuổi thọ được cạn kiệt, Niết Bàn là điều dễ dàng đạt được đối với những người có sự tận tụy đối với đức Phật. Tôi sẽ trình bày về nguyên nhân của họ, xin các vị hãy lắng nghe điều ấy đúng theo thực thể.

5650. Trong lúc tôi đang đánh lễ sự an tịnh và oai lực của đức Thế Tôn đúng theo phương pháp; do việc đó cho dù sanh lên ở bất cứ đâu tôi đều có danh vọng.

5651. Trong lúc tán dương đức Phật là bậc Đoạn Tận khổ đau, Giáo Pháp là an tịnh không tạo tác, tôi đã là người ban phát sự an lạc đến chúng sanh; do đó tôi được an lạc.

5652. Trong lúc nói về hạnh lành của đức Phật, tôi có được niềm phi lạc đối với đức Phật, tôi đã làm sanh khởi sự yêu mến đối với bản thân và sự yêu mến đối với người khác; do điều ấy tôi là người dễ mến.

5653. Tôi đã khuất phục các ngoại đạo xấu xa ở đoàn người dầy dầy các hàng ngoại đạo. Trong lúc nói về hạnh lành (của Ngài) tôi đã làm rạng rỡ đấng Lãnh Đạo; do đó tôi có sự rạng rỡ.

5654. Trong lúc nói về hạnh lành của bậc Toàn Giác, Tôi cũng là người tạo ra sự yêu mến ở dân chúng, tựa như mặt trăng vào mùa thu; do điều ấy tôi đã có vẻ nhìn đáng yêu.

5655. Yathāsattivasenāhaṃ sabbavācāhi santhaviṃ,
sugataṃ tena vāgīso vicittapaṭibhāṇavā.
5656. Ye bālā vimatippattā paribhonti mahāmuni,
niggahiṃ te sadhammena paribhūto na tenahaṃ.¹
5657. Buddhavaṇṇena² sattānaṃ kilese apanesahaṃ,
nikkilesamano homi tassa kamma vāhasā.
5658. Sotūnaṃ buddhimajaniṃ³ buddhānussatidesako,
tenāhamāsiṃ⁴ sappañño nipuṇatthavipassako.
5659. Sabbāsavariparikkhīṇo tiṇṇasaṃsārasāgaro,
sikhīva anupādāno pāpuṇissāmi nibbutiṃ.
5660. Imasmiṃ yeva kappasmiṃ yamahaṃ santhaviṃ jinaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhavaṇṇassidaṃ phalaṃ.
5661. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
5662. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
5663. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudama āyasmā Sugandho thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Sugandhattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ

Tiṇado mañcado ceva saraṇabbhañjanappado,
supaṭo daṇḍadāyī ca nelapūjī tatheva ca.
Bodhisammajjakāmeṇḍo⁵ sugandho dasamo dijo,⁶
gāthāsataṃ satevīsaṃ gaṇitaṃ cettha sabbaso.

Tiṇadāyakavaggo tepaññāsamo.

--ooOoo--

¹ paribhūtena tenahaṃ - Syā.
² buddhavaṇṇehi - Sī Mu, Syā, PTS.
³ vuddhimajaniṃ - Ma.

⁴ tenāpi cāsiṃ - Syā.
⁵ ...majjako maṇḍo - Ma, Syā, PTS.
⁶ ti ca - Ma.

5655. Tôi đã ngợi ca đấng Thiện Thệ bằng mọi ngôn từ (sắc bén) tương tự như tính năng của lưỡi dao găm; do điều ấy tôi là người hùng biện có tài biện luận về nhiều mặt.

5656. Bị thiếu trí, những kẻ ngu dốt chê bai bậc Đại Hiền Trí. Tôi đã quở trách bọn họ bằng Chánh Pháp; do điều ấy tôi là người không bị quở trách.

5657. Do nhờ việc tán dương đức Phật đến chúng sanh, tôi đã xua đi các điều ô nhiễm, tôi có tâm ý không còn ô nhiễm do nhờ tác động của nghiệp ấy.

5658. Là người thuyết giảng về sự niệam tưởng về đức Phật, tôi đã làm sanh khởi tánh giác ngộ cho những người nghe; do điều ấy tôi đã là người có trí tuệ, nhìn thấy rõ mục đích một cách khôn khéo.

5659. Có kẻ thù là tất cả các lậu hoặc đã được đoạn tận, có biển cả luân hồi đã được vượt qua, tôi sẽ thành tựu sự tịch diệt tự như ngọn lửa không còn nhiên liệu (sẽ lụi tàn).

5660. Việc tôi đã ngợi ca đấng Chiến Thắng là ngay trong chính kiếp này, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc ca ngợi đức Phật.

5661. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi được (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5662. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5663. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sugandha¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sugandha là phân thứ mười.

--ooOoo--

Phần Tóm Lược:

Vị dâng cúng cỏ, vị dâng cúng chiếc giường, luôn cả vị nương nhờ, vị dâng đầu thoa, (vị dâng cúng) tấm vải đẹp, vị dâng cúng cây gậy, tương tự y như thế là vị cúng dường bông hoa *nela*, vị quét cội Bồ Đề, vị dâng cúng trái cây *āmaṇḍa*, vị Bà-la-môn có hương thơm là thứ mười. Và ở đây, được tính đếm toàn bộ là một trăm với hai mươi ba câu kệ.

Phẩm Tīṇadāyaka là phẩm thứ năm mươi ba.

--ooOoo--

¹ *Sugandha* nghĩa là “vị có hương thơm (*gandha*) ngọt ngào (*su*).”

LIV. KACCĀNAVAGGO

531. Mahākaccānattherāpadānaṃ

5664. Padumuttaro nāma jino anejo ajitañjayo,
satasahasse kappānaṃ ito uppajji nāyako.
5665. Vīro kamalapattakkho sasaṅkavimalānāno,
kanakācalasaṅkāso¹ ravidittisamappabho.
5666. Sattanettamanohārī varalakkhaṇabhūsito,
sabbavākyapathātīto manujāmarasakkato.
5667. Sambuddho bodhayaṃ satte vāgīso madhurassaro,
karuṇānibaddha²santāno parisāsu visārado.
5668. Deseti madhuraṃ dhammaṃ catusaccupasamhitam,
nimugge mohapaṅkamhi samuddharati pāṇino.
5669. Tadā ekacaro hutvā tāpaso himavālayo,
nabhasā mānusaṃ lokaṃ gacchanto jinamaddasaṃ.
5670. Upecca santikaṃ tassa assosiṃ dhammadesanaṃ,
vaṇṇayantassa vīrassa sāvakassa mahāguṇaṃ.
5671. Saṃkhittena mayā vuttaṃ vitthārena pakāsayaṃ,
parisaṃ mañca toseti yathā kaccāyano ayaṃ.
5672. Nāhaṃ evaṃ vidhaṃ kañci³ aññaṃ passāmi sāvakaṃ,
tasmātagge⁴ esaggo evaṃ dhāretha bhikkhavo.
5673. Tadāhaṃ vimhito hutvā sutvā vākyam manoramaṃ,
himavantaṃ gamitvāna āhatvā⁵ pupphasañcayaṃ.
5674. Pūjetvā lokasaraṇaṃ taṃ thānaṃ abhipatthayaṃ,
tadā mamāsayaṃ ñatvā vyākāsi sa raṇaṅjaho.

¹ kañcanatacasāṅkāso - Syā.

² nibandha - Ma; naddha - Syā; niḍḍha - PTS.

³ nāhaṃ evamidhekaccaṃ - Ma, Syā.

⁴ tasmātagge - Sī Mu; tasmātagge ṭhapemi - The. A.

⁵ āhitvā - Ma, Syā.

LIV. PHÂM KACCĀNA:

531. Ký Sự về Trưởng Lão Mahākaccāna:

5664. Trước đây một trăm ngàn kiếp, đấng Chiến Thắng tên Padumuttara, bậc Lãnh Đạo không có dục vọng, có sự chiến thắng không bị chế ngự, đã hiện khởi.

5665. Đấng Anh Hùng có con mắt hình lá sen, có khuôn mặt không vết bẩn như là mặt trăng, tương tự ngọn núi vàng, có hào quang sánh bằng ánh sáng mặt trời.

5666. Là vị có sự thu hút ánh mắt và tâm trí của chúng sanh, được tô điểm với các hảo tướng, đã vượt trên mọi phương thức phê phán, được kính trọng bởi loài người và các hạng (Thiên Thần) bất tử.

5667. Trong khi giác ngộ chúng sanh, bậc Toàn Giác là người hùng biện, có âm điệu ngọt ngào, có sự liên tục gắn bó với lòng bi mẫn, và tự tin ở nơi các hội chúng.

5668. Ngài thuyết giảng Giáo Pháp ngọt ngào bao gồm bốn Sự Thật. Ngài tiếp độ những sanh mạng bị chìm đắm trong vũng lầy mê muội.

5669. Khi ấy, tôi đã là một vị đạo sĩ độc hành có chỗ ngụ ở núi Hi-mã-lạp. Trong khi đi đến thế giới loài người bằng đường không trung, tôi đã nhìn thấy đấng Chiến Thắng.

5670. Tôi đã đi đến gần và đã lắng nghe sự thuyết giảng Giáo Pháp của đấng Anh Hùng trong lúc Ngài đang tán dương đức hạnh lớn lao của vị Thịnh Văn:

5671. *“Giống như vị Kaccāyana này, trong khi giảng giải một cách chi tiết điều đã được Ta nói một cách tóm tắt, khiến cho hội chúng và Ta hài lòng.*

5672. *Ta không nhìn thấy bất cứ vị Thịnh Văn nào khác tương tự như thế. Vì thế, ở vị thế tối thắng vị này là đứng đầu. Nay các tỳ khưu, các người hãy ghi nhận như vậy.”*

5673. Khi ấy, tôi đã trở nên sùng sốt sau khi lắng nghe lời nói làm thích ý. Tôi đã đi đến núi Hi-mã-lạp và đã mang lại bó bông hoa.

5674. Sau khi cúng dường đến đấng Nương Nờ của thế gian, tôi đã phát nguyện vị thế ấy. Khi ấy, biết được thiên hướng của tôi, bậc dứt bỏ sự ham muốn đã chú nguyện rằng:

5675. “Passathetaṃ isivaraṃ niddhantakanakattacaṃ,
uddhaggalomaṃ piṇaṃsaṃ acalaṃ pañjaliṃ ṭhitaṃ.
5676. Hāsassupuṇṇanayanaṃ¹ buddhavaṇṇagatāsayaṃ,
dhammaṃva viggahavaraṃ² amatāsittasannibhaṃ.
5677. Kaccānassa guṇaṃ sutvā taṃ ṭhānaṃ patthayaṃ ṭhito,
anāgatamhi addhāne gotamassa mahāmune.
5678. Tassa dhammesu dāyādo oraso dhammanimitto,
kaccāno nāma nāmena hessati satthusāvako.
5679. Bahussuto mahāñāṇī adhippāyavidū mune,
pāpuṇissati taṃ ṭhānaṃ yathāyaṃ vyākato mayā.
5680. Satahasse ito kappe yaṃ kammakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
5681. Duve bhava saṃsarāmi devatte atha mānuse,
aññaṃ gatiṃ na gacchāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
5682. Duve kule pajāyāmi khattiye atha brāhmaṇe,
ñice kule na jāyāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
5683. Pacchime va³ bhava dāni jāto ujjeniyā pure,⁴
pajjotassa ca caṇḍassa purohitadijātino.⁵
5684. Putto tiriṭavacchassa⁶ nipuṇo vedapāragū,
mātā ca candimā nāma kaccānohaṃ varattaco.
5685. Vīmaṃsatthaṃ buddhassa bhūmipālena pesito,
disvā mokkhapuradvāraṃ nāyakaṃ guṇasañcayaṃ.
5686. Sutvā ca vimalaṃ vākyaṃ gatipaṅkavisosanaṃ,
pāpuṇiṃ amataṃ santaṃ sesehi saha sattahi.⁷
5687. Adhippāyavidū jāto sugatassa mahāmune,⁸
ṭhapito etadagge ca susamiddhamanoratho.
5688. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo ’va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

¹ hāsaṃ supuṇṇanayanaṃ - Ma, Syā.

² dhammajaṃ uggahadayaṃ - Ma, Syā; dhammapaṭiggahavaraṃ - PTS.

³ pacchime ca - Ma, Syā, PTS.

⁴ ujjeniyā pure - Ma, Syā; ujjeniyē pure - PTS.

⁵ purohitadijādhino - Ma; purohitānujātino - Syā.

⁶ nidivacchassa - The. A.; tiriṭivacchassa - Ma; tipiti... - Syā; tiriṭi... - PTS.

⁷ sesehi saha pañcahi - Sī Mu, The. A.. “Sesehi saha sattahi” iti manorathapūraṇi ādi-atthakathāhi saddhiṃ sameti.

⁸ mahāmate - Ma, Syā, PTS.

5675. “Các người hãy nhìn vị ẩn sĩ cao quý này có làn da màu của vàng đã được tinh luyện, có lông tóc dựng đứng, có bả vai đầy đặn, đứng chấp tay bất động.

5676. Có ánh mắt tràn ngập niềm vui, có thiên hướng về việc tán dương đức Phật, có thân hình cao quý tựa như Giáo Pháp, như là đã được tưới lên sự Bất Tử.

5677. Sau khi lắng nghe về đức hạnh của vị Kaccāna, (người này) đang đứng phát nguyện vị thế ấy vào thời vị lai xa vời của bậc Đại Hiền Trí Gotama.

5678. (Người này) sẽ trở thành Thịnh Văn của bậc Đạo Sư, là người thừa tự Giáo Pháp của vị (Phật) ấy, là chánh thống, được tạo ra từ Giáo Pháp, có tên là Kaccāna.

5679. Người này sẽ là người nghe nhiều học rộng, có đại trí tuệ, hiểu biết ý định của bậc Hiền Trí, và sẽ thành tựu vị thế ấy như đã được Ta chú nguyện.”

5680. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

5681. Tôi (đã) luân hồi ở hai cảnh giới trong bản thể Thiên nhân và loài người, tôi không biết đến cõi tái sinh khác; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

5682. Tôi (đã) được sanh ra ở hai gia tộc, Sát-đế-ly và Bà-la-môn, tôi không bị sanh vào gia tộc hạ tiện; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

5683. Chính ở kiếp sống cuối cùng hiện nay, tôi đã được sanh ra ở thành phố Ujjeni, (con trai) của vị Bà-la-môn là viên quan tế tự của vua Caṇḍapajjota.

5684. Tôi là Kaccāna, con trai của Tiritavaccha, người mẹ tên là Candimā. Tôi là người khôn khéo, thông suốt các bộ Vệ Đà, có làn da cao quý.

5685. Được phái đi bởi vị quân vương nhằm mục đích tìm hiểu về đức Phật, tôi đã được nhìn thấy đấng Lãnh Đạo là cổng thành của sự giải thoát, là sự tích lũy về đức hạnh.

5686. Và tôi đã được nghe lời nói không bợn nhơ có sự làm khô ráo bùn lầy của con đường, tôi đã thành tựu sự Bất Tử thanh tịnh cùng với bảy người còn lại.

5687. Tôi đã trở thành vị hiểu biết về ý định của đấng Thiện Thệ, bậc Đại Hiền Trí. Và tôi đã được thiết lập vào vị thế tối thắng, có ước nguyện đã được thành tựu tốt đẹp.

5688. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5689. Svāgataṃ vata me āsi buddhasettḥassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

5690. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Mahākaccāno thero imā gāthāyo
abhāsittḥāti.

Mahākaccānattherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

532. Vakkalitttherāpadānaṃ

5691. Ito satasahassamhi kappe uppajji nāyako,
anomanāmo amito nāmena padumuttaro.

5692. Padumākāravadano padumāmalasucchavī,
lokenānupalittova toyena padumaṃ yathā.

5693. Vīro padumapattakkho kanto ca padumaṃ yathā,
padumuttaragandho ca¹ tasmā so padumuttaro.

5694. Lokajettḥo ca nimmāno andhānaṃ nayanūpamo,
santaveso guṇanidhi karuṇāmatisāgaro.

5695. Sa kadāci mahāvīro brahmāsurasuraccito,
sadevamanujākiṇṇo² janamajjhe anuttamo.³

5696. Vadanena sugandhena madhurena rutena ca,
rañjayaṃ parisāṃ sabbaṃ santhavī sāvakaṃ sakaṃ.

5697. “Saddhādhimutto sumati mama dassanalālaso,⁴
natthi etādiso añño yathāyaṃ bhikkhu vakkali.”

5698. Tadāhaṃ haṃsavatiyaṃ nagare brāhmaṇatrajo,
hutvā sutvā ca taṃ vākyāṃ taṃ ṭhānamabhirocayim.

5699. Sasāvakaṃ taṃ vimalaṃ nimantetvā tathāgataṃ,
sattāhaṃ bhojayitvāna dussehacchādayim tadā.

5700. Nipacca sirasā tassa anantaguṇasāgare,
nimuggo pītisampuṇṇo idaṃ vacanamabravim:

¹ padumuttaragandhova - Ma, PTS.

⁴ dassanasālayo - Syā.

² sadevamanujākiṇṇe - Ma, Syā.

³ jinuttamo - Ma; januttamo - Syā, PTS.

5689. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5690. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Mahākaccāna đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Mahākaccāna là phần thứ nhất.

--ooOoo--

532. Ký Sự về Trưởng Lão Vakkali:

5691. Trước đây một trăm ngàn kiếp, đã hiện khởi đấng Lãnh Đạo tên Padumuttara là bậc có danh xưng cao thượng, là bậc không thể đo lường.

5692. Ngài có khuôn mặt với hình dáng của đóa hoa sen, có làn da mịn không vết nhơ của đóa hoa sen, không bị nhơ nhuốc bởi thế gian tương tự đóa hoa sen không bị lấm lem bởi nước.

5693. Đấng Anh Hùng có con mắt hình lá sen, dễ mến tương tự đóa hoa sen, và có hương thơm nổi bật của đóa hoa sen, do đó Ngài là Padumuttara.

5694. Và bậc Trưởng Thượng của thế gian, không còn ngã mạn, tựa như con mắt cho những kẻ mù, có bản thể an tịnh, là nơi tồn trữ các đức hạnh, là biển cả về lòng bi mẫn và sự hiểu biết.

5695. Có lần nọ, đấng Đại Hùng, vị được đấng Phạm Thiên cùng các hàng A-tu-la và chư Thiên nể vì, được loài người có cả chư Thiên vây quanh, là tối thượng ở giữa dân chúng.

5696. Với khuôn mặt có hương thơm ngát, và với âm thanh ngọt ngào, trong lúc làm hài lòng tất cả hội chúng, Ngài đã tán dương vị Thịnh Vãn của mình rằng:

5697. *“Không có vị nào khác có khuynh hướng về đức tin, có sự hiểu biết tốt đẹp, có sự gắn bó với việc chiêm ngưỡng Ta như là vị này, giống như vị tỳ khưu Vakkali này vậy.”*

5698. Khi ấy, tôi đã là con trai của người Bà-la-môn ở trong thành phố Hamsavatī. Tôi đã được nghe lời nói ấy và đã thích thú vị thế ấy.

5698. Khi ấy, tôi đã thỉnh mời đức Như Lai bậc Vô Nhiễm ấy cùng với các vị Thịnh Vãn. Sau khi cung cấp vật thực bảy ngày, tôi đã khoác lên (các vị) với những xấp vải đôi.

5700. Được đắm chìm trong biển cả ân đức vô hạn lượng ấy, được tràn đầy phi lạc, tôi đã quỳ xuống đê đầu ở Ngài và đã nói lời nói này:

5701. “Yo so tayā santhavito ito sattamake ’hani,¹
bhikkhu saddhāvataṃ aggo tādiso homahaṃ mune.”
5702. Evaṃ vutte mahāvīro anāvarenaḍassano,
imaṃ vākyāṃ udiresi parisāyaṃ² mahāmuni:
5703. “Passathetaṃ māṇavakaṃ pītaṃaṭṭhanivāsanāṃ,
hemayaññopavītaṅgaṃ³ jananettamanoharaṃ.
5704. Eso anāgataddhāne gotamassa mahesino,
aggo saddhādhimuttānaṃ sāvakoyaṃ bhavissati.
5705. Devabhūto manusso vā sabbasantāpavajjito,
sabbabhogaparibbūḷho sukhito saṃsarissati.
5706. Satasahassee ito kappe okkākakulasambhavo,
gotamo nāma nāmena⁴ satthā loke bhavissati.
5707. Tassa dhammesu dāyādo oraso dhammanimmitto,
vakkali nāma nāmena hessati satthusāvako.
5708. Tena kammavisesena cetanāpaṇidhīhi ca,
jahitvā mānusaṃ dehaṃ tāvatimsamagacchahaṃ.
5709. Sabbattha sukhito hutvā saṃsaranto bhavābhavē,
sāvattiyaṃ pure jāto kule aññatare ahaṃ.
5710. Nonītasukhumālaṃ maṃ jātapallavakomalaṃ,
mandaṃ uttānasayanaṃ pisācibhayatajjitā.⁵
5711. Pādāmūle mahesissa sāyesuṃ dīnamānasā,
‘imaṃ dadāma te nātha saraṇaṃ hohi nāyaka.
5712. Tadā paṭiggahi so maṃ bhītānaṃ saraṇo muni,
jālinā saṅkhalaṅkena⁶ mudukomalapāṇinā.
5713. Tadāppabhuti tenāhaṃ arakkheyyena rakkhito,
sabbaveravinimutto⁷ sukhena parivaḍḍhito.
5714. Sugatena vinābhūto ukkaṇṭhāmi muhuttakaṃ,
jātiyā sattavassohaṃ pabbajimā anagāriyaṃ.

¹ ito sattamake muni - Ma; idha saddhādhimutto isi - Syā.

² parisāya - Ma, Syā, PTS.

³ hemayaññopacitaṅgaṃ - Ma, Syā, PTS.

⁴ gottena - Ma.

⁵ pisācabhayatajjitā - Si Mu, Ma, Syā, PTS.

⁶ jālinā cakkāṅkitena - Ma, Syā.

⁷ sabbāpadāvinimutto - The.A.; sabbabyādhivinimutto - Syā;
sabbūpadhivinimutto, PTS.

5701. “Bạch đấng Hiền Trí, mong sao con sẽ trở thành vị tỳ khưu đứng đầu trong số những vị có đức tin như vị ấy, là vị đã được Ngài tán dương vào bảy ngày trước đây.”

5702. Được nói như vậy, đấng Đại Hùng bậc Đại Hiền Trí vị có tầm nhìn không bị chướng ngại đã phát biểu ở giữa hội chúng lời nói này:

5703. “Các người hãy nhìn người thanh niên này, mặc vải vàng bóng láng, thân hình được mang sợi dây quàng vai vàng chói, có sự thu hút ánh mắt của mọi người.

5704. Trong thời vị lai xa xăm, người này đây sẽ là vị Thinh Văn đứng đầu trong số những vị có khuynh hướng đức tin của bậc Đại Ấn Sĩ Gotama.

5705. (Người này) sẽ luân hồi, đầu trở thành vị Thiên nhân hay là loài người, đều được tránh khỏi mọi sự bức bối, được tựu hội trọn vẹn mọi thứ của cải, được sung sướng.

5706. Vào một trăm ngàn kiếp về sau này, bậc Đạo Sư tên là Gotama, xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.

5707. (Người này) sẽ trở thành Thinh Văn của bậc Đạo Sư, là người thừa tự Giáo Pháp của vị (Phật) ấy, là chánh thống, được tạo ra từ Giáo Pháp, có tên là Vakkali.”

5708. Do tính chất đặc biệt của nghiệp ấy và do các nguyên lực của tác ý, sau khi từ bỏ thân nhân loại tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

5709. Sau khi được sung sướng ở tất cả các nơi trong khi luân hồi ở cõi này cõi khác, tôi đã được sanh ra ở thành Sāvattthī trong một gia đình nọ.

5710. 5711. (Là đứa bé) mảnh mai như bơ tươi, yếu ớt như mầm non mới mọc, lờ đờ, nằm giữa ra, (cha mẹ tôi) bị đe dọa vì nỗi hãi sợ từ loài quý sứ, với tâm ý khốn khổ, đã đặt tôi nằm xuống ở cạnh bàn chân của bậc Đại Ấn Sĩ (nói rằng): “Bạch đấng Bảo Hộ, chúng con dâng Ngài đứa bé này. Bạch đấng Lãnh Đạo, xin Ngài hãy là nơi nương nhờ (cho nó).”

5712. Khi ấy, bậc Hiền Trí ấy, nơi nương nhờ của những ai bị kinh sợ, đã nhận lãnh tôi bằng bàn tay mềm mại dịu dàng, có màng lưới (ở các ngón tay), có dấu hiệu hình vỏ ốc (ở lòng bàn tay).

5713. Từ đó trở đi, nhờ vào Ngài tôi được bảo vệ với sự không phải phòng vệ. Mọi sự thù nghịch được tiêu tan, tôi lớn lên trong an lạc.

5714. Không được ở cạnh đấng Thiện Thệ đầu chi trong chốc lát là tôi bất mãn. Vào lúc bảy tuổi tính từ khi sanh, tôi đã xuất gia vào đời sống không gia đình.

5715. Sabbapāramisambhūtaṃ lakkhīnilayanaṃ paraṃ,¹
rūpaṃ sabbasubhākiṇṇaṃ atitto pihayāmaṃ.²
5716. Buddharūparataṃ³ ñatvā tadā ovadi maṃ jino,
“Alaṃ vakkali kiṃ rūpe ramase bālanandite.
5717. Yo hi passati saddhammaṃ so maṃ passati paṇḍito,
apassamāno saddhammaṃ maṃ passampi na passati.
5718. Anantādīnavo kāyo visarukkhasamūpamo,
āvāso sabbarogānaṃ puñjo dukkhassa kevalo.
5719. Nibbindiya tato rūpe khandhānaṃ udayabbayaṃ,
passa sabbakilesānaṃ sukhenantaṃ gamissasi.”
5720. Evaṃ tenānusiṭṭhohaṃ nāyakena hitesinā,
gijjhakūṭaṃ samāruyha jhāyāmi girikandare.
5721. Ṭhito pabbatapādamaṃ mamāha so mahāmuni,⁴
vakkalī’ti jino vācaṃ taṃ sutvā mudito ahaṃ.
5722. Pakkhandiṃ selapabbhāre anekasataporise,
tadā buddhānubhāvena sukhen’ eva mahiṃ gato.
5723. Punopi⁵ dhammaṃ desesi⁶ khandhānaṃ udayabbayaṃ,
tamahaṃ dhammamaññāya arahattamaṃ puṇiṃ.
5724. Sumahāparisāmajjhe⁷ tadā maṃ caraṇantaṃ,⁸
aggamaṃ saddhādhimuttānaṃ paññapesi mahāmati.
5725. Satasahassee ito kappe yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhajūjāyidaṃ phalaṃ.
5726. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo ’va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
5727. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

¹ nīlakkhinayanaṃ varaṃ - Ma, Syā; nīlakkhinayanaṃ paraṃ - PTS.

² viharāmaṃ - Ma, Syā.

³ buddho rūparataṃ - Sī Mu; buddharūparatiṃ - Ma, Syā.

⁴ assāsaya mahāmuni - Ma; assāsayaṃ mahāmuni - Syā.

⁵ punāpi - Sī Mu, Syā.

⁶ deseti - Ma, Syā.

⁷ sumahāparisāmajjhe - Ma, Syā.

⁸ caraṇantaṃ - Ma, Syā.

5715. Không được thỏa mãn, tôi ước ao sắc thân được phân bố với mọi nét xinh đẹp, đã được tạo nên do (mười) pháp toàn hảo, là nơi tích tụ quý cao của những điều may mắn.

5716. Khi ấy, biết được tôi hứng thú với sắc thân của đức Phật, đấng Chiến Thắng đã giáo giới tôi rằng: “*Này Vakkali, thôi đi. Sao người lại hứng thú ở sắc thân là vật được vui thích bởi những kẻ ngu?*”

5717. *Chỉ người nào nhìn thấy Chánh Pháp, người trí tuệ ấy nhìn thấy Ta. Trong khi không nhìn thấy Chánh Pháp, đâu đang nhìn Ta cũng vẫn không thấy được.*

5718. *Xác thân có sự tai hại không giới hạn, tương tự loại cây có độc được, là chỗ trú ẩn của tất cả các loại bệnh tật, là toàn bộ khối đông khô đau.*

5719. *Do đó, người hãy nhàm chán sắc thân, hãy nhìn xem sự sanh và diệt của các uẩn, người sẽ đi đến sự tận cùng của tất cả các nhiệm ô một cách an lạc.”*

5720. Đấng Lãnh Đạo ấy, vị tâm cầu sự lợi ích, đã giáo huấn tôi như thế. Tôi đã leo lên núi Gijjhakūṭa và tham thiền ở cái hang nơi triền núi.

5721. Đứng ở chân ngọn núi, bậc Đại Hiền Trí ấy đã nói với tôi rằng: “*Này Vakkali.*” Nghe được lời nói ấy của đấng Chiến Thắng, tôi đã hoan hỷ.

5722. Tôi đã lao mình xuống vực núi sâu hàng trăm thân người. Khi ấy, do nhờ năng lực của đức Phật, tôi đã đến được mặt đất hoàn toàn bình yên.

5723. Ngài cũng đã thuyết giảng Giáo Pháp lần nữa về sự sanh và diệt của các uẩn. Sau khi hiểu được Pháp ấy, tôi đã thành tựu phẩm vị A-la-hán.

5724. Khi ấy, ở giữa hội chúng vô cùng đông đảo, đấng Đại Trí, bậc đã đi đến tận cùng của sự chết, đã tuyên bố tôi là vị đứng đầu trong số các vị có khuynh hướng đức tin.

5725. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

5726. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5727. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5728. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca atṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudama āyasmā Vakkalittothero imā gāthāyo abhāsittḥāti.

Vakkalittotherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

533. Mahākappinattherāpadānaṃ

5729. Padumuttaro nāma jino sabbadhammāna pāragū,
udito jagadākāse¹ ravīva saradambare.

5730. Vacanābhāya bodheti veneyyapadumāni so,
kilesapaṅkaṃ soseti matiraṃsīhi nāyako.

5731. Titthiyānaṃ yaso hanti khajjotābhā yathā ravi,
saccatthābhaṃ pakāseti ratanaṃva divākaro.

5732. Guṇānaṃ āyatibhūto ratanānaṃva sāgaro,
pajjunnoriva bhūtāni dhammameghena vassati.

5733. Akkhadasso tadā āsiṃ nagare haṃsasavhaye,
upecca dhammamassosiṃ jalajuttaranāmino.

5734. Ovādakassa bhikkhūnaṃ sāvakassa katāvino,
guṇaṃ pakāsayantassa tosayantassa² me manāṃ.

5735. Sutvā patīto sumano nimantetvā tathāgataṃ.
sasissaṃ bhojayitvāna taṃ ṭhānamabhipatthayim.

5736. Tadābhāsi mahābhāgo³ haṃsadundubhisussaro,⁴
passathetaṃ mahāmattaṃ vinicchayavisāradāṃ.

5737. Maṃpādāmūle patitaṃ⁵ samuggatatanūruhaṃ,
jīmūtavaṇṇaṃ piṇaṃsaṃ pasannanāyanānaṃ.

5738. Parivārena mahatā rañjayaṃ taṃ⁶ mahāyasaṃ,
eso katāvino ṭhānaṃ pattheti muditāsayo.

5739. Iminā piṇḍapātena⁷ cetanāpaṇidhīhi ca,⁸
kappasatasahassāni nūpapajjati duggatiṃ.

5740. Devesu devasobhagaṃ manusse su mahantataṃ,
anubhotvāsesena⁹ nibbānaṃ pāpuṇissati.

¹ ajaṭākāse - Ma, Syā; jaladākāse - PTS.

² tappayantassa - Ma; hāsāyantassa - Syā; vāsāyantassa - PTS.

³ tadā haṃsasamabhāgo - Ma, Syā, PTS.

⁴ haṃsadundubhinissaro, The. A.; haṃsadundubhinissano - Ma, Syā.

⁵ patitaṃ pādāmūle me - Ma; mama pādāmūle patitaṃ - Syā, PTS.

⁶ rañjayantaṃ - Sī Mu; rājāyuttaṃ - Ma, Syā; rājāyuttaṃ - PTS.

⁷ paṇipātena - Ma, Syā.

⁸ cāgena paṇidhīhi ca - Ma, Syā, PTS.

⁹ anubhotvāna sesena - Ma, PTS.

5728. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Vakkali đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Vakkali là phần thứ nhì.

--ooOoo--

533. Ký Sự về Trưởng Lão Mahākappina:

5729. Đấng Chiến Thắng tên Padumuttara, bậc thông suốt về tất cả các pháp đã nổi bật ở trái đất và bầu trời, tương tự như mặt trời vào mùa thu.

5730. Ngài đánh thức những đóa hoa sen xứng đáng được dẫn dắt bằng ánh sáng của ngôn từ. Đấng Lãnh Đạo làm khô ráo bùn lầy ô nhiễm nhờ vào những tia hào quang của sự hiểu biết.

5731. Ngài tiêu diệt danh vọng của những người ngoại đạo tương tự như mặt trời tiêu diệt ánh sáng của loài đom đóm. Ngài soi rõ ánh sáng về ý nghĩa của các Sự Thật tự như mặt trời làm cho châu báu được rạng rỡ.

5732. Ngài là nơi quy tụ của các đức hạnh tự như biển cả là nơi chứa đựng các báu vật. Như là đám mây, Ngài trút xuống các loài hữu tình cơn mưa Giáo Pháp.

5733. Vào lúc bấy giờ, tôi đã là vị quan phân xử ở thành phố tên Hamsā. Tôi đã đi đến và đã lắng nghe Giáo Pháp của bậc có tên là Padumuttara.

5734. Trong khi Ngài đang công bố đức hạnh của vị Thịnh Văn có kinh nghiệm của vị giáo giới cho các tỳ khưu, khiến tâm ý của tôi được vui thích.

5735. Nghe xong, được hài lòng, với tâm ý vui mừng tôi đã thỉnh mời đức Như Lai cùng với các đệ tử. Sau khi chăm lo bữa ăn, tôi đã phát nguyện vị thế ấy.

5736. Khi ấy, bậc Đại Phước với giọng nói êm dịu của chim thiên nga và của tiếng trống đã nói rằng: “*Các người hãy nhìn vị quan đại thân này là người có sự tự tin trong việc xác định.*”

5737. *(Người này) quỳ xuống ở cạnh bàn chân của Ta, có lông tóc dựng đứng, có màu da rạng rỡ, có bả vai đầy đặn, có ánh mắt và khuôn mặt được tịnh tín.*

5738. *Con người có danh vọng lớn lao ấy đang làm cho đám tùy tùng đông đảo được hài lòng. Có thiên hướng hoan hỷ, người này phát nguyện vị thế của vị (Thịnh Văn) có kinh nghiệm.*

5739. *Do phần vật thực này và do các nguyện lực của tác ý, người này (sẽ) không đi đến khổ cảnh trong một trăm ngàn kiếp.*

5740. *Có được sự lộng lẫy của vị Trời trong số chư Thiên, có bản chất vĩ đại ở giữa loài người, sau khi đã thọ hưởng phần còn lại, (người này) sẽ thành tựu Niết Bàn.*

5741. Satasahassee ito kappe okkākakulasambhavo.
gotamo nāma gottena satthā loke bhavissati.
5742. Tassa dhammesu dāyādo oraso dhammanimmito,
kappino nāma nāmena hessati satthusāvako.
5743. Tatohaṃ sukataṃ kāraṃ katvāna jinasāsane,
jahitvā mānusaṃ dehaṃ tusitaṃ agamāsahaṃ.
5744. Devamānuserajjāni sataso anusāsiya,
bārāṇasīsamāsanne jāto keniyajātiyaṃ.
5745. Sahassaparivārena¹ sapajāpatiko ahaṃ,
pañca paccekabuddhānaṃ satāni samupaṭṭhahiṃ.
5746. Temāsaṃ bhojayitvāna pacchādamha ticīvaraṃ,
tato cutā mayaṃ sabbe ahumha tidasūpagā.
5747. Puno sabbe manussattaṃ āgamimha² tato cutā,
kukkuṭamhi pure jātā himavantassa passato.
5748. Kappino nāmahaṃ āsiṃ rājaputto mahāyaso,
sesāmacakule jātā mameva parivārayuṃ.
5749. Mahārajjasukhaṃ patto sabbakāmasamiddhimā,
vāṇijehi samakkhātaṃ buddhappādamahaṃ suṇiṃ.
5750. “Buddho loke samuppanno asamo ekapuggalo,
so pakāseti saddhammaṃ amataṃ sukhamuttamaṃ.
5751. Suyuttā tassa sissā ca sumuttā ca anāsavā,”
sutvā nesaṃ suvacanaṃ sakkaritvāna vāṇije.
5752. Pahāya rajjaṃ sāmacco nikkhamiṃ buddhamāmake,
nadiṃ disvā mahācandaṃ pūritaṃ samatittikaṃ.
5753. Appatiṭṭhaṃ anālambaṃ duttaraṃ sīghavāhiniṃ,
guṇaṃ saritvā buddhassa sotthinā samatikkamiṃ.
5754. Bhavasotaṃ sace buddho tiṇṇo lokantagū vidū,
etena saccavajjena gamanaṃ me samijjhatu.

¹ satasahassaparivāro - Syā.

² agamimha - Ma; āgatamha - Syā; āgamamha - PTS.

5741. Vào một trăm ngàn kiếp về sau này, bậc Đạo Sư tên Gotama, thuộc dòng dõi, xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.

5742. (Người này) sẽ trở thành Thịnh Văn của bậc Đạo Sư, là người thừa tự Giáo Pháp của vị (Phật) ấy, là chánh thống, được tạo ra từ Giáo Pháp, có tên là Kappina.”

5743. Từ đó, tôi đã thực hành sự tôn kính khéo được thể hiện trong Giáo Pháp của đấng Chiến Thắng. Sau khi từ bỏ thân nhân loại tôi đã đi đến cõi trời Đâu Suất.

5744. Sau khi chỉ bảo cho chư Thiên, nhân loại, và các vị quốc vương theo lẽ phải, tôi đã sanh ra trong dòng dõi làm nghề dệt ở kế cận thành Bārāṇasī.

5745. Cùng với vợ và nhóm tùy tùng một ngàn người, tôi đã hộ độ năm trăm vị Phật Độc Giác.

5746. Sau khi đã cung cấp vật thực ba tháng, kể đó chúng tôi đã dâng cúng ba y. Từ nơi ấy chết đi, tất cả chúng tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

5747. Mệnh chung từ nơi ấy, tất cả chúng tôi đã đi đến bản thể loài người lần nữa. Chúng tôi đã được sanh ra ở trong thành Kukkuṭa, cạnh sườn núi Hi-mã-lạp.

5748. Tôi đã là vị hoàng tử có danh vọng lớn lao tên là Kappina. Những người còn lại, được sanh ra ở gia đình các quan cận thần, đã tháp tùng bản thân tôi.

5749. Tôi đã đạt được sự sung sướng về vương quốc lớn lao, có đầy đủ tất cả các loại dục lạc. Tôi đã nghe về sự xuất hiện của đức Phật được thuật lại bởi những người thương buôn rằng:

5750. “Đức Phật đã hiện khởi ở thế gian là nhân vật độc nhất không ai sánh bằng. Ngài công bố Chánh Pháp về Bất Tử là sự an lạc tối thượng.”

5751. Các đệ tử của Ngài là những vị vô cùng chính chắn, khéo được giải thoát, và không còn lậu hoặc.” Sau khi nghe được lời nói tốt đẹp của những người ấy, tôi đã tôn trọng những người thương buôn.

5752. Sau khi từ bỏ vương quyền, tôi cùng với đám cận thần đã ra đi, hướng tâm về đức Phật. Tôi đã nhìn thấy con sông Mahācandā được tràn đầy, ngập đến bờ.

5753. (Con sông) có dòng nước chảy xiết, không có bến tầu, không có cầu treo, khó vượt qua. Tôi đã vượt qua một cách an toàn sau khi tưởng nhớ đến hạnh lành của đức Phật (rằng):

5754. “Nếu đức Phật là bậc đã vượt qua dòng nước hiện hữu, là vị đã đi đến tận cùng của thế giới, là bậc sáng suốt. Do lời nói chân thật này, xin cho việc ra đi của tôi được thành tựu.”

5755. Yadi santigamo maggo mokkho caccantikam¹ sukham,
etena saccavajjena gamanam me samijjhatu.
5756. Saṅgho ce tiṇṇakantāro puññakkhetto anuttaro,
etena saccavajjena gamanam me samijjhatu.
5757. Saha kate saccavare maggā apagatam jalam,
tato sukkena uttiṇṇo naditīre manorame.
5758. Nisinnam addasam buddham udentamva pabhaṅkaram,
jalantam hemaselamva diparukkhamva jotitam.
5759. Sasī va² tārāsahitam sāvakehi purakkhatam,
vāsavam viya vassantam desanājaladam tadā.³
5760. Vanditvāna sahāmacco ekamantam upāvisim,⁴
tato no āsayam⁵ ñatvā buddho dhammadesayī.
5761. Sutvāna dhammam vimalam avocumha mayam jinam,
pabbājehi mahāvira nibbinnamha⁶ mayam bhava.
5762. Svākkhāto⁷ bhikkhave dhammo dukkhantakaraṇāya vo,
caratha brahmacariyam iccāha muni sattamo.
5763. Saha vācāya sabbepi bhikkhuesadharā mayam,
ahumha upasampannā sotāpannā ca sāsane.
5764. Tato jetavanam gantvā anusāsi vināyako,
anusittho jinenāham arahattamapāpuṇim.
5765. Tato bhikkhusahassam⁸ tam anusāsim aham tadā,
mamānusāsanakarā tepi āsum anāsavā.
5766. Jino tasmim guṇe tuṭṭho etadagge ṭhapesi mam,
bhikkhu-ovādakānaggo kappinoti mahājane.
5767. Satasahasse katam kammam phalam dassesi me idha,
sumutto saravegova kilese jhāpayī⁹ mama.

¹ mokkhadam santikam - Syā.

² sasimva - Ma, Syā.

³ desanājaladantaram - Ma;
devenājalanandanam - Syā.

⁴ ekamantamupāvisim - Ma.

⁵ tato ajjhāsayam - Syā.

⁶ nibbindāmha - Ma.

⁷ svakkhāto - Ma.

⁸ tato bhikkhusahassāni - Ma.

⁹ jhāpayim - Ma, Syā, PTS.

5755. Nếu Đạo Lộ đi đến an tịnh là sự giải thoát và là sự an lạc tuyệt đối. Do lời nói chân thật này, xin cho việc ra đi của tôi được thành tựu.

5756. Nếu Hội Chúng là đã vượt qua khu rừng rậm, là Phước Điền vô thượng. Do lời nói chân thật này, xin cho việc ra đi của tôi được thành tựu.”

5757. Liên với khi sự chân thật cao quý đã được thực hiện, nước đã được lia khỏi con đường. Do đó, tôi đã vượt qua bờ sông đáng yêu một cách thoải mái.

5758. 5759. Khi ấy, tôi đã nhìn thấy đức Phật đang ngồi phía trước các vị Thinh Văn tựa như mặt trời đang mọc lên, tựa như ngọn núi vàng đang chói sáng, tựa như cây đèn đã được thắp sáng, tựa như mặt trăng được thắp từng bởi các vì sao, trông như là vị Chúa Trời đang đổ xuống đám mưa những lời thuyết giảng.

5760. Tôi đã cùng với các vị cận thân đánh lễ rồi đã tiến vào ở một bên. Sau đó, biết được thiên hướng của chúng tôi, đức Phật đã thuyết giảng Giáo Pháp.

5761. Sau khi lắng nghe Giáo Pháp không bợn nhơ, chúng tôi đã nói với đấng Chiến Thắng rằng: “Bạch đấng Đại Hùng, xin Ngài hãy xuất gia cho chúng con. Chúng con nhàm chán về sự hiện hữu.”

5762. Bạc Hiền Trí thứ bảy đã nói như vậy: “Này các tỳ khưu, Giáo Pháp đã khéo được thuyết giảng đưa đến sự đoạn tận khổ đau cho các người. Các người hãy thực hành Phạm hạnh.”

5763. Cùng với lời nói, tất cả chúng tôi cũng đã trở thành những vị mang y phục tỳ khưu, đã được tu lên bậc trên, và là những vị Nhập Lưu trong Giáo Pháp.

5764. Sau đó, đấng Hường Đạo đã đi đến Jetavana và đã chỉ dạy. Được chỉ dạy bởi đấng Chiến Thắng, tôi đã thành tựu phẩm vị A-la-hán.

5765. Sau đó, tôi đã chỉ dạy một ngàn vị tỳ khưu ấy. Lúc bấy giờ, do việc chỉ dạy của tôi các vị ấy cũng đã trở thành các bậc không còn lậu hoặc.

5766. Được hoan hỷ về đức hạnh ấy, đấng Chiến Thắng ở đám đông dân chúng đã thiết lập tôi vào vị thế tối thắng: “Kappina đứng đâu các vị giáo giới tỳ khưu.”

5767. Việc làm đã được thực hiện ở một trăm ngàn kiếp đã cho tôi nhìn thấy quả báu tại đây. Như là tốc độ của mũi tên khéo được bắn ra, tôi đã thiêu đốt các phiền não của tôi.

5768. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
5769. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
5770. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudam āyasmā Mahākappino thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Mahākappinattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

534. Dabbattherāpadānaṃ

5771. Padumuttaro nāma jino sabbalokavidū muni,
ito satahassamhi kappe uppajji cakkhumā.
5772. Ovādako viññāpako tāraḷo sabbapāṇinaṃ,
desanākusalo buddho tāresi janataṃ bahum.
5773. Anukampako kāruṇiko hitesī sabbapāṇinaṃ,
sampatte titthiye sabbe pañcasīle patitṭhapi.¹
5774. Evaṃ nirākulaṃ āsi suññataṃ titthiyehi ca,
vicittaṃ arahantehi vasībhūtehi tādihi.
5775. Ratanānaṭṭhapaññāsa² uggato so mahāmuni,
kañcanagghiyasaṅkāso battiṃsavaralakkaṇo.
5776. Vassasatasahassāni āyu vijjati tāvade,
tāvataṃ titṭhamāno so tāresi janataṃ bahum.
5777. Tadāhaṃ haṃsavatiyaṃ seṭṭhiputto mahāyaso,
upetvā lokapajjotaṃ assosiṃ dhammadesanaṃ.
5778. Senāsanāni bhikkhūnaṃ paññāpentaṃ sasāvakaṃ,
kittayantassa vacanaṃ suṇitvā mudito ahaṃ.
5779. Adhikāraṃ sasaṅghassa katvā tassa mahesino,
nipacca siraṣā pāde taṃ ṭhānamabhipatthayim.

¹ patitṭhahi - Syā.

² paññāsaṃ - Ma, Syā, PTS.

5768. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5769. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5770. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Mahākappina đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Mahākappina là phần thứ ba.

--ooOoo--

534. Ký Sự về Trưởng Lão Dabba:

5771. Trước đây một trăm ngàn kiếp, đấng Chiến Thắng tên Padumuttara, bậc hiểu biết về toàn bộ thế gian, đấng Hiền Trí, bậc Hữu Nhân đã hiện khởi.

5772. Là bậc giáo giới, là vị làm cho hiểu rõ, là vị giúp cho tất cả chúng sanh vượt qua, được thiện xảo trong việc thuyết giảng, đức Phật đã giúp cho nhiều người vượt qua.

5773. Bậc Thương Tường, đấng Bi Mẫn, vị tìm cầu sự lợi ích cho tất cả chúng sanh, cũng đã an trú vào ngũ giới cho tất cả các ngoại đạo đã đi đến.

5774. Như thế, được tô điểm với các vị A-la-hán có năng lực như thế ấy, (thế gian) đã không bị rối loạn và trống vắng các vị ngoại đạo.

5775. Bậc Đại Hiền Trí ấy cao năm mươi tám *ratana* (14.50 m) tựa như cây cột trụ bằng vàng, có ba mươi hai hào tướng.

5776. Cho đến khi ấy, tuổi thọ được biết là một trăm ngàn năm. Trong khi tồn tại như thế, Ngài đã giúp cho nhiều người vượt qua.

5777. Khi ấy, là con trai nhà triệu phú có danh vọng lớn lao ở tại Hamsavatī, tôi đã đi đến gặp đấng Quang Đăng của thế gian và đã lắng nghe việc thuyết giảng Giáo Pháp.

5778. Sau khi lắng nghe lời nói của Ngài đang tán dương vị Thịnh Văn đang phân bố chỗ trú ngụ cho các vị tỳ khưu, tôi đã được hoan hỷ.

5779. Sau khi thực hiện hành động hướng thượng đến bậc Đại Ân Sĩ ấy cùng với Hội Chúng, tôi đã quỳ xuống đê đầu ở bàn chân (Ngài) và đã phát nguyện vị thế ấy.

5780. Tadā bhāsi¹ mahāvīro mama kammaṃ pakittayaṃ,
yo sasaṅghamabhojesi sattāhaṃ lokanāyakaṃ.
5781. Soyāṃ kamalapattakkho sīhaṃso kanakattaco,
mama pādamūle nipatī patthayaṃ² ṭhānamuttamaṃ.
5782. Satasahassee ito kappe okkākakulasambhavo,
gotamo nāma nāmena³ sathā loke bhavissati.
5783. Sāvako tassa buddhassa dabbo nāmena vissuto,
senāsanapaññāpako aggo hessati 'yaṃ⁴ tadā.
5784. Tena kammena sukatenā cetanāpaṇidhīhi ca,
jahitvā mānusaṃ dehaṃ tāvatimsamagacchahaṃ.
5785. Satānaṃ tīnikkhattuñca devarajjamakārayiṃ,
satānaṃ pañcakkhattuñca cakkavattī ahasahaṃ.
5786. Padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṃkhiyaṃ,
sabbattha sukhito āsiṃ tassa kammaṃ vāhasā.
5787. Ekanavute ito kappe vipassī nāma nāyako,
uppajji cārunayano⁵ sabbadhamnavipassako.
5788. Duṭṭhacitto upavadiṃ sāvakaṃ tassa tādino,
sabbāsavaparikkhīṇaṃ suddhoti ca vijāniya.
5789. Tasseva naravīrassa sāvakānaṃ mahesinaṃ,
salākaṃ paggahetvāna⁶ khīrodanamadāsahaṃ.
5790. Imamhi bhaddake kappe brahmabandhu mahāyaso,
kassapo nāma nāmena uppajji vadataṃ varo.
5791. Sāsanaṃ jotayitvā so abhibhuyya kutitthiye,
veneyye⁷ vinayitvāna nibbuto so sasāvako.
5792. Sasisse nibbuta nāthe atthamentamhi⁸ sāsane,
devā kandiṃsu saṃviggā muttakesā rudammukhā.

¹ tadāha sa - Sī Mu, Ma; tadā hi so - Syā; tadāhaṃ sa - PTS.

² patito patthayi - PTS.

³ gottena - Ma.

⁴ hessatayaṃ - Sī Mu, PTS.

⁵ cārudassano - Ma.

⁶ salākañca gahetvāna - Ma.

⁷ vineyye - Ma.

⁸ antappannamhi - The. A.

5780. Khi ấy, trong lúc tán dương việc làm của tôi, đấng Đại Hùng đã nói rằng: “Người đã chăm lo vật thực đến đấng Lãnh Đạo Thế Gian cùng với Hội Chúng trong bảy ngày ...

5781. ... là người này đây có mắt hình lá sen, có bả vai sư tử, có làn da vàng chói, đã quỳ xuống ở cạnh bàn chân của Ta trong lúc phát nguyện vị thế tối thượng.

5782. Vào một trăm ngàn kiếp về sau này, bậc Đạo Sư tên Gotama, xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.

5783. Khi ấy, người này sẽ là Thịnh Văn của vị Phật ấy, được nổi tiếng với tên là Dabba, và sẽ là vị phân bố chỗ trú ngụ hàng đầu.”

5784. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp và do các nguyện lực của tác ý, sau khi từ bỏ thân nhân loại tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

5785. Và tôi đã cai quản Thiên quốc ba trăm lần, và đã trở thành đấng Chuyển Luân Vương năm trăm lần.

5786. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm. Do nhờ tác động của nghiệp ấy tôi đã được sung sướng ở tất cả các nơi.

5787. Trước đây chín mươi một kiếp, bậc Lãnh Đạo tên Vipassī là vị có ánh mắt thu hút, vị thấy rõ tất cả các pháp đã hiện khởi.

5788. Có tâm xấu xa, tôi đã chửi mắng vị Thịnh Văn đã đoạn tận tất cả các lậu hoặc của đức Phật như thế ấy, đầu đã biết rõ là “Vị trong sạch.”

5789. Tôi đã lấy ra tấm thẻ của chính bậc vĩ nhân ấy và tôi đã dâng cúng cơm sữa đến các vị Thịnh Văn đại ẩn sĩ (không có phần vị ấy).

5790. Ở vào kiếp Bhadda này, trong số các vị đang thuyết giảng đã hiện khởi đấng cao quý tên Kassapa có danh tiếng vĩ đại, là thân quyến của đấng Phạm Thiên (dòng dõi Bà-la-môn).

5791. Ngài đã làm chói sáng Giáo Pháp, đã khuất phục các hàng ngoại đạo xấu xa, đã huấn luyện những người đáng được huấn luyện, và đã Niết Bàn cùng các Thịnh Văn.

5792. Khi đấng Bảo Hộ cùng các vị đệ tử đã Niết Bàn và Giáo Pháp đang đi đến tiêu hoại, chư Thiên bị chấn động, có tóc xổ ra, mặt đầy nước mắt, đã than vãn rằng:

5793. “Nibbāyissati dhammakkho na passissāma subbate,
na suṇissāma saddhammaṃ aho no appapuññatā.”
5794. Tadāyaṃ paṭhavī¹ sabbā acalā sācalācali,²
sāgaro ca sasokova vinadī karuṇaṃ giraṃ.
5795. Catuddisā dundubhiyo nādayiṃsu amānusā,
samantato asaniyo phaliṃsu³ ca bhayāvahā.
5796. Ukkā patiṃsu nabhasā dhūmaketu ca dissatha,⁴
sabbatthalajasattā ca⁵ raviṃsu karuṇaṃ migā.
5797. Uppāte⁶ dāruṇe disvā sāsanatthaṅgamasucake,
saṃviggā bhikkhavo satta cintayimha mayaṃ tadā.
5798. Sāsanena vināmhākaṃ jīvitena alaṃ mayaṃ,
pavisitvā mahāraññaṃ yuñjāma jinasāsane.⁷
5799. Addasumha⁸ tadārañña ubbidham selamuttamaṃ,
nisseṇiyā tamāruyha nisseṇiṃ pātayimhase.
5800. Tadā ovadi no thero buddhuppādo sudullabho,
saddhā ca dullabhā⁹ laddhā thokaṃ sesaṅca¹⁰ sāsanam.
5801. Nipatanti khaṇātītā anante dukkhasāgare,
tasmā payogo kattabbo yāva ṭhāti mune mataṃ.¹¹
5802. Arahā āsi so thero anāgāmī tadānugo,
susilā itare yuttā devalokaṃ agamhase.
5803. Nibbuto tiṇṇasaṃsāro suddhāvāse ca ekako,
ahaṃ ca pukkusāti¹² ca sabhiyo bāhiyo tathā.
5804. Kumārakassapo ceva tattha tatthūpagā mayaṃ,
saṃsārabandhanā muttā gotamenānukampitā.
5805. Mallesu kusinārāyaṃ jāto gabbheva me sato,
matā mātā citārūlhā tato nipatito ahaṃ.
5806. Patito dabbapuñjamhi tato dabboti vissuto,
brahmacārībalenāhaṃ vimutto sattavassiko.

¹ pathavī - Ma; puthavī - PTS.

² calācalā - Ma; pulāpuli - Syā.

³ patiṃsu - Sī Mu, Syā, PTS.

⁴ dissati - Ma; padissatha - Syā.

⁵ sadhūmā jālavattā ca - Ma, Syā.

⁶ uppāde - Ma, Syā, PTS.

⁷ sāsanam - Ma, Syā.

⁸ addasamha - Ma, Sī Mu, Syā, PTS.

⁹ saddhātidullabhā - Ma; saddhā vā
dullabhā - Syā; saddhā vo sulabhā - PTS.

¹⁰ thokasesaṅca - Sī Mu, PTS.

¹¹ yāva tiṭṭhati sāsanam - Syā, The. A.

¹² pakkusāti ca - Ma.

5793. “Sự nhìn thấy Giáo Pháp sẽ bị lụi tàn, chúng ta sẽ không nhìn thấy các vị có sự hành trì tốt đẹp, chúng ta sẽ không được nghe Chánh Pháp. Ôi, chúng ta thật kém phước!”

5794. Khi ấy, toàn bộ quả đất này, vốn bất động, đã có sự chuyển động qua lại. Và biển cả như là có sự sâu muộn đã gào lên âm giọng thê thảm.

5795. Những cái trống không người (sử dụng) đã vang lên từ khắp bốn phương, và các tiếng sấm đem lại sự kinh hãi đã nổ ra khắp nơi.

5796. Những đóm lửa đã rơi xuống từ không trung, và cột khói được nhìn thấy. Tất cả cây cối, chúng sanh, và các loài thú đã kêu gào thảm thiết.

5797. Sau khi nhìn thấy sự bạo tàn xuất hiện báo hiệu sự tiêu hoại của Giáo Pháp, bị chấn động bảy vị tỳ khưu chúng tôi khi ấy đã suy nghĩ rằng:

5798. “Không có Giáo Pháp, đối với chúng ta là đã đủ với cuộc sống rồi. Chúng ta hãy đi vào khu rừng lớn và gắn bó với lời dạy của đấng Chiến Thắng.”

5799. Khi ấy, chúng tôi đã nhìn thấy ngọn núi cao chót vót ở trong khu rừng. Chúng tôi đã leo lên ngọn núi ấy bằng chiếc thang và đã làm chiếc thang rơi xuống.

5800. Khi ấy, vị trưởng lão của chúng tôi đã giáo huấn rằng: “Sự xuất hiện của đức Phật là điều hy hữu, đức tin là điều khó đạt thì (chúng ta) đã đạt được, và Giáo Pháp còn sót lại là ít ỏi.

5801. Các cơ hội đã qua đi và rơi vào biển cả khô đau vô tận. Do đó, việc thực hành nên được thực hiện trong khi lời dạy của bậc Hiền Trí vẫn còn tồn tại.”

5802. Vị trưởng lão ấy đã trở thành bậc A-la-hán, vị kế tiếp khi ấy là bậc Bất Lai, những vị khác được gắn bó với thiện giới đã đi đến thế giới của chư Thiên.

5803. Vị vượt qua luân hồi đã Niết Bàn, và chỉ một vị ở cõi Tịnh Cư Thiên. Còn tôi, Pukkusāti, Sabhiya, Bāhiya là tương tự như nhau.

5804. Và luôn cả Kumārakassapa nữa, chúng tôi đã tái sanh ở nơi này nơi khác. Được thương thương bởi đấng Gotama, chúng tôi đã được giải thoát khỏi sự trói buộc của luân hồi.

5805. Tôi đã được sanh ra ở thành Kusinārā giữa những người Mallā. Ngay khi tôi còn ở trong bào thai, mẹ của tôi bị chết và đã được đưa lên giàn hỏa thiêu. Từ nơi ấy tôi đã được rơi xuống.

5806. Được rơi xuống ở nơi đồng cùi, do đó tôi được nổi danh là Dabba.¹ Với năng lực của việc hành trì Phạm hạnh, vào lúc bảy tuổi tôi đã được giải thoát.

¹ Nghĩa của từ *dabba* là cùi, gỗ.

5807. Khīrodanaphalenāhaṃ pañcahaṅgehupāgato,
khīṇāsavopavādena pāpehi bahucodito.

5808. Ubho puññaṃ ca pāpañca vītivattomhi 'dānaṃ.¹
patvāna paramaṃ santiṃ viharāmi anāsavo.

5809. Senāsaṇaṃ paññāpayiṃ hāsavitvāna subbate,
jīno tasmīṃ guṇe tuṭṭho etadagge ṭhapesi maṃ.

5810. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

5811. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

5812. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Dabbo Mallaputto thero imā gāthāyo
abhāsithāti

Dabbamallaputtattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

535. Kumārakassapattherāpadānaṃ

5813. Ito satasahassamhi kappe uppajji nāyako,
sabbalokahito vīro padumuttaranāmako.

5814. Tadāhaṃ brāhmaṇo hutvā vissuto vedapāragū,
divāvihāraṃ vicaraṃ addasaṃ lokanāyakaṃ.

5815. Catusaccaṃ pakāsaṇaṃ bodhayantaṃ sadevakaṃ,
vicittakathikānaggaṃ vaṇṇayantaṃ mahājane.

5816. Tadā muditacittohaṃ nimantetvā tathāgataṃ,
nānārattehi vattthehi alaṅkatvāna maṇḍapaṃ.

5817. Nānāratanaṃ pājotaṃ sasaṅghaṃ bhojayiṃ tahiṃ,
bhojayitvāna sattāhaṃ nānaggarasabhojanaṃ.

5818. Nānāvaṇṇehi² pupphehi pūjayitvā sasāvakaṃ,
nipajja pādāmūlamhi taṃ ṭhānaṃ patthayiṃ ahaṃ.

¹ dānihaṃ - Ma.

² nānācittēhi - Ma, Syā, PTS.

5807. Do quả báu của cơm sữa, tôi đã đạt được năm yếu tố. Do sự chửi mắng vị có lậu hoặc đã được đoạn tận, tôi đã bị vu cáo nhiều lần bởi những kẻ xấu.¹

5808. Giờ đây, tôi đã vượt qua cả hai điều thiện và ác. Sau khi đạt được sự an tịnh tuyệt đối, tôi sống không còn lậu hoặc.

5809. Tôi đã phân bố chỗ trú ngụ và đã làm cho các vị có sự hành trì tốt đẹp được vui vẻ. Được hoan hỷ về đức hạnh ấy, đấng Chiến Thắng đã thiết lập tôi vào vị thế tối thắng.

5810. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5811. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5812. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Dabba Mallaputta đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Dabba Mallaputta là phần thứ tư.

--ooOoo--

535. Ký Sự về Trưởng Lão Kumārakassapa:

5813. Trước đây một trăm ngàn kiếp, đấng Lãnh Đạo, bậc Anh Hùng tên Padumuttara, vị hữu ích của tất cả thế gian đã hiện khởi.

5814. Lúc bấy giờ, tôi đã là vị Bà-la-môn được nổi tiếng, thông suốt các bộ Vệ Đà. Tôi đã nhìn thấy đấng Lãnh Đạo Thế Gian đang tiến hành việc nghỉ ngơi giữa ngày.

5815. Ngài đang công bố về bốn Sự Thật, đang giác ngộ chúng sanh luôn cả chư Thiên, đang tán dương vị đứng đầu trong số các vị thuyết giảng hay ở nơi đám đông dân chúng.

5816. 5817. Khi ấy, có tâm hoan hỷ tôi đã thỉnh mời đức Như Lai và đã trang hoàng mái che bằng những tấm vải có nhiều màu khác nhau, được sáng chói bởi nhiều loại châu báu. Tại nơi ấy, tôi đã chăm lo bữa ăn đến Ngài là bậc cùng với Hội Chúng. Tôi đã cung cấp bữa ăn có hương vị tối thắng đa dạng trong bảy ngày.

5818. Sau khi cúng dường Ngài cùng các vị Thinh Văn bằng những bông hoa có nhiều màu sắc khác nhau, tôi đã quỳ xuống ở cạnh bàn chân (Ngài) và đã phát nguyện vị thế ấy.

¹ Có hai câu chuyện được ghi lại ở phần câu chuyện dẫn nhập của 2 điều *saṅghādisesa* 8 và 9 ở Tạng Luật.

5819. Tadā munivaro āha karuṇekarasāsayo,¹
passathetaṃ dijavaraṃ padumānalocanaṃ.
5820. Pītipāmojjabahulaṃ samuggatatanūruhaṃ,
hāsāhitavisālakkhaṃ² mama sāsanaalālasaṃ.
5821. Mama pādāmūle patitaṃ³ ekāvattasumānasaṃ,
esa pattheti taṃ ṭhānaṃ vicittakathikattanaṃ.⁴
5822. Satasahassee ito kappe okkākakulasambhavo,
gotamo nāma gottena satthā loke bhavissati.
5823. Tassa dhammesu dāyādo oraso dhammanimmito,
kumārakassapo nāma hessati satthusāvako.
5824. Vicittapupphadussānaṃ ratanānaṃ ca vāhasā,
vicittakathikānaṃ so aggataṃ pāpuṇissati.
5825. Tena kammena sukatenā cetanāpaṇidhīhi ca,
jahitvā mānusaṃ dehaṃ tāvatimsamagacchahaṃ.
5826. Paribbhamaṃ bhavākāse⁵ raṅgamajjhe naṭo yathā,⁶
sākhāmigatrajo hutvā migiyā kucchimokkamaṃ.
5827. Tadā mayi kucchigate vajjhavāro upaṭṭhito,
sākhena cattā me mātā nigrodhaṃ saraṇaṃ gatā.
5828. Tena sā migarājena maraṇā parimocitā,
pariccajivā saṃ pāṇaṃ⁷ mamevaṃ ovadī tadā.
5829. Nigrodhameva seveyya na sākhamupasaṃvase,
nigrodhasmiṃ mataṃ seyyo yaṃ ce sākhamhi⁸ jīvitaṃ.
5830. Tenānusiṭṭho⁹ migayūthapena
ahaṃ ca mātā ca tathetare ca,
āgamma rammaṃ tusitādhivāsaṃ
gatā pavāsaṃ sagharaṃ yatheva.
5831. Puno kassapavīrassa atthamentamhi sāsane,
āruyha selasikharaṃ yuñjivā jinasāsanaṃ.

¹ karuṇo karuṇālayo - Syā; karuṇākaraśāsayo - The. A.

² hāsamhitavisālakkhaṃ - Ma, Sī Mu; hāsāvahaṃ - Syā; hāsādhikaṃ - PTS.

³ patitaṃ pādāmūle me - Ma.

⁷ sapāṇaṃ - Ma.

⁴ vicittakathikatthadaṃ - Sī Mu, PTS.

⁸ sākhasmiṃ - PTS.

⁵ bhavābhava - Ma, Syā.

⁹ tenānusiṭṭhā - Ma, Syā, PTS.

⁶ raṅgamajjhe yathā naṭo - Ma, Syā, The. A.; raṅgamajjhanaṭo yathā - Sī Mu.

5819. Khi ấy, đấng Hiền Trí cao quý với thiên hướng thực hành hạnh bi mẫn đã nói rằng: “Các người hãy nhìn xem người Bà-la-môn cao quý này có khuôn mặt và con mắt của những đóa hoa sen.

5820. (Người này) tràn ngập niềm phi lạc và hưng phấn, có lông tóc dựng đứng, có mắt mở to tỏ lộ nụ cười, có lòng khao khát Giáo Pháp của Ta.

5821. (Người này) đã quỳ xuống ở cạnh bàn chân của Ta với thiện ý hướng đến một điều: Vị ấy phát nguyện về vị thế ấy là bản thể của vị thuyết giảng hay.

5822. Vào một trăm ngàn kiếp về sau này, bậc Đạo Sư tên Gotama, thuộc dòng dõi, xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.

5823. (Người này) sẽ trở thành Thịnh Văn của bậc Đạo Sư, là người thừa tự Giáo Pháp của vị (Phật) ấy, là chánh thông, được tạo ra từ Giáo Pháp, có tên là Kumārakassapa.

5824. Do nhờ tác động của các loại bông hoa cùng vài vóc đã được trang hoàng và của các loại châu báu, người ấy sẽ thành tựu tư cách đứng đầu trong số các vị thuyết giảng hay.”

5825. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp và do các nguyện lực của tác ý, sau khi từ bỏ thân nhân loại tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

5826. Giống như vũ công ở giữa sân khấu, trong khi quay cuồng ở không gian của các cõi tôi đã hạ sanh vào bụng của con nai cái và đã trở thành nai (đực), con của con nai tên Sākha.

5827. Lúc bấy giờ, khi tôi nhập thai là thời điểm trùng phạt xảy đến. Mẹ tôi đã bị con nai Sākha ruồng bỏ và đã đi đến nương tựa vào (nai chúa) Nigrodha.

5828. Lúc bấy giờ, nhờ vào con nai chúa ấy mẹ tôi đã được thoát khỏi sự chết. Sau khi đã được ban cho mạng sống, mẹ tôi đã giáo huấn tôi như vậy:

5829. “Con nên phục vụ chỉ riêng Nigrodha, chớ có sống thân cận với Sākha. Thà bị chết ở nơi Nigrodha còn tốt hơn nếu phải sống cùng Sākha.”

5830. Được chỉ dạy bởi con nai đầu đàn ấy, tôi cùng mẹ và những con nai khác cũng như vậy đã đi đến trú ngụ ở cõi trời Đẩu Suất đáng yêu, rồi đã đi đến nơi cư trú khác cũng có chỗ ở tương tự như thế.

5831. Lần khác nữa, trong khi Giáo Pháp của đấng Anh Hùng Kassapa đang đi đến hoại diệt, (bảy vị chúng tôi) đã leo lên đỉnh ngọn núi và đã gắn bó vào lời dạy của đấng Chiến Thắng.

5832. Idānaḥaṃ¹ rājagahe jāto setṭhikule ahu,²
āpannasattā³ me mātā pabbaji anagāriyaṃ.
5833. Sagabbhaṃ taṃ viditvāna devadattamupānayaṃ,
so avoca vināsetha pāpikaṃ bhikkhuniṃ imaṃ.
5834. Idānipi munindena jinena anukampitā,
sukhinī ajanī mayhaṃ mātā bhikkhunupassaye.
5835. Taṃ viditvā mahīpālo kosalo maṃ aposayi,
kumārāparihārena nāmenāhañca kassapo.
5836. Mahākassapamāgamma ahaṃ kumārakassapo,
vammikasadisaṃ kāyaṃ sutvā buddhena desitaṃ.
5837. Tato cittaṃ vimucci me anupādāya sabbaso,
pāyāsiṃ damayitvāhaṃ etadaggaṃ apāpuṇiṃ.
5838. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
5839. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
5840. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Kumārakassapo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Kumārakassapattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

(Catuvīsatiṃ bhāṇavāraṃ).

--ooOoo--

536. Bāhiyattherāpadānaṃ

5841. Ito sataśassamhi kappe uppajji nāyako,
mahappabho tilokaggo nāmena padumuttaro.
5842. Khippābhiññassa bhikkhussa guṇaṃ kittayato mune,
sutvā udaggacittohaṃ kāraṃ katvā mahesino.

¹ idānāhaṃ - Ma; idāni hi - Syā; idāni 'haṃ - PTS.

² ahuṃ - Ma, PTS; ahaṃ - Syā.

³ āpannagamhā - Sī Mu; āpannagabbhā - Syā, PTS.

5832. Giờ đây, tôi đã được sanh vào gia tộc triệu phú ở thành Rājagaha. Mẹ của tôi đã xuất gia vào đời sống không gia đình khi đã mang thai.

5833. Biết được mẹ tôi có thai, các vị đã đưa mẹ tôi đến gặp Devadatta. Vị ấy đã nói rằng: “*Các người hãy trục xuất cô tỳ khuru ni xấu xa này.*”

5834. Giờ đây, (mẹ tôi) cũng đã được đấng Chiến Thắng bậc Hiền Trí Vương thương xót. Được an toàn, mẹ đã sanh ra tôi tại tu viện của các tỳ khuru ni.

5835. Biết được điều ấy, đức vua xứ Kosala đã nuôi dưỡng tôi. Và do việc có phẩm hạnh từ lúc nhỏ, tôi có tên là Kassapa.

5836. So sánh với vị Mahākassapa (Kassapa Lớn), tôi là Kumārakassapa (Kassapa thiếu niên). Tôi đã lắng nghe điều đã được đức Phật thuyết giảng rằng xác thân là tương tự tổ mối.

5837. Do đó, tâm của tôi đã được giải thoát không còn chấp thủ mọi thứ. Tôi đã cảm hóa được đức vua Pāyāsi và đã đạt được vị thế tối thắng.

5838. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5839. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5840. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Kumārakassapa đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Kumārakassapa là phần thứ năm.

(Tụng phẩm thứ hai mươi bốn).

--ooOoo--

536. Ký Sự về Trưởng Lão Bāhiya:

5841. Trước đây một trăm ngàn kiếp đã hiện khởi đấng Lãnh Đạo tên Padumuttara là vị có hào quang chói lợi, đứng đầu tam giới.

5842. Tôi đã lắng nghe đấng Hiền Trí đang tán dương đức hạnh của vị tỳ khuru có thắng trí nhạy bén. Với tâm phấn chấn tôi đã thể hiện sự tôn kính đến bậc Đại Ấn Sĩ.

5843. Datvā sattāhikaṃ dānaṃ sasissassa mune ahaṃ,
abhivādiya sambuddhaṃ taṃ ṭhānaṃ patthayiṃ tadā.
5844. Tato maṃ vyākari¹ buddho etaṃ passatha brāhmaṇaṃ,
patitaṃ pādamaṃle me pasannanayanānaṃ.²
5845. Hemayaññopavitaṅgaṃ avadātatanuttacaṃ,
palambabimbatamboṭṭhaṃ sitatiṅhasamaṃ dvijaṃ.³
5846. Guṇathāmabahutaraṃ⁴ samuggatatanūruhaṃ,
guṇoghāyatanībhūtaṃ pītisamphullitānaṃ.
5847. Eso patthayate ṭhānaṃ khippābhiññassa bhikkhuno,
anāgate mahāvīro gotamo nāma hessati.
5848. Tassa dhammesu dāyādo oraso dhammanimmito,
bāhiyo nāma nāmena hessati satthusāvako.
5849. Tadātittuṭṭho⁵ vuṭṭhāya yāvajīvaṃ mahāmune,
kāraṃ katvā cuto saggāṃ agāṃ sabhavanaṃ yathā.
5850. Devabhūto manusso vā sukhito tassa kammuno,
vāhasā saṃsaritvāna sampattiṃ anubhosahaṃ.⁶
5851. Puno kassapavīrassa atthamentamhi sāsane,
āruya selasikharaṃ yuñjivā jinasāsaṇaṃ.
5852. Visuddhasilā sappaññā jinasāsanakārakā,
tato cutā pañcajanā devalokaṃ agamhase.
5853. Tatohaṃ bāhiyo jāto bhārukacche puruttame,
tato nāvāya pakkhanto⁸ sāgaraṃ appasiddhiyaṃ.⁹
5854. Tato nāvā abhijjittha gantvāna katipāhakaṃ,
tadā bhīṃsanake¹⁰ ghore patito makarākare.
5855. Tadāhaṃ vāyamitvāna santarivā mahodadhiṃ,
suppāra¹¹paṭṭanavaraṃ sampatto mandavedhiko.¹²
5856. Dārucīraṃ nivāsetvā gāmaṃ piṇḍāya pāvisiṃ,
tadāha so jano tuṭṭho arahāyamidhāgato.

¹ byākari - Ma, Syā.

² cariyaṃ paccavekkhaṇaṃ - Ma.
pinasampannavakkhaṇaṃ - Syā.
piṇ' aṃsaṃ paccavekkhaṇaṃ - PTS.

³ setatiṅhasamaṃ dijaṃ - Ma.

⁴ guṇathāmabahutaraṃ - Ma;
guṇakāmaṃ bahutaraṃ - Syā.

⁵ tadā hi tuṭṭho - Ma, PTS;
tadā tuṭṭho ca - Syā.

⁶ anubhomahaṃ - Ma.

⁷ puna - Ma.

⁸ pakkhando - Ma;
pakkhanno - Syā; pakkanto - PTS.

⁹ appasiddhikaṃ - Sī Mu, Syā.

¹⁰ bhīsanake - Ma, Syā.

¹¹ suppāda - Ma;
suppārakaṃ - Syā.

¹² mandavedhito - Ma, PTS;
mandavedito - Syā.

5843. Lúc bấy giờ, sau khi dâng cúng vật thí đến bậc Hiền Trí cùng các đệ tử trong bảy ngày, tôi đã đánh lễ bậc Toàn Giác và đã phát nguyện vị thế ấy.

5844. Do đó, đức Phật đã chú nguyện cho tôi rằng: *“Các người hãy nhìn xem người Bà-la-môn này đã quỳ xuống cạnh bàn chân của Ta với ánh mắt và khuôn mặt được tịnh tín.*

5845. *Có làn da mỏng manh màu trắng, có thân hình được mang sợi dây quàng vai vàng chói, có môi đỏ như trái bimba được treo lơ lửng, có răng màu trắng sắc bén.*

5846. *(Người này) có đôi dào năng lực về đức hạnh, có thân hình vươn cao, là nguồn nước về các hạnh lành, có khuôn mặt nở rộ niềm phi lạc.*

5847. *Người này phát nguyện vị thế của vị tỳ khưu có thắng trí nhạy bén. Trong ngày vị lai sẽ có bậc Đại Hùng tên là Gotama.*

5848. *(Người này) sẽ trở thành Thịnh Văn của bậc Đạo Sư, là người thừa tự Giáo Pháp của vị (Phật) ấy, là chánh thống, được tạo ra từ Giáo Pháp, có tên là Bāhiya.”*

5849. Khi ấy, vô cùng hớn hờ tôi đã đứng dậy. Tôi đã thể hiện sự tôn kính đến bậc Đại Hiền Trí đến hết cuộc đời. Mệnh chung, tôi đã đi đến cõi trời như là (đi đến) nhà của chính mình.

5850. Dầu trở thành vị Thiên nhân hay là nhân loại, do nhờ tác động của nghiệp ấy tôi được sung sướng. Tôi đã luân hồi và đã thọ hưởng sự thành đạt.

5851. Lần khác nữa, trong khi Giáo Pháp của đấng Anh Hùng Kassapa đang đi đến hoại diệt, (bảy vị chúng tôi) đã leo lên đỉnh ngọn núi và đã gắn bó vào lời dạy của đấng Chiến Thắng.

5852. Là những người thực hành lời dạy của đấng Chiến Thắng, có giới trong sạch, có trí tuệ, mệnh chung từ nơi ấy năm người chúng tôi đã đi đến thế giới của chư Thiên.

5853. Sau đó, Bāhiya tôi đã được sanh ra ở kinh thành Bhārukaccha. Từ nơi ấy, tôi dùng thuyền lao vào khu vực biển cả ít có sự an toàn.

5854. Do đó, sau khi ra đi một vài ngày chiếc thuyền đã bị vỡ tan. Khi ấy, tôi đã rơi vào khu vực có cá dữ, khủng khiếp, gây ra sự kinh hoàng.

5855. Khi ấy, tôi đã ra sức và đã tự vượt qua được đại dương. Tôi đã đến được bến tàu Suppāra quý báu, lờ đờ, run lấy bấy.

5856. Tôi đã khoác lên y phục vỏ cây và đã đi vào làng để khát thực. Khi ấy, dân chúng ấy đã hớn hờ nói rằng: *“Vị A-la-hán này đã ngự đến nơi đây.*

5857. Imaṃ annena pānena vatthena sayanena ca,
bhesajjena ca sakkatvā hessāma sukhitā mayam.
5858. Paccayānaṃ tadā lābhī tehi sakkatapūjito,
arahā 'hanti saṃkappaṃ uppādesiṃ ayoniso.
5859. Tato me cittamaññāya codayī pubbadevatā,
na tvaṃ upāyamaggaññū kuto tvaṃ arahā bhave.
5860. Codito tāya saṃviggo tadāhaṃ paripucchisaṃ,
ke vā ete kuhiṃ loke arahanto naruttamā.
5861. Sāvattiyaṃ kosalamandire jino
pahūtapañño varabhūrimedhaso,
so sakyaputto arahā anāsavo
deseti dhammaṃ arahattapattiyā.
5862. Tadassa sutvā vacanaṃ supīṇito
nidhiṃva laddhā kapaṇo'ti vimhito,
udaggacitto arahantamuttamaṃ¹
sudassanaṃ daṭṭhumanantagocaraṃ.
5863. Tadā tato nikkhamitūna satvaraṃ²
kadā jinaṃ passāmi vimalānanaṃ,
upecca rammaṃ vijitavhayaṃ vanaṃ
dije apucchiṃ kuhiṃ lokanandano.
5864. Tato avocuṃ naradevavandito
puraṃ pavitṭho asanesanāsayo,³
sace hi⁴ khippaṃ munidassanussuko
upecca vandāhi tamaggapuggalaṃ.
5865. Tatohaṃ tuvaṃ gantvā sāvatthipuramuttamaṃ,
vicarantaṃ tamaddakkiṃ piṇḍatthamapihāgidhaṃ.⁵
5866. Pattapāṇiṃ alolakkhaṃ bhājayantaṃ vīyāmataṃ,⁶
sirīnilayasankāsaṃ ravidittiharānanaṃ.
5867. Taṃ samecca nipaccāhaṃ idaṃ vacanamabraviṃ,
kupaṭhe vippanaṭṭhassa saraṇaṃ hohi gotama.
5868. Pāṇasantāraṇatthāya piṇḍāya vicarāmaṃ,
na te dhammakathākālo iccāha munisattamo.

¹ arahattamuttamaṃ - Ma, Syā, PTS.

² nikkhamitvāna sathuno - Ma.

³ asanesanāya so - Ma, Syā, PTS.

⁴ sasova - Ma, PTS; paccehi - Syā.

⁵ piṇḍatthaṃ apihāgidhaṃ - Ma, Syā, PTS.

⁶ pācayantaṃ pītākaraṃ - Ma; jotayantaṃ idhāmataṃ - Syā;
bhājayantaṃ idhāmataṃ - PTS.

5857. Sau khi hậu đãi người này với cơm ăn, nước uống, vải vóc, giường nằm, và thuốc men chữa bệnh, chúng ta sẽ được an lạc.”

5858. Khi ấy, được họ tôn kính và cúng dường, tôi đã có được lợi lộc về các vật dụng cần thiết. Tôi đã khiến họ có sự suy nghĩ một cách không đúng đắn rằng: “Tôi là vị A-la-hán.”

5859. Vì thế, sau khi biết được tâm của tôi, vị Thiên nhân (trong số bảy vị) trước đây đã quở trách rằng: “Người không biết phương pháp và đường lối, làm sao người có thể trở thành bậc A-la-hán?”

5860. Bị quở trách bởi vị ấy, bị chấn động, khi ấy tôi đã hỏi rằng: “Các bậc tối thượng nhân A-la-hán ở trên đời là những ai? Các vị này ở đâu?”

5861. “Ở tại Sāvattthī là cung điện của xứ Kosala, có đấng Chiến Thắng là bậc có trí tuệ đôi dào, có sự sáng suốt bao la cao quý. Là người con trai dòng Sakya, là bậc A-la-hán, không còn lậu hoặc, Ngài thuyết giảng Giáo Pháp đưa đến sự thành tựu phẩm vị A-la-hán.”

5862. Lúc bấy giờ, sau khi lắng nghe lời nói của vị này, tôi vô cùng sung sướng, và sùng sốt tợ như người ăn xin đã đạt được của chôn giấu. Tôi đã có tâm phấn chấn để được yết kiến bậc A-la-hán tối thượng, có hình dáng tốt đẹp, có hành xử không giới hạn.

5863. Lúc bấy giờ, tôi đã rời khỏi nơi ấy (nghĩ rằng): “Khi nào tôi (sẽ) nhìn thấy đấng Chiến Thắng, con người cao quý, bậc có khuôn mặt không vết bẩn?” Tôi đã đi đến khu rừng đáng yêu tên Vijita và đã hỏi những người Bà-la-môn rằng: “Bậc đem lại niềm hoan cho thế gian ở nơi đâu?”

5864. Do đó, họ đã nói rằng: “Bậc được tôn vinh bởi chư Thiên và nhân loại đã đi vào thành phố với ý định tìm kiếm vật thực. Nếu mong mỏi diện kiến bậc Hiền Trí, người hãy mau mau đi đến và hãy lễ bái nhân vật cao cả ấy.”

5865. Do đó, tôi đã mau chóng đi đến kinh thành Sāvattthī. Tôi đã nhìn thấy Ngài đang đi đó đây vì mục đích vật thực, không thèm khát, không ham hố.

5866. Có bình bát ở tay, mắt không ước vọng, như là đang phân phát sự Bất Tử, có khuôn mặt mang vẻ sáng lạn của mặt trời, tợ như chỗ ngụ của điều may mắn.

5867. Tôi đã đi đến gặp Ngài và đã nói lời nói này: “Bạch đấng Gotama, xin Ngài hãy là chốn nương nhờ cho kẻ đã bị lâm lạc vào con đường sai trái.”

5868. Bậc Hiền Trí tối thượng đã nói rằng: “Ta đang đi loanh quanh để khát thực nhằm mục đích tế độ chúng sanh, không phải là lúc thuyết Pháp cho người.”

5869. Tadā punappunaṃ buddhaṃ āyāciṃ dhammalālaso,
so me dhammadesesi gambhīraṃ suññataṃ padaṃ.
5870. Tassa dhammaṃ suṇitvāna pāpuṇiṃ āsavakkhayaṃ,
parikkhīṇāyuko santo aho satthā 'nukampako.
5871. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
5872. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
5873. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
5874. Evaṃ thero viyākāsi bāhiyo dārucīriyo,
saṅkarakūṭe patito bhūtāviṭṭhāya gāviyā.
5875. Attano pubbacaritaṃ¹ kittayitvā mahāmati,
parinibbāyī so vīro² sāvattiyaṃ puruttame.
5876. Nagarā nikkhamanto taṃ disvāna isisattamo,
dārucīradharaṃ dhīraṃ bāhiyaṃ bāhitāgamaṃ.
5877. Bhūmiyaṃ patitaṃ dantaṃ indaketuṃva³ pātitaṃ,
gatāyusaṃ gataklesaṃ⁴ jinasāsanakāraṃ.
5878. Tato āmantayī satthā sāvake sāsane rate,
“Gaṇhatha netvā⁵ jhāpetha taṃ sabrahmacārino.
5879. Thūpaṃ karotha pūjetha nibbuto so mahāmati,
khippābhiññānamesaggo sāvako me vacokaro.
5880. Sahassampi ce gāthā anathapadasaṃhitā,
ekaṃ gāthāpadaṃ seyyo yaṃ sutvā upasammati.
5881. Yattha āpo ca paṭhavī⁶ tejo vāyo na gādhati,
na tattha sukkā jotanti ādicco nappakāsati,
na tattha candimā bhāti tamo tattha na vijjati.

¹ pubbacariyaṃ - Ma.

² thero - Ma; dhīro - Syā.

³ indaketūva - Ma,
indaketuva - Syā.

⁴ gatāyusaṃ sukkakilesaṃ - Ma, Syā;
gatāyusaṃgataklesaṃ - PTS.

⁵ hutvā - Syā, PTS.

⁶ pathavī - Ma, PTS.

5869. Khi ấy, khát khao về Giáo Pháp tôi đã liên tục cầu xin đức Phật. Ngài đã thuyết giảng cho tôi Giáo Pháp thâm sâu về đường lối của Không tánh.

5870. Sau khi lắng nghe Giáo Pháp của Ngài, tôi đã thành tựu sự đoạn tận các lậu hoặc. Tôi là người có tuổi thọ đã tận cùng. Ôi bậc Đạo Sư quả là đáng có lòng thương xót!

5871. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi được (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5872. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5873. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

5874. Vị trưởng lão Bāhiya Dārucīriya đã giải thích như thế. Vị ấy đã bị té ngã vào đồng rác bởi con bò cái đã bị quý nhập vào.

5875. Bậc đại trí đã thuật lại cuộc sống trước đây của bản thân. Vị anh hùng ấy đã Viên Tịch Niết Bàn tại kinh thành Sāvattihī.

5876. Bậc Ẩn Sĩ tối thượng, trong khi đi ra khỏi thành phố, đã nhìn thấy vị Bāhiya trí tuệ ấy mặc y phục vỏ cây có sự tái sanh đã xa lìa.

5877. Tợ như ngọn cờ của đức vua đã bị đổ xuống, bậc đã được rèn luyện bị ngã ở trên đất, có tuổi thọ đã hết, có phiền não đã lìa, đã là vị thực hành lời dạy của đấng Chiến Thắng.

5878. Do đó, bậc Đạo Sư đã bảo các vị Thinh Văn nhiệt tình với Giáo Pháp rằng: “Các người hãy khiêng lên, đưa đi, rồi hỏa thiêu thi thể của bậc Phạm hạnh.

5879. Các người hãy xây dựng ngôi bảo tháp. Vị đại trí ấy đã Niết Bàn. Vị này là vị Thinh Văn đứng đầu trong số các vị có thắng trí nhậy bén, là người thực hành theo lời dạy của Ta.”

5880. Nếu một ngàn câu kệ chỉ chứa đựng những từ vô ý nghĩa, một (phần tư) câu kệ vẫn là tốt hơn (nếu) người đã nghe điều ấy được an tịnh.¹

5881. Nơi nào nước, đất, lửa, và gió không trụ vững, nơi ấy đạo đức không chiếu sáng, mặt trời không rực sáng, nơi ấy không có mặt trăng tỏa sáng, nơi ấy bóng tối không được biết đến.

¹ Dhammapada - Pháp Cú, câu 101.

5882. Yadā ca attanā vedi muni monena brāhmaṇo,
atha rūpā arūpā ca sukhadukkhā vimuccati.
iccevaṃ abhaṇī nātho tilokasaraṇo muni.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Bāhiyo thero imā gāthāyo abhāsittḥāti.

Bāhiyattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

537. Koṭṭhitattherāpadānaṃ

5883. Padumuttaro nāma jino sabbalokavidū muni,
ito satasahassamhi kappe uppajji cakkhumā.

5884. Ovādako viññāpako tāraṇo sabbapāṇinaṃ,
desanākusalo buddho tāresi janataṃ bahum.

5885. Anukampako kāruṇiko hitesī sabbapāṇinaṃ,
samppatte titthiye sabbe pañcasīle patiṭṭhapi.¹

5886. Evaṃ nirākulaṃ āsi suññakaṃ titthiyehi ca,
vicittaṃ arahantehi vasībhūtehi tādihi.

5887. Ratanānaṭṭhapaññāsaṃ uggato so mahāmuni,
kañcanagghiyasaṅkāso battiṃsavaraṇakkhaṇo.

5888. Vassasatasahassāni āyu vijjati tāvade,
tāvataṃ titṭhamāno so tāresi janataṃ bahum.

5889. Tadāhaṃ haṃsavatiyaṃ brāhmaṇo vedapāragū,
upetvā sattaśāraṅgaṃ² assosiṃ dhammadeśanaṃ.

5890. Tadā so sāvakaṃ vīro pabhinnamatigocaraṃ,
atthe dhamme ca nerutte³ paṭibhāne ca kovidaṃ.

5891. Ṭhapesi etadaggaṃhi taṃ sutvā mudito ahaṃ,
sasāvakaṃ jinavaraṃ sattāhaṃ bhoyaiṃ tadā.

5892. Dussehacchādayitvāna sasissaṃ buddhisāgaraṃ,
nipacca pādāmūlamhi taṃ ṭhānaṃ patthayaiṃ ahaṃ.

5893. Tato avoca lokaggo passathetaṃ dijuttamaṃ,
vinataṃ pādāmūle me kamalodarasappabhaṃ.

¹ patiṭṭhayi - The.A; patiṭṭhahi - Syā.

² upecca sabbalokaggaṃ - Ma; upetvā sabbalokaggaṃ - Syā;
upetvā sattaśāraṅgaṃ - PTS.

³ atthe dhamme nirutte ca - Ma, Syā.

5882. Và khi nào vị Bà-la-môn hiền trí đã tự thân biết được với sự sáng suốt, thì được giải thoát khỏi sắc, khỏi vô sắc, khỏi lạc, và khỏi khô,” đấng Bảo Hộ, bậc Hiền Trí, đấng Nương Nhờ của tam giới đã nói như thế.

Đại đức trưởng lão Bāhiya đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Bāhiya là phần thứ sáu.

--ooOoo--

537. Ký Sự về Trưởng Lão Koṭṭhita:

5883. Trước đây một trăm ngàn kiếp, đấng Chiến Thắng tên Padumuttara, bậc Hiền Trí, đấng hiểu biết về toàn bộ thế giới, bậc Hữu Nhân đã hiện khởi.

5884. Là bậc giáo giới, là vị làm cho hiểu rõ, là vị giúp cho tất cả chúng sanh vượt qua, được thiện xảo trong việc thuyết giảng, đức Phật đã giúp cho nhiều người vượt qua.

5885. Bậc Thương Tướng, đấng Bi Mẫn, vị tâm cầu sự lợi ích cho tất cả chúng sanh, cũng đã an trú vào ngũ giới cho tất cả các ngoại đạo đã đi đến.

5886. Như thế, được tô điểm với các vị A-la-hán có năng lực như thế ấy, (thế gian) đã không bị rối loạn và trống vắng các vị ngoại đạo.

5887. Bậc Đại Hiền Trí ấy cao năm mươi tám *ratana* (14.50 m) tựa như cây cột trụ bằng vàng, có ba mươi hai hảo tướng.

5888. Cho đến khi ấy, tuổi thọ được biết là một trăm ngàn năm. Trong khi tồn tại như thế, Ngài đã giúp cho nhiều người vượt qua.

5889. Khi ấy, tôi là người Bà-la-môn ở tại Hamsavatī, thông suốt các bộ Vệ Đà. Tôi đã đi đến bậc Ưu Tú cao cả của chúng sanh và đã lắng nghe việc thuyết giảng Giáo Pháp.

5890. 5891. Khi ấy, đấng Anh Hùng ấy đã thiết lập vào vị thế tối thắng đối với vị Thịnh Vãn có hành xử về sự hiểu biết đã được rạch ròi và là vị rành rẽ về ý nghĩa, về pháp, về ngôn từ, và về phép biện giải. Nghe được điều ấy, tôi đã trở nên hoan hỷ. Khi ấy, tôi đã cung cấp vật thực đến đấng Chiến Thắng cao quý cùng các vị Thịnh Vãn trong bảy ngày.

5892. Sau khi khoác lên bậc Đại Đương của giác ngộ cùng với các đệ tử bằng các tấm vải, tôi đã quỳ xuống ở cạnh bàn chân (Ngài) và đã phát nguyện vị thế ấy.

5893. Do đó, bậc Cao Cả của thế gian đã nói rằng: “Các người hãy nhìn xem vị Bà-la-môn cao thượng này, vị có ánh sáng từ lòng đóa hoa sen phát ra, đã cúi mình ở bàn chân của Ta.

5894. Buddhasettḥassa bhikkhussa¹ thānaṃ patthayate ayaṃ,
tāya saddhāya cāgena dhammassa savaṇena² ca.
5895. Sabbattha sukhito hutvā saṃsaritvā bhavābhave,
anāgatamhi addhāne lacchate taṃ manorathaṃ.
5896. Satasahasse ito kappe okkākakulasambhavo,
gotamo nāma nāmena³ satthā loke bhavissati.
5897. Tassa dhammesu dāyādo oraso dhammanimmito
koṭṭhito nāma nāmena hessati satthusāvako.
5898. Taṃ sutvā mudito hutvā yāvajīvaṃ tadā jinaṃ,
mettacitto paricariṃ sato paññāsamāhito.
5899. Tena kammavipākena cetanāpaṇidhīhi ca,
jahitvā mānusaṃ dehaṃ tāvatimsamagacchahaṃ.
5900. Satānaṃ tīnikkhattuñca devarajjamakārayiṃ,
satānaṃ pañcakkhattuñca cakkavattī ahosahaṃ.
5901. Padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṃkhiyaṃ,
sabbattha sukhito āsiṃ tassa kammassa vāhasā.
5902. Duve bhava saṃsarāmi devatte atha mānuse,
aññaṃ gatiṃ na gacchāmi suciṇṇassa idaṃ phalaṃ.
5903. Duve kule pajāyāmi khattiye atha brāhmaṇe,
nīce kule na jāyāmi suciṇṇassa idaṃ phalaṃ.
5904. Pacchimabhava⁴ sampatte brahmabandhu ahosahaṃ,
sāvattihyaṃ vipakule paccājāto mahaddhane.
5905. Mātā candavatī nāma pitā me assalāyano,
yadā me pitaraṃ buddho vinayī sabbasuddhiyā.
5906. Tadā pasanno sugate pabbajiṃ anagāriyaṃ,
moggallāno ācariyo upajjho⁵ sārisambhavo.

¹ setṭhaṃ buddhassa bhikkhussa - Syā.

² tena dhammassavanena - Sī Mu; saddhammassavanena - Ma, Syā.

³ gottena - Ma.

⁴ pacchime bhava - Ma, Syā, PTS.

⁵ upajjhā - Ma, Syā; upajjhāyo - PTS.

5894. Với đức tin ấy, với sự dứt bỏ, và với sự lắng nghe Giáo Pháp, người này phát nguyện vị thế vị tỳ khưu hàng đầu của đức Phật.

5895. Sau khi đã được sung sướng ở mọi nơi và sau khi đã luân hồi ở cõi này cõi khác, trong thời vị lai xa xăm người này sẽ đạt được điều ước nguyện ấy.

5896. Vào một trăm ngàn kiếp về sau này, bậc Đạo Sư tên Gotama, xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.

5897. (Người này) sẽ trở thành Thịnh Văn của bậc Đạo Sư, là người thừa tự Giáo Pháp của vị (Phật) ấy, là chánh thống, được tạo ra từ Giáo Pháp, có tên là Koṭṭhita.”

5898. Nghe được điều ấy, tôi đã trở nên hoan hỷ, có niệm, có tuệ, định tĩnh. Với tâm từ ái, tôi đã phục vụ đấng Chiến Thắng từ đó cho đến hết cuộc đời.

5899. Do quá thành tựu của nghiệp ấy và do các nguyện lực của tác ý, sau khi từ bỏ thân nhân loại tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

5900. Và tôi đã cai quản Thiên quốc ba trăm lần. Và tôi đã trở thành đấng Chuyển Luân Vương năm trăm lần.

5901. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm. Do nhờ tác động của nghiệp ấy tôi đã được sung sướng ở tất cả các nơi.

5902. Tôi (đã) luân hồi ở hai cảnh giới trong bản thể Thiên nhân và loài người, tôi không đi đến cõi tái sinh khác; điều này là quả báu của việc khéo hành trì.

5903. Tôi (đã) được sanh ra ở hai gia tộc, Sát-đế-ly và Bà-la-môn, tôi không biết đến gia tộc hạ tiện; điều này là quả báu của việc khéo hành trì.

5904. Khi đạt đến lần hiện hữu cuối cùng, tôi đã là thân quyến của đấng Phạm Thiên (dòng dõi Bà-la-môn). Tôi đã được tái sinh trong gia tộc Bà-la-môn có tài sản lớn lao ở thành phố Sāvattī.

5905. Người mẹ tên là Candavatī, người cha của tôi tên là Assalāyana. Và đức Phật đã hướng dẫn cha tôi về sự thanh tịnh toàn diện.

5906. Khi ấy, được tịnh tín tôi đã xuất gia vào đời sống không gia đình ở đấng Thiện Thệ. Thầy chỉ dạy là vị Moggallāna, thầy tế độ là vị xuất thân từ bà Sārī.¹

¹ Vị xuất thân từ bà Sārī ám chỉ ngài Sāriputta, con trai (putta) của bà Sārī.

5907. Kesesu chijjamānesu diṭṭhi chinnā samūlikā,
nivāsento¹ ca kāsavaṃ arahattamapāpuṇiṃ.
5908. Atthadhammaniruttīsu paṭibhāne ca me mati,
pabhinnā tena lokaggo etadagge ṭhapesi maṃ.
5909. Asandiddhaṃ vīyākāsiṃ upatissena pucchito,
paṭisambhidāsu tenāhaṃ aggo sambuddhasāsane.
5910. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
5911. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
5912. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudam āyasmā Mahākoṭṭhito thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Mahākoṭṭhitattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

538. Uruvelakassapattherāpadānaṃ

5913. Padumuttaro nāma jino sabbalokavidū muni,
ito satahassamhi kappe uppajji cakkhumā.
5914. Ovādako viññāpako tāraḷo sabbapāṇinaṃ,
desanākusalo buddho tāresi janataṃ bahuṃ.
5915. Anukampako kāruṇiko hitesī sabbapāṇinaṃ,
sampatte titthiye sabbe pañcasīle patitṭhapi.²
5916. Evaṃ nirākulaṃ āsi suññakaṃ titthiyehi ca,
vicittaṃ arahantehi vasībhūtehi tādihi.
5917. Ratanānaṭṭhapaññāsaṃ uggato so mahāmuni,
kañcanagghiyasaṅkāso battiṃsavaraḷakkhaṇo.

¹ nivāsanto - Si Mu.

² patitṭhayi - Si Mu, The. A.; patitṭhahi - Syā.

5907. Khi các sợi tóc đang được cạo, tà kiến đã được chặt đứt tận gốc. Và trong khi đang quấn y ca-sa, tôi đã thành tựu phẩm vị A-la-hán.

5908. Và sự hiểu biết của tôi về ý nghĩa, về pháp, về ngôn từ, và về phép biện giải là đã được phân giải; vì thế đấng Cao Cả của thế gian đã thiết lập tôi vào vị thế tối thắng.

5909. Được vị Upatissa¹ hỏi, tôi đã giải thích không bị lầm lẫn. Vì thế tôi đã là vị đứng đầu về các pháp phân tích trong Giáo Pháp của đấng Toàn Giác.

5910. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5911. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5912. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Mahākoṭṭhita đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Mahākoṭṭhita là phân thứ bảy.

--ooOoo--

538. Ký Sự về Trưởng Lão Uruvelakassapa:

5913. Trước đây một trăm ngàn kiếp, đấng Chiến Thắng tên Padumuttara, bậc Hiền Trí, đấng hiểu biết về toàn bộ thế giới, bậc Hữu Nhân đã hiện khởi.

5914. Là bậc giáo giới, là vị làm cho hiểu rõ, là vị giúp cho tất cả chúng sanh vượt qua, được thiện xảo trong việc thuyết giảng, đức Phật đã giúp cho nhiều người vượt qua.

5915. Bậc Thương Tướng, đấng Bi Mẫn, vị tâm cầu sự lợi ích cho tất cả chúng sanh, cũng đã an trú vào ngũ giới cho tất cả các ngoại đạo đã đi đến.

5916. Như thế, được tô điểm với các vị A-la-hán có năng lực như thế ấy, (thế gian) đã không bị rối loạn và trống vắng các vị ngoại đạo.

5917. Bậc Đại Hiền Trí ấy cao năm mươi tám *ratana* (14.50 m) tựa như cây cột trụ bằng vàng, có ba mươi hai hảo tướng.

¹ Upatissa là tên gọi của ngài Sāriputta lúc còn tại gia (ND).

5918. Vassasatasahassāni āyu vijjati tāvade,
tāvataṁ tiṭṭhamāno so tāresi janataṁ bahuṁ.
5919. Tadāhaṁ haṁsavatiyaṁ brāhmaṇo sādhusammato,
upecca lokapajjotaṁ assosiṁ dhammadesanaṁ.
5920. Tadā mahāparisatiṁ mahāpurisasāvakaṁ,
ṭhapentaṁ etadaggamhi sutvāna mudito ahaṁ.
5921. Mahatā parivārena nimantetvā mahājinaṁ,
brāhmaṇānaṁ sahasena saha dānamadāsahaṁ.
5922. Mahādānaṁ daditvāna abhivādiya nāyakaṁ,
ekamante¹ ṭhito haṭṭho idaṁ vacanamabraviṁ:
5923. Tayi saddhāya me vīra adhikāraguṇena ca,
parisā mahatī hotu nibbattassa tahiṁ tahiṁ.
5924. Tadā avoca parisāṁ gajagajjitasussaro,
karavīkaruto satthā etaṁ passatha brāhmaṇaṁ.
5925. Hemavaṇṇaṁ mahābhāhuṁ kamalānanalocaṇaṁ,
uddhaggatanujaṁ² haṭṭhaṁ saddhāvantaṁ³ guṇe mama.
5926. Esa patthayate ṭhānaṁ⁴ sīhaghosassa bhikkhuno,
anāgatamhi addhāne lacchate taṁ manorathaṁ.
5927. Satasahassee ito kappe okkākakulasambhavo,
gotamo nāma gottena satthā loke bhavissati.
5928. Tassa dhammesu dāyādo oraso dhammanimmitto,
kassapo nāma nāmena⁵ hessati satthusāvako.
5929. Ito dvenavute kappe ahu satthā anuttaro,
anūpamo asadiso phusso lokagganāyako.
5930. So ca sabbāṁ tamaṁ hantvā vijaṭetvā mahājaṭaṁ,
vassate amataṁ vuṭṭhiṁ tappayanto sadevakaṁ.
5931. Tadā hi bārāṇasiyaṁ rājāpaccā ahumhase,
bhātaromha tayo sabbe saṁvissatthā va⁶ rājino.

¹ ekamantaṁ - Ma, Syā, PTS.

² udaggatanujaṁ - Ma, PTS.

³ saddhavantaṁ - Ma.

⁴ patthayi taṁ ṭhānaṁ - Syā.

⁵ gottena - Ma.

⁶ saṁvissatthāva - Ma.

5918. Cho đến khi ấy, tuổi thọ được biết là một trăm ngàn năm. Trong khi tồn tại như thế, Ngài đã giúp cho nhiều người vượt qua.

5919. Khi ấy, là người Bà-la-môn được công nhận là tốt lành ở tại Hamsavatī, tôi đã đi đến gặp đấng Quang Đăng của thế gian và đã lắng nghe việc thuyết giảng Giáo Pháp.

5920. Khi ấy, Ngài đang thiết lập vị Thinh Văn, là bậc đại nhân, có hội chúng lớn vào vị thế tối thắng. Tôi đã lắng nghe và đã trở nên hoan hỷ.

5921. Tôi đã thỉnh mời đấng Chiến Thắng vĩ đại cùng với đoàn tùy tùng đông đảo. Cùng với một ngàn vị Bà-la-môn, tôi đã dâng cúng vật thí.

5922. Sau khi dâng cúng cuộc đại thí, tôi đã đánh lễ đấng Lãnh Đạo rồi đã đứng ở một bên. Được mừng rỡ, tôi đã nói lời nói này:

5923. *“Bạch đấng Anh Hùng, với đức tin của con ở Ngài và với công đức của việc làm hướng thượng, mong sao con luôn có được hội chúng đông đảo khi sanh ra ở nơi này nơi khác.”*

5924. Khi ấy, với âm điệu ngọt ngào được rống lên bởi loài voi, được hát lên bởi loài chim *karavīka*, bậc Đạo Sư đã nói với hội chúng rằng: *“Các người hãy nhìn xem người Bà-la-môn này.”*

5925. *(Người này) có màu da vàng chói, có cánh tay lực lưỡng, có khuôn mặt và ánh mắt như đóa hoa sen, có lông dựng đứng sanh lên ở cơ thể, được mừng rỡ, có niềm tin vào đức hạnh của Ta.*

5926. *Người này phát nguyện vị thế của vị tỳ khưu có âm thanh của loài sư tử. Trong thời vị lai xa xăm người này sẽ đạt được điều ước nguyện ấy.*

5927. *Vào một trăm ngàn kiếp về sau này, bậc Đạo Sư tên Gotama, thuộc dòng dõi, xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.*

5928. *(Người này) sẽ trở thành Thinh Văn của bậc Đạo Sư, là người thừa tự Giáo Pháp của vị (Phật) ấy, là chánh thống, được tạo ra từ Giáo Pháp, có tên là Kassapa.”*

5929. Trước đây chín mươi hai kiếp, đã có đấng Đạo Sư, bậc Vô Thượng, đấng Lãnh Đạo Thế Gian Phussa, không có vị tương tự, không có ai sánh bằng.

5930. Và sau khi đã tiêu diệt tất cả sự tăm tối, đã tháo gỡ mối rối rắm lớn lao, trong lúc làm hài lòng thế gian luôn cả chư Thiên, Ngài đã đổ mưa cơn mưa Bất Tử.

5931. Chính vào lúc ấy, chúng tôi đã là hàng hậu duệ của đức vua ở thành Bārāṇasī. Tất cả ba anh em chúng tôi đều được thân cận đối với đức vua.

5932. Viraṅgarūpā balino saṅgāme aparājītā,
tadā kupitapaccanto amhe āha mahīpati.
5933. Etha gantvāna paccantaṃ sodhetvā aṭavībalaṃ,
khemaṃ me vījitaṃ katvā punarethā ti¹ bhāsatha.
5934. Tato mayaṃ avocumha yadi deyyāsi nāyakaṃ,
upaṭṭhānāya amhākaṃ sādhayissāma vo tato.
5935. Tato mayaṃ laddhavarā bhūmipālena pesitā,
nikkhittasatthaṃ paccantaṃ katvā punarupecca taṃ.
5936. Yācivā satthupaṭṭhānaṃ rājānaṃ lokanāyakaṃ,
munivīraṃ labhitvāna yāvajīvaṃ yajimha taṃ.
5937. Mahagghāni ca vatthāni paṇitāni rasāni ca,
senāsanāni rammāni bhesajjāni hitāni ca.
5938. Datvā sasaṃghassa mune² dhammenuppāditāni no,
sīlavanto kāruṇikā bhāvanāyuttamānasā.
5939. Sadā³ paricaritvāna mettacittena nāyakaṃ,
nibbute tamhi lokagge pūjaṃ katvā yathābalaṃ.
5940. Tato cutā santusitaṃ gatā tattha mahāsukhaṃ,
anubhūtā mayaṃ sabbe buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
5941. Māyākāro yathā raṅge⁴ dasseti vikatī bahū,⁵
tathā bhave bhamantohaṃ videhādhipatī ahuṃ.
5942. Guṇācelassa vākyena micchādīṭṭhigatāsayo,
narakammaggamārūḷho rujāya⁶ mama dhītuyā.
5943. Ovādaṃ nādiyitvāna brahmunā nāradenaṃ,
bahudhā sāsito⁷ santo diṭṭhaṃ hitvāna pāpikaṃ.
5944. Pūrayitvā visesena dasakammaṭṭhānaṃ,
hitvāna dehamagamiṃ saggaṃ sabhavanaṃ yathā.
5945. Pacchimabhava sampatte⁸ brahmabandhu ahasaṃ,
bārāṇasiyaṃ phitāyaṃ jāto vippamahākule.
5846. Maccuvyādhijarābhīto jahitvāna mahādhanam,⁹
nibbānaṃ padamesanto jaṭilesu paribbajim.

¹ puna dethāti - Ma.

² sasaṅghamunino - Ma, Syā.

³ saddhā - Ma.

⁴ laddho - Syā, PTS.

⁵ vikatiṃ bahuṃ - Ma, Syā, PTS.

⁶ rucāya - Ma, Syā; rūpāsa - The. A.

⁷ saṃsito - Ma.

⁸ pacchime bhava sampatte - Ma.

pacchime bhavasampatte - Syā, PTS.

⁹ ogāhetvā mahāvanaṃ - Ma, Syā.

5932. Chúng tôi có cơ thể và dáng vóc của vị anh hùng, có sức mạnh, không bị đánh bại ở chiến trường. Khi ấy, vùng biên địa bị dấy loạn, vị lãnh chúa đã nói với chúng tôi rằng:

5933. *“Này các con, hãy đi đến vùng biên địa, hãy càn quét lực lượng lực lâm, hãy làm cho vương quốc của ta được thanh bình, rồi hãy quay trở về và trình báo.”*

5934. Do đó, chúng tôi đã nói rằng: *“Nếu bệ hạ có thể ban đấng Lãnh Đạo cho chúng con về việc hộ độ, do việc đó chúng con sẽ làm tốt nhiệm vụ cho bệ hạ.”*

5935. Do đó, chúng tôi đã đạt được điều ân huệ. Được phái đi bởi vị quân vương, chúng tôi đã làm cho vùng biên địa buông khí giới và đã đi đến gặp đức vua lần nữa.

5936. Chúng tôi đã thỉnh cầu đức vua về việc hộ độ bậc Đạo Sư và đã đạt được đấng Lãnh Đạo Thế Gian, bậc Hiền Trí Anh Hùng, chúng tôi đã cung phụng Ngài cho đến hết cuộc đời.

5937. (Chúng tôi đã dâng cúng) các tấm vải vô cùng giá trị, các vị nếm thượng hạng, các chỗ nằm ngồi đáng yêu, và các đực phẩm có lợi ích.

5938. Sau khi dâng cúng đến bậc Hiền Trí cùng với Hội Chúng các phẩm vật được phát sanh đúng pháp của chúng tôi, chúng tôi là những người có giới, có lòng bi mẫn, có tâm gắn bó với sự tu tập.

5939. Chúng tôi đã luôn luôn phục vụ đấng Lãnh Đạo với tâm từ ái. Khi bậc Cao Cả của thế gian ấy Niết Bàn, chúng tôi đã cúng dường tùy theo năng lực.

5940. Mệnh chung từ nơi ấy, tất cả chúng tôi đã đi đến cõi trời Đâu Suất, đã thọ hưởng sự an lạc lớn lao ở tại nơi ấy; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

5941. Giống như người làm trò ảo thuật ở sân khấu biểu diễn nhiều hình thức, tương tự như thế trong khi xoay vần ở hiện hữu tôi đã là vị chúa tể xứ Videha.

5942. 5943. Có thiên hướng tà kiến theo lời nói của đạo sĩ lửa thể tên Guṇa, tôi đã bước lên đạo lộ đi địa ngục. Tôi đã không chấp nhận lời khuyên nhủ của người con gái của tôi là Rujā. Trong khi được chỉ dạy theo nhiều cách thức bởi đấng Phạm Thiên Nārada, tôi đã từ bỏ tà kiến ác xấu.

5944. Sau khi đã làm tròn đủ mười đường lối về nghiệp (thiện) một cách đặc biệt, tôi đã từ bỏ xác thân và đã đi đến cõi trời như là (đi đến) nhà của chính mình.

5945. Khi đạt đến lần hiện hữu cuối cùng, tôi đã là thân quyến của đấng Phạm Thiên (dòng dõi Bà-la-môn). Tôi đã được sanh ra trong đại gia tộc Bà-la-môn ở thành phố Bārāṇasī thịnh vượng.

5846. Bị hải sợ về sự chết, sự bệnh, và sự già, tôi đã từ bỏ tài sản lớn lao, trong lúc tâm cầu đạo lộ Niết Bàn, tôi đã xuất gia ở những đạo sĩ tóc bện.

5947. Tadā dve bhātaro mayhaṃ pabbajimsu mayā saha,
uruvelāyaṃ māpetvā assamaṃ nivasim ahaṃ.
5948. Kassapo nāma gottena uruvelanivāsiko,¹
tato me āsi paññatti uruvelakassapo iti.
5949. Nādīsakāse bhātā me nādīkassapasavhayo,
āsi sakāsanāmena gayāya gayakassapo.²
5950. Dve satāni kaniṭṭhassa tīṇi majjhassa bhātuno,
mama pañcasatānūnā sissā sabbe mamānugā.
5951. Tadā upecca maṃ buddho katvā nānāvidhāni me,³
pāṭihīrāni lokaggo vinesi narasārathi.
5952. Sahassaparivārena ahoṣim ehibhikkhuko,
teheva saha sabbehi arahattamapāpuṇim.
5953. Te cevaññe ca bahavo sissā maṃ parivārayuṃ,
sāsituṃ ca samatthohaṃ tato maṃ isisattamo.
5954. Mahāparisabhāvasmiṃ etadagge ṭhapesi maṃ,
aho buddhe kataṃ kāraṃ saphalaṃ me ajāyatha.
5955. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
5956. Svāgataṃ vata me āsi buddhasettḥassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsaṇaṃ.
5957. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsaṇaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Uruvelakassapo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Uruvelakassapattherassa apadānaṃ aṭṭhamam.

--ooOoo--

539. Rādhattherāpadānaṃ

5958. Padumuttaro nāma jino sabbalokavidū muni,
ito satahassamhi kappe uppajji cakkhumā.
5959. Ovādako viññāpako tāraṃ sabbapāṇinaṃ,
desanākusalo buddho tāresi janataṃ bahuṃ.

¹ uruvelāya nivasim - Syā; uruvelā-nivāsītā - PTS.

² gayāyaṃ gayākassapo - Ma.

³ katvāna vividhāni me - Ma, Syā.

5947. Khi ấy, hai người em trai của tôi đã xuất gia cùng với tôi. Tôi đã tạo dựng khu ẩn cư ở tại Uruvelā và đã cư ngụ (ở đó).

5948. Kassapa là tên theo gia tộc và là người cư trú ở Uruvelā, do đó đã có sự định đặt tên cho tôi là Uruvelakassapa.

5949. Người em trai của tôi ở lân cận khu vực Nādī có tên là Nādīkassapa và (người em trai) ở lân cận khu vực Gayā có tên là Gayākassapa.

5950. Người (em trai) nhỏ nhất có hai trăm, người em trai giữa có ba trăm, tôi có năm trăm đệ tử không thiếu sót, tất cả đều đi theo (sự hướng dẫn của) tôi.

5951. Khi ấy, đức Phật đã đi đến gặp tôi và đã thực hiện đối với tôi những phép kỳ diệu nhiều loại khác nhau. Đấng Cao Cả của thế gian, bậc Điều Phục Nhân đã hướng dẫn cho tôi.

5952. Cùng nhóm tùy tùng một ngàn người, tôi đã trở thành vị tỳ khưu theo lối “được gọi đến.” Cùng với tất cả các vị ấy, tôi đã thành tựu phẩm vị A-la-hán.

5953. 5954. Các vị ấy và luôn cả nhiều người đệ tử khác đã tháp tùng theo tôi. Và tôi có khả năng để chỉ dạy. Do đó trong sự hiện diện của đại chúng, bậc Ấn Sĩ tối thượng đã thiết lập tôi vào vị thế tối thắng. Ôi việc tôn kính đã được thực hiện ở đức Phật đã có quả báu sanh lên cho tôi!

5955. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5956. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5957. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Uruvelakassapa đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Uruvelakassapa là phần thứ tám.

--ooOoo--

539. Ký Sự về Trưởng Lão Rādha:

5958. Trước đây một trăm ngàn kiếp, đấng Chiến Thắng tên Padumuttara, bậc Hiền Trí, đấng hiểu biết về toàn bộ thế giới, bậc Hữu Nhân đã hiện khởi.

5959. Là bậc giáo giới, là vị làm cho hiểu rõ, là vị giúp cho tất cả chúng sanh vượt qua, được thiện xảo trong việc thuyết giảng, đức Phật đã giúp cho nhiều người vượt qua.

5960. Anukampako kārūṇiko hitesī sabbapāṇinaṃ,
samppatte titthiye sabbe pañcasīle patiṭṭhapi.
5961. Evaṃ nirākulaṃ āsi suññakaṃ¹ titthiyehi ca,
vicittaṃ arahantehi vasībhūtehi tādihi.
5962. Ratanānaṭṭhapaññāsaṃ uggato so mahāmuni,
kañcanagghiyasaṅkāso battiṃsavaraḷakkhaṇo.
5963. Vassasatasahassāni āyu vijjati tāvade,
tāvataṭṭiṭṭhamāno so tāresi janataṃ bahuṃ.
5964. Tadāhaṃ haṃsavatiyaṃ brāhmaṇo mantapāragū,
upecca taṃ naravaraṃ assosiṃ dhammadesanaṃ.
5965. Paññāpentāṃ mahāvīraṃ parisāsu visāradaṃ,
paṭibhāṇeyyakaṃ bhikkhuṃ etadagge vināyakaṃ.
5966. Tadāhaṃ kāraṃ katvāna sasaṅghe lokanāyake,
nipacca sirasā pāde taṃ ṭhānamabhipatthayiṃ.
5967. Tato maṃ bhagavā āha siṅgīnikkhasamappabho,
sarena rajanīyena kilesamalahārīnā.
5968. “Sukhī bhavassu dīghāyu sījhatāṃ² paṇidhī tava,
sasaṅghe me kataṃ kāraṃ atīva vipulaṃ tayā.
5969. Satasahassee ito kappe okkākakulasambhavo,
gotamo nāma nāmena satthā loke bhavissati.
5970. Tassa dhammesu dāyādo oraso dhammanimmitto,
rādhoti nāmadheyena hessati satthusāvako.
5971. Sa te hetuguṇe tuṭṭho sakyaputto narāsabho,
paṭibhāṇeyyakānaggaṃ paññāpessati nāyako.”
5972. Taṃ sutvā mudito hutvā yāvajīvaṃ tadā jinaṃ,
mettacitto paricariṃ sato paññāsamāhito.
5973. Tena kammena sukatena cetanāpaṇidhīhi ca,
jahitvā mānusaṃ dehaṃ tāvatīmsamagacchahaṃ.

¹ suññataṃ - Ma, PTS.

² sījhatu - Ma.

5960. Bậc Thượng Tướng, đấng Bi Mẫn, vị tâm cầu sự lợi ích cho tất cả chúng sanh, cũng đã an trú vào ngũ giới cho tất cả các ngoại đạo đã đi đến.

5961. Như thế, được tô điểm với các vị A-la-hán có năng lực như thế ấy, (thế gian) đã không bị rối loạn và trống vắng các vị ngoại đạo.

5962. Bậc Đại Hiền Trí ấy cao năm mươi tám *ratana* (14.50 m) tựa như cây cột trụ bằng vàng, có ba mươi hai hảo tướng.

5963. Cho đến khi ấy, tuổi thọ được biết là một trăm ngàn năm. Trong khi tồn tại như thế, Ngài đã giúp cho nhiều người vượt qua.

5964. Khi ấy, là người Bà-la-môn thông suốt về chú thuật ở tại Hamsavatī, tôi đã đi đến gặp bậc Quý Nhân ấy và đã lắng nghe việc thuyết giảng Giáo Pháp.

5965. Được tự tin ở nơi các hội chúng, đấng Đại Hùng bậc Hương Đạo đang tuyên bố vị tỳ khưu có tài biện giải ở vào vị thế tối thắng.

5966. Khi ấy, sau khi thể hiện sự tôn kính đến đấng Lãnh Đạo Thế Gian cùng với Hội Chúng, tôi đã quỳ xuống đê đầu ở chân (Ngài) và đã phát nguyện vị thế ấy.

5967. Do đó, đức Thế Tôn, vị có ánh sáng tựa như khối vàng đã nói với tôi bằng giọng nói thu hút (có khả năng) mang đi các phiền não và ô nhiễm rằng:

5968. *“Mong sao người có sự an vui, sống thọ. Mong sao ước nguyện được thành tựu cho người. Sự tôn kính đã được người thể hiện đến Ta cùng Hội Chúng thật vô cùng rộng lớn.”*

5969. *Vào một trăm ngàn kiếp về sau này, bậc Đạo Sư tên Gotama, xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.*

5970. *(Người này) sẽ trở thành Thịnh Văn của bậc Đạo Sư, là người thừa tự Giáo Pháp của vị (Phật) ấy, là chánh thống, được tạo ra từ Giáo Pháp, có tên gọi là Rādha.*

5971. *Được hoan hỷ về chúng tử đức hạnh của người, người con trai dòng Sakya, bậc Nhân Ngưu, đấng Lãnh Đạo ấy sẽ tuyên bố (người là) vị đứng đầu trong số các vị có tài biện giải.”*

5972. Nghe được điều ấy, tôi đã trở nên hoan hỷ, có niệm, có tuệ, định tĩnh. Với tâm từ ái, tôi đã phục vụ đấng Chiến Thắng từ đó cho đến hết cuộc đời.

5973. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp và do các nguyện lực của tác ý, sau khi từ bỏ thân nhân loại tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

5974. Satānaṃ tiṇikkhattuṃ ca devarajjamakārayiṃ,
satānaṃ pañcakkhattuṃ ca cakkavattī ahosahaṃ.
5975. Padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṃkhiyaṃ,
sabbattha sukhito āsiṃ tassa kammaṃ vāhasā.
5976. Pacchimabhava sampatte giribbajjapuruttame,
jāto vippakule 'niddhe vikalacchādanāsane,
5977. Kaṭacchubhikkhaṃ pādāsiṃ sārīputtassa tādino,
yadā jiṇṇo ca vuddho ca tadārāmaṃ upāgamiṃ.
5978. Pabbājenti na maṃ keci¹ jiṇṇaṃ dubbalathāmaṃ,
tena dīno vivaṇṇaṅgo sokī² cāsiṃ tadā ahaṃ.
5979. Disvā mahākāruṇiko mamāha so mahāmuni,³
kimatthaṃ putta sokaṭṭo brūhi te cittaṃ rujaṃ.
5980. Pabbajjaṃ na labhe vīra svākkhāte tava sāsane,
tena sokena dīnosmi saraṇaṃ hohi nāyaka.
5981. Tadā bhikkhū samānetvā āpucchi muni sattamo,
imassa adhikāraṃ ye saranti vyāharantu te.
5982. Sārīputto tadāvoca kāramassa sarāmaṃ,
kaṭacchubhikkhaṃ dāpesi piṇḍāya carato mama.
5983. Sādhu sādhu kataññūsi sārīputta imaṃ tuvaṃ,
pabbājehi dijaṃ vuddhaṃ hessatājāniyo ayaṃ.
5984. Tato alatthaṃ pabbajjaṃ kammavācopasampadaṃ,
na cireneva kālena pāpuṇiṃ āsavakkhayaṃ.
5985. Sakkaccaṃ munino vākyāṃ suṇomi mudito yato,
paṭibhāneyyakānaggaṃ tato maṃ ṭhapayī jino.

¹ pabbajati na maṃ koci - Ma.

² soko - Ma, Syā, PTS.

³ mamamāha mahāmuni - Ma, Syā.

5974. Và tôi đã cai quản Thiên quốc ba trăm lần. Và tôi đã trở thành đấng Chuyển Luân Vương năm trăm lần.

5975. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm. Do nhờ tác động của nghiệp ấy tôi đã được sung sướng ở tất cả các nơi.

5976. Khi đạt đến lần hiện hữu cuối cùng, tôi đã được sanh ra tại kinh thành Giribajja¹ trong gia tộc Bà-la-môn không được sung túc, bị thiếu thốn về y phục và thức ăn.

5977. Tôi đã dâng lên một muống thức ăn đến vị Sāriputta như thế ấy. Đến khi già nua và lớn tuổi, khi ấy tôi đã đi đến tu viện.

5978. Là người già cả yếu đuối không có thể lực, các vị không ai cho tôi xuất gia. Vì thế, khi ấy tôi đã trở nên thâm cảm, cơ thể bị xuống sắc, có sự sâu muộn.

5979. Sau khi nhìn thấy, đấng Đại Bi, bậc Đại Hiền Trí ấy đã nói với tôi rằng: *“Này con trai, lý do gì khiến người lại bị khổ đau vì sâu muộn. Hãy trình bày nỗi khổ đau đã sanh lên ở tâm của người.”*

5980. *“Bạch đấng Anh Hùng, con không đạt được sự xuất gia trong Giáo Pháp khéo được thuyết giảng của Ngài. Vì thế, con trở nên thâm cảm vì sâu muộn. Bạch đấng Lãnh Đạo, xin Ngài hãy là nơi nương nhờ (của con).”*

5981. Khi ấy, bậc Hiền Trí tối thượng đã triệu tập các vị tỳ khưu lại và đã hỏi rằng: *“Những vị nào nhớ được hành động hướng thượng của người này, những vị ấy hãy nói lên.”*

5982. Khi ấy, vị Sāriputta đã nói rằng: *“Con nhớ được hành động của người này. Trong khi con đang đi khất thực, ông đã bảo dâng cúng một muống thức ăn đến con.”*

5983. *“Lành thay! Lành thay! Này Sāriputta, người quả là người biết ơn. Người hãy cho người Bà-la-môn lớn tuổi này xuất gia. Người này sẽ là chủng tử tốt.”*

5984. Do đó, tôi đã đạt được sự xuất gia và sự tu lên bậc trên với lời tuyên ngôn hành sự. Trong thời gian không bao lâu, tôi đã thành tựu sự đoạn tận các lậu hoặc.

5985. Vì tôi lắng nghe lời nói của bậc Hiền Trí một cách nghiêm chỉnh, do đó đấng Chiến Thắng đã thiết lập tôi là vị đứng đầu trong số các vị có tài biện giải.

¹ Một tên gọi khác của thành Rājagaha (ND).

5986. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

5987. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

5988. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudama āyasmā Rādho thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Rādhattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

540. Mogharājattherāpadānaṃ¹

5989. Padumuttaro nāma jino sabbalokavidū muni,
ito satasahassamhi kappe uppajji cakkhumā.

5990. Ovādako viññāpako tāraḷo sabbapāṇinaṃ,
desanākusalo buddho tāresi janataṃ bahuṃ.

5991. Anukampako kāruṇiko hitesī sabbapāṇinaṃ,
sampatte titthiye sabbe pañcasīle patiṭṭhapi.

5992. Evaṃ nirākulaṃ āsi suññakaṃ titthiyehi ca,
vicittaṃ arahantehi vasībhūtehi tādihi.

5993. Ratanānaṭṭhapaññāsaṃ uggato so mahāmuni,
kañcanagghiyasaṅkāso battiṃsavaraḷakkhaṇo.²

5994. Vassasatasahassāni āyu vijjati tāvade,
tāvataṃ tiṭṭhamāno so tāresi janataṃ bahuṃ.

5995. Tadāhaṃ haṃsavatiyaṃ kule aññatare ahuṃ,
parakammāyane yutto natthi me kiñci saṃdhanam.

5996. Paṭikkamanasālāyaṃ vasanto katabhūmiyaṃ,
aggimujjālayiṃ tattha daḷhaṃ kaṇhāsi sā³ mahi.

5997. Tadā parisatiṃ nātho catusaccappakāsako,
sāvakaṃ sampakittesi lukhacivaradhāraḷakaṃ.

¹ Catutthavagge aññaṃ mogharājāpadānaṃ vijjati. Theragāthaṭṭhakathāyaṃ tameva uddharitvā dassitaṃ.

² battiṃsavaraḷakkhaṇo - Ma.

³ daḷhakaṇhā siyā - Sī Mu, PTS; dayhakaṇhā sisā - Syā.

5986. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

5987. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

5988. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Rādha đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Rādha là phần thứ chín.

--ooOoo--

540. Ký Sự về Trưởng Lão Mogharāja:

5989. Trước đây một trăm ngàn kiếp, đấng Chiến Thắng tên Padumuttara, bậc Hiền Trí, đấng hiểu biết về toàn bộ thế giới, bậc Hữu Nhân đã hiện khởi.¹

5990. Là bậc giáo giới, là vị làm cho hiểu rõ, là vị giúp cho tất cả chúng sanh vượt qua, được thiện xảo trong việc thuyết giảng, đức Phật đã giúp cho nhiều người vượt qua.

5991. Bậc Thương Tướng, đấng Bi Mẫn, vị tầm cầu sự lợi ích cho tất cả chúng sanh, cũng đã an trú vào ngũ giới cho tất cả các ngoại đạo đã đi đến.

5992. Như thế, được tô điểm với các vị A-la-hán có năng lực như thế ấy, (thế gian) đã không bị rối loạn và trống vắng các vị ngoại đạo.

5993. Bậc Đại Hiền Trí ấy cao năm mươi tám *ratana* (14.50 m) tựa như cây cột trụ bằng vàng, có ba mươi hai hảo tướng.

5994. Cho đến khi ấy, tuổi thọ được biết là một trăm ngàn năm. Trong khi tồn tại như thế, Ngài đã giúp cho nhiều người vượt qua.

5995. Lúc bấy giờ, tôi đã ở trong một gia đình nợ tại thành Hamsavatī. Bị vướng bận trong sự quán xuyên công việc của người khác, tài sản riêng của tôi là không có gì.

5996. Trong khi cư ngụ tại gian nhà nghi chân có nền đất đã được sửa soạn, tôi đã đốt lên ngọn lửa ở tại nơi ấy (khiến) nền đất ấy đã trở nên đen và cứng.

5997. Khi ấy, đấng Bảo Hộ, bậc giảng giải về bốn Sự Thật, đã tán dương vị Thịnh Vãn là vị mặc y thô xấu ở hội chúng.

¹ Một câu chuyện khác về vị Mogharājā được tìm thấy ở Phẩm Bốn, ký sự 35.

5998. Tassa tamhi guṇe tuṭṭho paṇipacca¹ tathāgataṃ,
lukhacīvaradhārappaṃ patthayiṃ ṭhānamuttamaṃ.
5999. Tadā avoca bhagavā sāvake padumuttaro,
passathetaṃ purisakaṃ kucelaṃ tanudehakaṃ.
6000. Pītippasannavadanaṃ saddhādhanasamanvitaṃ,
uddhaggatanujaṃ haṭṭhaṃ acalaṃ sālapiṇḍikaṃ.²
6001. Eso pattheti taṃ ṭhānaṃ saccasenassa bhikkhuno.
lukhacīvaradhārissa tassa vaṇṇagatāsayo.³
6002. Taṃ sutvā mudito hutvā nipacca sirasā jinaṃ,
yāvajīvaṃ subhaṃ kammaṃ karitvā jinasāsane.
6003. Tena kammaṃ sukatenā cetanāpaṇidhīhi ca,
jahitvā mānusaṃ dehaṃ tāvatimsūpago ahaṃ.
6004. Paṭikkamanasālāyaṃ bhūmidāhakakammunā,
samasaḥassaṃ niraye adayaṃ vedanaṭṭito.
6005. Tena kammāvasesena pañcajāṭisatānaṃ,
manusso kulajo hutvā jāṭiyā lakkhaṇaṅkito.
6006. Pañcajāṭisatāneva kuṭṭharogasamappito,
mahādukkhaṃ anubhaviṃ tassa kammaṃ vāhasā.
6007. Imasmiṃ bhaddake kappe upariṭṭhaṃ yasassināṃ,
piṇḍapātena tappesiṃ pasannamānaso ahaṃ.
6008. Tena kammavisesena cetanāpaṇidhīhi ca,
jahitvā mānusaṃ dehaṃ tāvatimsamagacchahaṃ.
6009. Pacchimabhava sampatte ajāyimi khattiye kule,
pituno accayenāhaṃ mahārajjasamappito.
6010. Kuṭṭharogābhibhūtohaṃ na ratiṃ na sukhaṃ labhe,
moghaṃ rajjasukhaṃ⁴ yasmā mogharājā tato ahaṃ.
6011. Kāyassa dosaṃ disvāna pabbajimi anagāriyaṃ,
bāvarissa dijaggassa sissattaṃ ajjhupāgamiṃ.
6012. Mahatā parivārena upecca naranāyakaṃ,
apucchiṃ nipuṇaṃ pañhaṃ taṃ vīraṃ vādisūdanaṃ.

¹ patipajja - Syā.² sālapiṇḍitaṃ - Ma, Syā, PTS.³ vaṇṇasitāsayo - Ma.⁴ rajjaṃ sukhaṃ - Ma.

5998. Hoan hỷ về đức hạnh đó của vị ấy, tôi đã quỳ xuống ở đức Như Lai và đã phát nguyện vị thế tối thượng là vị đứng đầu trong số các vị mặc y thô xấu.

5999. Do đó, đức Thế Tôn Padumuttara đã nói với các vị Thinh Văn rằng: “Các người hãy nhìn xem người nam có y phục thô xấu và thân hình gầy ốm này.

6000. (Người này) với khuôn mặt tịnh tín và có sự phi lạc, được sở hữu tài sản về đức tin, có lòng dựng đứng sanh lên ở cơ thể, được mừng rỡ, không cử động, có nhúm bông sālā.

6001. Người này phát nguyện vị thế ấy của vị tỳ khưu có được đạo binh về sự chân thật và có thiên hướng về hình tướng của vị mặc y thô xấu ấy.”

6002. Nghe được điều ấy, tôi đã trở nên hoan hỷ và đã quỳ xuống đê đầu ở đấng Chiến Thắng. Tôi đã thực hiện việc làm tốt đẹp trong Giáo Pháp của đấng Chiến Thắng cho đến hết cuộc đời.

6003. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp và do các nguyện lực của tác ý, sau khi từ bỏ thân nhân loại tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

6004. Do hành động đốt nền đất ở gian nhà nghi chân, tôi đã bị thiêu đốt, bị khổ đau về cảm thọ ở địa ngục một ngàn năm.

6005. Do phần dư sót của nghiệp ấy, trong năm trăm kiếp sống đầu đã được may mắn sanh ra làm người, tôi đã bị đóng dấu từ lúc mới sanh.

6006. Tôi đã bị nhiễm bệnh phong cùi luôn cả năm trăm kiếp sống. Do tác động của nghiệp ấy, tôi đã trải qua khổ đau lớn lao.

6007. Ở vào kiếp Bhadda này, với tâm ý tịnh tín tôi đã làm hài lòng vị có danh vọng tối cao bằng món thức ăn.

6008. Do tính chất đặc biệt của nghiệp ấy và do các nguyện lực của tác ý, sau khi từ bỏ thân nhân loại tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

6009. Khi đạt đến lần hiện hữu cuối cùng, tôi đã được sanh ra trong gia tộc Sát-đế-ly. Khi cha tôi băng hà, tôi đã được kế thừa vương quốc rộng lớn.

6010. Bị bệnh phong cùi chế ngự, tôi không đạt được sự vui sướng và sự an lạc. Vì sự sung sướng về vương quốc là rỗng không, cho nên tôi là Mogharājā.¹

6011. Sau khi nhìn thấy sự xấu xa của thân thể, tôi đã xuất gia vào đời sống không gia đình. Tôi đã đi đến làm học trò của vị Bà-la-môn cao cả tên Bāvārī.

6012. Cùng với đoàn tùy tùng đông đảo, tôi đã đi đến gặp đấng Lãnh Đạo nhân loại. Tôi đã hỏi đấng Anh Hùng ấy là vị (có khả năng) khuất phục người đối đáp một câu hỏi khôn khéo.

¹ Mogharājā nghĩa là vị vua (rājā) rỗng không (mogha), rajja là vương quốc, vương quyền.

6013. Ayaṃ loko paro loko brahmaloko sadevako,
diṭṭhiṃ¹ te nābhijānāti² gotamassa yasassino.
6014. Evābhikkantadassāviṃ atthī pañhena āgamaṃ,
kathaṃ lokaṃ avekkhantaṃ maccurājā na passati.
6015. Suññato lokaṃ avekkhassu mogharāja sadā sato,
attānudiṭṭhiṃ ūhacca evaṃ maccutaro siyā.
6016. Evaṃ lokaṃ avekkhantaṃ maccurājā na passati,
iti maṃ abhaṇi buddho sabbarogatikicchako.
6017. Saha gāthāvasānena kesamassuvivajjito,
kāśāvavattthavasano āsiṃ bhikkhu tathārahā.
6018. Saṃghikesu vihāresu na vasiṃ rogaṇiṭo,
mā vihāro padussīti vātarogehi ṇiṭo.³
6019. Saṃkārakūṭā āhitvā⁴ susānā rathikāhi ca,
tato saṃghāṭikaṃ katvā dhārayiṃ lukhacīvaraṃ.
6020. Mahābhisakko tasmiṃ me guṇe tuṭṭho vināyako,
lukhacīvaradhārīnaṃ etadagge ṭhapesi maṃ.
6021. Puññapāparikkhīno sabbarogavivajjito,
sikhīva anupādāno nibbāyissamanāsavo.
6022. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
6023. Svāgataṃ vata me āsi buddhasettṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
6024. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Mogharājatthero imā gāthāyo abhāsithāti.

Mogharājattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ

Kaccāno vakkalī thero mahākappinasavhayo
dabbo kumāranāmo ca bāhiyo koṭṭhito vasī.
Uruvelakassapo rādho mogharājā ca paṇḍito,
tīṇi gāthāsātānettha dvāsattṭhi ceva ṇiṇḍitā.

Kaccānavaggo catupaññāsamo.

--ooOoo—

¹ diṭṭhaṃ no - Sī Mu; diṭṭhiṃ no - Ma; diṭṭhinte - Syā; diṭṭhi no - PTS.

² nābhijānāmi - Sī Mu, Ma, Syā, PTS.

³ vācāyābhisuṇiṭo - Syā, PTS.

⁴ āhatvā - Sī Mu, Syā, PTS.

6013. Thế giới này, thế giới khác, thế giới Phạm Thiên, luôn cả thế giới chư Thiên không biết rõ quan điểm của Ngài, của vị Gotama có danh vọng.

6014. “*Bằng cách nào Thần Chết không nhìn thấy người đang suy xét về thân này?*” Là người có mục đích, tôi đã đi đến với người có sự thấy biết vượt trội như vậy bằng câu chất vấn.

6015. “*Này Mogharāja, hãy luôn luôn có niệm. Người hãy suy xét thân này là không. Sau khi dẹp bỏ tà kiến về tự ngã,¹ như vậy người có thể vượt trội Thần Chết.*”

6016. *Thần Chết không nhìn thấy người đang suy xét về thân này là như thế.* Đức Phật, người thầy thuốc chữa tất cả các loại bệnh đã giảng cho tôi như vậy.

6017. Với sự chấm dứt của câu kệ, tôi có râu tóc đã được cạo bỏ, có sự mặc lên tấm vải ca-sa, tôi đã trở thành vị tỳ khưu A-la-hán như thế.

6018. Bị hành hạ bởi căn bệnh, tôi đã không cư ngụ trong các trú xá thuộc về hội chúng (nghĩ rằng): “*Chớ để trú xá bị dơ bẩn,*” tôi đã bị hành hạ bởi các cơn bệnh về gió.

6019. Sau khi đã đem về từ đồng rác, từ bãi tha ma, và từ các đường lộ, từ đó tôi đã làm nên y hai lớp và tôi đã mặc y thô xấu.

6020. Hoan hỷ về đức hạnh ấy của tôi, bậc Thầy Thuốc vĩ đại, đấng Hương Đạo đã thiết lập tôi vào vị thế tối thắng trong số các vị mặc y thô xấu.

6021. Có sự đoạn tận thiện và ác, đã được dứt bỏ mọi cơn bệnh, tựa như ngọn lửa không còn nhiên liệu, tôi đã Niết Bàn không còn lậu hoặc.

6022. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

6023. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

6024. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Mogharāja đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Mogharāja là phần thứ mười.

--ooOoo--

Phần Tóm Lược:

Vị Kaccāna, vị trưởng lão Vakkali, vị có tên là Mahākappina, vị Dabba, vị có tên là Kumāra, vị Bāhiya, vị Koṭṭhita có năng lực, vị Uruvelakassapa, vị Rādha, và bậc trí tuệ Mogharājā. Ở đây có ba trăm và luôn cả sáu mươi hai câu kệ đã được gộp chung lại.

Phẩm Kaccāna là phẩm thứ năm mươi bốn.

--ooOoo--

¹ Xem phần nói về Tỳ Ngã Kiến, *Paṭisambhidāmagga I - Phân Tích Đạo I*, trang 266-281 (Tam Tạng Pāli - Việt tập 37).

LV. BHADDIYAVAGGO

541. Lakuṅṭakabhaddiyattherāpadānaṃ

6025. Padumuttaro nāma jino sabbadhammesu cakkhumā,
ito satahassamhi kappe uppajji nāyako.
6026. Tadāhaṃ haṃsavatiyaṃ seṭṭhiputto mahādhanō,
jaṅghāvihāraṃ vicaraṃ saṅghārāmaṃ agacchahaṃ.¹
6027. Tadā so lokapajjoto dhammaṃ desesi nāyako,
mañjussarānaṃ pavaraṃ sāvakaṃ abhikittayī.
6028. Taṃ sutvā mudito hutvā kāraṃ katvā mahesino,
vanditvā satthuno pāde taṃ ṭhānamabhipatthayim.
6029. Tadā buddho viyākāsi saṅghamaṃ jhe vināyako,
anāgatamhi addhāne lacchase taṃ manorathaṃ.
6030. Satahassas ito² kappe okkākakulasambhavo,
gotamo nāma nāmena satthā loke bhavissati.
6031. Tassa dhammesu dāyādo oraso dhammanimmitto,
bhaddiyo nāma nāmena hessati satthusāvako.
6032. Tena kammena sukatenā cetanāpaṇidhīhi ca,
jahitvā mānusaṃ dehaṃ tāvatimsamagacchahaṃ.
6033. Dvenavute ito kappe phusso uppajji nāyako,
durāsado duppasaho sabbalokuttamo jino.
6034. Caraṇena ca sampanno brahā uju patāpavā,
hitesī sabbapāṇinaṃ³ bahū⁴ mocesi bandhanā.

¹ saṅghārāmaṃ agacchahaṃ - Ma, Syā, PTS.

² satahassasito - Ma.

³ sabbasattānaṃ - Ma, Syā, PTS.

⁴ bahū - PTS.

LV. PHẨM BHADDIYA:

541. Ký Sự về Trưởng Lão Lakuṇṭakabhaddiya:

6025. Trước đây một trăm ngàn kiếp, vị Lãnh Đạo, đấng Chiến Thắng tên Padumuttara, bậc Hữu Nhân về tất cả các pháp đã hiện khởi.

6026. Vào lúc bấy giờ, tôi là con trai nhà triệu phú có đại tài sản ở tại Hamsavatī. Trong khi đi bộ lang thang, tôi đã đi đến tu viện của Hội Chúng.

6027. Khi ấy, bậc Quang Đăng của thế gian, đấng Lãnh Đạo ấy đang thuyết giảng Giáo Pháp. Ngài đã tán dương vị Thinh Văn ưu tú trong số các vị có giọng nói ngọt ngào.

6028. Nghe được điều ấy, tôi đã trở nên hoan hỷ và đã thể hiện sự tôn kính đến bậc Đại Ấn Sĩ. Tôi đã đánh lễ ở bàn chân của bậc Đạo Sư và đã phát nguyện vị thế ấy.

6029. Khi ấy, đức Phật, đấng Hương Đạo đã chú nguyện ở giữa hội chúng rằng: *“Trong thời vị lai xa xăm người này sẽ đạt được điều ước nguyện ấy.”*

6030. Vào một trăm ngàn kiếp về sau này, bậc Đạo Sư tên là Gotama, xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.

6031. *(Người này) sẽ trở thành Thinh Văn của bậc Đạo Sư, là người thừa tự Giáo Pháp của vị (Phật) ấy, là chánh thống, được tạo ra từ Giáo Pháp, có tên là Bhaddiya.”*

6032. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp và do các nguyện lực của tác ý, sau khi từ bỏ thân nhân loại tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

6033. Trước đây chín mươi hai kiếp, bậc Lãnh Đạo Phussa, vị khó tiếp cận, khó chinh phục, đấng Chiến Thắng tối thượng của tất cả thế gian đã hiện khởi.

6034. Là vị hội đủ tánh hạnh, cao thượng, ngay thẳng, có sự huy hoàng, là người tầm cầu sự lợi ích cho tất cả chúng sanh, Ngài đã giải thoát cho nhiều người khỏi sự trói buộc.

6035. Nandārāmavane tassa ahoṣiṃ phussakokilo,¹
gandhakuṭṭisamāsanne ambarukkhe vasāmahaṃ.
6036. Tadā piṇḍāya gacchantam dakkhiṇeyyam jinuttamaṃ,
disvā cittaṃ pasādetvā mañjunādena kūjahaṃ.²
6037. Rājuyyānaṃ tadā gantvā supakkaṃ kanakattacaṃ,
ambapiṇḍiṃ³ gahetvāna sambuddhassopanāmayiṃ.
6038. Tadā me cittamaññāya mahākāruṇiko jino,
upaṭṭhākassa hatthato pattaṃ paggaṇhi nāyako.
6039. Adāsiṃ tuṭṭhacitto 'haṃ⁴ ambapiṇḍiṃ mahāmune,
patte pakkhippa pakkhehañjaliṃ katvāna mañjunā.
6040. Sarena rajanīyena savaṇīyena vaggunā,
vassanto buddhapūjatthaṃ niḷaṃ⁵ gantvā nipajjahaṃ.
6041. Tadā muditacittaṃ maṃ buddhapemagatāsayaṃ,
sakuṇagghi upāgantvā ghātayī duṭṭhamānaso.
6042. Tato cutohaṃ tusite anubhotvā mahāsukhaṃ,
manussayonimāgacchiṃ tassa kammaṃ vāhasā.
6043. Imamhi bhaddake kappe brahmabandhu mahāyaso,
kassapo nāma gottena uppajji vadataṃ varo.
6044. Sāsaṇaṃ jotayitvā so abhibhuyya kutitthiye,
vinayitvāna veneyye nibbuto so sasāvako.
6045. Nibbute tamhi lokagge pasannā janatā bahū,
pūjanatthāya buddhassa thūpaṃ kubbanti satthuno.
6046. Sattayojanikaṃ thūpaṃ sattaratanabhūsitam,
karissāma mahesissa iccevaṃ mantayanti te.
6047. Kikino kāsirājassa tadā senāya nāyako,
hutvāhaṃ appamāṇassa pamāṇaṃ cetiye vadiṃ.
6048. Tadā te mama vākyena cetiyaṃ yojanuggataṃ,
akaṃsu naravīrassa nānāratanaṃ bhūsitam.
6049. Tena kammaṃ sakatena cetanāpaṇidhīhi ca,
jahitvā mānusaṃ dehaṃ tāvatimsamagacchahaṃ.

¹ pussakokilo - Syā.² mañjunābhiniḍḍikūjahaṃ - Ma, Syā, PTS.³ ambapiṇḍam - Ma, Syā, PTS.⁴ haṭṭhacittohaṃ - Ma, Syā, PTS.⁵ niddam - Syā, PTS.

6035. Tôi đã là con chim cu cu cườm ở khu rừng Nandārāma. Tôi sống ở cành cây xoài gần hương thất của Ngài.

6036. Khi ấy, sau khi nhìn thấy đấng Chiến Thắng tối thượng, bậc xứng đáng cúng dường, đang đi khát thực, tôi đã làm cho tâm được tịnh tín và đã hát lên với tiếng hát ngọt ngào.

6037. Khi ấy, tôi đã đi đến khu vườn của đức vua và đã gặp lấy chùm xoài chín muồi có màu da vàng chói rồi đã dâng đến bậc Toàn Giác.

6038. Khi ấy, biết được tâm của tôi, bậc Đại Bi Mãn, đấng Chiến Thắng, bậc Lãnh Đạo đã nhận lấy bình bát từ tay của vị thị giả.

6039. 6040. Với tâm hớn hở, tôi đã dâng cúng chùm xoài đến bậc Đại Hiền Trí. Sau khi đặt vào bình bát, tôi đã chấp hai cánh lại đồng thời hát lên với tiếng hát ngọt ngào, quyến rũ, êm tai, vui vẻ nhằm mục đích cúng dường đức Phật. Rồi tôi đã bay về tổ và nằm xuống.

6041. Khi ấy, tôi đã có tâm hoan hỷ, có thiên hướng yêu mến đức Phật. Có con chim ưng với tâm ý xấu xa đã đi đến và đã giết chết tôi.

6042. Từ nơi ấy chết đi, tôi đã thọ hưởng sự sung sướng lớn lao ở cõi trời Đẩu Suất. Do nhờ tác động của nghiệp ấy, tôi đã đi đến nhập vào thai của loài người.

6043. Ở vào kiếp Bhadda này, trong số các vị đang thuyết giảng đã hiện khởi đấng cao quý tên Kassapa, thuộc dòng dõi, có danh tiếng vĩ đại, là thân quyến của đấng Phạm Thiên (dòng dõi Bà-la-môn).

6044. Ngài đã làm chói sáng Giáo Pháp, đã khuất phục các ngoại đạo xấu xa, đã huấn luyện những người đáng được huấn luyện, và đã Niết Bàn cùng các vị Thịnh Văn.

6045. Khi đấng Cao Cả ấy của thế gian đã Niết Bàn, được tịnh tín nhiều người tạo nên ngôi bảo tháp nhằm mục đích cúng dường đến đức Phật, đến bậc Đạo Sư.

6046. Họ bàn thảo như vậy: *“Chúng ta sẽ tạo nên ngôi bảo tháp bảy do-tuần được trang hoàng bằng bảy loại châu báu dành cho bậc Đại Ân Sĩ.”*

6047. Khi ấy, tôi đã là vị thống lãnh quân đội của đức vua của xứ Kāsi (tên) là Kiki. Tôi đã nói đến việc giảm thiểu kích thước ở ngôi bảo tháp.

6048. Khi ấy, do lời nói của tôi họ đã xây dựng ngôi bảo tháp một do-tuần được trang hoàng bằng bảy loại châu báu dành cho bậc Anh Hùng của nhân loại.

6049. Do nghiệp ấy đã được thực hiện hoàn tất và do các nguyên lực của tác ý, sau khi từ bỏ thân nhân loại tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

6050. Pacchime ca bhavē 'dāni jāto setthikule ahaṃ,
sāvattiyāṃ puravare iddhe phīte mahaddhane.
6051. Purappavese sugataṃ disvā vimhitamānaso,
pabbajitvāna na ciraṃ arahattamaṃpāpuṇiṃ.
6052. Cetiyaṃ pamāṇaṃ yaṃ akariṃ tena kammunā,
lakuṇṭakasarīrohaṃ jāto paribhavāraho.
6053. Sarena madhurenāhaṃ pūjetvā isisattamaṃ,
mañjussarānaṃ bhikkhūnaṃ aggattamanupāpuṇiṃ.
6054. Phaladānena buddhassa guṇānussaraṇena ca,
sāmaññaphalasampanno viharāmi anāsavo.
6055. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
6056. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
6057. Paṭisambhidā catasso vimokkhā pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Lakuṇṭakabhaddiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Lakuṇṭakabhaddiyattherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

542. Kaṅkhārevatatttherāpadānaṃ

6058. Padumuttaro nāma jino sabbadhammesu cakkhumā,
ito satahassamhi kappe uppajji nāyako.
6059. Sīhahanu brahmagiro haṃsadundūbhiniṃsaro,¹
nāgavikkantaṃgamano candasūrādhikappabho.²
6060. Mahāmati mahāvīro mahājhāyī mahābalo,³
mahākāruṇiko nātho mahātamaṃpanūdano.⁴

¹ haṃsadundubhinissano - Ma; ...nisāvano - Syā; ...nissavano, PTS.

² candasūrādhikappabho - Ma, Syā.

³ mahāgati - Syā; mahāhito - PTS.

⁴ mahātamaṃvidhaṃsano - Syā; mahātamanisūdano - PTS.

6050. Và trong kiếp sống cuối cùng hiện nay, tôi đã được sanh vào gia đình triệu phú sung túc, thịnh vượng, có tài sản lớn lao ở tại kinh thành Sāvattī.

6051. Sau khi nhìn thấy đấng Thiện Thệ ở lối đi vào thành phố, tôi đã có tâm ý sùng sốt. Sau khi xuất gia không lâu, tôi đã thành tựu phẩm vị A-la-hán.

6052. Do hành động tôi đã làm về kích thước của ngôi bảo tháp, tôi đã được sanh ra có thân hình thấp bé, đáng bị khinh thường.

6053. Sau khi cúng dường bậc Ấn Sĩ tối thượng với giọng hát ngọt ngào, tôi đã thành tựu bản thể hàng đầu trong số các vị tỳ khưu có giọng nói ngọt ngào.

6054. Do việc dâng cúng trái cây và sự tưởng nhớ đến đức hạnh của đức Phật, tôi được thành tựu quả vị Sa-môn, tôi sống không còn lậu hoặc.

6055. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi được (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

6056. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

6057. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão *Lakuṇṭakabhaddiya*¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão *Lakuṇṭakabhaddiya* là phần thứ nhất.

--ooOoo--

542. Ký Sự về Trưởng Lão *Kaṅkhārevata*:

6058. Trước đây một trăm ngàn kiếp, vị Lãnh Đạo, đấng Chiến Thắng tên *Padumuttara*, bậc Hữu Nhân về tất cả các pháp đã hiện khởi.

6059. Ngài có hàm sư tử, có giọng nói của Phạm Thiên, có âm điệu của loài chim thiên nga và tiếng trống, có sự bước đi hùng dũng của loài rồng, có ánh sáng vượt trội mặt trăng và mặt trời.

6060. Bậc Đại Trí, đấng Đại Hùng là có thiên chứng lớn lao, có sức mạnh lớn lao. Bậc Đại Bi, đấng Bảo Hộ là có sự xua đi màn tăm tối lớn lao.

¹ *Lakuṇṭakabhaddiya* nghĩa là “vị tên *Bhaddiya* thấp lùn (*lakuṇṭaka*).”

6061. Sa kadāci tilokaggo veneyye vinayaṃ bahu,¹
dhammaṃ desesi sambuddho sattāsayavidū muni.
6062. Jhāyiṃ jhānarataṃ vīraṃ upasantaṃ anāvilam,
vaṇṇayanto parisatiṃ tosesi² janataṃ jino.
6063. Tadāhaṃ haṃsavatiyaṃ brāhmaṇo vedapāragū,
dhammaṃ sutvāna mudito taṃ ṭhānamabhipatthayaṃ.
6064. Tadā jino viyākāsi saṅghamajjhe vināyako,
mudito hohi tvaṃ brahme lacchase taṃ manorathaṃ.
6065. Satasahassee ito kappe okkākakulasambhavo,
gotamo nāma nāmena satthā loke bhavissati.
6066. Tassa dhammesu dāyādo oraso dhammanimmitto,
revato nāma nāmena hessasi³ satthusāvako.
6067. Tena kammena sukatenā cetanāpaṇidhīhi ca,
jahitvā mānusaṃ dehaṃ tāvatimsamagacchahaṃ.
6068. Pacchime ca bhavē dāni jātohaṃ koliye pure,
khattiye kulasampanne iddhe phīte mahaddhane.
6069. Yadā kapilavatthusmiṃ buddho dhammamadesayi,
tadā pasanno sugate pabbajiṃ anagāriyaṃ.
6070. Kaṅkhā me bahulā āsi kappākappe tahiṃ tahiṃ,
sabbaṃ taṃ vinayī buddho desetvā dhammamuttamaṃ.
6071. Tatohaṃ tiṇṇasaṃsāro sadā jhānasukhe rato,
vihārāmi tadā buddho maṃ disvā etadabravi:
6072. Yā kāci kaṅkhā idha vā huraṃ vā,
sakavediyā vā paravediyā vā,
ye jhāyino tā pajahanti sabbā
ātāpino brahmacariyaṃ carantā.

¹ bahuṃ - Ma, Syā, PTS.

² toseti - Syā, PTS.

³ hessati - Ma.

6061. Có lần nọ, đấng Cao Cả của tam giới ấy, bậc Toàn Giác, đấng Hiền Trí, vị hiểu biết về thiên hướng của chúng sanh, trong lúc đang huấn luyện cho nhiều người đáng được huấn luyện, Ngài đã thuyết giảng Giáo Pháp.

6062. Trong lúc tán dương ở hội chúng về vị anh hùng có thiên chứng, thỏa thích về thiên, an tịnh, không bị chộn rộn, đấng Chiến Thắng đã làm cho dân chúng được hoan hỷ.

6063. Khi ấy, tôi đã là vị Bà-la-môn thông suốt các bộ Vệ Đà ở thành Hamsavatī. Sau khi lắng nghe Giáo Pháp, được hoan hỷ tôi đã phát nguyện vị thế ấy.

6064. Lúc bấy giờ, đấng Chiến Thắng, bậc Hướng Đạo đã chú nguyện ở giữa hội chúng rằng: *“Này Bà-la-môn, người hãy hoan hỷ, người sẽ đạt được điều ước nguyện ấy.”*

6065. Vào một trăm ngàn kiếp về sau này, bậc Đạo Sư tên là Gotama, xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.

6066. (Người này) sẽ trở thành Thinh Văn của bậc Đạo Sư, là người thừa tự Giáo Pháp của vị (Phật) ấy, là chánh thống, được tạo ra từ Giáo Pháp, có tên là Revata.”

6067. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp và do các nguyện lực của tác ý, sau khi từ bỏ thân nhân loại tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

6068. Và trong kiếp sống cuối cùng hiện nay, tôi đã được sanh ra ở thành Koliya, được thành tựu gia tộc Sát-đế-lỵ sung túc, thịnh vượng, có tài sản lớn lao.

6069. Vào lúc đức Phật đã thuyết giảng Giáo Pháp ở Kapilavatthu, khi ấy được tịnh tín ở đấng Thiện Thệ, tôi đã xuất gia vào đời sống không gia đình.

6070. Tôi đã có nhiều sự hoài nghi về điều được phép và không được phép, ở việc này việc nọ. Sau khi thuyết giảng về Giáo Pháp tối thượng, đức Phật đã hướng dẫn tất cả các điều ấy.

6071. Do đó, tôi đã vượt qua luân hồi và tôi sống luôn luôn được thỏa thích trong sự an lạc của thiên. Khi ấy, đức Phật, sau khi nhìn thấy tôi, Ngài đã nói điều này:

6072. *“Bất cứ điều hoài nghi nào ở nơi đây hoặc ở cõi khác, do sự hiểu biết của chính mình hoặc do sự hiểu biết của người khác, những vị nào có thiên chứng, có sự tinh cần, đang thực hành Phạm hạnh, dứt bỏ tất cả những hoài nghi ấy.”*

6073. Satasahassee kataṃ kammaṃ phalaṃ dassesi me idha,
sumutto saravegova kilese jhāpayī¹ mama.

6074. Tato jhānarataṃ disvā buddho lokantagū muni,
jhāyīnaṃ bhikkhūnaṃ aggo paññāpesi² mahāmati.

6075. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

6076. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

6077. Paṭisambhidā catasso vimokkhā pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Kaṅkhārevato thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Kaṅkhārevatatherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

543. Sīvalittherāpadānaṃ

6078. Padumuttaro nāma jino sabbadhammesu cakkhumā,
ito satasahasamhi kappe uppajji nāyako.

6079. Sīlaṃ tassa asaṅkheyyaṃ samādhi vajirūpamo,
asaṅkheyyaṃ ñāṇavaraṃ vimutti ca anūpamā.

6080. Manujāmaranāgānaṃ brahmānaṃ ca samāgame,
samaṇabrāhmaṇākiṅṅe dhammaṃ desesi nāyako.

6081. Sasāvakaṃ mahālābhiṃ puññavantaṃ jutindharaṃ,
ṭhapesi etadaggamhi parisāsu visārado.

6082. Tadāhaṃ khattiyo āsiṃ nagare haṃsasavhaye,
sutvā jinassa taṃ vākyam sāvakassa guṇam bahum.

6083. Nimantayitvā sattāhaṃ bhojayitvā sasāvakaṃ,
mahādānaṃ daditvāna taṃ ṭhānamabhipatthayim.

6084. Tadā maṃ vinataṃ pāde disvāna purisāsabho,
sussarena mahāvīro idaṃ vacanamabravī.

¹ jhāpayim - Ma, Syā, PTS.

² paññāpeti - Ma.

6073. Việc làm đã được thực hiện ở một trăm ngàn kiếp đã cho tôi nhìn thấy quả báu tại đây. Như là tốc độ của mũi tên khéo được bắn ra, tôi đã thiêu đốt các phiền não của tôi.

6074. Do đó, sau khi nhìn thấy tôi được thỏa thích trong thiền, đức Phật, vị đã đi đến tận cùng của thế giới, bậc Hiền Trí, đấng Đại Trí đã tuyên bố tôi là đứng đầu trong số các vị tỳ khưu có thiền chứng.

6075. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

6076. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

6077. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Kaṅkhārevata¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Kaṅkhārevata là phần thứ nhì.

--ooOoo--

543. Ký Sự về Trưởng Lão Sīvali:

6078. Trước đây một trăm ngàn kiếp, vị Lãnh Đạo, đấng Chiến Thắng tên Padumuttara, bậc Hữu Nhân về tất cả các pháp đã hiện khởi.

6079. Giới của vị ấy là không thể đo lường, định được sánh với kim cương, trí tuệ cao quý là không thể ước lượng, và sự giải thoát là không có tương đương.

6080. Ở cuộc hội họp của loài người, chư Thiên, các loài rồng và các đấng Phạm Thiên, được đông đảo các vị Sa-môn và Bà-la-môn, bậc Lãnh Đạo đã thuyết giảng Giáo Pháp.

6081. Được tự tin ở nơi các hội chúng, Ngài đã thiết lập vị Thịnh Văn có lợi lộc nhiều, có phước báu rạng ngời vào vị thế tối thắng.

6082. Khi ấy, tôi đã là vị Sát-đế-ly ở thành phố tên là Hamsā. Tôi đã nghe được lời nói ấy của đấng Chiến Thắng (nói) về nhiều đức hạnh của vị Thịnh Văn.

6083. Tôi đã thỉnh mời và đã cung cấp vật thực đến Ngài cùng với các vị Thịnh Văn trong bảy ngày. Sau khi cúng dường cuộc đại thí, tôi đã phát nguyện vị thế ấy.

6084. Khi ấy, sau khi nhìn thấy tôi khom mình ở bàn chân, bậc Nhân Ngưu đấng Đại Hùng với âm điệu dịu dàng đã nói lời nói này.

¹ Kaṅkhārevata nghĩa là “vị Revata có sự hoài nghi (kaṅkhā).”

6085. Tato jinassa vacanaṃ sotukāmā mahājanā,
devadānavagandhabbā brahmāno ca mahiddhikā.
6086. Samaṇabrāhmaṇā ceva namassiṃsu katañjali,
namo te purisājañña namo te purisuttama.
6087. Khattiyena mahādānaṃ dinnam sattāhikaṃ hi vo,¹
sotukāmā phalaṃ tassa vyākarohi mahāmune.
6088. Tato avoca bhagavā suṇātha mama bhāsitaṃ,
appameyyamhi buddhamhi saṅghamhi suppatiṭṭhitā.²
6089. Dakkhiṇā tāya ko vattā appameyyaphalā hi sā,
apicesa mahābhogo ṭhānaṃ pattheti uttamaṃ.
6090. Lābhī vipulalābhānaṃ yathā bhikkhu sudassano,
tathāhampi bhavyanti lacchatetaṃ anāgate.
6091. Satasahassee ito kappe okkākakulasambhavo,
gotamo nāma nāmena satthā loke bhavissati.
6092. Tassa dhammesu dāyādo oraso dhammanimmito,
sīvali nāma nāmena hessati satthusāvako.
6093. Tena kamma sukatenā cetanāpaṇidhīhi ca,
jahitvā mānusaṃ dehaṃ tāvatimsūpago ahaṃ.
6094. Ekanavute ito kappe vipassī lokanāyako,
uppajji cārunayano³ sabbadhammavipassako.
6095. Tadāhaṃ bandhumatiyaṃ kulassaññatarassa ca,
dayito patthito⁴ ceva āsiṃ kammantavyāvaṭo.⁵
6096. Tadā aññataro pūgo vipassissa mahesino,
parivesaṃ akāresi⁶ mahantamativissutaṃ.
6097. Niṭṭhite ca mahādāne dadaṃ⁷ khajjakasaṃhitam,⁸
navaṃ dadhiṃ madhuṃ ceva vicinaṃ neva addasa.⁹
6098. Tadāhaṃ taṃ gahetvāna navaṃ dadhiṃ madhumpi ca,
kammassāmigharaṃ gacchiṃ tamesantā mamaddasaṃ.

¹ sattāhikampi vo - Ma; sattahakādhikaṃ - Syā; sattāhikaṃ vibho - PTS.

² patitṭhitā - Ma, Syā.

³ cārudassano - Ma.

⁴ passito - Ma; vuṭṭhito - Syā.

⁵ vāvaṭo - Ma.

⁶ akārayi - Ma.

⁷ daduṃ - Ma, Syā.

⁸ khajjakasañhitam - Ma.

khajjakasaññutaṃ - Syā, PTS.

⁹ addasaṃ - Ma, Syā.

addasaṃ - PTS.

6085. Do đó, có ước muốn được nghe lời nói của đấng Chiến Thắng, đám đông người gồm có chư Thiên, A-tu-la, Càn-thát-bà, và các đấng Phạm Thiên có đại thần lực.

6086. Luôn cả các vị Sa-môn và Bà-la-môn đã chấp tay lên lễ bái rằng: “*Bạch đấng Siêu Nhân, xin kính lễ Ngài. Bạch đấng Tối Thượng Nhân, xin kính lễ Ngài.*”

6087. *Bạch đấng Đại Hiền Trí, cuộc đại thí đã được vị Sát-đế-ly dâng cúng đến Ngài trọn bảy ngày, xin Ngài hãy chú nguyện quả báu cho vị ấy, (chúng tôi) có ước muốn được nghe.*”

6088. 6089. Khi ấy, đức Thế Tôn đã nói rằng: “*Các người hãy lắng nghe lời nói của Ta. Sự cúng dường đã khéo được thiết lập ở đức Phật vô lượng, ở Hội Chúng, ai là người thông báo rằng chính việc cúng dường ấy là có quả báu vô lượng? Và luôn cả người có của cải dồi dào này cũng phát nguyện vị thế tối thượng rằng:*

6090. ‘Giống như vị tỳ khưu Sudassana là có lợi lộc trong số các vị có lợi lộc dồi dào, mong rằng ta cũng có thể được tương tự như thế,’ (người này) sẽ đạt được điều ấy trong ngày vị lai.

6091. Vào một trăm ngàn kiếp về sau này, bậc Đạo Sư tên Gotama, xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.

6092. (Người này) sẽ trở thành Thịnh Văn của bậc Đạo Sư, là người thừa tự Giáo Pháp của vị (Phật) ấy, là chánh thống, được tạo ra từ Giáo Pháp, có tên là Sivali.”

6093. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp và do các nguyện lực của tác ý, sau khi từ bỏ thân nhân loại tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

6094. Trước đây chín mươi một kiếp, đấng Lãnh Đạo Thế Gian Vipassī là vị có ánh mắt thu hút, vị thấy rõ tất cả các pháp đã hiện khởi.

6095. Lúc bấy giờ, tôi đã bị bận rộn với việc buôn bán, là người được cảm tình và còn được mong mỏi nữa của một gia đình nợ ở tại thành Bandhumatī.

6096. Khi ấy, có hội đoàn nợ đã thực hiện bữa ăn lớn lao vô cùng nổi tiếng đến bậc Đại Ẩn Sĩ Vipassī.

6097. Và khi cuộc đại thí được hoàn tất, họ đã dâng cúng món bánh tổng hợp. Trong lúc tìm kiếm, người ta vẫn không nhìn thấy sữa đông tươi và luôn cả mật ong nữa.

6098. Khi ấy, tôi đã cầm lấy sữa đông tươi ấy luôn cả mật ong rồi đã đi đến nhà của người chủ công việc. Trong lúc tìm kiếm vật ấy, họ đã nhìn thấy tôi.

6099. Sahassampi datvāna nālabhiṃsu ca taṃ dvayaṃ,
tatohaṃ evaṃ cintesiṃ netaṃ hessati orakaṃ.
6100. Yathā ime janā sabbe sakkaronti tathāgataṃ,
ahampi kāraṃ kassāmi¹ sasaṅghe lokanāyake.
6101. Tadāhamevaṃ cintevā dadhiṃ madhuñca ekato,
madditvā lokanāthassa sasaṅghassa adāsahaṃ.
6102. Tena kammaena sukatenā cetanāpaṇidhīhi ca,
jahitvā mānusaṃ dehaṃ tāvatimsaṃ agacchahaṃ.
6103. Punāhaṃ bārāṇasiyaṃ rājā hutvā mahāyaso,
sattukassa tadā ruṭṭho² dvārarodhaṃ akārayiṃ.
6104. Tadā sapattino³ ruddhā sattāhaṃ⁴ rakkhitā ahuṃ,
tato tassa vipākena papatiṃ⁵ nirayaṃ bhūsaṃ.
6105. Pacchime ca bhava dāni jātohaṃ koliye pure,
suppavāsā ca me mātā mahālicchavī pitā.
6106. Khattiye puññakammaena dvārarodhassa vāhasā,
sattavassāni nivasimṃ mātukucchimhi dukkhito.
6107. Sattāhaṃ dvāramūlhoṃ mahādukkhasamappito,
mātā me chandadānena evamāsi sudukkhitā.
6108. Suvatthitoṃ nikkhanto buddhena anukampito,
nikkhantadivaseyeva pabbajimṃ anagāriyaṃ.
6109. Upajjhā⁶ sārīputto me moggallāno mahiddhiko,
kese oropayanto me anusāsi mahāmati.
6110. Kesesu chijjamānesu arahattamapāpuṇimṃ,
devā nāgā manussā ca paccaye upanenti me.
6111. Padumuttaranāthañca vipassīñca vināyakaṃ,
yaṃ pūjayaṃ pamudito paccayehi visesato.

¹ karissāmi - Syā, PTS.

² duṭṭho - Ma, Syā; buddho - PTS.

³ tapassino - Ma, Syā, PTS.

⁴ ekāhaṃ - sabbattha.

⁵ pāpatiṃ - Ma;
pāpiṭṭhaṃ - Syā;
pāpattaṃ - PTS.

⁶ upajjhā - Sī Mu; upajjhāyo - Syā.

6099. Dầu họ đã xuất ra đến một ngàn nhưng vẫn không nhận được hai món ấy. Do đó, tôi đã suy nghĩ như vậy: “Việc này sẽ không là chuyện nhỏ.

6100. Giống như tất cả những người này tôn trọng đức Như Lai, thì ta cũng sẽ thể hiện sự tôn kính ở nơi đấng Lãnh Đạo Thế Gian cùng với Hội Chúng.”

6101. Khi ấy, sau khi suy nghĩ như thế, tôi đã nghiền nát sữa đông và mật ong chung lại rồi đã dâng cúng đến đấng Lãnh Đạo Thế Gian cùng với Hội Chúng.

6102. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp và do các nguyện lực của tác ý, sau khi từ bỏ thân nhân loại tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

6103. Lần khác nữa, tôi đã trở thành vị vua có danh vọng lớn lao ở thành Bārāṇasī. Khi ấy, bị bức mình đối với quân thù, tôi đã cho thực hiện sự ngăn chặn ở cổng thành.

6104. Khi ấy, mọi người cùng với các quân lính đã bị ngăn cản và đã bị canh giữ bảy ngày. Sau đó, do kết quả của việc ấy, tôi đã thường xuyên bị rơi vào địa ngục.

6105. Và trong kiếp sống cuối cùng hiện nay, tôi đã được sanh ra ở thành Koliya. Và mẹ của tôi là Suppavāsā, cha là Mahāli người xứ Licchavī.

6106. Do nghiệp phước thiện khi là vị Sát-đế-ly và do tác động của việc ngăn chặn cổng thành, tôi đã sống bảy năm trong bụng mẹ, chịu khổ đau.

6107. Trong bảy ngày, tôi đã bị mê man ở cửa (sanh ra), gánh chịu sự khổ đau lớn lao. Mẹ của tôi đã bị vô cùng đớn đau như thế do việc bày tỏ sự đồng tình (về quyết định ngăn chặn cửa thành trong bảy ngày).

6108. Được đức Phật thương tưởng, tôi đã được sanh ra an toàn. Ngay vào ngày được hạ sanh, tôi đã xuất gia vào đời sống không gia đình.

6109. Thầy tế độ của tôi là vị Sāriputta và vị Moggallāna có đại thần lực. Trong khi đang xuống tóc, bậc đại trí đã chỉ dạy cho tôi.

6110. Khi các sợi tóc đang được cạo, tôi đã thành tựu phẩm vị A-la-hán. Chư Thiên, các loài rồng, và nhân loại đem lại cho tôi các vật dụng.

6111. Việc tôi đã hoan hỷ cúng dường đến đấng Bảo Hộ Padumuttara và đấng Hương Đạo Vipassī với các vật dụng một cách đặc biệt.

6112. Tato tesam visesena¹ kammānaṃ vipuluttamaṃ,
lābhaṃ labhāmi sabbattha vane gāme jale thale.
6113. Revataṃ dassanatthāya yadā yāti vināyako,
tiṃsabhikkhusahasseehi saha lokagganāyako.
6114. Tadā devopānītehi mamatthāya mahāmati,
paccayehi mahāvīro sasaṅgho lokanāyako.
6115. Upatṭhito mayā buddho gantvā revatamaddasa,
tato jetavanaṃ gantvā etadagge ṭhapesi maṃ.
6116. Lābhīnaṃ sivalī aggo mama sissesu bhikkhavo,
sabbalokahito satthā kittayī parisāsu maṃ.
6117. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
6118. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
6119. Paṭisambhidā catasso vimokkhā pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudama āyasmā sivalī thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Sivalittherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

544. Vaṅgīsattherāpadānaṃ

6120. Padumuttaro nāma jino sabbadhammesu cakkhumā,
ito satahassamhi kappe uppajji nāyako.
6121. Yathāpi sāgare ūmi gagane viya tārakā,
evaṃ pāvacaṇaṃ tassa arahantehi cittitaṃ.
6122. Sa devāsuraṇāgehi manujehi purakkhato,
samaṇabrāhmaṇākiṇṇe janamajjhe januttamo.
6123. Pabhāhi anurañjento² lokam³ lokantagū jino,
vacanena vibodhento veneyyapadumāni so.

¹ vipākena - Sī Mu.

² anurañjanto - Ma, Syā, PTS.

³ loke - Ma, Syā, PTS.

6112. Do đó, với tính chất đặc biệt của các nghiệp ấy, tôi đạt được lợi lộc dồi dào và thượng hạng ở mọi nơi, ở rừng rú, ở làng mạc, ở sông nước, ở đất liền.

6113. Vào lúc đấng Hượng Đạo ra đi nhằm mục đích thăm viếng vị Revata, đấng Lãnh Đạo cao cả của thế gian đã ra đi cùng với ba mươi ngàn vị tỳ khưu.

6114. Khi ấy, bậc Đại Trí, đấng Đại Hùng, vị Lãnh Đạo Thế Gian cùng với Hội Chúng đã có các vật dụng được chư Thiên đem lại vì sự lợi ích cho tôi.

6115. Được tôi phục vụ, đức Phật đã đi đến và thăm viếng Revata. Sau đó, Ngài đã đi đến Jetavana và đã thiết lập tôi vào vị thế tối thắng.

6116. Bậc Đạo Sư, nguồn lợi ích của tất cả thế gian, đã tán dương tôi ở các hội chúng rằng: *“Này các tỳ khưu, trong các đệ tử của Ta, Sivalī là vị đứng đầu trong số các vị có được lợi lộc.”*

6117. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

6118. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

6119. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sivalī đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sivalī là phần thứ ba.

--ooOoo--

544. Ký Sự về Trưởng Lão Vaṅgīsa:

6120. Trước đây một trăm ngàn kiếp, vị Lãnh Đạo, đấng Chiến Thắng tên Padumuttara, bậc Hữu Nhân về tất cả các pháp đã hiện khởi.

6121. Cũng giống như sóng ở biển cả, tựa như các vì sao ở bầu trời, tương tự như thế lời giảng dạy của Ngài được tô điểm bằng các vị A-la-hán.

6122. Ngài đứng đầu chư Thiên, các hàng A-tu-la, các loài rồng, và nhân loại. Ngài là bậc tối thượng ở giữa dân chúng có đông đảo các vị Sa-môn và Bà-la-môn.

6123. Đấng Chiến Thắng, vị đã đi đến tận cùng của thế giới, đang chiếu sáng thế gian bằng các tia sáng. Ngài đang đánh thức những đóa hoa sen xứng đáng được dẫn dắt bằng ngôn từ.

6124. Vesārajjehi sampanno catūhi purisuttamo,
pahīnabhayasārajjo khemappatto visārado.
6125. Āsabhaṃ pavaraṃ ṭhānaṃ buddhabhūmiṃ ca kevalaṃ,
paṭijānāti lokaggo natthi sañcodako kvaci.
6126. Sihanādamasambhītaṃ nadato tassa tādino,
devo naro vā brahmā vā paṭivattā na vijjati.
6127. Desento pavaraṃ dhammaṃ santārento sadevakaṃ,
dhammacakkaṃ pavatteti parisāsu visārado.
6128. Paṭibhānavataṃ aggaṃ sāvakaṃ sādhusammaṃtaṃ,
guṇaṃ bahuṃ pakittetvā etadagge ṭhapesi taṃ.
6129. Tadāhaṃ haṃsavatiyaṃ brāhmaṇo sādhusammato,
sabbavedavidū jāto vaṅgīso¹ vādisūdano.
6130. Upecca taṃ mahāvīraṃ sutvā taṃ dhammadesanaṃ,
pītivaraṃ paṭilabhiṃ sāvakassa guṇe rato.
6131. Nimantayitvā² sugataṃ sasaṅghaṃ lokanandanaṃ,
sattāhaṃ bhojayitvāhaṃ dussehaṃchādayiṃ tadā.
6132. Nipacca sirasā pāde katokāso katañjalī,
ekamantaṃ ṭhito haṭṭho santhaviṃ jinamuttamaṃ:
6133. “Namo te vādisaddūla³ namo te purisuttama,⁴
namo te sabbalokagga namo te abhayaṅkara.
6134. Namo te māramathana namo te diṭṭhisūdana,
namo te santisukhada namo te saraṇaṅkara.
6135. Anāthānaṃ bhavaṃ nātho bhītānaṃ abhayappado,
vissāmbhūmi⁵ sattānaṃ saraṇaṃ saraṇesinaṃ.

¹ vāgīso - Sī Mu, Ma, PTS.

⁴ isisattama - Ma, Syā.

² nimantetvāva - Ma.

⁵ vissāsaṃ bhūmi - Syā; vissāsaṃbhūmi - PTS.

³ vādimaddana - Ma; vādisūdana - Syā; vālisaddūla - PTS.

6124. Bậc Tối Thượng Nhân được hội đủ bốn pháp tự tín, có sự sợ hãi và quyến luyến đã được dứt bỏ, đã đạt đến sự bình an, có lòng tự tín.

6125. Đấng Cao Cả của thế gian chứng tỏ vị thế hùng tráng quý cao và toàn bộ nền tảng của bậc đã được giác ngộ, không có tự trách cứ về bất cứ điều gì.

6126. Trong khi Ngài là bậc như thế ấy đang rống lên tiếng rống không chút hãi sợ của loài sư tử, không có người nào phản bác lại đâu là Thiên nhân, hoặc loài người, hay là đấng Phạm Thiên.

6127. Trong khi thuyết giảng Giáo Pháp quý cao, trong khi giúp cho (nhân loại) luôn cả chư Thiên vượt qua, bậc tự tín ở nơi các hội chúng (đã) chuyển vận bánh xe Chánh Pháp.

6128. Sau khi tán dương vị Thinh Văn đứng đầu trong số các vị có tài biện giải được công nhận là tốt lành về nhiều đức hạnh, Ngài đã thiết lập vị ấy vào vị thế tối thắng.

6129. Khi ấy, tôi đã được sanh ra ở thành Hamsavati, là người Bà-la-môn được công nhận là tốt lành, là người hiểu biết về tất cả các bộ Vệ-đà, là vị chúa tể của việc tranh cãi, là bậc có sự tiêu diệt người đối đáp.

6130. Tôi đã đi đến gặp đấng Đại Hùng ấy và đã lắng nghe về sự thuyết giảng Giáo Pháp ấy. Được thỏa thích với đức hạnh của vị Thinh Văn, tôi đã đạt được niềm phi lạc cao quý.

6131. Tôi đã thỉnh mời đấng Thiện Thệ là niềm vui thích của thế gian cùng với Hội Chúng. Sau khi cung cấp vật thực trong bảy ngày, khi ấy tôi đã khoác lên (các vị) với những tấm vải.

6132. Tôi đã quỳ xuống đê đầu ở bàn chân (Ngài). Được sự cho phép, tôi đã chấp tay lại, đứng ở một bên, mừng rỡ, tôi đã ngợi ca đấng Chiến Thắng tối thượng rằng:

6133. *“Bạch đấng tranh luận (dũng mãnh) tợ loài beo, con kính lễ Ngài! Bạch đấng Tối Thượng Nhân, con kính lễ Ngài! Bạch đấng Cao Cả của tất cả thế gian, con kính lễ Ngài! Bạch đấng làm cho không còn hãi sợ, con kính lễ Ngài!*

6134. *Bạch đấng khuấy động Ma Vương, con kính lễ Ngài! Bạch đấng có sự tiêu diệt tà kiến, con kính lễ Ngài! Bạch đấng ban cho sự thanh tịnh và an lạc, con kính lễ Ngài! Bạch đấng tạo sự nương nhờ, con kính lễ Ngài!*

6135. Ngài đang là đấng Bảo Hộ cho những ai không người bảo hộ, là người ban phát sự không sợ hãi cho những ai bị hãi sợ, là vùng đất nghỉ ngơi của chúng sanh, là nơi nương nhờ cho những ai tâm cầu sự nương tựa.”

6136. Evamādihi sambuddhaṃ santhavitvā mahāguṇaṃ,
avocaṃ vādisūrassa¹ gatiṃ pappomi bhikkhuno.
6137. Tadā avoca bhagavā anantapaṭibhānavā,
yo so buddhaṃ abhojesi sattāhaṃ saha sāvakaṃ.
6138. Guṇaṃ ca me pakittesi pasanno sehi pāṇihi,
eso patthayate ṭhānaṃ vādisūrassa bhikkhuno.
6139. Anāgatamhi addhāne lacchate taṃ manorathaṃ,
devamānusaṃpattiṃ anubhotvā anappakaṃ.
6140. Satasahassee ito kappe okkākakulasambhavo,
gotamo nāma nāmena satthā loke bhavissati.
6141. Tassa dhammesu dāyādo oraso dhammanimmitto,
vaṅgīso nāma nāmena hessati satthusāvako.
6142. Taṃ sutvā mudito hutvā yāvajīvaṃ tadā jinaṃ,
paccayehi upaṭṭhāsiṃ mettacitto tathāgataṃ.
6143. Tena kammena sukatenā cetanāpaṇidhīhi ca,
jahitvā mānusaṃ dehaṃ tusitaṃ² agamāsahaṃ.
6144. Pacchime ca bhavedāni paribbājakule³ ahaṃ,
paccājāto yadā āsiṃ jātiyā sattavassiko.
6145. Sabbavedavidū jāto vādasatthavisārado,
vādissaro cittakathī paravādappamaddano.
6146. Vaṅge jāto'ti vaṅgīso vacane issaroti vā,
vaṅgīso iti me nāmaṃ abhavī lokasammataṃ.
6147. Yadāhaṃ viññutaṃ patto ṭhito paṭhamayobbane,
tadā rājagahe ramme sārīputtamathaddasaṃ.⁴

(Pañcavīsatiṃ bhāṇavāraṃ).

6148. Piṇḍāya vicarantaṃ taṃ pattapāṇiṃ susaṃvutaṃ,
alolakkhiṃ mitabhāṇiṃ yugamattanīrikkhakaṃ.⁵

¹ vādisūdassa - Ma.

² tāvatimsaṃ - Syā.

³ jāto vippakule - Ma.

⁴ sārīputtamahaddasaṃ - Ma, PTS;
sārīputtañca addasaṃ - Syā.

⁵ nidakkhitaṃ - Ma;
udikkhataṃ - Syā; nirikkhitaṃ - PTS.

6136. Sau khi ngợi ca đấng Toàn Giác có đức hạnh lớn lao như thế, v.v... Tôi đã nói rằng: “Con sẽ đạt đến số phận của vị tỳ khưu tranh luận dũng cảm.”

6137. 6138. Khi ấy, đức Thế Tôn, bậc có tài biện giải không giới hạn đã nói rằng: “Được tịnh tín, người này đã tự tay mình chăm lo bữa ăn đến đức Phật cùng với (các) Thinh Văn trong bảy ngày và đã ngợi ca đức hạnh của Ta. Người này ước nguyện vị thế của vị tỳ khưu là người tranh luận dũng cảm.

6139. Trong thời vị lai xa xăm người này sẽ đạt được điều ước nguyện ấy sau khi đã thọ hưởng sự thành tựu ở cõi Trời và cõi người không phải là ít.

6140. Vào một trăm ngàn kiếp về sau này, bậc Đạo Sư tên Gotama, xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.

6141. (Người này) sẽ trở thành Thinh Văn của bậc Đạo Sư, là người thừa tự Giáo Pháp của vị (Phật) ấy, là chánh thống, được tạo ra từ Giáo Pháp, có tên là Vaṅgīsa.”

6142. Nghe được điều ấy, tôi đã trở nên hoan hỷ. Khi ấy, với tâm từ ái tôi đã chăm sóc đấng Chiến Thắng, đức Như Lai bằng các vật dụng cho đến hết cuộc đời.

6143. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp và do các nguyện lực của tác ý, sau khi từ bỏ thân nhân loại tôi đã đi đến cõi trời Đâu Suất.

6144. Và trong kiếp sống cuối cùng hiện nay, tôi đã được tái sinh vào gia đình du sĩ ngoại đạo. Và đến lúc tôi đã được bảy tuổi tính từ lúc sanh.

6145. Tôi đã trở thành người hiểu biết tất cả các bộ Vệ-đà, được tự tin trong nghệ thuật về tranh luận, là vị chúa tể của các nhà tranh luận, có sự thuyết giảng hay, đánh bại các nhà tranh luận khác.

6146. Vaṅgīsa nghĩa là “Được sanh ra ở xứ Vaṅga” hoặc là “Vị chúa tể về lời nói.” Được đồng tình bởi thế gian, tên của tôi đã là Vaṅgīsa.

6147. Vào lúc tôi đạt đến sự hiểu biết, tôi đã đứng đầu trong lớp trẻ. Khi ấy tôi đã nhìn thấy vị Sāriputta ở thành Rājagaha đáng yêu.

(Tụng phẩm thứ hai mươi lăm).

6148. Trong lúc đi đó đây để khát thực, vị ấy tay ôm bình bát, khéo thu thúc, mắt không lảo liên, có lời nói cân nhắc, có tầm nhìn xuống một cán cày.

6149. Taṃ disvā vimhito hutvā avocaṃ mananucchavaṃ,¹
khaṇikaṃ ṭhānaracitaṃ² cittaṃ gāthāpadaṃ ahaṃ.
6150. Ācikkhi so me satthāraṃ sambuddhaṃ lokanāyakaṃ,
tadā so paṇḍito viro uttaraṃ³ samavoca me.
6151. Virāgasamhitaṃ vākyam katvā duddasamuttamaṃ,
vicittapaṭibhānehi tosito tena tādinaṃ,
nipacca sirasā pāde pabbājehīti maṃ braviṃ.
6152. Tato maṃ sa mahāpañño buddhaseṭṭhamupānaya,
nipacca sirasā pāde nisīdiṃ satthusantike.
6153. Mamāha vadataṃ seṭṭho kacci vaṅgīsa jānasi,⁴
kiñci sippanti tassāhaṃ jānāmi ti ca abraviṃ.
6154. Matasīsaṃ vanacchuddhaṃ api bārasavassikaṃ,
tava vijjāvisesena sace sakkosi bhāsaya.⁵
6155. Āmāti me paṭiññāte tīṇi sīsāni dassayī,
nirayanaradevesu upapanne avācayīṃ.
6156. Tadā paccekabuddhassa⁶ siram dassesi nāyako,
tatohaṃ vihatārambho pabbajjaṃ samayācisaṃ.
6157. Pabbajitvāna sugataṃ santhavāmi tahiṃ tahiṃ,
tato maṃ kabbavittoti⁷ ujjhāyantiha bhikkhavo.
6158. Tato vimaṃsanatthaṃ me āha buddho vināyako,
takkitā panimā gāthā ṭhānaso paṭibhanti vā.
6159. Na kabbavittohaṃ vīra ṭhānaso paṭibhanti maṃ,⁸
tena hi dāni vaṅgīsa ṭhānaso santhavāhi maṃ.

¹ mamanucchavaṃ - Ma.

² kaṇikāraṃva nicitaṃ - Ma, Syā.

³ uttariṃ - Ma.

⁴ saccaṃ vaṅgīsa kacci te - Syā, PTS.

⁵ vācaya - Ma, Syā.

⁶ khīnasavasseva - Ma, Syā.

⁷ kaviccittoti - Syā; kavyacittoti - PTS.

⁸ taṃ - Ma.

6149. Sau khi nhìn thấy vị ấy, tôi đã trở nên sùng sốt và đã tức thời nói lên câu kệ văn vẻ thuận theo tâm ý được sáng tác tại chỗ.

6150. Vị ấy đã nói với tôi về đấng Đạo Sư, bậc Toàn Giác, đấng Lãnh Đạo của thế gian. Khi ấy, bậc anh hùng ấy đã nói cho tôi câu trả lời.

6151. Vị ấy đã nói về lời giảng dạy có sự xa lìa tham ái, khó hiểu thấu, cao thượng. Với các sự hiểu biết rõ ràng, tôi đã trở nên hoan hỷ với vị như thế ấy. Tôi đã quỳ xuống đê đầu ở bàn chân (vị Sāriputta) và đã nói rằng: *“Xin ngài hãy cho tôi xuất gia.”*

6152. Do đó, bậc đại trí tuệ ấy đã đưa tôi đến gặp đức Phật tối thượng. Tôi đã quỳ xuống đê đầu ở bàn chân (Ngài) rồi đã ngồi xuống gần bên bậc Đạo Sư.

6153. Bậc Tối Thượng trong số những người tranh luận đã nói với tôi rằng: *“Này Vaṅḡisa, người biết được điều gì, có tài nghệ gì?”* Và tôi đã nói với Ngài rằng: *“Con có biết.”*

6154. *“Với tài nghệ đặc biệt của người, nếu người có khả năng thì hãy cho biết về cái sọ người đã chết bị quăng bỏ ở trong rừng cũng đã mười hai năm.”*

6155. *“Xin vâng.”* Khi tôi đồng ý, Ngài đã chỉ cho thấy ba cái sọ người. Tôi đã cho biết rằng đã đạt đến địa ngục, loài người, và cõi trời.

6156. Khi ấy, đấng Lãnh đạo đã chỉ cho thấy cái sọ của đức Phật Độc Giác. Do đó, tôi đã bị thất bại và tôi đã cầu xin sự xuất gia.

6157. Sau khi xuất gia, tôi ngợi ca đức Thiện Thệ ở nơi này nơi khác. Do đó, các vị tỳ khưu ở đây than phiền về tôi là *“Nhà sáng tác thơ ca.”*

6158. Do đó, nhằm mục đích tìm hiểu, đức Phật bậc Hưởng Đạo đã nói với tôi rằng: *“Những câu kệ này đã được suy nghĩ (trước đây) hay là (vừa mới) nảy sanh theo sự việc?”*

6159. *“Bạch đấng Đại Hùng, con không phải là nhà sáng tác thơ ca, chúng (vừa mới) nảy sanh theo sự việc.”* *“Này Vaṅḡisa, như thế thì người hãy ngợi ca về Ta theo sự việc.”*

6160. Tadāhaṃ santhaviṃ vīraṃ gāthāhi isisattamaṃ,
ṭhānāso me tadā tuṭṭho jino agge ṭhapesi maṃ.
6161. Paṭibhānena cittena aññe samatimaññaṃ,
pesale tena saṃviggo arahattamaṃpāpuṇiṃ.
6162. Paṭibhānavataṃ aggo añño koci na vijjati,
yathāyaṃ bhikkhu vaṅgīso evaṃ dhāretha bhikkhavo.
6163. Satasahassee kataṃ kammaṃ phalaṃ dassesi me idha,
sumutto saravegova kilese jhāpayiṃ ahaṃ.¹
6164. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
6165. Svāgataṃ vata me āsi buddhasettassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
6166. Paṭisambhidā catasso vimokkhā pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiñña sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Vaṅgīso thero imā gāthāyo abhāsittāti.

Vaṅgīsattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

545. Nandakattherāpadānaṃ

6167. Padumuttaro nāma jino sabbadhammesu cakkhumā,
ito satasahassamhi kappe uppajji nāyako.
6168. Hitāya sabbasattānaṃ sukhāya vadataṃ varo,
atthāya purisājañño paṭipanno sadevake.
6169. Yasaggappatto sirimā kittivaṇṇabhato² jino,
pūjito sabbalokassa disāsabbāsu vissuto.
6170. Uttiṇṇavicikiccho so vītivattakathaṃkatho,
paripuṇṇamanasaṃkappo patto sambodhimuttamaṃ.

¹ jhāpayiṃ mama - Sī Mu.

² kittivaṇṇabhato - Syā.

6160. Khi ấy, tôi đã ngợi ca đấng Anh Hùng, bậc Ấn Sĩ tối thượng với những câu kệ theo sự việc. Khi ấy, được hoan hỷ về tôi, đấng Chiến Thắng đã thiết lập tôi vào vị thế đứng đầu.

6161. Do tâm sáng láng, tôi đã vượt trội các vị tốt lành khác. Do điều ấy, tôi đã bị tác động, tôi đã thành tựu phẩm vị A-la-hán.

6162. “*Không tìm thấy bất cứ vị nào khác là vị đứng đầu trong số các vị có tài biện giải như là vị tỳ khưu Vaṅgīsa này. Nay các tỳ khưu, các người hãy ghi nhận như thế.*”

6163. Việc làm đã được thực hiện ở một trăm ngàn kiếp đã cho tôi nhìn thấy quả báu tại đây. Như là tốc độ của mũi tên khéo được bắn ra, tôi đã thiêu đốt các phiền não (của tôi).

6164. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

6165. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

6166. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Vaṅgīsa đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Vaṅgīsa là phần thứ tư.

--ooOoo--

545. Ký Sự về Trưởng Lão Nandaka:

6167. Trước đây một trăm ngàn kiếp, vị Lãnh Đạo, đấng Chiến Thắng tên Padumuttara, bậc Hữu Nhân về tất cả các pháp đã hiện khởi.

6168. Đấng Siêu Nhân, bậc cao quý trong số các vị đang thuyết giảng đã ngự đến (thế gian) có cả chư Thiên vì sự tấn hóa, vì sự lợi ích, vì sự an lạc của tất cả chúng sanh.

6169. Đấng Chiến Thắng đạt được danh vọng cao cả, có sự vinh quang, được mang lại sự ca ngợi về tiếng thơm, được cúng dường, được nổi tiếng ở khắp mọi phương của toàn thể thế gian.

6170. Ngài đã vượt lên trên sự nghi hoặc, đã vượt qua hẳn sự lưỡng lự, đã được tròn đủ về tâm ý và sự suy tư, đã đạt đến quả vị Toàn Giác tối thượng.

6171. Anuppannassa maggassa uppādetā naruttamo,
anakkhātañca akkhāsi asañjātaṃ ca sañjanī.
6172. Maggaññū so maggavidū¹ maggakkhāyī nārāsabho,
maggassa kusalo satthā sārathīnaṃ varuttamo.
6173. Tadā mahākāruṇiko dhammaṃ deseti² nāyako,
nimugge mohapaṅkamhi³ samuddharati pāṇino.⁴
6174. Bhikkhunīnaṃ ovaḍane sāvakaṃ seṭṭhasammataṃ,
vaṇṇayaṃ etadaggamhi paññāpesi mahāmuni.
6175. Taṃ sutvāhaṃ pamudito nimantetvā tathāgataṃ,
bhojayitvā sasaṅghaṃ taṃ patthayiṃ ṭhānamuttamaṃ.
6176. Tadā pamudito nātho maṃ avoca mahā-isi,
sukhī bhavassu dīghāyu⁵ lacchase taṃ manorathaṃ.
6177. Satasahassee ito kappe okkākakulasambhavo,
gotamo nāma nāmena satthā loke bhavissati.
6178. Tassa dhammesu dāyādo oraso dhammanimmito,
nandako nāma nāmena hessati satthusāvako.
6179. Tena kammena sukatena cetanāpaṇidhīhi ca,
jahitvā mānusaṃ dehaṃ tāvatimsupago ahaṃ.
6180. Pacchime ca bhavē 'dāni jāto seṭṭhikule ahaṃ,
sāvattiyāṃ puravare⁶ iddhe phite mahaddhane.
6181. Purappavese sugataṃ disvā vimhitamānaso,
jetārāmapaṭiggāhe pabbajiṃ anagāriyaṃ.
6182. Na cireneva kālena arahattapāpuṇiṃ,
tatohaṃ tiṇṇasaṃsāro sāsito sabbadassinā.

¹ maggaññū maggavidū ca - Ma, Syā.

² desesi - Ma, Syā.

³ kāmapaṅkamhi - Ma;

mohapaṅkamhi - Syā; mohamaggamhi - PTS.

⁴ pāṇine - Ma.

⁵ dīghāvu - Ma.

⁶ pure vare - Ma.

6171. Bậc Vĩ Nhân là người đã làm sanh lên con đường chưa được hiện khởi, đã công bố điều chưa được công bố, và đã biết điều chưa được biết.

6172. Là người biết về Đạo Lộ, hiểu rõ về Đạo Lộ, bậc Nhân Ngưu ấy đã nói về Đạo Lộ. Được thiện xảo về Đạo Lộ, bậc Đạo Sư là đáng cao quý tối thượng trong số những người điều khiển xe.

6173. Khi ấy, đấng Đại Bi, bậc Lãnh Đạo thuyết giảng Giáo Pháp. Ngài tiếp độ những sanh mạng bị chìm đắm trong vũng lầy mê muội.

6174. Trong lúc tán dương vị Thịnh Văn được công nhận là đứng đầu trong việc giáo giới các tỳ khưu ni, bậc Đại Hiền Trí đã tuyên bố về vị thế tối thắng.

6175. Nghe được điều ấy, tôi đã trở nên hoan hỷ. Tôi đã thỉnh mời đức Như Lai cùng với Hội Chúng, và sau khi đã chăm lo bữa ăn tôi đã phát nguyện vị thế tối thượng ấy.

6176. Khi ấy, được hoan hỷ đấng Bảo Hộ, bậc Đại Ẩn Sĩ đã nói với tôi rằng: “Mong rằng người được an lạc và trường thọ, người sẽ đạt được điều ước nguyện ấy.”

6177. Vào một trăm ngàn kiếp về sau này, bậc Đạo Sư tên Gotama, xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.

6178. (Người này) sẽ trở thành Thịnh Văn của bậc Đạo Sư, là người thừa tự Giáo Pháp của vị (Phật) ấy, là chánh thống, được tạo ra từ Giáo Pháp, có tên là Nandaka.”

6179. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp và do các nguyện lực của tác ý, sau khi từ bỏ thân nhân loại tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

6180. Và trong kiếp sống cuối cùng hiện nay, tôi đã được sanh vào gia đình triệu phú sung túc, thịnh vượng, có tài sản lớn lao ở trong kinh thành Sāvattihī.

6181. Sau khi nhìn thấy đấng Thiện Thệ ở lối đi vào thành phố, tôi đã có tâm ý sùng sốt. Vào lúc tiếp nhận tu viện Jeta, tôi đã xuất gia vào đời sống không gia đình.

6182. Trong thời gian không bao lâu tôi đã thành tựu phẩm vị A-la-hán. Sau đó, có sự luân hồi đã được vượt qua, tôi đã được chỉ dạy bởi đấng Toàn Tri.

6183. Bhikkhunīnaṃ dhammakathaṃ paṭipucchā karimāhaṃ,
sāsītā tā mayā sabbā abhaviṃsu anāsavā.
6184. Satāni pañcanūnāni tadā tuṭṭho mahāhito,
bhikkhunīnaṃ ovaḍaṭṭhaṃ aggaṭṭhāne ṭhapesi maṃ.
6185. Satasahassee kataṃ kammaṃ phalaṃ dassesi me idha,
sumutto saravegova kilese jhāpayiṃ ahaṃ.¹
6186. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
6187. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
6188. Paṭisambhidā catasso vimokkhā pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Nandako thero imā gāthāyo abhāsittāti.

Nandakattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

546. Kāḷudāyittherāpadānaṃ

6189. Padumuttaro nāma jino sabbadhammesu cakkhumā,
ito satasahassamhi kappe uppajji nāyako.
6190. Nāyakānaṃ varo satthā guṇāguṇavidū jino,
kataññū katavedī ca titthe yojeti pāṇino.²
6191. Sabbaññutena ñāṇena tulayitvā dayāsayo,
deseti pavaraṃ dhammaṃ anantaḡuṇasañcayo.
6192. Sa kadāci mahāvīro anantajanasaṃsadi,³
deseti madhuraṃ dhammaṃ catusaccupasaṃhitāṃ.
6193. Sutvāna taṃ dhammavaraṃ ādimajjhantasobhanaṃ,
pāṇasatasahassānaṃ dhammābhisamayo ahu.

¹ jhāpayiṃ mama - Sī Mu, Ma, PTS;

jhāpitā mama - Syā.

² pāṇine - Ma.

³ anantajinasamsari - Ma;

anantajanataṃ sudhī - Syā;

anantajanataṃsari - PTS.

6183. 6184. Theo sự yêu cầu, tôi đã thực hiện việc thuyết giảng Giáo Pháp cho các tỳ khưu ni. Được chỉ dạy bởi tôi, tất cả năm trăm vị ni ấy không thiếu người nào đã trở thành các bậc Vô Lậu. Khi ấy, được hoan hỷ bậc có sự lợi ích lớn lao đã thiết lập tôi vào vị thế tối thắng trong số các vị giáo giới các tỳ khưu ni.

6185. Việc làm đã được thực hiện ở một trăm ngàn kiếp đã cho tôi nhìn thấy quả báu tại đây. Như là tốc độ của mũi tên khéo được bắn ra, tôi đã thiêu đốt các phiền não (của tôi).

6186. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

6187. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

6188. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Nandaka đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Nandaka là phân thứ năm.

--ooOoo--

546. Ký Sự về Trưởng Lão Kāḷudāyi:

6189. Trước đây một trăm ngàn kiếp, vị Lãnh Đạo, đấng Chiến Thắng tên Padumuttara, bậc Hữu Nhân về tất cả các pháp đã hiện khởi.

6190. Bậc Đạo Sư là đấng cao quý trong số các đấng Lãnh Đạo, là bậc hiểu biết về thiện hạnh và ác hạnh, là đấng Chiến Thắng, là bậc ghi nhớ ân nghĩa, là bậc biết được hậu quả, Ngài giúp cho các sanh mạng gắn bó vào niềm tin.

6191. Có thiên hương về lòng trắc ẩn, Ngài phân định bằng trí tuệ biết được tất cả. Có sự tích lũy về đức độ vô biên, Ngài thuyết giảng về Giáo Pháp quý cao.

6192. Có lần nọ, bậc Đại Anh Hùng ấy thuyết giảng Giáo Pháp ngọt ngào bao gồm bốn Sự Thật ở cuộc hội họp gồm dân chúng vô số kể.

6193. Sau khi lắng nghe Giáo Pháp cao quý có sự tốt đẹp ở phần đầu phần giữa và phần cuối ấy, đã có sự lãnh hội Giáo Pháp của hàng trăm ngàn sanh mạng.

6194. Ninnāditā tadā bhūmi gajjiṃsu ca payodharā,
sādhukāraṃ pavattesuṃ¹ devabrahmanarāsūrā.
6195. Aho kāruṇiko satthā aho saddhammadesanā,
aho bhavasamuddamhi nimugge uddharī jino.
6196. Evaṃ pavedajātesu² sanarāmarabrahmasu,
kulappasādakānaggaṃ sāvakaṃ vaṇṇayī jino.
6197. Tadāhaṃ haṃsavatiyaṃ jātomaccakule ahuṃ,
pāsādiko dassanīyo pahūtadhanadhañṇavā.
6198. Haṃsārāmamupeccāhaṃ vanditvā taṃ tathāgataṃ,
suṇitvā madhuraṃ dhammaṃ kāraṃ katvā ca tādino.
6199. Nipacca pādāmūlehaṃ imaṃ vacanamabraviṃ,
kulappasādakānaggo yo tayā santhuto³ mune.
6200. Tādiso homahaṃ vīra⁴ buddhaseṭṭhassa sāsane,
tadā mahākāruṇiko siñcanto 'vāmatena maṃ.
6201. Āha maṃ putta uttiṭṭha lacchase taṃ manorathaṃ,
kathaṃ nāma jine kāraṃ katvāna viphalo siyā.
6202. Satasahassee ito kappe okkākakulasambhavo,
gotamo nāma nāmena satthā loke bhavissati.
6203. Tassa dhammesu dāyādo oraso dhammanimmitto,
udāyi nāma nāmena hessati satthusāvako.
6204. Taṃ sutvā mudito hutvā yāvajīvaṃ tadā jinaṃ,
mettacitto paricariṃ paccayehi vināyakaṃ.
6205. Tena kammavipākena cetanāpaṇidhīhi ca,
jahitvā mānusaṃ dehaṃ tāvatīṃsamagacchahaṃ.
6206. Pacchime ca bhavē 'dāni ramme kāpilavatthave,
jāto mahāmaccaṃkule suddhodanamahīpate.
6207. Yadā ajāyi siddhattho ramme lumbinikānane,
hitāya sabbalokassa sukhāya ca narāsabho.

¹ pavattiṃsu - Ma, Syā, PTS.² saṃvegaṃjātesu - Sī Mu, Syā, PTS.³ yo tava sāsane - Syā.⁴ tādisohaṃ mahāvīra - Syā.

6194. Khi ấy, trái đất đã gây ra tiếng động, và các đám mây mưa đã gào thét. Chư Thiên, Phạm Thiên, nhân loại, và các A-tu-la đã thể hiện hành động tán thán:

6195. *“Ôi đấng Bi Mẫn, bậc Đạo Sư! Ôi sự thuyết giảng Giáo Pháp! Ôi đấng Chiến Thắng đã tiếp độ những kẻ bị chìm đắm trong đại dương của hiện hữu!”*

6196. Trong khi nhân loại, chư Thiên, và Phạm Thiên sanh lên nỗi niềm bày tỏ như thế, đấng Chiến Thắng đã tán dương vị Thinh Văn đứng đầu trong số các vị tạo niềm tịnh tín cho các gia đình.

6197. Khi ấy, được sanh ra trong gia đình vị quan cận thần ở tại Hamsavatī, tôi đã là người đáng mến, đáng nhìn, có dồi dào về tài sản và lúa gạo.

6198. Tôi đã đi đến tu viện Hamsa và đã đánh lễ đức Như Lai ấy. Tôi đã lắng nghe Giáo Pháp ngọt ngào và đã thể hiện hành động tôn kính đến vị như thế ấy.

6199. Tôi đã quỳ xuống ở cạnh bàn chân (Ngài) và đã nói lời nói này: *“Bạch đấng Hiền Trí, vị đứng đầu trong số các vị tạo niềm tịnh tín cho các gia đình đã được Ngài ngợi khen,*

6200. Bạch đấng Anh Hùng, con sẽ là vị như thế ấy trong Giáo Pháp của đức Phật tối thượng.” Khi ấy, đấng Đại Bi đang rước lên tôi bằng (dòng nước) Bất Từ.

6201. Ngài đã nói với tôi rằng: *“Này con trai, hãy đứng dậy, người sẽ đạt được điều ước nguyện ấy. Sao lại không có kết quả sau khi đã thể hiện hành động tôn kính đến đấng Chiến Thắng?”*

6202. Vào một trăm ngàn kiếp về sau này, bậc Đạo Sư tên Gotama, xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.

6203. (Người này) sẽ trở thành Thinh Văn của bậc Đạo Sư, là người thừa tự Giáo Pháp của vị (Phật) ấy, là chánh thống, được tạo ra từ Giáo Pháp, có tên là Udāyi.”

6204. Nghe được điều ấy, tôi đã trở nên hoan hỷ. Khi ấy, với tâm từ ái tôi đã chăm sóc đấng Chiến Thắng, bậc Hương Đạo bằng các vật dụng cho đến hết cuộc đời.

6205. Do kết quả của nghiệp ấy và do các nguyện lực của tác ý, sau khi từ bỏ thân nhân loại tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

6206. Và trong kiếp sống cuối cùng hiện nay, tôi đã được sanh ra trong gia đình vị quan đại thần của vị lãnh chúa Suddhodana ở tại thành Kapilavatthu đáng yêu.

6207. Vào lúc đấng Nhân Ngưu Siddhattha đã được sanh ra ở tại khu rừng Lumbinī đáng yêu vì lợi ích và vì sự an lạc của tất cả thế gian.

6208. Tadaheva ahaṃ jāto saha teneva vaḍḍhito,
piyo sahāyo dayito viyatto nītikovido.
6209. Ekūnatimso vayasā nikkhanto pabbajittha so,¹
chabbassaṃ vītināmetvā buddho āsi vināyako.
6210. Jetvā sasenakaṃ māraṃ khepayitvāna āsave,
bhavaṇṇavaṃ taritvāna āsi buddho sadevake.²
6211. Isivhayaṃ gamitvāna³ vinetvā pañcavaggiye,
tato vinesi bhagavā gantvā gantvā tahiṃ tahiṃ.
6212. Veneyye vinayanto so saṃgaṇhanto sadevakaṃ,
upecca māgadhaḡiriṃ⁴ viharittha tadā jino.
6213. Tadā suddhodanenāhaṃ bhūmipālena pesito,
gantvā disvā dasabalaṃ pabbajitvā 'rahā ahuṃ.
6214. Tadā mahesiṃ yācitvā pāpayiṃ kapilavhayaṃ,
tato purāhaṃ gantvāna pasādesiṃ mahākulaṃ.
6215. Jino tasmiṃ guṇe tuṭṭho maṃ mahāparisāya so,⁵
kulappasādakānaggaṃ paññāpesi vināyako.
6216. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
6217. Svāgataṃ vata me āsi buddhasettḥassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
6218. Paṭisambhidā catasso vimokkhā pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Kāḷudāyi thero imā gāthāyo abhāsittḥāti.

Kāḷudāyittherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

547. Abhayattherāpadānaṃ

6219. Padumuttaro nāma jino sabbadhammesu cakkhumā,
ito satahassamhi kappe uppajji nāyako.
6220. Saraṇagamane kañci⁶ niveseti tathāgato,
kañci sile niveseti dasakammaḡuttame.

¹ nikkhamitvā agārato - Ma.

² buddho āsi sadevake - Ma, Syā.

³ isivhayaṃ patanaṃ gantvā - Syā.

⁴ magadhe ḡiriṃ - Ma, Syā; maṅgalāḡiriṃ - PTS.

⁵ mamāha purisāsabho - Syā, PTS.

⁶ kiñci - Ma; keci - Syā.

6208. Tôi đã được sanh ra đúng vào ngày hôm ấy. Cùng với Ngài ấy, tôi đã lớn lên, trở thành người bạn yêu dấu, được cảm tình, có học thức, rành rẽ về lẽ lối.

6209. Đến khi hai mươi chín tuổi, trong lúc ra đi Ngài đã xuất gia. Sau khi trải qua sáu năm, Ngài đã trở thành đức Phật, đấng Hưởng Đạo.

6210. Sau khi đã chiến thắng Ma Vương cùng với đạo quân binh, sau khi đã làm cho các lậu hoặc bị quăng bỏ, sau khi đã vượt qua đại dương của hiện hữu, Ngài đã trở thành đức Phật (ở thế gian) luôn cả chư Thiên.

6211. Ngài đã đi đến nơi có tên là Isi(patana) và đã hướng dẫn nhóm năm vị. Sau đó, đức Thế Tôn đã đi đến nơi này, đã đi đến nơi khác và đã hướng dẫn.

6212. Khi ấy, trong lúc đang huấn luyện những người đáng được huấn luyện, trong lúc tiếp cận (thế gian) cùng với chư Thiên, đấng Chiến Thắng ấy đã đi đến ngọn núi Māgadha và đã cư ngụ ở tại nơi ấy.

6213. Khi ấy, được phái đi bởi vị lãnh chúa Suddhodana, tôi đã đi đến, đã gặp đấng Thập Lực, đã xuất gia, và đã trở thành vị A-la-hán.

6214. Khi ấy, tôi đã cầu xin bậc Đại Ẩn Sĩ và đã thuyết phục Ngài đi đến Kapila. Sau đó, tôi đã trở lại thành phố và đã tạo được niềm tịnh tín cho đại gia tộc.

6215. Được hoan hỷ về đức hạnh ấy, đấng Chiến Thắng, bậc Hưởng Đạo ấy ở hội chúng đông đảo đã tuyên bố tôi là vị đứng đầu trong số các vị tạo niềm tịnh tín cho các gia đình.

6216. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

6217. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

6218. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Kāḷudāyi đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Kāḷudāyi là phần thứ sáu.

--ooOoo--

547. Ký Sự về Trưởng Lão Abhaya:

6219. Trước đây một trăm ngàn kiếp, vị Lãnh Đạo, đấng Chiến Thắng tên Padumuttara, bậc Hữu Nhân về tất cả các pháp đã hiện khởi.

6220. Đức Như Lai giúp cho người an trú vào việc đi đến nương nhờ, giúp cho người an trú vào giới, vào mười đường lối tối thượng về (thiện) nghiệp.

6221. Deti kassaci so vīro sāmaññaphalamuttamaṃ,
samāpatti tathā aṭṭha tisso vijjā pavecchati.¹
6222. Chaḷabhiññāsu yojeti kañci sattaṃ naruttamo,
deti kassaci so nātho catasso paṭisambhidā.
6223. Bodhaneyyaṃ pajaṃ disvā asaṅkheyye pi yojane,²
khaṇena upagantvāna vineti narasārathi.
6224. Tadāhaṃ haṃsavatiyaṃ ahosiṃ brāhmaṇatrajo,
pāragū sabbavedānaṃ veyyākaraṇasammato.
6225. Niruttiyā ca kusalo nighaṇṭumhi visārado,
padako keṭubhavidū chandovicitikovido.
6226. Jaṅghāvihāraṃ vicaraṃ haṃsārāmamupeccaṃ,
addasaṃ vadataṃ seṭṭhaṃ³ mahājanapurakkhataṃ.
6227. Desentaṃ virajaṃ dhammaṃ paccanīkamatī ahaṃ,
upetvā tassa vākyāni⁴ sutvāna vimalānaṃ.
6228. Vyāhaṭaṃ⁵ punaruttaṃ vā apatthaṃ vā niratthakaṃ,
nāddasaṃ tassa munino tato pabbajito ahaṃ.
6229. Na cireneva kālena sabbasatthavisārado,
nipuṇo buddhavacane ahosiṃ gaṇisammato.
6230. Tadā catasso gāthāyo ganthayitvā suvyañjanā,
santhavitvā tilokaggaṃ desayissaṃ dine dine.
6231. Virattosi mahāvīra saṃsāre sabhaye vasaṃ,
karuṇāya na nibbāyi tato kāruṇiko muni.
6232. Puthujjanova yo santo na kilesavaso ahu,
sampajāno satiyutto tasmā eso acintiyo.

¹ pavacchati - Ma.

² asaṅkheyyampi yojanaṃ - Ma.

³ varadaṃ seṭṭhaṃ - Ma; pavaraṃ seṭṭhaṃ - Syā.

⁴ kalyāṇaṃ - Ma.

⁵ byāhaṭaṃ - Ma, Syā.

6221. Đấng Đại Hùng ấy ban cho người quả vị Sa-môn tối thượng. Tương tự như thế Ngài ban phát tám sự thể nhập (thiền) và ba minh.

6222. Bậc Tối Thượng Nhân giúp cho chúng sanh gắn bó vào sáu thẳng trí. Bậc Bảo Hộ ấy ban cho người bốn pháp phân tích

6223. Sau khi nhìn thấy người có khả năng giác ngộ đầu (ở xa) vô số do-tuần, đấng Điều Phục Nhân trong phút chốc vẫn đi đến gặp và hướng dẫn.

6224. Lúc bấy giờ, tôi đã là con trai của vị Bà-la-môn ở thành Hamsavatī, là người thông suốt tất cả các bộ Vệ-đà, được công nhận về (khả năng) giảng giải.

6225. Được thiện xảo về ngôn từ, và tự tin về từ đồng nghĩa, là người rõ về cú pháp, hiểu biết về nghi lễ, rành rẽ về việc kết hợp âm điệu thi ca.

6226. Trong khi đi bộ lang thang tôi đã đi đến tu viện Hamsa. Tôi đã nhìn thấy bậc hàng đầu trong số các vị đang thuyết giảng, được đám đông dân chúng ái mộ.

6227. Trong khi Ngài đang thuyết giảng Giáo Pháp không bị ô nhiễm, (đầu) có sự hiểu biết trái nghịch tôi đã đi đến và đã lắng nghe những lời nói không bị bợn nhơ của Ngài.

6228. Tôi đã không nhìn thấy lời đã được nói ra của bậc Hiền Trí ấy là bị lập lại, lạc đề, hoặc không có ý nghĩa; do đó tôi đã xuất gia.

6229. Trong thời gian không bao lâu, được tự tin về tất cả các học thuật, tôi đã được công nhận bởi tập thể là vị thông thạo về lời dạy của đức Phật.

6230. Khi ấy, tôi đã sáng tác bốn câu kệ có sự diễn tả khéo léo. Tôi đã ngợi ca bậc Cao Cả của tam giới và tôi đã diễn giảng ngày này qua ngày khác:

6231. *“Bạch đấng Đại Hùng, Ngài không bị ái luyến trong khi sống trong luân hồi (đây) sự kinh hãi. Vì lòng bi mẫn Ngài đã không Niết Bàn; do đó bậc Hiền Trí là đấng Bi Mẫn.*

6232. *Người nào đâu còn là phàm nhân mà đã không bị sự chi phối của phiền não, có sự nhận biết mình, được gắn liền với niệm; do đó người này là không thể nghĩ bàn.*

6233. Dubbalāni kilesāni yassāsayagatānime,
ñāṇaggiparidaḍḍhāni na khīyimsu tadabbhutaṃ.¹
6234. Yo sabbalokassa garu loko yassa tathā garu,
tathāpi lokācariyo loko tassānuvattako.
6235. Evamādīhi sambuddhaṃ kittayaṃ dhammadesanaṃ,
yāvajīvaṃ karitvāna gato saggaṃ tato cuto.
6236. Satasahasse ito kappe yaṃ buddhamabhikittayaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi kittanāya idaṃ phalaṃ.
6237. Devaloke mahārajjāṃ rajjāṃ pādesikaṃ ca yaṃ,²
cakkavattī mahārajjāṃ bahuso 'nubhaviṃ ahaṃ.
6238. Duve bhava pajāyāmi devatte atha mānuse,
aññaṃ gatiṃ na jānāmi kittanāya idaṃ phalaṃ.
6239. Duve kule pajāyāmi khattiye atha brāhmaṇe,
nīce kule na jāyāmi kittanāya idaṃ phalaṃ.
6240. Pacchime ca bhava 'dāni giribajapuruttame,
raññoḥaṃ bimbisārassa putto nāmena cābhayo.
6241. Pāpamittavaṣaṃ gantvā nigaṇṭhena vimohito,
pesito nātaḥputtena³ buddhaseṭṭhaṃ upeccaṃ.
6242. Pucchitvā nipuṇaṃ pañhaṃ sutvā vyākaraṇuttamaṃ,
pabbajitvāna naciraṃ arahattamaḥpūṇiṃ.
6243. Kittayitvā jinavaraṃ kittito homi sabbadā,
sugandhadehavadano āsiṃ sukhasamappito.
6244. Tikkhahāsulahupañño⁴ mahāpañño tathevahaṃ,
vicittapaṭibhāno ca tassa kammaṣṣa vāhasā.
6245. Abhitthavitvā padumuttarākhyāṃ⁵
pasannacitto asamāṃ sayambhuṃ,
na gacchi kappāni apāyabhūmiṃ
sataṃ sahasāni phalena tassa.
6246. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

¹ tamabbhutaṃ - Ma.

² pādesiṃ kañcanagghiyaṃ - Ma;
nibbānubhosahantadā - Syā; rajjapādesi kañcayaṃ - PTS.

³ nātaḥputtena - Sī Mu, Ma, Syā, PTS.

⁴ tikkhahāsalahupañño - Ma, Syā, PTS.

⁵ padumuttarāhaṃ - Ma, Syā, PTS.

6233. Đối với người nào các phiền não ở trạng thái ngủ ngầm đã trở nên yếu ớt, đã bị thiêu đốt bởi ngọn lửa trí tuệ mà không bị cạn kiệt, điều ấy là kỳ diệu.

6234. Vị nào là thầy của tất cả thế gian và thế gian tôn kính như thế đối với vị nào, cũng tương tự như vậy vị nào là thầy dạy của thế gian, thế gian là xu hướng theo vị ấy.”

6235. Trong khi tán dương đấng Toàn Giác như thế, v.v... Sau khi thực hiện việc thuyết giảng Giáo Pháp đến hết cuộc đời, từ nơi ấy chết đi tôi đã đi đến cõi trời.

6236. Kể từ khi tôi đã tán dương đức Phật cho đến một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc tán dương.

6237. Ở thế giới chư Thiên, tôi đã cai quản vương quốc rộng lớn và vùng địa phận. Là đấng Chuyển Luân Vương, tôi đã thường xuyên thọ hưởng vương quốc rộng lớn.

6238. Tôi (đã) được sanh ra ở hai cảnh giới trong bản thể Thiên nhân và loài người, tôi không biết đến cõi tái sanh khác; điều này là quả báu của việc tán dương.

6239. Tôi (đã) được sanh ra ở hai gia tộc, Sát-đế-ly và Bà-la-môn, tôi không biết đến gia tộc hạ tiện; điều này là quả báu của việc tán dương.

6240. Và trong kiếp sống cuối cùng hiện nay, tôi là con trai của đức vua Bimbisāra ở tại kinh thành Giribajja và có tên là Abhaya.

6241. Sau khi rơi vào sự ảnh hưởng của bạn xấu, tôi đã bị mê muội vì ngoại đạo. Được phái đi bởi (Giáo chủ) Nātaputta, tôi đã đi đến gặp đức Phật tối thượng.

6242. Tôi đã hỏi câu hỏi khôn khéo và đã lắng nghe lời giảng giải xuất chúng. Tôi đã xuất gia, chẳng bao lâu tôi đã thành tựu phẩm vị A-la-hán.

6243. Sau khi tán dương đấng Chiến Thắng cao quý, tôi được ca ngợi vào mọi lúc. Với thân hình và khuôn mặt có hương thơm ngát, tôi đã đạt được sự an lạc.

6244. Tôi có được tuệ sắc bén, tuệ vi tiểu, tuệ nhẹ nhàng và tuệ vĩ đại tương tự y như thế,¹ và tôi có tài biện giải đa dạng nhờ vào tác động của nghiệp ấy.

6245. Với tâm tịnh tín, sau khi ngợi ca danh xưng (của đức Phật) Padumuttara, đấng Tự Chủ, không người sánh bằng, tôi (đã) không đi đến khổ cảnh trong một trăm ngàn kiếp nhờ vào quả báu của nghiệp ấy.

6246. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

¹ Xem phần Giảng về Tuệ ở *Paṭisambhidāmagga II - Phân Tích Đạo II*, trang 187-191 (Tam Tạng Pāli - Việt tập 38).

6247. Svāgataṃ vata me āsi buddhasettḥassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

6248. Paṭisambhidā catasso vimokkhā pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudama āyasmā Abhayatthero imā gāthāyo abhāsittḥāti.

Abhayattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

548. Lomasakaṅgiyattherāpadānaṃ

6249. Imamhi bhaddake kappe brahmabandhu mahāyaso,
kassapo nāma nāmena¹ uppajji vadataṃ varo.

6250. Tadāhaṃ candano ceva pabbajitvāna sāsane,
āpaṇakoṭikaṃ dhammaṃ pūrayitvāna sāsane.

6251. Tato cutā santusitaṃ upapannā ubho mayaṃ,
tatha dibbehi naccehi gītehi vāditehi ca.

6252. Rūpādidasahaṅgehi abhibhotvāna sesake,
yāvātāyumaṃ vasitvāna anubhotvā mahāsukhaṃ.

6253. Tato cavitvā tidasaṃ candano upapajjatha,
ahaṃ kapilavatthusmiṃ ahosiṃ² sākiyatrajo.

6254. Yadā udāyitherena ajjhiṭṭho lokanāyako,
anukampiya sakyānaṃ upesi kapilavhayaṃ.

6255. Tadātimānino sakyā na buddhassa guṇaññuno,
panamanti na sambuddhaṃ jātittḥaddhā anādarā.

6256. Tesam saṅkappamaññāya ākāse caṅkamī jino,
pajjunno viya vassittha pajjalittha yathā sikhī.

6257. Dassetvā rūpamatulaṃ puna antaradhāyatha,
ekopi hutvā bahudhā ahosi punarekako.

6258. Andhakāraṃ pakāsaṃ ca dassayitvā anekadhā,
pāṭihīraṃ³ karitvāna vinayī nātāke muni.

¹ gottena - Ma.

² ajāyimaṃ - Ma, Syā.

³ pāṭiheraṃ - Ma, Syā.

6247. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

6248. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Abhaya đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Abhaya là phần thứ bảy.

--ooOoo--

548. Ký Sự về Trưởng Lão Lomasakaṅgiya:

6249. Ở vào kiếp Bhadda này, trong số các vị đang thuyết giảng đã hiện khởi đấng cao quý tên Kassapa, có danh tiếng vĩ đại, là thân quyến của đấng Phạm Thiên (dòng dõi Bà-la-môn).

6250. Lúc bấy giờ, tôi và luôn cả Candana đã xuất gia trong Giáo Pháp và đã làm tròn đầy bốn phận trong Giáo Pháp cho đến phút cuối của cuộc đời.

6251. 6252. Từ nơi ấy chết đi, cả hai chúng tôi đã đạt đến cõi trời Đâu Suất. Tại nơi ấy, chúng tôi đã vượt trội những vị còn lại về mười chi phần là sắc, v.v... về các điệu vũ, các lời ca, và các khúc tấu nhạc. Chúng tôi đã sống cho đến hết tuổi thọ và đã trải qua sự an lạc lớn lao.

6253. Sau khi mệnh chung từ nơi ấy, Candana đã đi đến cõi trời Đạo Lợi, tôi đã trở thành người con trai dòng Sakya ở thành Kapilavatthu.

6254. Vào lúc được thỉnh cầu bởi trưởng lão Udāyi, vì lòng thương tưởng đối với các vị dòng Sakya, đấng Lãnh Đạo Thế Gian đã ngự đến thành Kapila.

6255. Khi ấy, các vị dòng Sakya vô cùng tự cao, không biết về hạnh lành của đức Phật, chấp nhất về sanh chủng, không tôn trọng, nên không cúi chào đấng Toàn Giác.

6256. Biết được ý định của họ, đấng Chiến Thắng đã đi kinh hành ở trên không trung, đã đổ mưa xuống tương tự Thần Mưa, đã phát cháy như là ngọn lửa.

6257. Ngài đã làm cho nhìn thấy sắc thân vô song rồi lại biến mất, chỉ là một biến thành nhiều, rồi đã biến thành mỗi một mình trở lại.

6258. Ngài đã thị hiện bóng tối và ánh sáng theo nhiều cách. Sau khi đã tạo ra điều kỳ diệu, bậc Hiền Trí đã hướng dẫn các quyến thuộc.

6259. Cātuddīpo mahāmegho tāvade sampavassatha,¹
tadā hi jātakaṃ buddho vessantaramadesayi.
6260. Tadā te khattiyā sabbe nihantvā jātijaṃ maḍaṃ,
upesuṃ saraṇaṃ buddhaṃ āha suddhodano tadā:
6261. Iḍaṃ tatiyaṃ tava bhūripañña
pādāni vandāmi samantacakkhu,
yadā 'bhijāto paṭhaviṃ² pakampayi
yadā ca taṃ najjahi jambuchāyā.
6262. Tadā buddhānubhāvaṃ taṃ disvā vimhitamānaso,
pabbajitvāna tattheva nivasim māsupūjako.
6263. Candano devaputto maṃ upagantvānapucchatha,
bhaddekarattassa tadā saṃkhepavittthāranayaṃ.³
6264. Coditohaṃ tadā tena upecca naranāyakaṃ,
bhaddekarattaṃ sutvāna saṃviggo vanamāmakko.
6265. Tadā mātaramāpucchiṃ⁴ vane vacchāmi ekako,
sukhumāloti me mātā vārayi taṃ tadāvacaṃ:
6266. Dabbaṃ kusaṃ⁵ poṭakilaṃ usīraṃ muñjababbajaṃ,⁶
urasā panudissāmi vivekamanubrūhayaṃ.
6267. Tadā vanaṃ pavittthohaṃ saritvā jinasāsaṇaṃ,
bhaddekaratta-ovādaṃ arahattamaṃpūṇiṃ.
6268. Atītaṃ nanvāgameyya nappaṭikaṅkhe anāgataṃ,
yadatītaṃ pahīnaṃ taṃ appattañca anāgataṃ.
6269. Paccuppannañca yo dhammaṃ tattha tattha vipassati,
asaṃhīraṃ asaṃkappaṃ taṃ vidvā anubrūhaye.

¹ tāvadeva pavassatha - Ma, Syā.² pathavi - Ma; paṭhavi - Syā, PTS.³ saṃkhepavittthāraṃ nayaṃ - Ma, Syā.⁴ mātaramapucchiṃ - Ma.⁵ kāsāṃ - Ma.⁶ muñjababbajaṃ - Ma, Syā.

6259. Liên khi ấy có đám mây lớn khắp bốn châu lục đã đổ mưa. Chính vào khi ấy, đức Phật đã thuyết giảng chuyện Bốn Sanh Vessantara.

6260. Khi ấy, tất cả các vị Sát-đế-ly ấy đã tiêu diệt sự tự hào khởi lên do sanh chủng. Họ đã đi đến nương nhờ đức Phật. Khi ấy, (đức vua) Suddhodana đã nói rằng:

6261. “*Bạch đấng có tuệ bao la, bạch đấng Toàn Nhân, đây là lần thứ ba cha đánh lễ các bàn chân của Ngài, vào lúc đàn sanh Ngài đã làm rung động trái đất, và vào lúc bóng cây Jambu đã không rời bỏ Ngài.*”

6262. Khi ấy, sau khi nhìn thấy năng lực ấy của đức Phật, với tâm ý sùng sốt, tôi đã xuất gia ở ngay tại nơi ấy và đã sống là người phụng dưỡng mẹ.

6263. Khi ấy, vị Thiên tử Candana đã đi đến gặp tôi và đã hỏi về cách thức tóm tắt và giải rộng của bài Kinh *Bhaddekaratta*.¹

6264. Khi ấy, bị thúc đẩy bởi vị ấy, tôi đã đi đến gặp đấng Lãnh Đạo loài người. Sau khi lắng nghe bài Kinh *Bhaddekaratta*, tôi đã chấn động và đã trở thành người nhiệt tình với khu rừng.

6265. Khi ấy, tôi đã hỏi mẹ về việc tôi sẽ sống mỗi một mình ở trong rừng. Mẹ của tôi đã ngăn cản rằng: “*Con là mảnh mai.*” Khi ấy, tôi đã nói với mẹ rằng:

6266. “*Bằng ngực con sẽ đây lúi cỏ dabba, cỏ kusa, cỏ poṭakila, cỏ usīra, cỏ muñja, và cỏ babbaja trong khi thực hành hạnh độc cư.*”²

6267. Khi ấy, tôi đã đi vào trong rừng. Tôi đã nhớ lại lời dạy của đấng Chiến Thắng, về sự giáo giới bài Kinh *Bhaddekaratta*, và tôi đã thành tựu phẩm vị A-la-hán.

6268. Hiển nhiên, người ta có thể tưởng nhớ quá khứ nhưng không thể mong mỏi tương lai, vì việc quá khứ ấy đã được từ bỏ và việc tương lai là chưa đến.

6269. Và người nào nhìn thấy rõ pháp hiện tại ở nơi này ở nơi kia, sau khi biết được điều ấy là không dời đổi không lay chuyển, người ấy có thể tiến bộ.

¹ *Majjhimanikāya III - Kinh Trung Bộ III*, Kinh Nhất Dạ Hiền Giả (HT. Minh Châu).

² Câu kệ này được thấy *Theragāthā - Trưởng Lão Kệ*, câu 27.

6270. Ajjeva kiccaṃ ātappaṃ ko jaññā maraṇaṃ suve,
na hi no saṃgamaṃ tena mahāsenena maccunā.

6271. Evaṃ viharamātāpī¹ ahorattamatanditaṃ,
taṃ ve bhaddekarattoti santo ācikkhate muni.

6272. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

6273. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

6274. Paṭisambhidā catasso vimokkhā pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Lomasakaṅgiyo² thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Lomasakaṅgiyattherassa apadānaṃ aṭṭhamāṃ.

--ooOoo--

549. Vanavacchattherāpadānaṃ

6275. Imamhi bhaddake kappe brahmabandhu mahāyaso,
kassapo nāma nāmena³ uppajji vadataṃ varo.

6276. Tadāhaṃ pabbajitvāna tassa buddhassa sāsane,
yāvajīvaṃ caritvāna brahmacariyaṃ tato cuto.

6277. Tena kammena sukatena cetanāpaṇidhīhi ca,
jahitvā mānusaṃ dehaṃ tāvatimsamagacchahaṃ.

6278. Tato cuto araññaṃhi kapoto āsahaṃ tahiṃ,
vasate guṇasampanno bhikkhu jhānarato sadā.

6279. Mettacitto kāruṇiko sadā pamuditānāno,
upekkhako mahāvīro appamaññāsu kovido.

6280. Vinīvaraṇasaṅkappe sabbasattahitāsaye,
vissattho⁴ nacirenāsiṃ tasmim sugatasāvake.

6281. Upecca pādamūlamhi nisinnassa tadā sa me,⁵
kadāci āmisaṃ deti dhammaṃ deseti cekadā.

¹ vihāriṃ ātāpiṃ - Ma, Syā, PTS.

² lomasatiyo - Syā.

³ gottena - Ma.

⁴ visaṭṭho - Ma; vissattho - Syā.

⁵ tadāssame - Ma, Syā.

6270. Người nào đang nhiệt tâm với phận sự trong chính ngày hôm nay, có thể biết được Tử Thần vào ngày mai. Nếu không, (sẽ) không có sự chạm trán với Tử Thần cùng với đạo quân binh đông đảo.

6271. Quả vậy, bậc Hiền Trí nói về vị đang sống có sự nhiệt tâm như thế đêm ngày không biếng nhác là vị được an tịnh là “*Người hiền một đêm.*”

6272. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

6273. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

6274. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Lomasakaṅgiya đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Lomasakaṅgiya là phần thứ tám.

--ooOoo--

549. Ký Sự về Trưởng Lão Vanavaccha:

6275. Ở vào kiếp Bhadda này, trong số các vị đang thuyết giảng đã hiện khởi đấng cao quý tên Kassapa có danh tiếng vĩ đại, là thân quyến của đấng Phạm Thiên (dòng dõi Bà-la-môn).

6276. Lúc bấy giờ, tôi đã xuất gia trong Giáo Pháp của đức Phật ấy. Tôi đã thực hành Phạm hạnh đến hết cuộc đời và đã chết đi từ nơi ấy.

6277. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp và do các nguyện lực của tác ý, sau khi từ bỏ thân nhân loại tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

6278. Mệnh chung từ nơi ấy, tôi đã trở thành con chim bồ câu ở trong khu rừng. Tại nơi ấy có vị tỷ khưu đầy đủ đức hạnh cư ngụ, luôn luôn thỏa thích với thiên.

6279. Vị anh hùng vĩ đại luôn luôn có tâm từ ái, có lòng bi mẫn, có vẻ mặt hoan hỷ, là vị có hành xả, rành rẽ về các tâm vô lượng.

6280. (Vị ấy) có sự suy tầm không bị chướng ngại, có thiên hướng về sự lợi ích cho tất cả chúng sanh. Không bao lâu sau, tôi đã có được niềm tin ở vị Thịnh Văn ấy của đấng Thiệt Thệ.

6281. Khi ấy, tôi đây đã đi đến ở cạnh bàn chân của vị ấy đang ngồi. Có lần nọ, vị ấy cho thức ăn, và có một lần thuyết giảng Giáo Pháp.

6282. Tadā vipulapemena upāsivā jinatrajaṃ,
tato cuto gato saggamaṃ pavāsā¹ saghamaṃ yathā.
6283. Saggā cuto manussesu nibbatto puññakammunā,
agāraṃ chaḍḍayitvāna pabbajimā lahuso ahaṃ.
6284. Samaṇo tāpaso vippo paribbājo tathevahaṃ,
hutvā vāsiṃ araññaṃhi anekasataso ahaṃ.
6285. Pacchime ca bhava dāni ramme kāpilavatthave,²
vacchagotto dvijo³ tassa jāyāya ahamokkamaṃ.
6286. Mātu me dohaḷo āsi tirokucchigatassa me,
jāyamānasamīpamhi vanavāsāya nicchayo.
6287. Tato me ajanī mātā ramanīye vanantare,
gabbhato nikkhamantaṃ maṃ kāsāyena paṭiggahaṃ.
6288. Tato kumāro siddhattho jāto sakyakuladdhajo,
tassa mitto piyo āsiṃ saṃvissattho sumāniyo.
6289. Sattasāre 'bhinikkhante ohāya vipulaṃ yasaṃ,
ahampi pabbajitvāna himavantamupāgamaṃ.
6290. Vanālayaṃ bhāvanīyaṃ kassapaṃ dhutavādakaṃ,⁴
disvā sutvā jinuppādaṃ upesiṃ narasārathiṃ.
6291. So me dhammadesesi sabbatthaṃ sampakāsayaṃ,
tatohaṃ pabbajitvāna vanameva punāgamaṃ.⁵
6292. Tatthāppamatto⁶ viharaṃ chalabhiññā aphassayaṃ,⁷
aho suladdhalābhomhi sumittenānukampito.
6293. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
6294. Svāgataṃ vata me āsi buddhasettassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
6295. Paṭisambhidā catasso vimokkhā pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Vanavaccho thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Vanavacchattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

¹ pavāso - Ma, Syā, PTS.

² kapilavatthave - Ma, PTS.

³ dijo tassa - Ma, Syā; ti Jotissa - PTS.

⁴ dhutavādikaṃ - Ma.

⁵ punāgamaṃ - Ma;

punokkamaṃ - Syā.

⁶ tatthāppamatto - Sī Mu, Syā, PTS.

⁷ apassayaṃ - Syā, PTS.

6282. Khi ấy, tôi đã phục vụ người con trai của đấng Chiến Thắng với lòng yêu thương bao la. Từ nơi đó chết đi, tôi đã đi đến cõi trời như là đã đi về nhà của chính mình sau cuộc hành trình ở xứ lạ.

6283. Mệnh chung từ cõi trời, tôi đã hạ sanh vào loài người nhờ vào nghiệp phước thiện. Tôi đã từ bỏ gia đình và đã xuất gia một cách mau chóng.

6284. Tương tự y như thế, sau khi trở thành vị Sa-môn, đạo sĩ khổ hạnh, Bà-la-môn, du sĩ ngoại đạo, tôi đã sống ở trong rừng hàng trăm (kiếp sống).

6285. Và trong kiếp sống cuối cùng hiện nay, ở thành Kapilavatthu đáng yêu có người Bà-la-môn Vacchagotta. Tôi đã nhập thai ở người vợ của ông ta.

6286. Khi tôi đã nhập thai, mẹ của tôi (là sản phụ) đã có niềm khao khát và đã có quyết định về việc cư ngụ ở rừng vào lúc gần được lâm bồn.

6287. Do đó, mẹ đã sanh ra tôi ở bên trong khu rừng đáng yêu. Khi tôi đang ra khỏi bào thai, mọi người đã đỡ lấy tôi bằng tấm y ca-sa.

6288. Sau đó, vương tử Siddhattha biểu tượng của gia tộc Sakya đã được sanh ra. Tôi đã trở thành người bạn yêu quý của vị ấy, được tin tưởng, vô cùng tự hào.

6289. Khi con người ưu tú của chúng sanh đang ra đi sau khi đã từ bỏ danh vọng vĩ đại, tôi cũng đã xuất gia và đã đi đến núi Hi-mã-lạp.

6290. Tôi đã nhìn thấy vị (Mahā) Kassapa là người thuyết giảng về pháp giữ bò, có sự cư ngụ ở rừng, vị đáng được tôn kính. Tôi đã được nghe về sự hiện khởi của đấng Chiến Thắng và tôi đã đi đến gặp đấng Điều Phục Nhân.

6291. Trong lúc giảng giải về mọi ý nghĩa, Ngài đã thuyết giảng Giáo Pháp cho tôi. Sau đó, tôi đã xuất gia và cũng đã quay về lại khu rừng.

6292. Tại nơi ấy, trong khi sống không xao lãng, tôi đã chạm đến sáu thẳng trí. Ôi, điều lợi ích đã được đạt thành tốt đẹp cho tôi, tôi đã được người bạn tốt thương tưởng!

6293. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

6294. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

6295. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thẳng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Vanavaccha¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Vanavaccha là phần thứ chín.

--ooOoo--

¹ *Vanavaccha* nghĩa là “vị có sự cư ngụ (*vaccha*) ở rừng (*vana*).”

550. Cūlasugandhattherāpadānaṃ

6296. Imamhi bhaddake kappe brahmabandhu mahāyaso,
kassapo nāma nāmena¹ uppajji vadataṃ varo.
6297. Anuvyañjanasampanno battiṃsavaralakkhaṇo,²
byāmapabhāparivuto raṃsijālasamotthato.³
6298. Assāsetā yathā cando suriyova pabhaṅkaro,
nibbāpetā yathā meggho sāgarova guṇākaro.
6299. Dharaṇīriva sīlena himavāva samādhinā,
ākāso viya paññāya asaṅgo anilo yathā.
6300. Tadāhaṃ bārāṇasiyaṃ upapanno mahākule,
pahūtadhanadhaññasmiṃ nānāratanasañcaye.
6301. Mahatā parivārena nisinnaṃ lokanāyakaṃ,
upecca dhammamassosiṃ amataṃva manoharaṃ.
6302. Battisalakkhanaḍharo⁴ sanakkhattova candimā,
anuvyañjanasampanno sālarājāva phullito.
6303. Raṃsijālaparikkhito dittova kanakācalo,
byāmapabhāparivuto sarasmīva divākaro.
6304. Soṇṇānāno jīnavaro samaṇīva⁵ siluccayo,
karuṇāpuṇṇahadayo guṇena viya sāgaro.
6305. Lokavissutakitti ca sinerūva naguttamo,
yasaṣā vitthato vīro ākāśasadiṣo muni.
6306. Asaṅgacitto sabbattha anilo viya nāyako,
patiṭṭhā sabbabhūtānaṃ mahīva muni sattamo.
6307. Anupalitto lokena toyena padumaṃ yathā,
kuvādagacchadahano aggikkhandhova sobhati.⁶
6308. Agado viya sabbattha kilesavisaṇāsako,
gandhamādanaseḷova guṇagandhavibhūṣito.
6309. Guṇānaṃ ākaro vīro ratanānaṃva sāgaro,
sindhūva vanarājīnaṃ kilesamalahārako.

¹ gottena - Ma.

² bāttiṃsavaralakkhaṇo - Ma; dvattiṃsavaralakkhaṇo - PTS.

³ samotthato - Ma; samotato - Syā, PTS.

⁴ dvattisalakkhanaḍharo - Ma, Syā, PTS.

⁵ rammanīva - Syā.

⁶ sobhasi - Ma, PTS; so vasi - Syā.

550. Ký Sự về Trưởng Lão Cūlasugandha:

6296. Ở vào kiếp Bhadda này, trong số các vị đang thuyết giảng đã hiện khởi đấng cao quý tên Kassapa có danh tiếng vĩ đại, là thân quyến của đấng Phạm Thiên (dòng dõi Bà-la-môn).

6297. Ngài đầy đủ các tướng phụ, có ba mươi hai hảo tướng, được bao quanh bởi quang ánh sáng, được bao trùm bởi mạng lưới hào quang.

6298. Là người làm cho thoải mái tướng tợ mặt trăng, là nguồn tạo ra ánh sáng tợ như mặt trời, là người dập tắt (lửa phiền não) như là cơn mưa, là kho chứa của đức hạnh ví như biển cả.

6299. Với giới như là trái đất, với định như là núi Hi-mã-lạp, với tuệ tợ như bầu trời, không bị dính mắc giống như làn gió.

6300. Vào lúc bấy giờ, tôi được sanh ra tại thành Bārāṇasī trong đại gia tộc có tài sản và lúa gạo dồi dào, có sự tích lũy nhiều loại châu báu khác nhau.

6301. Vào lúc đấng Lãnh Đạo Thế Gian đang ngồi cùng đoàn tùy tùng đông đảo, tôi đã đi đến gần và đã lắng nghe Giáo Pháp tợ như cao lương mỹ vị có sự thu hút tâm ý.

6302. Ngài có ba mươi hai hảo tướng như là mặt trăng có chòm tinh tú, được đầy đủ các tướng phụ tợ như cây *sālā* chúa đã được trở hoa.

6303. Ngài phát ra xung quanh mạng lưới hào quang tợ như ngọn núi vàng cháy rực, được bao quanh bởi quang ánh sáng tợ như mặt trời có các tia sáng.

6304. Đấng Chiến Thắng cao quý có khuôn mặt vàng chói tợ như tảng đá có viên ngọc ma-ni, có trái tim tràn đầy lòng bi mẫn cùng với đức hạnh như là biển cả.

6305. Và đấng Anh Hùng, bậc Hiền Trí có danh tiếng lẫy lừng ở thế gian tợ như ngọn núi tối thượng Sineru, đã được lan rộng với sự vinh quang tương tợ bầu trời.

6306. Đấng Lãnh Đạo có tâm không bị ràng buộc với tất cả các nơi như là làn gió. Bậc Hiền Trí thứ bảy là sự nâng đỡ đối với tất cả chúng sanh tợ như trái đất.

6307. Ngài không bị vấy bẩn bởi thế gian giống như hoa sen không bị lấm lem bởi nước. Ngài chiếu sáng như là khối lửa có sự đốt cháy những lùm cây ngoại giáo.

6308. Ngài là người tiêu diệt chất độc phiền não ở tất cả các nơi như là phương thuốc chữa bệnh. Ngài được trang sức bằng hương thơm của đức hạnh tợ như viên đá nghiền nát hương liệu.

6309. Đấng Chiến Thắng là kho chứa của các đức hạnh tợ như biển cả (là nơi chứa đựng) đối với các loại châu báu, là người mang đi các phiền não và ô nhiễm tợ như con sông Sindhu đối với những dãy rừng.

6310. Vijayīva mahāyodho mārasenappamaddano,¹
cakkavattīva so rājā bojjaṅgaratanissaro.
6311. Mahābhisakkasaṅkāso dosavyādhitikicchako,
sallakatto yathā seṭṭho² diṭṭhigaṇḍaviphālako.
6312. So tadā lokapajjoto sanarāmarasakkato,
parisāsu narādicco dhammaṃ desayate jino.
6313. Dānaṃ datvā mahābhogo sīlena sugatūpago,
bhāvanāya ca nibbāti iccevamanusāsatha.
6314. Desanaṃ taṃ mahassādaṃ ādimajjhantasobhanaṃ,
suṇanti parisā sabbā amataṃva mahārasaṃ.
6315. Sutvā sumadhuraṃ dhammaṃ pasanno jinasāsane,
sugataṃ saraṇaṃ gantvā yāvajīvaṃ namassahaṃ.
6316. Munino gandhakuṭiyā opuñchesiṃ³ tadā mahiṃ,
catujjātena gandhena māse aṭṭhadinesvahaṃ.
6317. Paṇidhāya sugandhattaṃ sarīrassa dugandhino,⁴
tadā jino viyākāsi sugandhatanulābhitāṃ.
6318. Yo yaṃ gandhakuṭibhūmiṃ gandhenopuñchate sakiṃ,
tena kammavipākena upapanno tahiṃ tahiṃ.
6319. Sugandhadeho sabbattha bhavissati ayaṃ naro,
guṇagandhayuto⁵ hutvā nibbāyissatanāsavo.
6320. Tena kamma sukatenā cetanāpaṇidhīhi ca,
jahivā mānusaṃ dehaṃ tāvatimsamagacchahaṃ.
6321. Pacchime ca bhava dāni jāto vippakule ahaṃ,
gabbhe me vasato mātā dehenāsi sugandhikā.⁶
6322. Yadā ca mātukucchimhā nikkhamāmi tadā purī,⁷
sāvatti sabbagandhehi vāsītā viya vāyatha.
6323. Pupphavassaṃ ca surabhi dibbagandhamanoramaṃ,
dhūpāni ca mahagghāni upavāyiṃsu tāvade.
6324. Devā ca sabbagandhehi dhūpapupphehi taṃ gharaṃ,
vāsayaṃsu sugandhena yasmiṃ jāto ahaṃ ghare.

¹ mārasenāvamaddano - Ma.

² vejjo - Ma.

³ opuñjesiṃ - Ma; ubbaṭṭesiṃ - Syā.

⁴ sarīravissagandhino - Ma; sarīrassa vigandhino - Sī Mu, Syā, PTS.

⁵ guṇagandhayutto - Ma.

⁶ sugandhitā - Ma, PTS.

⁷ puraṃ - Syā.

6310. Với sự tiêu diệt đạo binh của Ma Vương, Ngài như là người chiến sĩ lực lưỡng có sự chiến thắng. Ngài là vị chúa tể của các loại châu báu là các chi phần đưa đến giác ngộ như đấng Chuyển Luân Vương.

6311. Ngài là người thầy thuốc về cơn bệnh sân hận tương tự vị y sĩ vĩ đại. Ngài là người mổ xẻ mụn nhọt tà kiến giống như phẫu thuật viên hạng nhất.

6312. Khi ấy, được loài người và chư Thiên kính trọng, bậc Quang Đăng của thế gian, ánh Mặt Trời của nhân loại, đấng Chiến Thắng ấy thuyết giảng Giáo Pháp ở các hội chúng.

6313. Ngài đã chỉ dạy như vậy: *“Sau khi dưng cúng vật thí thì trở nên có tài sản lớn lao, nhờ vào giới đi đến nhàn cảnh, và do sự tham thiên đạt đến Niết Bàn.”*

6314. Toàn thể các hội chúng lắng nghe sự thuyết giảng có phẩm vị cao cả ấy, có sự tốt đẹp ở phần đầu phần giữa và phần cuối, như là cao lương mỹ vị có chất bổ dưỡng lớn lao.

6315. Sau khi lắng nghe Giáo Pháp có vị ngọt tuyệt vời, tôi được tịnh tín với Giáo Pháp của đấng Chiến Thắng. Tôi đã đi đến nương nhờ đức Thiện Thệ và đã tôn kính Ngài đến hết cuộc đời.

6316. Khi ấy, tôi đã lau chùi nền đất ở hương thất của bậc Hiền Trí bằng chất thơm được sanh lên từ bốn loại (bông hoa) vào tám ngày trong một tháng.

6317. Tôi đã ước nguyện về trạng thái có hương thơm ở thân thể bị mùi khó chịu. Khi ấy, đấng Chiến Thắng đã chú nguyện về việc đạt được cơ thể có hương thơm rằng:

6318. *“Người nào lau chùi nền đất của hương thất bằng chất thơm một lần, do kết quả của nghiệp ấy được sanh lên ở nơi này nơi khác.*

6319. *Ở tất cả các nơi, người nam này sẽ có được thân hình có hương thơm ngạt ngào. Sau khi được gắn liền với hương thơm của đức hạnh, (người này) sẽ Niết Bàn không còn lậu hoặc.”*

6320. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp và do các nguyện lực của tác ý, sau khi từ bỏ thân nhân loại tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

6321. Và trong kiếp sống cuối cùng hiện nay, tôi đã được sanh vào gia đình Bà-la-môn. Khi tôi đang trú ở trong bào thai, mẹ của tôi đã trở thành người có hương thơm ở cơ thể.

6322. Và vào lúc tôi rời khỏi lòng mẹ, khi ấy thành Sāvattthī đã tỏa ra như là được tắm bằng tất cả các loại hương thơm.

6323. Và có cơn mưa bông hoa thơm ngát làm thích ý với các hương thơm của cõi trời và có các hương trầm có giá trị cao đã thổi đến liền khi ấy.

6324. Và ở ngôi nhà tôi đã được sanh ra, chư Thiên đã tắm hương thơm ngôi nhà ấy bằng mọi thứ hương thơm, bằng hương trầm và các bông hoa.

6325. Yadā ca taruṇo bhaddo paṭhame yobbane t̥hito,
tadā selaṃ¹ sapariṣaṃ vinetvā naraśārathi.
6326. Tehi sabbehi sahito² sāvatt̥hipuramāgato,
tadā buddhānubhāvaṃ taṃ disvā pabbajito ahaṃ.
6327. Silaṃ samādhiṃ paññañca³ vimuttiñca anuttaraṃ,
bhāvetvā caturō dhamme pāpuṇiṃ āsavakkhayaṃ.
6328. Yadā pabbajito cāhaṃ yadā ca arahā ahuṃ,
nibbāyissaṃ yadā cāhaṃ gandhavasso tadā ahu.
6329. Sarīragandho ca sadā 'tiseti me
mahārahaṃ candanacampakuppalaṃ,
tatheva gandhe itare ca sabbaso
pasayha vāyāmi gato tahiṃ⁴ tahiṃ.
6330. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
6331. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
6332. Paṭisambhidā catasso vimokkhā pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Cūḷasugandho thero imā gāthāyo abhāsitt̥hāti.

Cūḷasugandhattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

Bhaddiyavaggo pañcapaññāsamo.

--ooOoo--

Uddānaṃ

Bhaddiyo revato thero mahālābhī ca sivalī,
vaṅgīso nandako ceva kāḷudāyi tathābhayo.
Lomaso vanavaccho ca sugandho dasamo kato,⁵
tiṇi gāthāsataṃ tattha soḷasa⁶ ca taduttariṃ.

Atha vagguddānaṃ

Kaṇikāravhayo vaggo phalado tiṇadāyako,
kaccāno bhaddiyo vaggo gāthāyo gaṇitā cimā.
Navagāthā satāniha caturāsīti eva ca,
sapaññāsā pañcasatā⁷ apadānā pakāsītā.
Saha uddānagāthāhi chasahassāni hontimā,
dvesatāni ca gāthānaṃ aṭṭhārasa taduttariṃ.

--ooOoo--

¹ sesaṃ - Syā.

² parivuto - Ma.

³ silaṃsamādhipaññañca - Ma.

⁴ yahim - Syā.

⁵ sugandho ceva dasamo - Ma.

⁶ soḷasā ca taduttari - Ma, Syā, PTS.

⁷ sapaññāsaṃ pañcasataṃ - Ma;

sapaññāsaṃ pañcasatā - Syā.

6325. Và vào lúc tôi còn trẻ, hiền thiện, đang ở vào giai đoạn đầu của tuổi thanh niên, khi ấy đấng Điều Phục Nhân đã hướng dẫn Sela cùng nhóm tùy tùng.

6326. Cùng với tất cả những người ấy, Ngài đã ngự đến thành Sāvattthī. Sau khi nhìn thấy năng lực ấy của đức Phật, tôi đã xuất gia.

6327. Sau khi làm cho phát triển bốn pháp: Giới, Định, Tuệ, và sự Giải Thoát vô thượng, tôi đã thành tựu sự đoạn tận các lậu hoặc.

6328. Và vào lúc tôi đã được xuất gia, vào lúc tôi trở thành vị A-la-hán, và vào lúc tôi sẽ Niết Bàn, khi ấy sẽ có cơn mưa hương thơm.

6329. Hương thơm ở cơ thể của tôi luôn luôn vượt trội các loại hương trầm, hương *campaka*, và hương sen vô cùng giá trị, tương tự như thế ấy khi tôi đi nơi này nơi khác tôi tỏa ra hương thơm át hẳn tất cả các loại hương thơm khác về mọi phương diện.

6330. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

6331. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

6332. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Cūlasugandha đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Cūlasugandha là phần thứ mười.

Phẩm Bhaddiya là phẩm thứ năm mươi lăm.

--ooOoo--

Phân Tóm Lược:

Vị Bhaddiya, vị trưởng lão Revata, và vị Sīvali có lợi lộc lớn lao, vị Vaṅgisa, vị Nandaka, và luôn cả vị Kāḷudāyi, và tương tự là vị Abhaya, vị Lomasa, vị Vanavaccha, và vị Sugandha đã được thực hiện là thứ mười. Ở đây, có ba trăm câu kệ và mười sáu câu thêm vào đó nữa.

--ooOoo--

Giờ là phân tóm lược của các phẩm:

Phẩm tên Kaṇikāra, phẩm về vị dâng cúng trái cây, phẩm về vị dâng cúng cỏ, phẩm Kaccāna, và phẩm Bhaddiya. Và các câu kệ này đã được tính đếm ở đây là chín trăm và tám mươi bốn. Có năm trăm năm mươi ký sự đã được giảng giải. Cùng với các câu kệ tóm lược, đây là sáu ngàn hai trăm câu kệ và mười tám câu thêm vào đó nữa.

--ooOoo--

LVI. YASAVAGGO

551. Yasattherāpadānaṃ

6333. Mahāsamuddaṃ ogayha¹ bhavanaṃ me sunimmitaṃ,
sunimmitā pokkharāṇī cakkavākūpakūjitā.
6334. Mandālakehi² sañchannā padumuppalakehi ca,
nadī ca sandate tattha supatitthā manoramā.
6335. Macchakacchapasañchannā nānādijasamākulā,³
mayūraḥkoṇcābhirudā kokilādibhi⁴ vaggubhi.
6336. Pārevatā ravihaṃsā cakkavākā nadīcarā,
dindibhā⁵ sālīkā cettha pampakā jīvaṃjīvakā.
6337. Haṃsā koṇcābhinaditā kosiyā piṅgalā bahū,
sattaratanasampannā maṇimuttikavālikā.⁶
6338. Sabbe soṇṇamayā rukkhā nānāgandhasameritā,
ujjotenti divārattiṃ bhavanaṃ sabbakālikaṃ.
6339. Saṭṭhituriyasahassāni sāyaṃ pāto pavajjare,
soḷasitthisahassāni parivārenti maṃ sadā.
6340. Abhinikkhamma bhavanā sumedhaṃ lokanāyakaṃ,
pasannacitto sumano vandayaṃ taṃ mahāyasaṃ.
6341. Sambuddhaṃ abhivādetvā sasaṅghaṃ taṃ nimantayaṃ,
adhivāsesi so dhīro sumedho lokanāyako.
6342. Mama dhammakathaṃ katvā uyyojesi mahāmuni,
sambuddhaṃ abhivādetvā bhavanaṃ me upāgamiṃ.
6343. Āmantayaṃ parijanaṃ sabbe sannipatuṃ tadā,
pubbanhasamayaṃ buddho bhavanaṃ āgamissati.
6344. Lābhā amhaṃ suladdhā no ye vasāma tavantike,
mayampi buddhaseṭṭhassa pūjayissāma satthuno.
6345. Annaṃ pānaṃ paṭṭhapetvā kālaṃ ārocayaṃ ahaṃ,
vasīsatasaḥsehi upesi lokanāyako.
6346. Pañcaṅgikehi turiyehi paccuggamamakāsahaṃ,
sabbasoṇṇamaye piṭhe nisīdi purisuttamo.
6347. Uparicchadanaṃ āsi sabbasoṇṇamayaṃ tadā,
vijāniyo pavāyanti bhikkhusaṅghaṃ anuttaraṃ.

¹ oggayha - Ma.

² mandālakehi - Ma.

³ nānādijasamotthaṭā - Ma.

⁴ kokilādīhi - Ma.

⁵ tittirā - Ma.

⁶ maṇimuttapavālikā - Ma.

LVI. PHẨM YASA:

551. Ký Sự về Trưởng Lão Yasa:

6333. Chỗ cư ngụ của tôi đã được hóa hiện ra ở gần biển cả, có hồ nước đã khéo được hóa hiện ra, được líu lo bởi loài ngỗng đỏ.¹

6334. (Hồ nước) được che phủ bởi các cây mạn-đà-la, bởi các đóa sen xanh và sen đỏ. Và con sông chảy qua nơi ấy có bến nước cạn xinh xắn làm thích ý.

6335. (Dòng sông) chứa đầy đầy những cá và rùa, đông đúc với nhiều loại chim khác nhau, náo nhiệt bởi các chim công và chim cò cùng với những loài dơi và loài chim sáo, v.v...

6336. Và ở đây có các loài sống ở sông như là các con chim bồ câu, các loài ngỗng trời, các con ngỗng đỏ, các chim le le, các con chim cu, các loài *pampaka*, và các con *jīvaṃjīvaka*.

6337. (Dòng sông) có các chim thiên nga, chim cò làm âm ĩ, có nhiều chim cú và loài *piṅgala*, được đầy đủ bảy loại châu báu, với bãi cát có ngọc ma-ni và ngọc trai.

6338. Tất cả các cây đều làm bằng vàng được tỏa ra với nhiều hương thơm khác loại. Chúng thấp sáng chỗ trú ngụ ngày và đêm vào mọi thời điểm.

6338. Sáu mươi ngàn loại nhạc cụ được phát ra âm thanh sáng chiều. Mười sáu ngàn người nữ luôn luôn quay quần bên tôi.

6340. Tôi đã rời khỏi nơi cư ngụ (đi đến gặp) đấng Lãnh Đạo Thế Gian Sumedha. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã đánh lễ bậc có danh vọng lớn lao ấy.

6341. Sau khi đánh lễ bậc Toàn Giác, tôi đã thỉnh mời Ngài cùng Hội Chúng. Đấng Lãnh Đạo Thế Gian Sumedha trí tuệ ấy đã chấp nhận.

6342. Sau khi thực hiện việc thuyết giảng Giáo Pháp cho tôi, bậc Đại Hiền Trí đã giải tán. Tôi đã đánh lễ bậc Toàn Giác và đã đi về chỗ cư ngụ của tôi.

6343. Tôi đã thông báo với nhóm tùy tùng rằng: “Vào buổi sáng, đức Phật sẽ đi đến chỗ ngụ (này).” Khi ấy tất cả đã tụ hội lại (đáp rằng):

6344. “Điều lợi ích cho chúng tôi đã được chúng tôi thành đạt khéo léo là chúng tôi sống thân cận với ngài. Chúng tôi cũng sẽ cúng dường đến bậc Đạo Sư là đức Phật tối thượng.”

6345. Sau khi sắp đặt thức ăn và nước uống, tôi đã thông báo về thời gian. Đấng Lãnh Đạo Thế Gian đã ngự đến cùng với một trăm ngàn vị có năng lực.

6346. Tôi đã thực hiện việc tiếp đón với các loại nhạc cụ có đủ năm yếu tố. Bậc Tối Thượng Nhân đã ngồi xuống chiếc ghế làm toàn bằng vàng.

6347. Khi ấy, ở phía trên đã có chiếc lọng làm toàn bằng vàng. Có những cái quạt quạt gió đến Hội Chúng tỳ khưu vô thượng.

¹ Ký sự này giống y như ký sự 399 về trưởng lão Sabbadāyaka (*Apadāna* - Thánh Nhân Ký Sự, tập I).

6348. Pahūtenannapānena bhikkhusaṅghaṃ atappayaṃ,
paccekadussayugale bhikkhusaṅghassadāsahaṃ.
6349. Yaṃ vadanti sumedhoti¹ āhutīnaṃ paṭiggaho,
bhikkhusaṅghe nisīditvā imā gāthā abhāsatha:
6350. “Yo me annena pānena sabbe ime ca tappayi,
tamahaṃ kittayissāmi suṇātha mama bhāsato:
6351. Atthārase kappasate devaloke ramissati,
sahassakkhattuṃ rājāyaṃ cakkavattī bhavissati.
6352. Upagacchati yaṃ yoniṃ devattaṃ athamānusaṃ,
sabbasoṇṇamayaṃ tassa chadanaṃ dhārayissati.
6353. Tiṃsakappasahassamhi okkākulasambhavo,
gotamo nāma nāmena² satthā loke bhavissati.
6354. Tassa dhammesu dāyādo oraso dhammanimitto,
sabbāsava pariññāya nibbāyissatanāsavo.
6355. Bhikkhusaṅghe nisīditvā sīhanādaṃ nadissati,
citake chattaṃ dhārenti heṭṭhā chattaṃhi ḍayhatha.”
6356. Sāmaññaṃ me anuppattaṃ kilesā jhāpitā mayā,
maṇḍape rukkhamaṃ vā santāso me na vijjati.
6357. Tiṃsakappasahassamhi yaṃ dānamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi sabbadānassidaṃ phalaṃ.
6358. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
6359. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa³ santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
6360. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Yaso thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Yasatherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

¹ sumedho so - Ma.

² gottena - Ma.

³ mama buddhassa - Ma.

6348. Tôi đã làm thỏa mãn Hội Chúng tỳ khưu với cơm ăn nước uống dồi dào. Tôi đã dâng cúng đến Hội Chúng tỳ khưu mỗi vị một xấp vải dôi.

6349. Sau khi ngồi xuống ở nơi Hội Chúng tỳ khưu, vị thọ nhận các vật hiến cúng mà mọi người gọi là “*Sumedha*” đã nói lên lời kệ này:

6350. “*Người nào đã làm thỏa mãn Ta và tất cả các vị này với cơm ăn nước uống, ta sẽ tán dương người ấy. Các người hãy lắng nghe Ta nói.*”

6351. *Người này sẽ sướng vui ở thế giới chư Thiên một ngàn tám trăm kiếp và sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương một ngàn lần.*

6352. *Người này sanh lên chốn nào, là bản thể Thiên nhân hay nhân loại, có chiếc lọng làm toàn bằng vàng sẽ che cho người ấy.*

6353. *Vào ba mươi ngàn kiếp (về sau này), bậc Đạo Sư tên Gotama, xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.*

6354. *Là người thừa tự Giáo Pháp của vị (Phật) ấy, là chánh thống, được tạo ra từ Giáo Pháp, (người này) sẽ biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc và sẽ Niết Bàn không còn lậu hoặc.*

6355. *(Người này) sẽ ngồi xuống ở Hội Chúng tỳ khưu và sẽ rống lên tiếng rống của loài sư tử. Nhiều người cầm chiếc lọng ở giàn hỏa thiêu, và (người này) được thiêu ở bên dưới chiếc lọng.”*

6356. Trạng thái Sa-môn đã được tôi đạt đến, các phiền não đã được tôi thiêu đốt. Dầu ở mái che hoặc ở gốc cây, sự run sợ không được biết đến ở tôi.

6357. Kể từ khi tôi đã dâng cúng vật thí trước đây ba mươi ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu sự dâng cúng mọi thứ.

6358. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

6359. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

6360. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Yasa đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Yasa là phần thứ nhất.

--ooOoo--

552. Nadīkassapattherāpadānaṃ

6361. Padumuttarassa bhagavato lokajetṭhassa tādino
piṇḍacāraṃ carantassa vārato uttamaṃ yasaṃ,
aggaphalaṃ gahetvāna adāsiṃ satthuno ahaṃ.
6362. Tena kammena devindo lokajetṭho narāsabho,
sappattomhi acalaṃ ṭhānaṃ hitvā jayaparājayaṃ.
6363. Satasahasse ito kappe yaṃ phalaṃ adadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi aggadānassidaṃ phalaṃ.
6364. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
6365. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
6366. Paṭisambhidā catasso vimokkhā pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Nadīkassapo thero imā gāthāyo abhāsittḥāti.

Nadīkassapattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

553. Gayākassapattherāpadānaṃ

6367. Ajinacammavattohaṃ¹ khāribhāradharo tadā,
khārikaṃ hārayitvāna kolaṃ ahāsissamaṃ.
6368. Bhagavā tasmim² samaye eko adutiyo jino,
mamassamaṃ upāgañji³ jotento sabbakālikaṃ.
6369. Sakaṃ cittaṃ pasādetvā abhivādetvāna subbatam,
ubhohatthehi paggayha kolaṃ buddhass' adās' ahaṃ.
6370. Ekatiṃse ito kappe yaṃ phalaṃ adadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi koladānassidaṃ phalaṃ.

¹ ajinavatthaṃ nivattohaṃ - Sī.

² tamhi - Ma.

³ upāgacchi - Ma.

552. Ký Sự về Trưởng Lão Nadikassapa:

6361. Nhân dịp đức Thế Tôn Padumuttara bậc Trưởng Thượng của thế gian như thế ấy đang hành hạnh khất thực, tôi đã cầm lấy trái cây đầu mùa danh tiếng hạng nhất và đã dâng cúng đến bậc Đạo Sư.

6362. Do nghiệp ấy, tôi trở thành vị chúa của chư Thiên, bậc trưởng thượng của thế gian, là vị ưu tú của nhân loại, tôi đã từ bỏ hơn thua và đã đạt đến vị thế Bất Động.

6363. Kể từ khi tôi đã dâng cúng trái cây trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây đầu mùa.

6364. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

6365. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

6366. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Nadikassapa đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Nadikassapa là phần thứ nhì.

--ooOoo--

553. Ký Sự về Trưởng Lão Gayakassapa:

6367. Vào lúc bấy giờ, tôi mặc y da dê, mang túi vật dụng. Tôi đã cầm lấy gói trái táo và đã mang về khu ẩn cư.

6368. Vào thời điểm ấy, đức Thế Tôn, đấng Chiến Thắng là đơn độc không người thứ hai. Trong khi đang làm cho sáng tỏ vào mọi thời điểm, Ngài đã đi đến khu ẩn cư của tôi.

6369. Sau khi làm cho tâm của mình được tịnh tín, tôi đã đánh lễ vị có sự hành trì tốt đẹp. Bằng cả hai bàn tay, tôi đã nâng lên trái táo và đã dâng cúng đến đức Phật.

6370. Kể từ khi tôi đã dâng cúng trái cây trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái táo.

6371. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
6372. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
6373. Paṭisambhidā catasso vimokkhā pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Gayākassapo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Gayākassapatherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

554. Kimbilattherāpadānaṃ¹

6374. Nibbute kakusandhasmiṃ² brāhmaṇasmim³ vusīmati,
gahetvā salalaṃ mālaṃ maṇḍapaṃ kārayiṃ ahaṃ.
6375. Tāvatiṃsaṃ gato santo labhimha vyamhamuttamaṃ,
aññe deve 'tirocāmi puññakammassidaṃ phalaṃ.
6376. Divā vā yadi vā rattiṃ caṅkamanto ṭhito cahaṃ,
channo salalapupphehi puññakammassidaṃ phalaṃ.
6377. Imasmim yeva kappamhi yaṃ buddhamabhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
6378. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
6379. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
6380. Paṭisambhidā catasso vimokkhā pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Kimbilo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Kimbilattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

¹ kimila - Ma.

² kakusandhamhi - Ma.

³ brāhmaṇamhi - Ma.

6371. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

6372. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

6373. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Gayākassapa đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Gayākassapa là phần thứ ba.

--ooOoo--

554. Ký Sự về Trưởng Lão Kimbila:

6374. Khi đấng Bà-la-môn toàn hảo Kakusandha Niết Bàn, tôi đã cầm lấy tràng hoa *salala* và đã cho thực hiện mái che.

6375. Trong khi đi đến cõi trời Đạo Lợi, tôi đã đạt được tòa lâu đài hạng nhất. Tôi rục rờ hơn chư Thiên khác; điều này là quả báu của nghiệp phước thiện.

6376. Và vào ban ngày hoặc vào ban đêm, trong khi đi kinh hành và trong khi đứng tôi được bao phủ bởi các bông hoa *salala*; điều này là quả báu của nghiệp phước thiện.

6377. Việc tôi đã cúng dường đức Phật là ngay trong kiếp này, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

6378. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

6379. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

6380. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Kimbila đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Kimbila là phần thứ tư.

--ooOoo--

555. Vajjiputtattherāpadānaṃ

6381. Sahassaraṃsī bhagavā sayambhū aparājito,
vivekā vuṭṭhahitvāna gocarāyābhinikkhami.
6382. Phalahattho ahaṃ disvā upagañchim¹ narāsabhaṃ,
pasannacitto sumano savaṇṇaṃ adadiṃ phalaṃ.
6383. Catunavutito² kappe yaṃ phalaṃ adadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi phaladānassidaṃ phalaṃ.
6384. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
6385. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
6386. Paṭisambhidā catasso vimokkhā pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudamā āyasmā Vajjiputto thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Vajjiputtattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

556. Uttarattherāpadānaṃ

6387. Sumedho nāma sambuddho battiṃsa³varalakkhaṇo,
vivekakāmo bhagavā himavantamupāgami.
6388. Ajjhogahetvā himavantaṃ aggo kāruṇiko muni,
pallaṅkaṃ ābhujitvāna nisīdi purisuttamo.
6389. Vijjādharo⁴ tadā āsiṃ antalikkhacaro ahaṃ,
tisūlaṃ sugataṃ gayha gacchāmi ambare tadā.
6390. Pabbatagge yathā aggi puṇṇamāyeva candimā,
vanaṃ obhāsate buddho sālārājāva phullito.
6391. Vanaggā nikkhamitvāna buddharaṃsī vidhāvare,⁵
naḷaggivaṇṇasaṅkāsā⁶ disvā cittaṃ pasādayiṃ.
6392. Vicinaṃ addasaṃ pupphaṃ kaṇikāraṃ devagandhikaṃ,
tīṇi puppāni ādāya buddhaseṭṭhamapūjayiṃ.

¹ upagacchim - Ma.

² catunnavutito - Ma.

³ bātṭiṃsa - Ma.

⁴ vijjadharo - Ma.

⁵ abhidhāvare - Ma.

⁶ naḷaggiva nasaṅkāsam - Sī Mu.

555. Ký Sự về Trưởng Lão Vajjiputta:

6381. Đức Thế Tôn có ngàn ánh hào quang, đấng Tự Chủ, vị không bị đánh bại sau khi xuất ra khỏi sự độc cư đã ra đi về việc khát thực.

6382. Có được nắm tay trái cây, tôi đã nhìn thấy đấng Nhân Ngưu và đã đi đến gần Ngài. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã dâng cúng trái cây *savanṭa*.

6383. Kể từ khi tôi đã dâng cúng trái cây trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

6384. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi được (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

6385. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

6386. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Vajjiputta đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Vajjiputta là phần thứ năm.

--ooOoo--

556. Ký Sự về Trưởng Lão Uttara:

6387. Đấng Toàn Giác tên Sumedha có ba mươi hai hảo tướng. Có ước muốn độc cư, đức Thế Tôn đã đi đến núi Hi-mã-lạp.¹

6388. Sau khi đã đi sâu vào núi Hi-mã-lạp, đấng Bi Mẫn cao cả, bậc Hiền Trí, đấng Tối Thượng Nhân đã xếp chân thế kiết già rồi đã ngồi xuống.

6389. Khi ấy, tôi đã là người nắm giữ pháp thuật, là vị du hành ở không trung. Sau khi cầm lấy cây chia ba được thực hiện khéo léo, tôi đi ở trên không trung.

6390. Đức Phật chói sáng ở trong khu rừng giống như ngọn lửa ở trên đỉnh núi, tựa như mặt trăng ngày rằm, như là cây *sālā* chúa được trở hoa.

6391. Hào quang của đức Phật vượt ra khỏi chóp đỉnh của khu rừng và tỏa rộng giống như là màu sắc ngọn lửa của cây sậy, sau khi nhìn thấy tôi đã làm cho tâm được tịnh tín.

6392. Trong khi chọn lựa, tôi đã nhìn thấy bông hoa *kaṇikāra* có hương thơm của cõi trời. Sau khi cầm lấy ba bông hoa, tôi đã cúng dường đến đức Phật tối thượng.

¹ Ký sự này tương tự như ký sự 501 về trưởng lão Tikaṇikārapupphiya.

6393. Buddhassa ānubhāvena tīṇi pupphāni me tadā,
uddhavaṇṭā¹ adhopattā chāyaṃ kubbanti satthuno.
6394. Tena kammena sukatenā cetanāpaṇidhīhi ca,
jahitvā mānusaṃ dehaṃ tāvatimsamagacchahaṃ.
6395. Tattha me sukataṃ vyamhaṃ² kaṇikārīti³ ñāyate.⁴
saṭṭhiyojanamubbedhaṃ tiṃsayojanavitthataṃ.
6396. Sahassakaṇḍaṃ satabheṇḍu dhajālu haritāmayaṃ,
satasahassaniyyūhā⁵ vyamhe pāturaḥaṃsu⁶ me.
6397. Sovaṇṇamayā maṇimayā lohitaṅkamayā 'pi ca,
phalikā 'pi ca pallaṅkā yenicchakā yadicchakā.
6398. Mahārahaṅca sayanaṃ tūlikāvikatīyutaṃ,
uddhalomiṅca ekantaṃ bimbohanasamāyutaṃ.
6399. Bhavanā nikkhamitvāna caranto devacārikaṃ,
yadā icchāmi⁷ gamanaṃ devasaṅghapurakkhato.
6400. Pupphassa heṭṭhā tiṭṭhāmi uparicchadanaṃ mama,
samantā yojanasataṃ kaṇikārehi chāditaṃ.
6401. Saṭṭhituriyasahassāni sāyaṃ pātaṃ upatṭhahaṃ,
parivārenti maṃ niccaṃ rattindivamatanditā.
6402. Tattha naccehi gītehi tālehi⁸ vāditehi ca,
ramāmi khiḍḍāratiyā modāmi kāmakāmahaṃ.
6403. Tattha bhutvā pivitvā ca modāmi tidase pure,
nāriḅaṇehi sahito modāmi vyamhamuttame.
6404. Satānaṃ pañcakkhattuṅca devarajjamakārayiṃ,
satānaṃ tīṇikkhattuṅca cakkavattī ahaṃ,
padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṅkhiyaṃ.

¹ uddhaṃ vaṇṭā - Ma.

² byamhaṃ - Ma.

³ kaṇikāroti - Sī.

⁴ ñāyati - Ma.

⁵ satahassāni byūhāni - Sī.

⁶ pātubhaviṃsu - Ma.

⁷ yathā gacchāmi - Sī;

yathā icchāmi - Ma.

⁸ tālehi - Ma.

6393. Khi ấy, do nhờ năng lực của đức Phật, ba bông hoa của tôi (xoay ngược lại) có các cuống hoa ở bên trên và các cánh hoa ở bên dưới, tạo thành bóng râm che cho đức Phật.

6394. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp và do các nguyện lực của tác ý, sau khi từ bỏ thân nhân loại tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

6395. Tại nơi ấy, có cung điện được kiến tạo khéo léo dành cho tôi được biết (với tên) là “*kaṇikārī*” có chiều dài sáu mươi do-tuần, chiều rộng ba mươi do-tuần.

6396. (Cung điện) có một ngàn cột trụ chống có màu lục, với một trăm mái tròn được trang hoàng với những ngọn cờ. Có một trăm ngàn tháp nhọn đã hiện diện ở cung điện của tôi.

6397. Có những chiếc ghế bành làm bằng vàng, làm bằng ngọc ma-ni, và cũng làm bằng hồng ngọc nữa, luôn cả ngọc pha-lê (hiện ra) ở bất cứ nơi nào và bất cứ khi nào theo ước muốn.

6398. Và có chiếc giường vô cùng giá trị được trải loại nệm bông gòn có một phần lông rái cá, và được gắn liền với chiếc gối.

6399. Khi nào tôi ước muốn việc ra đi, thì sau khi rời khỏi nơi cư ngụ và trong lúc thực hiện cuộc du hành cùng với chư Thiên, tôi dẫn đầu hội chúng chư Thiên..

6400. Tôi đứng ở phía bên dưới là bông hoa, ở phía bên trên của tôi xung quanh một trăm do-tuần có mái che được phủ bằng các bông hoa *kaṇika*.

6401. Có sáu mươi ngàn nhạc công đã phục vụ sáng chiều. Họ thường xuyên vây quanh tôi ngày đêm không biếng nhác.

6402. Ở tại nơi ấy, tôi sướng vui với các điệu vũ, các lời ca, các tiếng chũm chọe, và các khúc tấu nhạc, với niềm sướng vui của việc giải trí. Tôi vui thích theo sự mong muốn này mong muốn khác.

6403. Lúc bấy giờ, ở tại nơi ấy tôi đã ăn, tôi đã uống, tôi vui thích ở cõi trời Tam Thập. Được gần gũi với các đám nữ nhân, tôi vui thích ở lâu đài tuyệt hảo.

6404. Và tôi đã cai quản Thiên quốc năm trăm lần. Và tôi đã trở thành đấng Chuyển Luân Vương ba trăm lần. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm.

6405. Bhave bhave saṃsaranto mahābhogaṃ labhāmahaṃ,
bhoge me ūnatā natthi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
6406. Duve bhave saṃsarāmi devatte atha mānuse,
aññaṃ gatiṃ na jānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
6407. Duve kule pajāyāmi¹ khattiye cāpi brāhmaṇe,
nice kule na jānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
6408. Hatthiyānaṃ assayānaṃ sivikaṃ sandamānikaṃ,
labhāmi sabbamevetamaṃ buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
6409. Dāsigaṇaṃ dāsagaṇaṃ nāriyo samalaṅkatā,
labhāmi sabbamevetamaṃ buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
6410. Koseyya kambaliyāni khomakappāsikāni ca,
labhāmi sabbamevetamaṃ buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
6411. Navavatthaṃ navaphalaṃ navaggarasabhojanaṃ,
labhāmi sabbamevetamaṃ buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
6412. Imaṃ khāda imaṃ bhuñja imasmim² sayane saya,
labhāmi sabbamevetamaṃ buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
- 6413 Sabbattha pūjito homi yaso accuggato mama,
mahāpakkho sadā homi abhejjapariso sadā.
6414. Sītaṃ uṇhaṃ na jānāmi pariḷāho na vijjati,
atho cetasikaṃ dukkhaṃ hadaye me na vijjati.
6415. Suvanṇavaṇṇo hutvāna saṃsarāmi bhavābhava,
vevaṇṇiyaṃ na jānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
6416. Devalokā cavitvāna sukkamūlena codito,
sāvatthiyaṃ pure jāto mahāsālesu aḍḍhake.
6417. Pañcakāmaguṇe hitvā pabbajim anagāriyaṃ,
jātiyā sattavasso 'haṃ arahattamaṃ puṇim.

¹ yattha pacchā pajāyāmi - Sī Mu.² imamhi - Ma.

6405. Trong khi luân hồi ở cõi này cõi khác, tôi nhận lãnh của cải lớn lao, tôi không có sự thiếu hụt về của cải; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

6406. Tôi (đã) luân hồi ở hai cảnh giới trong bản thể Thiên nhân và loài người, tôi không biết đến cõi tái sinh khác; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

6407. Tôi (đã) được sanh ra ở hai gia tộc, Sát-đế-ly và luôn cả Bà-la-môn, tôi không biết đến gia tộc hạ tiện; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

6408. Về phương tiện di chuyển bằng voi, phương tiện di chuyển bằng ngựa, kiệu khiêng, và cỗ xe kéo, tôi đạt được tất cả mọi thứ này; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

6409. Về đám tôi trai, bày tứ gái, và các nữ nhân đã được trang điểm, tôi đạt được tất cả mọi thứ này; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

6410. Về y phục làm bằng tơ lụa, bằng sợi len, bằng chỉ lanh, và bằng bông vải, tôi đạt được tất cả mọi thứ này; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

6411. Về vải vóc mới, trái cây tươi, thức ăn mới lạ có phẩm vị cao sang, tôi đạt được tất cả mọi thứ này; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

6412. “Ngài hãy nhai món này, ngài hãy ăn món này, ngài hãy nằm ở chiếc giường này,” tôi đạt được tất cả mọi thứ này; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

6413. Tôi được tôn vinh ở tất cả các nơi, danh vọng của tôi được thăng tiến, tôi luôn luôn có phe cánh đông đảo, luôn luôn có hội chúng không bị chia rẽ.

6414. Tôi không biết đến sự lạnh (và) sự nóng, sự bực bội không được biết đến. Sự khổ sở thuộc về tâm ở trái tim của tôi không được biết đến.

6415. Sau khi có được làn da màu vàng ròng, tôi luân hồi ở cõi này cõi khác, tôi không biết đến việc tàn tạ sắc thân; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

6416. Sau khi mệnh chung ở thế giới chư Thiên, được thúc đẩy bởi nhân tố trong sạch tôi đã được sanh ra trong nhà đại bá hộ vô cùng sang trọng ở thành phố Sāvattihī.

6417. Sau khi từ bỏ năm phần dục lạc, tôi đã xuất gia vào đời sống không gia đình. Vào lúc bảy tuổi tính từ khi sanh, tôi đã thành tựu phẩm vị A-la-hán.

6418. Upasampādayī¹ buddho guṇamaññāya cakkhumā,
taruṇo pūjanīyo 'haṃ buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
6419. Dibbacakkhuvisuddhaṃ me samādhikusalo ahaṃ,
abhiññāpāramippatto buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
6420. Paṭisambhidā anuppatto iddhipādesu kovido,
dhammesu pāramippatto buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
6421. Tiṃsakappasahassamhi yaṃ buddhamabhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
6422. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
6423. Svāgataṃ vata me āsi buddhasettḥassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
6424. Paṭisambhidā catasso vimokkhā pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Uttaro thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Uttaratherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

557. Apara-uttarattherāpadānaṃ

6425. Nibbute lokanāthamhi siddhatthe lokanāyake,
mama ñāti samānetvā dhātupūjaṃ akās' ahaṃ.
6426. Catunavutito kappe yaṃ dhātumabhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi dhātupūjāyidaṃ phalaṃ.
6427. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
6428. Svāgataṃ vata me āsi buddhasettḥassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
6429. Paṭisambhidā catasso vimokkhā pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā apara-Uttaratthero imā gāthāyo abhāsithāti.

Aparassa Uttarattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

¹ upasampadāyī - Ma.

6418. Sau khi nhận biết đức hạnh (của tôi), đức Phật bậc Hữu Nhân đã cho tu lên bậc trên, tôi là vị trẻ tuổi xứng đáng được cúng dường; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

6419. Thiên nhân của tôi được thanh tịnh, tôi là thiện xảo về định, đã đạt đến sự toàn hảo về các thắng trí; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

6420. Tôi đã thành tựu các pháp phân tích, là vị rành rẽ về các nền tảng của thần thông, đã đạt đến sự toàn hảo về các pháp; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

6421. Việc tôi đã cúng dường đức Phật trước đây ba mươi ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

6422. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

6423. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

6424. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Uttara đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Uttara là phần thứ sáu.

--ooOoo--

557. Ký Sự về Trưởng Lão Uttara khác:

6425. Khi bậc Bảo Hộ Thế Gian, đấng Lãnh Đạo Thế Gian Siddhattha Niết Bàn, tôi đã tập hợp quyến thuộc của tôi lại và tôi đã cúng dường xá-lợi.

6426. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường xá-lợi trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường xá-lợi.

6427. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

6428. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

6429. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Uttara khác đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Uttara khác là phần thứ bảy.

--ooOoo--

558. Bhaddajittherāpadānaṃ

6430. Ogayha yaṃ pokkharāṇiṃ nānākuñjarasevitaṃ,
uddharāmi bhisāṃ tattha ghāsahetu ahaṃ tadā.
6431. Bhagavā tamhi¹ samaye padumuttarasavhayo,
rattambaradharo buddho gacchate anilañjase.
6432. Dhunanto paṃsukūlāni saddaṃ assos' ahaṃ tadā,
uddhaṃ nijjhāyamāno 'haṃ addasaṃ lokanāyakaṃ.
6433. Tattheva t̥hitako santo āyāciṃ lokanāyakaṃ,
“Madhuṃ bhisehi sahitaṃ khīraṃ sappiṃ mulālikāṃ,
paṭigaṇhātu² me buddho anukampāya cakkhumā.”
6434. Tato kāruṇiko satthā orohitvā mahāyaso,
paṭigaṇhī³ mama bhikkhuṃ anukampāya cakkhumā,
paṭiggahetvā sambuddho akā me anumodanaṃ.
6435. “Sukhī hotu mahāpuñña gati tuyhaṃ samijjhatu,
iminā bhisadānena labhassu vipulaṃ sukhaṃ.”
6436. Idaṃ vatvāna sambuddho jalajuttamanāmakō,
bhikkhamādāya sambuddho ākāsenāgamā jino.
6437. Tato bhisāṃ gahetvāna āgañjiṃ⁴ mama assamaṃ,
bhisāṃ rukke laggetvāna mama dānaṃ anussariṃ.
6438. Mahāvāto ut̥thahitvā sañcālesi vanaṃ tadā,
ākāso abhinādittha asanī ca phalī tadā.
6439. Tato me asanīpāto matthake nipatī tadā,
sohaṃ nisinnako santo tattha kālakato⁵ ahaṃ.
6440. Puññakammena saññutto tusitaṃ upapajj' ahaṃ,
kalevaraṃ me patitaṃ devaloke ramām' ahaṃ.
6441. Chaḷāsīti⁶ saḥassāni nāriyo samalaṅkatā,
sāyaṃ pātaṃ upaṭṭhahanti bhisadānassidaṃ phalaṃ.
6442. Manussayonimāgantvā sukhito hom' ahaṃ tadā,
bhoge⁷ me ūnatā natthi bhisadānassidaṃ phalaṃ.

¹ tasmim - Sī Mu.

² paṭigaṇhātu - Ma.

³ paṭigaṇhi - Ma.

⁴ āgacchim - Ma.

⁵ kālaṅkato - Ma.

⁶ chaḷāsīti - Ma.

⁷ bhogā - Ma.

558. Ký Sự về Trưởng Lão Bhaddaji:

6430. Lúc bấy giờ, tôi đã lội xuống hồ nước đã bị nhiều con voi sử dụng, và vì lý do đó (bụng) tôi (đã) nổi lên củ sen ở tại nơi ấy.¹

6431. Vào thời điểm ấy, đức Thế Tôn danh hiệu Padumuttara là vị Phật mặc y màu đỏ (đang) di chuyển ở trên không trung.

6432. Khi ấy, trong khi Ngài đang phất phơ các lá y may từ vải bị quăng bỏ, tôi đã nghe được tiếng động. Trong khi chú ý ở phía bên trên, tôi đã nhìn thấy đấng Lãnh Đạo Thế Gian.

6433. Trong khi đứng ngay tại nơi ấy, tôi đã thỉnh cầu đấng Lãnh Đạo Thế Gian rằng: *“Xin đức Phật, bậc Hữu Nhân, vì lòng thương tưởng hãy thọ lãnh mật ong cùng với các củ sen, sữa, bơ lỏng, và rễ sen của con.”*

6434. Do đó, đấng Bi Mẫn, bậc Đạo Sư có danh vọng lớn lao đã ngự xuống. Bậc Hữu Nhân vì lòng thương tưởng đã thọ nhận vật thực của tôi. Sau khi thọ nhận, bậc Toàn Giác đã thực hiện lời tùy hỷ đến tôi rằng:

6435. *“Này người có đại phước, mong rằng người được an lạc. Mong rằng cảnh giới tái sanh được thành tựu cho người. Do việc dâng cúng củ sen này, người sẽ đạt được sự an lạc lớn lao.”*

6436. Sau khi nói lên điều ấy, đấng Toàn Giác tên Padumuttara, bậc Toàn Giác, đấng Chiến Thắng đã cầm lấy thức ăn rồi đã ra đi bằng đường không trung.

6437. Sau đó, tôi đã cầm lấy củ sen và đã đi về lại khu ẩn cư của mình. Sau khi đã treo củ sen ở trên cây, tôi đã tưởng nhớ lại việc dâng cúng của mình.

6438. Khi ấy, có cơn gió lớn đã nổi lên và đã làm lay chuyển khu rừng. Bầu trời đã gào thét và sấm sét đã nổ ra.

6439. Sau đó, tia sét đánh xuống đã giáng vào đầu của tôi. Khi ấy, trong khi bị khuy xuống tôi đây đã lìa đời ở tại nơi ấy.

6440. Được gắn liền với nghiệp phước thiện, tôi đã đi đến cõi trời Đâu Suất. (Khi) thân thể của tôi bị ngã xuống, tôi sướng vui ở thế giới chư Thiên.

6441. Có tám mươi sáu ngàn nữ nhân đã được trang điểm hầu cận sáng tối; điều này là quả báu của việc dâng cúng củ sen.

6442. Sau khi đi đến sự sanh ra ở loài người, tôi luôn luôn được sung sướng, tôi không có sự thiếu hụt về của cải; điều này là quả báu của việc dâng cúng củ sen.

¹ Ký sự này tương tự như ký sự 483 về trưởng lão Bhisadāyaka.

6443. Anukampitako tena devadevena tādīnā,
sabbāsavā parikkhīṇā¹ natthidāni punabbhavo.
6444. Satasahasse ito kappe yaṃ bhisam adadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi bhisadānadassiṃ phalaṃ.
6445. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
6446. Svāgataṃ vata me āsi buddhasettḥassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
6447. Paṭisambhidā catasso vimokkhā pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Bhaddajitthero imā gāthāyo abhāsittḥāti.

Bhaddajittherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

559. Sīvakattherāpadānaṃ

6448. Esanāya carantassa vipassissa mahesino,
rittakaṃ pattamaṃ disvāna kummāsaṃ pūrayiṃ ahaṃ.
6449. Ekanavute ito kappe yaṃ bhikkhamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi kummāsassa idamaṃ phalaṃ.
6450. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
6451. Svāgataṃ vata me āsi buddhasettḥassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
6452. Paṭisambhidā catasso vimokkhā pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sīvakatthero imā gāthāyo abhāsittḥāti.

Sīvakattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

Tassuddānaṃ

Yaso nadīkassapo ca gayākimbilavajjino,
dve uttarā bhaddaji ca sīvako cāpi uttamo.

Yasavaggo chapaññāsatiṃ.

Therāpadānaṃ samattaṃ.

(Raṭṭhapāla - Upavānattherānaṃ apadānāni Machasaṃ potthake Yasa-
vaggantogadhāni dissante, tathāpi Apadānapāli paṭhamabhāge dutiya
tatiyavaggesu tesam āgatattā idha na dassitānīti daṭṭhabbaṃ).

--ooOoo--

¹ sabbāsavaparikkhīṇā - Ma.

6443. Là người được thương tưởng bởi vị Trời của chư Thiên như thế ấy, (tôi có) tất cả các lậu hoặc đã được đoạn tận, giờ đây không còn tái sanh nữa.

6444. Kể từ khi tôi đã dâng cúng rễ sen trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng củ sen.

6445. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

6446. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

6447. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Bhaddaji đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Bhaddaji là phần thứ tám.

--ooOoo--

559. Ký Sự về Trưởng Lão Sīvaka:

6448. Khi bậc Đại Ẩn Sĩ Vipassī đang đi về việc tìm kiếm (vật thực). Tôi đã nhìn thấy bình bát trống trơn và tôi đã để đầy sữa kem.

6449. Kể từ khi tôi đã dâng cúng vật thực trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của sữa kem.

6450. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

6451. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng.

6452. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sīvaka đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sīvaka là phần thứ chín.

--ooOoo--

Tóm lược của phẩm này:

Vị Yasa, vị Nadīkassapa, vị Gayākassapa, vị Kimbila, vị Vajjiputta, hai vị Uttara, vị Bhaddaji, và luôn cả vị Sīvaka tối thượng.

Phẩm Yasa là phẩm thứ năm mươi sáu.

Trưởng Lão Ký Sự được đây đủ.

--ooOoo--

Suttantapīṭake Khuddakanikāye

APADĀNAPĀḶI (Thánh Nhân Ký Sự 2)

GĀTHĀDIPĀDASŪCI - THƯ MỤC CÂU KỆ PĀḶI:

	Trang		Trang
A		A	
Akarim ānantariyaṃ	214	Ajjhāyako mantadharo	04, 40, 188
Akkante ca pade disvā	98, 222	Ajjiḥṭṭho kathayī buddho	28
Akkhadasso tadā āsiṃ	302	Ajjhogahetvā sālavanam	216
Akhilo ca visallo ca	286	Ajjhogahetvā himavantam	58,
Agado viya sabbattha	392		174, 238, 406
Agārā abhinikkhamma	196, 200	Ajjhogahetvā himavam	168
Agārā nikkhamantopi	184	Añjalimpaggahetvāna	38
Aggaphalam gahetvāna	128	Aññe gacchanti goyānam	22
Aggidāruñca chaḍḍetvā	38	Aññe pīṭhe ca pallañke	30
Aggidāruṃ nīharitvā	194	Aṭṭhatimsatikkhattuñca	10
Aggiṃ dāruṃ āharitvā	2	Aṭṭhahetūhi samphussa	168
Añkolakā bimbijālā	50	Aṭṭhārasasisasatā	12
Añkolā yūthikā ceva	62	Aṭṭhārase kappasate	32, 60,
Aṅgapaccaṅgasampanno	278		68, 110, 134,
Aṅgārajātā paṭhavī	150		144, 164, 210, 218, 400
Aciram gatamattam mam	270	Aṭṭhivīsaticchattuñca	76
Acchā mayūrā dīpī ca	62	Atithim me gahetvāna	80
Acchodakā sītajālā	52	Atimuttā sattalikā	50
Ajinacammavattaham	402	Atitam nanvāgameyya	386
Ajinamhi nisīditvā	200	Atīto visayam tesam	200
Ajinam me gahetvāna	188	Atolārāni bhaṇḍāni	140
Ajināni dharā ete	52	Attano pubbacaritam	324
Ajinena nivattaham	130	Atthadassī tu bhagavā	66,
Ajjanā atimuttā ca	18		108, 208
Ajjanā asanā cettha	64	Atthadhammaniruttisu	330
Ajjuno nāma sambuddho	250	Atha aññataro sisso	66
Ajjeva kiccam ātappam	388	Adassanena sabbaññu	70
Ajjhāyako bhavitvāna	48	Adāsiṃ tuṭṭhacitto ’ham	350

A		A	
Addasaṃ vimalaṃ buddhaṃ	274	Appatiṭṭhaṃ anālambaṃ	304
Addasumha tadāraññe	312	Abbhantarā bāhirā ca	280
Addhikā pathikā sabbe	42	Abbhokāsagataṃ santaṃ	14
Adhikāraṃ sasaṅghassa	308	Abhiññāpāramippattā	66
Adhigacchiṃ tadā pītiṃ	164, 254	Abhiññāpāramiṃ gantvā	266
Adhiccuppattikā buddhā	188	Abhitthavitvā padumuttarākhyāṃ	382
Adhippāyavidū jāto	294	Abhinikkhamma bhavanā	398
Adhītā vedagū sabbe	168	Abhirūhatu maṃ buddho	210
Anantādīnava kāyo	300	Abhirūha mahāvīra	182
Anāgatamhi addhāne	366	Amataṃ paramassādaṃ	114
Anāthānaṃ bhavaṃ nātho	364	Ambajambūhi sañchannā	50
Anāvilaṃ mama cittaṃ	88	Ambapiṇḍiṃ gahetvāna	126
Aniccaaññaṃ uggayha	102	Ambarā pupphavasso me	154
Aniccā vata saṃkhārā	102	Ambā jambu ca tilakā	64
Anukampako kāruṇiko	30, 134, 152, 308, 326, 330, 338, 342	Ambāṭakā bahū tattha	18
Anukampatu me buddho	46	Ayaṃ ca paṭhavī ghorā	100, 226
Anukampitako tena	192, 418	Ayaṃ pacchimakodāni	108
Anupalitto lokena	392	Ayaṃ pacchimako mayhaṃ	86, 124, 154
Anuppannassa maggassa	372	Ayaṃ buddho asamasamo	102
Anubhosiṃ sakaṃ puññaṃ	102	Ayaṃ me pacchimā jāti	152
Anumodi mahāvīro	112	Ayaṃ loko paro loko	346
Anumodiṃsu me vākyā	206	Arahā āsi so thero	312
Anuruddho upaṭṭhāko	216	Alasandakā pallavakā	44
Anuruddho nāma sambuddho	26	Alābunodakaṃ gayha	112
Anuvyañjanasampanno	284, 392	Avacāsiṃ tadā tesāṃ	168
Anekasatakkhattuñca	196	Avasesesu kappesu	208
Anejo acalo dhīmā	286	Avidūre citakassa	76
Anomadassī bhagavā	182, 184	Avidūre pokkharāṇī	50, 64
Andhakā muṇḍakā sabbe	42	Avidūre himavato	172
Andhakāraṃ pakāsaṃ ca	384	Avyādhitā rūpavatā	80
Annaṃ pānaṃ paṭṭhapetvā	398	Asaṅgacitto nikleso	114
Apathampi pathaṃ katvā	26	Asaṅgacitto sabbattha	392
Aparampi guṇaṃ tassa	280	Asandiddhaṃ vīyākāsiṃ	330
Aparimeyye ito kappe	184	Asambhītā ca te buddhā	204
Appakicchā aloluppā	190	Asaṃsayāṃ buddhaseṭṭho	168

A		Ā	
Asītikoṭṭiyo mayhaṃ	110	Ārūḷhe gāmaṇīyehi	36
Asokapiṇḍī ca varī	50	Āropite ca citake	76
Asokā ca kapitthā ca	64	Āluvā ca kaḷambā ca	18
Asmiṃ kappe samuddamhi	214	Āsanaṃ paññapetvāna	92
Assamassāvidūramhi	206	Āsandiṃ sukataṃ katvā	84
Assamassāvidūre me	18	Āsannake kataṃ kammaṃ	116
Assamaṃ tatttha māpetvā	70	Āsanne me kataṃ kammaṃ	88, 270
Assamaṃ sukataṃ katvā	264	Āsabhaṃ pavaraṃ ṭhānaṃ	364
Assamā abhinikkhamma	204, 216	Āsiṃ dhammaruci nāma	214
Assāsetā yathā cando	284, 392	Āhanantaṃ dhammabheriṃ	166
Ahaṃ tena samayena	100	Āha maṃ putta uttiṭṭha	376
Ahaṃ pure bodhipattaṃ	278	Ālakā isimuggā ca	18
Aho kāruṇiko satthā	376	Ālārikā kappakā ca	34
Aho buddhā aho dhammā	10,		
	118, 146	I	
Aho me sukataṃ kammaṃ	16,	Icchamāno cahaṃ ajja	226
	28, 68	Ito dvenavute kappe	332
Aho me sukato thūpo	232	Ito satasahassamhi	296,
Aḷārapamhā hasulā	32, 38, 172		314, 318
		Idaṃ tatiyaṃ tava bhūripañña	386
Ā		Idaṃ pacchimakaṃ mayhaṃ	08,
Ākāso minituṃ sakkā	196		32, 62, 68, 74
Ākiṇṇaṃ bhavanaṃ mayhaṃ	106	Idaṃ me sātakaṃ ekaṃ	90
Āgantvāna manussattaṃ	14	Idaṃ vatvāna bhagavā	172
Ācikkhi so me satthāraṃ	368	Idaṃ vatvāna sambuddho	90,
Ājivakā viluttāvī	42		94, 124,
Āṇāpesi ca sambuddho	112		172, 192, 200, 416
Ādeyyavākyavacano	40	Idaṃ sutvāna vacanaṃ	212
Ānandassa mahārañño	44	Idānaṃ rājagahe	318
Āmantayaṃ parijanaṃ	398	Idānipi munindena	318
Āmāti me paṭiññāte	368	Idha naccañca gītañca	218
Āyāgamme gavesissaṃ	230	Imamhi bhaddake kappe	114,
Āraññakā dhutadharā	80		284, 310,
Ārādhayitvā sambuddhaṃ	48		344, 350,
Ārādhito 'mhi sugataṃ	28		384, 388, 392
Āruhimha tadā nāvaṃ	272	Imasmiññeva kappasmiṃ	130, 132,
Ārūḷhā gāmaṇīyehi	32, 58, 60		134, 148, 180, 290

I		U	
Imasmiṃ yeva kappamhi	404	Upaṭṭhahitvā sambuddhaṃ	116
Imassa jātiyā mātā	212	Upaṭṭhahitvāna sambuddhaṃ	28
Imassa jāyamānassa	66	Upaṭṭhito mayā buddho	362
Imaṃ annena pānena	322	Upatisso kolito ca	212
Imaṃ khāda imaṃ bhuñja	84, 106, 242, 410	Upanissāya viharaṃ	230
Imāhaṃ kaṭṭhaṃ nissāya	232	Upapajjati yaṃ yoniṃ	04, 24, 48,
Iminā ekadussena	90	Uparicchadanaṃ āsi	398
Iminā piṇḍapātena	302	Upasampādayi buddho	242, 414
Iminā phaladānena	200	Upāgataṃ mahāvīraṃ	08, 22
Iminā buddhatarāṇena	210	Upāsamāno yamaṃ	230
Iminā morahatthena	146	Upecca taṃ mahāvīraṃ	364
Imināsanadānena	94	Upecca pādamūlamhi	388
Iminā sappidānena	08, 10	Upecca santikaṃ tassa	292
Isivhayaṃ gamitvāna	378	Uposathamhi divase	232
		Uppajjantā ca sambuddhā	206
		Uppātaṃ tamahaṃ disvā	6
		Uppātā supinā mayhaṃ	30
		Uppāte dāruṇe disvā	312
		Ubhato vyūḷhasaṅgāme	140
		Ubho puññaṃ ca pāpañca	314
		Uyyutto parakicesu	114
		Usabho 'va mahī nadati	206
		Usukārā bhamakārā	44
		E	
		Ekakaṃ maṃ viharantaṃ	198
		Ekatiṃse ito kappe	186
		Ekadussaṃ daditvāna	90
		Ekanavute ito kappe	8, 40, 48, 56, 62, 68, 72, 74, 78, 88, 116, 120, 122, 130, 136, 146, 158, 160, 164, 170, 178, 182, 220, 222, 224, 236, 244, 246, 248, 250, 254, 256, 258, 262, 268, 272, 274, 276, 310, 358, 402, 418
		Ekapaññāsakkhattuñca	10

E		O	
Ekarattiṃ vasantohaṃ	194	Okāsāhaṃ na passāmi	216
Ekavīsaticchattuṅca	102	Ogayha yaṃ pokkharāṇiṃ	414
Ekasattaticchattuṅca	24, 110	Ogayhāhaṃ pokkharāṇiṃ	192
Ekasattatime kappe	116	Oḍḍakā damiḷā ceva	42
Ekāsanaṃ daditvāna	94	Odumbarikapupphaṃ ca	190
Ekūnatiṃso vayasā	378	Oruhitvāna sambuddho	134
Eṇimigā varāhā ca	20	Ovādakassa bhikkhūnaṃ	302
Eṇimigā ca sarabhā	62	Ovādako viññāpako	308,
Ete caññe ca bahavo	18		326, 330, 336, 342
Eteneva upāyena	200	Ovādapaṭikarā te	66
Etetu kīlamānesu	42	Ovādaṃ nādiyitvāna	334
Etha gantvāna paccantaṃ	334	Osadhi tiṇavāsī ca	266
Edisā te mahānāgā	206		
Edisā te mahāvīra	22	K	
Evamādihi sambuddhaṃ	382, 366	Kakudhaṃ vilasantaṃva	166, 256
Evam tenānusiṭṭhohaṃ	300	Kakudho vilasantova	14
Evam thero viyākāsi	324	Kakusandhassa munino	148
Evam nirākulaṃ āsi	308,	Kakusandhaṃ upāgamma	132
	326, 330,	Kakusandho mahāvīro	130
	338, 342	Kaṅkhā me bahulā āsi	354
Evam pabbajito cāhaṃ	284	Kaccānassa guṇaṃ sutvā	294
Evam pavedajātesu	376	Kaṭacchubhikkhaṃ pādāsiniṃ	340
Evam lokaṃ avekkhantaṃ	346	Kaṇikāraṃva jalitaṃ	120, 248
Evam viharamātāpī	388	Kaṇikāraṃva jotantaṃ	220, 246
Evam viharamānaṃ maṃ	230	Katattā ācitattā ca	98, 226
Evam viharamānohaṃ	212	Katvāna kusalaṃ kammaṃ	138
Evam vutte mahāvīro	298	Kadambaṃ pupphitaṃ	96
Evābhikkantadassāviṃ	346	Kadambā kadalī ceva	64
Evāhaṃ cintayitvāna	90	Kalambā kandali tattha	50
Esa khīṇāsavo buddho	284	Kappakā nahāpakā sūdā	42
Esanāya carantassa	178, 418	Kappasatasahassamhi	16, 24, 48
Esa patthayate ṭhānaṃ	28	Kappino nāmahaṃ āsiṃ	304
Esa buddho samuppanno	54	Kamaṇḍaludharā sabbe	190
Esa so bhagavā buddho	284	Kamaṇḍaluṃ ṭhapetvāna	120
Eso anāgataddhāne	298	Karavīkaruto nātho	114
Eso patthayate ṭhānaṃ	320, 332	Karitvā paṭisanthāraṃ	198
Eso pattheti taṃ ṭhānaṃ	344	Karitvā pulinaṃ thūpaṃ	230

K		K	
Karivā haṭṭhacittohaṃ	110	Kiṃsukaṃ pupphitaṃ disvā	224
Kallatthikā ye passanti	92	Kīdisā te mahāvīrā	204
Kavāṇṭarikāyāpi	46	Kīdiso tvaṃ mahāvīra	4
Kassapassa bhagavato	180	Kīdiso so mahāvīra	2
Kassapo nāma gottena	336	Kuṭṭharogābhibhūtohaṃ	344
Kānanaṃ pavisitvāpi	94	Kuṭṭhaṃ gaṇḍo kilāso ca	88, 278
Kānanaṃ vanamogayha	276	Kumārakassapo ceva	312
Kāyassa dosaṃ disvāna	344	Kumudā ambagandhī ca	20
Kārāpetvāna taṃ setuṃ	14	Kummā soṇā madhukarā	266
Kālañca punarāgamma	30	Kumbhamattaṃ gahetvāna	24, 250
Kikino kāsirājassa	350	Kumbhīlā suṃsumārā ca	52
Kittayitvā jinavaraṃ	382	Kuraññiyaphalaṃ gayha	254
Kittayitvāna sambuddhaṃ	70	Kusalaṃ kattukāmena	232
Kimevāt' anisāmetvā	36	Kusalaṃ vijjate mayhaṃ	260
Kilese jhāpayitvāna	72	Kūṭajā pupphitā tattha	18
Kilesā jhāpitā mayhaṃ	6, 8,	Kūṭāgārā guhā rammā	174
12, 16, 24, 28, 34, 40, 48, 56,		Kūṭāgārā ca pāsādā	32
62, 68, 72, 78, 82, 84, 86, 88,		Kesesu chijjamānesu	330, 360
92, 96, 98, 100, 102, 108, 110,		Kokilā mañjubhāñi ca	62
112, 114, 116, 118, 120, 122, 124,		Koṭṭhakā sukapotā ca	20
126, 128, 130, 132, 134, 136, 138,		Ko nu kho bhagavā hetu	216
140, 142, 144, 146, 148, 150, 152,		Koraṇḍaṃ pupphitaṃ disvā	98, 222
154, 156, 158, 160, 162, 164, 166,		Ko vā tvaṃ kassa vā putto	198
170, 174, 176, 178, 180, 182, 186,		Kosambā salalā nīpā	50
188, 190, 194, 198, 202, 208, 210,		Kosiko nāma bhagavā	174
Kilesā jhāpitā mayhaṃ	214, 218,	Koseyyakambaliyāni	106, 242, 410
220, 222, 224, 226, 228, 234,			
236, 242, 244, 246, 248, 250,		KH	
252, 254, 256, 258, 260, 262, 266,		Khaggahatthā ca purisā	34
268, 270, 272, 274, 276, 278, 282,		Khattiyamhi kule jāto	4
290, 294, 300, 308, 314, 318, 324,		Khattiyena mahādānaṃ	358
330, 336, 342, 346, 352, 356, 362,		Khattiye puññakammena	360
370, 374, 378, 382, 388, 390, 396,		Khamā sītassa uṇhassa	34
400, 402, 404, 406, 414, 418, 418		Khayato vayato vā pi	80
Kiṃ karosi mahāpuñña	2	Khārikājaṃ gahetvāna	58
Kiṃ pamādena rajjena	36	Khāribhārañca pūretvā	4
Kiṃ me puttehi dārehi	36	Khāribhāraṃ gahetvāna	52, 264, 282

J		T	
Jātiyā sattavassena	102, 232	Tato mayaṃ avocumha	334
Jino tasmim̐ guṇe tuṭṭho	306, 378	Tato mayaṃ laddhavarā	334
Jetvā sasenakaṃ mārāṃ	378	Tato maṃ bhagavā āha	338
JH		Tato maṃ vyākari buddho	320
Jhāyamānassa bhagavato	158	Tato maṃ sa mahāpañño	368
Jhāyim̐ jhānarataṃ vīraṃ	354	Tato me ajanī mātā	390
ṬH		Tato me asanipāto	192, 416
Ṭhapesi etadaggamhi	326	Tato me cittamaññāya	322
Ṭhito pabbatapādāmi	300	Tato me nīyamānassa	26
T		Tato vimaṃsanatthaṃ me	368
Tato aṅgasatā tūrā	116	Tato saṅkhaṃ gahetvāna	116
Tato alatthaṃ pabbajjaṃ	340	Tato haṃ tiṇṇasaṃsāro	354
Tato avoca bhagavā	358	Tato haṃ tuvaṭṭhaṃ gantvā	322
Tato avoca lokaggo	326	Tato haṃ bāhiyo jāto	320
Tato avocum̐ naradevavandito	322	Tato haṃ sukataṃ kārāṃ	304
Tato ahaṃ cavitvāna	126	Tattha cittaṃ pasādetvā	74,
Tato āmantayī satthā	324		86, 152, 204
Tato kaṭṭhaṃ gahetvāna	2	Tattha dassāmaṃ dānaṃ	102
Tato kāruṇiko satthā	416	Tattha dibbehi naccehi	216, 264
Tato kumāro siddhattho	390	Tatthaddasaṃ paṃsukūlaṃ	186
Tato candanamādāya	38	Tatthaddasāsīm̐ samaṇe	12
Tato cavitvā tidasaṃ	384	Tatthaddasāsīm̐ sambuddhaṃ	82, 216
Tato cittaṃ vimucci me	318	Tattha naccehi gītehi	240, 408
Tato cutā santusitaṃ	334, 384	Tattha bhutvā pivitvā ca	240, 408
Tato cuto araññaṃhi	388	Tattha mante adhiyāmi	10
Tato cuto 'yaṃ manujo	40, 216	Tattha me vasamānassa	138
Tato cuto haṃ tusite	288, 350	Tattha me sukataṃ vyamaṃ	76,
Tato jinassa vacanaṃ	358		106, 240, 234, 408
Tato jetavanaṃ gantvā	306	Tatthāppamatto viharaṃ	390
Tato jhānarataṃ disvā	356	Tattheva ṭhitako santo	192, 416
Tato tesam̐ visesena	362	Tatrāpi nāmadheyyaṃ me	8
Tato nāvā abhijjittha	320	Tattheva me kataṃ kammaṃ	232
Tato bhikkhusahassaṃ taṃ	306	Tatthevidaṃ buddhakhettaṃ	210
Tato bhisam̐ gahetvāna	192, 416	Tathevimaṃ pattadānaṃ	244
		Tadassa sutvā vacanaṃ supīṇito	322
		Tadaheva ahaṃ jāto	378
		Tadā aññataro pūgo	358

T		T	
Tadā avoca parisam	332	Tadā munivaro āha	316
Tadā avoca bhagavā	344, 366	Tadā me cittamaññāya	350
Tadā upecca maṃ buddho	336	Tadā me nagaram āsi	176
Tadā ekacaro hutvā	292	Tadāyaṃ paṭhavī sabbā	312
Tadā ovadi no thero	312	Tadā vanaṃ pavittḥoḥam	386
Tadā catasso gāthāyo	380	Tadā vipulapemena	390
Tadā cavitvā tusitā	206	Tadā sapattino ruddhā	360
Tadā jino viyākāsi	354	Tadā suddhodanenāhaṃ	378
Tadā tato nikkhamitūna	322	Tadā so lokapajjoto	348
Tadātittuṭṭho vuṭṭhāya	320	Tadā so sāvakaṃ vīro	326
Tadātimānino sakyā na	384	Tadāhamevaṃ cintetvā	360
Tadā te khattiyā sabbe	386	Tadāhaṃ kāraṃ katvāna	338
Tadā te mama vākyena	350	Tadāhaṃ khattiyō āsiṃ	356
Tadā disvā muni āha	214	Tadāhaṃ candano ceva	384
Tadā devopanītehi	362	Tadāhaṃ taṃ gahetvāna	358
Tadā dve bhātaro mayhaṃ	336	Tadāhaṃ pabbajitvāna	388
Tadā paccekabuddhassa	368	Tadāhaṃ bandhumatiyaṃ	358
Tadā paṭiggahi so maṃ	298	Tadāhaṃ bārāṇasiyaṃ	284,
Tadā pamudito nātho	372		332, 392
Tadā parisatiṃ nātho	342	Tadāhaṃ brāhmaṇo hutvā	314
Tadā pasanno sugate	328	Tadāhaṃ māṇavo āsiṃ	212
Tadā piṇḍāya gacchantam	350	Tadāhaṃ vāyamitvāna	320
Tadā punappunaṃ buddham	324	Tadāhaṃ vimhito hutvā	292
Tadāppabhuti tenāhaṃ	298	Tadāhaṃ santhaviṃ vīraṃ	370
Tadā buddhānubhāvaṃ taṃ	386	Tadāhaṃ haṃsavatiyaṃ	296,
Tadā buddho viyākāsi	348		308, 326, 332, 338, 342,
Tadābhāsi mahābhāgo	302		348, 354, 364, 376, 380
Tadā bhāsi mahāvīro	310	Tapassino brahmacārī	52
Tadā bhikkhū samānetvā	340	Tamandhakāraṃ nāsetvā	166
Tadā mayi kucchigate	316	Tamandhakāraṃ vidhamaṃ	120
Tadā mahākāruṇiko	372	Tamhā kāyā cavitvāna	8
Tadā mahāparisatiṃ	332	Tamhi kāle sikhī buddho	130
Tadā mahesiṃ yācitvā	378	Tayo pāsādamāruyha	42
Tadā maṃ vinataṃ pāde	356	Tayi saddhāya me vīra	332
Tadā mātaramāpucchim	386	Tava gandhaṃ suṇitvāna	40
Tadā muditacittaṃ maṃ	350	Tava ñāṇena sabbaññū	54, 70
Tadā muditacittohaṃ	314	Tava dassanakāmohaṃ	10

T		T	
Tava dassanamāgamma	70	Tiriyam yojanam āsi	142
Tasmiṃ mahākāruṇike	276	Tirokuḍḍam tiroselam	76, 78
Tasmiṃ saṅghe padātabbam	106	Tivaggi nibbutā mayham	198
Tassa kammassa tejena	278	Tividhaggi nibbutā mayham	40
Tassa tamhi guṇe tuṭṭho	344	Tisūlakontamantehi	36
Tassa dassanamāgamma	32	Tissassāham bhagavato	146
Tassa dhammam suṇitvāna	32, 324	Tisso nāmāsi bhagavā	186
Tassa dhammesu dāyādo	16, 24,	Ṭimsa kappasahassamhi	10, 24,
60, 68, 186, 218, 294, 298,		46, 56, 60, 82, 102, 140,	
304, 316, 320, 328, 332, 338,		196, 198, 202, 242, 400, 414,	
348, 354, 358, 366, 372, 376, 400		Ṭimsakappāni devindo	152
Tassa rañño pamattassa	34	Ṭimsakappāni devesu	218
Tassa vācam suṇitvāham	200	Ṭiṇi kiṅkaṇipupphāni	220
Tassa saṅkappamaññāya	4	Tuṭṭhahaṭṭho pamudito	66
Tassa sisso bhavitvāna	40	Turiyasatasahassāni	46
Tasseva naravīrassa	310	Turiyā āhatā mayham	42
Tahiṃ kusumavasso me	154	Tulāmaṇḍale ṭhapetvāna	196
Tam veditvā mahipālo	318	Tuвам sathā ca ketu ca	54, 194
Tam samecca nipaccāham	322	Tusitam upapannomhi	142
Tam sutvā mudito hutvā	328, 338,	Tusitāto cavitvāna	202
344, 348, 366, 368, 376		Te cevaññe ca bahavo	336
Tam sutvāham pamudito	372	Tettiṃsakkhattuṃ devindo	40,
Tādiso homaham vīra	376		80, 226
Tāni gandhāni ghāyanto	20	Tena kamma dipadinda	128, 176
Tāyeva maṇipūjāya	174	Tena kamma devindo	402
Tāretā atthakāretā	286	Tena kammavipākena	328, 376
Tāvatiṃsam gato santo	404	Tena kammavisesena	298, 344
Tikkhahāsulahupañño	382	Tena kammāvesesena	344
Ṭiṇattharam paññapetvā	134	Tena kamma sakatena	350
Ṭiṇam kaṭṭhañca pūretvā	6	Tena kamma sukatena	76, 82,
Ṭitthiyānam yaso hanti	302		84, 106,
Ṭidasehi yathā indo	12		202, 220, 222,
Ṭidhā pabhinnā mātaṅgā	34		224, 234, 240, 260,
Ṭindukā ca piyalā ca	18		310, 316, 338, 344, 348,
Ṭimirā pupphitā tattha	16		354, 358, 360, 366, 408
Ṭiyaggi nibbutā mayham	146	Tena cittappasādena	276
Ṭiracchānayanim nirayam	56	Tena ñaṇena sabbaññū	120

T		D	
Tena sā migarājena	316	Dāsigaṇaṃ dāsagaṇaṃ	106,
Tenānusiṭṭho migayūthapena	316		242, 410
Teneva ekadussena	90	Dindibhā cakkavākā ca	20
Teneva maṃsadānena	74	Dibbacakkhu visuddhaṃ me	242,
Temāsaṃ bhojayitvāna	304		254, 414
Telikā kaṭṭhahārā ca	44	Dibbacakkhuṃ visodhesiṃ	78
Tevijjā iddhipattā ca	266	Diyadḍhayojane sese	190
Te sabbe anubhotvāna	142	Divasañceva rattiñca	176
Tesaṃ kiṅkaṇipupphānaṃ	232	Divā vā yadi vā rattiṃ	112, 404
Tesaṃ dhammakathaṃ katvā	206	Divāvihārā nikkhanto	274
Tesaṃ lālappamānānaṃ	208	Disvā devātidevaṃ taṃ	284
Tesaṃ saṅkappamaññāya	384	Disvāna pabbhāragataṃ	124
Tehi sabbehi sahito	396	Disvāna pāṭihīraṃ taṃ	264
Tehi sissehi parivuto	66	Disvāna lokapajjotaṃ	78
Tosayitvāna sambuddhaṃ	8	Disvānaṃ devadevaṃ	70, 130
Tositā sakakammena	22	Disvā mahākāruṇiko	340
		Disvā maṃ vāṇijā bhītā	214
		Dukkassantakaraṃ buddhaṃ	288
		Duggatiṃ samatikkanto	26
		Duṭṭhacitto upavadiṃ	310
		Dubbalāni kilesāni	382
		Duve kule pajāyāmi	240,
			294, 328, 382, 410
		Duve bhava pajāyāmi	382
		Duve bhava saṃsarāmi	94,
			240, 294, 328, 410
		Dussehacchādayitvāna	326
		Deti kassaci so vīro	380
		Devabhūto manusso vā	58,
			124, 196, 298, 320
		Devamānusarajjāni	304
		Devalokagato santo	84
		Devalokaṃ gato santo	110
		Devalokā idhāgantvā	210, 218
		Devalokā cavitvāna	76, 84,
			270, 278, 242, 410
		Devaloke manusse ca	280

TH

Thūpassa paricīṇattā	232
Thūpaṃ karoṭha pūjetha	324

D

Dakkhiṇā tāya ko vattā	358
Dakkhiṇe himavantassa	194
Datvānaṃ buddhassetṭhe	8
Datvā sattāhikaṃ dānaṃ	320
Datvā sasamghassa mune	334
Danto dametā santo ca	286
Dabbaṃ kusaṃ poṭakilaṃ	386
Dayhamāne sarīramhi	158
Darito pabbatāto vā	14, 144
Dasayojana-āyāmaṃ	142
Dasasahassā pokkharāñño	176
Dassetvā rūpamatulaṃ	384
Dānaṃ datvā mahābhogo	394
Dārakeneva santena	234
Dārucīraṃ nivāsetvā	320

N		P	
Nārado nāma nāmena	228	Pakkhandiṃ selapabbhāre	300
Nāssa corā pasahanti	14	Paccante kupite khippaṃ	34
Nāhaṃ evaṃ vidhaṃ kañci	292	Paccayānaṃ tadā lābhī	322
Nāhaṃ suṇomi sambuddhaṃ	194	Paccuppannañca yo dhammaṃ	386
Nāḷikeraphalaṃ gayha	254	Pacchimabhava sampatte	328,
Nigguṇḍi sirinigguṇḍi	50		334, 340, 344
Nigrodhameva seveyya	316	Pacchime ca bhava 'dāni	80, 232,
Nigrodhe haritobhāse	134		294, 352, 354, 360, 366, 372,
Niṭṭhite ca mahādāne	358		376, 382, 390, 394
Nittiṇṇa-oghaṃ sambuddhaṃ	112	Pañcakāmaguṇe hitvā	198, 242, 410
Nittiṇṇakaṅkho nimmāno	286	Pañcaṅgikehi turiyehi	398
Niddiṭṭhā no mantapade	204	Pañcajāṭisatāneva	344
Ninnādītā tadā bhūmi	376	Pañcannaṃ yāguṃ datvāna	80
Nipacca pādāmūlehaṃ	376	Pañcapaññāsakappamhi	176
Nipacca sirasā tassa	296	Pañcaviṣatikkhattuṃ so	4, 70
Nipacca sirasā pāde	364	Pañcasatṭhimhito kappe	142
Nipatanti khaṇātītā	312	Pañcasīle samādāya	46
Nippapañco nirālambo	114	Pañcāhaṃ sannipatanti	52
Nibbāyissati dhammakkho	312	Paññāpentam mahāviraṃ	338
Nibbindiya tato rūpe	300	Paññāsakkhattuṃ devindo	84,
Nibbute kakusandhasmiṃ	404		94, 100, 226
Nibbute tamhi lokagge	350	Paṭakā laṭakā sabbe	42
Nibbute lokanāthamhi	202, 414	Paṭikkamanasālāyaṃ	342, 344
Nibbuto tiṇṇasaṃsāro	312	Paṭigaṇhi mamaṃ bhikkhaṃ	192
Nimantayitvā sattāhaṃ	356	Paṭibhānavataṃ aggaṃ	364
Nimantayitvā sambuddhaṃ	46	Paṭibhānavataṃ aggo	370
Nimantayitvā sugataṃ	364	Paṭibhānena cittena	370
Niruttiyā ca kusalo	380	Paṭisambhidā anuppatto	242, 414
Nisinnaṃ addasaṃ buddhaṃ	306	Paṭisambhidā catasso	6, 8,
Nisīdanatthaṃ buddhassa	270		12, 16, 24, 28, 34, 40, 48, 56, 62, 68,
Nisīdi tattha bhagavā	94		72, 76, 78, 82, 84, 86, 88, 92, 96, 98,
Nisīdi bhagavā tattha	4		100, 102, 108, 110, 112, 116, 118, 120,
Nisīdetvāna sambuddhaṃ	22		122, 124, 126, 128, 130, 132, 134, 136,
Nissāso mukhagandho ca	288		138, 140, 142, 144, 146, 148, 150, 152,
Nīharante sarīramhi	154		154, 156, 158, 160, 162, 164, 168, 170,
Nepuñño dassane vīro	196		172, 174, 178, 180, 182, 184, 186, 188,
Nonītasukhumālaṃ maṃ	298		190, 194, 198, 202, 204, 208, 212, 214,

P	P
Paṭisambhidā catasso 218, 220, 222, 224, 226, 228, 234, 236, 244, 246, 248, 250, 252, 254, 256, 258, 260, 262, 264, 268, 270, 272, 274, 276, 278, 282, 290, 296, 302, 308, 314, 318, 324, 330, 336, 342, 346, 352, 356, 362, 370, 374, 378, 384, 388, 390, 396, 400, 402, 404, 406, 414, 418, 418	Padesarajjaṃ vipulaṃ 72, 80, 82, 84, 90, 94, 152, 226, 260, 310, 328, 340
Paṭisallīnako santo 230	Padhānapahitattomhi 16, 210
Paṭhamamaṃ navasassaṃ hi 108	Padhānapahitattohaṃ 126
Paṇidhāya sugandhattaṃ 394	Padhānaṃ padahitvāna 212
Paṇḍaraṃ chattamādāya 150	Pabbajitassa aciraṃ 26
Paṇṇarasesu kappesu 112	Pabbajitvā tadā cāhaṃ 114
Paṇṇasālaṃ karitvāna 38	Pabbajitvāna kāyena 198
Patigaṇhātu me buddho 192	Pabbajitvāna sugataṃ 368
Patito dabbapuñjamaṃ hi 312	Pabbajjaṃ na labhe vīra 340
Patipūjenti pulinaṃ 206	Pabbatagge dumagge vā 228
Pattapāṇiṃ alolakkhaṃ 322	Pabbatagge yathā aggi 238, 406
Pattharivājinacammaṃ 4, 200	Pabbatarājā himavā pavaropi 12
Patthodanaṃ gahetvāna 82	Pabbate himavantamaṃ hi 204
Paduddhāre paduddhāre 90	Pabbājenti na maṃ keci 340
Padumākāravadano 296	Pabbhārakūṭaṃ nissāya 2, 6, 28
Padumā pupphare tattha 52	Pabhaṃ disvāna buddhassa 46
Padumuttaranāthañca 360, 362	Pabhā niddhāvate tassa 270
Padumuttarabuddhassa 128, 140, 148, 228	Pabhāhi anurañjento 362
Padumuttarassa bhagavato 136, 224, 402	Parakammāyane yutto 82
Padumuttaro nāma jino 54, 88, 92, 100, 118, 172, 282, 292, 302, 308, 326, 330, 336, 342, 348, 352, 356, 370, 374, 378	Parinibbutamaṃ sugate 76
Padumuttaro lokavidū 2, 4, 14, 22, 24, 46, 54, 56, 90, 102, 172, 264	Parinibbute kāruṇike 84
Padumuppalā bahū tattha 18	Parinibbute bhagavati 152, 156
	Paribbhamamaṃ bhavākāse 316
	Parivattakā siddhipattā 42
	Parivārena mahatā 302
	Parūḷhakacchanakhalomā 66
	Passathetaṃ isivaraṃ 294
	Passathetaṃ māṇavakaṃ 298
	Passanti nirayaṃ cete 206
	Pasannacitto sumano 80, 136, 170, 188, 246, 260, 282
	Pahāya rajjaṃ sāmacco 304
	Pahīnadaratho buddho 124
	Pahūtabhakkho hutvāna 46

P		P	
Pahūtenannapānena	400	Pupphassa heṭṭhā tiṭṭhāmi	240, 408
Pāṭhīnā pāvusā macchā	16, 20, 50, 52, 64	Pupphaṃ kuṭajamādāya	262
Pāṇasantāraṇatthāya	322	Pupphaṃ hemavatam gayha	262
Pātiyo paribhuñjāmi	244	Pubbakammaṃ gavesanto	202
Pādamūle mahesissa	298	Pubbakammaṃ sarantassa	172
Pānadhiṃ sukataṃ gayha	182	Pubbakammena saṃyutto	26
Pānadhīnaṃ padānena	184	Pubbasaññaṃ saritvāna	214
Pāpamittavasam gantvā	382	Pubbe nivāsam jānāmi	26
Pārevatā ravihaṃsā	52, 398	Purappavese sugataṃ	352, 372
Pāsādā sīvīkā mayhaṃ	184	Pure 'haṃ bodhiyā pattaṃ	282
Piṇḍāya vicarantaṃ taṃ	366	Pulinā sobhanā tattha	64
Pitugehe nisīditvā	102	Pulinena kate thūpe	204
Pippalī maricā tattha	18	Pūjayitvā sambuddhaṃ	54
Piyakārī janassāpi	288	Pūjetvā lokasaraṇaṃ	292
Piyadassī ca bhagavā	216	Pūrayitvā visesena	334
Pisācā dānavā ceva	20	PH	
Piyadassī tu bhagavā	30	Phaladānena buddhassa	352
Piyadassī nāma sambuddho	28	Phalahattho ahaṃ disvā	162, 246, 252, 406
Piyālapphalamādāya	236	Phalaṃ buddhassa datvāna	24
Pītippasannavadanaṃ	344	B	
Pītipāmojjabahulaṃ	316	Battiṃsalakkhaṇadharo	392
Pucchitvā nipuṇaṃ pañhaṃ	382	Battiṃsalakkhaṇā buddhā	204
Pucchitvā nipuṇe pañhe	40	Balañca vata me khīnaṃ	110, 206
Puññakammena saṃyuttā	4	Bahussuto mahāñāṇī	294
Puññakammena saṃyutto	192	Bījamiñjaṃ gahetvāna	130
Puññakammena saññutto	416	Buddharūparataṃ ñatvā	300
Puññapāparikkhīṇo	346	Buddhavaṇṇena sattānaṃ	290
Putakaṃ taṃ gahetvāna	264	Buddhaseṭṭhassa upari	100
Putto tiriṭavacchassa	294	Buddhaseṭṭhassa bhikkhussa	328
Puthujjanova yo santo	380	Buddhaseṭṭhaṃ na passāmi	118
Punāhaṃ bārāṇasiyaṃ	360	Buddhassa anubhāvena	118
Puno kassapavīrassa	316, 320	Buddhassa ānubhāvena	238, 408
Punopi dhammaṃ desesi	300	Buddhassa giramaññāya	58, 184
Puno sabbe manussattaṃ	304	Buddhassa lābuṃ datvāna	112
Punnāgā giripunnāgā	50		
Pupphavassaṃ ca surabhi	394		

M		Y	
Mahāparisabhāvasmiṃ	336	Yattha āpo ca paṭhavī	324
Mahāparisamajjhehaṃ	284	Yathā ime janā sabbe	360
Mahābhisakkasaṅkāso	394	Yathā komudike māse	208
Mahābhisakko tasmim	346	Yathāpi balavā poso	232
Mahāmati mahāvīro	352	Yathāpi bhaddake khetto	210, 244
Mahāmuniṃ tosayitvā	218	Yathāpi sāgare ūmi	362
Mahārajjasukhaṃ patto	304	Yathāsattivasenāhaṃ	290
Mahārahañca sayanaṃ	240, 408	Yadā ajāyi siddhattho	376
Mahāvāto uṭṭhahitvā	416	Yadā udāyitherena	384
Mahāvāto vuṭṭhahitvā	192	Yadā kapilavatthusmiṃ	354
Mahāsamuddaṃ ogayha	398	Yadā kilesā jāyanti	230
Mahāsamudde udakaṃ	10, 196	Yadā ca attanā vedi	326
Mahāsamuddova 'kkhobho	10	Yadā ca taruṇo bhaddo	396
Mahisaññaṃ adhiṭṭhāya	26	Yadā ca mātukucchimhā	394
Maṃpādamūle patitaṃ	302	Yadā dīpaṅkaro buddho	212
Mātaṅgavā sattaliyo	18	Yadā pabbajito cāhaṃ	396
Mātā candavatī nāma	328	Yadā buddhā cakkhumanto	70
Mātukucchigate mayhaṃ	202	Yadāhaṃ viññutaṃ patto	366
Mātu me dohaḷo āsi	390	Yadi buddhosi sabbaññū	4
Mātuluṅgaphalaṃ gayha	248	Yadi santigamo maggo	306
Mānāvamānato muttā	206	Yannūna buddhaseṭṭhassa	14
Māyākāro yathā raṅge	334	Yamhi āyuppamāṇamhi	280
Migaluddo pure āsiṃ	26,	Yasaggappatto sirimā	370
186, 254, 262, 270, 236, 276		Yasassī sukhito kanto	288
Mukhagandho sadā mayhaṃ	288	Yassañjaliṃ karitvāna	166
Mudukā maddavā saniddhā	278	Yaṃ pakittemi sambuddhaṃ	206
Munino gandhakuṭiyā	394	Yaṃ pūritaṃ tayā kiccaṃ	6
Mettacitto kāruṇiko	388	Yaṃ yaṃ icchatī kāmehi	72
Morahatthaṃ gahetvāna	146	Yaṃ yaṃ disaṃ pakkamāmi	140
		Yaṃ yaṃ yonupapajjāmi	60, 90,
			94, 98, 116,
			144, 174, 222, 264
		Yaṃ vadanti sumedhoti	58,
			196, 400
		Yā kāci kaṅkhā idha vā huraṃ vā	
			354
		Yāguṃ saṅghassa datvāna	80

Y		Y	
Yācivā sathupaṭṭhānaṃ	334	Yo me setuṃ akāresi	14
Yāvatā khetṭā vijjanti	244	Yo yaṃ gandhakuṭṭibhūmiṃ	394
Yāvatā gaṇino loke	54	Yo sabbalokassa garu	382
Yāvatā cakkavāḷassa	12	Yo so tayā santhavito	298
Yāvatā caturo dīpā	264	Yo hi passati saddhammaṃ	300
Yāvatā parisā tassa	216		
Yāvatā brahmalokato	166	R	
Yāvatā me pakkhigaṇā	264	Rajanīye na rajjāmi	88
Yāvatāyumuṃ vasitvāna	230	Ratanānaṭṭhapaññāsa	308
Yāvatā vattate cittaṃ	210	Ratanānaṭṭhapaññāsaṃ	326,
Yāvatā vanasaṇḍasmim	6,		330,
	264, 266		338, 342
Yugamattañca pekkhantā	22	Ratane ca nisinnassa	30
Yugamattamapekkhantā	64	Rathiyā gacchato yassa	166
Yugamattaṃ pekkhamānā	190	Raṃsijālaparikkhitto	392
Yūpo tattha subho āsi	270	Rājāsi vijayo nāma	34
Ye kec 'ime gandhajātā	54	Rājuyyānaṃ tadā gantvā	350
Ye te ahesuṃ sambuddhā	230	Rūpavā guṇasampanno	90
Yena ñāṇena sambuddho	54	Rūpādidasahaṅgehi	384
Yepi dīghāyukā nāgā	266	Revataṃ dassanattāya	362
Ye phalaṭṭhā buddhaputtā	266	Romaso nāma sambuddho	122
Ye bālā vimatippattā	290	Rohaṇā sindhavā ceva	44
Ye mayā kittitā sabbe	44		
Yo koci vedaṃ janayaṃ	82	L	
Yo 'ttha therataro bhikkhu	74	Labujaṃ phalamādāya	164
Yo pānadhim me adadā	184	Lābhā amhaṃ suladdhā no	398
Yo maṃ turiyehupaṭṭhāsī	46	Lābhā tuyhaṃ suladdhaṃ te	10
Yo maṃ pupphehi chādesi	70	Lābhā tesam suladdhaṃ ca	174
Yo maṃ phalena tappesi	4	Lābhā tesam suladdhaṃ vo	138
Yo me annena pānena	400	Lābhā mayhaṃ suladdhaṃ me	60,
Yo me guṇe pakittesi	40		184
Yo me chattamadhāresi	66	Lābhālābhena santuṭṭho	194
Yo me ñāṇaṃ apūjesi	56	Lābhīnaṃ sivalī aggo	362
Yo me ñāṇaṃ pakittesi	196	Lābhī vipulalābhānaṃ	358
Yo me phalañca agaruṃ	24	Lokajetṭho ca nimmāno	296
Yo me ratanamayaṃ piṭhaṃ	30	Lokavissutakitti ca	392
Yo me sattāhaṃ maṇḍapaṃ	58	Lohadoṇiṃ gahetvāna	22

V		V	
Vaggūsu bhāsamānāsu	44	Vinipātagato santo	214
Vaṅge jāto'ti vaṅgīso	366	Vinipātaṃ vivajjetvā	8
Vacanābhāya bodheti	302	Vinīvaraṇasaṅkappe	388
Vajjanti bheriyo sabbā	46	Vipassino bhagavato	86,
Vaṇṇavā yasavā homi	108		116, 160,
Vatthaṃ gandhañca sappiñca	12		178, 272
Vadanena sugandhena	296	Vipākaṃ ekadussassa	92
Vanakammiko pure āsiṃ	98, 222	Vipākaṃ kittayitvāna	218
Vanaggā nikkhamitvāna	238,	Vipine buddhaṃ disvāna	122
	406	Vipine vyaggharājāva	48
Vanagge gacchamānassa	92	Vimokkhe aṭṭha phassitvā	266
Vanacārī pure āsiṃ	82	Virattosi mahāvīra	380
Vanante buddhaṃ disvāna	164	Virāgasamhitam vākyaṃ	368
Vanālayaṃ bhāvanīyaṃ	390	Virāgo vimalo brahmā	286
Vanditvāna sahāmacco	306	Viriyaṃ me dhuradhorayhaṃ	32,
Varacandanenānulimpiṃ	40		208
Varadhammamanuppatto	6	Virūḷhamūlasantānaṃ	14
Varuṇo nāma nāmena	264	Vivekamanuyuttomhi	48
Vasīsatasaḥassehi	166	Visamā me samā honti	78
Vassasatasahassāni	308,	Visārado sasamaye	28
	326, 332,	Visuddhasīlā sappaññā	320
	338, 342	Vissatṭhakantavacanaṃ	284
Vassike pupphamānamhi	38	Vissattho hohi mā bhāyi	10, 94
Vākacīraṃ dhunantā te	22	Vītasoko nirārambho	28
Vārimajjhagato santo	94	Vīmaṃsatthaṃ buddhassa	294
Vicittapupphadussānaṃ	316	Vīraṅgarūpā balino	334
Vicinaṃ addasaṃ pupphaṃ	238,	Vīro kamalapattakkho	292
	406	Vīro padumapattakkho	296
Vicinaṃ nāddasaṃ pupphaṃ	172	Vīro suro ca dhīro ca	286
Vijayīva mahāyodho	394	Vuṭṭhitaṃ kosikaṃ buddhaṃ	176
Vijjādharo tadā āsiṃ	238,	Vetālino kumbhathūnī	42
	406	Veneyye vinayanto so	378
Vitakkavasiko hutvā	212	Vebhāraṃ nāma nagaraṃ	200
Vittisañjananaṃ mayhaṃ	254	Velāpikā lāmaṇikā	42
Vittisañjanano mayhaṃ	164	Vesārajjehi sampanno	364
Vinataṃ dhanumādāya	186	Vyāhaṭaṃ punaruttaṃ vā	380
Vinatānadiyā tīre	258	Vyāharantassa buddhassa	166

S	S
Sa kadāci tilokaggo 354	Satasahassee kataṃ kammaṃ 306,
Sa kadāci mahāvīro 284, 296, 374	356, 370, 374
Sakaṃ cittaṃ pasādetvā 130,182,402	Satānaṃ tīṇikkhattuñca 60,
Sakāyavūpakasso me 114	106, 230,
Sake ghare nisīditvā 90	310, 328, 340
Sake sissenusāsivā 208	Satānaṃ pañcakkhattuñca 208,
Sakkaccaṃ munino vākyam 340	240, 408
Sakkā have kusaggena 196	Satāni pañcanūnāni 374
Sagabbhaṃ taṃ viditvāna 318	Satipaṭṭhānasayano 12
Saggā cuto manussesu 390	Sa te hetuguṇe tuṭṭho 338
Saṅkarakūtā āhitvā 346	Sattanettamanohārī 292
Saṅkhasaddaṃ bherisaddaṃ 36	Sattayojanikaṃ thūpaṃ 350
Saṅkhittena mayā vuttaṃ 292	Sattasattatikappāni 30, 68, 196
Saṅghato uddisitvāna 106	Sattasattatikhattuñca 68, 76
Saṅghikesu vihāresu 346	Sattasāravare tasmaṃ 286
Saṅgho ce tiṇṇakantāro 306	Sattasāre 'bhinikkhante 390
Sañjānitvāna sambuddhaṃ 30	Sattāhaṃ dvāramūlhoṃ 360
Satṭhi assasahassāni 32, 36, 60	Sattāhaṃ dhārayitvāna 216
Satṭhi itthisahassāni 38	Sattāhaṃ pupphachadanaṃ 216
Satṭhikappāni devinda 172	Sadatthe vāyameyyātha 208
Satṭhikoṭi hiraññassa 10	Sadā paricaritvāna 334
Satṭhigāmasahassāni 38, 60	Sadevakassa lokassa 14
Satṭhituriyasahassāni 110, 116,	Sa devāsuraṅgehi 362
240, 398, 408	Saddaṃ mānusak' ākaṃsu 36
Satṭhidhenusahassāni 32, 36	Saddhādhimutto sumati 296
Satṭhināgasahassāni 32, 36, 58	Saddhā mātāpitā mayhaṃ 232
Satṭhirathasahassāni 32, 36, 60	Saddhāya abhinikkamma 108
Sataraṃsī nāma bhagavā 162, 252	Santaṃ yasaṃ bhagavato 288
Satasahassassa vayaṃ 14	Sannipātaṃ ahaṃ gantvā 72
Satasahasam datvāna 14	Sabbakāmasamiddhaṃ ca 274
Satasahassee ito kappe 92, 94, 102,	Sabbaññutena ñāṇena 374
108, 112, 118, 120, 128,	Sabbattha pūjito homi 242, 410
138, 140, 148, 152, 154,	Sabbattha sukhito hutvā 298, 328
156, 166, 174, 194, 208, 226,	Sabbapāramisambhūtaṃ 300
228, 266, 282, 294, 298, 300, 304,	Sabbaratanamayam piṭhaṃ 30
310, 316, 328, 332, 338, 348, 354,	Sabbavedavidū jāto 366
358, 366, 372, 376, 382, 402, 418	Sabbaverabhayātito 234

S			S
Sabbasoṇṇamayamaṃ ghaṃaṃ	142	Saha disvānaṃ thūpaṃ	232
Sabbākāraṃ pakampittha	168	Saha vācāya sabbepi	306
Sabbāsavariparikkhīṇo	290	Sahassakaṇḍamaṃ satabheṇḍu	240,
Sabbe janā samāgama	166, 168		408
Sabbe maṃ apacāyanti	108	Sahassakkhattuṃ rājā ca	184
Sabbesaṃ pakkamantānaṃ	22	Sahassaparivārena	304, 336
Sabbe sissā samāgantvā	206	Sahassampi ce gāthā	324
Sabbe soṇṇamayā rukkhā	398	Sahassampi datvāna	360
Samacitto samasamo	286	Sahassayuttahayavāhiṃ	26
Samaṇabrāhmaṇā ceva	358	Sahassaraṃsī bhagavā	246, 406
Samaṇā brāhmaṇā ceva	42	Sahassassā vātajavā	14
Samaṇo tāpaso vip̄po	390	Sahassārāni cakkāni	198
Samādhim̄ so samāpanno	58	Saṃvissattho bhavitvāna	212
Samādhisu na sajjāmi	88	Saṃvuto pātimokkhasim̄	212
Samuddharasimaṃ lokaṃ	120	Saṃsaritvā bhava sabbe	198
Sambuddhamuddisitvāna	280	Saṃsārasotaṃ chinditvā	54
Sambuddhaṃ abhivādetvā	398	Sādhu sādhu kataññūsi	340
Sambuddhe upapajante	168	Sādhūti 'haṃ paṭissutvā	112
Sambuddho bodhayaṃ satte	292	Sāmaññaṃ me anuppattaṃ	400
Sammajjaniṃ gahetvāna	58, 86	Sāyaṃ pātaṃ tarantā 'me	14
Sammukhā viya sambuddhaṃ	110	Sāyaṃ pātaṃ namassāmi	230
Sayane 'haṃ tuvaṭṭāmi	26	Sāriputto tadāvoca	340
Sayane 'haṃ tuvaṭṭento	36	Sālapupphaṃ āharitvā	58
Saraṇagamane kañci	378	Sāvako tassa buddhassa	310
Sarīragandho ca sadā 'tiseti me	396	Sāvako varuṇo nāma	216
Sarīraṃ jhāpayitvāna	6	Sāvattiyaṃ kosalamandire jino	322
Sarena madhureṇāhaṃ	352	Sāsaṇaṃ jotayitvā so	310, 350
Sarena rajanīyena	102, 350	Sāsaṇena vināmhākaṃ	312
Sallakatto mahāvīra	92	Siddhatthassa bhagavato	142,
Sasāvakaṃ taṃ vimalaṃ	296		150, 160
Sasāvakaṃ mahālābhim̄	356	Siddhattho nāma sambuddho	188
Sasisse nibbute nāthe	310	Siddhaṃ tassa tapokammaṃ	28
Sasī va tārāsahitaṃ	306	Sītaṃ uṇhaṃ na jānāmi	242, 410
Saha āvajjite thūpe	230	Sītaṃ uṇhaṃ vihanantaṃ	152
Saha kate saccavare	306	Sīlaṃ tassa asaṅkheyyaṃ	356
Saha gāthaṃ suṇitvāna	102	Sīlaṃ samādhim̄ paññañca	396
Saha gāthāvasānena	346	Sīsamaṃ nahāto c' ayaṃ poso	72

S		S	
Sīhanādamasambhītaṃ	364	Suyuttā tassa sissā ca	304
Sīhahanu brahmagiro	352	Suladdhalābhaṃ laddhomhi	56
Sīhā vyagghā ca dīpī ca	20, 52, 266	Suladdhalābho laddho me	24
Sīhā vyagghā varāhā ca	62	Suvaṇṇavaṇṇaṃ sambuddhaṃ	134,
Sīhāsanassa sāmanta	138		170, 248,
Sukataṃ mattikāpattaṃ	244		250, 256, 258
Sukhī bhavassu dīghāyu	338	Suvaṇṇavaṇṇo hutvāna	242,
Sukhī hotu mahāpuñña	414		410
Sukhī hohi mahāpuñña	192	Suvatthitoṃ nikkhanto	360
Sugatena vinābhūto	298	Susampannaṃ tadā khettaṃ	102
Sugandhadeho sabbattha	394	Setacchattaṃ gahetvāna	66
Sugandhaṃ beluvaṃ disvā	132	Senāsaṇaṃ paññāpayiṃ	314
Sucintitaṃ bhagavantaṃ	98, 226	Senāsanāni bhikkhūnaṃ	308
Suciraṃ vihatattamo tayā	214	Seleyyakā bahū tattha	18
Suciraṃ satapuññalakkhaṇaṃ	214	Sokaṃ pariddavaṃ vyādhiṃ	80
Suññato lokaṃ avekkhassu	346	Soko ca paridevo ca	88
Sutvā ca vimalaṃ vākyaṃ	294	So ca sabbaṃ tamaṃ hantvā	332
Sutvāna taṃ dhammavaraṃ	374	Soṇṇakiṅkaṇipupphānaṃ	110
Sutvāna dhammaṃ vimalaṃ	306	Soṇṇamayaṃ rūpimayaṃ	30
Sutvāna pañcasīlāni	168	Soṇṇamayā maṇimayā	174,
Sutvā patīto sumano	302		240
Sutvā sumadhuraṃ dhammaṃ	394	Soṇṇamayā rūpimayā	138
Sudinnaṃ me dānavaraṃ	80	Soṇṇānāno jinavaro	392
Suddasāṃ sunipuṇaṃ	266	So tadā lokapajjoto	394
Supaṇṇā nāma sakuṇā	266	Sotūnaṃ buddhimajaniṃ	290
Supupphitaṃ sālavanaṃ	136	So te ijjhātu saṅkappo	172
Suppārakā kikumārā	44	Sodāni patto amataṃ	72, 110
Suphullaṃ padumaṃ gayha	54	So pacchā pabbajitvāna	48
Suphullaṃ sālārājaṃva	6	Sobhanaṃ nāma nagaraṃ	176
Suphullā bandhujīvā ca	20	Sobhito nāma ārāmo	12
Subhaddako tvaṃ manuje	2	Sobhito nāma sambuddho	180
Sumano nāma sambuddho	182	So me dhammamañsesi	390
Sumahāparisāmajje	300	Soyaṃ kamalapattakkho	310
Sumedho nāma bhagavā	40	Sovaṇṇamayā maṇimayā	408
Sumedho nāma sambuddho	8, 38,	So 'haṃ buddhassa sutvāna	30
	58, 138,	Soḷasitthisahassāni	32
	194, 238, 406	Svākkhāto bhikkhave dhammo	306

S	H
Svāgataṃ vata me āsi	Hatthārohā aṅkaṭṭhā
6, 8,	34
12, 16, 24,	Hatthiyānaṃ assayānaṃ
28, 34, 40, 48,	94,
56, 62, 68, 72, 74,	106, 242,
76, 78, 82, 84, 86, 88,	272, 410
92, 96, 98, 100, 102, 108,	Hatthirājā tadā āsiṃ
110, 112, 116, 118, 120, 122,	126
124, 126, 128, 130, 132, 134,	Hatthī assā rathā pattī
136, 138, 140, 142, 144, 146,	60
148, 150, 152, 154, 156, 158,	Handametaṃ gavesissaṃ
160, 162, 164, 168, 170, 172,	100
174, 176, 178, 180, 182, 186,	Harītaṃ āmalakaṃ
188, 190, 194, 198, 202, 208,	124
210, 214, 218, 220, 222, 224,	Harītaṃ gahetvāna
226, 228, 234, 236, 242, 244,	124
246, 248, 250, 252, 254, 256,	Harītakā āmalakā
258, 260, 262, 268, 270, 272,	18,
274, 276, 278, 282, 290, 296,	50, 64
300, 308, 314, 318, 324, 330,	Haṃsā koṅcābhinaditā
336, 342, 346, 352, 356, 362,	398
370, 374, 378, 384, 388,	Haṃsā koṅcā mayūrā ca
390, 396, 400, 402, 404,	20
406, 414, 418, 418	Haṃsārāmaṃmupeccāhaṃ
	376
	Hāsassupunṇanayanāṃ
	294
	Hitāya sabbasattānaṃ
	370
	Himavantassa avidūre
	8, 16, 50,
	92, 96, 220, 228,
	234, 262, 268, 270
	Hetudhammanirodhāya
	4
	Hemajālāhi sañchannā
	110
	Hemayaññopavītaṅgaṃ
	320
	Hemavaṇṇaṃ mahābāhuṃ
	332

--ooOoo--

APADĀNAPĀḶI

(Thánh Nhân Ký Sự 2)

SAÑÑĀNĀMĀNUKKAMANIKĀ - THƯ MỤC DANH TỪ RIÊNG:

	Trang		Trang
A		O	
Atthadassī	66, 108, 134, 208, 210	Okkāka	16, 24,
Anuruddha	26, 216		48, 60, 184,
Anoma (pabbata)	16		196, 218, 298, 304,
Anoma (tāpasa)	28		310, 316, 328, 332, 338,
Anomadassī	182, 184		348, 354, 358, 366, 372, 376, 400
Amarikā	230		
Asoka	8	K	
Assalāyana	328	Kakusandha	130,
			132, 148, 404
Ā		Kaccāna	294
Ānanda	44, 212	Kadamba	96
Āḷavaka	212	Kapilavatthu	354, 378, 384
		Kappina	304, 306
I		Kassapa (Buddha)	92, 114,
Isipatana	378		180, 284, 310,
			316, 320, 350,
			384, 388, 392
U		Kāsika	142
Ujjenī	294	Kikī	350
Udaṅgaṇa	220	Kukkuṭa	304
Udāyi	376, 384	Kumārakassapa	312, 316, 318
Upatissa	212, 270, 330	Kusinārā	312
Upariṭṭha	344	Ketumatī	34
Uppalavaṇṇā	212	Kolita	212
Uruvela kassapa	336	Kosala (rājā)	318
		Kosala (padesa)	322
E		Kosita	174
Ekadīpiya	76		

	KH			T	
Khemā		212	Tāvatiṃsa		74, 76, 80, 82,
Khujjuttarā		212			84, 96, 98, 102, 106,
					138, 202, 220,
	G				222, 224, 234, 240,
Gayākassapa		336			260, 298, 310, 316,
Giribbaja		340			328, 344, 348, 350, 354, 358, 360,
Guṇa		334			372, 376, 388, 394, 404, 408
Gotama		8, 16,	Timiṅgala		214
		24, 28, 32,	Tiriṭavaccha		294
		40, 48, 60, 68,	Tissa		70, 98,
		184, 196, 212, 214,			146, 186, 222
		218, 294, 298, 304,	Tusitā		26, 126, 142,
		310, 312, 316, 320,			168, 176, 192, 202,
		328, 322, 332, 338,			206, 264, 288, 304,
		346, 348, 354, 358,			316, 350, 366, 414
		366, 372, 376, 400			
Gosita		92		D	
			Dabba		310, 312
	C		Dīpaṅkara		212
Caṇḍapajjota		294	Devadatta		318
Candana		384	Devaḷa		204
Candana (devaputta)		386			
Candabhāgā		62, 132, 260		DH	
Candavatī (nadī)		194	Dhammadassī		144
Candavatī (mātā)		328	Dhammaruci		214
Candimā		294			
Cāvala		262		N	
Citta		212	Nādikassapa		336
Cittakūṭa		174, 180	Nandaka		372
			Nandamātā		212
	CH		Nandārāma		350
Chaḷaṅga		12	Nārada		92, 228, 234, 334
			Nigrodha		316
	J				
Jambusaṇḍa		10, 116, 176		P	
Jetavana		214, 306, 362	Paduma		50

P		M	
Padumuttara	2, 4, 12, 14, 22, 46, 54, 56, 88, 90, 92, 100, 104, 112, 118, 128, 136, 140, 148, 150, 152, 172, 192, 224, 228, 264, 282, 292, 296, 302, 308, 314, 318, 326, 330, 336, 342, 344, 348, 352, 356, 360, 362, 370, 374, 378, 382, 402, 414	Megha	212
Pāyāsī	318	Moggallāna	328, 360
Piyadassī	28, 30, 216, 218	Y	
Pukkusāti	312	Yamaka	228
Puṇṇaka	6, 8	R	
PH		Rādha	338
Phussa	332, 348	Revata	354, 362
B		Romasa (Buddha)	122
Bandhumatī	72, 74, 78, 120, 162, 252, 274, 358	Romasa (pabbata)	268
Bārāṇasī	284, 304, 332, 334, 360, 392	L	
Bāvarī	10, 20, 334	Lambaka	270
Bāhiya	312, 320, 324	V	
BH		Vakkali	296, 298, 300
Bhāgīrathī	12, 38, 98, 226	Vaṅgīsa	364, 366, 368, 370
Bhārukaccha	320	Vacchagotta	390
M		Varuṇa	216, 264
Maṅgala	142	Vijaya	34
Malla	312	Vinatā	258
Mahākassapa	318	Vipassī	78, 86, 116, 120, 160, 178, 220, 272, 274, 310, 358, 360, 416
Mahāli	360	Vissakamma	8, 142, 176, 200
Māyā	212	Vessabhū	136, 158
M		Vebhāra	200
M		S	
Maṅgala	142	Saccasena	344
Malla	312	Sataraṃsī	162, 252
Mahākassapa	318	Santusita	334, 384
Mahāli	360	Sabhiya	312
Māyā	212	Sambhava	268
		Sākha	316

S		S	
Sāriputta	338, 340, 360, 366	Sumedha	8, 38,
Sāvattihī	214, 232,		40, 58, 138, 194,
	298, 322,		196, 200, 212, 214,
	242, 324, 328, 352,		238, 398, 400, 406
	372, 394, 396, 410	Sela	396
Sikhī	130, 158, 262	Sobhana	176
Siddhattha	76, 84,	Sobhita	2, 12, 180
	126, 142, 150, 160,		
	188, 202, 376, 390, 412	H	
Sīvali	358, 362	Haṃsavatī	12, 41,
Sudassana	116, 262		88, 104, 224,
Suddhodana	212, 376,		244, 296, 308, 326,
	378, 386		332, 338, 342, 348,
Suppavāsā	360		354, 356, 364, 376, 380
Suppārapaṭṭana	320	Haṃsārāma	376, 380
Sumana	182	Hārīta	234

--ooOoo--

APADĀNAPĀḲI

(Thánh Nhân Ký Sự 2)

VISESAPADĀNUKKAMANIKĀ - THƯ MỤC TỪ ĐẶC BIỆT:

	Trang		Trang
A		A	
Agāre	4	Aparājitaṃ	8
Acalaṃ padaṃ	14, 86	Aparādhamaṃ	86
Accayaṃ	82, 84	Aparādho	86
Acchariyaṃ	70	Appaṭivāṇiyaṃ	204
Ajjhattaṃ	82	Appameyyaphalaṃ	72
Añjaliṃ	84	Abhabbaṭṭhāne	90, 162, 176
Aḍḍhapallaṅkaṃ	64	Abhijjamaṇe udaye	54
Atappaneyyarūpena	80	Abhiññāvosi	156
Atidayitā	150	Abhidhammanayaññū	86
Atisakkatā	168, 180	Abhirūpanī	80
Atuliddhiparakkamā	90	Amataṃdada	82
Atthadhammaniruttisu	70, 86, 116	Amatena	84
Atthavicintakā	112	Amarindassa	58
Atthe	62	Amito	198
Adantadamako	134	Amejhabharitā	140
Addhagū	204	Amejhe	152
Addhamāse	84	Ambaraṃ	160
Adhikuṭṭanā	98	Ambare	14
Anagāriyaṃ	8, 74	Ayyako	124
Anaṇo	46	Araṇaṃ	84
Anapekkhino	82	Araṇo	202
Anavaṭṭhitaṃ	50	Arahattaṃ	84
Anassāsitaṃ	64	Arindama	84
Anāsavā	6, 12	Aruṇaṃ	94
Animittaṃ	82	Avataṃsā	148
Anukampako	8	Avandiyā	52
Anubyañjanasampattaṃ	132	Asuciṃ	82
Anumodanaṃ	121	Asubhāya	82
Anomo	198	Asecanakaṃ	204

Ā		U	
Aṃsehi	68	Uccākulinā	34
Ākāsāyatanam	64	Ucchaṅge	138
Ākiñcaññaṃ	64	Uttarāyaṃ	66
Ādicco	68	Udakahārikā	122
Ādeyyavacanā	16	Udaggacittā	16, 132
Ānandabherikālo	46	Udaggacitto	82
Āyatapaṇhike	50	Udayantaṃ	80
Ārammaṇam	12	Udahārena	22
Ārāmaṃ	2	Udukkhalaṃ	88
Āvelaṃ	56	Udda-ekantalomīhi	34
Āsavā	86	Uddhumātaṃ	140
Āsivisālaya	50	Upaṭṭhāko	2, 76
		Upādikā	12
		Uppaṇḍuppaṇḍukā	80
		Uppalassa	16, 88
		Uppalahatthāni	166
		Uppalā	14
		Uppādetā	128
		Ubbālhā	188
		Ubbiddhaṃ	148
		Ū	
		Ūkhā	152
		Ūmīyo	168, 180
		E	
		Ekajjhaṃ	10, 192
		Ekantalomī	34
		Ekāsanaphalaṃ	34
		Ekikā	54, 104
		Etadaggaṃ	72
		Etadaggamhi	72
		Etadagge	86
		O	
		Ogatākāsapadumā	68

J		T	
Janapadaṃ	6	Taruṇaṃ	78
Jatiyo	2	Tahiṃ	68
Jarābhibhūtā	80	Tā	68
Jalajuttamanāyako	92	Tāto	76, 102, 110, 126
Jātavedaso	70	Tādiṃ	100
Jātisaṃsāraṃ	86	Tādino	8, 84
Jānapadaṃ	104	Tāṇāya	106
Jāyā	58	Tāraṇāya	104
Jālaṃ	82	Tārakā	68
Jālāmālākulaṃ	54	Tārā	66
Jiṇṇena	80	Tāruñṇe	138
Jinaṃ	72	Tāvatiṃsaṃ	18, 22, 94
Jinaggassa	76, 102, 110	Tiṇṇasaṃsāra	82
Jinaggānaṃ	90	Tiṇṇasaṃsārasāgarā	70
Jinavacchalo	52	Titthikācariyehi	52
Jinasammukhā	86	Tirokuḍḍaṃ	132
Jinasāsane	74, 86	Tiroselaṃ	132
Jinālayaṃ	80	Tilokasaraṇo	134
Jino	72, 84, 86	Tittiṃ	50
Jivitaṃ	66	Titthiye	134
Jivitāpādikā	58	Tisso	2
Jutindhara	88	Tuṇḍaṃ	162
		Tulitā	178
		Tūlikāvikatikā	34
		Telamattaṃ	130
JH		TH	
Jhānajjhenaparaṃ	138	Thiyo	3
		Thūpaṃ	6
		Thūpakārassa	6
Ñ		D	
Ñāṇaṃ	70, 86	Dakadānassa	22
Ñāṇamhi	14	Daṇḍadutiya	80
Ñātisaṅghena	16	Daddara	56
T		D	
Taṅkhaṇe	66	Dayitā	110, 118, 130
Tanumajjhā	80		
Tambanakhe	50		
Tambabimbavarotṭhaṃ	140		

N		P	
Narāsabho	80	Paccantadesavisaye	166
Narissaro	2, 76, 102	Paccayākāra-kovidā	84
Naruttamo	86	Pacchimako	34
Navakammāya	6	Pacchimaṃ	66
Navanivesamhi	2	Pañcanetto	66
Navayobbane	80	Paññattiṃ	66
Naḷaggi	148	Paṭākāni	148
Naḷamālaṃ	8	Paṭipattiphaleṇa	74
Nāgā	66, 68	Paṭibhāne	62, 70, 86, 116
Nāgī	4	Paṭisambhidā	4, 62, 116
Nāgīva	54	Paṇḍitā	70, 112
Nāthassa	70	Paṇidhi	72
Nānābhama- rakūjitaṃ	78	Patākā	68
Nānāratana- pajjote	98, 134	Pattaṃ	10
Nāyako	66, 72	Padakkhiṇaṃ	84
Nikiṭṭhe	112	Padumānanaloca- nā	80
Nigame	6	Padumodare	96
Nittiṇṇā	86	Pabbajjā	76, 84
Nipakā	122	Pabbhāramhi	158
Nibbānaṃ	4	Pabhavo	4
Nibbānado	84	Payattena	138
Nibbāne	68	Parakamma- karī	122
Nibbidā bahulo	82	Paramatthanive- dakaṃ	134
Nirayaṃ	10	Paramantena	10
Nirānando	66	Paramassādaṃ	116
Nirāsanā	64	Paramāsane	64
Nirindhano	52	Parāyatte	50
Nirihake	50	Parikittayaṃ	124
Nissasanti	140	Pariciṇṇo	132
Nekajātisu	4	Parinibbānaṃ	68
Nettena	80	Paribbājaki- nī	130
Nerutte	62	Pariyāputasaddham- mā	202
Nevasaññaṃ	64	Parivajjitasanta- pā	70
		Parivasike	124
P		Pariyā	16, 86
Pakhumanta- rikāyaṃ	98	Parissamo	52

P		P	
Pavāsīte	104	Pupphakañcukā	68
Pavedhamāno	80	Pupphadānassa	16
Pavedhitasabbaṅgī	140	Pupphavuṭṭhi	64
Pasannacittā	8	Pubbadakkhiṇapacchāsu	66
Pasūtisamaye	104	Pubbasaññaṃ	82
Pasūtaratano	146	Pubbasnehena	150
Pāṭhīraṃ	36	Pubbanivāsaṃ	62, 70, 86
Pāṭhīrāni	60	Purakkhatā	158
Pāṇīno	8	Puruttame	76
Pāṇīhi	6	Pure	76
Pātiyo	148	Puḷavākulaṃ	114
Pādapakkhālanena	114	Pūjitā	6
Pādapūjanatapparā	50	Pūtiṃ	82
Pādamūlamhi	82	Pūvaṃ	122
Pādo	88		
Pāpima	98	PH	
Pāmokkhā	160	Phalikāmayā	34
Pārichattakaṃ	186	Phalikāmayaṃ	28
Pāsādavare	14	Phīte	104, 142
Piñjaṃ	162, 174	Phullapadmena	162
Piṇḍacāraṃ	12	Phullavipinaṃ	78
Piṇḍapātassa	12	Phullitaṃ	92
Piṇḍāya	78	Phusitaṃ	88
Pitaraṃ	72		
Piyaṃvadā	160	B	
Piḷandhavikatī	60	Bandhanaṃ	4
Pītamaṭṭhaṃ	96	Bandhavā	106
Puññakammasamohitā	4	Bahiddhā	82
Puññakamma	6	Bālakkamaṃ	48
Puṇṇakumbhāni	148	Bālānaṃ	82
Puṇṇaghaṭe	190	Bālīsā	82
Puṇṇalocano	66	Bimboṭṭhī	80
Puthupaññā	70	Bībhaccaṃ	140
Puthussoṇi	140	Buddhanibbānaṃ	70
Punabbhavo	10, 70, 86	Buddhappamukhasaṅghassa	2
Puno	152	Buddhapuñña	78

B		BH	
Buddhapūjāya	16	Bhikkhunīnilayā	42, 44
Buddhaposikā	50, 68	Bhikkhunīsaṅghassa	70
Buddhamātaraṃ	68	Bhikkhunūpassayaṃ	64
Buddhamātā	66	Bhikkhunūpassaye	42
Buddhasāsanavacchalā	64	Bhisajuttamaṃ	120
Buddhasāsane	86	Bhojanavatthusmiṃ	86
Buddhaseṭṭhassa	4		
Buddhānavandanā	52	M	
Buddhānujā	136	Makkaṭako	82
Buddhupaṭṭhānaniratā	4	Makuḷamburuhākārā	140
Brahmacariyaṃ	4, 74	Maccuhāyini	156
Brahmacariyaphalena	74	Mañcakaṃ	66
Brahmaññakulasambhavā	186	Mañcesu	68
Brahmanivesanaṃ	54	Maṇḍalināṃ	4, 136
Brahmabandhu	2, 74, 102, 130	Maṇḍapo	6
Brahmā	66	Maṇimayā	34
Brahmāno	68	Matthake	14, 16
		Madhuraniggoso	84
		Manasā	12
		Manujesu	74
		Manussatte	4
		Manussesu	2
		Manonettarasāyanā	80
		Manosilāya	150
		Mandamati	112
		Mayūragaṇanaccitaṃ	78
		Maraṇantagaṃ	84
		Mayhaṃ	16
		Marupuraṃ	202
		Mahākāruṇiko	82, 84
		Mahācelena	194
		Mahādayaṃ	78
		Mahādukkhaṃ	84
		Mahātelāṃ	16
		Mahātelassa	16
		Mahāpaññā	70
BH			
Bhagavati	2		
Bhaṇḍasāmuggaṃ	168		
Bhattā	74		
Bhattukaṃ	112		
Bhadde	84, 102, 108		
Bhadro	120		
Bhayamokkhaṃ	162, 176		
Bhariyā	10		
Bhavanetti	100, 106, 132		
Bhavasandhi	184		
Bhavā	4		
Bhavesu	12		
Bhākaraṃ	56, 80		
Bhāvitindriyaṃ	10		
Bhāsitaṃ	66		
Bhikkhavo	68		
Bhikkhādānassa	14		

M		M	
Mahāparisatiṃ	58	Mālutā	32
Mahāthūpe	6	Mālehi	68
Mahābhitāpaṃ	10,192	Migamuṇṇā	112
Mahābhoge	78	Migarājā	14
Mahāmuni	86	Muṇḍo	80
Mahāmune	66, 158	Muddhani	16
Mahārājā	10	Muni	84
Mahāvīraṃ	72	Munivāṇinā	84
Mahāvīra	86, 88	Mune	66
Mahāsāle	194	Mūlaṃ	4
Mahāsukhasamappite	134	Mūlatanḥā	186
Mahāsokasamappitā	5	Mekhalikā	6
Mahāhitaṃ	84		
Mahiddhikā	2	Y	
Mahiyā	54, 68	Yathārandhaṃ	32
Mahitalaṃ	78	Yathāsatti	116
Mahīpati	78, 84	Yāgasampadā	14
Mahesittaṃ	4, 72, 136	Yasodharā	174, 176
Mahisinaṃ	84	Yasodharī	174
Mahesino	72	Yāvajīvitaṃ	12
Mahesissa	2, 76, 82	Yogā	66
Mahesī	2	Yobbaññaṃ	136
Mahorago	90	Yobbanāṃ	76
Mātaraṃ	72	Yobbanatṭhā	160
Mātucchā	50		
Mātucchāṃ	58	R	
Mātunibbutiṃ	66	Raṅgamajjhe	64
Mātuyā	68, 70	Raṅṅo	10, 78
Mānānusayaṃ	82	Ratṭhiko	188
Mānābhisamayā	82	Ratanamaṇḍapaṃ	152
Mānusāṃ (dehaṃ)	4	Ratanānatṭhapaññāsāṃ	134
Mānusakamhi	2	Ratanāmayāṃ	148
Mānusake (bhava)	2	Ratiṃ	80
Mānusesu	4	Rattaññū	70
Mālaṃ	190	Rathiyāṃ	8
Mālāhi	14	Rambhoru	80

R		L	
Raṃsiṃ	14	Lokasaraṇaṃ	84
Raṃsimālākulaṃ	58	Lokasāraṇaṃ	138
Rāgarattā	82	Loke	72
Rāja	84	Lohitaṅkamayā	34
Rājakaññā	4, 76, 94, 102		
Rājadhāniyo	6	V	
Rājapuñña	78	Vacanaṃ	10, 82
Rājānaṃ	10	Vaco	70
Rājino	76	Vacchalo	52
Rājūnaṃ	4, 72, 10	Vaṇitakibbisā	140
Rukkhamūlamhi	80	Vaṇṇakittibhato	128
Rukhassa	70	Vaṇṇadhātu	98
Rudammukhā	120	Vaṇṇo	16, 88
Rūpaṃ	82	Vanaṃ	4
Rūpakelāyane	78	Vatthayugena	10
Rūpadessiṃ	206	Vanadassanakāmāya	84
Rūpaniroṭā	84	Vanasamiddhiṃ	78
Rūpayobbanalālita	138	Vanassa	78
Rūpācāraguṇūpetā	160	Vandiyā	52
Rūpānaṃ	78	Varadadaṃ	84
Rūpe	84	Varākiyā	144
		Varitthiyā	80
		Valivittasabbaṅgī	80
		Vasavattipuraṃ	4
L		Vākyam	106
Lakkhīnilayanaṃ	200	Vākyāni	50
Lajjiniṃ	100	Vātapāne	132
Lambāsubhapaṇḍharā	80	Vāditehi	68
Laham	112	Vādidappāpahārino	50
Lūkho	80	Vādipavaraṃ	60
Lūtā	138	Vāhasā	108, 122, 132, 136
Lokajeṭṭhassa	8	Vicittakathikā	200
Lokanāthassa	6	Vijjā	4
Lokanātho	8	Viññāṇayatanaṃ	64
Lokanāyakaṃ	74	Viññāta saddhammā	114, 120
Lokanāyako	8	Viññāpako	134
Lokapālā	68		
Lokabandhuno	6		

V		S	
Vitānena	68	Sakyabhikkhavo	114
Videho	146	Sakhiyo	2
Vinadantaṃ	56	Saṅkamanatthā	8
Vinaye	84	Saṅkārakūṭā	122
Vināyakaṃ	72	Saṅkhārā	66
Vināyako	100	Saṅkhittakaṇṇā	80
Vinīlaṃ	140	Saṅgītihi	68
Vipubbaṃ	140	Saṅghāṭipāruto	80
Vippakule	132	Saṅghārāmaṃhi	2
Vimano	52	Sañcitakusalā	2
Vimalā	90	Sañjhāghanā	48
Vimuttānaṃ	70	Saṇḍāsena	112
Vimokkhā	4	Sataraṃsī	148
Vimokkho	62	Satahatthakaṃ	152
Vimhitā	138	Sati kāyagatā	82
Vijjaṃ	8	Sattabojjhaṅgā	70
Viriyaṃ	16	Sattamālā	14
Vivaṇṇā	80	Sattasāro	188
Visayajaṃ	80	Sattā	84
Visādena	64	Sattāhaṃ	72
Visuddhīsu	86	Sattāhikaṃ	146
Vihāradānaṃ	2	Sattisūlūpamā	98
Vihāraṃ	74, 188	Sattukaṃ	112
Vījamānā	80	Sattusambādhā	112
Vīrassa	74	Satthā	12, 16, 72
Vithiyā	12	Satthāgamaṇa	150
Viṣaṃvassasatikā	56	Satthuno	6, 12, 86
Vedajātā	8, 16, 92	Satthusāsanakārikā	66, 106
Vediyo	150	Saddhā	66
Vemātubhaginī	130	Saddhāvimuttānaṃ	196
Vyamaṃ	18, 20, 26	Sanāgāsuraḥbrahmakā	68
		Santattakuthitā	22
		Santiṃ	66
		Santike	4
		Sabbakāmasamiddhinī	98
		Sabbaṅgasampannā	132

S		S	
Sabbaṅgasampadā	180	Sasikantaṃ	138
Sabbadassāvī	82	Sasī	68
Sabbadukkhaṃ	86	Sassuyā	124
Sabbadhmmānapāragū	100	Sahadhammake	114
Sabbadhammavipassako	74	Sahassagghanakena	10
Sabbadhammesu	72	Sahāyikā	4
Sabbapati	170	Samviggā	66
Sabbavositavosānā	20, 38	Saṃsārasāgare	84
Sabbasaṅkhāre	84	Saṃsāre	86
Sabbasaṃvariṃ	130	Saṃvego	82
Sabbāyo	68	Saṃsayo	10
Sabbāvayavamaṇḍitaṃ	2	Sākiyāni	60
Sabbāsavā	12	Sākiyamhi	160
Sabbāsave	12	Sākiye	168
Samaṇaṃ	10	Sāriputtādhikā	68
Samatiggayha	132	Sāvikā	88
Samodhānaṃ	4	Sāsanakārike	88
Sampatti	4, 12, 74	Sāsanaṃ	4
Sampattiyo	74	Sāsane	4, 74, 84, 86
Sambuddhaṃ	14	Sikhā	162, 174
Sambuddho	12	Siṅgīnikkhasavaṇṇo	204
Sambhavo	88	Siddhatthakaṃ	120
Sammā-upāyo	84	Sineruparibhaṇḍaṃ	186
Sayanāsaṇaṃ	100, 180	Sirasā	84
Sayambhū	8	Sirasāropitāhi	14
Sayaṃ	82	Sirasi	8
Saraṇaṃ	72	Siriyā	18
Saradādiccasadisam	58	Sirisaṅghātasannibhaṃ	138
Sarīraṃ	66	Sirīmato	50
Sarīrakaṃ	70	Sivaṃpadaṃ	158
Sarena	66	Sītibhūtā	70
Salalaṃ	30	Sīlesu	4
Salālavadanā	80	Sīsante	8
Savāhiniṃ	156	Sukkamūlena	184, 196
Sasaṅghe	72	Sukhedhitā	4, 102, 120, 142
Sasaṅjho	148	Sugataṃ	86

S		S	
Sugatābhānurañjitaṃ	78	Sussoṇī	80
Sugatālayaṃ	78	Sūtikāgehe	38
Sugate	66	Sūtighare	18
Sugato	82	Seṭṭhikule	72, 98
Sugatorasā	66, 68	Setakkhī	80
Suññatā	80	Setasirā	80
Suṇisaṃ	124	Setuṃ	188
Sutisāgaraṃ	52, 66	Sesabhāgāni	70
Suttantaṃ	82	Sokaṭṭa	120
Sudāruṇaṃ	10	Sokaṭṭā	104
Suduggato	150	Sokapariddavo	70
Sudurattā	66	Soṇā	146
Suddhodanagaraṃ	60	Soṇṇavacchattaṃ.	206
Sunā	140	Soṇṇamayā	34
Sunibbutā	10	Sotaṃ	82
Supasuppaya	138	Sovaṇṇa-itṭhakavaraṃ	152
Subhaddako	80	Svāgataṃ	116
Suno	8, 16		
Sumittā	170	H	
Sumedho	166,	Haṭṭhā	130
	170	Hatthaparikkammaṃ	190
Suriyodaye	66	Hatthapātiyaṃ	88
Sulakkhaṇā	60	Haritālena	150
Suvākyena	50	Haṃsarājā	14
Suvāno	114	Hāvabhāvasamanvitā	80
Susamāhitaṃ	82	Hemadolābhasavanā	80
Susamiddhakulappajā	2	Hetu	4

--ooOoo--

PHƯƠNG DANH THÍ CHỦ

Công Đức Thành Lập

1. Ven. Khánh Hỷ và Phật tử chùa Bát Nhã
2. Quỹ Hùn Phước Visākhā
3. Gia đình Phật tử Visākhā An Trương
4. Gia đình Phật tử Trương Đình Nguyên & Huỳnh Ngọc Hạnh
5. Bà Quả Phụ Phạm Vũ Diễm - Pháp danh Diệu Đài
6. Bà Phật tử Diệu Giới và các con cháu
7. Gia đình Phật tử Lương Xuân Lộc & Lê Thị Thu Hà
8. Gia đình Phật tử Phạm Trọng Độ & Ngô Thị Liên
9. Gia đình Phật tử Lý Hoàng Anh
10. Gia đình Phật tử Nguyễn Văn Hòa & Minh Hạnh
11. Gia đình Phật tử Hồ Hoàng Anh
12. Phật tử Diệu Bình và Gia đình Phạm Thiện Bảo
13. Gia đình Phật tử Phạm Thị Thi & Châu Thiên Hưng
14. Gia đình Phật tử Phạm Xuân Lan & Trần Thành Nhơn
15. Cư sĩ Liên Tâm (Phan đình Quế)
16. Ái nữ Chú Nguyễn Hữu Danh
17. Gia đình Phật tử Khánh Huy
18. Ái nữ Cô Lê thị Tích
19. Cô Võ Trân Châu
20. Cô Hồng (IL)

Công Đức Hộ Trì

1. Ven. Dr. Bodagama Chandima
(Một bộ Tam Tạng Sri Lanka in tại Taiwan)
2. Phật tử Tống Thị Phương Lan
(Một Bộ Đại Tạng Kinh Việt Nam)

PHƯƠNG DANH THÍ CHỦ

Ấn Tổng Tập Kinh 40
APADĀNA II & THÁNH NHÂN KÝ SỰ II

Công Đức Bảo Trợ

Ven. Đức Minh (Hồi hướng đến HT. Giới Nghiêm)
Thượng Tọa Giác Giới
Tỳ Khưu Pháp Luân
Tu Nữ Dhammasārī
Phật tử Phật Bảo Tự (France)
Phật tử Thiền Viện Bát Nhã (Canada)
Phật tử Chùa Bửu Đức (Biên Hòa)
Phật tử Tam Bảo Tự (Đà Nẵng)
Nhóm Phật tử Philadelphia (do Phật tử Thanh Đức đại diện)
Nhóm Phật tử (do Phật tử Thành Nghĩa đại diện)
Phật tử Diệu Hương & Đạo Tràng Phật Đài (Úc Châu)

Công Đức Hỗ Trợ

Ven. Khánh Hỷ
Thầy Thích Tâm Không (Lê Nguyên Kim)
Thầy Minh Hạnh
Sư Cô Từ Tâm
Tu Nữ Giác Nữ Diệu Linh và Lê Thị Kim Phụng
Cố Phật tử Hồ văn Châu Pd. Nguyên Bảo
Phật tử Trịnh Kim Thanh & Các Con
Phật tử Xuân Hằng và gia đình
Phật tử Lâm Tuấn Anh
Gia đình Phật tử Lê văn Hòa
Gia đình Phật tử Trần Hữu Đức

PHƯƠNG DANH THÍ CHỦ

Ấn Tổng Tập Kinh 40
APADĀNA II & THÁNH NHÂN KÝ SỰ II

Công Đức Bảo Trợ

Phật tử Kiều Công Minh
Gia đình Phật tử Phạm Trọng Độ & Ngô thị Liên
Gia đình Ông Trần Bá Thế
Phật tử Đào Thanh Tuyên
Phật tử Đào Duy Lâm
Phật tử Tâm Kiến Chánh
Phật tử Long Ngọc
Phật tử Lý Hoàng Anh
Phật tử Nguyễn Diễm My
Gia đình Phật tử Trần Minh & Thúy Hoa
Phật tử Võ Đức Hùng & Một Thí Chủ ẩn danh

Công Đức Hỗ Trợ

Phật tử Hồ Hữu Hòa
Phật tử Chúc Tánh
Cô Huyền Từ
Phật tử Lê Anh & Phật tử Lê Tâm
Ms Kusuma Daley (England)
Phật tử Nguyễn thị Trang
Phật tử Tuệ Phương
Phật tử Thúy Hằng
Phật tử Diệu Thư - Văn Thị Yến Dung
Phật tử Christine Nguyễn
Phật tử Nguyễn Thi & Phật tử Nguyễn Thìn

DANH SÁCH PHẬT TỬ PHILADELPHIA

(do Phật tử Thanh Đức đại diện):

Gđ. Hứa thị Liên Pd. Diệu Bạch, Gđ. Nguyễn Bạch Cúc Pd. Thanh Đức, Gđ. Nguyễn Ngọc Hương Pd. Chơn Thanh, Gđ. Nguyễn Thị Thanh Hương Pd. Diệu Thanh, Gđ. Nguyễn Thị Ký Pd. Diệu Nhã, Gđ. Đặng Thị Gái Pd. Tâm Thành, Gđ. Đoàn Việt Nga Pd. Quảng Anh, Gđ. Dương thị Chiêu Pd. Diệu Hương, Gđ. La song Hi Pd. Nguyên Tịnh, Gđ. Ngụy Kim Pd. Diệu Hào, Gđ. Nguyễn Thị Rát Pd. Tâm Thạnh, Gđ. Bùi Thị Sáng Pd. Diệu Minh, Gđ. Nguyễn Thị Diễm Thúy Pd. Ngọc Duyên, Gđ. Nguyễn Thanh Trung, Phật tử Ngụy Mỹ An Pd. Nguyễn Như, Phật tử Phan Thông Hào Pd. Hoàng Trí, Phật tử Lưu Kim Chi Pd. Mỹ Trí, Phật tử Đào Thị Giúp Pd. Diệu Thiện, Phật tử Lê Thị Sinh Pd. Diệu Trí, Phật tử Nghiêm Ái Phương Pd. Diệu Hiền, Phật tử Evans Lan Pd. Diệu Anh, Phật tử Trần Quốc Việt Pd. Thiện Đạt, Phật tử Trần Thị Bích Thủy Pd. Diệu Hào, Gđ. Võ Thị Xuân, Gđ. Ông Bà Nguyễn Hữu Phước, Gđ. Nguyễn thị Tốt, Đạo Tràng Bát Quan Trai Chùa Giác Lâm.

DANH SÁCH PHẬT TỬ PHẬT BẢO TỰ (FRANCE):

Bà Lê Nguyễn Xuân Tuyết Nga, Bà Nguyễn Thị Đến, Cô Cathy LIEOU FangTsai, Hội nghiên cứu Phật Giáo Paris 13ème, Ông Bà Lê Thiện Bửu, Ông Bà Nguyễn Hữu Phước, Ông Bà Nguyễn Ngọc Tuấn & Hồng, Ông Bà Trang Thành Báu, Ông Bùi Thuận, Ông Lê Quý Hùng, Ông Nguyễn Văn Phố, Ông Phạm Phi Long.

DANH SÁCH PHẬT TỬ TAM BẢO TỰ - ĐÀ NẰNG:

Ông Nguyễn Đức Vui, Bà Hồ thị Đẩu, Cô Hựu Huyền, Bé Huyền Vi, Bác Kiệt, Cô Liễu Nhiên, Gđ. Nguyễn Sam & Khánh Phượng, Gđ. Cô Mai Chín, Cương Hào, Cô Nguyệt, Cô Thi, Chị Tường & Hà, Nguyễn văn Vinh, Đoàn Tu Nữ, Nguyễn Ngọc Thị, Ngô thị Phượng, Thùy Chung, Ngọc Anh, Thôi, Cô Bồn Đề, Cô Mẹo, Dì Thủy, Nhân Huy - Từ Nhân, Bà Nhân, Trần thị Ngọc Lan, Gđ. Trần thị Khứu, Trương Tiến Hoàng, Trương Tiến Hưng, Nguyễn Ngọc Thị, Trần thị Quý, Tôn Thất Lộc, Trương thị Đoạt, Tôn Nữ Minh Ngọc, Tôn Thất Minh Trí, Như Hồng, Lệ Liên, Bà Hai Nhân, Dì Bảy, Ngọc Anh, Trần thị Củng, Trần thị Ngân, Trương thị Loan, Trương đình Trực, Nguyễn thị Loan, Nguyễn thị Hạnh, Nguyễn Bảo Lộc (Huế), Gđ. Ngô thị Tiến, Dì Bảy Nhân, Chị Trâm, Chị Trương thị Hiền.

DANH SÁCH PHẬT TỬ
(do Phật tử Thành Nghĩa đại diện):

Phật tử An Trụ, Phật tử An Minh, Phật tử An Như, Phật tử Thanh Lan, Phật tử Thanh Minh, Phật tử Thanh Trí, Phật tử Minh Châu, Phật tử Hồ Ngọc Hải, Phật tử Thành Quang, Phật tử Thành Minh, Phật tử Thanh Nhân, Phật tử Thành Nghĩa.

DANH SÁCH PHẬT TỬ CHÙA BỬU ĐỨC - BIÊN HÒA:

TT. Bửu Chánh, ĐĐ.Tuệ Quyền, ĐĐ.Chánh Trí, ĐĐ.Phước Độ, ĐĐ.Chơn Quý, ĐĐ.Hộ Huệ, ĐĐ.Giác Thiền, ĐĐ Pháp Hương, ĐĐ.Minh Hạnh, ĐĐ.Pháp Thắng, ĐĐ.Thiện Hoà, ĐĐ.Giác Tâm, ĐĐ.Huệ Tiến, Sư Phước Toàn, Sư Pháp Định, Sư Pháp Thiện, Sư Thiện Thông, Sư Pháp Thái, Tu Nữ Từ Nguyên, Tu Nữ Diệu Từ, Tu Nữ Diệu Lộc, Tu Nữ Phước Bửu, Tu Nữ Diệu Hải, Tu Nữ Diệu Tín, Tu Nữ Diệu Tấn, Tu Nữ Diệu Ánh, Tu Nữ Quang Giới, Gđ. Tu Nữ Diệu Tấn, Gđ. Lý Văn Thòn, Gđ. Bảy Tiến, Gđ. Văn Hưng, Gđ. Ông Tư Minh, Gđ. Bà Giảng, Gđ. Chánh Lý, Gđ. Bà Lý Mỹ Ngọc, Gđ. Ân Minh, Ngọc Huyền, Thanh Hằng, Lê thị Trọng, Lê thị Hải, Cô Trang, Cô Giáo Bửu, Cô Luyện, Gđ. Nguyễn thị Thanh Châu và các con, Gđ. Nguyễn thị Liên Châu và các con cháu, Gđ. Nguyễn Quốc Thái, Nguyễn thị Nhiều, và Nguyễn thị Long Châu, Cô Hiền, Cô Diệu Hương, Cô Hai Nhung Cô Thảo, Cô Sumanā (Phượng), Cô Medhikā (Liên), Cô Sukaññā (Trinh), Gđ. Upekkhā, Cô Bùi Hồng, Gđ. Giác Hải, Lê Thị Loan, Cô Diệu Bảo, Gđ. Bà Lý Mỹ Ngọc, Gđ. Nguyễn Thị Kim Châu và Hồng Châu, Ngọc Châu, Gđ. Trí Thọ, Gđ. Nguyễn Thị Phương Thùy, Gđ. Châu Thanh, Gđ. Đặng Thị Hoa, Gđ. Chú Phước, Gđ. Nguyễn Văn Quyền, Gđ. Nguyễn Thị Long Châu, Gđ. Cô Tâm Giới, Gđ. Diệu Tâm, Gđ. Ngô Thanh Nhân, Gđ. Trần Ngọc Phương, Gđ. Diệu Mẫn, Gđ. Cô Tâm, Gđ. Như Thiện, Gđ. Nguyễn Thắng, Gđ. Thầy Đậu, Gđ. Chánh Kiến, Gđ. Tín Huệ, Gđ. Nguyễn Kim Chi, Gđ. Cô Ba, Gđ. Châu Công Sang, Gđ. Cô Sáu Loan, Gđ. Diệu Thành, Gđ. Tư Bình Long, Gđ. Cô Ba Đỏ, Gđ. Cô Đỏ Chín, Gđ. Ông Tư (Bình Điền), Gđ. Thế Trinh, Gđ. Long Chi, Gđ. Trương Trinh, Gđ. Trương Ngọc Thu, Trương Ngọc Hải, Gđ. Mã Thị Thới, Gđ. Diệu Hành, Chánh Lý, Gđ. Lý Văn Dũng, Gđ. Lý Văn Thân, Gđ. Lý Ngọc Lành, Gđ. Lý Thị Ngọc Thảo, Gđ. Hoàng Thị Kim Ngân, Gđ. Lý Văn Phương, Gđ. Lý Hữu Kỳ, Gđ. Lê Quang Quyền Gđ. Diệu Đức, Gđ. Bà Nguyễn Thị Kim Lợi, Gđ. Phan Hạnh Thu, Gđ. Ngọc Chánh, Gđ. Đặng Văn Thoại, Cô Diệu Thọ, Cô Hai Thành,

DANH SÁCH PHẬT TỬ CHÙA BỬU ĐỨC - BIÊN HÒA:

Cô Huệ Như, Cô Dương, Cô Huỳnh Thị Xuân cùng các con, Cô Giàu (Gò Vấp), Cô Tịnh Lực, Cô Liên, Cô Hồng Lộc, Cô Chi, Cô Sơn, Cô Giáo Hạnh, Cô Tâm NH Huệ Sơn, Cô Hoa Biên Hoà, Cô Hòa, Cô Hương, Cô Yến, Cô Xuân Lộc, Cô Diệu Tịnh, Cô Thu, Cô Diệu Nhân, Cô Lợi, Cô Nam Đào, Pt. Diệu Căn, Pt. Mai Ngọc Châu, Pt. Nguyễn Thị Đẹp, Pt. Nguyễn Thanh Bạch, Pt. Trí Tín, Pt. Nguyễn Thùy Đoan, Pt. La Kim Định, Pt. Nguyễn Phối Thuận, Pt. Trần Kín, Pt. Nguyễn Huệ Trứ, Pt. Huệ Nga, Pt. Huệ Tấn, Pt. Trần Thị Ba, Pt. Phan Thanh Hồng, Pt. Văn Long, Bác Sáu Dếp, Pt. Thiện Tánh, Pt. Nguyễn Thị Bích Phương, Pt. Vũ Thị Sơn, Pt. Lý Văn Hải, Pt. Đặng Thị Ngọc Mai, Pt. Trần Đức Hoàng, Pt. Duy Duyên Bảo, Anh Hai Phật tử Phước Sơn, Pt. Lý Kim Hoàng, Pt. Võ Hoàng Hào. Pt. Lê Thị Sương, Phật tử Cái Đồi, Pt. Nguyễn Thị Kim Hoa, Pt. Nguyễn Minh Nhơn, Pt. Ngọc Ái, Pt. Trí Cương, Pt. Gia Nguyên, Pt. Quế Trinh, Pt. Hoàng Trọng Thu, Pt. Trương Thanh Lâm, Pt. Nguyễn Ngọc Thảo, Pt. Võ Chí Nguyên, Pt. Nguyễn Ngọc Cẩm Châu, Pt. Nguyễn Hữu Thu, Pt. Nguyễn Thị Minh Viễn, Pt. Mai Hoàng Sơn, Pt. Phạm Thanh Bình và Pt. Phạm Khắc Hòe, Pt. Châu Thị Kim Tâm, Pt. Diệu Tịnh (Vĩnh Long), Pt. Nguyễn Văn Hoàng, Pt. Nguyễn Thị Ấu, Pt. Ngô Thị Lan, Pt. Nguyễn Thị Ngọc Tuyết, Pt. Ngô Thị Bura, Pt. Tấn Khánh Hà Như, Pt. Đào thị Thế, Pt. Diệu Thành, Pt. Lương thị Hường, Pt. Đinh Phan Thuý Anh, Pt. Hứa Tấn Sĩ, Pt. Nguyễn Thị Hòa, Pt. Lê Thị Giác, Pt. Nguyễn Thị Chảnh (Pd. Phước Hậu), Pt. Mai Thị Nhanh, Pt. Tăng Thị Ngọc Hà, Pt. Thái Thị Thu Hà và các con, Pt. Diệu Tĩnh, Pt. Nguyễn Thị Ngọc Điệp, Pt. Diệu Trí, Pt. Đặng Ngọc Thu, Rex Gadia, Pt. Trần Thị Hường, Pt. Mai Thị Sáu, Pt. Lê Thị Phương Anh, Pt. Nguyễn Việt Hùng, Cô Diễm, Pt. Nguyễn Tuấn Kiệt, Pt. Nguyễn Hữu Hậu, Pt. Huỳnh Thanh Long, Pt. Nguyễn Thế Hoàng, Pt. Lê Thị Nhàn, Pt. Bảy Thạch, Pt. Phan Thị Thu Trang, Pt. Trần Thị Trúc Nhi, Pt. Giang Hữu Phúc, Pt. Đào Nguyên Song Anh, Pt. Nguyễn Thị Sen, Pt. Trần Huỳnh Bích Thủy, Pt. Đinh Quang Nguyên Khang, Pt. Huỳnh Thị Tuyết, Pt. Huỳnh Thị Huế, Pt. Lý Văn Sâm, Pt. Lý Hữu Kỳ, Pt. Trần Thị Mai Lương, Pt. Châu Công Trí, Pt. Nguyễn Kim Xuyên, Pt. Phạm Ngọc Thủy, Pt. Liễu Vân, Pt. Trần Thị Thanh Thoảng, Pt. Chú Lũ, Pt. Trần Huỳnh Trang Thư, Pt. Mai Kim Chi, Pt. Huỳnh Thị Thoại, Pt. Hà Thị Phương, Pt. Phước Hội, Pt. Lý Văn Phương, Pt. Nguyễn Thị Hai, Pt. Diệu Tâm, Pt. Trần Đăng Khoa, Pt. Phan Thị Thu Nguyệt.

